Єґуда Лейб га-Леві Ашлаг
(Бааль Сулам)

Вчення про десять сфірот

תלמוד עשר הספירות

том перший
в чотирьох частинах

Єґуда Лейб га-Леві Ашлаг
(Бааль Сулам)

Вчення про десять сфірот
תלמוד עשר הספירות

том перший
в чотирьох частинах

© Переклад, редагування, оформлення та форматування чотирьох частин першого тому Вчення про десять сфірот здійснені редакцією сайту "Зогар з коментарем Сулам".

Зміст

Від перекладача **5**

Передмова до вчення про десять сфірот 7

Частина перша **47**

Скорочення та лінія 47

Глава 1 47
Глава 2 55

Внутрішнє споглядання 59

Глава 1 60
Глава 2 63
Глава 3 65
Глава 4 65
Глава 5 68
Глава 6 69
Глава 7 71
Глава 8 71
Глава 9 73
Глава 10 74

Таблиця питань про сенс слів **75**
Таблиця питань про суть понять **76**
Таблиця питань та відповідей про сенс слів **77**
Таблиця питань та відповідей про суть понять **81**

Частина друга **86**

Сфери та прямота 86

Глава 1 86
Глава 2 96

Внутрішнє споглядання 104

Глава 1 104
Глава 2 106
Глава 3 109
Глава 4 111
Глава 5 114
Глава 6 117
Глава 7 119
Глава 8 121
Глава 9 123
Глава 10 129

Таблиця питань про сенс слів **131**
Таблиця питань про суть понять **133**
Таблиця питань та відповідей про сенс слів **135**
Таблиця питань та відповідей про суть понять **143**

Частина третя **153**

Пряме світло та відбите світло 153

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 1 153
Глава 2 158
Глава 3 160
Глава 4 164
Глава 5 170
Глава 6 173
Глава 7 176
Глава 8 182
Глава 9 186
Глава 10 191
Глава 11 195
Глава 12 199
Глава 13 203
Глава 14 205
Глава 15 207
Внутрішнє споглядання 211
Глава 1 211
Глава 2 211
Глава 3 212
Глава 4 214
Глава 5 214
Глава 6 215
Глава 7 217
Глава 8 218
Глава 9 219
Глава 10 220
Глава 11 222
Глава 12 222
Глава 13 223
Глава 14 224
Глава 15 226
Таблиця питань про сенс слів 227
Таблиця питань про суть понять 229
Таблиця питань та відповідей про сенс слів 232
Таблиця питань та відповідей про суть понять 241

Частина четверта 256
Десять сфірот акудім 256
Глава 1 256
Глава 2 264
Глава 3 269
Глава 4 276
Глава 5 283
Глава 6 288
Внутрішнє споглядання 300
Глава 1 300
Глава 2 301
Глава 3 308

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 4 311
Глава 5 314
Глава 6 316
Таблиця питань про сенс слів 319
Таблиця питань про суть понять 321
Таблиця питань та відповідей про сенс слів 322
Таблиця питань та відповідей про суть понять 329

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Від перекладача

Це книга про душу, її створення, будову та закони функціонування. Це книга також і про світобудову, її створення, устрій та закони існування. І те й інше твердження є правильними, оскільки душа і світобудова - суть одне, тільки людина про це, як правило, не здогадується. Можна сказати і по-іншому: це книга про створіння, - про те, як Всевишній поступово створював його "згори донизу", наділивши, по завершенню створення, здатністю розвитку "знизу вгору", - аж до досягнення ним божественного рівня, що по суті і є "замислом творіння". Автор цієї книги, як, втім, і величезної кількості інших кабалістичних трудів, рав Йегуда Ашлаг, писав, що при усвідомленні необхідності свого розвитку людині "недостає початку, - вона подібна до книги, в якій відсутня її перша половина, і неможливо зрозуміти з неї нічого. А вся перевага для тих, хто осягає - коли вони удостоюються осягнути також таємницю зародження, - а саме розвиток згори униз" (стаття "Таємниця зародження - у народженні"). Іншими словами, людина зобов'язана осягнути та усвідомити - хто вона така, "звідки прийшла, куди йде та перед Ким вона має дати звіт" (Акавія бен Меалалель), а без цього вона не гідна свого призначення. Але таке розуміння неможливе без "першої половини книги", - знання свого джерела та шляхів свого створення. Людині потрібні "сходи", якими вона змогла би піднятися до мети творіння.

Рав Єгуда Ашлаг, - Бааль Сулам ("володар сходів"), - не був звичайною людиною цього світу. Інакше немає адекватного пояснення тому величезному обсягу кабалістичної спадщини, яку він залишив нам, створивши її за невеликий період свого земного існування. У листі до одного зі своїх учнів (лист 39, 1927р.) він писав, що удостоївся душі Арі. Це дало йому можливість збагнути повністю, до коренів, вчення Арі, зване луріанської кабалою. І хоча в працях Бааль Сулама назву "Сулам (сходи)" має тільки його всеосяжний коментар до книги Зогар, однак для людей нашого покоління, що прагнуть до духовного життя і роботи Творця, такими "сходами" може стати його не менш монументальний твір "Вчення про десять сфірот". Для нас він має ряд істотних переваг. Насамперед це стосується структурування матеріалу та його впорядкування. Якщо Коментар Сулам прив'язаний до структури Зогара, який, своєю чергою, структурно наслідує Тору, то текст Вчення про десять сфірот структурований "згори униз", - від початкової фази утворення створіння до його завершення створенням людини. Вчення про десять сфірот впорядковане у викладі процесів створення від причин до наслідків. У ньому найбільш чітко і конкретно сформульовані глибинні властивості створіння, основні параметри його функціонування, - тобто "програма", в рамках якої всі його якості та особливості розвиваються від "коренів" у вищих світах до "гілок" у нижніх світах, аж до останньої деталі світобудови. Незважаючи на те, що для пояснення духовних законів, процесів і об'єктів кабала користується "мовою гілок", тобто поняттями, взятими з матеріального світу, текст Вчення про десять сфірот максимально, наскільки це можливо, абстрагований від матеріального і дає тим, хто вивчає, можливість якнайкраще розвивати відчуття духовного. В цьому творі існує також і значна кількість інших важливих переваг.

Ідея повного і, за можливості, найточнішого перекладу Вчення про десять сфірот українською та російською мовами, виникла відносно нещодавно. Спочатку ми виходили з необхідності сповнити нестачу адекватних перекладів окремих частин цього твору. Потім дійшли переконання, що слід зробити якісний переклад усіх шістнадцяти частин книги, а також пов'язаного з цією книгою твору "Дім врат намірів". Структура книги сформована Бааль Суламом ідеально. Кожен том складається з трьох або чотирьох частин: перший том описує створення основ створіння, основні засади його функціонування, - "вихідний код програми"; другий і третій томи описують корені "діяча" у створінні, "движок його програми", створення основ сприйняття реальності, поділеної на "я" і "поза мною" , що потрібно для роботи розумної душі, а також Світ виправлення, - корені душі як внутрішньої частини створіння, формування задіяних у душі законів та принципів реалізації її виправлення для досягнення замислу творіння; четвертий, п'ятий та шостий томи описують механізми дій при виправленні душ у відокремлених світах на основі закону "винагороди та покарання", правила взаємодії вищих і нижніх у трьох лініях "благодіяння-обмеження-милосердя", та інші закони на шляхах духовного розвитку. І доповненням до Вчення про десять сфірот є книга "Дім врат наміру", в якій описані основи намірів у внутрішній роботі на кожному етапі, виходячи з роз'яснених у Вченні законів та механізмів їхньої реалізації.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

При перекладі ми намагалися, за можливості, передавати термінологію книги мовою перекладу. Там, де немає можливості адекватного перекладу, використовувалась транскрипція івритських чи арамейських термінів. Для кращого розуміння та засвоєння матеріалу тими, хто вивчає, наприкінці кожної частини Бааль Сулам розмістив пояснення термінів та процесів у вигляді таблиць питань і відповідей на них. Правила користування такими таблицями, як і рекомендації про порядок вивчення текстів книги, Бааль Сулам описав наприкінці своєї передмови у розділі "Порядок вивчення". Проте з огляду на те, що сучасний читач менш наполегливий і зосереджений, ніж навіть сучасники Бааль Сулама, ми взяли на себе сміливість розташувати всередині тексту книги посилання на питання та відповіді, що стосуються відповідної теми. Так читач, вивчаючи певне місце у книзі, може одразу ж звернутися до відповідного питання й відповіді як до додаткового коментаря, яким, власне і є більшість відповідей. Між тим, порядок вивчення, зазначений Бааль Суламом, безумовно є кращим. У тексті вміщені слова або словосполучення, які не є перекладом з оригіналу, але додані в дужках додатково для кращої читабельності тексту. Вони, як і посилання на питання та відповіді, виділені дрібнішим шрифтом.

І насамкінець слід навести цитату з листа Бааль Сулама до одного зі своїх учнів (лист 1, 1920р.), яка може служити епіграфом до цієї великої книги:
"*Так само і суть розуму - це загальна сила в людині, але розкриваються її різноманітні віти, - як у випадку з мужністю і силою, з теплом і світлом, - згідно з практичними законами, які вона приводять у дію. І хоча ми називаємо її ім'ям "розумна душа" або "суть розуму", - це (лише) тому, що розум теж являє собою її віту, найважливішу в світі, адже: "Хвалять людину в мірі розуму її". І оскільки ніхто не може дати того, чого він не має, ми визначаємо її назвою "розум". Іншими словами, у будь-якому випадку (розумна душа) не є меншою за відчутний розум, бо він є її гілкою та її частиною, він править іншими її гілками та поглинає їх як свічка поглинається смолоскипом. І розум не пов'язується з жодною дією, проте різноманітні дії зв'язуються та визначаються у розумі. І виходить, що всі реальності є його рабами як з погляду підпорядкування йому, так і з погляду його вдосконалення, бо всі постійно зменшуються, а розум, загалом, постійно розвивається. Тому ми займаємося лише шляхами розуму та його устремліннями*".

Микола Полудьонний

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Передмова до Вчення про десять сфірот

1. Перш за все, я знайшов для себе вкрай необхідним підірвати залізну стіну, що відокремлює нас від мудрості кабали з часів руйнування Храму і аж до нашого покоління, та викликає тривогу щодо того аби зовсім не забулася, не дай Боже, ця мудрість Ісраелєм.

І коли я звертаюся до серця когось щодо її вивчення, так ось яке перше питання: "А навіщо мені знати, скільки ангелів на небі і як звуться вони по іменах? Хіба не зможу я виконувати всю Тору у всіх її деталях та подробицях без цих знань?".

По-друге, запитає він: "Хіба не ухвалили вже мудреці, що треба спершу наповнити черево Талмудом та галахічними приписами, - а хто зможе обдурити самого себе, сказавши, що вже завершив всю відкриту Тору і лише прихованої Тори йому бракує?".

По-третє: він боїться, як би не прогаяти чогось, не приведи Бог, через це зайняття. Адже бувало вже, що люди сходили зі шляху Тори через зайняття кабалою. "А якщо так, то навіщо мені ця напасть? І який дурень наразить себе на небезпеку просто так?".

По-четверте: навіть захоплені її вивченням не дозволяють його нікому, окрім святих служителів Милосердного, і "не кожен, хто бажає знайти Всевишнього прийде і знайде Його".

По-п'яте, і це головне: "Адже існує правило: за будь-якого сумніву вийди і поглянь, що говорить народ. А очі мої бачать, що поборники Тори в моєму поколінні всі зі мною в єдиній думці, і уникають вивчення прихованої частини, а тим, хто запитує у них відповідають, що без жодних сумнівів, краще вивчити сторінку Ґмари замість цього зайняття.

2. Між тим, якщо свою увагу ми звернемо до відповіді лише на одне найвідоміше питання, - впевнений я, що всі інші питання та сумніви зникнуть з поля зору, і подивившись туди, де вони були, ти побачиш, що їх немає. Йдеться про кричуще питання, яке задається всіма, хто спустився в цей світ: "У чому сенс нашого життя?".

Ось, роки цього нашого життя, що вартують нам так дорого та завдають, в основному, страждання й муки, щоб у результаті примиритися з ними, - так хто ж насолоджується ними? Або, якщо точніше: кому я завдаю насолоди?

І правда в тому, що вже стомилися дослідники різних поколінь розмірковувати над цим питанням, - і немає потреби говорити про наше покоління, в якому ніхто не захоче навіть подумати про нього. А разом з тим, сутність питання залишилася незмінною у всій своїй силі та гіркоті, бо іноді застигає воно нас зненацька, пропалюючи наш розум і принижуючи в порох, перш ніж вдається нам знайти всім відому хитрість: тягтися, не міркуючи, в потоках життя, як і вчора.

3. Саме в розв'язання цієї туманної загадки сказано: "Скуштуйте та узріть, що добрий Творець"[1]. Бо ті, хто виконує Тору і заповіді як належить куштують смак життя, - вони бачать і свідчать, "що добрий Творець". Як написано мудрецями, що Він створив світи аби принести добро своїм створінням, бо звичай Доброго приносити добро.

Але звичайно ж, той, хто ще не скуштував життя при виконанні Тори та заповідей, не може зрозуміти та відчути, що добрий Творець, як сказано мудрецями. І весь намір Всевишнього, благословенний Він, при створенні його був лише в тому, щоби принести йому лише благо.

І тому немає йому іншої ради, окрім як йти виконувати Тору та заповіді як належить.

І про це написано в Торі (глава Ніцавім)[2]: "Дивись, запропонував Я тобі сьогодні життя і добро та смерть і зло" Тобто до вручення Тори не було перед нами нічого, окрім смерті та зла. Як написано мудрецями: "грішники за життя свого звуться мертвими", оскільки смерть їх краща за їхнє життя, адже страждання і муки, які зазнають заради підтримання свого життя, у багато разів перевершують те мале задоволення, яке відчувають у цьому житті.

---

[1] Писання, Псалми, 34:9. У вірші використовується ім'я АВАЯ, яке у кабалі вважається проявом атрибуту милосердя. Це ім'я перекладатиметься словом "Творець". Про імена Творця в їхньому перекладі див. нижче примітку 81. *Тут і надалі, за відсутності спеціальної вказівки, - примітки перекладача*.

[2] Тора, Дварім, 30:15.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Однак тепер ми удостоїлися Тори і заповідей, виконуючи які удостоїмося істинного життя, радісного та й такого, що радує його власника, як сказано: "Скуштуйте і узріть, що добрий Творець". І тому сказано: "Дивись, запропонував Я тобі сьогодні життя і добро та смерть і зло", - те, чого у вас насправді взагалі не було перед даруванням Тори.

І цим завершує Писання: "То ж обери життя, аби жив ти і потомство твоє". Адже здавалося б, це тавтологія: "Обери життя, аби жив ти і потомство твоє"? Однак тут мається на увазі життя у виконанні Тори та заповідей, - тоді живуть істинно. Тоді як життя без Тори та заповідей, - воно важче за смерть.

І про це сказали мудреці: "Грішники за життя свого називаються мертвими". І про це сказано: "Аби жив ти і потомство твоє", - тобто життя без Тори не лише позбавлене будь-якої насолоди для її власника, але й не може принести задоволення іншим. Іншими словами, навіть від синів, яких породжує, немає йому задоволення, бо життя цих синів теж важче за смерть. І який же дар він передає їм у спадок?

Однак той, хто живе Торою і заповідями не тільки сам удостоївся насолодитися власним життям, він радий до того ж породити синів і передати їм наділ від цього доброго життя. І про це сказано: "Аби жив ти і потомство твоє", бо має додаткову насолоду в житті синів його, оскільки він став йому причиною.

4. З роз'ясненого зрозумій висловлювання мудреців про вираз: "Вибери життя". І ось вони: "Я вказую вам, щоб ви обрали частину, що називається "життя", як людина, котра говорить синові: "Вибери собі прекрасну частину у спадщині моїй". І ставить його над цією прекрасною частиною та каже йому: "Це вибери собі".

І про це сказано: "Творець - судьба моя і доля моя, Ти підтримуєш долю мою. Поклав Ти руку мою на добру долю, кажучи: "Це візьми собі"[3].

І на перший погляд, незрозумілі ці слова, адже написано: "Обери життя", і сенс у тому, що людина обирає сама. А мудреці кажуть, що Він ставить людину над прекрасною частиною. Якщо так, то вже немає вибору? І мало того, – кажуть, що Всевишній, благословенний Він, покладає руку людини на добру долю. Це дуже дивно: адже якщо так, то де ж вибір, який належить людині?

Але при тому, що з'ясовано, зрозумій їх слова буквально. Бо істинно це і дуже вірно, що Всевишній сам покладає руку людини на добру долю тим, що дає їй життя задоволення та насолоди всередині матеріального життя, що сповнене страждань та мук і позбавлене усілякого змісту. І неодмінно людина зривається і біжить від нього, тільки-но покажуть їй, - хоча би як тому, хто виглядає у віконці, - якесь спокійне місце, і хоче вислизнути туди від цього життя, яке важче за смерть. І немає з боку Його, благословенного, для тебе більшої вказівки рукою людини на щасливий жереб, ніж ця.

Вибір же людини полягає лише в питанні зміцнення, оскільки безумовно велика робота і численні зусилля потрібні тут, доки не очистить своє тіло і не зможе виконувати Тору й заповіді як належить. Тобто не заради самонасолоди, а для того, щоб доставити радість Творцю своєму, що називається "лішма"[4]. І лише так удостоюється щасливого та приємного життя, яке є супутнім виконанню Тори.

Але перш ніж досягає такого очищення, вдається, звичайно, до вибору, щоби зміцнюватися на хорошому шляху за допомогою різноманітних засобів та хитрощів. І нехай зробить усе, що знайде у своїх силах, доки не завершить роботу з очищення. Та нехай не впаде, не приведи Боже, під вагою поклажи своїй посередині шляху!

5. Виходячи з роз'ясненого зрозумій слова мудреців з трактату Авот: "Таким є шлях Тори: хліб із сіллю їж, води трохи пий, на землі спи, стражданнями живи і в Торі працюй. Якщо зробиш так - щасливий ти і добре тобі. Щасливий ти в цьому світі і добре тобі у світі прийдешньому".

[3] Писання, Псалми, 16:5.
[4] Досл.: в ім'я її (Тори). Мається на увазі "заради Творця".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І слід запитати у зв'язку з цими їхніми словами: чим же відрізняється мудрість Тори від інших мудростей світу, які вимагають не аскетизму та життя у стражданнях, а лише праці, щоб осягнути їх? У мудрості ж Тори, хоча ми дуже багато трудимося, цього все ще недостатньо, щоб удостоїтися її, якщо не вдатися до таких обмежень, як хліб із сіллю, життя у стражданнях тощо?

А закінчення висловлювання ще дивовижніше: "Якщо зробиш так - щасливий ти в цьому світі і добре тобі у світі прийдешньому". Припустимо, що у майбутньому світі мені, можливо, й буде добре. Однак у цьому світі, коли я катую себе в їжі, питві та сні, і живу великими стражданнями, - щоб про таке життя сказали: "Щасливий ти в цьому світі"? Хіба таке життя буде названо щасливим у розумінні цього світу?

6. І разом з тим, згідно зі сказаним вище про заняття Торою та виконання заповідей, - за суворої умови, що це робиться заради того, аби завдати втіхи своєму Сотворителю, а не з метою самонасолоди, - неможливо досягти цього інакше, як за допомогою великої роботи та численних зусиль з очищення тіла.

І перша хитрість: привчити себе не отримувати нічого заради власного задоволення навіть у тому, що дозволено і необхідно для підтримання тіла людини, як то: їжа, питво, сон і тому подібні життєві атрибути. Таким чином, щоб повністю усунути себе від будь-якого задоволення, що супроводжує його навіть як необхідне в процесі забезпечення підтримання його життя, допоки не стане жити стражданнями в буквальному значенні.

І тоді, після того, як вже звик до цього, і немає вже в його тілі жодного бажання отримати якесь задоволення для себе, можна йому, починаючи з цього моменту, займатися Торою і виконувати заповіді тим самим способом, тобто задля того, аби доставити втіху Сотворителю своєму, а не для власної насолоди чимось.

І коли удостоюється цього, тоді удостоюється скуштувати щасливого життя, повного від усього блага й насолоди, без будь-якої вади у вигляді страждання, - життя, що розкривається в занятті Торою і заповідями лішма. Як каже рабі Меїр (Авот, 86): "Кожен, хто займається Торою лішма, удостоюється багато чого. І більше того: весь світ набуває для нього сенсу, і розкриваються йому таємниці Тори та стає він немов джерело, що посилюється".

І про нього написано: "Скуштуйте та узріть, що добрий Творець", оскільки той, хто куштує смак заняття Торою і заповідями лішма, - саме він удостоюється і бачить власне задум творіння, який лише в тому, щоби принести благо створінням Його, адже звичай Доброго - приносити добро. І він веселий і радий у роки свого життя, які подарував йому Всевишній, і весь світ має сенс для нього.

7. Тепер ти осмислиш обидві сторони монети у питанні заняття Торою та заповідями. Одна сторона - шлях Тори, тобто велика підготовча робота, коли людина має підготувати чистоту свого тіла, перш ніж удостоїться власне виконання Тори та заповідей. І тоді, безумовно, займається Торою і заповідями не лішма, а з домішками наміру заради власної насолоди: адже ще не встигла очистити своє тіло від бажання отримувати задоволення від суєти цього світу. І в цей час покладено на нього жити життям страждань та працювати в Торі, як сказано у Мішні. Однак коли закінчив й завершив шлях Тори, і вже очистилося його тіло та підготовлене для того, щоб виконувати Тору і заповіді лішма, щоб принести задоволення Сотворителю його, - тоді він приходить до другої сторони монети: до життя в насолоді й великому спокої, що і було задумом творіння: "принести благо створінням Його". Тобто до найщасливішого життя і в цьому світі, і в світі прийдешньому.

8. І ось виразно прояснюється велика різниця між мудрістю Тори та іншими мудростями світу: бо осягнення інших мудростей світу зовсім не покращує життя в цьому світі, оскільки навіть звичайного забезпечення вони не дадуть йому за муки та страждання, які терпить протягом днів життя свого. Тому не зобов'язаний він виправляти тіло своє, а достатньо йому лише праці, яку докладає заради них. Такими є всі надбання цього світу, що купуються за допомогою вкладених у них зусиль та праці.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Однак не така справа із заняттями Торою і заповідями, все завдання яких підготувати людину, щоби була гідною отримати все те благо, яке полягає в задумі творіння: "принести благо створінням Його". Тому, звичайно ж, повинна очистити своє тіло, щоби була гідною і вартою цього Божественного блага.

9. І так само чітко прояснюється те, про що говорить Мішна: "Якщо зробиш так - щасливий ти на цьому світі". Оскільки точно це мали на увазі (мудреці), вказуючи, що щасливе життя в цьому світі уготоване лише для того, хто завершив шлях Тори. Тоді як обмеження в їжі, питві, сні та житті в стражданнях, що вказані тут, мають місце лише під час його перебування на шляху Тори. І це в точності мали на увазі, кажучи: "Такий шлях Тори".

Коли ж закінчив цей шлях у ло лішма[5], живучи в стражданнях і обмеженнях, то завершує Мішна словами: "Щасливий ти в цьому світі", оскільки удостоїшся того щастя і блага, які вміщені в задумі творіння, і весь світ набуде тобі сенсу. Тобто, навіть цей світ, а тим більше, - світ прийдешній.

10. І це те, що написано в Зогарі (Берешит, стор.31/2; Зогар з коментарем Сулам, Берешит 1, п.348, альтернативна версія) про написане: "І сказав Всесильний: "Хай буде світло!", і виникло світло"[6]. "Хай буде світло" - для цього світу, "і виникло світло" - для світу прийдешнього"[7].

Пояснення. Початковою дією[8] в образі своєму були створені і на всьому своєму рівні були створені, як сказано мудрецями, благословенної пам'яті. Тобто в усій досконалості та пишноті своїй. І відповідно до цього світло, створене в перший день творіння, вийшло у всій своїй досконалості, включаючи також і життя в нашому світі у всій витонченості і принаді, - в мірі, зо виражена у словах: "Хай буде світло".

Але щоби підготувати місце для вибору та роботи, зупинився (Він) і приховав його для праведників на майбутнє, як сказали наші мудреці. Тому сказали вони чистою мовою своєю: "Хай буде світло" - для цього світу". Але не залишилося так, а (додалося): "І виникло світло" - для світу прийдешнього". Тобто ті, хто займається Торою і заповідями лішма удостоюються його тільки в майбутньому, що означає: коли настане час у майбутньому, після закінчення очищення тіл їх на шляху Тори. Причому тоді стають гідними того великого світла і в цьому світі, як сказано мудрецями: "Світ свій побачиш за життя свого".

11. Однак ми знаходимо і бачимо в сказаному мудрецями Талмуда, що полегшили нам шлях Тори більше, ніж мудреці Мішни, оскільки сказали: "Завжди займатиметься людина Торою та заповідями, - навіть ло лішма. А з ло лішма прийде до лішма, оскільки світло, яке у ній, повертає її до добра".

І цим замість обмежень, наведених у вищезгаданій Мішні "Авот", надали нам новий засіб, званий світлом у Торі, у якому є достатня сила, щоби повернути людину до добра і привести її до заняття Торою та заповідями лішма. Адже не згадали тут обмежень, а вказали лише, що при одному тільки занятті Торою та заповідями достатньо йому того самого світла, що повертає його до добра, аби зміг займатися Торою та заповідями задля доставляння радості Сотворителю своєму, а зовсім не для власної насолоди, - що і зветься "лішма".

12. Але, на перший погляд, слід задуматись над цими їхніми словами: хіба ми не знайшли деяких учнів, яким не пішло на користь заняття Торою, щоб удостоїтися за допомогою світла, що в ній, прийти до лішма?

Однак заняття Торою та заповідями ло лішма означає, що людина вірить у Всевишнього, в Тору, у винагороду та покарання. І займається Торою тому, що Всевишній наказав займатися нею, але поєднує самонасолоду з насолодою Сотворителя свого. І якщо після всіх її зусиль у заняттях Торою та заповідями їй стане ясно, що не отримала вона за допомогою цього зайняття і такого великого старання ніякої особистої вигоди, вона жалкує про всі свої зусилля, які

[5] Досл.: не в ім'я її (Тори). Мається на увазі "не заради Творця".
[6] Тора, Берешит, 1:3.
[7] Див Зогар, главу Берешит, ч.1, статтю "Приховане світло".
[8] Використано поняття "Маасе берешит", що означає первинну дію у створенні світів та створінь.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

доклала, оскільки катувала себе з самого початку, вважаючи, що вона теж отримає задоволення в результаті своїх турбот, що і називається "ло лішма" (як написано в Тосафот, Рош ашана, стор.4, зі слова "Заради").

Але, незважаючи на це, дозволили мудреці починати займатися Торою та заповідями також ло лішма, оскільки з ло лішма приходять до лішма, як роз'яснено вище.

Однак безсумнівно, якщо той, хто займається Торою, не удостоївся поки ще віри у Всевишнього і Тору Його, а, не дай Бог, перебуває в сумнівах, то не про нього сказали мудреці, що "з ло лішма приходить до лішма". І не про нього сказано (у Вступі до Ейха; в Єрусалимському Талмуді, Хаґіґа, гл.1, ч.7, зі слів "З ло лішма приходить до лішма"; в Ейха раба, вступ 2): "Завдяки тому, що займаються нею, світло, що в ній, повертає їх до добра".

Бо світло, що в Торі, світить лише тому, хто володіє вірою. І більш того: величина цього світла відповідає силі його віри.

Але ті, хто позбавлений віри, не дай Боже, - навпаки, як написано: "для тих, хто відхиляється вліво, - зілля смерті" (Шабат, 88), бо отримують пітьму з Тори, і темніє в очах у них.

13. І вже наводили мудреці гарну притчу з цього питання про уривок: "Горе тим, хто прагне дня Господнього! Навіщо він вам, день Господній? Це морок, а не світло!" (Амос, 5)[9]. Притча про півня і кажана, які чекали світла. Сказав півень кажану: "Я чекаю світла, тому що світло - воно моє. А тобі навіщо світло?" (Санедрін, 98/2). Розберися в ній дуже уважно.

І цілком ясно, що якщо учні не удостоїлися від ло лішма прийти до лішма, то це тому, що вони позбавлені віри, не дай Боже, і тому не отримали жодного світла від Тори, а тому в пітьмі ходити будуть і помруть не в мудрості.

Однак тим, хто удостоївся досконалої віри, обіцяно мудрецями, що навіть якщо займаються Торою ло лішма, світло, що в ній, повертає їх до добра. І удостоїться, - навіть без випередження муками і життям у стражданнях, - Тори лішма, яка приводить до життя в щасті і блазі як у цьому світі, так і в майбутньому. І про них сказано: "Тоді будеш насолоджуватися в Господі, і Я зведу тебе на висоти землі"[10].

14. І у подібності до вищеописаного я роз'яснив колись висловлювання мудреців: "Той, для кого Тора його - це ремесло його". У занятті Торою пізнається величина його віри, оскільки слово "ремесло його" (אומנתו) складається з тих же букв, як і "віра його" (אמונתו). Це подібно до того, як людина, яка вірить своєму товаришеві, позичає йому гроші. Можливо, вона повірить йому лише на одну ліру, а якщо той попросить дві ліри, то відмовиться позичити. А може, вона повірить йому на сто лір, але не більше. А може, - довірить йому в борг до половини свого статку, але не весь статок цілком. І можливо також, що вірить йому так, що довірить йому все, що має, без будь-якої тіні страху. І цей останній вид віри розглядається як досконала віра. Однак у попередніх випадках вважається вірою не досконалою, а частковою, - не важливо, більше вона чи менше.

Так і людина: одна, виходячи з величини своєї віри у Творця, приділяє лише одну годину на день заняттям Торою та роботою, друга - дві години, відповідно до міри своєї віри у Творця, а третя не нехтує жодною миттю свого вільного часу для занять Торою та роботою. І вважається, що лише віра останнього є досконалою, оскільки вірить Всевишньому у розмірі всього свого статку. Тоді як віра першого та другого поки що не зовсім досконала.

15. Таким чином, чітко прояснилося, що нема чого людині очікувати, що заняття Торою і заповідями ло лішма приведе її до лішма, поки не дізнається в душі своїй, що удостоїлася віри Всевишнього і Тори Його як годить. Бо тоді "світло в ній повертає її до добра", і удостоїться "дня Творця, який весь світло". Тому що святість віри очищає очі людини, аби насолодилися світлом Його, аж до того, коли "світло, що в Торі, повертає її до добра".

Однак позбавлені віри подібні до кажанів, які не зможуть бачити у світлі дня, оскільки обертається для них світло дня у морок більш жахливий, ніж темрява ночі, тому що живляться лише від нічної пітьми.

---

[9] Пророки, Амос, 5:18.
[10] Пророки, Єшаягу, 58:14.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Так само й ті, хто позбавлений віри, - очі їхні сліпнуть при світлі Творця. І тому обертається для них світло на темряву, а еліксир життя перетворюється для них на смертельну отруту. І про них говорить написане: "Горе тим, хто прагне дня Господнього! Навіщо він вам, день Господній? Це морок, а не світло!" Тому необхідно спочатку сповнити себе досконалою вірою.

16. Сказаним пояснюється складність, що є в Тосафот (Тааніт, стор.7 зі слів "І все"), де говорять вони (тобто мудреці) так: "Кожен, хто займається Торою лішма, Тора його стає для нього еліксиром життя. А кожен, хто займається Торою ло лішма, Тора його стає для нього смертельною отрутою". А складність у тому, що хіба не сказано, що "завжди людина займатиметься Торою, хоча б і ло лішма, тому що від ло лішма прийде до лішма"? І відповідно до роз'ясненого слід провести простий поділ.

Той, хто займається Торою "заради заповіді вивчення Тори", який у будь-якому випадку повинен вірити в винагороду і покарання, хоч і поєднує самонасолоду та особисту вигоду з наміром насолодити Творця свого, але світло, що в ній, повертає його до добра, і він приходить до лішма.

Той, хто займається Торою, не "заради заповіді вивчення Тори", оскільки він не вірить у винагороду й покарання до такого ступеня, щоб докласти для неї стільки зусиль, але докладає зусиль лише заради своєї власної насолоди, стає для нього (Тора) отрутою смерті, бо "світло, що в ній, перетворюється на нього на темряву".

17. І згідно з цим зобов'язується той, хто вивчає, перш ніж приступати до навчання, зміцнитися у вірі Всевишнього та в Його управління винагородою й покаранням, як написано мудрецями: "Вірним є Той, на кого ти працюєш, щоби дати тобі винагороду за твою працю"[11]. І спрямує свої зусилля заради заповідей Тори. І на цьому шляху удостоїться насолодитися світлом, що в ній, - так, що віра його зміцниться і зросте чудовою дією цього світла. Як сказано: "Лікуванням буде це для тіла твого та освіженням для кісток твоїх" (Приповісті, 3:8).

І тоді безумовно буде готовим його серце, бо з ло лішма прийде до лішма. Тож навіть у того, хто знає сам, що ще не здобув віри, не дай Боже, є надія досягти цього за допомогою занять Торою. Бо коли оберне своє серце і розум свій на те, щоб удостоїтися з її допомогою віри Всевишнього, то немає вже для тебе більшої заповіді, ніж ця, - як сказали мудреці: "Прийшов Хавакук і звів (заповіді) до однієї: "Праведник вірою своєю жити буде" (Макот, 24).

І більше того, немає для нього іншої поради, крім цього, як сказано (Бава Батра, 16/1): "Сказав Раба: "Просив Йов звільнити весь світ від категорії суду. Сказав перед Ним: "Владико світу, Ти створив праведників, Ти створив грішників, хто ж перешкодить Тобі?"

Пояснення Раши там же: "Ти створив праведників доброю основою, створив грішників злою основою, тому ніхто не врятується від руки Твоєї, бо хто ж перешкодить Тобі? Мимоволі грішать ті, хто грішать!". І що йому відповіли товариші Йова? "Притому знищуєш ти страх перед Богом і молитву до Бога перетворюєш на ніщо" (Йов, 15)[12]. Створив Святий, благословенний Він, злу основу, та створив Тору у приправу (на противагу йому)".

Коментує Раши: "Створив йому Тору, яка є приправою, що скасовує "злочинні роздуми". Як сказано: "Якщо нашкодив тобі цей нечестивець, тягни його до дому вчення. Якщо камінь він - розтане. Тому не підневільні вони, бо можуть врятувати себе" (Кідушин, стор.30). Вивчи там, і розберися в цьому уважно.

18. І ясним є те, що вони не можуть звільнити себе від суду, якщо скажуть, що прийняли цю приправу, - адже все ще є в них злочинні роздуми. Тобто вони перебувають ще у ваганнях, не дай Боже, і все ще зла основа не зникла. Бо ясно, що Творець, благословенний Він, який створив злу основу і дав їй силу, знав і те, як створити вірні ліки та приправу, щоб виснажити сили злої основи та винищити її зовсім.

І якщо хтось займався Торою та не зміг видалити з себе злу основу, то лише тому, що:
- або не доклав з недбалості зусиль і праці, обов'язкових для заняття Торою (як сказано: не вір тому, хто каже: "Не трудився і знайшов");

[11] Піркей Авот, гл.6, п.5.
[12] Писання, Йов, 15:4.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

- або, можливо, він набрав необхідну "кількість" зусиль, але був недбалим у "якості"; тобто не звернув розум свій і серце своє протягом часу заняття Торою на те, щоби удостоїтися притягнути світло, що в Торі, котре приносить віру в серце людини, а займався, відволікаючи свою увагу від головного, що потрібно від Тори, - а це світло, яке призводить до віри; і хоч спочатку мав його на увазі, - відвернув свою увагу від нього під час навчання.

Але, так чи інакше, не слід звільняти себе від суду під приводом примусу, оскільки мудреці зобов'язують твердженням: "Створив Я злу основу, - створив йому Тору в приправу". Бо якби тут був якийсь виняток, то питання Йова залишалося б у силі.

19. Усім тим, що прояснилося досі, я усунув величезну претензію, яка висувається у зв'язку з написаним равом Хаїмом Віталем[13], благословенної пам'яті, у передмові до книги Врата передмов і у передмові до книги Древо життя. А слова його такі.

"Хай не скаже людина: "Піду я і займатимуся мудрістю кабали", перш ніж позаймалася Торою, Мішною і Талмудом. Бо вже сказали вчителі наші, благословенної пам'яті: нехай не увійде людина до пардесу[14], допоки не наповнить черево своє м'ясом і вином. Оскільки це подібно до душі без тіла, для якої немає винагороди, діяння та розрахунку, доки не зв'яжеться з тілом, ставши єдиним цілим, виправленим заповідями Тори, шістсот тринадцятьма заповідями.

І навпаки: якщо займається мудрістю Мішни та Вавилонським Талмудом, але не приділяє час вивченню таємниць Тори і прихованої її частини, - це подібно до тіла, що сидить у темряві без душі людської, - свічки Творця, яка світить у ньому. І тоді тіло висихає, не вдихаючи джерела життя.

Тому учень Мудреця[15], який займається Торою лішма, повинен спочатку займатися мудрістю Тори, Мішни і Талмуда, скільки зможе його розум витримати це, а потім займатиметься пізнанням свого Владики (через) вивчення мудрості Істини. Як наказав цар Давид синові своєму Шломо: "Пізнай Бога отця твого і прислуговуй Йому"[16].

Але якщо людині цій буде складно і важко при вивченні Талмуда, краще їй відкласти його після того, як спробувала у ньому своє щастя, і зайнятися мудрістю Істини. І це те, про що сказано: "І тому учень, який не побачив гарної ознаки у своєму навчанні за п'ять років, вже не побачить її (Хулін, стор.24). Але кожен, кому легко дається вивчення, зобов'язаний приділяти один або дві години на день вивченню Галахи, та докласти зусиль у вирішенні важких питань, що виникають у простому розумінні Галахи". До сих пір його святі слова, слово в слово.

20. І на перший погляд, ці його слова дуже дивні, оскільки він каже, що перш ніж (учень) досяг успіху у вивченні відкритої частини, нехай йде займатися мудрістю Істини, що суперечить сказаному ним вище про те, що кабалістична мудрість без відкритої Тори - як душа без тіла, для якої немає винагороди, діяння та розрахунку.

А доказ, який він наводить про учня, який не побачив гарної ознаки, ще дивніший. Хіба сказали мудреці, щоб через це відклав вивчення Тори? Звичайно ж, сказали це лише з метою застерегти його, щоб переглянув свій шлях і спробував займатися в іншого вчителя або по іншому трактату, але безумовно, в жодному разі не залишав Тору, навіть її відкритої частини.

21. Також важко зрозуміти висловлювання рава Хаїма Віталя, благословенної пам'яті, і Ґмари, з яких випливає, що необхідні людині якась підготовка та особлива відмінність, щоб удостоїтися мудрості Тори. Хіба не сказали мудреці (Мідраш раба, пояснення "І ось благословення"): "Сказав Творець Ісраелю: "Життя ваше, вся мудрість і вся Тора - це прості речі. Кожен, хто тремтить переді Мною і виконує сказане в Торі, - вся Тора і вся мудрість у серці його". З чого випливає, що не потрібно ніякої попередньої підготовки, але лише чудовою силою трепоту перед Творцем і виконанням заповідей удостоюються всієї мудрості Тори.

---

[13] Видатний кабаліст шістнадцятого століття. Головний учень та послідовник великого кабаліста Іцхака Лурія Ашкеназі. Автор коментованих у Вченні про десять сфірот книг "Древо життя", "Врата намірів" та ін. Основою книг Хаїма Віталя є вчення луріанської кабали, передане йому його вчителем і записане ним за його словами.

[14] У прямому перекладі означає "фруктовий сад". Як абревіатура слів "пшат (простий зміст)", "ремез (натяк)", "друш (тлумачення)", "сод (таємниця)" це поняття означає рівні осягнення в Торі.

[15] Метафора, що означає учня Творця.

[16] Писання, Діврей га-ямім, 28:9.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

22. Насправді, якщо ми звернемо увагу на його слова, вони стануть зрозумілими для нас як день. Оскільки сказане: "Краще їй відкласти його, після того як спробувала своє щастя у відкритій мудрості" має на увазі не щастя в гостроті розуму та знаннях, а те, що вже роз'яснене нами вище з приводу сказаного: "Створив Я злу основу, - створив Тору в приправу". Тобто працював і докладав зусиль у відкритій Торі, але все ще зла основа у силі своїй і не зникла зовсім, оскільки ще не врятувався від злочинних роздумів, як сказав вище Раши при поясненні (висловлювання): "Створив Я йому Тору в приправу"

І тому радить йому відкласти його та зайнятися мудрістю Істини, оскільки легше притягнути світло, що в Торі, зайняттями та зусиллями в мудрості Істини, ніж зусиллями у відкритій Торі. І причина тому дуже проста: мудрість відкритої Тори одягнена у зовнішні матеріальні шати, такі як закони про крадіжку, пограбування, збитки тощо, і тому дуже складно і важко будь-якій людині налаштувати свій розум і серце своє на Всевишнього під час занять, щоб притягнути світло, яке в Торі. І, тим більше, якщо людині важко і складно дається вивчення Талмуда, - як зможе пам'ятати під час навчання ще й про Всевишнього? Адже оскільки йдеться про матеріальні речі, не зможе вона, не дай Боже, в той же час поєднати їх з наміром, зверненим до Всевишнього. І тому радить йому займатися мудрістю кабали, адже вся ця мудрість одягнена в імена Святого, благословенний Він, і тоді, звичайно ж, легко зможе налаштувати розум свій і серце своє на Всевишнього в годину навчання, нехай навіть їй дуже важко вчитись. Бо розгляд питань цієї мудрості та Всевишній - суть те саме. І це дуже просто.

23. І тому він наводить гарне свідчення з Ґмари: "Той учень, який не побачив доброї ознаки у своєму навчанні за п'ять років, вже не побачить її". Бо чому він не побачив гарної ознаки у своєму навчанні? Звичайно ж, лише через брак наміру серця, а не через брак здатності до нього, бо мудрість Тори не потребує жодних здібностей. А, як сказано вище: "Сказав Творець Ісраелю: Життя ваше, вся мудрість і вся Тора - це прості речі. Кожен, хто тремтить переді Мною та виконує сказане в Торі, - вся Тора і вся мудрість у серці його".

Однак, звичайно, потрібен час, аби звикнути до світла, що в Торі та заповідях. І я не знаю скільки. І може людина чекати на це всі сімдесят років свого життя. Тому застерігає нас барайта[17] (Хулін, 24), що не слід очікувати понад п'ять років. А рабі Йосі каже: і трьох років (вивчи в Хулін, стор.24) цілком достатньо, щоб удостоїтися мудрості Тори.

Якщо ж не побачив доброї ознаки за цей час, то нехай не обманює себе марними надіями та брехливими відмовками, а хай знає, що не побачить більше гарної ознаки ніколи. А тому нехай негайно побачить необхідність знайти собі надійну хитрість, щоб зуміти з її допомогою прийти до лішма і удостоїтися мудрості Тори.

Однак барайта не уточнює, що це за хитрість, а лише попереджає, щоб не сидів у тому ж стані і не чекав більше. І про це говорить рав (тобто Хаїм Віталь): найбільш вдала і надійна хитрість для нього - це зайняття мудрістю кабали. І нехай зовсім відкладе зайняття мудрістю відкритої Тори, адже він вже спробував у ній своє щастя і не досяг успіху. І нехай віддасть увесь свій час мудрості кабали, - вірному засобу для свого успіху, з причини, що роз'яснена вище.

24. І це дуже просто: тут йдеться не про вивчення відкритої Тори в усьому, що необхідно знати для практичного виконання, "бо невіглас не благочестивий, а помилка у навчанні прирівнюється до зловмисності, і один грішник винищить багато блага". Тому повинен обов'язково повторювати закони, наскільки це йому потрібно, аби не зазнати невдачі в дії.

А йдеться тут лише про мудрість відкритої Тори, щоби вирішувати важкі питання, що виникають у простому тлумаченні Галахи, як говорить сам рав Хаїм Віталь, тобто про ту частину у вивченні Тори, яка не потрібна при практичному виконанні. І тут можна полегшити навчання, вивчаючи матеріал із скорочень, а не з першоджерел. Але й тут необхідне з'ясування, бо той, хто знає закон з першоджерела відрізняється від того, хто його знає з короткого опису. І щоб не помилитися в цьому, каже рав Хаїм Віталь спочатку, що душа зв'язується з тілом лише якщо воно досконале і виправлене заповідями Тори, - шістсот тринадцятьма заповідями.

[17] Галахічний або агадичний текст, який не включений до Мішни.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

25. Тепер ти бачиш, що всі важкі питання, які ми навели на початку цієї передмови, є суєтою суєт. Вони не що інше, як пастки, які розставляє зла основа, полюючи на безхитрісні душі, щоби прогнати їх зі світу без скарбу (חמדה)[18].

Погляньмо на перше запитання, коли вважають себе здатними виконувати всю Тору без знання мудрості кабали. Кажу я їм: добре, якщо ви зможете здійснювати вивчення Тори і дотримання заповідей як належить, - лішма, - тобто щоб доставити втіху виключно Сотворителю, благословенний Він, тоді вам дійсно не потрібне вивчення кабали. Бо тоді про вас сказано: "Душа людини навчатиме її". Оскільки тоді розкриваються вам усі таємниці Тори, подібно до джерела, що посилюється, як сказав рабі Меїр (у Мішні Авот), і ви не потребуєте допомоги від книг.

Якщо ж ви поки що перебуваєте на стадії зайняття ло лішма, проте маєте надію за допомогою цього удостоїтися лішма, то мені слід запитати у вас: скільки років ви цим займаєтеся? Якщо ви ще не завершили п'яти років, відповідно до слів Тани кама[19], або трьох років згідно з рабі Йосі, тоді слід вам ще чекати і сподіватися.

Однак якщо ваше заняття Торою в ло лішма зайняло більше трьох років згідно з рабі Йосі або п'яти років згідно з Таною кама, то барайта попереджає вас, що більше не побачите доброї ознаки на тому шляху, яким ступаєте. І навіщо вам заспокоювати душі ваші марними надіями, коли є у вас такий близький і надійний засіб, - вивчення мудрості кабали, як я обґрунтував зміст цього вище, оскільки предмет тем цієї мудрості єдиний із самим Всевишнім?

26. Розглянемо тепер друге питання: адже написано, що необхідно спочатку "наповнити черево Талмудом та галахічними настановами". Це очевидно так, за загальним твердженням. Однак звичайно ж, все це сказано на той випадок, якщо ви вже удостоїлися навчання лішма, або навіть ло лішма, - якщо ще не завершили трьох або п'яти років. З іншого боку, після цього періоду часу, як попереджає вас сама барайта, не побачите більше хорошої ознаки ніколи. І тому ви повинні спробувати щастя у вивченні кабали.

27. І ще потрібно знати, що є дві частини в істинній мудрості.

Першу частину, яку називають "таємниці Тори", заборонено розкривати інакше, як (тільки) натяком із вуст мудреця-кабаліста тому, хто розуміє сам, своїм розумом. І Маасе меркава, і Маасе берешит[20] теж відносяться до цієї частини. Мудреці Зогару називають цю частину ім'ям "три перші сфіри" - "Кетер, Хохма, Біна". І вона називається "рош парцуфа"[21].

Другу частину, що називається "смаки Тори", можна розкривати, і більше того, її розкриття є великою заповіддю. Вона називається в Зогарі "сім нижніх сфірот парцуфа", і називається також "гуф[22] парцуфа".

Бо в кожному з парцуфів святості є десять сфірот, званих: Кетер, Хохма, Біна, Хесед, Ґвура, Тіферет, Нецах, Год, Єсод та Малхут. З них три перші сфіри називаються "рош парцуфа". А сім нижніх сфірот називаються "гуф парцуфа". І навіть в душі нижньої людини також є категорії цих десяти сфірот зі згаданими назвами. І так - у кожній категорії: як у вищих, так і в нижніх.

А сенс того, що сім нижніх сфірот, які є гуфом парцуфа, називаються "смаками Тори", в тому, що сказано: "Піднебіння їжу куштувати буде..."[23]. Тому що світла, які розкриваються під трьома першими сфірот, котрі є рош парцуфа, називаються "смаками", а Малхут рош називається

---

[18] Слово "хемда" означає також "бажання, хтивість, коштовність".
[19] Досл.: " Перший вчитель ", тобто сам автор Мішни, висловлювання якого наводять без згадування його імені.
[20] "Маасе меркава", - дія поєднання, збирання, досл.: "Дія колісниці". Слово "меркава (колісниця)" походить від "муркав (складений, складний, зібраний)". Тобто, означає об'єкт, який складений з певної кількості частин і є єдиною конструкцією. Тому часто слово "меркава" перекладається як "будова". У кабалі Маасе меркава означає навчання людини різним методам, за допомогою яких може виправити себе рівня максимального духовного осягнення. "Маасе берешит" - початкова дія, або дія початку. Це опис створення творіння та його складових - світів, душ тощо, пояснення принципів Божественного управління, аспектів єдності Творця і Його створіння, духовних законів, включаючи Тору та її внутрішню частину - кабалу.
[21] "Рош" - досл.: голова, початок. "Парцуф" - досл.: обличчя, лик, особистість; духовний об'єкт, що складається з десяти сфірот і є складовою частиною світу. Сутність цього поняття буде роз'яснена в наступних частинах Вчення про десять сфірот.
[22] Досл.: тіло.
[23] Писання, Йов, 12:11.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

"піднебінням". І тому називаються "смаками Тори", - тобто вони розкриваються від "піднебіння" в "голові", котре є джерелом всіх смаків і являє собою "Малхут рош". Звідти і нижче немає жодної заборони для їхнього розкриття. І більш того: винагорода тому, хто їх розкриває, є безмежно і безмірно великою.

Ці три перші та сім нижніх сфірот, - чи то в загальній будові, чи в кожній з усіх окремих деталей, на які тільки можна розділити, - розташовуються таким чином, що навіть три перші сфіри Малхут, які в кінці світу Асія, відносяться до частини таємниць Тори, і заборонено розкривати їх. А сім нижніх сфірот, котрі знаходяться в Кетері рош світу Ацилут, відносяться до частини смаків Тори, яку можна розкривати. І питання ці висвітлюються в книгах з кабали.

28. А джерело цього знайдеш у трактаті Псахім (стор.119), де сказано: Написано (Єшаягу, 23)[24]: "І буде торгівля його присвячена Господу; не будуть вони такими, що збираються і зберігаються, бо для тих, хто живе перед Господом, буде торгівля його, щоб їсти досхочу і приховувати Атіка"[25]. Що таке "приховувати Атіка"? Це той, хто приховує речі, які сховав Атік Йомін[26]. А що це таке? Таємниці Тори. А є ті, хто стверджує: "Це той, хто розкриває речі, які сховав Атік". Що це? Смаки Тори".

І пояснив Рашбам[27], благословенної пам'яті: "Атік Йомін" - це Творець, як сказано: "І Атік Йомін сидить". Таємниці Тори - це Маасе меркава та Маасе берешит. А "ім'я" - як у написаному: "Це - ім'я Моє для миру". "Той, хто приховує", - тобто не передає їх кожній людині, а лише тому, чиє серце неспокійне. "Той, хто розкриває речі, які приховав Атік Йомін" означає: приховування таємниць Тори, які були сховані спочатку, а Атік Йомін розкрив їх і дав право розкрити їх. І той, хто розкриває їх, удостоюється того, що сказано у цьому вислові". Кінець цитати.

29. Звідси є очевидною величезна різниця між:
- таємницями Тори, - той, хто їх осягає, бере всю цю величезну винагороду за те, що приховує їх, а не розкриває їх,
- та їхньою протилежністю, смаками Тори, - той, хто осягає їх, бере всю цю величезну винагороду за те, що розкриває їх іншим.

І сказано: не заперечують первісної думки, лише досліджують сенс поміж ними. Тоді, досліджуючи кінець первісного вислову: "приховує Атіка", роблять висновок про отримання великої винагороди для тих, хто приховує таємниці Тори.

А є такі, що досліджують вислів: "щоб їсти досхочу", який означає смаки Тори, і це таємниця написаного: "І піднебіння їжу куштувати буде", бо світло таамім[28] називається їжею. І звідси виводять отримання великої винагороди, про яку йдеться у вислові про того, хто розкриває смаки Тори,.

Але й ті, й інші вважають, що таємниці Тори зобов'язані приховувати, а смаки Тори - розкривати.

30. Ось тобі чітка відповідь на четверте і п'яте питання, наведені на початку передмови: те, що знаходиш ти в промовах мудреців і в святих книгах висловлювання про те, що передають Тору лише тим, чиє серце неспокійне, так це частина, яка називається "таємниці Тори", тобто три перші сфіри і аспект "рош", які передають лише скромним і на відомих умовах. І в усіх написаних та надрукованих книгах з кабали не знайдеш навіть згадки про них, бо це ті речі, які приховав Атік Йомін, як сказано в Ґмарі.

І навпаки: скажи, хіба можна засумніватися у всіх цих святих і відомих праведниках, найвеличніших (людях) нації, вибраних з вибраних, таких як автори книг Єцира, Зогар, Барайти рабі Ішмаеля, рав Хай Ґаон, рабі Хамай Ґаон, рабі з Ґармізи та інші Рішонім[29] аж до Рамбана, Бааль "Турим" і Бааль "Шульхан Арух", до Віленського Ґаона і Ґаона з Ляд, і в інших праведниках, нехай буде благословенна пам'ять усіх їх, від яких виходить для нас вся відкрита Тора, з промов яких ми живемо і дізнаємося про діяння, які треба чинити, щоб здобути милість в очах

[24] Пророки, Єшаягу, 23:18.
[25] Досл.: "Давній", також "відокремлений".
[26] Досл.: "Давній днями". Парцуф Кетер у світі Ацилут.
[27] рабейну Шмуель бен Меїр.
[28] Досл.: смаки.
[29] Досл.: перші.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Всевишнього. Адже всі вони писали та друкували книги з кабали. А немає більшого розкриття, ніж написання книги, бо той, хто пише її, не знає, хто вивчає його книгу, і можливо, не дай Бог, подивляться в неї закінчені грішники, - а раз так, то немає більшого розкриття таємниць Тори. Але як можна навіть подумати, що ці святі і чисті мудреці порушать навіть трохи з того, про що детально написано в Мішні і Ґмарі, що не можна це розкривати, як сказано в "Ейн доршин" (в трактаті Хаґіґа).

Звідси ясно, що всі написані і надруковані книги - неодмінно суть смаки Тори, які Атік Йомін сховав спочатку, а потім розкрив, як сказано: "Піднебіння їжу куштувати буде". І таємниці ці не тільки немає заборони розкривати, але навпаки, - розкривати їх велика заповідь (як сказано в трактаті Псахім, 119). І винагорода того, хто вміє розкривати та розкриває їх, є дуже великою. Бо від розкриття цього світла багатьом, - і саме багатьом, - одночасно залежить прихід праведного Визволителя[30] незабаром у наші дні. Амен.

31. І необхідно колись пояснити, чому прихід праведного Визволителя залежить від розповсюдження вивчення кабали багатьом, що так добре відомо із Зогара та з усіх книг по кабалі. А маси нехтують цим до нестерпності.

А пояснення цього питання наведене в Тікуней[31] Зогар (тикун 7 зі слів "Другий шлях").

"І другий шлях. "І дух Бога витає на поверхнею води", - що таке "І дух"? А це, безумовно, у той час, коли Шхіна сходить у вигнання, цей дух віє на тих, хто займається Торою, оскільки Шхіна оселилася між ними...

"Усяка плоть - трава", - всі подібні до худоби, що поїдає траву. "І вся милість його - як польова колючка" (Єшаягу, 40)[32], - вся милість, яку роблять, для себе роблять... І навіть ті, хто докладає зусиль у Торі: вся милість, яку роблять – для себе роблять…

В цей час: "І пам'ятав Він, що плоть вони: дух іде і не повернеться" (Псалми, 78)[33] в світ. І це він, – дух Машиаха. Горе їм - тим, хто робить так, що він піде зі світу і не повернеться у світ. А це ті, хто робить Тору сухою і не бажає докласти зусиль у мудрості кабали. Вони роблять так, що уходить джерело Хохми, тобто буква "йуд" (імені АВАЯ) від неї… І цей дух, який йде, - це дух Машиаха, і це дух святості, і це дух Хохми і Біни (мудрості та розуміння), дух дії та Ґвури (могутності), дух Даат (знання) і трепоту перед Творцем.

Згадай, ми вчили: "І сказав Всесильний: "Хай буде світло", і стало світло", - це любов. Це любов Хеседа (милість). Як сказано: "Любов'ю вічною полюбив Я тебе і тому привернув Я тебе милістю"[34]. І про неї сказано: "Не пробуджуйте і не турбуйте любов, доки не побажає вона". Любов та трепіт - основа цього. І тому сказав Святий, благословенний Він: "Заклинаю Я вас, дочки єрусалимські, газелями та ланями польовими: не пробуджуйте і не турбуйте любов, доки не побажає вона"[35]. І це любов без винагороди, а не заради винагороди. Бо любов і трепіт заради нагороди належить служниці. "Під трьома трясеться земля... Під рабом, що царює... І під служницею, що господині своїй спадкує"[36].

32. І почнемо роз'яснювати (сказане) Тікуней Зогар від кінця до початку. Йдеться про те, що трепіт і любов, які є у людини в заняттях Торою та заповідями, - заради отримання винагороди. Тобто він сподівається, що виросте для нього якесь благо завдяки Торі й роботі. І це категорія "служниці", про яку написано: "Служниця, що господині своїй спадкує". І здавалося б, це дивно, бо написано: "Завжди займатиметься людина Торою і заповідями, навіть якщо це ло лішма". То чому "тряслася земля"? І ще потрібно зрозуміти, чому зайняття ло лішма відноситься саме до категорії "служниці". І вислів: "Що господині своїй спадкує", - яка тут є спадщина?

33. І це питання ти зрозумієш з усім тим, що роз'яснено вище в цій передмові. Бо дозволили заняття ло лішма лише тому, що з ло лішма приходить до лішма, оскільки "світло, що в ній (в

[30] Мається на увазі Машиах.
[31] Також "Тікунім". Ці слова означають частину книги Зогар, яка називається "Виправлення Зогара".
[32] Пророки, Єшаягу, 40:6.
[33] Писання, Псалми, 78:39.
[34] Пророки, Єрміягу, 31:2.
[35] Писання, Пісня пісень, 3:5.
[36] Писання, Приповісті, 30:21-23.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Торі), повертає його до добра". І тому буде вважатися зайняття ло лішма "служницею, що допомагає", яка працює на низькій роботі для своєї господині, - для святої Шхіни. Адже в кінці прийде він до лішма і удостоїться того, що осінить його Шхіна. І тоді вважається і "служниця", тобто зайняття ло лішма, "святою служницею", оскільки допомагає та підготовляє святість, але називається святим світом Асія[37].

Однак якщо його віра є недосконалою, не дай Боже, і він займається Торою і роботою лише тому, що Всевишній заповідав йому вчитися, то, як вже пояснювалося вище, в такій Торі і роботі зовсім не розкриється світло, яке в ній знаходиться, бо очі його пошкоджені та перетворюють світло в темряву, подібно до кажана. І таке зайняття вже виходить за межі "святої служниці", оскільки не удостоїться з її допомогою прийти до лішма. І тому це відноситься категорії "нечистої служниці", яка успадковує цю Тору і роботу та відбирає їх для себе. І тому "тряслася земля", тобто свята Шхіна, звана "земля", як відомо, бо ту Тору і роботу, які мали прийти до неї, у володіння святої Шхіни, відбирає "погана служниця" і опускає їх у володіння кліпот[38]. І виходить, що "служниця", не дай Боже, успадковує господині.

34. І пояснили (мудреці в) Тікуней Зогар таємницю[39] клятви: "Не пробуджуйте і не турбуйте любов, доки не побажає вона" так: необхідно, щоб ті, хто прагне до Творця, притягнули вище світло Хеседу (милості), зване "любов'ю милості". Бо це - "бажане", і притягується воно саме через зайняття Торою та заповідями не заради отримання винагороди.

А причина в тому, що цим світлом Хеседу притягується до Ісраеля світло вищої Хохми (мудрості), яке розкривається та вдягається в це світло Хеседу, що притягнуте Ісраелєм. А це світло Хохми є таємницею написаного: "І спочиває на ньому дух Творця: дух Хохми та Біни, дух дії та Ґвури, дух Даат і трепіт перед Творцем" (Єшаягу, 11)[40], яке сказане про царя Машиаха: "І принесе знамення народам, і збере вигнанців Ісраеля, і розігнаних з Іудеї збере з чотирьох кінців землі"[41].

Бо після того, як за допомогою світла Хеседу Ісраель притягують світло Хохми в таємниці "духу Хохми та Біни", тоді розкривається Машиах і збирає вигнанців Ісраеля. Оскільки все залежить від зайняття Торою і роботою лішма, здатного притягнути велике світло Хеседа, в яке вдягається і(яким) притягується світло Хохма. І це таємниця клятви: "Не пробуджуйте і не турбуйте любов". Адже порятунок - досконалий, і зібрання вигнанців неможливо без цього, - тобто такий порядок каналів святості.

35. І ще витлумачили таке: "І дух Всесильного витає над поверхнею води".[42]. "Що означає: "І дух Всесильного"?

Пояснення. Під час вигнання, коли Ісраель ще займаються Торою і заповідями в ло лішма, якщо вони все ж таки перебувають у тій стадії, коли "з ло лішма приходять лішма", то Шхіна серед них, однак у стадії вигнання, оскільки все ще не прийшли до лішма, як написано вище про поняття "святої служниці".

І про це написано: "Оскільки Шхіна знаходиться серед них", - тобто у прихованні, але в кінці удостоються розкриття Шхіни. Тоді дух царя Машиаха витає над тими, хто займається (Торою і заповідями), та пробуджує їх прийти до лішма в таємниці (сказаного): "Світло, що в ній, повертає їх до добра". Сприяє вона і підготовляє до встановлення Шхіни, її господині.

Однак якщо, не дай Бог, це зайняття в ло лішма негідне того, щоб привести їх до лішма, тоді журиться Шхіна і каже: "Вся плоть - трава", - всі подібні до худоби, що поїдає траву". Пояснення: не перебуває в тих, хто займається Торою, той дух людини, що піднімається вгору, але задовольняються духом тварини, який опускається вниз.

І роз'яснена там причина: оскільки "І вся милість їхня - як польова колючка", і навіть усі ті, які працюють у Торі, - "вся милість, яку роблять, - для себе роблять". Іншими словами, все їхнє

---

[37] Досл.: світом дії.
[38] Метафорично означає "нечисті сили". В однині "кліпа". Це поняття буде пояснене далі у примітці 117.
[39] Слово "таємниця" часто використовується в кабалістичних джерелах і, як правило, означає поняття "внутрішня суть", "внутрішній зміст".
[40] Пророки, Єшаягу, 11:2.
[41] Пророки, Єшаягу, 11:12.
[42] Тора, Берешит, 1:1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

зайняття Торою та заповідями служить їхній власній вигоді та задоволенню, і не здатне це зайняття Торою привести їх до лішма, не дай Боже.

І це те, що написано там: "У цей час: "І пам'ятав Він, що плоть вони: дух йде і не повернеться" у світ, - і це він, дух Машиаха". Пояснення. Не витає над ними дух Машиаха, а уходить від них безповоротно, тому що "нечиста служниця" відбирає їхню Тору і спадкує господині, адже вони не на шляху, що веде від ло лішма до стадії лішма.

І тому зроблений там висновок: "Це ті, хто робить Тору сухою, і не бажають докладати зусиль у мудрості кабали". Пояснення. Хоча й не досягають успіху через заняття відкритою Торою, оскільки немає в ній світла і вона суха внаслідок малості їхнього розуму (як сказано вище в п.16), проте можуть досягти успіху за допомогою зайняття вивченням кабали, бо світло, що в ній, одягнене у шати Святого, благословенний Він, тобто у святі імена та сфірот. Так що з легкістю могли б прийти в ту саму стадію "ло лішма, що приводить їх до лішма".

І тоді дух Всесильного витав би над ними в таємниці (сказаного): "Світло, що в ній, яке повертає їх до добра". Але жодним чином не хочуть вивчати кабалу. І про це написано: "Горе їм, які викликають злидні, зневагу, руйнування, вбивство та знищення у світі. І це (тому що) пішов дух, - дух Машиаха, як було сказано, - дух святості, дух Хохми та Біни...".

36. З'ясовується зі слів Тікуней Зогар, що існує клятва про те, що не пробудиться світло милості та любові у світі, доки дії Ісраеля в Торі та заповідях не будуть із наміром не отримувати винагороду, а лише щоби принести насолоду Сотворителю, благословенний Він, що є таємницею клятви: "Заклинаю я вас, дочки Єрусалима".

Таким чином, все продовження вигнання і страждань, які ми терпимо, висить на нас і чекає, допоки не удостоїмося зайняття Торою та заповідями лишма. А якщо тільки удостоїмося цього, одразу ж пробудиться це світло любові та милості, чудова властивість якого притягнути те, про що написано: "І спочиває на ньому дух Хохми та Біни". І тоді удостоїмося досконалого визволення.

І пояснилося також, що неможливо, щоби вся спільнота Ісраелю прийшла до цього великого очищення інакше, як шляхом вивчення кабали, яке є найлегшим шляхом, достатнім навіть для малих розумом.

Між тим, шляхом зайняття однією лише відкритою Торою неможливо удостоїтися (визволення), окрім окремих особливих людей, і завдяки великим зусиллям, але не для більшої частини народу з причин, що роз'яснені у п.22. І цим чітко прояснилася нікчемність четвертого і п'ятого питань, наведених на початку цієї передмови.

37. Що ж до третього питання, яке полягає у страсі, як би не втратити, - то немає тут жодного страху, тому що сходження зі шляху Творця, не приведи Господь, що траплялося колись, відбувалося з двох причин:
1) або порушили слова мудреців у тих речах, які не можна розкривати;
2) або тому, що сприйняли слова кабали в їхньому зовнішньому значенні, тобто у матеріальних уявленнях, та переступили (заповідь): "Не роби собі ідола та будь-якого зображення"[43]. І тому насправді була непереборна стіна навколо цієї мудрості до сьогоднішнього дня, і багато хто намагався і приступав до навчання, та не міг продовжити його через брак розуміння й через матеріальні терміни.

Саме тому я подбав у роз'ясненнях (книги) «Панім меїрот та панім масбірот»[44] про те, щоби витлумачити велику книгу "Древо життя" від Арі[45], благословенної пам'яті, абстрагувати матеріальні форми та привести їх у відповідність до законів духовного, - вище за простір і час, так, щоби зміг кожен початківець зрозуміти ці речі в їхньому сенсі та обґрунтуванні, з ясним розумом і з великою простотою, - не гірше, ніж розуміється Ґмара за допомогою тлумачень Раши.

---

[43] Тора, Шмот, 20:4.
[44] Досл.: "Лик, що висвітлює і лик, який пояснює (прихильний)". Книга, яка написана Бааль Суламом як коментар на книгу Древо життя раніше за Вчення про десять сфірот.
[45] Арі (ר"אר); Арізаль (ל"אריז) - абревіатура імені рава Іцхака Лурії Ашкеназі, великого кабаліста шістнадцятого століття, засновника луріанської кабали та вчителя рава Хаїма Віталя. На підставі його уроків Хаїмом Віталем було написано безліч кабалістичних книг, фрагменти яких наводяться і коментуються Бааль Суламом у Вченні про десять сфірот.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

38. Продовжу розширювати (обґрунтування) обов'язковості зайняття Торою та заповідями лішма, про яке я почав говорити. Так от, слід зрозуміти це поняття: "Тора лішма". Чому досконала, бажана робота визначається назвою "лішма", а робота, яка небажана, - назвою "ло лішма"?

Адже згідно з простим розумінням, якщо той, хто займається Торою і заповідями, зобов'язується спрямовувати своє серце на те, щоби принести радість Сотворителю своєму, а не до власної вигоди, треба було б дати цьому назву і визначити ім'ям: "Тора лішмо"[46] і "Тора ло лішмо"[47], що означає: "в ім'я небес"? Чому ж визначається це ім'ям "лішма" та "ло лішма", що означає: в ім'я Тори?

Звичайно ж, є тут більший сенс, ніж сказано. Адже саме цей вислів засвідчує, що Тори в ім'я Нього (лішмо), що означає задля доставлення втіхи своєму Сотворителю, все ще недостатньо, а потрібно також, аби зайняття було лішма, що означає: в ім'я Тори. І це потребує роз'яснення.

39. Справа в тому, що, як відомо, Тора називається "Торою життя", як сказано: "Життя для того, хто знайшов її" (Приповісті, 4:22), і також сказано: "Бо це не порожнє слово для вас, але це життя ваше" (Дварім, 32:47). І оскільки це так, то сенс "Тори лішма" у тому, що зайняття Торою та заповідями приносить йому життя та продовження днів, бо тоді Тора відповідає своїй назві.

А тому, хто не спрямовує свої серце і розум на сказане вище, заняття Торою і заповідями приносить протилежність життю та продовженню днів, не приведи Боже, - тобто зовсім "не її ім'я (ло лішма)", адже ім'я її - "Тора життя". І зрозумій це.

І слова ці витлумачені висловленням мудреців (Тааніт, 7/1): "Кожен, хто займається Торою ло лішма, Тора його стає для нього смертельною отрутою. А кожен, хто займається Торою лішма, - Тора його стає для нього еліксиром життя".

Однак ці їхні слова потребують роз'яснення: треба зрозуміти, як і в чому стає для нього свята Тора смертельною отрутою? Мало того, що трудиться даремно і марно, і немає йому ніякої користі від своїх турбот і старань, до того ж Тора і робота самі перетворюються для нього на смертельну отруту. І це дуже дивно.

40. І зрозуміємо спочатку слова мудреців (Мегіла, 6/2), які сказали: "Трудився і знайшов - вір. Не трудився і знайшов – не вір". Слід запитати про вираз "трудився і знайшов", який здається таким, що суперечить самому собі.

1) Адже слово "трудився" говорить про роботу та турботи, які дають в оплату за кожне бажане придбання, причому для важливого придбання створюють більше зусилля, а для меншого придбання докладають менше зусилля.

2) І протилежна цьому "знахідка", яка, як правило, приходить до людини абсолютно несподівано, без будь-якої підготовки турботами, зусиллям та оплатою.

І раз так, як же ти скажеш: "Трудився і знайшов"? Адже якщо тут є труд, треба було б сказати: "трудився і купив" або "трудився і удостоївся" тощо, а не "трудився і знайшов"?

41. І ось про сказане: "І ті, хто шукають Мене, знайдуть Мене"[48] запитує Зогар: "Де знаходять Всевишнього?". І каже, що знаходять Його, благословенний Він, лише в Торі. А також сказано про написане: "Істинно Ти, Бог, який ховається"[49], що Святий, благословенний Він, приховує себе у святій Торі.

І слід зрозуміти слова мудреців, як личить. Адже на перший погляд, Святий, благословенний Він, прихований лише в матеріальних речах, шляхах і в усіх суєтах цього світу, які поза Торою. І як скажеш ти протилежне: що лише в Торі Він приховує себе?

Також загальний сенс того, що Творець приховує себе так, що потрібно шукати Його, – навіщо Йому це приховування? А так само: "усі, хто прагне до Нього, знайдуть Його", що розуміється

[46] Досл.: "Тора в ім'я Його".
[47] Досл.: "Тора не в ім'я Його".
[48] Писання, Приповісті, 8:17.
[49] Пророки, Єшаягу, 45:15.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

з написаного: "Усі, хто шукають, Мене знайдуть Мене", - слід добре зрозуміти суть цього пошуку і суть цієї знахідки: що вони і для чого вони?

42. І потрібно, щоб ти знав при тому, що все це віддалення, коли ми такі далекі від Творця, і те, що ми настільки здатні переступити бажання Його, благословенний Він, викликане не чим іншим, як однією причиною, яка стала джерелом всіх страждань і мук, які ми терпимо, і всіх зловмисностей та помилок, на яких ми оступаємося, не дай Боже.

Але разом з тим зрозуміло, що при усуненні цієї причини позбавляються відразу всякого горя і всякого страждання та удостоюються злитися з Ним, благословенний Він, негайно, всім серцем, душею і силою. І скажу я тобі, що та первісна причина є не що інше, як "мізерність нашого розуміння Його управління своїми створіннями", - ми не розуміємо його, як належить.

43. Припустимо, наприклад: якби Святий, благословенний Він, поводився зі своїми створіннями відкритим управлінням таким чином, що, до прикладу, кожен, хто з'їв щось заборонене, задихнувся би зараз же на місці, а кожен, хто вчинив заповідь, знайшов би в ній чудову насолоду, подібну до найпрекрасніших насолод цього матеріального світу, - тоді:
1. який дурень навіть подумав би про те, щоб випробувати заборонене, знаючи, що відразу втратить через це своє життя, як не подумає про те, щоби стрибнути в полум'я;
2. і так само який дурень залишив би якусь заповідь, не виконавши її негайно з усією розторопністю, як не може забаритися або залишити якесь велике матеріальне задоволення, що йде до нього в руки, не отримавши його негайно з усією розторопністю, на яку тільки здатний.

Тому якби було перед нами відкрите управління, то усі, , були б праведниками.

44. Тому очевидно, що не вистачає нам у світі лише відкритого управління. Адже якби було відкрите управління, то були б усі, хто приходить в цей світ, досконалими праведниками. І злилися б з Ним, хай буде Він благословенним, у досконалій любові. Бо звичайно, великою честю було б для кожного з нас потоваришувати з Ним, полюбити Його всім серцем і всією душею, та злитися з Ним назавжди, не втрачаючи жодної миті.

Але все не так, і "немає нагороди за заповідь у цьому світі", та й ті, хто переступає Його бажання, зовсім не караються у нас на очах, а Всевишній терплячий з ними, - і більше того, часом нам здається навпаки, як сказано (Псалми, 73)[50]: "Ось ці лиходії, - а благоденствують у світі цьому, примножують багатство".

І тому "не всякий, хто бажає знайти Всевишнього, прийде і знайде"[51], а спотикаємося ми на кожному кроці, не дай Боже, до того, що, як сказали наші мудреці (Ваїкра раба, 82) про написане "Одну людину з тисячі знайшов Я"[52]: "Тисяча входить до кімнати, але один виходить до світла"

Тому розуміння Його управління є причиною всього блага, а нерозуміння - причиною всього зла. І виходить, що воно - полюс, навколо якого обертаються всі, хто приходить у світ, - до покарання або до милості.

45. І коли уважно вдивимось у розуміння управління, яке приходить у відчуттях людей, ми знайдемо в них чотири види. Кожен вид приймає на себе управління Всевишнього особливим чином. Тим самим, існують тут чотири рівні розуміння управління. Але насправді їх лише два, а саме:
1) приховання лику;
2) розкриття лику.

Однак вони діляться на чотири, бо є дві стадії в управлінні приховуванням лику, і це:
1) одинарне приховання;
2) приховання всередині приховання.

І дві стадії в управлінні розкриттям лику, і це:
3) управління винагородою та покаранням;
4) управління вічністю.

---

[50] Писання, Псалми, 73:12.
[51] Мішна, Брахот, 2:8.
[52] Писання, Коелет, 7:28.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Як це буде з'ясовано нами з Божою допомогою.

46. Так ось, сказано (Дварім, 31:17): "І спалахне гнів Мій на нього в той день, і залишу Я їх, і "приховаю" лик Мій від них, і буде він відданий на поталу, і спіткають його багато бід і нещасть, і скаже він того дня: "Чи не тому, що немає Всесильного мого серед мене, спіткали мене ці біди?". А Я "прихованням приховаю" лик Мій того дня за все зло, яке він зробив, коли звернувся до інших богів".

І поглянувши на це, знайдеш, що спочатку написано: "І спалахне гнів Мій... і приховаю лик Мій", - тобто одинарне приховання. А потім написано: "І спіткають його багато бід і нещасть... А Я прихованням приховаю лик Мій...", - тобто подвійне приховання. І потрібно зрозуміти, що таке це подвійне приховання?

47. Але спочатку зрозуміємо, що означає "лик" Всевишнього, про який написано: "І приховаю лик Мій". І зрозумієш це на прикладі з людиною: коли вона бачить обличчя товариша, то негайно впізнає його. Між тим, побачивши ззаду, не впевнена, чи пізнає його, і може засумніватися: "Можливо, це інший, а не її товариш?"

Так само і з тим, що перед нами: адже всі знають і відчувають Всевишнього добрим, а звичай доброго - приносити добро. І тому, коли Всевишній щедрою рукою приносить добро своїм створінням, яких утворив, визначається це так, що "Його, благословенного, лик розкритий Його створінням". Бо тоді всі знають і пізнають Його, оскільки Він поводиться як личить Його, благословенного, імені, як роз'яснено вище у питанні про відкрите управління.

48. Однак коли Він поводиться зі своїми створіннями протилежно сказаному, тобто коли (люди) одержують страждання і біль у Його світі, то це визначається як зворотний бік (ахораїм) Всевишнього. Бо лик Його, тобто доконана міра Його блага, абсолютно прихований від них, а така поведінка не відповідає Його, благословенного, імені.

І це подібно до того, хто бачить свого друга ззаду, коли може він засумніватися і подумати: "Можливо, це інший?". І про це сказано: "І спалахне гнів Мій..., і приховаю лик Мій від них". Бо під час гніву, коли творіння отримують страждання і муки, виходить, що Святий, благословенний Він, приховує свій лик, який є досконалою мірою Його блага, і лише Його зворотна сторона розкрита. І тоді потрібне велике зміцнення в Його вірі, щоби уберегтися від злочинних роздумів, тому що важко впізнати Його ззаду. І це називається "одинарним прихованням".

49. Однак коли збільшуються біди і муки в найвищій мірі, то це призводить до подвійного приховання, званого в книгах "приховання всередині приховання". А це означає, що навіть Його зворотна сторона не видна, тобто (люди) не вірять, що Всевишній сердиться на них і карає їх, а зумовлюють це випадком та природою, і приходять до заперечення Його управління винагородою й покаранням. І про це написано: "А Я прихованням приховаю лик Мій, ...коли звернувся до інших богів". Тобто приходять до заперечення та звертаються до ідолопоклонства.

50. Тоді як спочатку, коли Тора говорить про одинарне приховання, то завершує вона: "І скаже він того дня: "Чи не тому, що немає Всесильного мого серед мене, спіткали мене ці біди?". Тобто, вірять ще в управління винагородою і покаранням та кажуть, що біди і страждання приходять до них через те, що не злиті з Всевишнім, як написано: "Чи не тому, що немає Всесильного мого серед мене, спіткали мене ці біди?". І це визначається так, що бачать ще Всевишнього, але лише зі зворотного Його боку, тому називається це "одинарним прихованням", тобто тільки прихованням лику.

51. Отже, прояснилися два рівні сприйняття прихованого управління, яке відчувається створіннями, - одинарне приховання та приховання всередині приховання

Одинарне приховання означає лише приховання лику, а зворотна сторона їм розкрита. Тобто вірять вони, що це Всевишній влаштував їм страждання у покарання. І хоча важко їм постійно пізнавати Всевишнього через Його зворотну сторону, а тому вони приходять до злочину, водночас навіть тоді називаються "незакінченим грішником". Тобто ці злочини подібні до помилок, оскільки прийшли до них через безліч страждань, але ж загалом вони вірять у винагороду і покарання.

52. А приховання всередині приховання означає, що навіть зворотна сторона Святого, благословенний Він, прихована від них, оскільки не вірять у винагороду і покарання. І злочини, що

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

у їхніх руках, визначаються як зловмисність. І (люди у цьому стані) називаються "закінченими грішниками", бо вони бунтують, кажучи, що Творець зовсім не керує своїми створіннями, і звертаються до ідолопоклонства, як сказано: "коли звернувся до інших богів".

53. І треба знати, що вся робота, яка ведеться у виконанні Тори та заповідей шляхом вибору, ведеться головним чином у двох вищезгаданих стадіях прихованого управління. І про той час сказано: "За стражданням – платіж" (Авот, 5:23).

Бо оскільки управління Його, благословенного, є неявним і неможливо бачити Його інакше як у прихованні лику, тобто лише з Його зворотної сторони, - за прикладом людини, яка бачить свого товариша ззаду і тому здатна засумніватися і подумати: "Можливо, це хтось інший?", - тому в такому випадку завжди в руках людини знаходиться вибір: виконати Його бажання, або переступити Його бажання.

Тому що біди і муки, які отримує, приносять йому сумнів у реальності Його управління своїми створіннями, - чи то в першій стадії, і це помилки, чи в другій стадії, а це зловмисності.

Так чи інакше, він перебуває у великому стражданні та величезних зусиллях. І про цей час сказано: "Все, що зможе рука твоя зробити власними силами, - роби" (Коелет, 9)[53], оскільки не удостоїться розкриття лику, що означає досконалу міру Його блага, перш ніж постарається і зробить все, що тільки в руках його та в силах зробити. А за стражданням – платіж.

54. Однак після того, як бачить Всевишній, що людина завершила міру своїх зусиль і закінчила все, що належало їй зробити силою свого вибору і свого зміцнення у вірі Творця, тоді допомагає їй Творець, і (людина) удостоюється осягнення явного управління, тобто розкриття лику.

І тоді удостоюється досконалого повернення, яке означає, що повертається і зливається з Творцем усім серцем, душею і силою, як само собою випливає з осягнення явного управління.

55. І ці згадані осягнення і повернення приходять до людини двома ступенями. Перша - це повне осягнення управління винагородою та покаранням. І крім того, що ясно осягає винагороду за кожну заповідь у майбутньому світі, удостоюється також осягнути чудову насолоду під час виконання заповіді вже в цьому світі. А крім того, що осягає гірке покарання після своєї смерті, яке випливає з кожного порушення, удостоюється також відчути гіркий смак кожного порушення ще за життя.

І само собою зрозуміло, що той, хто удостоюється цього явного управління, впевнений у собі, що не згрішить більше, як упевнена людина, що не різатиме своїх членів і не завдасть собі жахливих страждань. А також впевнена у собі, що не залишить заповідь, не виконавши її одразу, як тільки вона приходить до неї в руки, як впевнена людина, що не залишить жодної насолоди цього світу чи великої вигоди, яка йде до її рук.

56. І з цього зрозумій сказане мудрецями: "Що означає повернення? Коли засвідчить про нього Знаючий таємниці, що не повернеться більше до дурості своєї". На перший погляд, дивні ці слова, - якщо так, то хто підніметься в небеса, щоб почути свідчення Всевишнього? І перед ким Всевишній має свідчити про це? Хіба недостатньо того, що сам Всевишній знає, що людина повернулася всім своїм серцем і не згрішить більше?

Але виходячи з того, що з'ясовано, це просто. Адже людина насправді не впевнена повністю, що не згрішить більше, доки не удостоїться осягнення управління винагородою та покаранням, тобто розкриття лику. А розкриття лику - це те, що зі сторони спасіння Всевишнього називається "свідченням". Адже саме спасіння його, яке чиниться самим Творцем, (яке призводить) до цього осягнення винагороди і покарання, обіцяє йому, що більше не згрішить. І тому виявляється, що Всевишній свідчить про нього.

І про це сказано: "Що означає повернення?". Тобто коли буде людина впевнена, що удостоїлася доконаного повернення? Для цього дали їй ясний знак: коли засвідчить про нього Знаючий таємниці, що не повернеться більше до дурості своєї. А саме, коли удостоїться розкриття лику, і тоді саме спасіння Ним, благословенним, свідчить про нього, що більше не повернеться до своєї дурості.

[53] Писання, Коелет, 9:10.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

57. І це описане вище повернення називається "поверненням з трепоту перед Творцем". Бо хоч і повернувся до Всевишнього всім серцем і душею так, що "свідчить про нього Знаючий таємниці, що не повернеться більше до дурості своєї", разом з тим, вся ця впевненість, що не згрішить більше, обумовлена його осягненням і відчуттям покарання та лютих страждань, які випливають з порушень. І тому впевнений у собі, що не згрішить, - так само, як впевнений, що не завдасть собі жахливих страждань.

І все ж таки в результаті виходить, що повернення і ця впевненість викликані лише трепотом перед покараннями, які випливають з порушень. І виходить, що повернення його - лише через трепіт перед покаранням. І називається тому поверненням із трепоту.

58. І виходячи з цього є зрозумілими слова мудреців: "Той, хто здійснює повернення з трепоту, удостоюється того, що зловмисності стають для нього як помилки". І слід зрозуміти, як це відбувається?

І виходячи з роз'ясненого (п.52), зрозумієш, що зловмисності, які робить людина, приходять до нього через отримання управління подвійним прихованням, тобто прихованням усередині приховування, що означає, що не вірить в управління винагородою та покаранням, не дай Боже .

Однак у стадії одинарного прихування, що означає, що вірить в управління винагородою і покаранням, іноді через безліч страждань приходить до злочинних роздумів. Бо незважаючи на те, що вірить, що страждання прийшли до нього в покарання, разом з тим подібний він до того, хто бачить свого товариша ззаду, коли може засумніватися і подумати: "Може, це інший?", як написано вище, - дивись там. І ці гріхи - лише помилки, оскільки загалом він вірить в управління винагородою та покаранням.

59. А тому після того, як удостоївся повернення з трепоту, сенс якого в чіткому осягненні управління винагородою і покаранням настільки, що впевнений, що не згрішить, тоді виправляється для нього зовсім стадія прихування всередині приховування. Адже тепер він ясно бачить, що існує управління нагородою та покаранням. І тепер бачить він на власні очі, що всі багаточисельні страждання, які він відчував колись, були йому покаранням від управління Його, благословенного, за гріхи, які скоїв.

І розкривається йому заднім числом, що він тоді гірко помилявся, а тому викорчовує ці зловмисності з коренем. Однак не зовсім, а стають вони для нього помилками. Тобто вони подібні до порушень, які чинив у стадії одинарного прихування, коли зазнавав невдачі через сум'яття у свідомості, що прийшло до нього через безліч страждань, які виводять людину з її свідомості, і вони вважаються лише помилками.

60. Однак одинарне прихування, яке було до цього, цим поверненням він не виправив зовсім. А (виправив) лише з цього моменту і далі, після того, як удостоївся розкриття лику. Але в минулому, коли ще не заслужив на повернення, залишилися в нього прихування лику та всі помилки, як і були, абсолютно без будь-якого виправлення та зміни. Адже і тоді він теж вірив, що біди і страждання прийшли до нього в покарання, і говорив: "В той день: оскільки немає Всесильного мого серед мене, спіткали мене ці біди".

61. І тому він поки що не називається "закінченим праведником". Адже той, хто удостоюється розкриття лику, що означає досконалу міру Його блага, як належить імені Його, благословенного, називається "праведником", як написано вище у п.55, оскільки виправдовує Його управління таким, яке воно насправді, - тобто, що (Творець) вчиняє зі своїми створіннями за абсолютом добра і абсолютом досконалості, - так, що приносить добро поганим і хорошим.

І тому, оскільки удостоївся розкриття лику, звідси й надалі гідний називатися "праведником". Однак через те, що не виправив (усе) повністю, - лише стадію приховування всередині приховування, але стадію одинарного приховування поки виправив лише з цього моменту і далі, - виходить, що у той час, тобто до того, як удостоївся повернення, не гідний називатися "праведником" . Адже й тоді залишається у нього прихування лику, яким і було. І тому називається "незакінченим праведником", тобто слід ще виправити його минуле.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

62. А також називається "середнім", оскільки, удостоївшись у будь-якому випадку повернення з трепоту, став здатним через досконале заняття Торою і добрими діяннями удостоїтися повернення також і з любові, коли удостоїться ступеня "закінчений праведник". Таким чином, тепер виходить, що він посередині між трепотом та любов'ю, і тому названий "середнім". Тоді як раніше він навіть не був повністю здатним до того, аби підготувати себе до повернення з любові.

63. Отже докладно роз'яснений перший ступінь осягнення розкриття лику, тобто осягнення і відчуття управління винагородою й покаранням так, що засвідчить про нього Знаючий таємниці, що не повернеться більше до дурості своєї. І це називається "поверненням з трепоту", коли зловмисності стали для нього як помилки. Він називається "незакінченим праведником", а також зветься "середнім".

64. А тепер роз'яснимо другий ступінь осягнення розкриття лику: осягнення досконалого, істинного, вічного управління. Сенс якого в тому, що Всевишній, благословенний Він, управляє своїми створіннями у властивості Доброго і такого, що приносить добро, поганим і хорошим. Тепер ця (стадія осягнення) називається "закінчений праведник" та "повернення з любові". І удостоюється (людина) того, що зловмисності обертаються в нього заслугами.

Таким чином, з'ясовані всі чотири ступені осягнення управління, що діє над створіннями. Причому три перші ступені: подвійне приховання, одинарне приховання та осягнення управління винагородою й покаранням, - не що інше, як підготовка. І завдяки ним людина удостоюється четвертого ступеня: осягнення істинного вічного управління. І це буде з'ясовано в нас із Божою допомогою.

65. Однак слід зрозуміти: чому для людини недостатньо третьої стадії, яка є осягненням управління винагородою і покаранням? Адже, як ми сказали, вже удостоївся того, що Знаючий таємниці свідчить про нього, що не згрішить більше. І чому називається все ще "середнім" або "незакінченим праведником", і його ім'я доводить, що все ще робота його небажана в очах Всевишнього, і все ще присутні нестача і вада у властивостях його Тори та роботи?

66. Але спершу з'ясуємо те, що запитали коментатори про заповідь любові до Творця: як же зобов'язала нас свята Тора заповіддю, виконати яку не в наших силах? Адже в усьому людина може зламати себе, змусити себе та виконати, проте любові не сприятиме жодний примус й насильство у світі.

І пояснили вони, що з того, що людина виконує всі шістсот дванадцять заповідей, як належить, сама собою виникає любов до Творця. І тому вважається для нього, наче в його силах виконати її. Адже вона може примусити і зламати себе, виконавши шістсот дванадцять заповідей, як належать, а тоді удостоїться і любові до Творця.

67. Однак ці їхні слова потребують широкого роз'яснення. Адже, зрештою, не повинна була любов Творця прийти до нас як заповідь, оскільки не можемо ми вдатися по відношенню до неї взагалі до жодної дії та примусу, що залежить від нас. Але приходить вона сама по собі після того, як завершуємо себе шістсот дванадцятьма заповідями. А якщо так, то досить нам і цілком достатньо веління шестисот дванадцяти заповідей. Навіщо ж була написана заповідь любові?

68. А щоб зрозуміти це, насамперед потрібне справжнє розуміння самої суті любові до Творця. І слід знати, що всі схильності та властивості, які відбиті в людині, (аби) користувалася ними щодо товаришів, - всі ці природні нахили і властивості є необхідними для роботи Творця. І вони були створені та відбиті в людині від самого початку лише через їхню вищезгадану кінцеву функцію, яка представляє собою мету і фінал кожної людини, як сказано: "І не буде відторгнутий від Нього знехтуваний"[54]. І тоді вони необхідні їй, щоби удосконалитись в них на шляхах отримання достатку, та завершити бажання Творця.

І про це написано: "Кожного, званого Моїм ім'ям, і на славу Мою створив Я його" (Єшаягу, 43:7). А також: "Вся дія Господа для шанувальника Свого" (Приповісті, 16:4). Але поки що для людини вготований цілий світ, щоб усі ці природні схильності та властивості, які знаходяться в

[54] Пророки, Шмуель 2, 14:14.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ній, розвивалися і вдосконалювалися тим, що через них матиме справу зі створіннями так, щоби (ці властивості) стали гідними своєї мети.

І про це сказано мудрецями: "Зобов'язана людина сказати: "Для мене створений світ"[55]. Бо всі створіння світу необхідні індивідууму, оскільки розвивають і приготовляють схильності та властивості кожної людини окремо, допоки не будуть придатними і не стануть допоміжним інструментом у роботі Його, благословенний Він.

69. Тому слід нам зрозуміти суть любові до Творця, виходячи з властивих людині якостей любові по відношенню до свого товариша. Любов до Творця також неминуче піддається впливу цих властивостей, оскільки спочатку була відбита в людині лише заради Нього, благословенний Він. І вдивившись у властивості любові між людиною та її ближнім, ми знайдемо в них чотири міри любові, одна над одною. Тобто дві, які є чотирма.

70. Перша - це "залежна любов", яка означає, що від великого блага, насолоди та користі, котрі отримав від свого товариша, злилася в ньому його душа з тим у чудовій любові. І в цьому – дві міри.

Перша міра: перш ніж познайомилися і полюбили один одного, завдавали один одному зло, проте не бажають його пам'ятати, бо всі злочини вкриє любов.

І друга міра: завжди приносили один одному лише добро й користь, і жодного спогаду про шкоду та якесь зло між ними не було ніколи.

72.[56] Друга - це любов, яка не залежить ні від чого, котра означає пізнання ступеню свого товариша, - який він чудовий і набагато перевищує все мислиме та уявне. І тому зливається його душа з ним у нескінченно великій любові. Але й тут є дві міри.

Перша міра: до того, як дізнається всі звичаї та справи свого товариша з іншими. І тоді ця любов визначається як "неабсолютна любов", оскільки є у його товариша деякі справи з іншими, в яких той, на перший погляд, виглядає таким, що завдає їм біди і шкоди по недбалості. Так що якби той, хто любить (його) побачив їх, то постраждала б вся гідність його товариша і зіпсувалася б любов між ними. Однак він поки що не бачив ці його дії. І тому поки що їхня любов є досконалою і напрочуд великою.

73. Друга міра любові, яка не залежить ні від чого - це четверта міра любові взагалі, і вона приходить також від визнання ступеня його товариша. Але на додачу тепер він знає всі справи та звичаї того з кожною людиною, - в жодному з них не буде нестачі. І перевірив та знайшов, що не лише немає в них жодної вади, але доброта його перевершує їх нескінченно і перевищує все мислиме і уявне. І тепер це "вічна та абсолютна любов".

74. І всі ці чотири міри любові, що діють між людиною та її товаришем, діють також між людиною і Творцем. І більш того: тут, в любові до Творця, вони стали ступенями причинно-наслідкового зв'язку. І неможливо удостоїтися жодної з них, перш ніж удостоїться першого ступеня: залежної любові. А після того, як удостоїться її у всій її досконалості, ця перша міра стає для нього причиною того, що здобувається ним друга міра. І після того як удостоївся другої міри і прийшов до її завершення, стає вона для нього причиною, за якої вдостоюється третьої міри. І так само третій міра - для четвертої, вічної любові.

75. І у зв'язку з цим пробуджується питання: як представиться людині удостоїтися першого ступеня любові до Творця, який є першою мірою залежної любові, що означає любов, яка приходить внаслідок великого блага, яке отримала від любимого, при тому, що немає винагороди за заповідь у цьому світі?

І мало того, згідно з тим, що роз'яснено, кожна людина зобов'язана пройти через дві перші стадії управління шляхом приховання лику, що означає, що лик Його, тобто міра добра Його, - а звичай Доброго приносити добро, - в той час приховані (п.47). І тому отримують тоді страждання та муки.

Однак ми з'ясували, що все заняття Торою та роботою шляхом вибору ведеться головним чином у той самий час приховання. А якщо так, то як можна уявити, що удостоїться другої міри

[55] Трактат Сангедрін, 4:5.
[56] Примітка редактора оригіналу: "Пункт 71 відсутній у джерелі".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

залежного кохання, що означає, що з народження і до цього дня приносив йому любимий лише множинне і чудове благо і не завдав йому ані крихти будь-якого зла? Не кажучи вже про те, щоби удостоївся третього чи четвертого ступеня?

76. Однак ми пірнули в могутні води, і, принаймні, слід нам підняти звідси дорогоцінну перлину. І тому роз'яснимо сказане нашими мудрецями (Брахот, 17)[57]: "Коли мудреці виходили з дому раби Амі, - а деякі кажуть, що з дому раби Ханіни, - сказали йому так: "Світ свій побачиш ти за життя свого, а залишок твій - для життя світу прийдешнього". Кінець цитати.

І слід тут зрозуміти: чому не сказали вони: "Світ свій отримаєш ти за життя свого", а лише: "побачиш"? Якщо вони прийшли благословити, то повинні були благословити в довершеності, тобто щоб осягнув та отримав свій світ за життя? І ще слід взагалі зрозуміти, навіщо людині бачити свій прийдешній світ за життя, - чи не сумно, що залишок його в майбутньому світі? І ще: чому поставили це благословення на початок (трактату)?

77. Отже, передусім треба зрозуміти, як здійснюється це бачення прийдешнього світу за життя? Тому що, звичайно ж, матеріальними очима не видно нічого духовного. А також не в звичаї Творця змінювати встановлені від початку порядки. Бо всі первісні порядки з їхнього витоку встановив Творець лише тому, що вони є найбільш вдалими для мети, яка від них вимагається, - тобто щоб удостоїлася людина через них злитися з Ним, як написано: "Вся дія Господа - для шанувальника свого"[58]. А якщо так, то слід зрозуміти, як представиться людині бачення її світу за життя?

78. І скажу я тобі, що це бачення приходить до людини завдяки "розкриттю очей" у святій Торі, подібно до написаного: "Розкрий очі мої, і побачу чудеса в Торі Твоїй"[59]. І про це заклинають душу перш ніж входить вона в тіло (Ніда, 30/2): "Якщо навіть увесь світ скаже тобі, що ти праведник, будь в очах своїх грішником". Тобто - саме у своїх очах. Пояснення: поки не удостоївся розкриття "очей" в Торі, вважай себе грішником. І не обманюй себе тим, що в усьому світі відомо, що ти праведник.

І звідси ти також зрозумієш, чому поставили благословення: "Світ свій побачиш ти за життя свого" на початок (трактату) Брахот. Бо до цього не удостоюється навіть ступеню "незакінченого праведника".

79. Але слід зрозуміти, що якщо(людина) дійсно знає про себе, що вже виконала всю Тору, а також увесь світ погодився з нею у цьому, чому всього цього їй зовсім не вистачає, але приведена до клятви і має намір вважати себе грішником? І через те, що не вистачає їй цього чудового ступеня розкриття очей у Торі, щоб побачити свій світ за життя, ти уподібнюєш його грішникові?

80. Проте вже були роз'яснені чотири шляхи осягнення людьми Його управління ними, благословенний Він. А саме: два – на рівні приховання лику, і два – на рівні розкриття лику. І був роз'яснений сенс приховання лику від створінь, який має великий намір дати людям місце для докладання зусиль і зайняття Його роботою в Торі та заповідях на стадії вибору.

Бо тоді підіймається задоволення перед Творцем від їхньої роботи в Його Торі та Його заповідях більше, ніж Його задоволення від вищих ангелів, які не мають вибору, а зобов'язані вони своєю місією, як відомо.

81. Але разом із всією наведеною вище хвалою на адресу стадії приховання лику, вона вважається не досконалістю, а лише перехідною стадією. Оскільки вона і є тим місцем, звідки удостоюються всієї очікуваної довершеності. Тобто, будь-якої винагороди за заповідь, вготованої для людини, вона удостоюється лише завдяки своїм зусиллям у Торі та добрих справах під час приховання лику, а саме у той час, коли займається в силу вибору.

Тому що тоді є в неї страждання, які випливають з її зміцнення у вірі Його, благословенного, при виконанні Його бажання. І вся винагорода людини вимірюється лише за стражданнями, які зазнає через виконання Тори та заповідей, як сказано: "За стражданням - платіж".

---

[57] Трактат Брахот, 17:1.
[58] Писання, Приповісті, 16:4.
[59] Писання, Псалми, 119:18.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

82. І тому змушена кожна людина пройти цей "перехідний" період приховання лику. А коли завершує це, то удостоюється осягнення відкритого управління, тобто розкриття лику.

Але перш ніж удостоїлася розкриття лику, хоча бачить зворотну сторону (ахораїм), не може (хоча б) раз не прийти до гріху. І мало того, що не в її силах виконати всі шістсот тринадцять заповідей, оскільки любов не приходить шляхом насильства та примусу, але й у шестистах дванадцяти заповідях вона не досконала. Бо навіть трепіт його не постійний, як годить.

І в цьому таємниця того, що "Тора" - в ґематрії шістсот одинадцять, а будь-яка ґематрія - це ахораїм. Тобто навіть шістсот дванадцять (заповідей) неспроможна вона виконати, як належить. І це таємниця сказаного: "Не вічно буде Він сперечатися"[60], - а в результаті удостоїться розкриття лику.

83. І перший ступінь розкриття лику, що є осягненням управління винагородою та покаранням з абсолютною очевидністю, приходить до людини лише за допомогою Його, благословенного, визволення, коли удостоюється розкриття очей у святій Торі чудесним осягненням і "стає немов джерело, що посилюється", як (сказано) рабі Меїром (Авот, 86). І в кожній заповіді зі святої Тори, вже виконавши її завдяки зусиллям за власним вибором, удостоюється і бачить у ній винагороду за заповідь, призначену для неї у прийдешньому світі. А також велику втрату, яка міститься в порушенні.

84. І незважаючи на те, що ще не прийшла винагорода до неї в руки, оскільки "немає винагороди за заповідь у цьому світі", водночас їй вистачає цього явного осягнення з цього моменту і надалі, щоб відчувати велику насолоду під час здійснення кожної заповіді, адже "Все, що готове бути стягнутим, - подібне до вже стягнутого".

Як, наприклад, торговець, який уклав угоду і отримав на ній великий прибуток: незважаючи на те, що прибуток прийде до нього в руки через тривалий час, у будь-якому випадку, він упевнений без будь-якої тіні найменшого сумніву, що прибуток прийде до нього в руки вчасно, а тому його радість така, ніби він прийшов до нього в руки негайно.

85. І зрозуміло, що таке явне управління свідчить про нього, що звідси і далі зіллється з Торою та заповідями всім серцем, душею і силою. А також що буде відсторонюватись і бігти від порушень, як біжить від вогню.

І хоча він ще не закінчений праведник, оскільки не удостоївся поки що повернення з любові, у будь-якому випадку, його велике злиття з Торою і добрими справами допомагає йому поступово удостоїтися й повернення з любові, тобто другого ступеня розкриття лику. І тоді зможе виконувати всі шістсот тринадцять заповідей в досконалості. І стане закінченим праведником.

86. І тепер нам добре зрозуміло те, про що ми запитали з приводу клятви, до якої приводять душу, перш ніж приходить вона в цей світ: "І навіть якщо весь світ каже тобі, що ти праведник, - будь в очах своїх грішником".

І запитали ми: якщо весь світ згоден з ним у тому, що він праведник, то чому він повинен вважати себе грішником, не довіряючи всьому світові? І слід ще продовжити і запитати про (сказане): "І навіть якщо весь світ каже", - у чому тут суть свідчення всього світу? Хіба сама людина не знає краще за світ? І слід було б привести її до клятви: "Навіть якщо сам ти знаєш, що ти праведник"?

І найскладніше. Хіба не витлумачено Ґмарою (Брахот, 61) так: "Сказав Раба: знає людина у своїй душі, чи вона закінчений праведник, чи ні"? Кінець цитати. Адже є реальність та обов'язок бути справді закінченим праведником. Більше того, вона повинна сама з'ясувати та дізнатися про цю істину. А якщо так, то як же призводять душу до клятви, щоб "завжди була в очах своїх подібною до грішника", і щоб ніколи не дізналася істину про себе, після того як мудреці зобов'язали протилежного?

87. І, разом з тим, ці слова є дуже точними, тому що доки сама людина не удостоїлася розкриття очей у Торі чудовим осягненням, аби вистачило їй для ясного осягнення управління винагородою і покаранням, звичайно ж, не зможе обманювати себе в жодній формі і вважати

[60] Писання, Псалми, 103:9. "Сперечатися (יריב)" - в ґематрії 612.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

себе праведником, тому що обов'язково відчуває, що не вистачає їй двох найбільш всеосяжних заповідей з Тори: "любові" і "трепоту".

Адже навіть удостоїтися в досконалості "трепоту", тобто так, що "засвідчить про нього Знаючий таємниці, що не повернеться більше до дурості своєї" через свій великий трепіт перед покаранням і втратою від порушення, взагалі не представиться людині, перш ніж удостоїться довершеного , ясного і абсолютного осягнення управління винагородою й покаранням, тобто здобуття першого ступеня розкриття лику, який приходить до людини через розкриття очей у Торі.

І нема потреби говорити про "любов", питання про яку повністю виходить за рамки її можливостей, оскільки воно залежить від розуміння серця, і жодне зусилля та примус не допоможуть тут їй.

88. І тому проголошує клятва: "І навіть якщо весь світ каже тобі, що ти праведник...". Бо дві ці заповіді: "любов і трепіт" передані тільки самій людині, і ніхто з жителів світу, окрім нього, не може (в ньому) розрізнити їх та пізнати їх.

А тому, побачивши його досконалим у шестистах одинадцяти заповідях, одразу ж кажуть, що, мабуть, у нього є також і заповіді любові та трепету. А оскільки природа людини зобов'язує її вірити світові, то він навіть може впасти в гірку помилку. І тому заклинають про це душу ще до її приходу у цей світ. І дай Боже, щоб це допомогло нам. Однак сама по собі людина, звичайно ж, зобов'язана з'ясувати і дізнатися у своїй душі, чи вона закінчений праведник, як сказано вище.

89. Зрозуміло також те, про що ми запитували: як можна удостоїтися навіть першого ступеня любові в той час, коли "немає винагороди за заповідь у цьому світі"?

І тепер цілком зрозуміло, що він і не повинен отримати винагороду за заповідь за життя свого буквально. Бо про це уточнили (мудреці): "Світ свій побачиш ти за життя свого, а залишок твій - для життя світу прийдешнього", бажаючи вказати, що винагорода за заповідь не в цьому світі, а в прийдешньому світі. Але щоби бачити, знати та відчувати майбутню винагороду за заповідь у прийдешньому світі, він повинен дійсно знати це з абсолютною точністю ще за життя, тобто за допомогою свого чудового осягнення в Торі. Тому що тоді удостоюється, принаймні, стадії залежної любові, яка є першим ступенем виходу з приховання лику і свого приходу до розкриття лику, що є абсолютно необхідним людині для виконання Тори й заповідей як годить, - так, аби "засвідчив про нього Знаючий таємниці, що більше не повернеться до своєї дурості».

90. І відтепер, докладає зусиль у збереженні Тори і заповідей на рівні залежної любові, яка прийшла до нього від пізнання винагороди, котра чекає його в майбутньому світі, як сказано: "Усе, що готове бути стягненим, подібне до вже стягнутого".

Іде він тоді й удостоюється другого ступеня розкриття лику, який є стадією Його управління світом, що виходить з вічності Його та істинності Його, - тобто з того, що Він добрий і приносить добро поганим і хорошим. І удостоюється "незалежної любові", і тоді "зловмисності стають для нього як заслуги". А звідси і далі називається "закінченим праведником", бо може виконувати Тору та заповіді в любові та трепоті. А називається "закінченим", оскільки є в нього всі шістсот тринадцять заповідей у довершеності.

91. І розібране те, про що ми запитували вище про того, хто удостоюється третьої стадії управління, тобто "управління винагородою і покаранням", коли вже "Знаючий таємниці свідчить про нього, що не повернеться більше до дурості своєї", і тому називається все ще лише "незакінченим праведником". І тепер цілком зрозуміло, що в підсумку все ще не вистачає йому "однієї заповіді", тобто "заповіді любові". І він, звичайно ж, незакінчений, - адже обов'язково має завершити шістсот тринадцять заповідей, які неодмінно являють собою перший крок на поріг досконалості.

92. І з усього сказаного добре прояснюється явна складність питання: як же зобов'язала нас Тора заповіддю любові, тоді як взагалі не в нашій владі займатися цією заповіддю і торкатися до неї навіть якимось дотиком.

І тепер ти зрозумієш і побачиш, що про це застерігали нас мудреці: "Трудився і не знайшов - не вір". А також: "Нехай завжди людина займатиметься Торою і заповідями ло лішма, бо з ло

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

лішма приходить лішма" (Псахім, 50). І про це також свідчить написане: "І ті, хто шукають Мене, знайдуть Мене" (Приповісті, 8).

93. І ось висловлювання мудреців (Мегіла, стор.6/2): "Сказав раби Іцхак: "Якщо скаже тобі людина: "Трудився і не знайшов" - не вір. "Не трудився і знайшов" - не вір. "Трудився і знайшов" - вір".

Ми ж поставили вище у п.40 питання про висловлювання: "Трудився і знайшов - вір", яке, на перший погляд, суперечить саме собі, - адже труд відповідає придбанню, а знахідка відповідає тому, що приходить до нього без жодної турботи і несподівано. І слід було йому сказати: "Трудився і купив".

Проте знай, що вираз "знахідка", згадуваний тут, вказує на написане: "І ті, хто шукає Мене, знайдуть Мене". І мається на увазі "наявність лику Всевишнього", подібно до того, що сказано в Зогарі, що "знаходять Його, благословенний Він, лише в Торі". Іншими словами, розкриття лику Всевишнього удостоюються знайти (лише) за допомогою зусиль в Торі. Тобто завдяки розкриттю в Торі удостоюється знайти розкриття лику Всевишнього, благословенний Він.

І тому точними були мудреці у своїх словах і сказали: "Трудився і знайшов - вір". Тому що труд - в Торі, а знахідка - у розкритті лику Його благословенного управління (як сказано вище у п.43).

І навмисно не сказали: "Трудився і удостоївся - вір" або "Трудився і купив". Тому що тоді була б можливість помилитися в цих словах: начебто отримання чи придбання мають на увазі придбання однієї лише Тори. І тому точними були у виразі "знайшов", - щоби вказати, що мається на увазі щось понад придбання Тори, тобто (здатність) знайти розкриття лику Його благословенного управління.

94. І цим пояснюється сказане: " Не трудився і знайшов - не вір " . Адже, на перший погляд, це дивно: кому спаде на думку, що можна удостоїтися Тори без необхідності працювати над нею. Однак це ґрунтується на сказаному: "І ті, хто шукає Мене, знайдуть Мене" (Приповісті, 8:17), що означає, що кожен, від малого до великого, хто прагне до Нього, благословенного, негайно Його знаходить. Бо на це вказує вираз "хто шукає Мене". І можна було б подумати, що не потрібно особливих зусиль, і навіть маленька людина, яка не готова докласти цього жодного зусилля, теж знайде Його. Але про це застерегли нас наші мудреці, щоби ми не вірили такому трактуванню, бо зусилля тут потрібне, а (якщо) "Не трудився і знайшов - не вір".

95. І звідси зрозумій, чому називається Тора "життям", як сказано: "Дивись, запропонував Я тобі сьогодні життя та добро" (Дварім, 30:15). А також: "Обери ж життя". А також: "Життя для того, хто знайшов її" (Приповісті, 4:22).

Тому що це випливає з написаного: "Бо у світлі лику Царя - життя" (Приповісті, 16)[61]. Оскільки Всевишній, благословенний Він, є джерелом усього життя та усього блага. І тому життя притягується до тих гілок, які зливаються зі своїм джерелом. А це сказано про тих, які трудилися і знайшли світло лику Його, благословенного, у Торі, тобто удостоїлися розкриття очей в Торі чудовим осягненням до того, як удостоїлися розкриття лику, що означає осягнення справжнього управління, гідного Його імені "Добрий", а звичай Доброго - приносити добро.

96. І ті, що удостоїлися вже не можуть усунути себе від виконання заповіді як належить, подібно до людини, не здатної відсторонитися від чудесної насолоди, котра прийшла до неї в руки. А також тікають від порушення як від пожежі.

І про них сказано: "А ви, що злиті з Богом, Всесильним вашим, живете все сьогодні", бо любов Його, благословенного, приходить і проливається на них природною любов'ю природними каналами, уготованими людині природою творіння. Адже тепер злита гілка зі своїм коренем як годить. І життя проливається до неї безперервно великим достатком зі свого джерела. І тому називається Тора "життям".

97. І тому попередили нас мудреці в багатьох місцях про обов'язкову умову в занятті Торою: щоб воно було саме "лішма". Тобто так, щоб удостоївся завдяки їй "життя", бо воно - Тора життя. І для цього вона була дана нам, як сказано: "Обери ж життя".

---

[61] Писання, Приповісті, 16:15.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І тому зобов'язана кожна людина під час заняття Торою працювати в ній і прикладати свої розум та серце, щоби знайти в ній світло "лика" Царя життя. Тобто осягнення розкритого управління, званого "світлом лику".

І на це здатна будь-яка людина, як написано: "І ті, хто шукають Мене, знайдуть Мене", і як написано: "Трудився і не знайшов - не вір." І самої малості не вистачає людині для цього: лише зусилля. : "Кожен, хто займається Торою лішма, - Тора його стає для нього еліксиром життя" (Тааніт, 7/1). Тобто, аби лише доклав свої розум і серце, щоб удостоїтися життя, що і є значенням "лішма".

98. Тепер ти бачиш, що те, про що запитали коментатори з приводу заповіді любові, сказавши, що ця заповідь не в наших руках, оскільки любов не приходить шляхом насильства і примусу, це зовсім не складне питання, оскільки це цілком у наших руках. Адже кожна людина може докладати зусиль у Торі, доки не знайде осягнення Його розкритого управління, як написано мудрецями: "Трудився і знайшов – вір". І коли удостоюється відкритого управління, то любов вже слідує до нього сама собою природними каналами.

А той, хто з якоїсь причини не вірить, що можна удостоїтися цього своїми зусиллями, неодмінно виходить, що він не вірить словам наших мудреців, а уявляє собі, що для будь-якої людини зусилля недостатньо. І це суперечить тому, що написано: "Трудився і не знайшов - не вір". А також суперечить словам Писання: "І ті, хто шукає Мене, знайдуть Мене". "Ті, хто шукають", - тобто будь-хто, від малого до великого. Однак, звичайно ж, потрібне йому зусилля.

99. У зв'язку з роз'ясненим зрозумій те, що сказано мудрецями: "Кожен, хто займається Торою ло лішма, - Тора його стає для нього смертельною отрутою" (Тааніт, 7/1). А також те, що сказано про написане: "Істинно, Ти - Бог, який ховається", - що Святий, благословенний Він, приховує себе в Торі.

І ми запитали: адже розум підводить до того, що Всевишній прихований саме в наповненнях світу і в суєтах цього світу, які поза Торою, а не в самій Торі, де лише і є єдине місце розкриття?

І ще запитали: це приховування, коли Святий, благословенний Він, приховує себе, щоб шукали Його та знаходили Його, як написано в Зогарі, – навіщо воно мені?

100. А з того, що роз'яснене, ти добре зрозумієш, що це приховання, яким Святий, благословенний Він, приховує себе, щоб забажали Його, означає приховання лику, яке зазвичай є у Його створінь у двох стадіях: одинарне приховання та приховання всередині приховання. І повідомляє нам Зогар: нехай не з'явиться думки, що Всевишній хоче залишитися на стадії управління прихованням лику від своїх створінь. Але це подібно до людини, яка навмисно приховує себе, щоби його товариш шукав та знайшов його. Так само і Всевишній: у той час, коли поводиться зі своїми створіннями, приховуючи лик, (робить) це тільки тому, що хоче, аби створіння забажали розкриття Його лику та знайшли Його.

Тобто тому, що немає жодного способу й підходу у творінь, щоб вони змогли удостоїтися світла лику Царя життя, якби (Він) не поводився з ними спочатку прихованням лику. Таким чином, все приховання - це лише підготовка до розкриття лику.

101. І про це сказано, що Святий, благословенний Він, приховує себе у Торі. Тому що суть страждань і мук, які людина отримує в час приховання лику, відрізняється у людини, яка порушує та применшує Тору і заповіді, та у людини, яка примножила (зусилля) в Торі та добрих справах.

Бо перша найбільше підготовлена до того, аби виправдати свого Владику. Тобто, подумати, що ці страждання прийшли до неї через її порушення та применшення її Тори.

Тим часом другому важче виправдати свого Владику, адже, на його думку, він не вартий таких важких покарань. І мало того, бачить, що його товариші, які гірші, ніж він, не страждають настільки, подібно до того, що написано: "Нечестиві вони, а вічно спокійні, досягли багатства"[62], а також: "Дарма очищав я серце своє"[63].

[62] Писання, Псалми, 73:12.
[63] Писання, Псалми, 73:13.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І звідси побачиш, що доки людина не удостоюється управління розкриттям лику, виходить, що Тора і заповіді, в яких примножувала (зусилля), обтяжують їй приховання лику ще більшою мірою. І про це сказано, що Святий, благословенний Він, приховує себе в Торі. І розберися в цьому уважно.

Насправді ж, весь цей тягар, який людина найбільше відчуває за допомогою Тори, - не що інше, як стадія закликів, коли свята Тора сама закликає до неї через це, і пробуджує до того, щоби максимально поспішити і поквапитися докласти необхідну від неї суму зусиль, щоб негайно удостоїти його розкриття лику по волі Творця. І зрозумій це добре.

102. І про це написано, що у "кожного, хто вивчає лішма, його Тора стає смертельною отрутою". Бо крім того, що не виходить він зі стадії приховання лику у розкриття лику, - адже не направив свій розум, щоб працювати і удостоїтися розкриття, - але ще й Тора, якій багато (займається), додає йому приховання лику величезною мірою, - до того, що падає у приховання всередині приховання, яке є смертю, бо зовсім відірваний він від свого кореня. І виходить, що Тора стає йому смертельною отрутою.

103. З цього прояснимо два імені, котрі вживаються в Торі: "розкрите" і "приховане". І слід зрозуміти питання про приховану Тору, - навіщо вона мені? І чому не розкрита вся Тора?

Насправді тут є глибокий внутрішній сенс, оскільки "прихована" Тора натякає на те, що Всевишній "ховається в Торі". А тому називається "прихованою Торою".

А "розкритою" називається тому, що Всевишній розкривається за допомогою Тори.

І тому сказали кабалісти, а також написано в молитовнику Віленського Ґаона, що порядок осягнення Тори починається з таємниці, а завершується простим смислом. Тобто, як сказано, за допомогою необхідних зусиль, які людина докладає з самого початку у прихованій Торі, удостоюється через неї розкритої Тору, яка є простим смислом. Таким чином починає з прихованого, званого таємницею, а коли удостоюється, - завершує простим сенсом.

104. І добре прояснилося те, що запитали ми вище: "як можна удостоїтися першого ступеня любові, яка є "залежною любов'ю". Оскільки стало нам відомо, що хоча немає винагороди за заповідь у цьому світі, у будь-якому випадку осягнення винагороди за заповідь є також і в цьому світі, і приходить воно до людини через розкриття очей у Торі.

Це явне осягнення цілком подібне для нього отриманню винагороди за заповідь відразу ж місці (як сказано вище в п.84). І тому він відчуває Його чудову доброту, яка міститься в задумі творіння: насолодити Його створіння повною, доброю, щедрою Його рукою. А від великого блага, яке він осягає, розкривається між ним і Творцем, благословенний Він, чудова любов, що проливається до нього безперервно тими самими шляхами та каналами, якими розкривається і природна любов.

105. Однак усе це приходить до нього з часу його осягнення і далі. Але вся стадія страждань, обумовлених управлінням приховання лику, які відчував, перш ніж удостоївся згаданого розкриття лику, незважаючи на те, що не хоче пам'ятати їх, тому що всі злочини покриває любов, проте, вважається, звичайно ж, великою вадою навіть з погляду любові між людьми. І немає потреби говорити щодо істинності управління Його, благословенного, оскільки Він добрий та приносить добро поганим і хорошим.

І тому слід зрозуміти, як можна людині удостоїтися любові Його, благословенного, в такій стадії, щоб відчувала і знала, що Творець приносив їй чудові блага завжди, - з часу її народження і далі, - і не завдавав їй жодного зла ніколи за все її життя, що і є другою стадією любові.

106. І щоб зрозуміти це, нам потрібні слова наших мудреців, які сказали: "Для того, хто вчинює повернення з любові, стають зловмисності як заслуги". Пояснення. Всевишній не лише прощає йому зловмисності, але й будь-яку зловмисність та злочин, що скоїв, обертає Всевишній на заповідь.

107. І тому після того, як удостоїлася людина світла лику в такій мірі, що кожен прогріх, який здійснила, - навіть той, який здійснила зі злим наміром, - обертається і стає їй заповіддю, то виходить тому, що весела і рада усім відчуттям мук й гірких страждань та примножених турбот,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

які зазнала за своє життя, відколи підлягала двом стадіям приховання лику. Бо саме вони викликали і принесли їй всі ці зловмисності, які тепер обернулися на заповіді через світло лику Його, благословенного, чудесного на диво.

І кожне страждання і турбота, що виводили його з розуму його, коли терпів невдачі в помилках при одинарному прихованні або терпів невдачі в зловмисностях при подвійному прихованні, обертаються і стають у нього тепер причиною та звичайною підготовкою до виконання заповіді, щоб отримати за неї велику і чудесну винагороду назавжди. І обертається йому кожне страждання на велику радість, а будь-яке зло - на чудове благо.

108. І це подібно до історії, яку розповідає світ про іудея, який вірно служив у домі одного пана, і пан любив його, як свою душу. І одного разу сталося, що пан вирушив у дорогу та залишив свої справи в руках свого заступника. А цей чоловік був ненависником Ісраеля. Що він зробив: поклав на іудея (провину) і вдарив його палицею п'ять разів у всіх на очах, щоби добре принизити його. І коли пан повернувся, пішов до нього іудей та розповів усе, що з ним сталося. І дуже розлютився він, покликав заступника, і наказав негайно дати іудею в руки тисячу червонців за кожний удар, яким той ударив його. Взяв їх іудей та повернувся додому. Виявила дружина його, що він плаче. Сказала йому: "Що сталося в тебе з паном?". Розповів він їй. Сказала йому: "То чому ж ти плачеш?". Сказав він їй: "Плачу, бо той ударив мене лише п'ять разів. От якщо би вдарив мене хоча б десять разів, було би в мене тепер десять тисяч червонців".

109. І ось побачив ти на власні очі, що після того як удостоїлася людина прощення гріхів таким чином, що зловмисності стали їй як заслуги, тоді удостоїться також прийти з Всевишнім у стадію любові на другому ступені, що означає, що любимий не заподіяв тому, хто його любить, за все його життя жодного зла, і навіть тіні зла, але приносить йому великі та чудові блага від народження і завжди. Отже, повернення з любові і обернення зловмисностей на заслуги приходять як одне.

110. І до цих пір роз'яснили ми лише "залежну любов" у двох її рівнях. Але все ще треба зрозуміти, як удостоюється людина прийти зі своїм Владикою до двох стадій "незалежної любові"?

І в цьому питанні потрібно добре зрозуміти те, що написано (Кідушин 40/2): "Нехай людина завжди бачитиме себе, ніби вона наполовину винна, а наполовину виправдана. Здійснила одну заповідь, - щаслива вона, бо схилила себе до чаші виправдання. Здійснила один злочин, - горе їй, бо схилила себе до чаші звинувачення".

Рабі Ельазар, син рабі Шимона, каже: "Оскільки весь світ судиться по своїй більшості, (то) й індивідуум судиться по більшості його: здійснив одну заповідь, - щасливий він, бо схилив себе та весь світ до чаші виправдання; вчинив один злочин, - горе йому, бо схилив себе і весь світ до чаші звинувачення, адже через єдиний гріх, який вчинив він, втратили він та весь світ велике благо".

111. І на перший погляд, ці слова скрутні від початку і до кінця. Адже він каже, що той, хто виконує одну заповідь, відразу ж схиляє чашу терезів до виправдання, оскільки судиться по більшості. Хіба не сказано це лише про тих, хто наполовину винний і наполовину праведний, про що раби Ельазар, син раби Шимона, не говорить зовсім? І головне залишається неясним.

Раши, благословенна пам'ять його, витлумачив його слова тим, що вони засновані на словах Тани кама, який сказав: "Завжди бачитиме людина себе так, ніби наполовину винна і наполовину праведна". Але раби Ельазар, (син рабі Шимона), додає: щоб бачив також і весь світ так, ніби вони наполовину винні та наполовину праведні. Однак головного бракує у книзі. Навіщо змінив сказане ним, і чому він не говорить як Тана кама, якщо сенс один?

112. А найважче в самій суті справи, що людина бачитиме себе, ніби вона лише наполовину винна. І це дивно: якщо людина знає свої численні гріхи, то (як) буде брехати собі, кажучи, що вона розділена навпіл? А Тора сказала: "Від брехливого слова віддалися"?

І ще. Адже мовиться: "І один грішник винищить багато блага". Тобто через одне порушення він схиляє себе і весь світ до чаші звинувачення. Адже йдеться про справжню реальність, а не про якусь оманливу фантазію, яку людина повинна уявляти для себе та для світу.

113. А також незрозуміло: чи можливо, щоб не було в кожному поколінні багатьох людей, які виконують одну заповідь? І як же світ схиляється до чаші виправдання? Тобто стан взагалі не

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

змінюється, а світ діє, як заведено? І необхідна тут додаткова глибина, оскільки для цих слів, на поверхневий погляд, немає ніякого розуміння.

Однак барайта зовсім не говорить про людину, яка сама знає, що гріхи її численні, - щоб навчити її брехні про те, що вона розділена навпіл. І що немає ані крихти, якої б їй не вистачало, крім однієї заповіді. Бо це взагалі не у звичаї мудреців.

А каже барайта про людину, яка відчуває і уявляє себе абсолютно закінченим праведником та знаходить себе у повній досконалості. І це тому, що вже удостоїлася першого ступеня любові через розкриття очей у Торі, коли вже "Знаючий таємниці свідчить про неї, що не повернеться більше до дурості своєї".

І написане для нього прояснює йому шляхи його та доводить йому, що він усе ще не праведник, а середній, що означає: наполовину винний та наполовину праведний. І це тому, що все ще не вистачає йому однієї заповіді з шестисот тринадцяти заповідей, що в Торі, і це заповідь любові. Тому що все свідчення "Знаючого таємниці, що не згрішить більше", - воно лише через ясність, (яка присутня) в його осягненні про велику втрату від порушення, що розглядається як трепет перед покаранням і називається тому "поверненням із трепоту".

114. Також прояснилося вище, що цей ступінь повернення з трепоту поки що виправляє людину лише з моменту повернення і надалі. Однак усі горе і страждання, які зазнавала, перш ніж удостоїлася розкриття лику, залишаються як і були, без жодного виправлення. Також і злочини, які скоїла, не виправились у неї повністю, а залишаються в категорії помилок.

115. І тому сказано, щоби така людина, якій все ще не вистачає однієї заповіді, бачила себе ніби вона наполовину є винною і наполовину праведною. Тобто, щоб уявила собі, що цей період, коли удостоїлася повернення, знаходиться посередині її років. І таким чином вона виявляється наполовину винною. Іншими словами, за ту половину її років, яку пережила, перш ніж здійснила повернення і до цих пір, вона, звичайно ж, є винною, оскільки повернення з трепоту не виправляє їх.

І виходить також, що вона є наполовину праведною. Тобто у половину її років від часу, коли удостоїлася повернення, і далі, - тоді вона, звичайно ж, праведна, оскільки впевнена, що не згрішить більше. Таким чином, у першу половину її років вона винна, а в останню половину її років праведна.

116. І мовиться йому, щоби думав сам, що якщо зробив одну заповідь, тобто ту заповідь, якої не вистачає йому з шістсот тринадцяти, то щасливий він, що схилив себе до чаші виправдання. Бо той, хто заслуговує на заповідь любові, - тобто через повернення з любові, - заслуговує на те, що зловмисності обернулися йому заслугами, а тоді і всі страждання і смуток, які він завжди відчував, перш ніж удостоївся повернення, обертаються йому нескінченно чудовими насолодами, - до того, що жалкує він сам про те, що не страждав від них у багато разів більше, - як у притчі про пана і люблячого його іудея.

Це і називається "схиляннням до чаші виправдання", - адже всі його відчуття, (пов'язані) з помилками та зловмисностями, обернулися йому у "заслуги". І це є схиляннням до "чаші виправдання", - адже вся чаша, яка повна провини, перетворилася на чашу, що повна заслуг. І це перетворення називається мовою мудреців "схиляння".

117. І ще говорить та попереджає його, що доки він середній і не удостоївся однієї заповіді, якої йому не вистачає з шестисот тринадцяти, нехай не вірить у себе до дня смерті своєї. І не покладатиметься на себе навіть на основі свідчення "Знаючого таємниці, що не повернеться більше до дурості своєї". Бо він ще здатний прийти до прогріху.

І тому нехай думає про себе, що коли вчинив один гріх, - горе йому, що схилив себе до чаші провини. Бо тоді буде втрачено відразу все його чудове осягнення в Торі та все розкриття лику, якого удостоївся, і повернеться у стадію приховання лику, тож виходить, що схиляє себе до чаші провини. Тому що будуть втрачені всі його заслуги і благо навіть із останньої половини його років. І про це наводить йому доказ з написаного: "І один грішник винищить багато блага".

118. Тепер ти зрозумієш доповнення, додане раби Ельазаром, сином рабі Шимона, до слів Тани кама, а також чому він не наводить сказане: "наполовину винний, а наполовину - випра-

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вданий", як Тана кама. Оскільки Тана кама говорить про другу і третю стадії любові, що роз'яснені вище (п.п.70 і 72), а рабі Ельазар, син рабі Шимона, говорить про четверту стадію любові, яка вічним коханням, тобто розкриттям лику в його істинному вигляді, у вигляді "Доброго і такого, що приносить добро поганим і хорошим".

119. І роз'яснено там (тобто в пунктах 70 і 72), що неможливо удостоїтися четвертої стадії, окрім як у той час, коли він відає і знає всі справи любимого, - як він чинить з усіма іншими, щоб у жодного з них не було нестачі. І тому також і великої заслуги, коли людина удостоюється схилити себе до виправдання, все ще недостатньо їй, аби удостоїтися довершеної любові, тобто четвертої стадії. Бо зараз осягає достойність Його, благословенного, як Доброго і такого, що приносить добро, лише виходячи з Його управління по відношенню до самого себе. Однак ще не знає про Його управління в цій високій і чудовій формі над іншими створіннями світу. І з'ясувалося вище, що допоки він не знає всіх справ любимого з іншими, аж до того, що в жодному з них не буде нестачі, - любов все ще не є вічною. Тому зобов'язаний схилити також і весь світ до чаші виправдання. І лише тоді розкривається йому вічна любов.

120. І про це говорить рабі Ельазар, син рабі Шимона: "Оскільки весь світ судиться по своїй більшості, то й індивідуум судиться по його більшості". А оскільки каже про весь світ, то не може сказати як Тана кама, що бачить їх, ніби половина їхня винна, а половина виправдана. Адже цей ступінь приходить до людини лише в той час, коли удостоюється розкриття лику та повернення з трепоту. І як він скаже це про весь світ у той час, коли вони не удостоїлися цього повернення? І тому повинен лише сказати, що світ судиться по його більшості та індивідуум судиться по його більшості.

Пояснення. Можна подумати, що людина удостоюється стадії закінченого праведника лише тоді, коли немає в неї жодного порушення і ніколи не грішила. Але ті, хто зазнав невдачі у гріхах та зловмисностях, вже непридатні для того, щоб удостоїтися стадії довершених праведників. Тому вчить нас рабі Ельазар, син рабі Шимона, що це не так, і світ судиться по його більшості, і так само - індивід.

Іншими словами після того, як вийшов із міри середнього, тобто коли здійснив повернення з трепоту, при якому відразу ж удостоюється шістсот дванадцятьох заповідей і називається "середнім", і в половині своїх років є винним, а в половині своїх років є виправданим, і після цього, якщо тільки додає одну заповідь, заповідь любові, то визначається, що він здебільшого виправданий і схиляє все до чаші виправдання. Тобто чаша злочинів також обертається на заслуг, як сказано вище у висловленні Тани кама.

Таким чином, навіть якщо є в його руці чаша, сповнена гріхів і зловмисностей, обертаються вони всі заслугами. І подібний він, звичайно ж, до того, хто ніколи не згрішив. І вважається закінченим праведником. І про це мовлено, що світ, а також індивідуум судиться по більшості. Тобто злочини, які (вчинив) до повернення, зовсім не враховуються, бо обернулися заслугами. Отже, навіть закінчені грішники, удостоївшись повернення з любові, вважаються закінченими праведниками.

121. І тому каже, що якщо індивід виконав одну заповідь, тобто після повернення з трепоту, а тоді бракує йому лише однієї заповіді, - "щасливий, що схилив себе і весь світ до чаші виправдання".

Іншими словами, через повернення з любові, яке зробив, не лише удостоюється того, щоб схилити себе до виправдання, але до того ж виходить, що удостоюється також схилити весь світ до чаші виправдання.

Це означає, що удостоїться піднятися чудовими осягненнями у святій Торі аж до того, що розкривається йому, що фінал усіх мешканців усього світу - удостоїтися повернення з любові. Тоді і над ними розкриє і побачить усе те чудове управління, яке осягнув для себе, і вони теж усі схилені до чаші виправдання, і тоді "згинуть грішники з землі, і нечестиві - немає їх більше"[64].

І хоча самі жителі світу ще не удостоїлися навіть повернення з трепоту, у будь-якому випадкові, після того як цей індивід осягає схилення їх до чаші виправдання, яке в майбутньому

[64] Писання, Псалми, 104:35.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

прийде до них, у ясному та абсолютному осягненні, то схоже це на стадію: "Світ свій побачиш за життя", згадану щодо того, хто здійснює повернення з трепоту. А ми сказали, що у того, хто захоплюється і насолоджується від цього, ніби є розуміння вже зараз, бо: "Будь-що, яке готове бути стягненим, подібно до вже стягненого".

Так само і тут: зараховується цьому індивідууму, який осягає повернення усього світу, буквально як те, що (жителі світу) вже удостоїлися та прийшли до повернення з любові, і (начебто) схилив кожен з них чашу своєї провини до чаші виправдання. Аж до того, що він цілком достатньо знає справи Його, благословенного, з кожним із мешканців світу.

І це те, про що говорить рабі Ельазар, син рабі Шимона: "Щасливий, що схилив себе і весь світ до чаші виправдання". І з цього моменту вважається таким, що знає усі шляхи Його управління по відношенню до кожного створіння зі стадії розкриття істинного лику, - тобто "Доброго і такого, що приносить добро, поганим і хорошим". А оскільки знає це, то удостоївся четвертої стадії любові, яка є вічною любов'ю.

Рабі Ельазар, син рабі Шимона, як і Тана кама, теж попереджає його, що навіть після того, як удостоївся схилити і весь світ до виправдання, у будь-якому разі, нехай не вірить у себе до дня своєї смерті. І якщо зазнає невдачі в одному порушенні, будуть втрачені відразу всі його осягнення і чудові блага, як сказано: "І один грішник винищить багато блага".

Отже, прояснилася різниця між (сказаним) Таною кама та раби Ельазаром, сином раби Шимона.

Бо Тана кама говорить лише про другу і третю стадії любові, а тому не згадує схиляння усього світу.

Але рабі Ельазар, син рабі Шимона, говорить про четверту стадію любові, яка не утворюється інакше як за допомогою осягнення схиляннням всього світу до чаші виправдання.

Але все ж таки слід зрозуміти, чим удостоюються цього чудового осягнення, - схилити весь світ до чаші виправдання?

122. І тут нам слід зрозуміти слова мудреців (Тааніт, 11/1). Цитата: "У той час, коли суспільство перебуває в горі, нехай не скаже людина: "Піду додому, і їстиму і питиму, і мир тобі, душа моя". А якщо робить так, то про неї сказано: "А ось - веселощі та радість! Забивають худобу і ріжуть вівець, їдять м'ясо та п'ють вино: "Їсти (будемо) і пити, бо завтра помремо!"[65].

Що про це написано? "І відкрито було слуху моєму Господом воїнств: не буде прощений вам гріх цей, доки не помрете"[66]. До сих пір - міра середніх. Але про міру грішників написано: "Приходьте, візьму вина і нап'ємося хмелю, і буде таким самим завтрашній день"[67]. Що про це написано? "Праведник зник, і немає людини, яка приймає до серця, ... що від зла загинув праведник"[68]. Але нехай страждатиме людина із суспільством, - удостоїться і побачить розраду суспільства". Кінець цитати.

123. І на перший погляд, немає в цих словах жодного зв'язку. Адже хоче навести з написаного свідчення того, що сама людина повинна страждати з суспільством. Але якщо так, навіщо нам проводити різницю та межу між мірою середніх та мірою грішників?

І ще: що це за уточнюючий оборот: "міра середніх" і "міра грішників"? І чому він не каже: "середні" та "грішники"? Навіщо міри?

І ще: звідки випливає, що написане говорить про гріх, коли він сам не страждає із суспільством?

І ще: ми не бачимо жодного покарання в мірі грішників, окрім як у тому, що сказали: "Праведник пропав, і немає людини, яка приймає до серця"? А якщо грішники згрішили, то що такого зробив праведник, що буде покараний? І що грішникам з того, що праведник помер?

---

[65] Пророки, Єшаягу, 22:13.
[66] Пророки, Єшаягу, 22:14.
[67] Пророки, Єшаягу, 56:12.
[68] Пророки, Єшаягу, 57:1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

124. Проте знай, що ці міри: середні, грішники, праведник, - не в окремих людях, але всі три перебувають у кожній людині у світі. Бо в кожній людині слід розрізняти три вищеописані міри.

Оскільки під час приховання лику (для) людини, тобто ще до того, як удостоївся навіть повернення з трепоту, він вважається тоді (таким, що відноситься) до міри грішників.

І потім, якщо удостоюється повернення з трепоту, вважається (таким, що відноситься) до міри середніх, як згадано вище.

А після цього, якщо удостоюється також повернення з трепоту в його четвертій стадії, тобто вічної любов, вважається закінченим праведником.

І тому (мудреці) сказали не просто "середні" та "праведники", але "міра середніх" та "міра грішників".

125. І ще треба пам'ятати, що неможливо удостоїтися четвертої стадії згаданої любові, якщо спочатку не удостоїться досягти стадії розкриття лику, що має бути у всього світу, і в цьому він здатний схилити також весь світ до чаші виправдання, як сказано раби Ельазаром, сином рабі Шимона.

І вже роз'яснено, що розкриття лику зобов'язане обернути будь-яке страждання і муку, які прийшли в період приховання лику, та зробити їх чудовими насолодами, аж до того, щоб жалкувати про малість страждань, які відчував.

А якщо так, то слід запитати: коли людина схиляє себе до чаші виправдання, зрозуміло, що пам'ятає всі страждання й муки, які були в нього під час приховання лику? Тому й існує реальність, коли всі вони обертаються для неї на чудові насолоди, як сказано вище.

Але коли вона схиляє весь світ до чаші виправдання, - звідки вона знає міру страждань й мук, які терплять усі створіння в світі, щоби зрозуміти їх, як вони схиляються до чаші виправдання, - тим самим чином, який ми роз'яснили щодо людини, яка схиляє себе саму?

І щоб не було у виправданні всього світу нестачі, в той час коли буде готова схилити їх до чаші виправдання, немає в людини жодного іншого способу, окрім як віддати перевагу самій завжди страждати на нещастя суспільства, точно так, як страждає на власні нещастя. Бо тоді буде чаша провини всього світу готова їй поблизу, як чаша провини її самої. Тож якщо удостоїться схилити себе до чаші виправдання, також зможе схилити і весь світ до виправдання та здобуде стадію закінченого праведника.

126. І з роз'ясненого зрозуміло, що якщо сама людина не страждає з суспільством, то виходить, що навіть у той час, коли удостоїлася повернення з трепету, тобто міри середнього, написано про неї: "А ось - веселість і радість".

Це означає, що людина, яка удостоїлася благословення "Світ свій побачиш ти за життя свого" і бачить всю свою винагороду за заповідь, вготовану у прийдешньому світі, звичайно ж, "повна веселощів і радості", і каже собі: "Забивають худобу і ріжуть вівець, їдять м'ясо та п'ють вино: "Їсти (будемо) і пити, бо завтра помремо". Тобто вона сповнена великої радості завдяки винагороді, що обіцяна їй в прийдешньому світі. І про це каже з великою радістю: "Бо завтра помремо, і стягну після моєї смерті моє життя майбутнього світу у Того, хто платить".

Однак що написано про це: "І відкрито було слуху моєму Господом воїнств: не буде прощений вам гріх цей, доки не помрете". Тобто сказане умовляє його щодо тих помилок, які зробив. Бо з'ясовано, що тому, хто здійснює повернення з трепоту, його злочини обертаються лише помилками. А якщо так, то оскільки не страждав із суспільством і не може удостоїтися повернення з любові, - а тоді зловмисності обернулися б йому заслугами, - то, звичайно, його помилкам не буде жодного спокутування за життя. І як зможе він радіти життю в майбутньому світі? І про це сказано: "Не буде прощений вам цей гріх", тобто помилки, "доки не помрете". Тобто, допоки не помре, позбавлений він можливості прощення.

127. І ще каже барайта: це "міра середніх". Тобто цей вислів говорить про період, коли здійснив повернення з трепоту, і далі. І цей час зветься "середнім". "Але про міру грішників що написано?". Це означає: що (в нього) буде від того (часу), коли був занурений у приховання лику, що називалося тоді "мірою грішників"?

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І роз'яснено, що повернення з трепету не виправляє того, що було з ним до того, як здійснив повернення. І тому наводиться про це інша барайта: "Приходьте, візьму вина, і нап'ємося хмелю, і буде таким самим завтрашній день". Пояснення. Ті дні та роки, які прожив у період приховання лику, коли ще не виправив їх, що називалося "мірою грішників", не бажають, щоб він помер, тому що немає у них після смерті жодної частки в майбутньому світі, адже вони є мірою грішників. .

І тому в час, коли міра середніх у ньому радіє й ликує, "бо завтра помремо", і (тоді) удостоїться життя прийдешнього світу, - разом із нею міра грішників у ньому не каже цього, а каже: "І буде таким самим завтрашній день". Тобто хоче радіти та перебувати в цьому світі вічно. Бо немає в неї ще жодної частки у майбутньому світі. Бо не виправив її, тому що немає їй іншого виправлення, окрім як через повернення з любові.

128. І про це написано: "Праведник пропав". Тобто стадія довершеного праведника, якої має удостоїтися ця людина, зникла в неї. "І немає людини, яка приймає до серця, …що від зла загинув праведник". Бо той середній не страждав із суспільством і тому не може удостоїтися повернення з любові, яке перетворює злочини на заслуги, а зло - на чудові насолоди. І всі помилки та біди, які вистраждав, перш ніж удостоївся повернення з трепоту, все ще в силі з позиції міри грішників, які відчувають зло від Його управління. А через те зло, яке вони ще відчувають, не може він удостоїтися та стати закінченим праведником.

І про це мовить Писання: "І немає людини, яка приймає до серця". Тобто людина не приймає до серця, "що від зла", - тобто від "зла", яке все ще відчуває в Його управлінні з минулого часу, - "загинув праведник". Іншими словами, пропала в нього стадія праведника. І помре, і звільниться від світу лише на стадії середнього. І все це тому, що той, хто не страждає із суспільством, не удостоюється та не бачить втіхи суспільства, бо не зможе схилити їх до чаші виправдання і побачити їхню втіху. Тому ніколи не удостоїться стадії праведника.

129. Отже, з усього сказаного до цих пір ми удостоїлися дізнатися, що немає в тебе народженого жінкою, який не пройде через три згадані міри: міру грішників, міру середніх та міру праведників. І називаються мірами, оскільки походять від мір осягнення Його управління. Подібно до того, як сказали мудреці: "Тією мірою, якою міряє людина, - відміряють і їй" (Сота, 8). Бо ті, хто осягає міру Його управління зі стадії приховання лику, розглядаються у мірі грішників, - або незакінчених грішників, виходячи з одинарного приховання, або закінчених грішників, виходячи з подвійного приховання.

І згідно з їхнім розумом та відчуттям світ ведеться недобрим управлінням, не приведи Господь. Тобто "грішать" вони на себе самих в тому, що отримують від Його управління страждання і муки. І відчувають лише зло весь день та ще більше "грішать", думаючи, що всі жителі світу управляються, як і вони, недобрим управлінням, не дай Боже.

І тому ті, хто осягає управління зі сторони приховання лику називаються ім'ям "грішники". Бо з глибин їхнього відчуття розкривається в них це ім'я та залежить від розуміння серця. І зовсім не важливі слова чи думка, що виправдовують Його управління в час, коли вони суперечать відчуттю всіх членів та органів чуттів, які самі не вміють брехати з примусу, як вони.

А тому ті, хто перебувають у цій мірі осягнення управління, розглядаються як такі, хто схилив себе і весь світ до чаші провини, як сказано вище в словах рабі Ельазара, сина рабі Шимона. І це з тієї причини, що (уявляють собі), як ніби всі жителі світу управляються, подібно до них самих, недобрим управлінням, - (на протиріччя тому), як личило б імені Його, благословенного: "Добрий і такий, що приносить добро поганим й хорошим".

130. Ті, хто удостоюються осягнути та відчути Його управління у вигляді розкриття лику на його першому ступені, званому "повернення з трепоту", визначаються в мірі середніх, оскільки почуття їхні діляться на дві частини, котрі звуться "дві чаші ваг". Бо тепер, коли удостоюються "розкриття лику" у властивості "Світ свій побачиш ти за життя свого", вже осягають щонайменше звідси і далі Його добре управління, як належить Його, нехай буде благословенний Він, доброму імені. І тому є в них чаша виправдання.

Проте всі біди і гіркі страждання, які добре відбиті в їхніх почуттях від усіх тих днів і років, коли отримували управління прихованням лику, тобто з минулого, перш ніж удостоїлися згаданого повернення, - всі вони залишаються в силі і називаються "чаша провини".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І оскільки вони мають дві ці чаші, що поставлені одна проти іншої, то з моменту їхнього повернення і попереду них розташована та залишається в силі чаша провини, а з моменту їхнього повернення і позаду них розташована та обіцяна їм чаша виправдання. Таким чином, час повернення перебуває у них між виною та виправданням. І тому називаються "середніми".

131. А ті, що заслужили стадію розкриття лику другого ступеня, що називається "поверненням з любові", коли зловмисності стають для них подібними до заслуг, розглядаються як такі, хто схилив згадану "чашу провини" до "чаші виправдання".

Тобто всі страждання й муки, що висічені на кістках їхніх у той час, коли перебували під управлінням приховання лику, були схилені тепер й обернулися на "чашу виправдання", бо всяке страждання і горе перетворюється на чудову нескінченну насолоду. І називаються тепер праведниками, на ім'я тих, хто виправдовує управління Його, благословенного.

132. І слід знати, що згадана міра середніх має місце також і в той час, коли людина перебуває навіть під управлінням приховання лику. Оскільки за допомогою додаткових зусиль у вірі в винагороду та покарання розкривається їм світло великої впевненості у Всевишньому. І удостоюються в свій строк ступеня розкриття Його лику, благословенний Він, у мірі середніх. Але недолік у тому, що не можуть вони вистояти у своїх якостях, аби залишатися такими постійно. Бо залишатися так постійно можливо лише через повернення з трепоту.

133. Також слід знати, що сказане нами про те, що свобода вибору буває лише під час приховання лику, не має на увазі, що після того, як (людина) удостоїлася управління розкриттям лику, немає в неї більше жодної турботи та зусиль у занятті Торою та заповідями. Але більше того, основна робота в Торі і заповідях як належить починається після того, як удостоїлася людина повернення з любові. Бо лише тоді можна їй займатися Торою та заповідями в любові й трепоті, як заповідано нам. А "світ створений лише для закінчених праведників" (Брахот, 61).

Але схоже це на царя, який побажав вибрати собі всіх найвірніших, люблячих його людей країни і увести їх в його роботу всередині палацу його. Що зробив: віддав відкритий наказ країною, щоб кожен, хто бажає, великий чи малий, прийшов до нього займатися внутрішніми роботами в його палаці. Але поставив із своїх рабів численних стражників на вході до палацу і на всіх шляхах, що ведуть до палацу його, і наказав їм хитрістю вводити в оману всіх, хто наближається до його палацу та збивати їх з дороги, що веде до палацу.

І, звичайно ж, всі жителі країни побігли до палацу царя, але були збиті хитрістю старанних стражників. І багато з них перемогли тих (вартових) аж до того, що змогли наблизитись до входу до палацу. Проте стражники біля входу були найстараннішими. І будь-кого, хто наближався до входу, відволікали і збивали з великою запопадливістю, доки не повертався так само, як прийшов.

І знову прийшли та повернулися, і знову зміцнилися, і знову прийшли та повернулися, і так повторювали заново кілька днів і років, аж доки не втомилися намагатися. І лише герої серед них, які володіли (необхідною) мірою терпіння, перемогли тих стражників, і, розчинивши вхід, удостоїлися відразу побачити лик царя, який призначив кожного на посаду, що підходить йому.

І, безумовно, з того часу й надалі більше не було в них справ із цими стражниками, які на вході відволікали й збивали їх, та робили гірким життя їх кілька днів і років, знову і знову. Тому що удостоїлися працювати і служити перед пишнотою світла лику царя всередині його палацу.

Так само і в роботі закінчених праведників: вибір, що ведеться в період приховання лику, звичайно ж, не ведеться більше від того часу, як розчинили вхід до осягнення явного управління. Однак починають основну роботу Його на стадії розкриття лику і тоді починають крокувати численними сходами драбини, що встановлена на землі, вершина якої досягає небес, в таємниці сказаного в Писанні: "А праведники будуть йти від успіху до успіху"[69]. І як сказали вчителі наші, благословенної пам'яті: "Кожен праведник заздрить славі товариша свого", коли ці роботи готують їх до волі Творця, щоби здійснився в них Його задум творіння: "насолодити Його створіння" з Його, благословенного, добротою і щедрістю.

[69] Писання, Псалми, 84:8.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

134. І бажано знати цей вищий закон: немає для тебе ніякого розкриття, крім як там, де було приховання. Як і в справах цього світу, де відсутність передує виникненню, і проростання пшениці розкривається лише там, де вона була посіяна та згнила. Так само і у вищих речах: приховання та розкриття співвідносяться як ґніт і світло, що лине до нього. Бо через будь-яке приховання, що приходить до виправлення, розкривається світло, яке відноситься до роду цього приховання. І світло, що розкрилося, лине до нього, як світло до ґноту. І пам'ятай це на всіх своїх шляхах.

135. І разом з цим зрозумій сказане мудрецями, що вся Тора - це імена Святого, благословенний Він. І на перший погляд, слова ці незрозумілі, оскільки ми знаходимо безліч грубих слів, як, наприклад, імена грішників: Фараон, Білам та їм подібні, і "заборона", і "погань", і жорстокі прокляття у двох умовляннях, тощо. І як можна зрозуміти, що всі вони будуть іменами Святого, благословенний Він?

136. І щоб зрозуміти це, треба знати, що наші шляхи - не Його шляхи. Тому що наші шляхи - прийти від недосконалого до досконалості, а Його шляхом приходять до нас всі розкриття з досконалості до недосконалого. Бо спочатку створюється і виходить перед Ним закінчена довершеність, і ця довершеність сходить від Його лику, благословенний Він, і розповсюджується, скорочення за скороченням, через кілька ступенів, поки не приходить до останнього, найбільш скороченого етапу, що відповідає нашому матеріальному світу. І тоді воно розкривається нам тут, у цьому світі.

137. І зі сказаного урозумій, що свята Тора, висоті достойності якої немає межі, не створилася і не вийшла перед Ним відразу такою, якою постає нам тут, у цьому світі, адже відомо, що "Тора і Святий, благословенний Він, - одне це". А у Торі цього світу це зовсім не помітно.

І мало того, для того, хто займається нею ло лішма стає його Тора смертельною отрутою. Але, як сказано вище, спочатку коли була створена перед Ним, то створилася і вийшла в абсолютній досконалості, тобто буквально у властивості "Тора і Святий, благословенний Він, - одне це". І це те, що називається "Тора Ацилуту", як написано в передмові до Тікуней Зогар, стор.3: "Він, те, що оживляється та породжується Ним, - єдине в Ньому".

А потім спустилася від лику Його і поступово скоротилася багатьма скороченнями, поки не була дана на Синаї, коли була написана такою, якою постає нам тут у цьому світі, у своєму облаченні в грубі шати матеріального світу.

138. Однак знай, що хоча відстань від облачень Тори в цьому світі до облачень, що в світі Ацилут, незмірна, водночас у самій Торі, а саме у світлі, що всередині (її) шат, немає жодної відмінності між Торою Ацилуту і Торою цього світу. І це таємниця сказаного в Писанні: "Я, АВАЯ, не змінився" (Малахі, 3:6).

І більше того, ці грубі шати, що в нашій Торі Асія, анітрохи не є менш цінними у порівнянні зі світлом, що в них вдягається. Але навпаки, їхня важливість незмірно перевищує, з погляду їхнього кінцевого виправлення, всі чисті її вбрання, котрі у вищих світах.

І це тому, що приховання є причиною розкриття. Приховання, після свого виправлення під час розкриття, стає розкриттям, як ґніт - світлом, що лине до нього. І чим більше приховання, тим під час його виправлення розкриється і буде линути до нього більше світла. Таким чином, усі ці грубі облачення, в які вдяглася Тора в нашому світі, анітрохи не менш цінні, ніж світло, яке в них вдягається, а навіть навпаки.

139. І так переміг Моше ангелів своїм доводом: "Хіба є серед вас заздрість? Чи є серед вас зла основа?" (Шабат, 89). Тобто, як з'ясовано, більше приховання розкриває більше світло. І показав їм, що за допомогою чистих шат, в які одягається Тора у світі ангелів, не можуть розкритися великі світла, як це можливо в облаченнях цього світу.

140. Отже, з'ясовано, що немає жодної відмінності, не дай Бог, у чомусь від Тори Ацилуту, де "Тора і Святий, благословенний Він, - це одне", і до Тори, що в цьому світі. А вся різниця лише в облаченні, оскільки шати в цьому світі покривають Святого, благословенний Він, і приховують Його.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І знай, що на ім'я Його облачання в Тору називається Він ім'ям "Вчитель", щоби повідомити тобі, що навіть під час приховання лику і навіть у стадії подвійного приховання Святий, благословенний Він, перебуває в Торі і вдягнений у неї. Бо Він - "Учитель (море מורה)", а вона - "Вчення (тора תורה).

Але брутальні шати Тори перед нашими очима - як крила, що покривають і приховують Вчителя, благословенний Він, який вдягнутий і ховається в них. Однак коли людина удостоюється розкриття лику поверненням з любові на четвертій стадії, мовиться про неї: "І не буде більше ховатися Вчитель твій, і очі твої будуть бачити Вчителя твого" (Єшаягу 30:20). Бо з того моменту і далі облачення Тори не покривають і не приховують більше Вчителя. І розкривається їй навіки, що "Тора і Святий, благословенний Він, - це одне".

141. І з цього зрозумій слова мудреців про написане: "Мене залишили, а Тору Мою зберегли". Що означає: "Добре, якби Мене залишили, а Тору Мою зберегли, - світло, що в ній, повертає їх до добра" (Єрусалимський талмуд, Хаґіґа, гл.1, закон 7), що на перший погляд є дивним. Але мається на увазі, що вони постилися і мучилися, аби знайти розкриття Його лику, як сказано: "Близькості Всесильного бажають" (Єшаягу, 58:2). І каже їм Писання від імені Творця: "Добре, якби ви залишили Мене, тому що всі ваші зусилля марні та без користі, бо не знаходжуся Я ніде, окрім як у Торі. Тому зберігайте Тору. І там шукайте Мене. І світло, що у ній, поверне вас до джерела, і знайдете Мене", як роз'яснено вище про написане: "І ті, хто шукають Мене, знайдуть Мене".

142. А тепер незначною мірою можна прояснити суть мудрості кабали, - так, аби вистачило для вірного уявлення про природу цієї мудрості, щоби не вводити себе в оману хибними уявленнями, котрі маси здебільшого представляють собі.

І потрібно, щоб ти знав, що свята Тора ділиться на чотири аспекти, які охоплюють усю дійсність.

Бо у всій дійсності цього світу розрізняються три аспекти, і вони називаються "світ, рік, душа".

Четвертим аспектом (є) засоби існування цих трьох частин реальності, а саме їхнє живлення, управління та усі їхні події.

143. Пояснення.

1) Зовнішні аспекти реальності, такі як небеса, небосхили, земля, моря і т.п., які згадуються у святій Торі, - все це називається ім'ям "світ".

2) Внутрішні аспекти реальності, тобто людина, худоба, звір, птах, за видами їх і т.п., що наводяться в Торі, які перебувають у вищезгаданих місцях, званих "зовнішньою стороною", - вони називаються "душа".

3) Розвиток дійсності в їхніх (тобто душ) поколіннях називається причиною та наслідком. Наприклад, розвиток глав поколінь від Адама Рішона до тих, хто прийшов у землю (Ісраеля) Єгошуа і Калєва, який наводиться в Торі, коли батько вважається "причиною" своєму синові, "наслідку" завдяки йому, - аспект цього розвитку деталей реальності шляхом причини і наслідку називається "рік".

4) А всі засоби існування всієї реальності, як у зовнішньому (аспекті), так і у внутрішньому, з усіма образами їхньої поведінки та їх подіями, які наведені у Торі, іменуються "існуванням реальності" .

144. І знай, що чотири світи, звані в кабалі: "Ацилут", "Брія", "Єцира" та "Асія", у той час коли розповсюдилися та вийшли, - вийшли один з одного, як печатка та відбиток. Тобто так само, як і все, що написано на печатці, неодмінно розкривається і виходить на її відбитку, - не менше й не більше.

Так само було і при розповсюдженні світів, - всі чотири аспекти: світ, рік, душа та їхнє існування, що знаходилися у світі Ацилут, вийшли, відбилися і розкрилися за їхньою подобою у світі Брія. І в такому ж порядку – зі світу Брія у світ Єцира, аж до світу Асія.

Таким чином, всі три стадії в реальності, звані світ, рік, душа, з усіма засобами їхнього існування, які розташовані перед нашими очима в цьому світі, походять і розкриваються тут зі світу

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Єцира. А світ Єцира - з того, що вище за нього, тобто джерело всіх тих численних деталей, що перед нашими очима, - у світі Ацилут. І мало того, навіть те нове, що оновлюється і виникає сьогодні в цьому світі, - кожне оновлення має насамперед розкритися нагорі у світі Ацилут. А звідти приходить, розповсюджується і розкривається нам у цьому світі.

І про це сказали наші мудреці: "Нема в тебе травинки внизу, щоб не було в неї долі і наглядача згори, який вдаряє по ній і каже їй: "Рости!" (Берешит раба, гл.10). І це таємниця (сказаного): "Не поворухне людина пальцем унизу, доки не проголосять про неї згори" (Хулін, 7/2)

145. І знай, що властивості облачень Тори в трьох аспектах реальності світ-рік-душа та в їхнє існування в цьому світі, є матеріальними. Звідси є у нас заборона, скверна та вада, що приходять у відкритій Торі. При цьому, як роз'яснено вище, Святий, благословенний Він, одягнений в неї в таємниці: "Тора і Святий, благословенний Він - це одне", але в потаємному і великому прихованні, оскільки ці матеріальні шати суть крила, які покривають і приховують Його. Проте облачення Тори в аспектах чистих світу, року, душі та їхнє існування у трьох вищих світах, званих Ацилут, Брія, Єцира, іменуються в своїй сукупності "мудрістю кабали".

146. Таким чином, мудрість кабали і відкрита Тора суть одне й те саме. Але доки людина отримує у стадії приховання лику, і Святий, благословенний Він, ховається в Торі, вважається, що вона займається відкритою Торою. Тобто не підготовлена до того, щоб отримати якесь світіння від Тори світу Єцира, не кажучи вже про те, що вище за світ Єцира.

А коли людина удостоюється розкриття лику, тоді починає займатися мудрістю кабали. Оскільки самі облачення відкритої Тори витончилися для неї, і його Тора стала Торою світу Єцира, званою "мудрістю кабали". І навіть (коли) удостоюється Тори світу Ацилут, це не означає, не дай Бог, що змінилися в неї букви Тори, а лише ті ж самі облачення відкритої Тори для нього потоншали і стали дуже чистими, в таємниці сказаного в Писанні: "І не буде більше ховатися Вчитель твій і очі твої будуть бачити Вчителя твого". І тоді стають вони властивістю: "Він, те, що оживлюється і породжується Ним - єдине в Ньому".

147. І щоби трохи наблизити це до сприйняття, я наведу тобі приклад. Приміром, поки людина перебувала в періоді приховання лику, букви та облачення Тори безумовно приховували Святого, благословенний Він, зважаючи на те, що (людина) терпіла невдачі через зловмисність та помилки, які робила. І тоді перебувала під загрозою покарання, грубих облачень, що в Торі, які є скверною, забороною, вадою тощо.

Однак у той час коли удостоюється відкритого управління і стадії повернення з любові, коли зловмисності стають у неї заслугами, то всі зловмисності та помилки, в яких зазнавала невдачі з часу свого перебування під прихованням лику, зняли тепер грубі й дуже гіркі шати і вдяглися в облачення світла, заповіді та заслуг. Бо ті грубі шати самі обернулися на заслуги, і тепер вони - облачення, що походять зі світу Ацилут або Брія і не покривають, приховуючи "Вчителя". І більше того: "І очі твої будуть бачити Вчителя твого".

Адже немає жодної різниці в будь-чому між Торою світу Ацилут і Торою, яка в цьому світі, тобто між мудрістю кабали та відкритою Торою, а вся різниця лише у властивості людини, яка займається Торою. І роками займаються Торою, воістину одним законом і тою ж самою мовою, але, водночас, в одного буде Тора як мудрість кабали і Тори Ацилута, а в іншого буде відкритою Торою Асія. І добре зрозумій це.

148. І тим самим зрозумій справедливість слів Ґаона із Вільно, благословенної пам'яті (у молитовнику, у благословенні Тори), який написав, що починають Тору з таємниці, тобто з відкритої Тори Асія, - яка є укритою, де Всевишній ховається повністю. А потім (займаються) натяком, тобто тим, що найбільше розкривається в Торі Єцира. Доки не удостоїться простого сенсу, і це таємниця Тори Ацилута, яка називається "простий сенс", бо зняла з себе всі облачення, які приховують Всевишнього.

149. І після того, як ми сюди дійшли, можна дати деяке поняття та визначення про чотири світи, що відомі в мудрості кабали під іменами Ацилут, Брія, Єцира і Асія святості, та про чотири світи АБЄА[70] кліпот, які розташовані у таємниці "одне проти іншого", - проти АБЄА святості. І

[70] Абревіатура назв "Ацилут, Брія, Єцира, Асія".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

зрозумій це з вищевикладеного пояснення чотирьох стадій осягнення Його управління і чотирьох ступенів любові. І роз'яснимо спочатку чотири світи АБЄА святості. І почнемо знизу, зі світу Асія.

150. Так ось, вище роз'яснені дві перші стадії управління у властивості приховання. І знай, що обидві вони - категорія світу Асія. І тому написано в книзі Древо життя (врата 48, гл.3), що більшість світу Асія - зло, а та малість добра, що є у ньому, також змішана зі злом до невпізнанності. Такими є його слова.

Це означає, що зі сторони одинарного приховання простягається здебільшого зло, тобто страждання і біль, які відчувають ті, хто отримує це управління. А зі сторони подвійного приховання виходить, що також добро змішане зі злом, і добро абсолютно невиразне.

Перша стадія розкриття лику - це властивість "світу Єцира", і тому написано в Древі життя (врата 48, гл.3), що половина світу Єцира - добро, а половина - зло. Тобто, той, хто осягає першу стадію розкриття лику, котра є першою стадією залежної любові, що називається лише "поверненням з трепоту", зветься "середнім", і він наполовину є винним та наполовину виправданим.

Другий ступінь любові теж є залежним, але лише немає між ними (людиною та Всевишнім) жодної пам'яті про шкоду і якесь зло. І так само - третій ступінь любові, котрий є першою властивістю "незалежної любові". Обидві вони - властивість "світу Брія". І тому написано в Древі життя (врата 48, гл.3), що світ Брія - це "в більшості - добро, і малість зла, але ця малість зла нерозрізнювана". Вивчи там уважно.

Тобто, як сказано вище, у поясненні барайти, що через те, що середній удостоюється однієї заповіді, він схиляє себе до чаші виправдання і тому називається "здебільшого добрим". Іншими словами - це другий ступінь любові. А та нерозрізнювана дещиця зла, яка є у світі Брія, випливає з третьої стадії любові, яка є незалежною. І хоча він уже схилив себе до чаші виправдання, проте все ще не схилив весь світ, і тому виходить, що мала його частина - зло, бо це любов ще не на стадії вічності. Однак ця малість непомітна, оскільки він ще не відчув жодного зла та шкоди навіть по відношенню до інших.

А четверта стадія любові, тобто "любов, яка є незалежною ні від чого, і вічною" - це властивість світу Ацилут. І про це написано у Древі життя, що у світі Ацилут немає зовсім ніякого зла. І там - таємниця сказаного в Писанні: "Не оселиться у Тебе зло"[71]. Бо після того, як схилив також і весь світ до чаші виправдання, - любов є вічною і абсолютною, та не представиться більше ніколи жодного покриття і приховання. Адже там - місце остаточного розкриття, як сказано: "І більше не буде ховатися Вчитель твій, і очі твої будуть бачити Вчителя твого". Бо знає вже всі справи Святого, благословенний Він, з усіма створіннями на стадії справжнього управління, що розкривається з Його імені: "Добрий і такий, що приносить добро поганим і хорошим.

151. І звідси зрозумій також властивості чотирьох світів АБЄА кліпот, розташованих навпроти АБЄА святості в таємниці: "одне проти іншого зробив Творець"[72]. Бо система кліпот Асія знаходиться в стадії приховання лику на двох її рівнях, і ця система панує для того, щоби змусити людину схилити все до чаші провини, не дай Бог.

Світ Єцира кліпи тримає у руках чашу провини, що не виправлена у святому світі Єцира. І тим самим панує над середніми, які отримують від світу Єцира, в таємниці: "одно проти іншого зробив Творець".

Світ Брія кліпи - є в його руках така сама сила, щоби скасувати залежну любов, тобто скасувати лише те, від чого вона залежить. І це недосконалість у любові другого ступеня.

А світ Ацилут кліпи тримає в своїх руках ту малість зла, присутність якого непомітна у світі Брія в силу третього ступеня любові. І хоча це справжня любов у силу Доброго і такого, що приносить добро, яка є властивістю святого світу Ацилут, - причина в тому, що не удостоївся схилити таким же чином і весь світ до чаші виправдання, і є сила в руках кліпи скинути любов в силу управління над іншими.

---

[71] Писання, Псалми, 5:5.
[72] Письма, Коелет, 7:14.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

152. І про це написано в Древі життя, що світ Ацилут кліпот розташований проти світу Брія, а не проти світу Ацилут. Тобто, як роз'яснено, у світі Ацилут святості, звідки походить четверта властивість любові, немає влади кліпот, оскільки (людина) вже схилила увесь світ до чаші виправдання і знає всі справи Всевишнього також і в управлінні всіма створіннями від осягнення імені Його, благословенного: "Добрий і такий, що приносить добро поганим і хорошим".

Але у світі Брія, звідки походить третій ступінь любові, який ще не схилив увесь світ, є ще зачіпка для кліпот. Однак ці кліпот вважаються Ацилутом кліпот, будучи розташованим проти четвертої властивості, яка є "любов'ю, що незалежна ні від чого". А ця любов - властивість Ацилута.

153. Докладно роз'яснені чотири світи АБЄА: святості та кліпот. Вони є категоріями кожного світу. Але через аспект нестачі, що є у світі, який протилежний святості, вони (тобто такі світи) називаються чотирма світами АБЄА кліпот.

154. І ось, ці слова достатні будь-якому учню, щоби відчув у своїй свідомості суть мудрості кабали певною мірою. І він гідний знати, що більшість авторів книг по кабалі адресували свої книги лише тим вивчаючим, які вже удостоїлися розкриття лику і всіх вищих осягнень. Але не слід питати: якщо вони вже удостоїлися осягнення, то знають все з власного осягнення, - навіщо ж їм ще вивчати кабалістичні книги інших?

Однак не від мудрості це питання. Бо це подібно до того, хто займається відкритою Торою і не має жодного пізнання про заняття цього світу в аспектах світ-рік-душа в цьому світі, не знає подій, (що відбуваються) з людьми, їхньої поведінки по відношенню до себе, та їхньої поведінки з іншими, які не знають тварин, звірів та птахів у цьому світі. І хіба можеш ти подумати про те, що така людина буде здатна зрозуміти якесь питання в Торі як належить? Адже вона би перевертала поняття в Торі від зла на добро, а від добра на зло, і не розібралася б ні в чому.

Так само і в тому питанні, що перед нами: хоча людина й удостоюється осягнення, і навіть осягнення з Тори Ацилута, у будь-якому випадкові вона знає звідти лише те, що стосується її власної душі. Однак все ще повинна пізнати всі три категорії світ-рік-душа у всіх їхніх подіях та поведінці досконалим пізнанням, аби змогла зрозуміти аспекти Тори, що належать до того світу. І ці аспекти у всіх їхніх деталях й подробицях роз'яснюються в книгах Зогара і в справжніх книгах по кабалі, які кожен мудрець і розумна (людина) повинні вивчати вдень і вночі.

155. І тому слід запитати: якщо так, то чому зобов'язали кабалісти кожну людину вивчати мудрість кабали?

Однак є в цьому велика та достойна оголошення річ. Існує неоціненно чудова властивість для тих, хто займається мудрістю кабали: хоча не розуміють того, що вчать, але через сильну волю і бажання зрозуміти те, що вчать, пробуджують на себе світла, які оточують їхні душі.

Пояснення. Кожній людині з Ісраеля забезпечено наприкінці набути всіх чудових осягнень, якими в задумі творіння замислив Всевишній насолодити всі створіння. А той, хто не удостоївся в цьому кругообороті, удостоїться в другому кругообороті тощо, - допоки не вдасться завершити задум Його, благословенного, в якому вона була задумана.

Так от, доки не удостоїлася людина своєї довершеності, визначаються для неї ті світла, які мають прийти до неї, як оточуючі світла. Їхнє значення в тому, що стоять напоготові для неї, проте вони чекають від людини, щоб очистила своє клі отримання, і тоді вдягнуться світла в ці підготовлені келім.

І тому навіть якщо й бракує їй келім, у той час, коли людина займається цією мудрістю і згадує імена світла і келім, до яких у властивостях її душі є відношення, вони відразу світять їй певною мірою. Однак вони світять їй без облачання у внутрішню частину її душі, оскільки бракує келим, підготовлених для їхнього отримання. Однак свічення, яке вона отримує щоразу під час занять, притягує на неї благовоління з небес і наділяє її достатком святості й чистоти, що дуже наближає людину до того, щоб досягла своєї досконалості.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

156. Але є сувора умова під час заняття цією мудрістю: не матеріалізувати сказане уявними та матеріальними поняттями, бо тим самим порушують (заповідь): "Не роби собі ідола та жодного зображення"[73], не дай Бог. Адже тоді навпаки, - зазнають шкоди замість користі. І тому з обережності застерігали мудреці, щоб вивчали цю мудрість лише після сорока років або з вуст вчителя тощо. І все це - через сказане.

Тому з таким наміром я підготував на Древо життя тлумачення "Панім меїрот і паним масбірот", створене мною, щоби врятувати тих, хто вивчає, від будь-якої матеріалізації.

Але після того, як були надруковані і поширені серед вивчаючих перші чотири частини з цього тлумачення, я побачив у них, що все ще не виходить у мене належним чином пояснити так, як я задумав. І вся велика праця, коли я намагався роз'яснювати та розширювати (пояснення) щоб воно було зрозумілим без труднощів, була майже марною.

Це було через те, що вивчаючі не відчували великого обов'язку дбати про пояснення кожного слова, повертаючись до нього кілька разів так, щоб пам'ятати його досить добре протягом (вивчення) книги у кожному місці, де є це слово. А через те, що забуте (значення) якогось слова, плуталися в них ці поняття. Адже через точність поняття брак тлумачення одного слова достатній для того, щоб зробити неясним у них все, що вивчається.

Так ось, щоб це виправити, я почав складати "тлумачення слів" в алфавітному порядку на всі наведені в книгах по кабалі слова, які необхідно було пояснити[74]. З одного боку я збирав роз'яснення Арізаля та інших перших кабалістів, - усе те, що вони сказали про це слово, а з іншого боку пояснював сутність всіх їхніх тлумачень. І я встановив точне визначення для пояснення слова таким чином, що було б достатнім вивчити його для того, щоби розуміти в будь-якому місці, де зустріне це слово у всіх справжніх книгах по кабалі, - від перших до останніх. І так я зробив би з усіма словами, що зустрічаються в мудрості кабали.

Так ось, вже надруковані, з Божою допомогою, слова, що починаються з літери "алеф", а також деякі, (що починаються) з букви "бет". І лише з однієї сторони вони вже є близькими до тисячі сторінок. Втім, через брак грошей я припинив цю роботу на її початку, і вже близько року більше не продовжую цієї важливої роботи. І знає лише Всевишній, чи зможу я взятися за це знову, тому що витрати надзвичайно великі і немає зараз у мене помічників.

І тому тепер я взяв для себе інший шлях, - подібний (до сказаного): "спіймав мало - спіймав"[75]. І це дана книга, - "Вчення про десять сфірот" за Арізалем. У ній я зібрав з книг Арізаля, особливо з його книги "Древо життя", всі основні статті, які стосуються пояснення десяти сфірот, розмістивши їх на початку кожної сторінки. На них я зробив розширене пояснення, що має назву "Ор пнімі (Внутрішнє світло)", і друге пояснення, зване "Внутрішнє споглядання", які пояснюють усі слова та всі поняття, що наводяться в реченнях Арізаля на початку сторінки, - у простоті та легкій мові, наскільки я зміг.

Я розділив книгу на шістнадцять частин, де кожна частина буде однією темою про особливе поняття десяти сфірот. "Ор пнімі" пояснює, переважно, слова Арізаля, наведені у цій темі, а "Внутрішнє споглядання" переважно роз'яснює її суть у загальному охопленні. І до них я впорядкував "таблицю питань" і "таблицю відповідей" про всі слова та всі поняття, що наводяться в цій частині.

І після того, як той, хто вивчає, завершить (вчити) певну частину, нехай спробує сам, - чи зможе він правильно відповісти на кожне запитання, наведене у "таблиці питань". А потім нехай повернеться і подивиться в "таблицю відповідей", - у відповідь, що відноситься до номера цього питання, щоби з'ясувати, чи правильно він відповів. І навіть якщо знає добре, щоб відповісти на питання по пам'яті, разом з тим нехай повертається до питань дуже багато разів, поки не будуть як "покладені в коробку". Бо тоді він зможе згадати слово в той час, коли воно йому

---

[73] Тора, Шмот, 20:3.
[74] Тлумачний словник кабалістичних термінів. Ймовірно, йдеться про книгу Бааль Сулама "Ор баїр (ясне світло)".
[75] Повністю: "Багато впіймав - не впіймав, упіймав мало - впіймав". Це вираз з Талмуда (Бава меція, 7/1), який означає, що ті, хто намагається взяти нерозумну кількість (або отримати занадто багато), можуть не досягти успіху, або втратити те, що отримали, і залишитися ні з чим.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

знадобиться, або принаймні згадає його місце, щоб потім знайти його. "І бажання Творця в руці його здійсниться"[76].

Порядок вивчення

Спочатку до кінця книги вивчи (її) "панім", - тобто слова Арізаля, що надруковані на початку сторінок. І, незважаючи на те, що не розумієш, повертайся до них кілька разів подібно (до сказаного): "від початку до завершення, а вихваляння - у тлумаченні" Після цього вивчи пояснення "Ор пнімі". І постарайся при цьому так, щоби зміг вивчити і добре розуміти "панім" навіть без допомоги поясненням. Потім вивчи пояснення "Внутрішнього споглядання", доки не зрозумієш і не запам'ятаєш його все. Після всього цього випробуй себе у "таблиці питань". І коли відповіси на запитання, - подивися відповідь, яка позначена тією самою цифрою, що й питання. Так само зроби по кожному питанню. Будеш вчити, запам'ятовувати і повторювати їх по кілька разів, допоки добре не запам'ятаєш їх, (щоб були) як "покладені в коробці". Бо буквально на кожному слові в третій частині потрібно добре пам'ятати все, (що вивчене в) двох перших частинах, - тоді не буде слабкого розуміння, ані нестачі. Але найгірше, коли той, хто вивчає, зовсім не відчуває, що забув, або слова стають нерозбірливими в його очах, або виходить у нього по суті помилкове тлумачення через його забудькуватість. І зрозуміло, що одна помилка призводить до десяти інших помилок, до того, що він не приходить до повного нерозуміння і буде змушений залишити навчання.

Автор

[76] Пророки, Єшаягу, 53:10.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Частина перша

Скорочення та лінія
צמצום וקו

Глава 1

пояснює сутність першого скорочення, коли скоротилося світло Ейн соф[77], благословенний Він, щоб еманувати[78] неецалім[79] і створити створіння[80]

Перед скороченням Ейн соф наповнював усю реальність

***1) Знай, що перш ніж були емановані неецалім і створені створіння, просте вище світло наповнювало всю реальність. І не було жодного порожнього місця у властивості порожнього повітря та простору, а все було заповнене цим простим світлом Ейн соф. І не було в ньому ні властивості рош (голова, початок), ані властивості соф (закінчення), а все було єдиним, простим, рівномірним у єдиній рівності світлом. І воно називається світлом Ейн соф.**
*Древо життя, врата 1, гілка 1

Ор пнімі

Слід пам'ятати, що вся мудрість кабали ґрунтується на поняттях духовних, які не займають ні місця, ані часу. Для них не характерні відсутність та зміни. Усі зміни, про які йдеться у цій мудрості, не означають, що перший стан зникає, отримуючи іншу форму. Але зміни, про які йдеться, - це лише процес додавання (нової) форми, а первісна форма не видаляється зі свого місця, бо відсутність і зміна - це особливість матеріального. І в цьому вся складність для початківців, оскільки поняття у висловлюваннях вони сприймають матеріально, в рамках часу та місця, заміни та зміни, тоді як автори (кабалістичних праць) використовують їх лише як символи (цього) світу, (які вказують) на вищі корені. І тому намагайся тлумачити кожне слово у його духовному сенсі, абстрагованому від місця, часу та зміни. І на тих, хто вивчає, покладений (обов'язок) добре запам'ятати в пам'яті значення цих слів, оскільки неможливо повертатися до їхнього роз'яснення щоразу.

Питання 55-56

1. **Знай, що перш ніж.** Поняття духовного часу буде докладно роз'яснене далі, у Внутрішньому споглядані, наприкінці, зі слова "Ще" (гл.9).

2. **Просте вище світло.** Тобто світло, яке розповсюджується з сутності Творця[81], благословенний Він. І знай, що всі імена та образи, які використовуються в мудрості кабали, - вони, не дай Бог, не про сутність Творця, а лише про світло, що розповсюджується з сутності Його,

---

[77] Досл.: Нескінченний, Нескінченність.
[78] Використовується дієслово "лехееціль", що буквально означає "підняти в достоїнстві". Слово "еманувати" використовується в перекладі, щоби підкреслити процес "випромінювання" об'єкта з вищої духовної сутності, який не передбачає створення такого об'єкта з "нічого", а є продовженням і проявленням самого Творця. Слово "еманація" означає "випромінювання", "витікання".
[79] Похідне від слова "лехееціль" поняття "неецаль (мн. - неецалім)" означає створіння, яке знаходиться в явному сприйнятті Творця та є Його продовженням. Воно буде розглянуто далі у примітці 84 до п.6 Ор пнімі, разом із поняттям "Маациль".
[80] Поняття "нівраїм (однина: нівра)", буквально означає "живі істоти". У кабалістичному контексті перекладається як "створіння". Походить від дієслова "бар (створити ззовні)", тобто означає щось створене ззовні від того, хто Творить, і не знаходиться в Ньому.
[81] У книзі використовують різні імена Бога. В даному випадку використане ім'я "Боре (בורא)", яке означає Бога, що створює щось ззовні від Себе. Мудреці тлумачать це слово як "прийди і побач (бо-ре)", що означає можливість його осягнення. Це ім'я перекладатиметься словом "Творець". Ім'я "Маациль", значення якого пояснене у примітці 84 до п.6 Ор пнімі, перекладатиметься ім'ям "Сотворитель". Ім'я "Йоцер", що означає "Той, хто створює" у значенні "перетворює, випромінює світло", буде перекладатися теж словом "Сотворитель". Ім'я "га-Шем" зазвичай означає Малхут вищого ступеня і буде перекладатися словом "Всевишній". Іноді автор використовує епітети "Святий", "Благословенний", "Милосердний".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

благословенного. Однак про Його сутність у нас немає жодного слова та висловлювання взагалі. Бо таке правило: все, що не осягнуте, не може бути визначене ім'ям. Пам'ятай про це і не помилися.

Питання 73

3. **Наповнювало усю реальність.** На перший погляд, дуже дивно: тут він не каже, що до цього були створені світи, а якщо так, - яка ж існує реальність, котру вище світло має наповнити? А справа в тому, що всі світи і всі душі - існуючі та майбутні, створені з усіма їхніми долями аж до (досягнення) цілі їх виправлення, - всі вони вже включені до Ейн соф, благословенний Він, у всій їхній пишноті та в усій їхній наповненості. Таким чином, у спільній реальності, що перед нами, ми можемо визначити дві основи. Основа перша, - коли вони постійні та існують в Ейн соф, благословенний Він, у всій довершеності й пишноті. Основа друга, - як вони перед нами впорядковані, розвиваються та оновлюються після першого скорочення в п'яти світах, іменованих Адам Кадмон, Ацилут, Брія, Єцира та Асія, як буде описано далі.

І про це сказано равом[82], що вище світло, яке простягнулося від сутності Його, благословенного, "наповнювало всю реальність", - тобто про першу основу загальної реальності в стадії, коли вони впорядковані та існують в Ейн соф, благословенний Він, до першого скорочення. І (рав) сповіщає нас, що вище світло наповнювало їх повністю, - так, що не залишалося в них жодного порожнього місця, щоб можна було додати в них якесь і в чомусь довершеність та виправлення. (І уважно вивчи це тут у Внутрішньому споглядданні).

Питання 33, 74

4. **І не було жодного порожнього місця.** Пояснення. Перш ніж були створені світи, коли був тільки один Ейн соф, не було там "порожнього місця", тобто місця недоліку, який був би здатний отримати в себе аспект виправлень, бо вище світло заповнювало це місце так, що не залишило нижнім місця обмежити себе в ньому для додавання чогось до його довершеності. І лише внаслідок зробленого скорочення, як написано далі, відновилася потреба і виникло вільне для виправлень місце. Але не помиляйся, (уявляючи), що у книзі йдеться про матеріальне місце.

Питання 44

5. **У вигляді пустого повітря.** Не мається на увазі матеріальне повітря, не дай Бог, але так називається категорія духовного світла. Бо в кожному цілому парцуфі є дві категорії світла: світло Хохма та світло хасадім. Світло Хохма - це аспект сутності парцуфа, тобто властивість його життєвості. А світло хасадім - це в парцуфі лише світло облачення на світло Хохма, оскільки світло Хохма не може вдягнутися у парцуф, якщо не буде раніше вдягнене у світло хасадім. Але іноді, коли парцуфи перебувають у катнуті (тобто в малому стані), є в них лише світло хасадім. І знай, що це світло хасадім називається "повітря (авір)" або "вітер (руах)". А будучи самим по собі, без світла Хохма, воно зветься "порожнім повітрям", тобто воно порожнє від світла Хохма і очікує на те, щоби світло Хохма поширилося всередині нього та наповнило його. І повідомляє нам рав, що перш ніж були створені світи, - тобто в Ейн соф, благословенний Він, - не було цієї властивості порожнього повітря в реальності взагалі, оскільки немає там потреби у будь-чому.

Питання 6-7, 50

6. **І простору.** Перш ніж пояснити це слово, необхідно зрозуміти, у чому сутність духовного клі[83]. А вона в тому, що оскільки неецаль отримує достаток своєї життєвості від Маациля[84], то обов'язково є в нього прагнення та пристрасть до того, аби отримати цей достаток від Нього, благословенного. І знай, що міра цих прагнення і пристрасного бажання - це сукупність всього матеріалу, який є в неецалі. Таким чином, все те, що є у створінні окрім цього матеріалу, вже

[82] Як правило, так Бааль Сулам називає рава Іцхака Лурію Ашкеназі (Арізаля, Арі).
[83] Досл.: судина, посудина, інструмент; мн. "келім". У кабалі використовується для визначення "місця" отримання створінням достатку і насолоди від світла Творця.
[84] Слова "Маациль" та "неецаль" мають внутрішню багатогранність. Узагальнення, зроблене Веніамином Захаріним, мабуть найкраще передає значення цих понять: "Згідно з поясненнями Бааль Сулама і Рабаша ймовірно правильним буде вирішити, що семантика іменників Маациль і неецаль, та дієслів hеециль і неецаль містить три ідеї: 1) Маациль - причина, а неецаль - наслідок; 2) Маациль містить у собі і неецаля, і світло; 3) Маациль наділяє неецаля Божественним світлом".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

відноситься не до властивості його матеріалу, а до аспекту його блага, яке він отримує від Маациля. І не тільки це, але цей матеріал ще й відміряє величину рівня кожного неецаля, кожного парцуфа, кожної сфіри. Адже розповсюдження вищого світла від Сотворителя було, звичайно ж, без величини й міри. І лише неецаль власною силою утворює міру в рясності отримуваного блага, - з тієї причини, що отримує не більше і не менше, ніж у відповідності до рівня його пристрасті й бажання отримати. І це його справжній рівень, що притаманно духовному, оскільки там немає примусу, а все залежить від бажання. Тому ми називаємо "бажання отримувати" (ім'ям) "клі отримання" неецаля, і воно визначається як аспект його матеріалу. З цієї причини воно виходить зі спільності Маациля, називаючись ім'ям "неецаль", в силу його існування у вигляді такого матеріалу, який на знаходиться в Маацилі жодним чином, не дай Бог. Бо бажання отримувати абсолютно не характерне для Сотворителя, - адже від кого Він може отримати? І зрозумій це.

Далі буде роз'яснено, що в цьому матеріалі існують чотири ступені - від катнуту (малого стану) до ґадлуту (великого стану) отримання. І лише на стадію ґадлуту отримання, яка існує в її довершеності лише в Ейн соф до створення світів, було зроблене скорочення. І буде роз'яснено також, що вона[85] спустошилася від усього достатку Ейн соф, який у неї був, і залишилася в стані порожнього "простору". І це те, на що вказує рав, кажучи: до створення світів, тобто в Ейн соф, благословенний Він, цієї властивості порожнього "простору" не було.

Питання 1-2, 14, 19, 25, 27

7. **А все було наповнене цим простим світлом Ейн соф.** Тобто немає зовсім нічого для того, щоби додати до нього від дій нижніх.

8. **І не було в ньому ні властивості рош, ані властивості соф.** Поняття рош і соф будуть роз'яснені нижче.

9. **А все було єдиним, простим.** Це означає, що немає в ньому малих та великих ступенів, а всі вони є рівними, як написано далі.

Питання 45

10. **Рівномірним у єдиній рівності світлом.** Тобто немає там ні тонкощі, ні авіют[86], за допомогою яких готуються та розрізняються ступені. Бо ці властивості виникли у світах лише з утворенням скорочення, як пояснюється нижче.

20. **Він називається світлом Ейн соф.** І існує складність: оскільки в Ейн соф у нас немає жодного розуміння, і якщо так, - то як же ми визначаємо (Його) ім'я? Адже кожне ім'я вказує на осягнення, яке ми здобуваємо в ньому завдяки значенню та сенсу цього імені. І недостатньо пояснити, що ім'я "Ейн соф (Нескінченний)" вказує на неможливість осягнення, - в цьому випадкові ми називали б його ім'ям "Незбагненний". А справа в тому, що це ім'я вказує нам на ту відмінність, яка є між Ейн соф і всіма світами, що під ним. І це з причини властивості скорочення, яке виникло після Ейн соф: у будь-якому місці, де ця сила пробуджується, вона скорочує там світло, завдяки чому довершується світіння і настає його закінчення, а тому все закінчення і завершення, що є в кожному світінні та в кожному парцуфі, відбувається лише від сили цього скорочення. І не тільки це, але й через це закінчення та завершення виходять і оновлюються всі (види) АВАЯ[87] та їхніх наповнень, і (відбуваються) всі види змін, які тільки перебувають у світах. А через те, що цього скорочення там, в Ейн соф, нема, тому й поняття "кінець" та "завершення" не є характерними для Нього. Тому і називається "Ейн соф (немає кінця)", щоби вказати, що немає там зовсім закінчення (соф) і завершення (сіюм). І з цього зрозуміло, що світло в Ньому просте й рівномірне, в єдиній однорідності, адже одне залежить від іншого.

Питання 40, 76

Причина створення була в тому, щоби розкрити Його імена та назви

---

[85] Тобто ця стадія ґадлуту отримання в Ейн соф, яка далі іменуватиметься бхіною далет в Малхут Ейн соф.
[86] Досл.: щільність, товщина, густота. У кабалі використовується для позначення сили бажання отримувати та рівня його взаємодії зі світлом.
[87] Чотирилітерне ім'я Творця. Це поняття буде роз'яснено далі.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

2) І тоді піднявся (Ейн соф) у своєму простому бажанні створити світи та утворити створіння, (щоби) явити світлу досконалість своїх діянь, імен та найменувань, що і було причиною створення світів.

Ор пнімі

30. **Піднявся (Ейн соф) у своєму простому бажанні створити світи та утворити створіння, (щоби) явити світлу досконалість своїх діянь, імен та найменувань, що і було причиною створення світів.** Не заплутайся в тому, як же бажання в Ейн соф вважається найвищим із усього задуму, аж до того, щоб сказати: "Піднявся у своєму простому бажанні". Зрозумій це разом з тим, що роз'яснене вище: у будь-якому створінні обов'язково є бажання отримати своє благо від Творця. Але в Ейн соф - це "просте бажання" у таємниці (стану) "Він та ім'я Його єдині", як написано в Піркей де-рабі Еліезер[88], п.1, а також у словах рава далі.

Однак не ототожнюй поділ та єднання, про які йдеться тут, з поділом та єднанням у матеріальних об'єктах, що відокремлюються за допомогою руху при віддаленні від місця та наближенні до місця. Адже сутність духовного (у тому, що воно) зовсім не займає місця, як відомо. І знай, що поділ в духовному відбувається лише завдяки тому, що відбувається "зміна форми". Таким чином, якщо один духовний об'єкт набуває додаткової форми, зміненої щодо тієї форми, яка існує у нього, то цей духовний об'єкт виходить з властивості "один" у дві окремі властивості, що віддалені один від одного відповідно до протилежності, котра є в цих двох формах. І як матеріальні сутності віддаляються та з'єднуються одна з іншою внаслідок віддаленості місця та близькості місця, так само і духовні сутності відокремлюються та з'єднуються відповідно до відмінності форми та рівності форми. Відмінність форми відокремлює їх друг від друга, а зрівняння форми зливає їх друг з другом. І пам'ятай це, тому що в цьому головний ключ до (цієї) мудрості.

А тепер зрозумієш таємницю згаданого вище (стану) "Він та ім'я Його єдині" та поняття простої єдності, якому ми настільки приділяємо увагу в Ейн соф, благословенний Він. Адже ця єдність – чудовий (прояв) всемогутності Благословенного. Бо, як роз'яснено вище у п.6 Ор пнімі, відмінність між Маацилєм і неецалем виникає через форму "бажання отримувати", що існує в неецалі та відсутня в Маацилі. І він набуває власного ім'я, називаючись неецалем, а не Маацилєм, - вивчи там уважно.

Але згідно з тим, що роз'яснене, є місце для помилки, та уявлення, не дай Боже, що світло Ейн соф, іменоване "Він", не злито повністю з Ейн соф, іменованим "ім'я Його", тобто з "бажанням отримувати" благо і світло, які називаються "Він". Адже вище світло протягується від сутності Його, благословенного, званого "Він", увесь намір якого лише наділити благом, і немає в ньому від форми бажання отримувати анітрохи. Однак Ейн соф, званий "ім'я Його", в якому є бажання отримувати, відрізняється через це від вищого світла, в якому взагалі немає, не дай Боже, бажання отримувати. А відомо, що зміна форми утворює відокремлення. Відносно цього нижче сповіщають нас Піркей де-рабі Еліезер і рав, що це не так, не дай Бог, а Він та ім'я Його (перебувають) у простій єдності, коли немає між ними жодної відмінності. І хоча обов'язково є між ними, - між "Він" та "іменем Його", - певна зміна форми, проте це там абсолютно не діє. І хоча ми не розуміємо цього, але без жодного сумніву це так. І про це сказано, що в Ейн соф, благословенний Він, зовсім немає сприйняття в будь-якій думці взагалі, оскільки це поняття є вищим за наш розум (продовження в наступному пункті).

Питання 4, 12-13, 43, 57, 75

Скорочення світла навколо центральної точки

3) І ось тоді скоротив Ейн соф себе в центральній точці, що в ньому, - у самому центрі скоротив це світло та вийшов в сторони навколо центральної точки.

Ор пнімі

[88] Досл.: "Глави раби Еліезера". Мідраш, який тлумачить дві перші книги Тори (Берешит та Шмот). Автором вважається рабі Еліезер бен Орканос (Еліезер га-Ґадоль) - один із видатних мудреців Ісраеля всіх часів. Учень рабі Йоханана бен Закая, сучасник рабі Аківи.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

40. **І тоді скоротив Ейн соф себе.** Пояснення. Вже знаєш таємницю сказаного "Він та ім'я Його єдині": незважаючи на те, що існує зміна форми у властивості бажання отримувати, яке включене до Ейн соф, проте це не створює там ніякої відмінності між ним і вищим світлом, а вони, разом з тим, (перебувають) у простій єдності. Ця згадана форма стає причиною та приводом для створення світів, - для того, щоб явити світові досконалість своїх діянь, імен та найменувань. Як сказано равом, завдяки створенню світів та їхньому розповсюдженню до цього світу створилася і відновилася тут ця можливість, - надати місце для роботи в Торі й заповідях не заради отримання, а лише заради віддачі, аби доставити радість Сотворителю, благословенний Він. Тоді душі здатні обернути свою форму бажання отримувати, яка відокремлює їх від Сотворителя, на форму бажання віддавати. Тобто отримувати від Маациля, щоби принести Йому задоволення, оскільки Він бажає цього, як я написав нижче у п.90, - дивись там. Це зрівнювання форми із Сотворителем називається злиттям та єднанням, як сказано вище (у п.30) зі слова "Однак", бо тоді створіння вже позбавляється форми бажання отримувати та набуває форми бажання віддавати, яка є формою самого Маациля. А, як відомо, зрівняння форми утворює єдину духовність, і тому світи повертаються до попереднього стану.

І це те, про що сказано равом: "І коли піднявся (Ейн соф) у своєму простому бажанні створити". "Піднявся" означає, що піднявся в очищенні та злитті завдяки тому, що зменшив і скоротив властиву йому міру бажання отримувати, щоб зрівняти свою форму з вищим світлом. І хоча у бажання отримувати, що існує в Ейн соф, званого "Малхут Ейн соф" або "ім'я Його", не було жодного недоліку в злитті з вищим світлом за наявної відмінності його форми, разом з тим, воно прикрасило себе, щоби зрівняти свою форму із вищим світлом, та в будь-якому випадку відсторонитися від цього великого бажання отримувати, званого "бхіна[89] далет"[90], аби злитися з вищим світлом. Бо зближення форми створює злиття, як сказано вище (п.30) зі слова "Однак". І це те, що виражене словом "піднявся", - тобто піднялася Малхут Ейн соф, а це таємниця "простого бажання", і злилася з вищим світлом, зменшивши своє бажання отримувати.

І це те, про що мовить рав: "І ось тоді скоротив (Ейн соф) себе". Бо вже роз'яснено (вище у п.6) що вся міра блага і світла, а також міра рівня створіння, вимірюються мірою бажання отримувати в ньому, - вивчи там. Тому після того, як Малхут Ейн соф скоротила себе і зменшила своє бажання отримувати, само собою через зменшення бажання з неї вийшли світло і благо. І в цьому (сутність) поняття скорочення: підняття бажання призвело до виверження звідти світла і достатку.

Питання 22, 46, 78, 87, 92

50. **У центральній точці, що в ньому, у самому центрі скоротив це світло.** І це, на перший погляд, дивно: якщо там немає рош і соф, то як існує центр? І ще: ми, може, займаємось чимось матеріальним, яке займає місце, не дай Боже? А справа в тому, як уже роз'яснено, що в Ейн соф, благословенний Він, теж обов'язково присутнє бажання отримувати, але в таємниці "простого бажання". Це означає, що в ньому не розрізняються малі та великі ступені, оскільки наявне в ньому бажання отримувати не вважається зміною форми, котра утворює якийсь поділ, не дай Боже. І тому немає ніякого применшення його значущості відносно вищого світла. Слід знати, що вище світло повинно розповсюджуватися по чотирьох ступенях, доки не розкриє у створінні це бажання отримувати в довершеності його буття у постійній формі.

Сенс обов'язковості (розвитку бажання) по чотирьох ступенях полягає в тому, що бажання отримувати відразу включене в розповсюдження світла з кореня. І при цьому вважається, що світло, яке виходить з Маациля, набуває власного імені. Тобто, розповсюдження (світла) від Маациля до тих пір, поки не включена до нього зміна форми (у вигляді прояву) бажання отримувати, безумовно все ще являє собою властивість Маациля, а не аспект розповсюдження (світла), яке вийшло з Маациля та відірване (від Нього). Адже в духовному не проявляється жодної іншої відмінності, окрім як через зміну форми (як написано вище в п.6, - дивись там; і дивись тут у Внутрішньому споглядання). Однак оскільки не розкрите це бажання власними силами неецаля, воно все ще не закріплене у створінні. Іншими словами, неецаль повинен

[89] Досл.: властивість, категорія, стадія, аспект. Можливий також переклад: стан, ступінь, якість. Тут і далі чотири стадії розвитку створіння у прямому світлі, властивості екрану, а також деякі інші елементи духовних об'єктів, будуть визначатися словом "бхіна".
[90] Досл.: четверта стадія.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

сам пристрасно бажати отримати достаток, і тоді вважається, що розкрилося бажання отримувати силами самого створіння. Так ось, це прагнення можливе лише в той час, коли у нього немає блага, бо лише тоді можливо, аби спрямувався за ним настільки, що "бажання отримувати" розкриється в неецалі його власною силою. І тоді завершиться клі отримання у сталості. Ще одне слід знати: все розповсюдження світла від Творця, подібно до того як воно включає аспект бажання отримувати, воно так само повинно включати аспект бажання віддавати. Адже якби було не так, були б Маациль та неецаль у протилежності (їхніх) форм, а це абсолютна відокремленість, бо протилежність форми віддалила б їх одного від іншого так, як віддалений схід від заходу. І тому повинно все світло, яке розповсюджується від Маациля, містити також і бажання віддачі, щоби була близькість форми між Маацилєм і неецалем. І в той час, коли в неецалі розкривається це бажання віддачі, притягується до нього від Маациля велике світло, яке відноситься до цього бажання, яке розкрилося. Це світло у будь-якому місці називається світлом хасадім. Однак перше розповсюдження від Маациля, що до нього включене бажання отримувати, як роз'яснено вище, у будь-якому місці називається світлом Хохма чи світлом сутності. Добре запам'ятай ці два види світла. І знай, що друге світло, світло хасадім, є набагато нижчим від першого світла, котре є світлом Хохма, оскільки воно притягується разом із пробудженням неецаля та посиленням (бажання), його власними силами. Адже він бажає зрівнювання своєї форми із Маацилєм, а тому долає (бажання отримувати) та пробуджується до бажання віддачі. Між тим, перше розповсюдження, а це світло Хохма, протягується прямо від Маациля, і немає у неецаля ніякої участі в його розповсюдженні, а тому воно є незрівнянно величнішим за світло хасадім. Тому "світло Хохма" вважається сутністю та життєвістю створіння, а "світло хасадім" визначається лише як категорія світла виправлення для вдосконалення неецаля.

Тепер зрозумій чотири бхіни та ступеня, які повинні бути присутніми у кожному створінні. Спочатку світло розповсюджується і виходить із Маациля як світло Хохма, до якого включене саме "бажання отримувати". І це бхіна алеф[91]. Потім у цьому світлі його посилюється властивість бажання віддачі та притягує світло хасадім. І це посилення визначається як бхіна бет[92]. Після цього розповсюджується це світло хасадім великим поширенням, сенс якого ми з'ясуємо далі. І це бхіна ґімел[93]. А після того, як вийшли і розкрилися у всій їхній повноті згадані три бхіни, знову пробуджується сила бажання отримувати, котра включена до першого розповсюдження, і знову притягує світло Хохма. І це - межа довершеності постійного бажання отримувати в парцуфі, оскільки воно розкривається як пристрасне бажання. Тобто, коли в парцуфі не буде світла Хохма, а (буде) лише світло хасадім, - а саме після бхіни ґімел, - виникне у створіння стан прагнення до одержання світла Хохма, і це прагнення закріпить у ньому бажання отримувати та завершить у нього клі отримання, - те, чого не було в першому розповсюдженні (як написано вище у цьому пункті зі слів "Сенс обов'язковості", - дивись там). Тому завершене клі одержання існує лише в бхіні далет, яка також називається другим посиленням. А після завершення цієї бхіни далет в Ейн соф, благословенний Він, на неї було зроблене скорочення, що означає відмову від бажання отримувати в цю бхіну далет. І це викликало вихід звідти світла Ейн соф, благословенний Він (як сказано вище в п.40 зі слів "І це те, про що мовить рав").

Отже, роз'яснені чотири бхіни, які повинні перебувати у кожному неецалі: бхіна алеф називається першим розповсюдженням, або Хохмою; бхіна бет зветься першим посиленням, або Біною; бхіна ґімел називається другим розповсюдженням, або Зеїр Анпіном; бхіна далет йменується другим посиленням, або Малхут. Два розповсюдження визначаються як зхарім[94], будучи категоріями рясності, що протягується від Маациля: перше розповсюдження - це достаток світла Хохма; друге розповсюдження - це достаток світла хасадім. А два посилення - це дві нукви[95], оскільки це категорія пробудження неецаля та посилення бажання власними силами, де: перше посилення - це пробудження у створінні "бажання віддачі", яке утворило корінь для світла хасадім; друге посилення - це пробудження у створінні "бажання отримувати", яке утворило категорію клі отримання в парцуфі у всій бажаній довершеності. І воно в будь-якому місці називається бхіною далет.

---

[91] Досл.: перша стадія (властивість).
[92] Досл.: друга стадія (властивість).
[93] Досл.: третя стадія (властивість).
[94] Досл.: чоловіки; у цьому контексті слово має значення чоловічих властивостей у створінні.
[95] Досл.: жінки; у цьому контексті це слово має значення жіночих властивостей у створінні.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Так ось, ця бхіна далет називається центральною точкою в Ейн соф, благословенний Він, і на неї вказує рав у сказаному: "Скоротив Ейн соф себе в центральній точці, що в ньому". Вона називається так, будучи клі отримання світла Ейн соф, благословенний Він, яке абсолютно безмірне і безмежне. І тому визначається її існування подібним до точки у внутрішній частині та в центрі цього світла, а світло оточує її, зливаючись з нею навколо настільки, що нема (цьому) краю. Бо лише в такий спосіб можливо, щоби вона утримувала вище світло абсолютно без міри і без межі. Між тим, клі отримання, (яке створюється) від скорочення і далі, тобто у нижніх створіннях, вважається таким, що утримує своє світло внутрішньою частиною, самим своїм потаємним. Іншими словами, стінки келім[96], а це таємниця чотирьох бхінот[97] в них, утворюють всередині них межу та міру світла. І це - через авіют в келім, як написано далі. Однак в Ейн соф, благословенний Він, де світло і клі (перебувають) у простій єдності в таємниці (сказаного): "Він та ім'я Його єдині" (як написано вище, в п.30 зі слів "Але згідно з тим"), клі зовсім не обмежує утримуване світло, і тому світло в ньому у властивості "нескінченне". Отже, докладно роз'яснена таємниця центральної точки в Ейн соф, благословенний Він. Мовиться, не дай Бог, не про категорію матеріальних "місця" і "простору" в межах, які відчутні, а про бхіну далет, яка включена до Ейн соф, і зветься так виходячи з її простої єдності з вищим світлом.

А поняття скорочення, яке створене у цій центральній точці, вже роз'яснене вище, у п.40 зі слів "І це те, що сказано равом".

Питання 5, 18, 39, 49, 53, 69, 82, 95-101

60. **І вийшов.** Духовна відстань роз'яснена у п.30 зі слова "Однак", - дивися там. Також з'ясовано, що в Ейн соф, благословенний Він, не було ніякого віддалення, не дай Бог, між центральною точкою, що є властивістю клі, і світлом. Однак після того, як світло скоротилося всередині центральної точки, розкрилося цим відмінність її форми від світла. Адже у вищому світлі зовсім відсутня властивість бажання отримувати, а точка - це аспект "бажання отримувати", що відрізняє її від світла. І оскільки змінилася їхня форма одного відносно іншого, тим самим при цій зміні вони віддалилися один від одного в мірі відмінності. І про це равом сказано: "і вийшов".

70. **В сторони навколо центральної точки.** Чотири бхіни називаються також "чотири сторони". І повідомляє нам рав, що хоча скорочення відбулося лише в центральній точці, а це бхіна далет, проте світло вийшло також із усіх чотирьох бхінот з тієї причини, що немає в духовному поняття "трохи", а тому (світло) видалилося також і з трьох (інших) бхінот.

Питання 83

Простір, що залишився після скорочення, був круглим

4) І від центральної точки залишилися буквально: вільне місце, повітря та порожній простір. Так ось, скорочення довкола цієї порожньої центральної точки було рівномірним. Таким чином, місце цього простору не було у (вигляді) чотиристоронньої фігури з прямим кутом, а було круглим з усіх сторін, повністю рівномірним, внаслідок того, що Ейн соф скоротив себе у властивості кола, - рівномірно з усіх сторін.

Ор пнімі

80. **Вільне місце, повітря та порожній простір.** Вже роз'яснено вище, у п.п.4-5. Вивчи там.

90. **Скорочення навколо цієї порожньої центральної точки було рівномірним.** Це означає: без розрізнення малих та великих ступенів. І нехай не буде для тебе складністю те, що оскільки вже розкрилася існуюча в центральній точці зміна форми внаслідок виходу з неї світла, безумовно розпізнаються і менші рівні, один менший за інший, наявні при зміні форми у трьох попередніх ступенів. Бхіна ґімел, наприклад, чистіша, ніж центральна точка, оскільки міра бажання отримувати в ній значно менша, ніж у бхіни далет. І так само бхіна бет значно чистіша, ніж бхіна ґімел, бо міра бажання в ній значно менша, ніж у бхіни ґімел. А бхіна алеф найбільш чиста, ніж усі вони, оскільки міра бажання отримувати в ній менша, ніж у них всіх, і тому зміна її форми (щодо світла) не так помітна, як у них. Таким чином, є тут розпізнавання

[96] Множина слова "клі".
[97] Множина слова "бхіна".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

менших та більших ступенів. Тож як рав каже, що скорочення навколо точки було рівномірним? А вирішення цієї складності у тому, що скорочення не зробило центральну точку властивістю "соф". Іншими словами, якби світло видалилося з цієї точки через наявну у неї відмінність форми, тоді, звичайно ж, вона стала б з цієї причини властивістю "соф", що означає найменший ступінь, нижче від якого при зменшенні немає. І тоді нам слід вважати також три попередні бхіни більш важливими, ніж центральна точка, подібно до того, як одне вище за інше. Насправді ж це не так, адже скорочення відбулося не через відмінність форми точки від попередніх бхінот, - це неможливо. Бо ми все ще займаємось Малхут де-Ейн соф, де немає відмінності форми між нею та світлом: вони удвох - в простій єдності в таємниці (сказаного): "Він та ім'я Його єдині". Але скорочення було зроблене лише в силу того, що "піднявся у своєму простому бажанні створити світи", як написано вище (у п.40, - дивись там). Це означає, що вона пристрасно бажає зрівняння форми (з Творцем), яке у майбутньому розкриється завдяки створенню світів, - тобто (бажає набуття) форми отримання задля доставляння задоволення Сотворителю. І є в цьому додаткова, дуже висока перевага. З одного боку, це абсолютна віддача, тому що все це - бажання (лише) принести втіху Творцеві, благословенний Він, але ж ніяк не заради себе. І тому повністю зрівнюється її форма з вищим світлом Сотворителя, і вона виявляється злитою з Ним, благословенним, у досконалому злитті. З іншого боку це дає можливість поглиблювати та збільшувати її клі отримання до нескінченності, безмежно, оскільки тепер форма отримання не створює жодної зміни властивостей, бо вона походить від бажання віддачі. Це подібно до того, що сказано мудрецями, благословенної пам'яті (в трактаті Кідушин, стор.7/1): "Поважному чоловіку весільне срібло дає вона, а він каже: "Ось (ти) посвячена мені". Так от, у цій посвяті, незважаючи на те, що в Торі написано: "І дав їй", - що чоловік зобов'язаний давати їй весільні гроші, - тим не менш, оскільки він шанований чоловік, задоволення, яке вона отримує від нього, вважається подібним до того, як ніби він давав їй. Вивчи там уважно. Таким чином, "отримання заради віддачі" - це віддача, а не отримання. Тому поважний чоловік, який отримує від неї срібло, є подібним такому, що дає їй срібло. І це відповідає тому, що написано в Торі: "І дав їй", бо він отримує лише для того, аби завдати задоволення жінці, якій надає честь своїм отриманням.

І виходить, згідно з роз'ясненим, що вся головна причина скорочення полягала лише у пристрасному бажанні до нової форми "одержання заради віддачі", яка в майбутньому розкриється за допомогою створення світів (як сказано вище у п.40). А зовсім не через яку-небудь авіют, що відчувається в центральній точці, оскільки там немає ніякої авіют та відмінності (форми), не дай Бог. І тому внаслідок скорочення центральна точка не стала властивістю "соф", а тому абсолютно неможливо визначити в центральній точці щось мале та велике. І це те, про що написано равом, що скорочення було цілком рівномірним.

Питання 15, 77-80, 82, 84-85, 88

100. **Місце цього простору не було у (вигляді) чотиристоронньої фігури з прямим кутом, а було круглим з усіх сторін, повністю рівномірним, внаслідок того, що Ейн соф скоротив себе у властивості кола, - рівномірно з усіх сторін.** Пояснення. Через скорочення тут обов'язково створився певний образ. Незважаючи на те, що скорочення було рівномірним (як докладно роз'яснено вище в попередньому пункті), а не внаслідок відмінності форми, проте після скорочення та виходу світла з цієї центральної точки, розкрилося, що вище світло не здатне злитися з нею через збільшену форму отримання, що була скорочена в ній. А оскільки це відкрилося, то вона впала зі ступеня, який був у неї в Ейн соф. І якщо так, вона вже вважається властивістю "соф", яка означає таку авіют, нижче від якої немає. Тому лише ця центральна точка залишилася порожнім простором і більше не придатна для облачання світла (як написано в п.6), а три попередні стадії (залишилися) в достойності та чистоті, і після скорочення вони все ще придатні для облачання в них світла. Разом з тим, роз'яснили ми вище (у попередньому пункті), що тут не утворилася властивість "соф" із згаданої там причини. І це уточнює рав, і каже: "Місце цього простору було круглим з усіх боків". Іншими словами, - не буквально "закінчення (соф)", а подібно до закінчення, що є в "круглій фігурі", коли її закінчення - в її центрі. Таким чином, можна зобразити ці чотири бхіни як четверо іґулім (кіл), одне всередині іншого, подібно до кілець цибулини, де центральний іґуль (окружність) - це бхіна далет, її оточує бхіна ґімел, її оточує бхіна бет, а її оточує бхіна алеф. Таким чином, немає (тут) між ними відмінностей "верх-низ", "право-ліво", бо бхіна алеф, наприклад, в одній своїй половині оточує всіх їх зверху, а в іншій половині виявляється такою, що оточує всіх знизу, і так само - інші

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

бхінот. А раз так, - немає тут верху та низу. І подібно до цього - праворуч і ліворуч. Тим самим немає між ними жодної переваги однієї перед іншою, а всі вони є рівними в єдиній рівності. А сенс (цього) вже роз'яснений (у попередньому пункті): через те, що причиною скорочення була не відмінність форми. І це те, що уточнює рав: (скорочення було) "круглим з усіх сторін, повністю рівномірним".

Питання 3, 41, 102-103

В силу того, що світло Ейн соф є рівномірним, скорочення теж було рівномірним, - і це таємниця іґуля

5) А причина в тому, що оскільки світло Ейн соф є повністю рівномірним, мало бути рівномірним з усіх сторін і скорочення, а не те, що він скоротив би себе з однієї сторони більше, ніж з інших сторін. Відомо з геометрії, що немає більш рівномірної фігури, ніж фігура кола, тоді як у чотиристоронньої фігури виступають прямі кути. Так само і в фігурі трикутника, і так само - в інших фігурах. А тому скорочення Ейн соф мало бути у властивості іґуля.

Ор пнімі

200. **Фігура кола.** Вже роз'яснено вище у попередньому пункті.

300. **У чотиристоронньої фігури виступають прямі кути.** Пояснення. Якби там було розрізнення верху і низу, правого та лівого, це виразилося би у вигляді прямокутника, коли є там чотири сторони, іменовані чотирма бхінот, згаданими вище. Але було не так, а у вигляді іґуля, в якому немає цих відмінностей, як сказано вище у попередньому пункті.

Питання 23, 36

400. **У фігурі трикутника.** Вказує на ступінь, в якому є лише три бхіни і не вистачає бхіни далет. Тобто є три сторони: нагорі, праворуч і ліворуч та бракує там нижньої сторони. Така фігура зветься трикутником.

Питання 37

Глава 2

пояснює, що зі світла Ейн соф, благословенний Він, простягнулася лінія світла у світи, які були зароджені й утворені в місці простору, що скоротився.

З Ейн соф простягнулася всередину простору лінія світла

1) Так ось, після згаданого скорочення, коли буквально в центрі світла Ейн соф залишився простір і вільне порожнє повітря, тим самим вже утворилося місце, в якому зможуть існувати неецалім, нівраїм, єцурім та наасім[98]. І тоді зі світла Ейн соф, з Його круглого світла, простягнулася згори вниз одна пряма лінія (кав)[99], розвинулася та опустилася всередину цього простору.

Ор пнімі

1. **Коли буквально в центрі світла Ейн соф залишився простір і вільне порожнє повітря.** Не помилися, думаючи, що внаслідок скорочення світла в центральній точці відбулися якісь зміни і в Ейн соф. Адже в духовному немає зникнення та зміни, і не варто говорити (про це) у такому високому місці (як сказано вище в гл.1, п.1 зі слів "Слід пам'ятати"). Але скорочення, про яке йдеться, відбулося у новій сутності, яка додана до Ейн соф, благословенний Він. Таким чином, Ейн соф залишився у всій своїй простій єдності, яким і був до скорочення, - в таємниці: "Він та ім'я Його єдині". А скорочення було зроблене на центральну точку, - ясна річ для виходу нового світу. Звідти вийшло світло та залишилося місце вміщеної (туди) порожнечі, за прикладом того, як це роз'яснене вище. І в цьому місці порожнечі були створені всі світи.

[98] Створіння світів АБЄА. Неецалім - створіння світу Ацилут, нівраїм - створіння світу Брія, єцурім - створіння світу Єцира, наасім - створіння світу Асія.
[99] Досл.: лінія, риса, смуга, мірний шнур (у давнину). Надалі в перекладі використовуватиметься слово "лінія", а в окремих випадках, у відповідності до контексту - "промінь".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

2. **Зі світла Ейн соф простягнулася одна пряма лінія.** Не слід розуміти сутність цієї дії поверхово, подібно до дій людей, - що спочатку діяв так, а потім відмовився від першої дії і діяв іншим шляхом, - тому що немає в тебе більшої матеріалізації (духовного), ніж ця. Бо Він, нехай буде благословенний, не підданий подіям[100] та змінам, як сказано: "Я, АВАЯ, не змінився"[101]. І хоча йдеться не про сутність Творця, а лише про світло, що розповсюджується з Нього у будь-якому місці, але оскільки немає змін, подій і руху в Його сутності, а Він знаходиться в абсолютному спокої, то виходить, що так має бути і в світлі, яке від Нього розповсюджується, до тих пір, поки воно ще не досягло неецаля, тобто доки не досягнуло стадії облачення в келім. Бо лише тоді він виходить із сутності Його, благословенного, у новостворену властивість неецаля, який одержує від Нього. І ми вже з'ясували, що все це оновлення стосується, в основному, клі неецаля, - тобто "бажання отримувати", яке є у створіння. Це бажання, хоча воно і духовне, разом з тим, безсумнівно, являє собою оновлену форму. І ця "подія"[102], звичайно ж, не характерна для сутності Його, благословенного, як і для світла, що вдягнуте в нього, - воно не оновлюється, адже простягається від Його сутності як "суще з сущого". І в будь-якому місці процес впливу вищого світла - у мірі клі. Іншими словами, в стані, коли клі приводиться в дію та отримує від вищого світла, проявляється в ньому також і властивість оновлення, а це, безумовно, "подія". І знай, що будь-які оновлення та розвиток ступенів відбуваються лише відносно враження клі від отриманого ним вищого світла, бо лише воно отримує зміни та множення. Однак світло, коли воно саме по собі, завжди перебуває у властивості абсолютного спокою, оскільки розповсюджується з сутності Його, благословенного. Зрозумій це добре і пам'ятай протягом усього вивчення цієї мудрості, буквально в кожному її слові.

І відповідно до того, що роз'яснене, добре зрозумій, що вище світло не припиняє світити створінням навіть на мить. Воно не піддане, не дай Бог, подійності та оновленню, і (знаходиться) у стані абсолютного спокою. А всі фактори скорочення та виверження світла, про які йдеться тут, розглядаються лише щодо враження, яке отримало клі, тобто центральна точка. Пояснення. Незважаючи на те, що вище світло не припиняє світити, проте клі не отримує зараз від його світіння нічого, оскільки зменшило себе, - зменшило своє "бажання отримувати". Тобто воно отримує не у властивість бхіни далет, що буквально є центральною точкою, а лише в три попередні бхіни, в яких бажання отримувати слабке, а панує там більше бажання віддачі (як написано вище в гл.1, п.50 зі слів "Тепер зрозумій"). Таким чином, вище світло взагалі не піддається дії скорочення та не змінює свого шляху, не дай Бог, а буквально як світить в Ейн соф, благословенний Він, так само світить і під час скорочення, і після скорочення у всіх світах, і, навіть, у світі Асія, не припиняючи світити навіть на мить. Але всі ці зміни створюють самі келім, бо вони отримують не все світло, а лише у власній мірі, тобто в "мірі бажання отримувати", яке наявне в них.

З роз'ясненого зрозумій: те, що равом сказано, що простягнулася зі світла Ейн соф одна лінія, означає, що місце порожнечі, тобто клі, яке спустошилося від світла Ейн соф, саме викликало притягання лінії зі світла Ейн соф через зменшення, яке виникло в його "бажанні отримувати". І рівень міри отримання світла зараз, після скорочення в його бхіні далет, має назву "лінія", - інакше кажучи це (назва) відносно попереднього отримання світла бхіною далет, яке наповнювало все місце. Але тепер, коли немає в нього (тобто у клі) цього великого бажання отримувати, а є лише три попередні бхіни бажання, в яких (присутнє) лише слабке бажання отримувати, це визначається як те, що клі отримує від світла Ейн соф не більше, ніж одну лінію світла. А все інше місце клі порожнє та вільне від світла, бо цього тонкого світла, яке воно отримує зараз, недостатньо, щоби заповнити все місце клі. І це виникає у нього тепер через брак бхіни далет, яка його зменшила. І роз'яснено, що вище світло через скорочення взагалі не припиняється, а також зовсім не змінюється, коли світло простягається у властивості однієї лінії. Але вся ця велика зміна відбулася через клі отримання, яке зменшило себе, і зараз може отримувати від світла лише дуже маленьку міру світла, звану лінією, - а саме, відповідно до свого бажання, бо не бажає більше цієї міри. І зрозумій це добре.

---

[100] Досл.: випадок, подія (מקרה). Тут і далі це слово буде перекладатися як "подія" або "подійність".
[101] Пророки, Малахі, 3:6.
[102] Мається на увазі, що бажання отримувати мінливе, минуще та залежить від випадку, який і є подією.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 47, 68, 86

3. **З Його круглого світла.** Значення круглої фігури вже роз'яснене вище (гл.1 п.300). І ми сповіщені при цьому, що навіть після скорочення вище світло залишається у круглому вигляді, що означає: без відмінності ступенів. І всі чотири бхіни у нього є рівними за значущістю (як згадано вище, гл.1, п.100). Причина цього в тому, як сказано вище (у попередньому пункті), що поняття оновлення та подійності не характерні, не дай Боже, для вищого світла, - вивчи там уважно. А всі ці види оновлення, про які йдеться, відносяться лише до келім.

4. **Згори вниз.** Не забувай, що не маються на увазі, не дай Бог, уявні поняття в матеріальному місці, але те, що є чистішим називається категорією "верх", а те, що є гіршим зветься категорією "низ". І, як сказано вище (гл.1 п.6), все, що можна зрозуміти про розповсюдження світла від Маациля та його прихід у властивість неецаля, - це, в основному, в аспекті оновлення, зміни форми, яка існує у створінні, тобто у властивості "бажання отримувати", яке в ньому оновлюється, і чого немає в Сотворителі. І з цієї причини створіння відносно Сотворителя вважається далеким, грубим, нікчемним та нижнім. Бо все воно утворилося (в силу) відмінності форми від Творця, що і виділяє його з якості Маациля в якість неецаля. Також знаєш, що ця відмінність форми, тобто "бажання отримувати", не розкривається одразу, а утворюється поступово, в порядку чотирьох стадій, а його форма в остаточній величині розкривається лише у бхіні далет.

Тому виходить у нас, що якщо форма його бажання отримувати найслабша, - тобто бхіна алеф у чотирьох бхінот, - то вона вважається найближчою до Маациля. І вона важливіша, чистіша і найвища, адже відмінність її форми не настільки велика, як у трьох наступних бхінот. А бхіна бет, у якої бажання більше, ніж у бхіни алеф, вважається більш віддаленою від Маациля, вона грубіша, нижча, і (знаходиться) більш низько, ніж перша бхіна. І так - аж до бхіни далет, яка віддалена від Маациля найбільше, будучи найгрубішою, ницою і низькою. І це те, про що сказано равом: лінія простягнулася "згори донизу", тобто від бхіни алеф до бхіни далет, (але насправді не до неї), яка є найнижчою з усіх. І поняття "верх" та "низ", про які йдеться, утворюються зараз разом із виходом лінії, бо до того, як (вона починає) світити, тобто під час скорочення, не розрізняються там верх і низ, як сказано вище (гл.1, п.100). Але після того, як (створіння) отримало світло у властивості лінії, що означає, що воно отримало його не у всі чотири бхіни, а лише в три перші бхіни в ньому, а бхіна далет залишилася темною, без світла, - лише тепер розкривається бхіна далет як ниця, груба і нижня. І над нею вишиковуються три бхіни, що їй передують, відповідно до їхньої чистоти та близькості до Маациля. Що не так під час скорочення, коли світло вийшло з усіх чотирьох бхінот одночасно: тоді ще не було цієї відмінності між бхінот, як написано вище (гл.1, п.100).

Питання 26, 29, 32, 34, 42, 48, 61

З Ейн соф стикається рош лінії, але не її сиюм

2) Вищий рош лінії протягується з самого Ейн соф і торкається його, проте закінчення цієї лінії внизу, в його сіюмі, не торкається світла Ейн соф.

Ор пнімі

5. **Вищий рош лінії.** Тобто перша бхіна з чотирьох бхінот, як написано вище в попередніх поясненнях.

6. **І торкається його.** Бхіна алеф, що є вищим рош, є найбільш близькою до Ейн соф, тобто до Маациля. І тому вважається, що вона ніби торкається його, оскільки відмінність форми бхіни алеф не настільки помітна, щоби відокремлювати її від Творця.

Питання 38

7. **Внизу, в його сіюмі, не торкається світла Ейн соф.** (Слова) "внизу, у його сіюмі" вказують на бхіну далет, найбільш далеку з усіх та найнижчу з усіх (гл.2, п.4), яка тепер не отримує вище світло. І виходить, що вона не торкається світла Ейн соф, а відокремлена від нього.

Через лінію розповсюджується світло Ейн соф у світи

3) І через цю лінію протягується та розповсюджується світло Ейн соф вниз.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Усі світи (створені) у місці цього простору, в якому відбулося скорочення

4) І в місці цього простору еманував (hеециль), утворив (бара), перетворив (яцар) і зробив (аса) всі ці світи.

Ор пнімі

8. **Еманував (hеециль), утворив (бара), перетворив (яцар) і зробив (аса) всі ці світи.** Тут маються на увазі чотири світи, звані: Ацилут, Брія, Єцира, Асія. Вони містять у собі всі світи в їх нескінченних деталях. І ці чотири світи походять з чотирьох бхінот: з бхіни алеф - Ацилут; з бхіни бет - Брія; з бхіни ґімел - Єцира; з бхіни далет - Асія.

До скорочення були Він та ім'я Його єдині, і розум не може осягнути Його

***5) До цих чотирьох світів був Ейн соф (у стані) "Він єдиний та Ім'я його єдине", в єдності чудовій і прихованій, благословенний Він. Навіть у ангелів, що близькі до Нього, немає сили осягати Ейн соф, благословенний Він. Бо не створений жодний розум, який може осягнути Його буття, оскільки немає в Ньому місця, немає межі, немає імені.**
*Врата висловів Рашбі, благословенної пам'яті, "Шабат" зі слів "І зрозумій"

Ор пнімі

9. **До цих чотирьох світів був Ейн соф.** Вони називаються: Ацилут, Брія, Єцира, Асія, як сказано вище в попередньому пункті, та включають всі світи. Так ось, до всіх них, тобто до скорочення, ці чотири бхіни були не одна вище за іншу, як сказано вище (гл.2, п.4), а в таємниці простої єдності (гл.1, п.30 зі слів "Але згідно з тим, що роз'яснене"), - без будь-якої відмінності між ступенями та світлом у клі, а у властивості "Він та ім'я Його єдині", як написано вище, - вивчи там уважно.

10. **"Він єдиний та Ім'я його єдине", в єдності чудовій і прихованій, благословенний Він.** "Він" вказує на вище світло, а "ім'я Його" вказує на аспект бажання отримувати, що обов'язково перебуває там, як сказано вище (гл.1, п.30, - вивчи там уважно). У (слова) "ім'я Його (שמו)" ґематрія (слова) "бажання (רצון)"[103], що натякає на "бажання отримувати"

20. **Навіть у ангелів, що близькі до Нього, немає сили осягати Ейн соф, благословенний Він. Бо не створений жодний розум, який може осягнути Його буття.** Тобто тепер, після того, як створені світи, навіть у ангелів, які є найближчими (до Нього) створіннями в їхній духовності, немає осягнення в Ейн соф.

30. **Немає в Ньому місця, немає межі, немає імені.** Бо там, в Ейн соф, благословенний Він, існує властивість "Він та ім'я Його єдині", і зовсім не розрізнюються місце і клі, як сказано вище. І тому розум, який міг би осягнути Його, не створений, адже немає осягнення в світлі без клі.

[103] Числове значення обох слів 346.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Внутрішнє споглядання

Насамперед необхідно знати, що в місці, де ми займаємось духовними поняттями, які абстраговані від часу, місця та руху, - не кажучи вже про божественне, - у нас немає слів, щоб через них висловити та виразити (наше сприйняття). Адже весь наш словниковий запас взятий з відчуттів, що формуються (земними) органами чуття, - і як вони можуть допомогти у тому місці, де не панують почуття й уява? Наприклад, навіть якщо ми візьмемо найтонше слово, таке як "світла", воно теж запозичене і представляється нам як світло сонця або світло відради духу, яка відчувається, і т.п. Якщо ж так, то як можна виразити ними поняття божественні, коли вони, безумовно, не запропонують тому, хто вивчає, жодної істинної основи? І немає необхідності говорити про ситуацію, коли за допомогою цих слів необхідно розкрити письмово, у книзі, поняття "маса у-матан"[104] в цій мудрості, як це прийнято в дослідженнях у будь-якій науці. Адже тоді, якщо зазнають невдачі навіть в одному слові, невдало використаному для своєї мети, відразу заплутається той, хто вивчає, і не знайде він у всьому цьому зв'язності. І тому підшукали мудреці кабали для себе особливу мову, яку можна назвати "мовою гілок", оскільки немає у нас ніякої сутності, або управління будь-якою сутністю в цьому світі, яке б не виходило зі свого кореня у вищому світі. Навпаки, все, що існує в цьому світі, починається у вищому світі, а потім розвивається, (сходячи) у цей світ. Тому мудреці легко знайшли собі готову мову, за допомогою якої змогли передавати один одному свої осягнення усно і письмово, з покоління в покоління. Бо вони взяли для себе імена гілок у цьому світі, а кожне ім'я пояснює себе саме, ніби вказуючи пальцем на свій вищий корінь, який знаходиться в системі вищих світів.

І від цього буде спокійним твоє сприйняття, коли в багатьох книгах кабали знайдеш дивовижні вирази, чужі іноді людському духу. І це тому, що після того, як (мудреці) вже обрали для себе цю мову, щоби висловлювати за допомогою неї (свої осягнення), тобто "мову гілок", - як вони можуть пропустити на своєму шляху якусь віту, не користуючись нею через неповноцінність її ступеня, і вчасно висловити нею бажане поняття, при тому, що немає у світі якоїсь іншої гілки, щоб взяти її замість тої? Адже подібно до того, як дві волосини не ростуть з одного отвору, так само немає у нас двох гілок, які відносилися би до одного кореня. Це зовсім неможливо, - втрачати в мудрості слово, яке має виражати неповноцінність цього ступеня. І не тільки це, але й ця втрата спричинить шкоду та велику плутанину у всьому масиві мудрості. Оскільки з усіх вчень світу немає у нас такої мудрості, в якій би поняття настільки переплiталися одне з одним завдяки причині й наслідку, - того, що породжує, та (його) продовження, - як у мудрості кабали, де поняття взаємопов'язані та поєднуються одне з одним від початку і до кінця. І тому немає тут свободи у бажанні підмінити та перетворити ці назви з поганих на хороші. Але (ті, хто вивчає) зобов'язані завжди точно приводити ту гілку, яка вказує пальцем на свій вищий корінь, а також докладно говорити про неї, доки на думку освічених дослідників не буде знайдене точне визначення.

Однак ті, чиї очі ще не розплющені у баченні небес, і в них немає поки що цієї поінформованості про те, як відносяться гілки цього світу до їхніх коренів у вищих світах, знаходяться тут подібно до сліпих, що обмацують стіну, оскільки не зрозуміють жодного слова в його істинному значенні. Адже кожне слово - це ім'я якоїсь віти, яка відноситься до її кореня. Окрім як тільки якщо отримають пояснення з вуст беззаперечного мудреця, який сам знайде (спосіб) пояснити поняття розмовною мовою. Але це неминуче (буде) подібним до копіювання з мови на мову, тобто з мови гілок на розмовну мову, однак тоді зможе якось пояснити духовне поняття.

І все це (є причиною) того, що я доклав зусиль у цьому моєму роз'ясненні, щоб пояснити десять сфірот так, як вказав нам божественний мудрець Арізаль, згідно їхній духовній чистоті, абстрагованої від будь-яких чуттєвих понять. Тим самим будь-який початківець зможе наблизитися до мудрості, не зазнавши невдач від якоїсь матеріалізації та помилки. А розуміння цих первісних десяти сфірот відкриє вхід також для споглядання і знання, яким чином більше зрозуміти аспекти цієї мудрості.

Питання 56

[104] У сучасному івриті: переговори. У стародавньому івриті це словосполучення використовувалося також позначення комерції, торгівлі. Дослівно можна перекласти як "тягар віддачі (дарування)".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 1

"Знай, що перш ніж були емановані неецалім і створені створіння, просте вище світло наповнювало всю реальність" (Древо життя, врата 1, гейхаль 1). Ці слова потребують пояснення. Яким чином до того, як були створені світи, там було місце реальності, і всю її наповнювало просте світло? Таким же є і питання виникнення бажання скорочення, щоб розкрити цим світлу досконалість своїх діянь, - чується зі сказаного в книзі, що вже була там якась нестача, не дай Боже? Так само й питання центральної точки в Ньому, в якій буквально був процес скорочення, - це дуже дивно, адже він уже сказав, що там немає ні початку, ані кінця, - а раз так, як там є центр? Однак ці слова глибші за море, і тому я зобов'язаний їх докладно роз'яснити.

В реальності немає того, що не було би включене до Ейн соф; поняття, які у нас є протилежними, включені до Нього, благословенного, у таємниці: "Один, Єдиний та Особливий"[105]

1) Знай, що немає жодної сутності в світі, - як з тих, котрі ми відчуваємо в наших почуттях, так і з тих, що осягаються нашим розумом, - яка не була б включена до Сотворителя, благословенний Він. Адже всі вони протягуються до нас від Нього, благословенного, і "немає того, що дано тобі, чого би не було в Ньому". І це питання вже детально з'ясоване у книгах. Однак необхідно зрозуміти таке. У нас існують поняття, які є різними чи протилежними. Наприклад, поняття "мудрість" розглядається як поняття, окреме від поняття "солодкість", адже мудрість і солодкість - два поняття, що відрізняються одне від одного. Також і поняття "діяч" - воно, звичайно ж, окреме від поняття "дія", адже діяч та його дія, безумовно, два поняття, які відрізняються одне від одного. А, тим більше, протилежні поняття, такі як солодкість і гіркота тощо, - вони, звичайно ж, розглядаються кожне саме по собі. Однак у Нього, благословенного, мудрість і насолода, солодкість і гіркота, діяч й дія, та подібні до них відмінні й протилежні форми, - всі вони містяться в Його простому світлі в єдності, абсолютно без будь-якого розрізнення та відмінності між ними, у понятті "Один, Єдиний та Особливий". "Один" - вказує на те, що Він у єдиній рівності. "Єдиний" - вказує на те, що виходить з Нього: що у Нього, благословенного, всі ці множинності теж у формі єдиності, як і Його сутність. "Особливий" - вказує, що хоча Він діє багатьма діями, однак їх всі робить одна сила, і всі вони знову повертаються та з'єднуються у форму Єдиного, і ця форма єдиності поглинає всі форми, які ми бачимо у Його діях. І це дуже тонкі поняття, і не будь-який розум може це винести. Рамбан[106], благословенної пам'яті, пояснює нам сутність Його єдності в таємниці "Один, Єдиний, Особливий", і слова його в коментарі на книгу "Єцира" (гл.1, мішна 7) такі. "Існує відмінність між (іменами) Один, Єдиний, Особливий. Імена тлумачаться (так). Коли Він об'єднує дії в одну силу, називається "Особливим". Коли Він відокремлює дію від дії, то кожна частина, яка (виходить) від нього називається "Єдиний". А коли Він у єдиній рівності, називається "Один". Пояснення: "поєднує дії в одну силу", - (Рамбан) хоче сказати, що діє, роблячи добро, як належить Його особливості, і немає змін у Його діях. "Коли Він відокремлює дію від дії", тобто Його дії відрізняються одна від іншої, і Він виглядає, не дай Бог, таким, що робить добро та чинить зло, то називається "Єдиний", бо у всіх Його діях є єдиний наслідок: робити добро. І виходить, що Він є єдиним у кожній дії, і Він не змінюється внаслідок Його дій, які відрізняються. "А коли Він у єдиній рівності, називається "Один", - іншими словами, "Один" вказує на Його, благословенного, сутність, коли в Ньому всі види протилежностей у єдиній рівності. І як написано Рамбаном, благословенної пам'яті: "У Ньому той, хто осягає , те, що осягається, і осягнення - це одне. Бо незмірно вищими є Його думки, за наші думки, а Його шляхи, - за наші шляхи".

Питання 21

Дві (властивості), що розрізняються при наділенні благом: до того, як воно приходить у спільність одержувачів, та після того, як воно приходить у спільність одержувачів

2) Вийди і повчися у тих, хто їв ман[107]. Ман називається хлібом з небес, оскільки він не матеріалізується в шатах цього світу. І сказали мудреці, благословенної пам'яті, що кожен відчував у ньому весь той смак, якого він бажав. І виходить, що в ньому обов'язково були протилежні

[105] "Ехад, яхід, меюхад". Слово "меюхад (מיוחד)" може бути перекладено також як "окремий, відокремлений, неподільний".
[106] "Рамбан" - абревіатура імені рабі Моше бен Нахмана, кабаліста дванадцятого століття, одного з великих авторитетів Галахи, коментаторів Танаха і Талмуда.
[107] Йдеться про "ман", яким євреї харчувалися під час перебування в пустелі після виходу з Єгипту.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

форми, - тобто один відчував у ньому солодкий смак, а інший смак гострий і гіркий, адже в самому мані звичайно ж містилися обидві протилежності разом, бо "немає того, що дано тобі, чого не було б у Ньому". А якщо так, то як дві протилежності можуть бути в одному носії? Однак необхідно (визнати), що він простий і абстрагований від обох смаків, а лише включає їх в такий спосіб, що матеріальний одержувач може виділити собі той смак, який забажає. І на цьому прикладі зрозумій будь-який духовний об'єкт: сам по собі він єдиний і простий, проте складається з безлічі форм у світі. Але після його приходу до одержувача, матеріального й обмеженого, з безлічі форм, об'єднаних у цій духовній сутності, одержувач створює одну відокремлену форму. І, відповідно до цього, завжди слід розрізняти в Його, благословенного, віддачі два аспекти: перший - це форма вищого блага до приходу у спільність одержувачів, коли це все ще світло - просте і загальне. Другий - після того, як благодать досягає спільності одержувачів, бо внаслідок цього вона набуває однієї окремої та часткової форми відповідно до властивості одержувача.

Як можна зрозуміти те, що нешама[108] *- це частина божественного*

3) А з цього ми прийдемо до розуміння того, що сказано кабалістами про сутність (поняття) "нешама". І сказано ними так: "Нешама - це буквально частина божественного з висі, і немає у неї жодної відмінності від "цілого"[109], окрім того, що нешама - це частина, а не "ціле". І це подібно до каменя, що відбитий від гори, бо сутність гори і сутність каменю є однаковими, і немає жодної різниці між каменем та горою, окрім того, що камінь - це лише частина гори, а гора - це категорія "цілого". До цих пір стислий виклад слів мудреців. На перший погляд, ці слова надзвичайно дивовижні, і найбільш складно зрозуміти, як можна витлумачити аспект відокремлення частини від божественного, уподібнивши це каменю, який відколотий від гори? Припустимо, що камінь відколюють від гори за допомогою сокири та молота, але як і чим нібито буде відокремлене одне від іншого у божественному?

Духовне відокремлюється в силу зміни форми подібно до того, як матеріальне відокремлюється сокирою

4) І перш ніж приступимо до роз'яснення цього, з'ясуємо сутність поняття відділення, характерного (саме) для духовного: знай, що духовні сутності відокремлюються одна від одної лише внаслідок зміни форми. Тобто якщо один духовний об'єкт набуває в собі дві форми, то це вже не один (об'єкт), а два. І я поясню тобі це (на прикладі) нефашот[110] людей, які також духовні. Відомий духовний закон, форма якого проста. Так, беззаперечно, що є безліч душ - відповідно до числа тіл, в яких світять душі. Але вони відокремлені одна від іншої внаслідок відмінності форми кожної з них, про що сказано мудрецями, благословенної пам'яті: "Як їхні обличчя не подібні одне до одного, так і думки їхні не подібні одна іншій". І є в тілі особливість розділяти душі за формою аж до того, що розрізняється в кожній душі відносно неї самої, що це - хороша душа, а це - погана душа, - і т.п. у інших формах.

І ось ти бачиш, що подібно до того, як матеріальні об'єкти діляться, відсікаються і відокремлюються сокирою, а їхній рух - у збільшенні відстані між частинами, так і духовні об'єкти діляться, відсікаються та відокремлюються через зміну форми від частини до частини, і відповідно до міри їхньої зміни - міра віддалення частини від частини. І запам'ятай це добре.

Як утворюється зміна форми у створінні відносно Ейн соф

5) Однак поки що ми визначилися з цим лише в нашому світі щодо нефашот людей. Але щодо нешами, про яку сказано, що це частина божественного з висі, ще не з'ясували, яким чином вона відокремлюється від божественності настільки, що її можна назвати "частиною" божественного. І (про божественність) не можна сказати: "за допомогою зміни форми", - не дай Боже так говорити. Адже ми вже з'ясували, що божественність - це просте світло, яке містить усі види множин форм та протилежні форми, що є у світі, у простій єдності, в таємниці: "Один, Єдиний та Особливий". А якщо так, - яким чином може утворитися зміна форми в нешамі, щоби

[108] Досл.: душа, множина - "нешамот". Вищий вид душі створіння, що означає наявність у нього рош, - здатності самостійно мислити та формувати потенціал для реалізації свого призначення в духовному існуванні. Також означає світло рівня Біни, котра є джерелом та коренем, з якого походять світи та душі.
[109] В оригіналі використано слово "все (הכל)".
[110] Нефашот, однина - "нефеш (душа)". Означає нижній рівень душ створінь. Також означає нижній рівень духовного світла, який є основою існування будь-якого створіння.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вона стала відрізнятися від божественного, а внаслідок цього відокремилася та набула імені "частина Його", благословенного?

І воістину, ця складність найбільш характерна для світла Ейн соф до скорочення. Бо вся реальність, що перед нами, - всі світи, вищі та нижні разом, - визначається у двох аспектах. Перший - це форма всієї цієї реальності, якою вона є до скорочення, де все було тоді без меж та без кінця. І цей аспект називається світлом Ейн соф, благословенний Він. Другий аспект - це форма всієї тієї реальності, яка утворюється від скорочення і нижче, де вже все вже в межах і світах. Цей аспект називається чотирма світами Ацилут, Брія, Єцира, Асія. І відомо, що в Його, благословенного, сутності абсолютно нема за що ухопитися думці, і немає в Ньому жодного імені та назви. А все те, що не осягнуте, не визначається ім'ям, адже будь-яке ім'я - суть осягнення, яке показує те, що ми осягаємо у властивості цього імені. І тому, звичайно, в сутності Його, благословенного, абсолютно немає жодного імені та назви, а всі імена та назви - лише у Його світлі, яке розповсюджується від Нього. Світло Його, благословенного, що розповсюджується до скорочення і яке наповнює всю реальність без меж і кінця, називається ім'ям Ейн соф, благословенний Він. І відповідно до цього слід зрозуміти те, що світло Ейн соф, благословенний Він, розрізнюється саме по собі та виходить з Його сутності настільки, що його можна визначити ім'ям, - як те, про що ми запитали вище відносно нешами.

Питання 52, 74, 90-91

Пояснення сказаного мудрецями: "Тому уготовані робота й зусилля як винагорода для нешамот, адже той, хто їсть не своє, розгублено дивиться в обличчя його"[111]

6) І щоб зрозуміти трошки з того, що (існує) у такому високому місці, необхідно розширити роз'яснення. Дослідимо полюс усієї тієї реальності, що перед нами, її спільну мету. Адже ніколи немає діяча без мети, а якщо так, - то в чому вона, ця мета, через яку Благословенний створив усю цю реальність, що перед нами, у вищих світах та в світах нижніх? Проте вже вказали нам мудреці, благословенної пам'яті, у багатьох місцях, що "всі світи створені лише заради Ісраеля, який виконує Тору та заповіді". І це відомо. Але необхідно зрозуміти при цьому важке питання мудреців: якщо намір створення світів - заради того, щоб насолодити Його створіння, то навіщо знадобилося Йому, благословенному, створювати цей похмурий і сповнений страждань матеріальний світ, адже начебто і без цього міг би, звичайно, насолодити душі скільки забажає? І чому приводить душу в це тіло, таке темне й нечисте? І відповіли на це: "Той, хто їсть не своє, розгублено дивиться в обличчя його". Це означає, що в будь-якому безкоштовному подарунку є вада сорому (перед тим, хто дає). І щоб запобігти цій ваді у душ, (Всевишній) створив цей світ, де існує реальність роботи. А від результату зусиль своїх рук вони знаходять насолоду в майбутньому, бо отримують свою винагороду, виплачену замість їхніх зусиль, і завдяки цьому рятуються від сорому.

Який зв'язок між роботою (протягом) сімдесяти років і вічною насолодою; і немає в тебе більшого безкоштовного подарунка, ніж цей

7) Ці слова мудреців, як не поглянь, є дуже дивними та від самого початку важкими. Адже головне наше прагнення і молитва: "Від багатства у вигляді безкоштовного подарунку збережи нас". Але сказали мудреці, що багатство у вигляді безкоштовного подарунку уготоване лише для найбільш великих душ у світі. І найскладніше - їхнє основне твердження про те, що в безкоштовному подарунку перебуває велика нестача, тобто внутрішній сором, який проявляється у кожного, хто отримує безкоштовний подарунок. І для сповнення цієї (нестачі) Благословенний приготував цей світ, в якому існує реальність зусиль і роботи для того, щоб у майбутньому світі вони здобули свою винагороду взамін їхнього клопоту та результатів праці їхніх рук. Їхнє (тобто мудреців) твердження дуже дивне. На що це схоже? На людину, яка каже своєму ближньому: попрацюй на мене одну малу мить, а за це я дам тобі всі насолоди світу й дуже гарні та цінні речі на всі дні твого життя. І немає в тебе безкоштовного подарунка більшого, ніж цей, оскільки винагорода не має жодного порівняння з роботою. Адже робота (здійснюється) у цьому світі, світі минущому, у якого немає ніякої цінності відносно винагороди та насолоди вічного світу. І яка цінність може бути в кількості у світі минущому відносно кількості у світі вічному?

[111] Мається на увазі, що він соромиться дивитися в обличчя того, хто дає їжу. Смисловий переклад з арамейської.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Не кажучи вже про якість зусиль, у якої немає ніякої цінності щодо якості винагороди, - як написано мудрецями: "На майбутнє підготував Святий, благословенний Він, для кожного праведника триста десять[112] світів". І не можна сказати, що деяку частину винагороди Всевишній, благословенний Він, дає замість трудів, а решту - як безкоштовний подарунок. Бо раз так, то якою є допомога мудреців у їхніх виправленнях, адже залишається недолік внутрішнього сорому в подарунку, що лишився? Але їхні речення не можна розуміти в їхньому простому сенсі, а є тут глибокий намір.

Єдиною думкою еманована й утворена вся реальність, і вона (ця думка) - діяч, і вона - суть дії, і вона - очікувана винагорода, і вона - сутність зусиль

8) І перш ніж ми увійдемо до з'ясування речень мудреців, слід зрозуміти задум Його, благословенного, при створенні світів та реальності, що перед нами. У Нього дії не виходять за допомогою безлічі думок, як це властиво нам. Бо Він, благословенний, - Один, Єдиний та Особливий, як сказано вище. І подібно до того, як Він простий, так само і світла, що протягуються від Нього, є простими і єдиними, без будь-якої множинності форм, - як написано: "Мої думки - не твої думки, а твої шляхи - не Мої шляхи"[113]. І тому зрозумій і осягнеш, що всі імена та назви, всі світи вищі й нижні, - все це просте світло, Одне, Єдине та Особливе. У Всевишнього, благословенний Він, світло, що потягується, думка, дія, діяч, і все, про що тільки серце може подумати і розмірковувати, - все це в Нього буквально єдине.

А відповідно до цього розсуди й продумай, що в єдиній думці еманована й утворена вся ця дійсність, вищі і нижні разом, - зрештою аж до остаточного виправлення. Ця єдина думка - вона діяч в усьому і вона - суть усіх дій, вона - мета, яка досягається, і вона - сутність зусиль, вона сама - реальність всієї досконалості та очікуваної винагороди, як витлумачено Рамбаном, благословенної пам'яті, про таємницю: "Один, Єдиний і Особливий».

Поняття скорочення пояснює як з досконалого діяча виходять недосконалі дії

9) Продовжимо (сказане) равом, благословенної пам'яті, у перших главах цієї книги про поняття першого скорочення. Поняття це - найважливіше з важливих, оскільки, безумовно, несправності і всі види нестач теж протягуються та приходять від Нього, благословенного, як написано: "(Я) випромінюю світло і творю пітьму"[114]. Так от, усі несправності та пітьма - це істинна протилежність Йому, благословенний Він, - і як же може одне походити від іншого, і яким чином вони приходять разом зі світлом та насолодою у задумі творіння? І не можна сказати, що це дві окремі одна від іншої думки, - не дай Боже так говорити і думати. А якщо так, то як усе це протягується від Нього, благословенного, до нашого світу, повного нечисті, страждань та великої скверни, і як вони містяться разом в єдиному задумі?

Глава 2

Пояснення задуму творіння

10) Тепер перейдемо до роз'яснення форми задуму творіння. І вона, безумовно, у тому, що кінець дії - у початковому задумі. Адже навіть у матеріальної людини із безліччю думок закінчення дії теж відбувається в її первісній думці. Наприклад, коли вона займається будівництвом своєї оселі, то ми розуміємо, що перша думка, яку вона обмірковує, займаючись цим, - вона продумує образ будинку, в якому житиме. І поки не завершує його форму, безліч думок і багато дій передує тому, що вона задумала спочатку, але ця форма створюється в неї наприкінці всіх її дій. І ось ти бачиш, що кінець дії - у початковому задумі, а кінець дії - це полюс і мета, заради яких створено все це, - а саме: щоби насолодити створених Ним, як написано в Зогарі. І відомо, що думка Його, благословенний Він, діє та завершує (дію) одномоментно. Він - не людина, яка потребує інструменту для дії, але (в Ньому) сама думка завершує всю дію одразу і тут же. І згідно з цим зрозуміло, що в Його думці насолодити створіння, відразу ж при їхньому створенні протягується та розповсюджується від Нього, благословенного, це світло у всіх його особливостях, рівнях й висотах насолод, які Він задумав. І все це включене в ту думку, яку ми називаємо задумом творіння. І зрозумій це добре, тому що про це місце говорять лаконічно. І

[112] Число "триста десять (ש״י)" можна прочитати як слово "подарунок (שי)".
[113] Пророки, Йешаягу, 55:8.
[114] Пророки, Йешаягу, 45:7.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

знай, що цей задум творіння ми називаємо світлом Ейн соф, благословенний Він. Бо насправді про сутність Його, благословенного, жодного висловлювання і слова, аби визначити її якимось ім'ям, у нас немає. І пам'ятай це.

В силу бажання Маациля наділити благом обов'язково народжується в неецалі бажання отримувати, і це клі, всередину якого неецаль отримує благодать

11) І це те, про що сказано равом, благословенної пам'яті, що спочатку світло Ейн соф наповнювало всю реальність. Пояснення. Оскільки задумав Всевишній насолодити створіння, і від Нього розповсюдилося, - ніби "вийшло" з Нього, - світло, то відразу було викарбуване в цьому світлі бажання отримати насолоду. І розсуди також: це бажання - воно вся міра величини світла, яке розповсюджується. Іншими словами, міра світла та блага відповідає мірі бажання насолодитися, - не менше і не більше. Вдивись у це уважно. Тому ми називаємо сутність бажання отримувати, відбитого в цьому світлі в силу задуму Його, благословенного, іменем "місце". Наприклад, коли ми кажемо, що одна людина має місце, щоб з'їсти кіло хліба, а друга не може з'їсти більше, ніж півкіло хліба, яке місце ми маємо на увазі? (Ми говоримо) не про величину їхніх шлунків, а лише про величину прагнення та бажання поїсти. І ось ти бачиш, що міра місця для одержання ними хліба залежить від міри прагнення та бажання до їжі. І, тим більше, у духовному, де бажання отримати благодать - це місце для достатку, а отриманий достаток вимірюється рівнем бажання.

Питання 35, 58-59

Включене в задум творіння бажання отримувати виводить його з сутності Його, благословенного, як ім'я "Ейн соф"

12) З цього ми отримаємо розуміння того, як світло Ейн соф виходить зі спільності сутності Його, про яку у нас немає жодного виразу і слова, та визначається на ім'я "світло Ейн соф". Це з тієї причини, що в цьому світлі з сутності Його, благословенного, розрізняється включене (до нього) бажання отримувати. І ця нова форма в жодному разі не міститься в Його сутності, не дай Боже, - адже від кого Він отримає? І ця форма - це також і вся величина цього світла. І вдумайся в це, бо тут неможливо продовжити.

Відмінність форми, що в бажанні отримувати, до скорочення не була помітною

13) Однак в силу Його всемогутності ця нова форма не розглядається як властивість, що відрізняється від світла Його, благословенний Він. І це таємниця сказаного в Піркей де-рабі Еліезер, що до створення світу були Він єдиний та ім'я Його єдине. "Він" вказує на світло в Ейн соф, благословенний Він, а "ім'я Його" вказує на місце, що є таємницею включеного до світла Ейн соф бажання отримувати від сутності Його, благословенного. І (про поняття) "Він та ім'я Його єдині", ми (вже) сказали, що ім'я Його - це таємниця Малхут Ейн соф, бажання. Тобто бажання отримувати, відбитого у всій реальності, яка включена до задуму творіння до скорочення, де не визначається ніякої відмінності форми та відокремленості (бажання) від світла у ньому. Світло і місце - це буквально одне, а якби по відношенню до світла Ейн соф, благословенний Він, були якісь відмінність та нестача всередині місця, безумовно, там були б дві властивості. І вдумайся в це.

Питання 75

Скорочення означає, що Малхут Ейн соф зменшила своє бажання отримувати, і світло зникло, - адже немає світла без клі

14) Процес скорочення такий. Включене до світла Ейн соф, благословенний Він, бажання отримувати називається "Малхут Ейн соф", будучи в Ейн соф таємницею задуму творіння, який включає всю реальність. (Вона побажала) прикрасити себе для піднесення та найбільшого зрівняння своєї форми з Його сутністю. Тому зменшила своє бажання отримувати Його благодать у бхіні далет бажання, як це буде описано далі, з наміром шляхом цього створити й утворити світи, аж до цього світу. І цим виправити форму бажання отримувати, повернутися до форми віддачі, а, тим самим, прийти до зрівняння форми із Сотворителем. І ось, після того як вона зменшила бажання отримувати, само собою звідти вийшло світло. Адже відомо, що світло залежить від бажання, а бажання - це місце світла, оскільки немає примусу в духовному.

Питання 31

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 3

Пояснення відділення[115] *нешами*

15) Тепер роз'яснімо поняття відділення нешами, про що сказано, що вона - частина божественного з висі і т.п. І ми поставили вище важке запитання: як і в чому змінюється форма нешами відносно Його простого світла, поки не стає вона при цьому відокремленою від цілого? Тепер зрозуміло, що насправді в ній відбулася велика зміна форми. Бо хоча Він, благословенний, і включає всі форми, які тільки можна задумати та уявити, проте після сказаного вище ти виявляєш одну форму, яка до Нього не включена, а саме форму бажання отримувати, - адже від кого Він може отримати, не дай Боже? Однак у нешамот, все створення яких (відбулося) через те, що побажав Всевишній насолодити їх, - і в цьому задум творіння, - безумовно, викарбуваний цей закон: жадати й прагнути отримати Його благодать. І в цьому вони виявляються відокремленими від Нього, оскільки змінилася їхня форма щодо Нього, благословенного. Вже роз'яснено, що матеріальна сутність розділюється та відокремлюється силою руху та віддалення місця (її знаходження), а духовна сутність розділяється та відокремлюється через зміну форми, і відповідно до міри відмінності однієї форми від іншої - такою є і міра віддалення їх друг від друга. А якщо зміна форми досягає справжньої протилежності, від краю до краю, тоді відбувається відсікання та повне відділення, - настільки, що не зможуть живитися одне від одного, бо стають чужими одне одному.

Питання 28, 59

Глава 4

Після скорочення і утворення екрану над бажанням отримувати воно припиняє бути клі отримання та виходить з системи святості; замість нього як клі отримання використовується відбите світло, а клі бажання отримувати передається в систему нечистоти

16) Після скорочення та екрану, які створюються над цим клі, що зветься бажанням отримувати, воно анулюється, відокремлюється і виходить з усієї системи святості, а замість нього (властивістю) клі отримання стає відбите світло (як написано про це у частині третій). І знай, що в цьому полягає вся відмінність АБЄА святості від АБЄА нечистоти, бо клі отримання в АБЄА святості - це відбите світло, яке виправлене у рівності форми з Ейн соф. Однак АБЄА нечистоти використовують бажання отримувати, яке скорочене, і це форма, що є протилежною Ейн соф. Через це вони відрізані та відокремлені від життя життів, яким є Ейн соф.

Людина живиться осадами[116] *кліпот*[117] *і тому користується бажанням отримувати подібно до них*

17) З цього зрозумій корінь гріховності, який одразу був включений до задуму творіння для того, щоб насолодити створених. Після всього розвитку п'яти світів спільності, якими є Адам Кадмон та АБЄА, а також розкриття кліпот у чотирьох світах АБЄА нечистоти в таємниці: "одне на противагу іншому створив Всевишній"[118], перед нами з'являється нечисте матеріальне тіло. Про нього сказано: "Адже спонука серця людського зла з юності його"[119], оскільки все його вигодовування з юності його - від осадів кліпот, а вся нечистота і кліпот - суть наявна в них форма "бажання лише отримувати", і немає у них від бажання віддачі нічого. А цим вони виявляються протилежними Йому, благословенному: у Нього, не дай Боже, абсолютно немає бажання отримувати, а все Його бажання - лише давати удосталь і насолоджувати. І тому кліпот звуться мертвими, бо форма їхня протилежна життю життів. Вони відсічені від Нього, і немає в них нічого від Його блага. Тому і тіло, що живиться осадами кліпот, теж виявляється відсіченим від життя. І воно повне нечистоти, і все це - внаслідок відбитого в ньому "бажання лише отримувати", але не віддавати. Бо його бажання завжди відкрите до того, щоб отримати

---

[115] Використовується слово "מחצבת", що означає "висікання", "вирубування (у скелі)".
[116] Використовується слово "шмарей, шмарім (שמרי)", яке означає дріжджі, закваску. У кабалі воно є метафорою наміру заради себе.
[117] Досл.: шкірки, оболонки плодів; однина - "кліпа (шкірка)". Кабалістична назва зовнішньої частини клі, що відноситься до АБЄА нечистоти та є проявом бажання отримувати заради себе.
[118] Письма, Коелет, 7:14.
[119] Тора, Берешит, 8:21.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

у своє черево весь світ та його наповнення. І тому грішники за їхнього життя називаються мертвими, адже через відмінність їхньої форми від кореня до крайності, коли немає в них від властивості віддачі нічого, вони відсічені від Нього, благословенний Він, і буквально мертві. І, незважаючи на те, що здається, що в грішниках також є (щось) від властивості віддачі, - коли дають милостиню і т.п., - проте вже сказано про них у Зогарі, що все благодіяння, яке вони роблять, роблять його для себе: основа їхнього наміру при цьому заради себе та своєї пошани. Дивися там. Однак праведники, які займаються Торою і заповідями з наміром не отримувати оплату, а заради того, щоб доставити втіху їхньому Сотворителю, очищають цим свої тіла та обертають своє клі отримання на властивість віддачі. І це подібно до того, що сказав Святий учитель наш[120]: "Відкрито і відомо..., і не насолоджувався я навіть на мізинець" (трактат Ктубот, 104). І в цьому вони виявляються буквально злитими з Ним, благословенний Він, оскільки їхня форма повністю дорівнює їхньому Сотворителеві без будь-якої відмінності властивостей взагалі. І це те, як витлумачили мудреці уривок: "І сказати Циону: "Ти - народ Мій". Вони пояснили в Передмові книги Зогар, п.67: "Зі Мною ти у співпраці". (Тобто) праведники - це партнери Творця, благословенний Він, оскільки Він почав творіння, а праведники завершують його тим, що обертають клі отримання на клі віддачі.

Питання 77

Вся реальність включена до Ейн соф, благословенний Він, і протягується (від нього як) "суще з сущого (єш мі-єш)"; і лише бажання отримувати - це оновлення та протягується (від нього як) "суще з нічого (єш мі-ейн)"

18) І знай, що вся суть винайденого Творцем оновлення у створінні в тому, про що сказали мудреці, що Він вивів його (як) суще з нічого. І це оновлення відноситься лише до форми бажання насолодитися, яка викарбувана в кожному створінні, - а крім цього у властивості створіння не оновилося нічого. І це таємниця (сказаного): "(Я) випромінюю[121] світло і творю пітьму". І пояснив Рамбан, що слово "творю" вказує на оновлення, тобто на те, чого не існувало до цього. І ось ти бачиш, що не сказано "творю світло" саме тому, що немає в ньому оновлення внаслідок задуманого "сущого з нічого". Бо світло, і все, що включене до світла, тобто всі насолоди, котрі відчуваються та пізнаються в світі, - все це простягається (як) "суще з сущого". Іншими словами, всі вони вже включені в Нього, благословенного, а якщо так, то немає в них аспекту оновлення. І тому сказано: "випромінюю світло", щоб показати, що немає в цьому властивостей оновлення та створення. Але про пітьму, яка включає все, що відчувається і пізнається без задоволення, сказано: "і творю пітьму", тому що задумав це буквально (як) "суще з нічого". Тобто цього абсолютно немає в Його реальності, не дай Боже, але оновлюється зараз. І корінь всього цього - форма "бажання насолодитися", яка включена до Його світла, що розповсюджується від Нього, благословенного. Спочатку вона лише темніша, ніж вище світло, і тому зветься пітьмою відносно світла, проте в кінці розвиваються і виходять (з неї) з цієї причини кліпот, сітра ахра[122] та грішники, які внаслідок цього повністю відсічені від кореня життя. І це те, що написано: "Ноги її сходять до смерті"[123]. Пояснення. "Ноги" вказують на поняття "соф", і сказано, що це "ноги (раґлаїм)" Малхут, - властивості бажання насолодитися, що є в Його світлі, яке розповсюджується. А в соф з неї розвивається категорія смерті для сітри ахра і для тих, хто підживлюється та протягується від сітри ахра.

Питання 1, 11, 17, 19, 24, 93

Оскільки ми - віти, які походять з Ейн соф, тому те, що знаходиться в нашому корені, - це наше задоволення, а те, чого в нашому корені немає, буде для нас тягарем і стражданням.

19) Однак (тут) можлива складність, оскільки ця зміна форми, - бажання отримувати, - має бути задуманою у створіннях обов'язково. Адже якщо цього нема, то як вони можуть походити від Нього, благословенного, та вийти зі спільності Творця у спільність створіння, що відбувається

---

[120] Рав Єгуда га-Насі.
[121] Використано слово "яцар (יוצר)", що означає створення шляхом перетворення чогось існуючого. Від цього поняття походить назва світу Єцира.
[122] Досл.: зворотний бік; термін, що означає в кабалі силу нечистоти, яка прагне використання бажання отримати виключно заради власної вигоди та спокушає до цього душі.
[123] Писання, Приповісті, 5:5.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

лише внаслідок зміни форми, як згадано вище? І ще: адже ця форма бажання насолоджуватися є основою природи всього створіння, причиною якої є задум творіння. Це також міра кількості добра й насолоди, як ми докладно (розглянули) вище, і тому вона називається місцем. І як же про неї сказано, що вона називається пітьмою та сходить до властивості смерті, оскільки створює в нижніх одержувачах відрив і відокремлення від життя життів, не дай Боже? І ще слід зрозуміти, в чому суть такого великого страху, що охоплює тих, хто отримує, через відмінність форми від сутності Його, благословенного, і навіщо в ній (тобто у цій формі існує) великий гнів, гнів цей?

І щоб досить ясно пояснити тобі це тонке питання, слід перш за все пояснити походження сукупності насолод і страждань, які відчуваються в нашому світі. І ти зрозумієш це з того, що, як відомо, природа будь-якої гілки відповідає її кореню. Тому всі притаманні кореню властивості бажає також і гілка, - любить їх та жадає їх. А від усіх властивостей, які не характерні для кореня, гілка також віддаляється - не виносить і ненавидить їх. Так ось, цей закон характерний для кожного кореня з його гілкою, і це беззаперечно. А оскільки Він, благословенний, - це корінь усіх створінь, які Він утворив, тому все, що включене до Нього і протягується до нас безпосередньо від Нього, нам приємне і подобається, бо наша природа близька до нашого кореня. А все те, чого немає в Ньому, і походить від Нього не безпосередньо, а лише згідно із внутрішньою суттю[124] самого створіння, воно буде проти нашої природи, і нам буде важко його витерпіти. Іншими словами, ми любимо спокій і ненавидимо рух до такої міри, що не робимо жодного руху, окрім як заради того, щоби досягти спокою. І це через те, що наш корінь не знаходиться в русі, а володіє спокоєм: для Нього не характерний рух взагалі, тому також і він (тобто рух) є протилежним нашій природі та ненависний нам. І подібно до цього ми любимо мудрість, могутність, багатство і всі добрі достоїнства, оскільки вони містяться в Ньому, благословенному, який є нашим коренем, і надзвичайно ненавидимо їхню протилежність, як то: дурість, неміч, бідність, ганьбу тощо. Іншими словами, через те, що вони зовсім і в основі своїй відсутні в нашому корені, тому вони є огидними для нас і ненависні нам до нестерпності.

Однак необхідно дослідити, - як можливо, щоби до нас протягнулося те, що було б не напряму від Нього, благословенного, а лише від внутрішньої суті самого створіння? На що це схоже? Якийсь багатій кличе людину з ринку, годує її, напуває, обдаровує сріблом і золотом день у день, і кожен день - більше, ніж в попередні. Зрозуміло, що ця людина смакує в численних подарунках багатія одночасно два смаки, які відрізняються один від одного. З одного боку він куштує велике, нескінченне задоволення внаслідок безлічі подарунків. З іншого боку, йому важко витерпіти безліч благодіянь: він соромиться при їх отриманні і це викликає у нього незручність внаслідок безлічі подарунків, які множаться у нього щоразу. І, безумовно, ця насолода від подарунків, що є в нього, протягується до нього напряму від багатія, який дає їх. Однак тяжкість незручності, яку він відчуває в подарунках, приходить до нього не від багатія, який дарує, а з власної сутності одержувача, у якого прокидається сором через отримання й безкоштовний подарунок. Насправді це теж викликано в ньому багатієм, але тільки, безумовно, непрямим чином.

Питання 104

Внаслідок того, що бажання насолодитися не знаходиться в нашому корені, ми відчуваємо в ньому сором і нетерпимість; і відносно цього сказано мудрецями: "Для того, щоб це виправити, "уготовані" у цьому світі зусилля в Торі та заповідях, аби обернути бажання отримання на бажання віддачі"

20) З усього сказаного нам стає зрозумілим, що всі форми, які протягуються до нас не безпосередньо від Нього, благословенного, нам буде важко витерпіти, і це проти нашої природи. Разом з цим зрозумій, що у нової форми, яка створена в отримувачі, тобто у "бажання насолодитися", насправді немає жодного недоліку та умаління значущості відносно Нього, благословенного. Навпаки, це основа внутрішньої суті Його створіння, і без цього тут немає створіння взагалі. Однак одержувач, який є носієм цієї форми, через самого себе відчуває в ній стан, який важко витерпіти, - саме тому, що ця форма не знаходиться в його корені. І ґрунтовно розберися в цьому.

[124] Використовується слово "котев (קוטב)", що означає "полюс".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

З цього ми можемо зрозуміти твердження мудреців: цей світ створений тому, що "той, хто їсть не своє, розгублено дивиться в обличчя його". На перший погляд, це було дуже дивним. Але тепер їхні слова нам будуть цілком зрозумілими: їхнім наміром (було вказати) на сутність відмінності форми "бажання насолодитися", яке обов'язково перебуває в душах. Оскільки (сказане): "той, хто їсть не своє, в розгубленості дивиться в обличчя його" означає, що будь-який отримувач подарунка соромиться при його отриманні, - а саме через відмінність своєї форми від кореня, в якому цієї форми отримання немає. І для того, щоб це виправити, створений цей світ, в який приходить душа, вдягається у тіло, і завдяки заняттям Торою та заповідями з наміром принести задоволення своєму Сотворителю, клі отримання душі обертається на клі віддачі. Іншими словами, зі сторони її самої вона не прагне цього достатку, але отримує благо, щоби доставити втіху її Сотворителю, який бажає, щоби душі насолоджувалися Його благодаттю. Оскільки ж вона очищена від бажання отримувати собі, вона більше не "дивиться в розгубленості в обличчя його" і завдяки цьому розкриває максимум довершеності створеного. А необхідність та обов'язковість довгого розвитку аж до нашого світу з'ясується далі: ця велика робота, якою є обернення форми отримання на форму віддачі, реалізується лише в цьому світі, як це ще буде описано.

Питання 94

Грішники розтрощені подвійним переломом[125]*, а праведники успадковують вдвічі*

21) Прийди й побач: грішники розтрощені подвійним переломом, бо хапають мотузку за обидва кінці. Наш світ створений у нестачі та порожнечі відносно усього бажаного достатку, і щоб набути (якогось) майна, необхідний рух. А відомо, що примноження руху засмучує людину, оскільки це походить від сутності Його, благословенного, непрямим чином. Проте залишатися порожнім, без власності та всього блага, також неможливо, - це теж протилежно кореню, адже корінь наповнений усім достатком. І тому у стражданні обирають примноження рухів, аби досягти сповнення здобутком. Однак оскільки все його майно і багатство - лише для себе, і якщо має сто, бажає двісті, виходить, що у людини, яка померла, немає і половини бажаного. І (грішники) виявляються такими, що терплять страждання з двох сторін: як від прикрості в примноженні рухів, так і від прикрості у нестачі майна, бо не вистачає їм (бажаної) половини. Але праведники "в землі своїй вдвічі успадкують"[126]. Тобто, внаслідок того, що вони перетворюють своє "бажання отримувати" на бажання віддачі, - а те, що отримують, воно заради віддачі, - тоді успадковують удвічі. Оскільки, крім того, що осягають довершеність насолоди і найкращий здобуток, вони набувають також рівності форми із Сотворителем, благословенний Він, за якої перебувають в істинному злитті. І тоді вони перебувають також і в стані спокою: достаток досягає їх сам собою, без будь-якого руху і роботи.

Глава 5

Задум творіння зобов'язує всі окремі частини в реальності виходити одна з іншої до остаточного виправлення

22) Тепер, коли ми удостоїлися усього, що роз'яснене вище, нам буде певною мірою зрозуміла сила єдності Його, благословенного, при тому, що думки Його - не наші думки, і т.п. Вся безліч аспектів і форм, що осягаються нами у всій цій реальності, яка перед нами, - все це об'єднане в Ньому, благословенному, в одній єдиній думці, тобто в задумі творіння: "щоби насолодити свої створіння". Ця єдина думка охоплює всю реальність у повній єдності до остаточного виправлення, оскільки це - вся мета творіння. І вона - діяч. Тобто подібна до сили діяча в задіяному. Бо те, що в Ньому, благословенний Він, лише думка, - у створіннях неминуче буде обов'язковим законом. А оскільки Він задумав насолодити нас, у нас безумовно буде приведена в дію ця властивість - бути одержувачами Його добра і блага. І вона - дія. Тобто після того як відбитий в нас цей закон, - бажання отримувати насолоду, - ми самі по собі визначаємося іменем "дія", коли через цю зміну форми ми виходимо зі спільності Творця у спільність створіння, зі спільності "діяч" у спільність "дія". І вона ж - робота та зусилля, коли внаслідок сили діяча в задіяному у нас постійно збільшується кількість бажання отримувати через розвиток світів аж до властивості окремого тіла в цьому світі, форма якого протилежна життю життя. У

[125] Див. Пророки, Єрміягу, 17:18.
[126] Пророки, Єшаягу, 61:7.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

його межах зовсім немає жодної віддачі поза собою, і це тілам приносить смерть, а душі - всі види страждань та зусиль, як ще буде описано. І це - поняття роботи (заради) Всевишнього в Торі й заповідях. Бо шляхом світіння лінії в місце скорочення притягуються святі імена Тори і заповідей, а через роботу в Торі і заповідях з наміром доставити насолоду своєму Сотворителю ми поступово перетворюємо наше клі отримання на клі віддачі. І це - вся очікувана нами винагорода. Але доки клі отримання не виправлене, неможливо нам розширити його вуста для отримання від Нього достатку, - а саме через побоювання зміни форми в таємниці (сказаного): "той хто їсть не своє, дивиться в розгубленості в обличчя його", тому що через це вже відбулося перше скорочення. Однак коли ми виправляємо наше клі отримання, щоби воно було заради віддачі, цим ми зрівнюємо келім з їхнім Сотворителем і удостоюємся отримання блага до нескінченності.

І ось ти бачиш, що всі протилежні форми у всьому цьому створінні, що перед нами, тобто форми "діяч" і "задіяний", форми несправностей та виправлень, форми роботи і надання винагороди за неї і т.п., - все це включене в одну лише думку Всевишнього і в просту мету, а саме "насолодити Його створіння", - в точності, не більше і не менше. І так само в цю думку включена вся безліч понять, - як поняття нашої святої Тори, так і зовнішніх наук, і вся безліч створінь та світів, і різноманітність управління в кожному. Все це походить і бере початок лише з єдиної думки, як ми докладно з'ясуємо в нашому поясненні у відповідних місцях.

Питання 72, 89

"Малхут Ейн соф" означає, що Малхут не створює там властивість соф

23) І з вищевикладеного стане зрозумілим наведене в Тікуней Зогар (висловлювання) про властивість Малхут Ейн соф, через яке похитнулися основи від голосу здивованих: чи можна використовувати ім'я "Малхут" в Ейн соф, благословенний Він? Адже якщо так, то там є також і перші дев'ять сфірот? І в сказаному нами докладно роз'яснено, що бажання отримувати, безумовно включене до світла Ейн соф, благословенний Він. Воно і називається "Малхут Ейн соф", проте Малхут не створює там властивості соф і межі на світло Ейн соф, оскільки ще не розкрилася в ній зміна форми через бажання отримувати. А тому і називається "Ейн соф (нема кінця)", - адже Малхут не створює там соф. На противагу цьому, після скорочення й нижче, у кожній сфірі та парцуфі створюється властивість соф (закінчення) силою Малхут.

Питання 82

Глава 6

Неможливо, щоби бажання отримувати було розкрите в якійсь сутності інакше, як у чотирьох категоріях, і це таємниця чотирьох букв "АВАЯ"

24) Трохи розширимо це питання для кращого розуміння аспекту "соф", який створюється по відношенню до Малхут.

І спочатку упередимо його поясненням того, що визначили нам кабалісти, і це наведено в Зогарі і в Тікунім: "Немає у тебе жодного світла, великого чи малого, як у вищих світах, так і в нижніх світах, яке не було б організоване в порядку чотирибуквеного імені АВАЯ".

І це співвідноситься із законом, наведеним у Древі життя, про те, що немає світла у світах, яке не було б вдягнуте у клі. Пояснення. Я вже роз'яснив відмінність між сутністю Його, благословенний Він, і світлом, що розповсюджується від Нього. Вона (існує) лише з причини бажання насолодитися, яке включене до світла, що розповсюджується, і це - зміна форми щодо Його сутності, в якій немає, не дай Бог, цього бажання. В силу цього світло, що розповсюджується, визначається ім'ям "неецаль", бо через таку зміну форми світло виходить зі спільності Маациля у властивість неецаля. Також роз'яснено, що включене до Його світла бажання насолодитися - це рівень величини світла, і воно називається місцем світла, тобто отримує Його достаток відповідно до міри бажання отримати та його пристрасті, - не більше і не менше.

Роз'яснено також, що бажання отримувати - це вся та нова властивість, яка оновлена при створенні світів шляхом винаходу сущого буквально з нічого. Бо лише сама ця форма взагалі не включена, не дай Боже, у сутність Його, благословенний Він, і лише зараз Творець створює її заради створіння. Це таємниця (сказаного): "і творить пітьму", тому що ця форма є коренем

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

пітьми внаслідок відмінності її властивості, а тому вона темніша, ніж світло, яке розповсюджується всередині неї та з її причини.

З цього зрозумій, що у будь-якому світлі, яке розповсюджується від Нього, благословенного, одразу визначаються дві властивості. Перша властивість - це сутність світла, яке розповсюджується до розкриття в ньому форми бажання насолоджуватися. Друга властивість - після розкриття в ньому форми бажання насолоджуватися, коли вона трохи ущільнюється і темніє через набуття зміни форми. Отже, перша властивість - це таємниця світла, а друга властивість - це таємниця клі. Тому в будь-якому світлі, котре розповсюджується, розрізняються по відношенню до створення клі чотири категорії. Бо форма бажання отримувати, яка називається "клі для світла, що розповсюджується", не завершується одномоментно, а шляхом діяча і задіяного. І є дві категорії у діячі та дві категорії у задіяному, що називаються: "потенціал" і "діяч у діячі", і "потенціал" і "дія в задіяному". І це - чотири категорії.

Бажання отримувати встановлюється у створінні лише завдяки його пробудженню до отримання власними силами

25) Справа в тому, що оскільки клі - це корінь пітьми, що протилежна світлу, тому воно має піддаватися впливу поступово, поетапно, в причинно-наслідковому порядку. І це таємниця написаного: "води зачали і породили пітьму" (Мідраш раба, Шмот, гл.22), бо пітьма - це породження самого світла, сутності потенціалу і діяча, і від нього вона приводиться в дію, - подібно до вагітності й породження. Тобто, властивість бажання отримувати відразу ж обов'язково включена в будь-яке світло, що розповсюджується, але воно не визначається ім'ям "зміна форми" доки це бажання не встановиться у світлі відкрито. І для цього недостатньо властивості бажання отримувати, яке входить у світло зі сторони Маациля, а неецаль має сам на практиці розкрити власне бажання отримувати зі свого боку. Іншими словами, він зобов'язаний за своїм власним бажанням притягнути достаток більший, ніж міра світла, що розповсюджується в ньому зі сторони Творця. І після того, як створіння від збільшення рівня його бажання приводиться в дію власною силою, тоді встановлюються в ньому пристрасть та бажання отримувати, і тоді світло може бути вдягнуте в це клі постійно.

Вірно й те, що світло Ейн соф, благословенний Він, нібито розповсюджується по цих чотирьох стадіях теж, - до великого стану бажання зі сторони самого неецаля, тобто до бхіни далет. Бо без цього (створіння) взагалі не вийшло б із властивості сутності Його, благословенного, щоб встановитися під своїм власним ім'ям, - тобто "Ейн соф". Однак в Його всемогутності форма неецаля через бажання отримувати не змінюється взагалі: там невиразна жодна відмінність між світлом і місцем світла, яке є бажанням насолоджуватися, і вони буквально одне. Тобто це те, що ми вчимо в Піркей де-рабі Еліезер, що перш ніж був створений світ, були "Він один та ім'я Його одне". Але насправді складно (зрозуміти) дублювання у сказаному: "Він" та "ім'я Його", адже до того, як був створений світ, у чому там (сенс) поняття "ім'я Його"? І в нього[127] була (можливість) сказати, що, перш ніж був створений світ "був Він один" . Але мається на увазі світло Ейн соф до скорочення. Бо незважаючи на те, що є там властивість місця та властивість бажання отримувати благодать від Його, благословенного, сутності, однак це без будь-якої зміни та відмінності між світлом і місцем. "Він один", - тобто світло Ейн соф. А "ім'я Його одне", - тобто бажання насолоджуватися, включене туди абсолютно без будь-якої зміни, не дай Бог. І зрозумій те, на що натякнули мудреці, що (слово) "Ім'я його (שמו)" в ґематрії є тотожним (слову) "бажання (רצון)", тобто "бажанню насолодитися".

Спільність всіх світів у задумі творіння називається світлом Ейн соф. Спільність всіх наявних там одержувачів називається Малхут Ейн соф

26) Щодо (сказаного): "кінець дії - у початковому задумі" вже роз'яснено, що це задум творіння, який розповсюджується з сутності Його, благословенного, щоби насолодити створених. І роз'яснено, що в Ньому, благословенний Він, думка і світло - суть одне. З цього зрозуміло, що світло Ейн соф, благословенний Він, яке розповсюджується з Його сутності, містить усю реальність, що перед нами, до майбутнього остаточного виправлення, котре являє собою кінець дії, де в Ньому вже завершені всі створені у всій своїй досконалості та насолоді, якою побажав

[127] Тобто автор Піркей де-рабі Еліезер.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

їх насолодити. Так ось, ця реальність, яка завершена в кожній потребі, називається світлом Ейн соф, благословенний Він, а їхня (тобто потреб) спільність називається Малхут Ейн соф.

Глава 7

Хоча скоротилася тільки бхіна далет, світло вийшло також і з трьох перших бхінот

27) І вже роз'яснили ми, що точка, яка включає задум творіння, а це таємниця бажання насолодитися в ній, прикрасила себе, щоби зрівняти свою форму із Сотворителем у більшій величі. І, незважаючи на те, що зі сторони Сотворителя, при всемогутності Його, в ній немає жодної зміни форми, проте точка бажання відчула в цьому щось, що походить від Нього, благословенного, непрямим чином, - подібне до того, що було описано вище у прикладі з багатієм, - подивися там. І тому вона зменшила своє бажання в останньому ступені, який є максимальною величиною бажання насолоджуватися, аби додати злиття у властивості, котра прямо виходить з Нього, благословенний Він. І тоді спустошилася від світла вся категорія місця, тобто всі чотири ступені, які наявні в цьому місці. І хоча вона зменшила бажання лише в бхіні далет, проте за своєю природою духовне не ділиться на частини.

Потім протягнулася лінія світла знову в три перші бхінот, а бхіна далет залишилася порожнім простором

28) Після цього світло Ейн соф, благословенний Він, знову простягнулося в місце, яке спустошилося, але не наповнило це місце у всіх його чотирьох ступенях, а лише в трьох ступенях, - як того забажала точка скорочення. І виходить, що центральна точка, яка скоротилася, залишилася вільною та порожньою. Бо світло світить не у всій їхній спільності, а лише до бхіни далет, і там світло Ейн соф припиняється. І далі буде роз'яснене поняття включення бхінот одна в одну, яке характерне для вищих світів. А поки зрозумій, що чотири бхіни включені одна до одної таким чином, що також і в самій бхіні далет є всі чотири бхіни. Виходить при цьому, що також і в бхіні далет світло Ейн соф, благословенний Він, досягає її трьох перших бхінот, і лише остання бхіна в бхіні далет залишається порожньою без світла. І пам'ятай це.

Глава 8

Хохма називається світлом, а хасадім водами; Біна називається вищими водами, а Малхут - нижніми водами

29) Тепер з'ясуємо сутність чотирьох бхінот у причинно-наслідковому порядку, який є обов'язковим для досягнення довершеності форми бажання отримувати в таємниці (написаного): "Води зачали і породили пітьму". Так ось, в Ацилуті є дві категорії світла: перша категорія називається світлом, і це таємниця Хохми (мудрості); друга категорія називається водами, і це таємниця хасадім (милосердя). Перша категорія протягується зверху вниз без допомоги нижніх, друга протягується за допомогою нижніх, і тому називається "водами". Такою є природа світла, основа якого нагорі, і така природа води, основа якої внизу. І зрозумій це. Також і в самих водах є дві властивості: вищі води, які (утворюються) за допомогою бхіни бет в чотирьох бхінот, і нижні води, які (утворюються) за допомогою бхіни далет в чотирьох бхінот.

Пояснення розповсюдження світла Ейн соф у чотирьох бхінот, щоби розкрити клі, яким є бажанням отримувати

30) У будь-якому розповсюдженні світла Ейн соф є десять сфірот, тому що Ейн соф - це таємниця кореня і Маациля, який називається Кетером. А саме світло, що розповсюджується, називається Хохмою, воно - вся міра розповсюдження світла згори, від Ейн соф, благословенний Він. І вже знаєш, що в будь-якому розповсюдженні світла з висі включене бажання отримувати, проте форма бажання отримувати не розкривається в дії, доки неецаль не пробудиться до бажання притягнути світло більше, ніж міра його розповсюдження. А якщо так, то оскільки бажання отримувати одночасно включене до світла розповсюдження як потенціал, тому світло повинне розкрити потенціал реально у дії. І тому світло пробуджується до притягання добавки блага більшої, ніж його міра при розповсюдженні зі сторони Ейн соф. Бажання отримувати у світлі від цього розкривається в дії та набуває нової форми з невеликою зміною властивості,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

стаючи при цьому темнішим за світло, оскільки ущільнюється[128] через оновлення форми. І та частина, що ущільнилася, називається Біною. І це таємниця (сказаного): "я - Біна, мені - Ґвура"[129], бо насправді Біна - це частина Хохми, тобто суть світло розповсюдження Ейн соф. Але оскільки вона посилює[130] бажання і притягує благо, яке є більшим, ніж міра розповсюдження в ній від Ейн соф, то через це отримує зміну форми та невелике ущільнення відносно світла, виходячи під власним ім'ям: "сфіра Біна". Так ось, сутність добавки блага, яку вона притягнула від Ейн соф через посилення її бажання, називається світлом хасадім, або вищими водами, через те, що це світло протягується від Ейн соф не безпосередньо, подібно до світла Хохма, а за допомогою створіння, яке посилює бажання. І тому воно одержує своє власне ім'я, називаючись світлом хасадім або водою. І ось ти знаходиш тепер у сфіри Біна, що вона складається з трьох видів світла: перший вид - це світло сутності Біни, яке є частиною світла Хохма, як сказано вище; другий вид - це ущільнення та зміна форми в ній, які вона набула завдяки посиленню бажання; третій вид - це світло хасадім, якого вона набуває завдяки її власному притяганню з Ейн соф.

Однак цим ще не завершується клі отримання в його досконалості, оскільки Біна, (яка походить) від суті світла Хохма, дуже піднесена, будучи безпосереднім розповсюдженням світла Ейн соф, благословенний Він. Тому в Біні розкривається лише властивість кореня для клі отримання та аспект діяча у дії клі. Потім це світло хасадім, яке притягнуте внаслідок її посилення, знову розповсюджується з неї, і (до нього) додається невелике світіння від світла Хохма. Це поширення світла хасадім називається Зеїр Анпіном, або ХАҐАТ[131], як це описано у відповідному місці. І ось це світло, що розповсюджується, також долає своє бажання заради притягнення нового блага, більшого, ніж міра світіння Хохми, яке є в його поширенні від Біни. І тому це розповсюдження теж визначається як дві властивості: саме по собі світло розповсюдження називається Зеїр Анпін або ВАК[132], а властивість посилення в ньому зветься Малхут. І це таємниця десяти сфірот: Кетер - це таємниця Ейн соф; Хохма - це світло, що розповсюджується з Ейн соф; Біна - це властивість світла Хохма, яке вона долає для додавання блага, і завдяки цьому також ущільнюється; Зеїр Анпін, що включає ХАҐАТ НЕГІ[133], - це властивість світла хасадім зі світінням Хохми, яке розповсюджується від Біни; Малхут - це друге посилення заради додавання світіння Хохми більшого, ніж є в Зеїр Анпіні.

Чотири бхіни у бажанні - це таємниця чотирьох літер АВАЯ, і це КАХАБ ТУМ[134]

31) І це чотири літери чотирибуквеного імені[135]. Верхній штрих букви йуд - це таємниця Ейн соф, тобто сила діяча, що включена до задуму творіння: "щоб насолодити Його створіння", і це таємниця клі Кетера. Йуд - це таємниця Хохми, тобто бхіна алеф, і це властивість потенціалу в діячі, яка відразу включена до світла розповсюдження Ейн соф. Перша гей - це таємниця Біни, тобто бхіна бет, і це властивість виходу потенціалу в стадію діяча, а саме, - світло, яке ущільнилося відносно Хохми. Вав - це Зеїр Анпін, або ХАҐАТ НЕГІ, тобто поширення світла хасадім, що вийшло за допомогою Біни, і це бхіна ґімел, властивість потенціалу для розкриття дії. Нижня гей в імені АВАЯ - це таємниця Малхут, тобто бхіна далет, стадія розкриття дії у досконалому клі отримання, котре посилює (бажання, щоб) притягнути добавку блага більшу, ніж міра його поширення з Біни. При цьому ущільнюється форма бажання отримувати до сили клі, і світло вдягається в його клі, тобто в бажання отримувати, яке завершується тільки в цій бхіні далет, але не раніше її. З цього зрозумій у простоті, що немає в тебе світла у світах, вищих та нижніх, яке би не було організоване відповідно до порядку чотирибуквеного імені, яке є таємницею чотирьох бхінот. Бо без цього не встановлюється бажання отримувати, яке повинно бути у будь-якому світлі. Адже це бажання - місце та міра цього світла.

Питання 62, 70

---

[128] Тут і далі, коли йдеться про "ущільнення", мається на увазі збільшення в бажанні отримувати рівня авіют.
[129] Писання, Приповісті, 8:14. У традиційному перекладі: "Я розум, мені сила".
[130] Використовується слово "hітгабер (התגבר)"- посилення, подолання, яке є однокореневим зі словом "Ґвура (גבורה)" - сила, могутність.
[131] Абревіатура імен Хесед, Ґвура Тіферет.
[132] Абревіатура слів "шість кінців (вав кцавот)", які вказує на шість сфірот, що становлять Зеїр Анпін. Як правило, означає також малий стан духовного об'єкта, або його частину, яка належить до гуфа.
[133] Абревіатури імен Хесед, Ґвура, Тіферет; Нецах, Год та Есод.
[134] Абревіатури імен Кетер, Хохма, Біна; Тіферет та Малхут.
[135] Тобто імені АВАЯ: йуд-гей-вав-гей (יהוה).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Букви йуд, вав де-АВАЯ є тонкими з тієї причини, що вони лише властивість потенціалу

32) Йуд вказує на Хохму, а гей - на Біну, і вся сутність світла, яка є в десяти сфірот, знаходиться саме в сфірі Хохма, а Біна, Зеїр Анпін і Малхут - лише облачення відносно Хохми. Якщо так, то повинна була би Хохма мати найбільшу букву в чотирибуквеному імені? Але не утрудняйся цим, - адже справа в тому, що букви чотирибуквеного імені не вказують і не означають міру та кількість світла в десяти сфірот, а вони вказують на значення клі, яке задіяне. Бо білизна пергаменту у книзі Тори вказує на аспект світла, а чорнота, яка є літерами у книзі Тори, вказує на аспект якості келім. Тому Кетер, котрий є лише коренем кореня клі, вбачається лише у верхньому штриху букви йуд. На Хохму, яка є властивістю потенціалу до розкриття у діячі, міститься натяк у найменшій з літер, тобто в йуд. Біна, в якій виходить і розкривається потенціал у діячі, відображається у широкій літері, якою є гей. На Зеїр Анпін, оскільки він тільки властивість потенціалу для розкриття дії, міститься натяк у літері довгій і тонкій, і це вав. Її тонкість вказує на те, що клі поки що заховане в ній в потенціалі у прихованні. А довжина (її) лінії вказує, що наприкінці її розповсюдження розкривається за її допомогою завершене та повне клі. Адже Хохма у її розповсюдженні недостатня для розкриття повного клі, Біна не є поки що справжнім клі, а лише властивістю діяча у клі. І тому ніжка літери йуд є короткою, вказуючи на те, що для розкриття властивості повноцінного клі за допомогою прихованого в ній потенціалу та шляхом розповсюдження вона все ще занадто коротка. Так само і Малхут вбачається в букві гей, як і сфіра Біна. І це широка літера, яка розкривається в досконалій формі. І нехай не буде для тебе складністю те, що у Біни та Малхут букви є подібними. Це тому, що у Світі виправлення[136] вони (тобто Біна і Малхут) дійсно є подібними одна до одної і запозичують одна в одної свої келім у таємниці написаного в Писанні: "І пішли вони удвох"[137]. Як це буде описано у відповідному місці.

Глава 9

Духовний рух означає оновлення, зміну форми

33) Ще залишилося роз'яснити поняття часу та руху, які ми зустрічаємо майже у кожному слові цієї мудрості. Знай, що насправді духовний рух не (розглядається) як рух матеріальний, - від місця до місця, - а мається на увазі оновлення форми. Будь-яке оновлення форми ми називаємо рухом, бо це є оновленням, тобто зміною форми, яке сталося у духовності. Зміна у цій духовності її попередньої загальної форми розглядається як те, що вона (тобто нова форма) відокремлюється і віддаляється від цієї духовної (сутності), та виходить під своїм власним ім'ям та управлінням. І в цьому вона цілком подібна до матеріальної сутності, коли від неї відокремлюється якась частина, відсторонюється та змінює своє місце. І тому оновлення форми називається рухом.

Питання 54

Духовний час означає певну кількість нових змін форм, що йдуть одна за одною; (Поняття) "раніше" і "потім" означають причину й наслідок

34) Поняття часу у визначенні духовного. Зрозумій, що вся суть поняття часу для нас - не що інше, як відчуття рухів. Бо "уявлювана" свідомість в людині представляє та структурує певну кількість рухів, які відчуваються як (такі, що відбуваються) один за одним, переводячи їх в уявлення про певний час. Таким чином, якби людина разом з тим, що її оточує, була б у стані повного спокою, то про поняття часу взагалі нічого не було б відомо. Так само і в духовному: певна сума оновлень форм, визначених як духовні рухи, котрі йдуть одне за одним шляхом причини та наслідку, іменуються в духовному часом. А поняття "перед" і "потім" завжди пояснюються як причина і наслідок.

Питання 8, 16, 20

[136] Інша назва світу Ацилут.
[137] Писання, Рут, 1:19.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 10

Весь матеріал, що відноситься до створіння, - це бажання отримувати, а те, що є в ньому понад це, відноситься до Сотворителя

35) Знай, що аспект бажання отримувати в неецалі, який докладно роз'яснений (вище), є його клі. І це також увесь універсальний матеріал, що відноситься до неецаля. Таким чином, будь-який об'єкт, окрім нього, відноситься до Творця.

Бажання отримувати - це первинна форма будь-якої сутності, і первинну форму ми визначаємо ім'ям "матеріал", тому що сутність ми не осягаємо

36) Незважаючи на те, що аспект "бажання отримати" розуміється, нібито, як подія та форма сутності, - але як (можна) сприймати його матеріалом сутності? Проте це так, навіть в близьких до нас сутностях. Наш звичай - називати первинну форму в сутності ім'ям "первинний матеріал сутності", оскільки немає в нас осягнення та сприйняття взагалі у жодному матеріалі. Усі п'ять наших (органів) чуттів не підготовлені до цього, оскільки від зору, слуху, нюху, смаку та дотику нашому розуму, який досліджує, пропонуються лише форми у світі подій, які утворюються завдяки залученню наших почуттів до дії. Наприклад, якщо візьмемо навіть мікроскопічно малі атоми в первинних основах будь-якої сутності, які виділені за допомогою хімічного процесу, - то вони теж не що інше, як форми у світі, що уявляються таким чином нашим очам. Або точніше: вони розрізнюванні та визначаються нами через реалізацію "бажання отримати і бути отриманим". Ми вважаємо, що за законом цих дій можна визначити й виділити в них ці атоми в їхніх видах аж до аспекту первинного матеріалу цієї сутності. Але й тоді це лише сили в сутності, а не матеріал. І ось ти знаходиш, що й у матеріальному (світі) для розуміння первинного матеріалу немає у нас іншого виходу, крім як припустити, що первинна форма - це первинний матеріал, який є носієм всіх інших подій та форм, котрі походять з неї. І немає потреби говорити про вищі світи, для яких все, що відчувається (земними почуттями) і уявне (у нашому розумі) не характерне.

Питання 60

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про сенс слів[138]

1) Що таке світло
2) Що таке світло та клі
3) Що таке кругле світло
4) Що таке просте світло
5) Що таке світло Хохма
6) Що таке світло хасадім
7) Що таке порожнє повітря
8) Що таке "потім (після того, як)"
9) Що таке "центральна"
10) Що таке "єдиний"
11) Що таке Боре (Творець)
12) Що таке злиття (приліплення)
13) Що таке зрівняння
14) Що таке розповсюдження
15) Що таке чистий (тонкий)
16) Що таке час
17) Що таке пітьма
18) Що таке Хохма
19) Що таке простір
20) Що таке "перед" і "потім" ("до" і "після")
21) Що таке Єдиний та Особливий
22) Що таке єднання
23) Що таке праве та ліве
24) Що таке "випромінюю"
25) Що таке клі
26) Що таке "вгору"
27) Що таке Маациль (Сотворитель)
28) Що таке відділення (висікання) нешами
29) Що таке "нижче"
30) Що таке "Особливий"
31) Що таке Малхут Ейн соф
32) Що таке "згори вниз"
33) Що таке "наповнює"
34) Що таке нагорі, внизу
35) Що таке місце
36) Що таке квадрат
37) Що таке трикутник
38) Що таке "торкається"
39) Що таке центральна точка
40) Що таке соф
41) Що таке круглий
42) Що таке вищий
43) Що таке відокремлений
44) Що таке порожній
45) Що таке простий
46) Що таке скорочення
47) Що таке лінія
48) Що таке близький
49) Що таке рош
50) Що таке руах
51) Що таке (просте) бажання
52) Що таке ім'я
53) Що таке тох (внутрішність)
54) Що таке рух

[138] Примітка автора: "Забути значення слова у якомусь визначенні – гірше, ніж у визначенні це слово стерти, адже чуже розуміння заплутує все визначення. Тому привчи себе(вивчати поняття) за допомогою таблиці запитань і відповідей доти, поки, визубривши, не відповідатимеш на них без запинки".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про суть понять

55) Які поняття відсутні в мудрості кабали
56) Якою є звичайна мова в мудрості кабали
57) Що відокремлює та розділяє у духовному
58) Яким є джерело "бажання отримувати"
59) Яким чином світло виходить зі спільності Маациля, щоби стати неецалем
60) Яким є первинний матеріал будь-якого створіння
61) З якого моменту називається створінням
62) Духовний об'єкт отримав зміну форми, і тому відокремилася від нього ця частина в іншій властивості; чи втратив духовний об'єкт щось внаслідок цього
63) Як і в кого виникають усі численні види форм та змін у світах
64) Як утворюються зміни та рухи у світлі
65) Яким чином у Його просту єдність входять численні види форм і їх протилежності, що простягаються від Нього, благословенний Він у світи.
66) Завдяки чому і як простягається лінія з Ейн соф, благословенний Він
67) Чи змінилося щось після скорочення також і в Ейн соф, благословенний Він
68) З якого моменту в четвертій стадії розкривається авіют
69) Що таке чотири стадії бажання отримувати
70) Що таке чотири літери (імені) АВАЯ
71) Що означає, що верхній край (рош) лінії торкається Ейн соф
72) Якою є та єдина думка, що включає всі види форм та протилежностей у всій реальності
73) З якого рівня мудреці кабали починають займатися (цією мудрістю)
74) Якими є ті основи, до яких включене все
75) Що означає: "Він та ім'я Його єдині"
76) Що означає ім'я "Ейн соф"
77) Що походить від бажання отримувати, яке включене в Ейн соф
78) Якою є причина скорочення світла
79) Який аспект отримання вважається властивістю віддачі
80) З якою метою було зроблено скорочення
81) Чому світло з центральної точки видалилося і не повернулося знову
82) Чому внаслідок скорочення не утворюється властивість соф
83) Чому під час скорочення світло зникло з усіх чотирьох бхінот
84) Чому під час скорочення, до приходу лінії, чотири бхіни не розпізнаються як ступені одна нижче за іншу
85) Чому бхіна далет не загрубіла відразу в момент скорочення світла, але всі чотири бхіни залишилися в єдиній рівності
86) Яка властивість залишається порожньою без світла
87) Коли вищим світлом наповниться також і четверта стадія
88) Якою є причина створення світів
89) Яким є бажане прагнення в (заняттях) Торою і добрими справами
90) У чому чудова сила розкриття святих імен
91) Як розкриваються святі імена
92) Що таке остаточне виправлення
93) Яким є корінь всіх прогріхів
94) Чому неможливо обернути клі отримання на віддачу ніде, окрім як тут, у цьому світі, але не у вищих світах
95) Якими є дві властивості, що присутні у світлі
96) Що саме включене до розповсюдження світла від Маациля
97) Яке світло розкривається з посиленням "бажання віддачі"
98) Які два світла включені до будь-якого створіння
99) Чому світло хасадім є нижчим, ніж світло Хохма?
100) Коли завершується клі отримання
101) У чому полягає відмінність між тим, хто отримує всередину себе, і тим, хто отримує ззовні, як в Ейн соф
102) Що таке сфірот іґулім
103) Чому ступені в іґулім не визначаються одна нижче за іншу до приходу лінії
104) Чи є аспект зла в "бажанні отримувати" в сутності його створення
105) Яким є значення непрямого притягання від Сотворителя

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про сенс слів

1) Що таке світло
Це те, що отримують у світах як "суще з сущого", і воно містить у собі все, окрім матеріалу келім. Дивись відповіді 2 і 24. (ОП[139] гл.1, п.6, ВС, п.18)

2) Що таке світло та клі
Бажання отримувати, що у створінні, називається "клі", а достаток, який воно отримує, називається "світло". Дивись відповідь 25. (ОП, гл.1, п.6)

3) Що таке кругле світло
Це світло, яке не утворює відмінності ступенів. (ОП, гл.1, п.100)

4) Що таке просте світло
Це світло, яке містить у собі клі все ще без розрізнення між світлом та клі. (ОП, гл.1, п.30)

5) Що таке світло Хохма
Це світло, яке протягується в неецаля при першому розповсюдженні, будучи сукупністю життя та сутності створіння. (ОП, гл.1, п.50)

6) Що таке світло хасадім
Це світло облачення на світло Хохма, воно протягується в неецаля разом із першим зусиллям. (ОП, гл.1, п.5)

7) Що таке порожнє повітря
Це світло хасадім, до того, як воно вдягається на світло Хохма. (ОП, гл.1, п.5)

8) Що таке "потім (після того, як)"
Це наслідок (дії) потенціалу попередньої властивості. Дивись відповідь 20. (ВС, п.34)

9) Що таке "центральна"
Дивись відповідь 39.

10) Що таке "єдиний"
Вище світло, що розповсюджується з сутності Його, благословенного, - воно єдине і просте, подібне до Його сутності. І яке воно в Ейн соф, благословенний Він, таке воно навіть у світі Асія, - без зміни і додавання форми. А тому зветься єдиним. (ОП, гл.2, п.1)

11) Що таке Боре (Творець)
Ім'я "Боре" відноситься лише до оновлення, тобто винаходу "сущого з нічого", і це лише матеріал келім, що визначається у будь-якій сутності властивістю "бажання отримувати", і якого безумовно не було в сутності Його, благословенного, до створення. (ВС, п.18)

12) Що таке злиття (приліплення)
Це рівність форми, яка зближує духовні (об'єкти) та зливає їх один з одним. (ОП, гл.1, п.30)

13) Що таке зрівняння
Якщо не розпізнається відмінність між чотирма ступенями бажання отримувати, мовиться, що вони зрівняні в одній (властивості). (ОП, гл.1, п.30)

14) Що таке розповсюдження
Світло, яке виходить зі спільності Маациля та входить у властивість неецаля, називається "розповсюдженням" світла. Насправді вище світло від цього не змінюється, а це подібно до запалювання свічки від свічки, при якому в першій не утворюється нестача. І лише по імені отримання (його) неецалем це так називають. (ОП, гл.1, п.6[140])

15) Що таке чистий (тонкий)
Бхіна алеф у бажанні отримувати вважається найбільш чистою відносно трьох наступних бхінот. (ОП, гл.1, п.90)

---

[139] Абревіатурою "ОП (Ор пнімі)" тут і надалі позначатимуться посилання на перший розділ частини, що містить текст Древа життя і коментар до нього. Абревіатурою "ВС" позначатимуться посилання на Внутрішнє споглядання.
[140] В оригіналі зроблене посилання п.1 гл.1 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

16) Що таке час
Це певна сума властивостей, що розвиваються одна з одної та які ускладняються одна в одній в порядку причини та наслідку, - як, наприклад, дні, місяці й роки. (ВС, п.34)

17) Що таке пітьма
Бхіна далет в бажанні, яка не отримує в себе вище світло внаслідок скорочення, вважається коренем пітьми. (ВС, п.18[141])

18) Що таке Хохма
Це світло сутності, життєвості створіння. Дивись відповідь 5. (ОП, гл.1, п.50)

19) Що таке простір
Бхіна далет в бажанні, яка спорожніла від світла, відносно світла вважається пітьмою, а відносно клі вона вважається "простором". Адже бхіна далет по суті своїй не зникає у неецаля через скорочення, а присутня в ньому у властивості порожнього простору без світла. (ОП, гл.1, п.6, ВС, п.18)

20) Що таке "перед" і "потім" ("до" і "після")
Коли ми говоримо відносно причини й наслідку у створінь, причину виражають словом "перед", а наслідок цієї причини виражають словом "потім". Дивись відповідь 16. (ВС, п.34)

21) Що таке Єдиний та Особливий
"Єдиний" вказує на вище світло, яке світить і володарює во всій безлічі ступенів, що відрізняються один від одного до протилежності, та зрівнює їх у своїй єдиній формі. "Особливий" вказує на завершення цієї його влади після того, як уже зрівняв та повернув їхню форму до єдиності, як у нього. (ВС, п.1)

22) Що таке єднання
Відмінні властивості, які зрівняли свої форми одна з одною, поєднуються в одну властивість. Дивись відповідь12. (ОП, гл.1, п.40[142])

23) Що таке праве та ліве
Іноді нижній ступінь піднімається на один рівень з його вищим (ступенем), коли вищий потребує його, щоби сповнити себе. Тоді нижній ступінь називається лівою властивістю, а вищий - правою властивістю. (ОП, гл.1, п.300)

24) Що таке "випромінюю"
Поняття "випромінюю" є аналогічним віддачі світла у світи. Це включає всю реальність, окрім матеріалу келім. Дивись вище, відповіді 11 і 1. (ВС, п.18)

25) Що таке клі
Бажання отримувати, що у створінні - це його клі. Дивись вище відповідь 2. (ОП, гл.1, п.6)

26) Що таке "вгору"
Зрівнювання форми нижнього з вищим - це його підйом "вгору". (ОП, гл.2, п.4[143])

27) Що таке Маациль (Сотворитель)
Будь-яка причина називається "Маациль" відносно ступеня наслідку з неї. Ім'я "Маациль" включає як продовження світла, так і клі, що отримує світло. (ОП, гл.1, п.6)

28) Що таке відділення (висікання) нешами
Бажання отримувати, відбите в душах, відокремлює їх та "висікає" з вищого світла, оскільки зміна форми - це роздільник у духовному, (див. відповідь12). Поняття відсікання душі - це стадія переходу зі світу Ацилут до світу Брія, що буде роз'яснене у своєму місці. (ВС, п.15)

29) Що таке "нижче"
Гірший у достоїнстві, ніж його ближній, вважається нижчим за нього. (ОП, гл.2, п.4)

30) Що таке "Особливий"
Дивись вище (відповідь 21) про слово "Єдиний".

---

[141] В оригіналі зроблене посилання на п.24 ВС.
[142] У оригіналі зроблене посилання п.6 гл.1 ОП.
[143] Тут і далі у відповідях 29, 32, 34, 42, 61 в оригіналі зроблені посилання на п.3 гл.2 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

31) Що таке Малхут Ейн соф
Це властивість бажання отримувати, яке обов'язково перебуває там (тобто в Ейн соф). (ВС, п.14)

32) Що таке "згори вниз"
Це (розташування властивостей) від бхіни алеф до бхіни далет. Бо бхіна далет, яка залишилася без світла, вважається нижчою за всі ступені, і чим його (тобто ступеня) бажання отримувати слабше, він вважається вищим, аж до бхіни алеф, яка вважається вищою за всіх. (ОП, гл.2, п.4)

33) Що таке "наповнює"
(Стан), в якому немає ні в чому нестачі і нема (можливості) додати щось до досконалості. (ОП, гл.1, п.3)

34) Що таке нагорі, внизу
Більш важливий вважається категорією "нагорі", а гірший - категорією "внизу". (ОП, гл.2, п.4)

35) Що таке місце
Бажання отримувати, яке існує у створіння, - це "місце" для всього достатку та світла в ньому. (ВС, п.11)

36) Що таке квадрат
Це ступінь, що містить у собі всі чотири бхіни, які є в бажанні. (ОП, гл.1, п.300)

37) Що таке трикутник
Це ступінь, в якому є лише три перші бхіни бажання. (ОП, гл.1, п.400)

38) Що таке "торкається"
Якщо зміна форми ступеня відносно кореня не має такої відмінності, щоби можна було відокремити її від кореня, вважається, що вона "торкається" кореня. І це стосується лише сусідніх ступенів. (ОП, гл.2, п.6[144])

39) Що таке центральна точка
Так називається бхіна далет в Ейн соф через її єдність зі світлом Ейн соф, благословенний Він. (ОП, гл.1, п.50)

40) Що таке соф
Соф і сіюм (завершення та закінчення) кожного неецаля створюється силою затримки в бхіні далет, де вище світло припиняє світити, оскільки вона не отримує його. (ОП, гл.1, п.20)

41) Що таке круглий
Якщо не розрізняються верх і низ між чотирма бхінот у бажанні отримувати, воно вважається "круглим" (тобто на кшталт матеріальної круглої фігури, для якої не характерне розрізнення верху і низу). І тому чотири бхіни називаються чотирма сферичними колами (іґулім), одна всередині інший, у яких неможливо розпізнати та розрізнити верх і низ. (ОП, гл.1, п.100)

42) Що таке вищий
Більш важливий. (ОП, гл.2, п.4)

43) Що таке відокремлений
Два ступеня, між якими немає рівності форми з жодної зі сторін, вважаються повністю відокремленими один від одного. (ОП, гл.1, п.30[145])

44) Що таке порожній
Це місце, яке готове отримати виправлення та досконалість. (ОП, гл.1, п.4)

45) Що таке простий
У ньому не розрізняються ступені та сторони. (ОП, гл.1, п.9)

[144] В оригіналі зроблене посилання п.5 гл.2 ОП.
[145] В оригіналі зроблене посилання на п.12 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

46) Що таке скорочення
Той, хто підкорив свої бажання, тобто утримує себе і не отримує, незважаючи на те, що дуже пристрасно бажає отримати, називається таким, що скоротив себе. (ОП, гл.1, п.40)

47) Що таке лінія
(Поняття "лінія") вказує на те, що є в ній розрізнення верху та низу, - того, чого не було до неї. Також воно вказує на те, що її світіння дуже невелике відносно попереднього. (ОП, гл.2, п.2)

48) Що таке близький
Будь-хто, чия форма найближча і подібна до його товариша, вважається найближчим до нього. (ОП, гл.2, п.4[146])

49) Що таке рош
Та частина у створінні, яка найбільше зрівняна з формою кореня, називається "рош (голова, початок)". (ОП, гл.1, п.50[147])

50) Що таке руах
Світло хасадім називається "руах". (ОП, гл.1, п.5)

51) Що таке (просте) бажання
Дивись відповідь 45.

52) Що таке ім'я
Святі імена пояснюють яким чином ті світла, на які ці імена натякають, приходять в осягнення. Ім'я ступеня пояснює способи осягнення в даному ступені. (ВС, п.5)

53) Що таке тох (внутрішність)
Таким, що отримує в "тох" (створіння) вважається тоді, коли світло виміряне та обмежене за допомогою клі. А той, хто отримує "ззовні від себе", вважається таким, що не робить жодних меж на світло, яке отримує. (ОП, гл.1, п.50)

54) Що таке рух
Будь-яке оновлення форми вважається духовним рухом, виходячи з того, що відокремлюється від попередньої форми та виходить під власним ім'ям. Це подібно до частини, відокремленої від матеріальної речі, яка відокремлюється та виходить з колишнього місця. (ВС, п.33)

[146] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.1 ОП.
[147] В оригіналі зроблене посилання п.4 гл.1 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про суть понять

55) Які поняття відсутні в мудрості кабали
Немає тут, у цій мудрості, від початку її до кінця, жодного слова, щоб було в ньому поняття (матеріально) відчутні або уявні (земним розумом), - як то (матеріальні) місце, час, рух та подібні до них. Також не є характерною для духовного відсутність, а будь-яка зміна форми не означає, що відсутня первинна форма. Але первісна форма залишається на своєму місці без будь-якої зміни, і тоді зміна форми, яку вона набула зараз, додається до первинної форми. (ОП, на початку)

56) Якою є звичайна мова в мудрості кабали
Цією мовою є "мова гілок", що вказують на свої вищі корені, - адже немає в тебе навіть травинки внизу, у якої немає кореня нагорі. І тому мудреці кабали знайшли для себе мову, готову вказувати на гілки і навчати вищим кореням, які відносяться до них. (ОП, на початку, ВС, на початку)

57) Що відокремлює та розділяє у духовному
Духовні об'єкти відокремлює та віддаляє один від одного зміна форми. (ОП, п.30)

58) Яким є джерело "бажання отримувати"
Наявне в світлі бажання віддавати зобов'язує створіння до бажання отримувати. (ВС, п.11)

59) Яким чином світло виходить зі спільності Маациля, щоби стати неецалем
Внаслідок форми бажання отримувати, що виникла у вищому світлі, який є бажанням віддавати, виходить ця нова частина з властивості Маациля та стає властивістю неецаля. (ВС, п.п.11, 15)

60) Яким є первинний матеріал будь-якого створіння
Форма, яка була оновлена та вийшла у властивості "сущого з нічого", - тобто "бажання отримувати", що знаходиться в будь-якій сутності, - це "первинний матеріал" будь-якого створіння і будь-якої сутності, і не більше цього. А все, що існує у створінні або в сутності понад цей матеріал, вважається властивостями світла і достатку, які потягуються від вищого світла в аспекті "сущого із сущого", але це зовсім не від властивостей неецаля і створіння. І не дивуйся тому, як форма утворює матеріал. Адже так воно навіть і в матеріальному, коли ми схильні визначати первинну форму сутностей як властивість первинного матеріалу, тому що наше сприйняття не схоплює ніякого матеріалу у всій реальності. Адже наші відчуття вловлюють лише події у матеріалі, і це форми перевтілень, які походять з первинного матеріалу. (ВС, п.36)

61) З якого моменту називається створінням
Відразу ж на початку утворення бажання отримувати в неецалі, що називається бхіною алеф бажання, він вже виходить зі спільності Творця та стає створінням. (ОП, гл.2, п.4)

62) Духовний об'єкт отримав зміну форми, і тому відокремилася від нього ця частина в іншій властивості; чи втратив духовний об'єкт щось внаслідок цього
Відсутність і втрата не характерні для духовного, і відокремлена внаслідок зміни форми частина нічого не втрачає та не зменшується у вищому світлі, - подібно до запалювання свічки від свічки, коли перша не зменшується (від цього). А тому будь-яка зміна форми - це додавання до першої. (ВС, п.п.28-31, щодо включення десяти сфірот у кожну сфіру)

63) Як і в кого виникають усі численні види форм та змін у світах
Усі їхні множини та зміни утворюються лише при задіянні келім та отриманні ними від світла Його, благословенного. Але вище світло щодо себе самого перебуває в стані абсолютного спокою, тобто абсолютно без будь-яких змін та оновлень. (ОП, гл.2, п.1)

64) Як утворюються зміни та рухи у світлі
Немає жодного руху, тобто оновлення, у вищому світлі. А та його частина, яку отримує створіння від вищого світла (що подібно до запалення однієї свічки від іншої, при якому перша не зменшується), вона "оновлюється і примножується відповідно до нових форм у келім", коли кожне (клі) отримує згідно зі своїм бажанням отримувати. А їхні властивості зрівнюються одна з одною і розвиваються одна з іншої безмірно та нескінченно. (ОП, гл.2, п.1)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

65) Яким чином у Його просту єдність входять численні види форм і їх протилежності, що простягаються від Нього, благословенний Він у світи.
Дивись у Внутрішньому споглядані п.22.

66) Завдяки чому і як простягається лінія з Ейн соф, благословенний Він
Екран, який означає силу затримки, та який після скорочення створений на бхіну далет, щоб не отримувала всередину (світло), став причиною лінії з Ейн соф, благословенний Він. Адже вище світло ніколи не змінюється і світить після скорочення так само, як і до скорочення. Але тепер екран стає причиною того, що отримання від вищого світла буде (відбуватися) лише в трьох бхінот бажання. Однак відносно отримання в бхіні далет в Ейн соф їхня міра дуже мала, а тому отримують лише тонку лінію (промінь) світла по відношенню до величини світла в Ейн соф, благословенний Він. (ОП, гл.2, п.1)

67) Чи змінилося щось після скорочення також і в Ейн соф, благословенний Він
Незважаючи на те, що бхіна далет в Ейн соф скоротила себе, разом з тим, тут немає фактору роздягання форми та одягання форми (заново) після зникнення первинної, як це має місце в матеріальному. А є тут додавання нової до першої форми, але первинна форма не зрушується нікуди, оскільки подія та зникнення не є характерними для духовного об'єкта. Тому все це оновлення (у вигляді) виходу світла та сили затримки, які утворилися в бхіні далет, щоб не отримувати всередину її (світло), вважається іншим, новим і особливим світом самим по собі, який зараз додався до світла Ейн соф, котре залишилося тим самим, без будь-якої зміни. І аналогічно цьому - в усіх оновленнях форм, що відбуваються у духовному. (ОП, гл.2, п.1)

68) З якого моменту в четвертій стадії розкривається авіют
Після приходу лінії з Ейн соф, благословенний Він, коли екран утримав її від світіння в бхіні далет, тоді стала помітна її (тобто бхіни далет) авіют, оскільки вона залишилася без світла. (ОП, гл.2, п.2[148])

69) Що таке чотири стадії бажання отримувати
Спочатку виходить і розповсюджується світло з Маациля в якості світла Хохма, яке є сукупністю життєвості, котра відноситься до неецаля. І в ньому перша властивість у бажанні отримувати називається першим розповсюдженням або бхіною алеф. Потім у цьому світлі властивість бажання віддачі долає (бажання отримувати) і посилення цього бажання притягує від Творця світло хасадім. Це називається першим посиленням або бхіною бет. Потім розповсюджується це світло хасадім великим поширенням у світінні Хохми, і це називається другим розповсюдженням або бхіною ґімел. А затим в цьому світлі знову бере гору бажання отримувати, що включене до цього світла при першому розповсюдженні, і цим довершується бажання отримувати у своїй величі й досконалості. І це називається другим посиленням або бхіною далет. (ОП, гл.1, п.50)

70) Що таке чотири літери (імені) АВАЯ
Йуд (імені) АВАЯ - це аспект першого розповсюдження світла, званого "бхіна алеф" (як написано вище, відповідь 69). Перша гей (імені) АВАЯ - це аспект першого посилення у світлі, званий "бхіна бет". Вав (імені) АВАЯ - це друге розповсюдження світла, яке називається "бхіна ґімел". Остання гей (імені) АВАЯ - це друге посилення у світлі, зване "бхіна далет". (ВС, п.31)

71) Що означає, що верхній край (рош) лінії торкається Ейн соф
Дивись вище, відповідь 49.

72) Якою є та єдина думка, що включає всі види форм та протилежностей у всій реальності
Це думка: "насолодити Його створіння". (ВС, п.22)

73) З якого рівня мудреці кабали починають займатися (цією мудрістю)
Все, про що мовиться в мудрості кабали, - лише про розповсюдження світла з Його сутності, благословенний Він. Але про саму сутність Його у нас немає жодного висловлювання та слова взагалі. (ОП, гл.1, п.2)

[148] В оригіналі зроблено посилання п.3 гл.2 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

74) Якими є ті основи, до яких включене все
Перша (основа) - вона в тому, що спільність реальності, яка перед нами, вже існує в сталості в Ейн соф, благословенний Він, у всій її граничній досконалості. І це називається світлом Ейн соф. Друга основа - це п'ять світів, які називаються: Адам Кадмон, Ацилут, Брія, Єцира, Асія, і вони розвиваються з Малхут Ейн соф після скорочення. І все, що існує в другій основі, протягується з першої основи. (ОП, гл.1, п.3, ВС п.5 зі слів "І воістину")

75) Що означає: "Він та ім'я Його єдині"
"Він" - вказує на світло в Ейн соф, благословенний Він. "Ім'я Його" - вказує на бажання отримувати, що є в Ейн соф, яке називається Малхут Ейн соф. "Єдині" - вказує на те, що не визначається там у чомусь відмінність форми між світлом, і це таємниця (поняття) "Він", та клі, що є таємницею (поняття) "ім'я Його", а все це - світло. (ОП, гл.1, п.30 зі слів "Але згідно", ВС, п.13)

76) Що означає ім'я "Ейн соф"
До скорочення називається ім'ям "Ейн соф (Нескінченний)", вказуючи на те, що там не утворюється закінчення (соф) і завершення (сіюм). Оскільки там бхіна далет теж отримує світло, тому немає там жодної причини для припинення світла та виникнення соф і сіюму. (ОП, гл.1, п.20)

77) Що походить від бажання отримувати, яке включене до Ейн соф
Створення світів і всього, що їх наповнює. Бо тому скоротив Він себе в бхіні далет, що в Ньому, щоби розкрилися ці світи аж до цього світу, де є можливість обернути форму отримання на форму віддачі. (ОП, гл.1, п.90, та ВС, п.17)

78) Якою є причина скорочення світла
"Прикрашання", якому віддала перевагу Малхут Ейн соф для зрівняння своєї форми з її Сотворителем, може розкритися лише завдяки створенню світів. З цієї причини вона скоротила себе. (ОП, гл.1, п.40 та п.90)

79) Який аспект отримання вважається властивістю віддачі
Це отримання лише тому, що бажає доставити втіху тому, хто дає. (ОП, гл.1, п.90)

80) З якою метою було зроблене скорочення
Щоб обернути форму отримання на форму віддачі. (ОП, гл.1, п.90)

81) Чому світло з центральної точки видалилося і не повернулося знову
Дивись ОП, гл.1, п.40 та ВС, п.22.

82) Чому внаслідок скорочення не утворюється властивість соф
Тому що скорочення було не через зміну форми, - вона (тобто ця зміна) не була помітною у бажанні отримувати, яке вона (тобто Малхут Ейн соф) захотіла б виправити, - а (скорочення було) лише просто заради "прикрашання", без будь-якої потреби та обов'язковості. (ОП, гл.1, п.50, п.90, ВС, п.23)

83) Чому під час скорочення світло зникло з усіх чотирьох бхінот
Оскільки частковість не є характерною для духовного. (ОП, гл.1, п.70)

84) Чому під час скорочення, до приходу лінії, чотири бхіни не розпізнаються як ступені один нижчий за інший
До свічення лінії бхіна далет сама по собі ще не вважається грубою і низькою, як сказано вище у відповіді 83[149]. І тому не позначились в ній ступені. (ОП, гл.1, п.90)

85) Чому бхіна далет не загрубіла відразу в момент скорочення світла, але всі чотири бхіни залишилися в єдиній рівності
Тому що скорочення відбулося не через зміну форми. (ОП, гл.1, п.90)

86) Яка властивість залишається порожньою без світла
Лише бхіна далет. (ОП, гл.2, п.2[150])

87) Коли вищим світлом наповниться також і четверта стадія
У той час, коли клі отримання набуде форми віддачі. (ОП, гл.1, п.40)

[149] Так в оригіналі. Можливо мова йде про п.82.
[150] В оригіналі зроблене посилання на п.3 гл.2 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

88) Якою є причина створення світів
У бажанні отримувати, що перебуває там (тобто в Ейн соф), обов'язково було прагнення прикраситись і повністю уподібнитися формі світла. І це стає "причиною" створення світів. (ОП, гл.1, п.90)

89) Яким є бажане прагнення в (заняттях) Торою і добрими справами
Перетворити клі отримання, щоби стало заради віддачі. (ВС, п.22)

90) У чому чудова сила розкриття святих імен
Їхня чудова сила - вона в єднанні (יחוד)[151] для перетворення форми отримання на віддачу. (ВС п.5[152])

91) Як розкриваються святі імена
Шляхом роботи в Торі та у добрих справах. (ВС п.5[153])

92) Що таке остаточне виправлення
(Це стан), в якому клі отримання повертається до форми віддачі. (ОП, гл.1, п.40)

93) Яким є корінь всіх прогріхів
Це зміна форми, яка існує в "бажанні отримувати" відносно Сотворителя. (ВС, п.18)

94) Чому неможливо обернути клі отримання на віддачу ніде, окрім як тут, у цьому світі, але не у вищих світах
Ушкодження та виправлення в одному носії є характерними лише для цього світу. (ВС, п.20)

95) Якими є дві властивості, що присутні у світлі
Світло Хохма та світло хасадім. (ОП, гл.1, п.50)

96) Що саме включене до розповсюдження світла від Маациля
Бажання віддачі та бажання отримувати. (ОП, гл.1, п.50)

97) Яке світло розкривається з посиленням "бажання віддачі"
Світло хасадім. (ОП, гл.1, п.50)

98) Які два світла включені до будь-якого створіння
Світло Хохма та світло хасадім. (ОП, гл.1, п.50)

99) Чому світло хасадім є нижчим, ніж світло Хохма?
Тому що притягується через посилення бажання самого створіння. (ОП, гл.1, п.50)

100) Коли завершується клі отримання
Після того, як в бажанні розкривається бхіна далет, яка є ґадлутом бажання отримувати. (ОП, гл.1, п.50)

101) У чому полягає відмінність між тим, хто отримує всередину себе, і тим, хто отримує ззовні, як в Ейн соф
Клі того, хто одержує всередину себе, обмежує утримуване світло. А клі одержувача ззовні не обмежує утримуване світло, і воно безрозмірне. (ОП, гл.1, п.50)

102) Що таке сфірот іґулім
Коли немає різниці між верхом і низом у чотирьох бхінот, які є в бажанні, вони розглядаються як четверо іґулім (сфер), одна усередині іншої, подібно до кілець цибулини. (ОП, гл.1, п.100)

103) Чому ступені в іґулім не визначаються один нижче за інший до приходу лінії
Тому що скорочення було не через применшення важливості зміни форми. (ОП, гл.1, п.100)

---

[151] "Єхуд", множина - "єхудім": форма наміру людини під час здійснення духовної дії (в молитві, благословенні, інших видах єхудім). Намір спрямований на те, щоб об'єднати духовні об'єкти (корені), котрі відповідають святим іменам, один з одним та з їхніми гілками внизу для сходження до створінь світла, яке виправляє і наповнює.
[152] В оригіналі зроблене посилання на п.90 гл.1 ОП.
[153] В оригіналі зроблене посилання на п.40 гл.1 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

104) Чи є аспект зла в "бажанні отримувати" в сутності його створення
Немає в ньому ніякого применшення важливості в сутності його створення, і також не розкрилося б у ньому ніякого зменшення важливості, якби не було на нього скорочення. (ВС, п.19)[154]

105) Яким є значення непрямого притягання від Сотворителя
Дивись у Внутрішньому споглядані п.19.

Завершена з Божою поміччю частина перша

[154] Далі слідує посилання: "Дивись відповідь 106". Проте такі питання та відповідь в оригіналі відсутні.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Частина друга

Сфери та прямота[155]
עגולים ויושר

Глава 1

роз'яснює десять сфірот іґулім, що розкриваються після скорочення, та світло Ейн соф, яке їх оточує; усім їхнім світлом сфірот іґулім наділяються за допомогою лінії

Лінія є подібною до тонкої труби

***1) І ця лінія є подібною до тонкої труби однієї, в якій розповсюджуються та протягуються води вищого світла Ейн соф до світів, що знаходяться в місці цих повітря і простору.**
*Дерево життя, Гейхаль 1, врата 1, гілка 2

Ор пнімі

1. **І ця лінія є подібною.** Тобто, лінія, яка протягується від світла Ейн соф всередину простору після скорочення (див. вище частину першу, гл.2, п.2).

2. **До тонкої труби.** Келім десяти сфірот де-йошер[156] називаються ім'ям "цинор"[157] або "цинорот", оскільки вони обмежують абсолютним управлінням і з великою точністю напрямки світла, що протягується в них, - так аби воно розповсюджувалося в цих келім лише певними шляхами. Це подібно до труби, яка точно обмежує напір води, що проходить усередині неї, продовжуючись і виходячи з неї в тій же формі, як і труба, - чи в тонкій, чи в широкій, - завжди без будь-якої зміни. І з цієї причини світла, котрі проходять через ці цинорот, називаються на ім'я "десять сфірот де-йошер", оскільки вони протягуються відповідно до законів цих цинорот, - у чесності та справедливості. Іншими словами, через вплив сильного контролю цих цинорот над ними (тобто над світлами) у найбільш чисте клі вдягається світло найбільш важливе й подібне до нього, без будь-якої зміни.

Ця сила контролю, яка знаходиться у згаданих цинорот, (існує) тому, що все, що є волею вищого ступеня, у нижньому ступені є обов'язковою силою, котра створена в її причині. Тому скорочення наявної в келім де-іґулім бхіни далет, яке (було зроблене) внаслідок свободи волі, - в келім де-йошер, у наслідку, (який виник) через це, стає аспектом сили та управління, котрі зобов'язують їх до такого (обмеження). І ця сила зветься "екран", як буде описано далі.

І це те, про що написано в Тікунім: "Перетвори "рацон (רצון)"[158] та отримаєш "цинор (צנור)". Кінець цитати. Тобто коли ми говоримо: "цинор", - маємо на увазі (бажання), яке перебуває у властивості екрана, що означає скорочення влади його (бажання). Іншими словами, (людина) утримує своє бажання від отримання в бхіну далет в силу вищого, який панує над нею, і це протилежно матеріалу самого клі, тобто "бажанню отримувати", бо утримує себе від використання цього бажання. І тому натякнули мудреці: "Перетвори рацон і отримаєш цинор", - тобто сутність цинора є протилежною бажанню. Адже долає своє бажання і робить протилежне від того, чого бажає. І тому знаходимо у всіх тлумаченнях і творах, що коли хочемо позначити та підкреслити поняття виходу світла з бхіни далет, ми визначаємо це ім'ям "скорочення" . Коли ми бажаємо підкреслити додаткову силу скорочення зі сторони світла лінії, щоби воно не розповсюджувалося у бхіну далет, ми визначаємо це ім'ям "екран", який є силою затримки світла, аби воно не розповсюдилося в бхіну далет. Коли ж ми говоримо про спільність клі, тобто про клі і екран разом, ми визначаємо це ім'ям "цинор", коли ж говоримо про світло, клі та екран разом, тобто про світло, що вдягнене у міру цинора, ми звемо це ім'ям "лінія". А коли ми говоримо про клі, в якому немає екрану, ми визначаємо його ім'ям "іґуль".

---

[155] Івр.: іґулім та йошер. Надалі у тексті використовуватиметься переважно івритська транскрипція цих термінів.
[156] Досл.: прямота, чесність, праведність.
[157] Досл.: труба, канал; множина - "цинорот".
[158] Досл.: бажання, воля до чогось.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 43, 59-60, 80-82, 90, 94

3. **Однієї.** Те, що рав робить акцент на слові "однієї", - це для того, щоб виключити (поняття) виправлення у трьох лініях, яке зроблене у світі Ацилут. І він повідомляє нам, що у світі Адам Кадмон поки що немає цього виправлення трьох ліній, а лише "одна лінія". Причина цього в тому, що процес виправлення в трьох лініях відбувся потім, у світі Ацилут, і воно походить від фактору поєднання міри милосердя із судом[159], як це описано у своєму місці. А тут ми займаємося світом Адам Кадмон, де це поєднання ще не відбулося, і тому тут є лише одна лінія.

Прихід світла в клі отримання неецаля називається ім'ям "розповсюдження" (див. частину першу, таблицю питань та відповідей, відповідь 14). І вже роз'яснено вище, що це клі отримання в неецалі зветься "цинор" (вивчи там уважно сенс цього).

4. **В якій розповсюджуються та протягуються води вищого світла Ейн соф до світів, що знаходяться в місці цих повітря та простору.** Існує відомий порядок ступенів народження парцуфа, в якому чотири бхіни в бажанні називаються іменами: світло, води, небокрай, сто благословень або сто врат. І це через переміну світел, які (знаходяться) не на своїх місцях, - через цю заміну світло набуває форми вод, як це описано у своєму місці. І повідомляє нам рав, що корінь цього утворюється тут, із приходом лінії, коли світло, що розповсюджується у властивості лінії, визначається щодо вищого світла властивістю "води". І тому він уточнює: "води вищого світла Ейн соф": при розповсюдженні світла в тонкому цинорі світло відносно Ейн соф дуже зменшується та вважається властивістю вод по відношенню до того, що було раніше.

Питання 38

Розповсюдження світла Ейн соф всередині простору; розповсюдження було поступовим

2) Так ось, протягуючись у властивості прямої лінії всередину цього простору, світло Ейн не протягувалося і не розповсюджувалося до низу відразу, а розповсюджувалося поступово. Хочу сказати, що спочатку лінія світла почала розповсюджуватися, і там, відразу на початку розповсюдження у властивості лінії, розповсюдилася, протягнулася і створила подобу однієї сфери, округлої з усіх боків.

Ор пнімі

5. **Прямої лінії всередині цього простору.** Світло, яке розповсюджується за законами чотирьох бхінот ступінчасто, тобто від тонкого до щільного, і припиняється в бхіні далет, називається "пряма лінія".

Питання 6, 34

6. **Не протягувалося і не розповсюджувалося до низу відразу, а розповсюджувалося поступово.** Не помились у тлумаченні слів "відразу" і "поступово", сказаних тут (нібито) про порядок часів, бо духовне є вищим за час, як відомо. Але "до низу відразу" означає: без ступінчастих змін. А "поступово" - означає за допомогою розповсюдження ступенів. Іншими словами, це розвиток у порядку чотирьох відомих бхінот, як це буде з'ясоване далі.

Питання 36, 69

7. **На початку розповсюдження у властивості лінії, розповсюдилася, протягнулася.** Це означає "корінь" нового розповсюдження, яке називається лінією. Бо оскільки вона - нове створіння, визначається в ній особливий корінь, який світить у ній в новій властивості, що зветься сфірою Кетер цієї лінії. З цього Кетера розповсюджується світло Ейн соф в лінії по чотирьом відомим бхінот, коли бхіна алеф називається Хохмою, бхіна бет зветься Біною, бхіна ґімел називається Зеїр Анпіном, а бхіна далет йменується Малхут. І про цей порядок (розповсюдження) говорить рав вище: "розповсюджувалося поступово", - що спочатку розповсюдився Кетер, потім Хохма, затим Біна, потім Зеїр Анпін і т.п. (див. частину першу, таблицю питань та відповідей, відповідь 8, яка пояснює слово "потім").

[159] В кабалі під словом "суд" розуміються обмеження, які випливають з першого скорочення.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 68

8. **І створила подобу однієї сфери, округлої з усіх боків.** Значення слова "круглий" дивись у частині першій, таблицю питань та відповідей, відповідь 41, і подивися частину першу, (ОП) главу першу, п.100. А оскільки світло лінії вдягається в іґуль, то воно називається сферою (ґальґаль).

Питання 12

Іґуль не злитий з Ейн соф, а пов'язаний з ним через лінію

3) Цей іґуль не був злитий зі світлом Ейн соф, яке оточує його з усіх боків. А якби злився з ним, то повернулося б усе до подоби того, як було: він анулювався би у світлі Ейн соф і не виявилася би його сила взагалі, а все було б лише одним світлом Ейн соф як спочатку. І тому цей іґуль межує з іґулем Ейн соф без злиття з ним. А вся основа зв'язку та злиття іґуля, цього неецаля, з Ейн соф, (його) Маацилем, - вона через ту лінію, якою спускається і протягується світло з Ейн соф, наділяючи цей іґуль. Питання 52

Ор пнімі

9. **Цей іґуль не був злитий зі світлом Ейн соф, яке оточує його з усіх боків.** Тобто усе світло, яке є в іґулім, воно лише з того, що вони отримують від лінії, світіння якої - це аспект нового світіння. У ньому є лише три бхіни, як сказано вище, а тому він і відрізняється від світла Ейн соф, яке оточує його (тобто іґуль) у властивості круглого світла (див. частину першу, ОП, гл.2, п.3). І це те, про що сказано равом, що він "не злитий" зі світлом Ейн соф. Тобто форма круглого світла сфіри Кетер де-іґулім не є рівною світлу в Ейн соф, бо (лише) зрівняння форми призводить до злиття духовних об'єктів (див. частину першу, таблицю питань та відповідей, відповідь 12, і див. Ор пнімі частини першої, гл.2, п.2[160] зі слів "З роз'ясненого"). А "оточуючий" означає причину, яка породжує.

Питання 8

10. **А якби злився з ним.** Тобто, якби його (іґуля Кетера) світіння було в усіх чотирьох бхінот, як і світло Ейн соф, тоді його форма була би рівною з Ейн соф та злилася б з ним, а внаслідок цього він анулювався би в Ейн соф і був би абсолютно не розрізнюваний.

Питання 45

20. **Вся основа зв'язку та злиття іґуля, цього неецаля, з Ейн соф, (його) Маацилем.** Світло, що розповсюджується від Ейн соф до неецаля, називається прямим світлом. Це світло пов'язане з неецалем за допомогою його облачення у відбите світло, яке піднімається від екрану нагору внаслідок зівуґу де-акаа[161], - це поняття буде роз'яснене далі. Воно зветься ім'ям "зв'язок", оскільки це відбите світло піднімається від екрану бхіни далет у прямій лінії, захоплює і вловлює вище світло в іґуль. Таким чином, у тому місці, де відбите світло не вдягає вище світло, це світло вважається відносно неецаля подібним до неіснуючого, оскільки без цього облачення, яке зветься відбитим світлом, його не осягають. І це ще буде роз'яснене далі. Це подібно до масляного світильника для авдали[162], де, незважаючи на те, що головна сила світіння походить від міри олії в ньому, разом з тим, світло зв'язується з олією лише через ґніт. А там, де закінчується ґніт, гасне світильник, хоча там залишається ще багато олії.

Питання 21

30. **Через ту лінію, якою спускається і протягується світло з Ейн соф, наділяючи цей іґуль.** Причина в тому, що в іґулім немає екрана, який би підняв відбите світло, а без нього у неецаля немає зв'язку з вищим світлом (див. вище п.5[163]). І роз'яснено там, що клі лінії нази-

[160] В оригіналі зроблене посилання на п.1.
[161] Слово "зівуґ" означає "злягання, статевий акт"; "акаа" означає "удар". У термінології кабали сенс цього словосполучення: ударне з'єднання, ударне злиття. Однак найчастіше для передачі цієї дії використовується просто слово "зівуґ".
[162] Релігійна процедура завершення суботи та відділення суботи від буднів під час її виходу.
[163] Так у оригіналі. Ймовірно мається на увазі п.2 Ор пнімі.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вається "цинор", а воно є набагато слабшим, ніж келім іґулім, які розкрилися з першим скороченням, до приходу лінії, - подивися там причину. І тому повідомляє нам рав, що незважаючи на те, що келім іґулім є набагато вищими ніж лінія, в силу місця вони не отримують ніякого світла самі, а все своє світло вони зобов'язані отримувати за допомогою цієї лінії, набагато слабшої ніж вони, зі вказаної причини.

Питання 37, 84, 86

Світло Ейн соф оточує і наділяє іґуль здалеку

4) Ейн соф охоплює та оточує його з усіх боків, бо він також у властивості іґуля, який оточує його, але далекий від нього. І це обов'язково, щоби світіння Ейн соф у неецалім було лише через цю лінію. Адже якби світло протягувалося до них також і через все те, що їх оточує, неецалім були б у властивості самого Маациля, без межі та нормованого отримання.

Ор пнімі

40. **Ейн соф охоплює та оточує його з усіх боків, бо він також у властивості іґуля.** В кожній сфірі ми розрізняємо два види світла, які називаються внутрішнім світлом та оточуючим світлом. Світло, що вдягається усередину сфіри, називається "внутрішнім світлом". А світло, яке не може вдягнутися всередину її через наявні там межі, вважається таким, що залишилося в її корені, і вона здалеку отримує від нього свічення, яке називається "оточуючим світлом". І повідомляє нам рав, що незважаючи на те, що іґулім є далекими від Ейн соф, тобто відмінність форми між ними є дуже великою, разом з тим, вони отримують від нього свічення здалеку, що називається оточуючим світлом, яке світить у двох аспектах: у властивості загального та у властивості окремого. (Слово) "охоплює (совев)" вказує на загальні навколишні світла, а слово "оточує (макіф)" - на окремі оточуючі світла.

Питання 4-5, 16, 67

50. **Який оточує його, але далекий від нього.** (Рав) повідомляє нам, що це навколишнє світло, яке іґулім отримують від Ейн соф, світить, охоплюючи їх з усіх сторін, - тобто (світить) в усі чотири бхіни. Навіть бхіна далет, в якій не світить внутрішнє світло, теж отримує це свічення здалеку завдяки оточуючому світлу з Ейн соф. І пояснює сенс: це тому, що Ейн соф "теж у властивості іґуля". Тобто, світло Ейн соф називається круглим світлом внаслідок того, що в ньому не розпізнаються бхінот, а воно світить та наповнює також і бхіну далет (як сказано вище, в частині першій, гл.2, п.3, дивись там). І тому його світіння досягає також і бхіни далет іґулім, - але здалеку, як роз'яснено.

60. **Неецалім були б у властивості самого Маациля.** Дивись вище п.10.

70. **Без межі та нормованого отримання.** Скорочення та екран, які були створені на бхіну далет, щоби вона не отримувала в себе світло, створюють "межу" на світло. Адже вони обмежують його там, де (він повинен) був би розповсюджуватися, і він припиняється на межі бхіни далет. А загальне отримання неецалем, яке зменшилося через скорочення, називається ім'ям "нормоване отримання".

Питання 62

Порядок виходу десяти сфірот іґулім; лінія називається "Адам Кадмон"

5) Так ось, цей перший іґуль, найбільш злитий з Ейн соф, називається Кетером Адама Кадмона. Потім ця лінія розповсюджується ще, протягується трохи і знову заокруглюється. І утворюється другий іґуль усередині першого іґуля. Він називається іґулем Хохми Адама Кадмона. Ще більше розповсюджується вниз і знову закруглюється, та утворюється третій іґуль усередині другого іґуля, і називається іґулем Біни Адама Кадмона. І так само (лінія) розповсюджується та закруглюється до десятого іґуля, який зветься іґулем Малхут Адама Кадмона. Таким чином, роз'яснене поняття десяти сфірот, які були створені в таїнстві десяти іґулім, один усередині іншого.

Ор пнімі

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

80. **Цей перший іґуль, найбільш злитий з Ейн соф, називається Кетером Адама Кадмона.** Необхідно зрозуміти відмінності, які є в іменах десяти сфірот, оскільки іноді ми називаємо їх чотирма бхінот, іноді ми називаємо їх єхіда, хая, нешама, руах, нефеш, а іноді звемо їх Кетером, Хохмою, Біною, Зеїр Анпіном, (який містить у собі шість сфірот), та Малхут. А річ у тім, що коли ми кажемо переважно про властивість келім, тобто лише про категорію матеріалу неецаля, ми визначаємо імена десяти сфірот в них чотирма бхінот у бажанні отримувати. Коли ми говоримо переважно про аспект світла, що вдягнене у ці келім, ми називаємо їх: нефеш, руах, нешама, хая, єхіда. А коли ми ведемо мову про самі келім, але маємо наголосити на решимот[164] світел, які є в них у той час, коли вони вільні від світел, що відносяться до них, то називаємо їх іменами: Кетер, Хохма, Біна, Зеїр Анпін, Малхут.

Джерело цих згаданих вище десяти сфірот, які називаються Кетер, Хохма і т.п., визначається відразу у Світі скорочення, - після виходу світла Ейн соф з десяти сфірот, коли ці келім залишаються порожніми від світла, - до приходу лінії. Вони власне і називаються десятьма іґулім. І відомо, що незважаючи на те, що світло з них вийшло, разом з тим, залишається в кожному з іґулів аспект решимо від світла, яке було в ньому. Тобто зі спільності усього колишнього світла в кожному клі залишається дуже мале світіння. Це свічення стає в тому клі причиною пристрасного бажання, яке не заспокоюється і не вщухає доти, доки знову не притягне все світло, яке було у нього раніше, - і в кількості, і в якості. І це світіння називається "решимо". І знай, що сутність імен десяти сфірот: Кетер, Хохма і т.п., у тому, що вони визначають, в основному, решимот від світла, які залишаються в десяти келім.

А звідси пізнай, що не утворюється жодного бажання у світах, або навіть легкого пробудження бажання, - як у вищих, так і в нижніх, і навіть у матеріальних неживих, рослинних, тваринних і людських (рівнях), - які не були б укорінені в цих десяти сфірот іґулім. І водночас зрозуміло також, що неможливо, щоб в істоті прокинулося якесь бажання, якщо до цього хоч раз не розкриється достатнє для цього бажання наповнення.

А річ у тому, як уже докладно роз'яснене у першій частині книги, що бажання отримувати не є первісною причиною для світла чи свого наповнення, як думають люди у світі. А буквально навпаки: світло і наповнення є причиною для бажання, коли бажання наділити благом, яке обов'язково включене до вищого світла, породжує зі своєї властивості бажання отримувати в неецалі. Бо те, що у вищого є бажанням, стає силою та обов'язком у нижнього, - вивчи там уважно. Адже вище світло стало причиною розкриття чотирьох бхінот в бажанні у неецаля, які є корінням усіх бажань, що розкриваються у світах. А тому як можливо, щоб з'явилося якесь бажання без його причини, тобто без того вищого світла, яке його породжує? Це подібно до того, як (ніби) сказали, що є якась істота у світі без батька та матері, які її породили. Також знаєш, що в Ейн соф вже встановлені та існують уся реальність і всі створіння, яким належить прийти у світи в усьому їхньому майбутньому розмаїтті, граничній пишноті й досконалості, що розкриються для них у світах (як докладно написано у Внутрішньому споглядданні першої частини, п.11, - дивися там усе це). Таким чином, тобі очевидно, що ще в Ейн соф вже вийшли і розкрилися усі бажання, які проявляться в майбутньому, а також сповняться їхньою досконалістю у своєму кінцевому наповненні. Означені досконалість та наповнення, які є категорією вищого світла, породили та розкрили ці бажання. Таким чином, наповнення бажання передує і є причиною розкриття бажання, яке відноситься до цього наповнення.

І тепер добре зрозумієш сутність решимот, що залишилися в десяти сфірот іґулім після скорочення й виходу всієї досконалості та наповнення, які були в цих чотирьох бхінот, званих десятьма іґулім. Значення цих решимот у тому, що добре "відбиті (нітрашму)" та вкарбовані в них (тобто в іґулім) усі види бажань, які, будучи в Ейн соф, були наповнені, а тепер (наповнення) з них зникли. І тому неминуче залишилися пристрасно бажаючими та прагнучими до усіх тих наповнень і досконалості, що були в них. І все це називається решимот.

І це те, про що ми сказали вище: не утворюється жодного розкриття бажання у будь-якій сутності, як у вищих світах, так і у світі матеріальному, яке не було б укорінене в цих десяти сфірот

[164] Досл.: записи, одн. "решимо". Зафіксовані в духовному об'єкті спогади про міри бажання та насолоди, які залишаються після виходу світла.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

іґулім. Таким чином, є два корені, що передують реальності усіх світів після скорочення. Перший - це коли бажання вже завершене у всій пишноті та наповненні, і це реальність яка існує в Ейн соф, благословенний Він. Другий - це коли всі бажання знаходяться зовсім порожніми від наповнення, що належало їм раніше в Ейн соф, і це називається Світом скорочення. Усі келім і матеріал створінь походять зі Світу скорочення, - тобто, звичайно ж, лише порожні келім та бажання, які втратили свої наповнення. А всі наповнення для цих бажань простягаються з Ейн соф, благословенний Він. І добре запам'ятай ці два факти, які особливо слід пам'ятати протягом занять цією мудрістю.

Питання 72, 76, 120

90. **Потім ця лінія розповсюджується ще, протягується трохи і знову заокруглюється.** Не помилися, трактуючи це так, що (лінія) протягується в (якомусь) місці чи площі, не дай Боже. Але коли будь-який об'єкт стає більш щільним[165], цей розвиток називається "протягнувся зверху вниз". Бо тонкий визначається (як такий, що перебуває) нагорі, а щільний визначається як такий, що знаходиться унизу. І це оцінюється відносно близькості форми до бхіни далет, бо будь-хто, який ближчий до бхіни далет, вважається щільнішим, а кожен, хто більш віддалений від неї, вважається тоншим. "Протягується трохи" означає: трохи ущільнюється. І слово "протягується" вказує на світло лінії.

А сутність цього протягування у тому, що в кожній сфірі є десять сфірот, і це розрізняється як у сфірі з десяти сфірот де-іґулім, так і в сфірі з десяти сфірот де-йошер. І коли виходять десять сфірот сфіри Кетер, спочатку лінія виходить у вигляді трьох перших його сфірот, які називаються рош Кетера де-йошер. Його світіння розповсюджується у сфіру Кетер де-іґулім, яка також містить десять сфірот, як сказано вище. І ці десять сфірот Кетера іґулім охоплюють лише три перші сфіри з десяти сфірот Кетера лінії. А після цього, тобто після того, як повністю завершилися десять сфірот Кетера де-іґулім, тоді "лінія розповсюджується ще" і "протягується трохи", - тобто виходять її сім нижніх сфірот для сповнення сфіри Кетер до десяти сфірот де-йошер. Таким чином, ці сім нижніх сфірот Кетера лінії протягуються вниз, тобто ущільнюються більше, ніж усі десять сфірот Кетера іґулім. І тому жодні властивості іґулім більше не охоплюють ці сім нижніх сфірот, адже іґулім вищі за них, тобто тонші, ніж вони. І вже знаєш, що вищий щодо іншого означає: тонший за іншого.

А причину сказаного зрозумій згідно з роз'ясненим вище (п.30), що сфірот де-іґулім передують та є набагато важливішими, ніж сфірот у лінії, оскільки в іґулім взагалі немає властивості екрану. Так ось, цей екран, що знаходиться в сфірот лінії, розташований посеред сфіри, тобто в останній властивості, що знаходиться в рош сфіри. А саме - в останній властивості трьох перших сфірот з десяти сфірот де-йошер, які є в кожній сфірі де-йошер, і називаються також рош цієї сфіри. Таким чином, коли ми говоримо, що екран включений до сфірот лінії, це (йдеться) про сім нижніх сфірот кожної сфіри, які знаходяться нижче від екрана. Що не так у трьох перших (сфірот) сфіри, котрі звуться "рош", - у них від властивості екрану немає поки ще (нічого), адже вони знаходяться вище за екран. І тому ці три перші сфіри є повністю подібними до всіх десяти сфірот де-іґулім, бо ні в тих, ані в інших ще немає (нічого) від якості екрану, а тому вони знаходяться в одній властивості. І вважається, що десять сфірот кожної сфіри де-іґулім оточують три перші сфіри кожної сфіри лінії. Однак сім нижніх сфірот кожної сфіри лінії вже знаходяться нижче за екран, і екран включений до них. Вони набагато гірші, ніж властивості іґулім, а відомо, що той, хто гірший за іншого, вважається нижчим, ніж інший, тому й вважається, що вони знаходяться нижче, ніж усі десять сфірот де-іґулім. І жодна властивість іґулім не може перебувати в місці цих семи сфірот, оскільки іґулім важливіші та вищі за них.

Отже, докладно роз'яснене, що є порожнє місце між кожною сфірою іґулім в мірі семи сфірот сфіри де-йошер, яка знаходиться там. Бо всі десять сфірот де-іґулім сфіри Кетер оточують лише три перші сфіри Кетера лінії, а сім нижніх сфірот Кетера лінії протягуються нижче від усіх десяти сфірот Кетера іґулім. А після того, як завершуються ці сім сфірот Кетера лінії, починається вихід трьох перших сфірот сфіри Хохма лінії, і їх охоплюють усі десять сфірот Хохми іґулім. І між останньою властивістю Кетера іґулім та першою властивістю Хохми іґулім є вільне (від іґулім) місце. У цьому місці знаходяться сім нижніх сфірот Кетера лінії, і властивості іґулім

[165] Тобто коли збільшується рівень його авіют.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

не охоплюють їх. І подібно до цього - між Хохмою і Біною, та всіма (іншими) сфірот.

Питання 11, 13, 25, 46, 64, 112-115

100. **І утворюється другий іґуль усередині першого іґуля.** Тут слід дуже остерігатися, щоби не заплутатися в уявних описах площі та місця в йошер та іґулі, що спотворюють поняття через стисліcть мови, та пам'ятати протягом усього цього (викладу), що світіння йошер означає, що світло приходить в келім, де у бхіни далет є екран, а світіння, яке закруглюється, означає, що світло приходить в келім, у яких на бхіну далет екрана нема. Але запам'ятай, що хоча в келім де-іґулім на бхіну далет немає ніякого екрану, разом з тим, ця бхіна далет після першого скорочення не може отримати жодного свічення через те, що усе світло, яке є в іґулім, вони повинні отримувати від свічення лінії, і це світіння йошер (як сказано вище в п.30). А світло лінії зовсім не світить у бхіні далет, оскільки протягується від екрану. Таким чином, нестача світла в бхіні далет в іґулім не через келім, адже немає в них жодного екрану, а через перше скорочення, яке спочиває на них. Але оскільки перше скорочення не вважається недоліком (див. таблицю питань та відповідей про суть понять частини першої, відповідь 83[166]), тому всі чотири бхіни в келім де-іґулім у своїй достойності є рівними, абсолютно без відмінності малого й великого (як сказано вище, у частині першій, п.30[167]). А вся пітьма, яка є в бхіні далет, - вона через отримуване від лінії світло, яке там не світить.

І разом з цим зрозумій, що після того, як іґулім отримали світло за допомогою лінії, внаслідок цього відмінність малих і великих ступенів утворилася також і в десяти сфірот іґулім: Зеїр Анпін більш важливий і великий, ніж бхіна далет, якою є Малхут, адже в Малхут немає світла, а в Зеїр Анпіні світло є, оскільки він є бхіною ґімел; у сфірі Біна де-іґулім світло є значно більшим, ніж у Зеїр Анпіні, оскільки вона віддалена від бхіни далет більше, ніж він, адже вона є бхіною бет, і т.п. Однак усі ці ступені (утворилися) не через (відмінності) келім, а через світло лінії, яке вони отримують. І пам'ятай це.

200-300. **Це називається іґулем Хохми Адама Кадмона. Ще більше розповсюджується вниз і знову закруглюється, та утворюється третій іґуль.** Вже роз'яснено, що цими іменами називаються чотири бхіни. Їхній корінь, тобто бажання наділити достатком, що включене до вищого світла, називається Кетером; перше розповсюдження в неецалі, тобто бхіна алеф називається Хохмою; бхіна бет називається Біною; бхіна ґімел називається Зеїр Анпіном, або шістьма сфірот: Хесед, Ґвура, Тіферет, Нецах, Год, Єсод; бхіна далет називається Малхут. Також роз'яснено, що лише коли ми говоримо про первинний матеріал у них, тоді називаємо їх чотирма бхінот та їхнім коренем. Однак якщо до цих чотирьох бхінот вже включені аспекти їхніх решимот, як це було у Світі скорочення, тоді вони називаються іменами: Кетер, Хохма, і т.п., як докладно розглянуто вище.

А тепер пояснимо причину того, що їх називають такими іменами. Корінь називається Кетером (короною) тому, що він не вдягнений всередину келім неецаля, а оточує та вінчає його поза його келім. І (назва) Кетер також від слова "оточуючий (кутар)". Бхіна алеф зветься Хохмою (мудрістю), оскільки від неї походять мудрість Тори та всі види наук, що є у світі, в їхніх кінцевих категоріях. І мудреці вже добре визначили це ім'я, коли сказали: "Мудрий той, хто бачить те, що народжується" (трактат Тамід, стор.32). Пояснення: коли (мудрець) спостерігає якусь річ, він відразу бачить породження, що виходять з неї, тобто бачить усі майбутні результати, які випливають з неї, аж до останнього результату. Наприклад, коли кажуть, що лікар - великий мудрець, це означає, що у будь-якій хворобі, яку він спостерігає, він бачить до глибини всі можливі наслідки виходу та поширення цієї хвороби до останнього результату. А також коли він розглядає якісь ліки, він повністю розуміє всі майбутні результати дії цих ліків у тілі пацієнта, і т.п. І подібний до цього вчений-природознавець: коли він спостерігає якусь істоту в природі, він бачить у глибину всі ті результати, які ця істота викликає при включенні до загальної реальності. І те саме - у всіх видах наук. Таким чином, всі рамки поняття "мудрець" або "досконала мудрість" - лише у властивості "бачення того, що народжується" в кожній деталі, яка є в реальності, аж до останнього результату.

І звідси пізнай також правильне визначення імені "Біна", яка вся є "силою проникливості", щоб

[166] Ймовірно, мається на увазі відповідь 84.
[167] Ймовірно, посилання помилкове, можливо мається на увазі частина перша, ОП, гл.1, п.90.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

бачити те, що народжується від кожної деталі в реальності, - як у святій Торі, так і в зовнішньому. Вона походить від сфіри Біна і тому називається розумінням. А зі сфіри Малхут (царство) походить властивість необмеженої влади в силі та примусі, що подібне до страху перед царською владою, і тому називається "Малхут (царство)". А інші сфірот будуть роз'яснені далі у відповідних місцях.

І немає складності у сказаному вище, - що, мовляв, якщо так, то сфіра Біна мала б передувати Хохмі. Адже проникливість і пристрасне бажання бачити те, що народжується, передують та стають причиною кінцевої досконалості, тобто бачення того, що народжується, яке називається Хохмою. Однак я вже роз'яснив тобі, що порядок створення світів є зворотним щодо нашого розуміння: наповнення бажання випереджає та стає причиною розкриття бажання (див. вище, п.80 зі слів "А річ в тому"), і досконалість випереджає та стає причиною розкриття недосконалості. Бо так розповсюджуються ступені та спускаються з Ейн соф, благословенний Він, скорочення за скороченням, аж до цього світу, найбільш зіпсованого з усіх.

Питання 7, 24, 29, 35, 39, 79, 144

400. **І так само (лінія) розповсюджується та закруглюється до десятого іґуля, який зветься іґулем Малхут Адама Кадмона.** Перший світ, який був створений після скорочення, називається світом Адам Кадмон і називається також Світом Кетера. Чотири світи: Ацилут, Брія, Єцира, Асія вдягаються на цей Адам Кадмон.

Питання 1

1. **Роз'яснене поняття десяти сфірот.** Хоча існує не більше чотирьох ступенів, тобто чотири відомі бхіни, водночас є в них десять сфірот. І це тому, що в бхіні ґімел, яка зветься Зеїр Анпіном або Тіферет, є шість сфірот: Хесед, Ґвура, Тіферет, Нецах, Год, Єсод. А сенс цього буде роз'яснений у своєму місці.

І тут необхідно, щоб ти дізнався про точність (сказаного) у книзі Єцира (гл.1, мішна 4): "десять, а не дев'ять". Вона повідомляє нам дуже важливу ідею. Бо вже роз'яснено, що всі світіння сфірот - від вищого світла. Але навіть в іґулім, котрі в єдиній рівності, воно не світить у бхіні далет, званій Малхут. Ім'я "сфіра" вказує тільки на світло і клі разом, тобто на те, що вище світло вдягнене у клі, а клі без світла не називається цим ім'ям, тому що "сфіра" означає сферичність та яскравість. І внаслідок цього могла б з'явитися у розумі (думка), що Малхут, - це не сфіра, не дай Бог, оскільки вище світло не світить у ній. І тому уточнює автор книги Єцира і каже: "десять сфірот, а не дев'ять", не дай Боже, бо Малхут теж вважається сфірою. А причина цього в тому, що увесь зв'язок вищого світла з десятьма сфірот - у єднанні, (яке здійснюється) завдяки відбитому світлу, котре Малхут піднімає силою екрану в ній знизу вгору (як написано вище, п.20). І тому навпаки, - вона найважливіша сфіра в десяти сфірот, бо без неї у вищого світла не було б зв'язку з дев'ятьма вищими сфірот. І тому вважається, що вся вона - наче світло. Зрозумій це і ще буде роз'яснене це у своєму місці.

Питання 121

2. **Були створені в таїнстві десяти іґулім, один усередині іншого.** Дивись частину першу, ОП, гл.1, п.90.

Лінія з'єднує всі іґулім разом

6) Так ось, властивість, яка об'єднує всі іґулім разом, це та тонка лінія, яка розповсюджується з Ейн соф, проходить, спускається і протягується від іґуля до іґуля, до закінчення межі їх усіх. І через цю лінію протягується світло та благо, яке необхідне кожному з них.

Ор пнімі

3. **Властивість, яка об'єднує всі іґулім разом, це та тонка лінія, яка розповсюджується з Ейн соф.** Пояснення. Вже відомо, що в десяти сфірот іґулім є переривання і порожнє місце від сфіри до сфіри, - тобто у мірі семи сфірот світіння йошер у цій сфірі (як написано вище в п. 90, зі слова "Отже"). Однак у десяти сфірот лінії між ними немає переривання взагалі: вони

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

починаються від світла Ейн соф та розповсюджуються до центральної точки, що є бхіною далет, званою Малхут, нижче якої немає ніякої властивості. Таким чином, між десятьма першими сфірот, що розповсюджуються з Ейн соф у таємниці прямої лінії, та звуться також десятьма сфірот Адама Кадмона, немає жодних переривань взагалі. Тому рав каже, що сфірот лінії з'єднують також десять сфірот іґулім, оскільки сім нижніх сфірот кожної сфіри де-йошер з'єднують десять сфірот верхньої сфіри де-іґулім з десятьма сфірот нижньої сфіри де-іґулім. В силу того, що світіння в десяти сфірот сфіри Хохма де-іґулім, отримується від трьох перших сфірот сфіри Хохма де-йошер, безумовно це світло проходить через сім нижніх сфірот сфіри Кетер де-йошер. Таким чином, ҐАР[168] Хохми де-йошер повинні отримати (світло) від семи нижніх сфірот сфіри Кетер де-йошер та наділити ними десять сфірот сфіри Хохма де-іґулім. І виходить, що сім нижніх сфірот Кетера де-йошер з'єднують десять сфірот Кетера іґулім з десятьма сфірот Хохми іґулім. І так само від Хохми до Біни, і так - далі, подібно до цього.

Питання 89

4. **Проходить.** Пояснення. Лінія, яка є світлом йошер, ніби розщеплює верхні частини іґулім, проходить крізь іґулім, спускається і протягується до сіюму, тобто до центральної точки. Однак, звичайно ж, тут не йдеться про місце та площу. І для розуміння цього слід знати, що немає в тебе жодного розкриття світла у світах, як у вищих, так і в нижніх, яке не протягнулося би від Ейн соф, благословенний Він, котрий перебуває вище за скорочення. І воно (тобто світло) зобов'язане розповсюдитися та пройти через всі ступені й світи, що знаходяться між світом, який отримує розкриття згаданого світла в собі, та Ейн соф, який вищий за скорочення.

І вже знаєш, що немає зникнення в духовному, а через це зовсім неможливо сказати, що це розкриття, тобто світло, яке розвивається ступінчасто, зникає з першого ступеня під час його приходу на другий, та зникає з другого по його приходу на третій, - подібно до матеріального об'єкта, що переміщується з місця на місце. У духовному це абсолютно неможливо, оскільки для духовного не характерне зникнення, і воно (тобто світло) по шляху проходження ним ступенів обов'язково залишається на кожному ступені. А його прихід на другий ступінь є подібним до запалювання свічки від свічки, і перша при цьому взагалі не зменшується. Таким чином, коли розкривається світло, що прийшло на якийсь ступінь у світі Асія, спочатку його удостоюються всі ступені у світах від Ейн соф, який вищий за скорочення, і до того, хто отримує в світі Асія.

Відповідно до цього виходить, що світіння лінії йошер має пройти через келім де-іґулім, оскільки категорія келім де-іґулім передує лінії: келім де-іґулім виходять відразу разом із скороченням, а келім де-йошер виходять потім разом із лінією. І тому це світіння, що проходить між ними, не зсувається звідти ніколи, як написано: немає зникнення в духовному.

І ще слід знати, що у згаданому процесі розвитку світла від місця до місця є два стани, які залишаються в місцях його проходження. Один стан - це (коли світло) "залишається постійно", що означає: змішується та поєднується зі світлом, котре вже перебуває там, і вони з'єднуються воєдино, ніби завжди були чимось одним. А другий стан - це лише "яке залишається при проході", тобто воно не змішується і не поєднується в одне ціле з властивістю світла самого місця, а знаходиться там окремо, як особлива властивість сама по собі. І це те, про що повідомляє нам рав, що світло лінії, яке проходить через ступені іґулім, - воно не у властивості "залишається постійно", а лише у властивості "залишається при проході", вказуючи тим самим, що воно не поєднується зі світлом іґулім в єдину властивість, а знаходиться там окремо у своїй власній якості. Це те, що уточнює рав у слові "проходить". І зрозумій це.

Причина цього в тому, що світло в лінії передує світлу в іґулім. Адже іґулім отримують своє світло лише від світла лінії, і тому світло лінії безумовно є важливішим, ніж світло іґулім, а через це воно не поєднується зі світлом іґулім. Світло лінії називається світлом руах, а світло іґулім зветься світлом нефеш.

Питання 15, 54, 66, 75

5. **Спускається.** Будь-яке розповсюдження вищого світла до неецаля називається спуском.

[168] Абревіатура слів "ґімел рішонот", яка означає "три перші (сфіри, властивості)" у парцуфі. Іноді словом "ҐАР" передається стан досконалості рівня духовного об'єкта.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Значення цього в тому, що по мірі того, як воно розповсюджується, воно ущільнюється. І вже знаєш, що найтонший називається верхом, а більш щільний називається низом. І оскільки світло при розповсюдженні ущільнюється, в дійсності воно спускається згори до низу.

Сенс цього ущільнення, яке світло отримує через розповсюдження, в тому, що воно розповсюджується в порядку чотирьох бхінот, починаючи від бхіни алеф і до приходу та попадання в екран, який знаходиться в бхіні далет. Насправді ж воно продовжує ущільнюватися, оскільки бхіна алеф є найтоншою за всіх, після неї - бхіна бет, і т.п., - до бхіни далет, яка щільніша за всіх них (див. в частині першій, гл.1, п.50 з слів "Сенс обов'язковості").

Питання 33

6. **І протягується.** Світіння йошер виражається словом "і протягується", а свічення іґулім - словом "закруглюється" (див. вище, п.90).

7. **До закінчення межі їх усіх.** Тобто до бхіни далет в іґулім, яка називається центральною точкою. І вона називається матеріальною кулею у цьому світі. Властивість Ацилута у світі Адам Кадмон спочатку поширювалася до цього світу. Але після того, як було зроблене друге скорочення, зване світом Некудім, тоді піднявся сіюм Ацилута Адама Кадмона у властивість точки майбутнього світу, - у місце, яке є вищим від світу Брія, як буде роз'яснене з Божою допомогою у своєму місці.

Питання 51, 70

Кожен світ і кожна сфіра складаються з десяти власних сфірот та нескінченного числа їхніх деталей; сфірот іґулім оточують одна одну подібно до кілець в цибулині

7) Так ось, у кожному світі є десять власних сфірот, і кожна окрема сфіра в кожному світі включає десять власних підсфірот. І всі вони - наче кільця цибулини, одна всередині іншої, подібно до зображення сфер, які згадані в книгах астрономів.

Ор пнімі

8. **Включає десять власних підсфірот.** Сенс цього взаємовключення сфірот зрозумієш відповідно до відомого правила, що немає зникнення в духовному. І будь-яке світло, що переходить з місця на місце, назавжди набуває свого місця у всіх тих властивостях, через які проходить, як сказано вище (ОП, другому) п.4, - вивчи там уважно. А через те, що будь-яка нижня сфіра створюється з вищої сфіри шляхом причини та наслідку, тому нижня вважається такою, що ніби проходить через вищу.

І тому всі сфірот обов'язково складаються одна з одної. Наприклад, коли виходять дві перші сфіри Кетер і Хохма, світло Хохми має вийти з Ейн соф, благословенний Він, - адже все протягується з нього. Потім світло Хохми повинно пройти через сфіру Кетер перед тим, як прийде у сфіру Хохма, оскільки сфіра Кетер стала причиною його виходу. А через те, що сфіра Хохма там пройшла, вона набула там свого місця. І тепер у Кетері знаходяться дві сфіри: Кетер та Хохма. І подібно до цього потім вийшли всі десять сфірот вищого світла зверху вниз, аж до Малхут. Таким чином, усі дев'ять сфірот, які нижчі за Кетер, повинні пройти через Кетер, оскільки він - першопричина виходу їх усіх, і внаслідок цього всі вони здобули там своє місце, адже немає зникнення в духовному. А якщо так, то, безумовно, всі дев'ять нижніх сфірот існують так само і в самому Кетері - з тієї причини, що вони там пройшли.

І за прикладом цього обов'язково є дев'ять сфірот у Хохмі, оскільки вісім сфірот, які нижче за неї, повинні пройти через неї, як сказано вище про Кетера. І так само - вісім сфірот у Біні зі згаданої причини. І так само - сім сфірот у Хеседі, і т.п., і одна - в Малхут, оскільки вона є нижньою.

Відомо, що Малхут піднімає від себе і вгору десять сфірот відбитого світла, які вдягаються на десять сфірот вищого світла, званих десятьма сфірот прямого світла. Це відбите світло називається світлом Малхут, і в ній немає жодного іншого світла. Це відбите світло у всіх місцях називається десятьма сфірот, що піднімаються знизу вгору. Подивись у Внутрішньому споглядданні гл.6, п.66, - там роз'яснено, що Малхут для цих десяти сфірот називається Кетером, оскільки вона - причина їхнього виходу. Суміжний з нею (ступінь) називається Хохмою, третій

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

від неї ступінь називається Біною, і т.д. І тут виходить, що кожний чистіший (ступінь) є більш малим, аж до того що істинний Кетер отримує від цього відбитого світла лише властивість Малхут. Вивчи там уважно.

І тому, звичайно ж, всі ці десять сфірот, (які встановлюються) знизу вгору, знаходяться в Малхут. Адже всі вони проходять через Малхут, бо Малхут - це їхній корінь, і тому всі вони набувають свого місця в Малхут. Виходить, що також Малхут містить десять сфірот. А через Єсод проходять дев'ять сфірот відбитого світла. Тим самим десять сфірот у Єсоді (складаються з) однієї сфіри вищого світла, яка (проходить) зверху вниз, і дев'яти сфірот відбитого світла, що (проходять) знизу нагору та зобов'язані пройти у його місці. І так само - десять сфірот у Годі: дві сфіри - зверху вниз, тобто світло Году та світло Єсоду, що проходить через нього, і вісім сфірот - знизу вгору. І аналогічно - десять сфірот у Нецаху: три - зверху вниз, і сім - знизу вгору. І далі - подібно до цього. Таким чином, після виходу десяти сфірот вищого світла і десяти сфірот відбитого світла стає кожна (сфіра) такою, що обов'язково включає десять повних сфірот. І подібно до цього, в деталях деталей до нескінченності, всі вони обов'язково виявляються в такому взаємовключенні. І тут немає місця для подробиць, - подивися у Внутрішньому споглядданні, де все це ми з'ясовуємо дуже докладно.

Питання 150-151

9. **І всі вони - наче кільця цибулини.** Тобто кожний вищий рівномірно оточує нижнього з усіх сторін, без відмінності ступенів (див. вище п.50).

Будь-який іґуль, котрий ближчий до Ейн соф, вважається вищим і важливішим за інший, - аж до цього світу, що перебуває у центральній точці, яка віддалена від Ейн соф більше за всіх: він є абсолютно матеріальним

8) Кожний іґуль в усіх світах у просторі, будь-який, що є ближчим до світла Ейн соф, ніж інший, він є вищим і чудовішим, ніж інший. Допоки не виявляється, що цей світ, земний і матеріальний, - він центральна точка, серцевина усередині всіх цих іґулім, усередині всього згаданого вище місця простору та порожнього повітря. І він віддалений від Ейн соф абсолютним віддаленням, найбільше за всі світи. І тому він увесь тілесний та матеріальний, абсолютно матеріалізований, будучи центральною точкою всередині всіх іґулім. І зрозумій це добре. Питання 14

Ор пнімі

10. **Будь-який, що є ближчим до світла Ейн соф, ніж інший, він є вищим і більш чудовішим, ніж інший.** Вже знаєш, що поняття близькості тут не у значенні місця, не дай Боже, а воно означає близькість форми. Відомо також, що від Ейн соф, благословенний Він, до центральної точки є чотири стадії зміни форми, і вони - це десять сфірот іґулім, а центральна точка - це бхіна далет, найбільш щільна з усіх. Перший іґуль, який зветься Кетером, - це властивість кореня цих чотирьох бхінот, котрий віддає. І само собою зрозуміло, що іґуль Кетера найбільш тонкий з усіх іґулім, адже з них його форма є найбільш близькою до Ейн соф. А бхіна алеф, яка трохи щільніша, ніж він, віддалена від Ейн соф, благословенний Він, більше, ніж Кетер. Бхіна бет, яка є ще щільніша, віддалена від Ейн соф більше, ніж бхіна алеф. І так - до тих пір, поки центральна точка, найщільніша з усіх, не визначається як така, що віддалена від Ейн соф, благословенний Він, більше за їх усіх.

І не утруднюйся тим, що вище (у частині першій, гл.1, п.100) написано, що в іґулім немає властивостей "вище" й "нижче". Тут мається на увазі, що після того, як іґулім отримали в себе свічення лінії, в них утворилися властивості "верх-низ" та всі особливості, які властиві лінії.

Питання 18

Глава 2

роз'яснює десять сфірот де-йошер, їхній вихід, розвиток, і те, що включене до них

Порядок виходу десяти сфірот де-йошер

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

1) Тепер роз'яснімо другу властивість, що існує в десяти сфірот. Це не що інше, як властивість світла йошер, - на зразок трьох ліній, як форма вищого Адама. Так ось, шляхом згаданої лінії, що розповсюджується зверху вниз, від неї розповсюджуються іґулім. Ця лінія, яка розповсюджується в прямоті зверху вниз, - від початку верхньої межі самого верхнього з усіх іґуля, до нижньої межі, закінчення буквально всіх іґулім, згори униз, - теж складається з десяти сфірот. І це таїнство "образу прямої (праведної) людини"[169], володаря вертикального рівня, який включає двісті сорок вісім органів[170], що проявлені у формі трьох ліній, - правої, лівої та середньої, - котрі загалом складаються з десяти сфірот, а кожна сфіра з них ділиться ще на десять сфірот до нескінченності.

Ор пнімі

1. **Від початку верхньої межі самого верхнього з усіх іґуля до нижньої межі.** Кетер у світі або у сфірі визначається ім'ям "верхня межа"[171] цього світу чи цієї сфіри. А Малхут у кожному світі чи сфірі визначається ім'ям "ґрунт"[172] у цьому світі чи в цій сфірі. Так ось, вищий іґуль - це сфіра Кетер, а верхня межа цього Кетера, - це Кетер у десяти сфірот цього Кетера.

Питання 10, 63

2. **"Образу прямої (праведної) людини".** Облачення на мохін[173] називаються ім'ям "целем (образ)" від слова "цель (тінь)". А світіння йошер, яке складається з трьох перших сфірот, називається "адам (людина)" з тієї причини, що отримує ҐАР в облаченнях целема. І це довга тема, для (роз'яснення) якої тут нема місця.

Питання 56

3. **Володар вертикального рівня.** Рош будь-якої сфіри та парцуфа - це три перші сфіри: Кетер, Хохма, Біна. А сім нижніх сфірот: Хесед, Ґвура, Тіферет, Нецах, Год, Єсод, Малхут у кожній сфірі та парцуфі визначаються як властивість ґуфа цієї сфіри та парцуфа. І коли вони впорядковані, тобто світла трьох перших сфірот - у келім де-ҐАР, а світла ЗАТ[174] - у келім де-ЗАТ, тоді парцуф вважається "володарем вертикального рівня". Якщо ж, однак, у келім де-ҐАР знаходяться світла ґуфа, а не світла, що їм відповідають, тоді вважається, що цей парцуф не має вертикального рівня. Бо властивість рош (в ньому) не є більш важливою, ніж властивість ґуф, оскільки навіть у рош використовуються лише властивості світел ґуфа. І коли рош разом із ґуфом на одному ступені це називається "схиленням голови".

Питання 19, 61

4. **Який включає двісті сорок вісім органів.** Пояснення. У вищому парцуфі є двісті сорок вісім розрізнень милосердя (хесед), і від них до нижнього протягуються двісті сорок вісім органів, що витлумачено (у Мішні Галахот[175]). Тут немає можливості розширити пояснення. І нехай благословиться до цього у своєму місці.

П'ять частин душі в нижній людині: нефеш, руах, нешама, хая, єхіда

2) Так ось, в нижній людині є п'ять категорій світел, і це: нефеш, руах, нешама, хая, єхіда. І це п'ять достоїнств, - одна достойність вища за іншу. І це таємниця п'яти разів (сказаного благословення) «Благослови мою душу...»[176], - як згадано в трактаті Брахот (стор.10/1), що це відповідає п'ятьом властивостям, які є в душі.

---

[169] Словосполучення: "целем адам яшар (צלם אדם ישר)". Значення слова "целем (образ, вигляд)" автор пояснює далі в Ор пнімі до цього пункту. Значення слова "яшар": "прямий, чесний, праведний".
[170] Поняття "органи (еварім)" використовується в кабалі як метафора парцуфів (або сфірот), включених до духовного об'єкта, з'єднаних воєдино і функціонуючих як одне ціле, - подібно до органів матеріального тіла людини. Значення цього поняття в даному конкретному випадку пояснюється автором в Ор пнімі до даного пункту.
[171] Досл.: дах (ґаґ).
[172] Досл.: карка (ґрунт, дно, підлога). У тексті Древа життя використовується слово "тахтіт (низ, дно, основа гори)".
[173] Досл.: мозок, розум, однина - моах. У кабалі - світла рош. Іноді це слово використовується для позначення сфірот рош - КАХАБ або ХАБАД.
[174] Абревіатура слів "заїн тахтонот", досл.: "сім нижніх". Маються на увазі сім нижніх сфірот.
[175] Один із трактатів Мішни, який не прокоментований у Талмуді.
[176] Писання, Псалми, 104:1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Ор пнімі

5. **В нижній людині є п'ять категорій світел.** Немає в тебе сутності в усіх світах, як у вищих світах, так і в цьому світі, щоби не визначалися у ній десять сфірот, і це чотири відомі бхіни та їхній корінь. І це те, про що написано, що і в нижній людині у цьому світі теж знаходяться ці п'ять бхінот.

6. **Нефеш, руах, нешама, хая, єхіда.** Келім в десяти сфірот звуться: Кетер, Хохма, Біна, Зеїр Анпін та Малхут. А світла в них називаються: єхіда, хая, нешама, руах, нефеш (як написано у словах рава[177]). Світло єхіда вдягається у клі Кетера, світло хая вдягається у клі Хохми, світло нешама - в клі Біни, світло руах - в клі Зеїр Анпіна, а світло нефеш - у клі Малхут.

Питання 27, 31, 49

7. **П'ять достоїнств, - одна достойність вища за іншу.** Вже знаєш, що визначення ступенів - воно відповідно до тонкості та авіют в них, і (поняття більш) "достойний" означає більшу міру тонкощі (чистоти) ніж у іншого.

Як в іґулім, так і в йошер є оточуюче світло і світло внутрішнє, зовнішнє клі і клі внутрішнє

3) Так ось, у властивостях всіх десяти сфірот іґулім є всі згадані аспекти, і це світла та келім. Світло ділиться на внутрішнє світло і оточуюче світло, а клі ділиться на зовнішнє і внутрішнє. І так само в десяти сфірот де-йошер в образі Адама, - є в ньому всі ці властивості теж.

Ор пнімі

8. **Світла та келім.** Світла - це НАРАНХАЙ[178], а келім - це КАХАБ ЗОН[179], як сказано вище.

9. **Світло ділиться на внутрішнє світло і оточуюче світло.** Причиною духовного поділу є зміна форми, яка там оновилася (як написано вище у частині першій, гл.1, п.30, зі слова "Однак"). І будь-який вищий щодо іншого, - він тонший за іншого, а будь-який нижній щодо іншого означає, що він більш щільний, ніж інший. Бо при зміні форми авіют він відокремлюється, виходить з іншого і стає нижнім щодо нього. Відомо, що світла від кожного вищого передаються його нижньому, і тому нижній повинен отримувати достаток у свою найвищу і найтоншу властивість. Але вищий передає йому благо лише з найнижчої та найщільнішої властивості, яка є в ньому. Завдяки цьому форма світла, що надходить від вищого, зрівнюється із формою клі, яке є у нижнього. Тому що властивість найбільш щільного і грубого у вищому має рівність із властивістю найбільш тонкою і чистою в нижньому. І виходить, що нижній може отримати не все світло, яке йому належить отримати, а тільки дуже малу частину, - тобто лише наскільки зможе отримати його найтонше клі. Але інші його властивості, що є не настільки чистими, змушені залишатися без світла, яке відноситься до них, внаслідок відмінності форми відносно вищого, котрий ними наділяє.

Тому вважається тут, що світло, яке відноситься до нижнього, поділяється на дві властивості. Перше - це мала міра світла, яку він отримує від вищого всередину свого найвищого клі. І це світло, яке він отримує, називається у нижнього "внутрішнім світлом". Друге - це вся міра світла, яка відноситься до інших властивостей нижнього, які не можуть його отримати через відмінність їхньої форми від вищого. Вся ця міра вважається такою, що залишається у вищому, вона не спускається в нижнього і називається "оточуючим світлом". Воно називається так тому, що оточує нижнього, тобто світить йому здалеку. Незважаючи на те, що воно не вдягається у нього, проте трохи світить йому здалеку, і це далеке світіння здатне очистити властивості авіют в нижньому аж до того, що зрівняє форми всіх властивостей у нижньому з формою вищого. І тоді (нижній) зможе отримати все світло, яке відноситься до нього, що зветься входженням оточуючих світел. Тобто оточуючі світла входять та вдягаються в очищені келім нижнього, стаючи аспектом внутрішнього світла.

---

[177] Місце в тексті, на яке вказує наступне посилання "פ״ב כ״ו" неможливо визначити.
[178] Абревіатура слів: нефеш, руах, нешама, хая, єхіда.
[179] Абревіатура імен Зеїр Анпін і Нуква (Малхут).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

10. **Клі ділиться на зовнішнє та внутрішнє.** Тобто, через те, що світла розділилися на внутрішнє і оточуюче, в силу цього в клі є два види отримання, - а саме, одержання всередину клі і отримання в зовнішній властивості клі (див. у частині першій таблицю питань та відповідей про сенс понять, відповідь 101). Внутрішнє світло клі приймається у внутрішню (властивість) клі, а оточуюче світло очищає його (тобто клі) від авіют (як написано вище у п.9). І вважається, що (оточуюче світло) приймається через зовнішню властивість клі без будь-якого облачання в клі.

І коли мовиться про клі, поділ клі на зовнішню та внутрішню (властивості) відповідає розрізненню чистоти та авіют у клі, бо лише його авіют здатна до отримання внутрішнього світла, оскільки основа клі отримання неецаля - це бхіна далет. Однак три перші бхіни не здатні до отримання, але вони є причиною розкриття бхіни далет. І тому в будь-якому клі, самому по собі, визначаються чотири бхіни, але світло приймається в основному в його бхіну далет. І тому вона називається "внутрішньою властивістю клі", його внутрішністю, де перебуває достаток.

Однак троє бхінот, які лише викликають розкриття бхіни далет у клі, - вони самі, не будучи призначеними для отримання, вважаються такими, що оточують бхіну далет ззовні, подібно до щільних стінок матеріальної судини, яка містить чотири оболонки, що оточують одна одну. І все, що приймається в судину, - воно в її внутрішності, тобто у внутрішній оболонці, а решта троє оболонок у товщині її стінки лише зміцнюють внутрішню, щоб у неї була сила витримати наповнення в ній. Подібно до цього слід розуміти і тут, у духовному: головна властивість, яка утримує благо всередині себе, - це бхіна далет в клі. А три перші бхіни - це причини для розкриття бхіни далет у всій її силі, коли вона буде здатна утримувати достаток, але самі вони не призначені для отримання внутрішнього світла.

І тому вони називаються зовнішнім (аспектом) клі, будучи поза властивістю отримання внутрішнього світла: бхіна ґімел - це зовнішнє по відношенню до бхіни далет; бхіна бет - зовнішня для бхіни ґімел; а бхіна алеф - зовнішня щодо всіх та оточує їх усіх; і над ними всіма є зовнішня бхіна взагалі без будь-якої авіют, яка є коренем усіх чотирьох бхінот у клі. І знай, що ця зовсім тонка бхіна - це і є клі отримання для оточуючого світла, бо внаслідок її чудової чистоти вона може отримувати світіння оточуючого світла, незважаючи на те, що воно (світить) здалеку.

Отже, роз'яснена сутність поділу клі. Його внутрішнє означає властивість найбільшої щільності у клі, тобто бхіну далет в клі, і вона отримує внутрішнє світло. А його зовнішнє означає найтоншу властивість у клі, тобто бхіну шореш[180] клі, і вона отримує оточуюче світло здалеку. І немає складності в тому, що бхіна далет недостойна отримання в силу скорочення та екрану. Бо ми розглядаємо тут лише властивості відбитого світла, яке піднімається з бхіни далет (див. у Внутрішньому споглядані).

Світло іґулім - це світло нефеш, а світло йошер - це світло руах; спочатку створюються іґулім, а потім йошер

4) Однак відмінність, яка існує між іґулім та йошер, у наступному. Десять сфірот іґулім, - це властивість світла, що зветься нефеш. І є в них світло внутрішнє та світло оточуюче, (властивості клі) внутрішні й зовнішні: є у них десять сфірот келім, і в кожному клі з них є внутрішнє та зовнішнє; є також десять сфірот світел, і в кожному світлі є світло внутрішнє і світло оточуюче. А десять сфірот де-йошер - це аспект світла, яке називається руах. Цей ступінь, як відомо, є вищим за ступень нефеш, і вони теж містять внутрішній та оточуючий світла. Також є у них десять сфірот келім, і в кожному клі з них є внутрішнє та зовнішнє. І зрозуміло, що властивість нефеш була створена спочатку, а потім створений руах. Питання 65

Ор пнімі

20. **Десять сфірот іґулім, - це властивість світла, яке називається нефеш.** Світло всіх тих сфірот, які можуть лише отримувати світла, і немає у них можливості наділяти (світлом) інших, називається світлом нефеш. І роз'яснено, що все світло в іґулім вони повинні отримувати від

[180] Досл.: корінь, джерело.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світла лінії (як написано вище, гл.1, п.30). Причина в тому, що у вищого світла є можливість зв'язатися з келім лише завдяки зіву'ґу з екраном, який піднімає відбите світло. Це відбите світло і зв'язує світло з келім (гл.1 п.20). А тому з тими келім, в яких немає цього екрана, вище світло не зв'язується, щоби вони могли наділяти зверху вниз інших. Вони здатні лише отримувати світло від попереднього ступеня знизу нагору заради свого власного існування. Це світло називається світлом нефеш, як сказано вище. І оскільки в келім де-іґулім немає екрану, то з ними самими у вищого світла немає зв'язку, а повинні отримувати світло від лінії. Це лише у міру свого існування, а не для віддачі. І тому світло, що є в іґулім, називається світлом нефеш.

30. **А десять сфірот де-йошер - це аспект світла, яке називається руах. Цей ступінь є вищим за ступінь нефеш.** Десять сфірот де-руах, - це властивості, які віддають, і тому світло руах називається світлом захара, тобто таким, що дає. Але десять сфірот де-нефеш називаються світлом некеви, тобто вона отримує і не може віддавати. І тому десять сфірот світла лінії називаються десятьма сфірот де-руах, щоб вказати на те, що це світло захара, яке віддає. А причина вже роз'яснена вище у попередньому пункті, - вивчи там. І тому руах є вищим, ніж ступінь нефеш, оскільки він наділяє (ступінь) нефеш.

Питання 92, 95, 111

Аріх Анпін де-іґулім світить в Аба ве-Іму[181] де-іґулім у властивості "вікон" у його трьох лініях: правій, лівій та середній; і від них протягується світло у всі іґулім; таким чином, всі деталі, які є в йошер, є також і в іґулім

5) Також в десяти сфірот в категорії іґулім, що перебувають один усередині іншого, є всі властивості отримання блага, що і в десяти сфірот лінії йошер. І це оскільки в іґулі Кетера, який після виправлення зветься Аріх Анпіном, є певний отвір, - вікно у правій стороні іґуля, - звідки спускається світло Аріх Анпіна до іґуля Аби та світить йому. І ще є друге вікно, - у лівій (стороні) іґуля Аріха[182]: виходить світло з лівої сторони іґуля Аби, який усередині нього (тобто всередині Аріх Анпіна), проколює його та утворює в ньому вікно. І звідти протягується світло до іґуля Іми, який всередині іґуля Аби, та світить у ньому. І виходить, що проходження світла всередині лівої (сторони) іґуля Аби - не для самого Аби, а воно проходить там лише шляхом переходу, але головне його свічення - для Іми. І виходить, що Аріх Анпін світить Абі та Імі разом, буквально подібно до того, як і в їхній йошер. І хоча це іґулім, (які) один усередині іншого, (але) є в них прямі лінії, - права, ліва та середня, - у властивостях цих вікон в них. І звідти в десять сфірот де-іґулім протягується світло через прямі лінії, - буквально у всіх тих самих деталях, що й в десяти сфірот прямої лінії руаха.
*Врата передмов, стор.11 (Єрусалимське видання)

Ор пнімі

40. **Іґулім, що перебувають один усередині іншого.** Іншими словами, п'ять ступенів КАХАБ ЗОН не протягуються в йошер, що означає: один нижчий за інший, тобто від тонкого до щільного (гл.1, п.5), але п'ять ступенів є рівними один одному, і жодний (з них) не є нижчим за інший, тобто не щільніший за інший. Але, звичайно ж, між ними у будь-якому випадку існують відмінності причини та наслідку, адже вони походять один від одного і протягуються один з одного: Хохма виходить з Кетера, Біна - з Хохми, Зеїр Анпін - з Біни, а Малхут - із Зеїр Анпіна (як написано вище у частині першій, гл.1, п.50, зі слова "Тепер"). Однак ця відмінність причини й наслідку, про яку йдеться вище, визначається в аспекті їхнього перебування одного всередині іншого, коли кожна причина оточує свій наслідок: Хохма походить з Кетера, Біна походить з Хохми і т.п. Таким чином, "один усередині іншого" означає, що один є наслідком іншого. Однак між ними немає відмінності "верх-низ" (як сказано вище у частині першій, гл.1, п.100).

Питання 22

50. **Є всі властивості отримання блага, що і в десяти сфірот лінії йошер.** Бо світло так закарбовує в собі якості від клі, в яке вдягається, що навіть коли виходить звідти в інше клі, не

[181] Досл.: батько і мати. Значення цих імен автор роз'яснює далі.
[182] У тексті книги Аріх Анпін іноді зветься "Аріх", а Зеїр Анпін - "Зеїр".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

змінює своїх якостей, які були у нього в попередньому клі. І оскільки в той час, коли світло ще знаходилося в лінії в прямоті, простягалося та опускалося щоразу все нижче, тобто через існуючий там екран продовжувало поступово ущільнюватися (див. гл.1, п.6), то навіть після того, як воно вже виходить звідти і приходить в десять сфірот іґулім, які не мають екрана, та, безумовно, закруглюється в них, - воно не змінює своїх якостей, (які набуті) при розповсюдженні його від ступеня до ступеня. Це означає, що, наприклад, коли світло лінії приходить у сфіру Кетер, воно закруглюється там, тобто набуває форми цього клі, в якому немає розрізнення верху та низу. Однак коли світло розповсюджується від іґуля Кетера до іґуля Хохми, воно не закруглюється (див. у першій частині таблицю запитань та відповідей про сенс слів, відповідь 3), а протягується у прямоті, тобто у розрізненні верху й низу. І виходить внаслідок цього, що іґуль Хохми є нижчим, ніж іґуль Кетера, щільнішим, ніж Кетер, і форми їх не є рівними. Подібним чином, коли світло приходить з Хохми в Біну, воно протягується до неї у прямоті. І визначається, що Біна нижче, ніж Хохма, тобто щільніша, ніж Хохма. І подібно до цього - усі сфірот. Таким чином, хоча форми десяти сфірот де-іґулім є рівними, - без відмінності верху й низу з точки зору келім, - разом з тим існує в них розрізнення верху і низу з точки зору того, що "є в них всі ті властивості отримання блага, як і в десяти сфірот лінії йошер"[183].

60. **Після виправлення зветься Аріх Анпіном.** Пояснення. Після того, як встановилися чотири світи АБЄА, кожна сфіра стала повним парцуфом у рош, тох і соф, тому (вони отримали) внаслідок цього інші імена. Парцуф, який був створений з Кетера, називається "Аріх Анпін", парцуф, який був створений з Хохми, називається "Аба", парцуф, який був створений з Біни, називається "Іма", парцуф, який був створений з шести сфірот ХАҐАТ НЕҐІ, називається "Зеїр Анпін", а парцуф, створений з Малхут, називається "Нуква". А значення цих імен буде роз'яснене з Божою допомогою у відповідному місці.

70. **Є певний отвір - вікно.** Пояснення. Вже знаєш, що завдяки світлу десяти сфірот лінії, яке отримують іґулім, всі властивості йошер неодмінно відбиваються також і в іґулім (як написано вище в п.50). Так ось, ця властивість, яка існує в лінії, називається екраном, у відбитому світлі якого знаходиться зв'язок вищого світла з келім (як написано вище в п.20). Цей екран теж закарбовується в іґулім, але без своєї авіют, тому що авіют не може піднятися з нижнього ступеня на вищий ані скільки, - адже тому він і називається вищим, що немає у нього такої авіют, як у нижнього. І зрозумій це. Але тільки аспект проміжку, який цей екран розкриває в нижньому, тобто в десяти сфірот де-йошер, увесь він сам піднімається від екрану лінії йошер та закарбовується в іґулім. І проміжок від цього екрана називається ім'ям "вікно", - подібно до вікна, яке встановлене в кімнаті, щоби воно проводило світло в кімнату. Цей екран також розкриває відбите світло як зв'язок світла з неецалем. Таким чином, якби екран зник звідти, то й світло вийшло би з неецаля, і він залишився б у пітьмі, - подібно до того, як (ніби) зачинили вікно у кімнаті. І тому, коли ми називаємо лише проміжок екрану, виключаючи його авіют, ми визначаємо це ім'ям "вікно" або "отвір".

Питання 30, 85

80. **У правій стороні іґуля.** Тобто їх (вікон) карбування відбувається також у значенні правої та лівої (сторін), які використовуються в десяти сфірот де-йошер (див. у частині першій таблицю питань та відповідей про сенс слів, відповідь 23).

90. **Спускається світло Аріх Анпіна до іґуля Аби та світить йому.** Тобто завдяки цьому згаданому вікну утворюється там розрізнення протягування та спуска світла, - а саме, що він ущільнюється в порядку ступенів, коли нижній ступінь щільніший, ніж попередній. І це те, про що написано: "звідти спускається (світло) Аріха до іґуля Аби". Іншими словами, завдяки вікну світло набуло властивості авіют та аспекту низу в Абі де-іґулім, тобто у Хохми, коли знизилася в ступені, і тепер вона не дорівнює Кетеру де-іґулім, як це було до того, як отримала світло йошер через вікно. І так само - Біна, вона є нижчою за Хохму.

Питання 88

100. **Проколює його та утворює в ньому вікно.** Ми знаємо, що це вікно утворюється в сфірот одночасно зі спуском світла до нього (тобто до іґуля) з вищого іґуля. А саме, тоді це світло

[183] Тобто, з огляду на властивості світла.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

робить у ньому запис про екран, який включений до нього. І тому вважається, що світло начебто проколює його і створює в ньому вікно.

200. **Він проходить там лише шляхом переходу.** Це докладно роз'яснене вище (гл.1, п.4).

300. **Прямі лінії, - права, ліва та середня, - у властивостях цих вікон.** Тобто світло спускається від іґуля до іґуля шляхом продовження в йошер, - по прямих лініях. Але це насправді ще не вважається аспектом виправлення в лініях, які спускаються "від екрану", коли є в них світло захара, яке може наділяти інших. Але в цих лініях іґулім немає сили віддачі, оскільки вони спускаються у властивостях "вікон", яких достатньо для отримання світла заради самих себе, але не для віддачі іншим. І це правило: кожен, в кого немає екрана, - немає в нього і світла захара, а лише світло некеви, яке є світлом нефеш.

Адам Кадмон протягнувся від Ейн соф до соф Ацилута, і до нього включені всі світи; і немає у нас дозволу займатися ним

6) Так ось цей АК[184] протягнувся[185] з кінця в кінець, від верхнього краю до краю нижнього у всьому просторі Ацилуту. І до цього Адама включені всі світи, як напишемо з Божою допомогою. Однак про внутрішню властивість і сутність цього Адама немає в нас дозволу говорити та займатися ним взагалі.
*Дерево життя, врата 1, гілка 2

Ор пнімі

400. **І цей АК.** Не дивуйся імені "Адам", яке використовується тут. Це подібно до того, що вчать (у Мідраші раба, Берешит, 27): "Сказав раби Юдан: "Велика сила пророків, які уподібнюють форму її Сотворителю, - як сказано: "і почув я голос людський зсередини Улая..."[186], "і над образом престолу - образ, що подібний до людини на ньому зверху..."[187]. І сенс цього з Божою допомогою буде роз'яснений у відповідному місці.

1. **Простягнувся з кінця в кінець.** Пояснення. Від Ейн соф, благословенний Він, найтоншого в усіх світах, і до центральної точки, - властивості, найбільш щільної в усіх світах. Таким чином, вся реальність, що перед нами, як вищі, так і нижні, - всі вони є його вітами, що розвинулися від нього, залежать від нього та вдягаються на нього. І тому він поєднує всіх.

2. **Однак про внутрішню властивість і про сутність цього Адама немає в нас дозволу говорити та займатися ним взагалі.** Внутрішнє, тобто аспект світла Ейн соф, що вдягнений в нього, а його сутність - це категорія ҐАР у ньому. І вже роз'яснено (у передмові до Вчення про десять сфірот, п.27), що немає у нас дозволу розмовляти про всю категорію ҐАР на будь-якому ступені та в (будь-якому) парцуфі, - навіть у світі Асія. Проте властивостями ЗАТ нам займатися можна, і навіть ЗАТ де-ҐАР Адама Кадмона. Вивчи там.

Спочатку вийшли іґулім, а потім - йошер; ми не займаємося іґулім, а тільки йошер

7) Однак спочатку виходять десять сфірот шляхом (розвитку) іґулім, одних усередині інших, а потім усередині іґулім шляхом (розвитку) йошер протягується ніби образ деякого Адама по довжині усіх згаданих вище іґулім. І ми взагалі не займаємося іґулім, а тільки лише йошер.

Ор пнімі

3. **Спочатку виходять десять сфірот шляхом (розвитку) іґулім, одних усередині інших.** Вже роз'яснено вище, що іґулім розкриваються разом зі скороченням і виходом світла, а затим розкривається йошер. Таким чином, іґулім вважаються причиною, яка викликає світло лінії, і тому визначаються як такі, що передують йому.

4. **По довжині всіх згаданих вище іґулім.** Тобто від верхнього краю до нижнього краю, як сказано вище. Розглянемо як приклад матеріальну довжину і вивчимо через це її духовний

[184] Абревіатура імені Адам Кадмон.
[185] Використовується слово "מברית", що може означати також "замикає як засув", "засувка".
[186] Писання, Даніель, 8:16.
[187] Пророки, Єхезкель, 1:26.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

корінь. Матеріальна довжина нам зрозуміла відповідно до трьох аспектів: це верхній кінець, нижній кінець та відстань між ними. І буквально подібно до цього визначається духовна довжина: спочатку визначається нижній край у ступеня, - тобто його остання властивість, найбільш щільна, нижче за яку в авіют немає. Виходячи зі знання нижнього краю, разом з ним відразу знатимеш і верхній край, бо мірі авіют в останній властивості буде відповідати міра рівня відбитого світла (як написано у Внутрішньому споглядданні, п.86/1, - вивчи там уважно). Так, наприклад, авіют бхіни далет, яка знаходиться в бхіні далет, набуває (за допомогою відбитого світла) рівень Кетера де-Кетер; авіют бхіни ґімел у бхіні далет набуває лише рівня Кетера Хохми, а бхіна бет у бхіні далет набуває лише рівня Кетера Біни, і т.п. Таким чином, при знанні нижнього краю відразу разом з ним пізнається верхній край. А після того, як відомі обидва краї ступеня, по них тобі буде відома і відстань між ними. Бо духовна відстань означає зміну форми між двома властивостями: якою є величина зміни форми, така і відстань між ними. Наприклад, якщо нижній край - це бхіна алеф, що є в бхіні далет, виходить, що верхній край - лише на рівні Кетера Зеїр Анпіна (уважно вивчи це у Внутрішньому споглядданні). Таким чином, відстань (між ними) не надто велика. Але якщо нижній край - це бхіна бет, виходить, що верхній край – це рівень Кетера Біни. Тим самим відстань між ними - це дві властивості авіют: бхіна алеф і бхіна бет. А якщо нижній край - це авіют бхіни ґімел у бхіні далет, виходить, що верхній край - Кетер Хохми, так ось тут відстань - у довжину трьох властивостей. І далі - подібним чином. І зрозумій це добре.

5. **Але ми взагалі не займаємося іґулім.** І це тому, що іґулім оточують три перші сфіри де-йошер (як написано вище у гл.1, п.90, зі слів "А причину"). Відомо, що у властивості їхніх келім вони все ж таки є незмірно вищими за ҐАР де-йошер. І вже знаєш, що заборонено нам займатися ҐАР та обговорювати їх, а тому немає у нас дозволу займатися будь-якими властивостями іґулім.

Питання 117-119

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Внутрішнє споглядання

Глава 1

пояснює десять сфірот іґулім

Іґулім – це категорія ҐАР

1) Отже, про десять сфірот іґулім рав говорить дуже мало, і навіть ці речі, яких небагато, здаються сповненими протиріч. Проте докладно говорити про них неможливо, оскільки це категорія трьох перших сфірот, якими нам займатися заборонено. Разом з тим, ті деякі речі, про які рав написав, у будь-якому випадку слід роз'яснити докладно і ясно, - таким чином, щоби цього було достатньо для тієї мети, до якої рав бажав прийти, тобто наскільки це безумовно необхідно для (з'ясування) зв'язків (у досліджуваній) мудрості.

В десяти сфірот де-іґулім будь-який зовнішній - важливіший

2) І спочатку зрозумій сказане в загальному. Рав ділить сукупність усієї реальності на дві категорії: іґулім та йошер. А саме, у кожному парцуфі, що знаходиться в п'яти світах Адам Кадмон та АБЄА, аж до цього світу, є властивості і десяти сфірот де-іґулім, і десяти сфірот де-йошер. Так от, ми бачимо, що в сфірот де-іґулім, будь-який зовнішній виявляється більш достойним, а будь-який більш внутрішній, - гіршим. Бо вищий іґуль, найближчий до Ейн соф, що охоплює і оточує всю реальність, - він найбільш чудовий з усіх, і називається Кетером. Усередині нього - другий іґуль, який називається Хохма, він гірший за Кетера, - і т.д., аж до (самої) внутрішньої з усіх сфери, яка є цим світом та найгіршою з усіх іґулім, і вона - пітьма без світла, сповнена нечистоти. Таким чином, будь-який внутрішній іґуль, - поганіший, а кожен зовнішній іґуль, - більш чудовий.

В десяти сфірот де-йошер будь-який більш внутрішній - важливіший

3) І протилежними їм є сфірот де-йошер, бо в них будь-який більш внутрішній є більш чудовим. Таким чином, десять сфірот де-йошер, - перші та внутрішні з усіх них, і це десять сфірот світу Адам Кадмон, - іменуються лінією, що розповсюджується з Ейн соф, яка протягується майже до цього світу, але не торкається його. І в його (тобто АК) зовнішній властивості на нього вдягаються десять сфірот де-йошер другого світу, званого світом Ацилут, ступінь якого відносно світу Адам Кадмон знижується. У зовнішній властивості світу Ацилут на нього вдягаються десять сфірот де-йошер світу Брія, який гірший, ніж Ацилут. І так далі, - аж до десяти сфірот де-йошер світу Асія, який є найгіршим, і він одягає ззовні всі світи. Таким чином, у сфірот де-йошер виявляється, що кожен більш зовнішній ніж інший, - він гірший за нього, а будь-який більш внутрішній ніж інший, - він кращий за інший. Тобто це є протилежним десяти сфірот де-іґулім. Насправді в цій протилежності між сфірот де-іґулім і сфірот де-йошер закладений глибокий і великий сенс, і слід зрозуміти його добре.

Два способи отримання в клі: 1) завдяки його внутрішній властивості; 2) завдяки його зовнішній властивості

4) І вже знаєш, що коли в центральній точці, яка знаходиться в Ейн соф, благословенний Він, відбулося скорочення, - віддалилося світло, що оточує цю точку, і утворився порожній простір (див. вище, частину першу, ОП, гл.1, п. 50 зі слів "Так ось, ця бхіна"). І там роз'яснено, що вона названа центральною точкою, щоб вказати, що в неї немає отримання завдяки внутрішній властивості, її нутру, а лише через зовнішню властивість, котра її оточує. Адже тому і отримує світло без міри і межі, оскільки той, хто отримує у зовнішній властивості, не створює межу на світло, - вивчи там уважно. Таким чином, є у нас два види отримання в келім: перший вид - одержання у зовнішню властивість, а другий вид - одержання у внутрішню властивість. І, безумовно, не йдеться тут про місця і площі, які були б подібними для тебе зовнішньому й внутрішньому. І якщо так, то слід добре розуміти, якими внутрішніми та зовнішніми властивостями ми тут займаємося.

Три перші бхіни лише викликають розкриття бхіни далет, але самі вони не є одержувачами; це подібно до чотирьох оболонок у стінці посудини

5) Вже відомо, що духовне клі - це аспект "бажання", яке є в неецалі для отримання благодаті

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

від Ейн соф (див. таблицю питань та відповідей про сенс слів частини першої, відповідь 25). Відомо також, що в цьому бажанні є чотири бхіни, одна нижче за іншу. Іншими словами, це клі, тобто "бажання отримувати", не встановлюється в неецалі, будучи гідним свого призначення доти, доки поступово не пройде чотири стадії (розвитку). Бхіна алеф - це бажання дуже слабке, (бажання в) бхіні бет більше від бхіни алеф, - і т.п., аж до бхіни далет, що є величчю бажання в тій мірі, яка необхідна для постійного завершеного клі. І сенс цього вже роз'яснений вище (частина перша, ОП, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості", - подивися там). Адже оскільки форма цього бажання отримувати є абсолютно протилежною властивості бажання віддавати, що включене до світла Ейн соф, благословенний Він, тому воно не може розкритися за один раз, але лише поступово. (Це розкриття) починається з бажання віддачі, що входить до кореня, званого Кетером, потім (стає) щільнішим, ніж воно, трохи відмінним від нього, будучи бхіною алеф, потім (перетворюється) на більш щільне, яке зветься бхіною бет, - і т.д., аж до того, що відрізняється від форми світла повністю у бхіні далет, яка особливо придатна для використання в неецалі в якості клі. Між тим, у трьох попередніх бхінот бажання отримувати не розкривається тією мірою, яка бажана для клі отримання. І тому лише бхіна далет вважається головним клі отримання неецаля, називаючись внаслідок цього внутрішньою властивістю і нутром створіння. А бхіна ґімел в бажанні вважається такою, що знаходиться зовні бхіни далет, бхіна бет - зовні бхіни ґімел, бхіна алеф - зовні бхіни бет, а властивість Кетера - зовні їх усіх. Це подібно до стінки матеріальної посудини, яка зроблена з чотирьох оболонок, одна на іншій, і вміст, що наповнює цю посудину, знаходиться, безумовно, лише в четвертій, внутрішній оболонці, а три її зовнішні оболонки, що її оточують, зроблені там лише для зміцнення четвертої, внутрішньої оболонки. І подібно до цього розсуди також і тут: світло приймається лише у бхіну далет, а три попередні бхіни, - це її зовнішнє, і вони приходять лише тому, що неможливо, щоб розкрилася бхіна далет, окрім як тільки шляхом розвитку (з них).

Питання 53, 78, 97, 122-124

Внутрішнє і щільність - це те саме, зовнішнє і тонкість - це те саме

6) Отже, тобі докладно роз'яснені внутрішня та зовнішня властивості, які слід розрізняти в кожному клі. Бо, як відомо, внаслідок того, що в кожному клі обов'язково існують чотири бхіни, тому остання бхіна в них називається нутром і внутрішньою властивістю цього клі, будучи головною властивістю отримання, що знаходиться в клі. А бхінот, які передують їй, щоб розкрити останню бхіну, вважаються зовнішньою частиною клі, і кожен ступінь, більш віддалений від останньої бхіни, вважається зовнішнім. Відомо також, що бхіна алеф є більш тонкою, ніж бхіна бет, а бхіна далет найщільніша з усіх. Виходить, що внутрішнє і щільність (авіют), - це те саме. Таким чином, те, що бхіна далет вважається такою, яка отримує благо, - це лише тому, що вона найбільш щільна. А зовнішнє і тонкість - це те саме: оскільки її (тобто бхіни алеф) бажання слабке, тонке і найближче до Маациля, тому вона зовнішня. Іншими словами, вона найбільш віддалена від того, щоби бути властивістю отримання, якими є внутрішня властивість і нутро.

Питання 28

Близькість та віддалення від Маациля оцінюється по відношенню до отримання в неецалі

7) І це те, що написано равом про сфірот іґулім: кожен більш зовнішній, - більш достойний та близький до Маациля. Бо аспект кореня, званий Кетером, найбільш тонкий з усіх і найбільше від усіх знаходиться в близькості форми з Ейн соф. Це називається, що він близький до Маациля, і це називається, що він (самий) зовнішній з усіх, - тобто дуже віддалений від нутра, внутрішньої властивості, - від властивості отримання. Після нього - бхіна алеф, більш внутрішня, ніж Кетер, тобто ближча до властивості отримання ніж він. Бхіна бет більш внутрішня, ніж вона, тобто ближча до бхіни далет, котра є властивістю отримання, - аж до бхіни далет, по-справжньому внутрішньої. Тобто вона отримує достаток і тому її форма віддалена від Маациля більше, ніж (форма) інших.

Питання 96

В десяти сфірот де-йошер міра їхньої величини залежить від відбитого світла, яке піднімається від авіют в екрані; у більш щільного відбите світло є більшим

8) Однак у сфірот де-йошер існує фактор відбитого світла, який піднімається від зівуґа екрану з вищим світлом (див. першу частину, таблицю питань та відповідей про сенс слів, (відповідь)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

про слово "екран"). Рівень величини цього відбитого світла відмірюється на рівні авіют, яка існує в екрані, що здійснює зіву' з вищим світлом. Найбільш щільний екран, тобто бхіни далет, виявляється таким, що розкриває повний рівень десяти сфірот, і це - до Кетера. Якщо, однак, міра авіют в екрані менша на один ступень, і немає в ньому більше, ніж бхіни ґімел, він виявляється таким, що розкриває тільки десять сфірот, в кожній з яких не більше ніж рівень Хохми, і бракує Кетера. Якщо ж є в ньому авіют лише бхіни бет, то він виявляється таким, що розкриває десять сфірот, у кожній з яких є лише рівень Біни, та бракує Кетера і Хохми. А якщо в екрані є авіют тільки бхіни алеф, то він розкриває десять сфірот, в кожній з яких - лише рівень Зеїр Анпіна. Якщо ж в екрані немає навіть авіют бхіни алеф, то він не розкриває жодного рівня, - лише ступінь Малхут. А сенс цього ми з'ясуємо, з Божою допомогою, у третій частині.

Глава 2

пояснює п'ять основних відмінностей між п'ятьма світами АК та АБЄА

Основа відмінності між п'ятьма світами АК та АБЄА - авіют їхнього екрану; в АК це бхіна далет

9) І знай, що головна відмінність між п'ятьма світами АК та АБЄА де-йошер, - в мірі авіют, яка знаходиться в екрані їхніх келім. Екран в келім світу Адам Кадмон дуже щільний, тобто - авіют бхіни далет, і немає у всіх світах авіют більшої, ніж у ньому. І тому його десять сфірот є досконалими, тобто кожна з них на рівні Кетера, що є близьким до Ейн соф, благословенний Він. І це перший світ, найважливіший з них, який розпростерся від краю до краю, - від Ейн соф, благословенний Він, до цього світу. І тому вважається, що він розташований усередині всіх світів. Адже вже знаєш, що внутрішнє і авіют - це одне й те ж, а оскільки екран в келім світу Адам Кадмон - це бхіна далет, тобто він найщільніший з усіх, через це він (тобто АК) найбільш внутрішній з усіх.

Світ Ацилут (походить) від екрана бхіни ґімел, і тому він є зовнішнім для АК, (екран) якого є бхіною далет

10) Екран в келім світу Ацилут не настільки щільний, як екран у світі АК, бо авіют в екрані Ацилуту - лише бхіна ґімел. Тому кожна з десяти сфірот де-йошер Ацилуту має лише рівень Хохми та їм бракує Кетера. Внаслідок цього відносно десяти сфірот рівня Кетеру у світі Адам Кадмон вони вважаються нижчими, та визначаються як зовнішні щодо десяти сфірот в АК. Бо авіют бхіни ґімел - це зовнішнє для авіют рівня далет, а тонкість і зовнішнє - це те саме, як сказано вище. Тому світ Ацилут стає облаченням, що означає зовнішню властивість та облачення світу АК, який (більш) внутрішній, ніж він.

Екран (світу) Брія - це бхіна бет, і тому він (тобто світ Брія) - це зовнішнє Ацилуту

11) Екран в келім десяти сфірот світу Брія тонший, ніж у світі Ацилут, і є в ньому лише авіют бхіни бет, а тому рівень цих десяти сфірот - це лише рівень Біни. Тому світ Брія більш зовнішній, ніж світ Ацилут, де є авіют бхіни ґімел, і тому він більш внутрішній, ніж світ Брія, авіют якого лише бхіна бет. Тому світ Брія вважається зовнішнім і облаченням на світ Ацилут.

Екран у світі Єцира - від бхіни алеф, і тому він (тобто світ Єцира) є зовнішнім для світу Брія

12) В екрані світу Єцира є тільки найслабша авіют бхіни алеф. Тому рівень десяти сфірот світу Єцира короткий, вони досягають лише рівня Зеїр Анпіна, і не вистачає їм трьох перших сфірот, а саме: Кетера, Хохми та Біни. І тому світ Єцира ще більш зовнішній, ніж світ Брія, оскільки там існує авіют бхіни бет, і відносно авіют бхіни алеф у світі Єцира вона більш внутрішня. З огляду на це світ Єцира вважається зовнішнім та облаченням на світ Брія.

Екран Асія - лише від кореневої авіют, і тому він самий зовнішній з усіх

13) Екран в десяти сфірот де-йошер світу Асія повністю тонкий без будь-якої авіют взагалі, а тому у нього немає зіву'а з вищим світлом, котрий піднімає відбите світло. Через те, що немає в них (тобто в десяти сфірот Асія) відбитого світла, немає у них також і вищого світла, бо вище світло не сприймається в парцуфі без відбитого світла. Тому в цих десяти сфірот є лише рівень Малхут і не вистачає дев'яти перших сфірот, а саме: Кетера, Хохми, Біни і Зеїр Анпіна (який містить шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ). І з тієї причини, що екран в них тонший, ніж у всіх попередніх

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світах, вони вважаються самими зовнішніми з усіх. Бо вже знаєш, що тонкість і зовнішнє - це те саме. І тому світ Єцира, в келім якого принаймні є екран бхіни алеф, вважається внутрішнім світом відносно світу Асія. А світ Асія визначається як зовнішній і облачення, - і на світ Єцира, і на всі світи разом, оскільки він (тобто його екран) найтонший із усіх.

Питання 98

Зворотне значення між наділенням світлом та облачанням світла

14) І не дивуйся поясненню, яке надане (вище), що у більш тонкі келім повинно вдягатися важливіше світло, оскільки, як відомо, у тонкого клі форма ближча до світла. Як же тут мовиться, що у будь-кого, хто більш щільний, рівень вищий? Однак слід знати, що облачання світла в келім - це один аспект, а наділення вищим світлом парцуфа - це інший: вони далекі один від одного; і не тільки, але між ними існує протилежне значення від краю до краю. Бо таким є правило: вищий наділяє нижнього лише через (свою) найбільшу щільність, а нижній отримує світло від вищого лише через (свою) найбільшу тонкість. І слід зрозуміти це дуже добре, оскільки це важливий ключ в мудрості (кабали).

Питання 140-141

Скорочення було лише в бхіні далет

15) І щоб зрозуміти це, потребуємо більшого розуміння сутності скорочення та лінії. Ти знаєш, що скорочення було лише в бхіні далет, яка зветься Малхут Ейн соф, благословенний Він, або центральною точкою. А причина проста: оскільки скорочення означає стримування бажання отримувати, - тобто воно утримує себе від отримання достатку в світлі Ейн соф, - то і скорочення відбувається лише в клі одержання. Та оскільки крім бхіни далет там немає іншого клі одержання, тому скорочення відбувається тільки в бхіні далет. Вище вже роз'яснено, що три бхіни, які передують бхіні далет, не вважаються клі отримання взагалі, а (розглядаються) лише як фактори, що викликають внаслідок свого розвитку розкриття цього клі отримання, яке є бхіною далет. І тому скорочення зовсім не діє на них, а тільки на центральну точку - бхіну далет.

Все світло вийшло, оскільки не було іншого клі отримання, окрім бхіни далет

16) І оскільки зменшилося бажання в бхіні далет, вийшло світло також і з трьох попередніх бхінот, бо немає там більше інших келім отримання, які б утримували світло всередині себе. І навіть світла, що відносяться до трьох попередніх бхінот, мали бути отримані в бхіну далет теж, адже в їхніх властивостях немає клі одержання. Але оскільки припинилося отримання в бхіні далет, одразу ж зникло все світло.

Питання 102, 126

У світлі лінії були лише три перші бхіни

17) Так ось, після виходу світла внаслідок скорочення, вона (тобто Малхут) знову притягнула світло з Ейн соф, благословенний Він, у властивості лінії, що означає малу міру світла, в якій є лише три перші бхіни бажання отримувати, і немає там бхіни далет, як роз'яснено вище (частина перша, ОП, гл.2, п.2, - вивчи там уважно). І відповідно до роз'ясненого про те, що у трьох перших бхінот бажання властивість клі отримання зовсім відсутня, слід запитати: яким чином тут можна отримати світло без клі отримання, - адже у цих трьох бхінот все ще немає властивості одержання, а бхіни далет, яка власне і являє собою клі отримання в парцуфі, тут, у властивостях лінії, нема?

Пояснення зівуґа де-акаа

18) Справа в тому, що оскільки вся основа скорочення (походить) лише зі сторони неецаля, а зовсім не зі сторони Маациля, тому вище світло взагалі не дотримується того скорочення, яке зробила центральна точка. І тому вважається, що вище світло спускається також і до бхіни далет. Однак через скорочення, яке раніше, до приходу цього світла, накладене на бхіну далет, бхіна далет перешкоджає йому в цьому, щоб воно не з'являлося всередині неї. І це називається в книгах ім'ям "зівуґ де-акаа", оскільки цей процес подібний до (ситуації з) двома предметами, коли один прагне зламати огорожу і пройти через кордон, утворений іншим, однак другий протистоїть йому усією силою та перешкоджає йому досягти свого кордону. Виходить, що кожен ударяється об кордон іншого, - і це подібно до двох жорстких предметів. Природа рідини дозволяє чомусь іншому увійти та змішатися з нею, і те ж саме - з м'яким предметом,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

який у будь-якому випадкові дозволяє іншому предмету трохи увійти і втиснути певною мірою його верхню оболонку. Між тим, два жорсткі предмети не дозволяють, щоби один потіснив іншого у його межах навіть трохи. І тому, коли жорсткі предмети стикаються один з одним, вони вдаряють один одного, - сама їхня зустріч створює їхнє зіткнення. Таким же чином зрозумій сутність розповсюдження вищого світла з Ейн соф, благословенний Він, звичай якого наповнювати також і бхіну далет, як це було в Ейн соф, благословенний Він. Тому світло реально спускається для вдягання у бхіну далет, але сила скорочення бхіни далет перешкоджає йому і не дозволяє спуститися всередину неї. І тому така зустріч вищого світла із силою скорочення називається зіву'ом де-акаа, - тобто кожен з них заважає і перешкоджає способу поведінки та закону іншого, оскільки закон світла Ейн соф - наповнити бхіну далет, а закон самої бхіни далет - відштовхнути вище світло, не отримуючи його.

Питання 23, 99

Пояснення (поняття) "відбите світло"

19) Так ось, через зустріч і зіткнення, які відбуваються в бхіні далет, народжується і виходить нове світло. Це подібно до світла сонця, що падає на поверхню дзеркала, тобто скла, пофарбованого фарбою з іншого боку: внаслідок того, що промені сонця не можуть пройти крізь дзеркало через фарбу, нанесену на нього з іншого боку, промені сонця звідти повертаються назад і породжують там яскравий відблиск. Так само (і тут): через те, що вище світло зустрічається із силою скорочення в бхіні далет, яка називається екраном, вважається, що цей екран відбив його до його кореня. Однак це не процес приховування (світла), а навпаки, - відбиття вищого світла від бхіни далет нагору вважається новим, особливим світлом, яке піднімається до вищого світла, вдягається на нього та утримує його в собі. І внаслідок цього воно за властивістю вважається подібним до клі отримання вищого світла.

Відбите світло стає клі отримання замість бхіни далет

20) І знай, що у властивості рош будь-якого парцуфа немає жодного іншого клі одержання, окрім згаданого відбитого світла, як це буде роз'яснене у своєму місці. Вся сила отримання, що знаходиться у цьому відбитому світлі (утворюється) тому, що він народжується та виходить від аспекту зіткнення, яке відбулося в бхіні далет. І оскільки це (світло) - породження бхіни далет, воно стає властивістю отримання подібно до неї. Це питання буде роз'яснене у його повноті в частині третій, оскільки його місце саме там.

Відбите світло стає клі отримання в лінії

21) І тепер зрозумій (відповідь) на те, про що ми запитали вище: як може вище світло розповсюдитися тільки в трьох бхінот, у той час, як в цих трьох бхінот ще немає клі одержання, - подивися там. З того, що роз'яснене, добре зрозуміло, що властивість одержання для цього світла і зараз походить лише від бхіни далет, але вже в аспекті клі отримання, (створеного) з відбитого світла, що піднімається від зіву'у де-акаа в бхіні далет. Це відбите світло і є тим клі одержання, що знаходиться в лінії, яка протягнулася від Ейн соф, благословенний Він, всередину простору. І воно - буквально як сама бхіна далет, котра є властивістю отримання в Ейн соф, благословенний Він. Таким чином зараз, після скорочення, коли бракує бхіни далет, її замінює породжене за допомогою її екрана відбите світло. І зрозумій це добре.

Питання 104

Келім у десяти сфірот де-рош - це тільки корені келім

22) Отже, докладно роз'яснено, що хоча є в бажанні отримувати чотири бхіни, проте, не всі бхінот вважаються клі отримання, а лише бхіна далет. Також роз'яснено, що в цій лінії, яка протягнулася з Ейн соф, благословенний Він, усередину простору після скорочення, клі одержання - це категорія відбитого світла, яке піднімається від екрану в бхіні далет. Бо оскільки воно походить від бхіни далет, то завдяки цьому стає здатним бути клі, яке отримує. І у відповідному місці буде роз'яснено, що це відбите світло не завершує своєї функції одержання повністю, доки не розповсюдиться також від екрана та нижче за нього. Це (відбувається) таким чином, що екран знову розповсюджується в чотирьох ступенях до бхіни далет. І це справжні келім згаданої лінії. Між тим чотири первинні бхіни, які виходять в силу зіву'у де-акаа від екрану і вгору, аж до кореня, вважаються лише корінням келім. Вони не є істинними келім, а

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

лише корінням келім, тому що сила екрану не може піднятися разом з відбитим світлом від його місця і вгору, і тому там є лише аспект самого світла, без будь-якої авіют екрана. Але потім, коли це відбите світло розповсюджується від місця екрану вниз, воно проводить разом із собою авіют екрану теж, і тоді утворюються реальні келім. І тут немає можливості розширити пояснення.

Питання 2

Глава 3

пояснює сутність та матеріал у келім

Розширене пояснення чотирьох бхінот бажання

23) Тепер нам відкривається підхід для розуміння того, про що ми запитували вище: про порядок сфірот де-йошер, в яких кожний, хто щільніший, той є вищим і важливішим. І це протирічить (уявленню) в розумі, - адже розум вважає, що в будь-яке тонше клі одягається світло вище і важливіше, а в щільніше клі вдягається світло нижче й гірше. Зі сказаного (далі) ти це зрозумієш, але перш за все ми повинні розширити розуміння в питанні чотирьох властивостей бажання, якими є келім десяти сфірот, звані: Хохма, Біна, Зеїр Анпін і Малхут, та їхній корінь, іменований Кетером, (а Зеїр Анпін містить шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ), що необхідно роз'яснити широко.

Три категорії, що розрізняються (в клі): матеріал клі, сила скорочення в клі, екран в ньому

24) Є тут, у цих келім, три кореневі категорії: перша - сутність матеріалу клі; друга - сила скорочення в ньому, що означає відмову від великого бажання отримувати, - за своїм власним вибором та бажанням, а не через владу вищого над ним; третя - властивість екрану в ньому, що означає відмову від великого бажання отримувати в силу влади над ним вищого, і ця відмова - через необхідність, а не за власним наміром. І роз'яснимо їх один за одним.

Питання 127

Чотири ступеня бажання отримувати - це матеріал клі

25) Вже знаєш, що матеріал будь-якого клі - це чотири ступеня в бажанні отримувати, один нижчий за інший. Вищий (ступінь) - це причина та породжуючий фактор для виходу того, що нижче за нього: корінь - це причина для розкриття бажання на рівні бхіни алеф; бхіна алеф - це причина для розкриття бажання у бхіні бет; бхіна бет - це причина для розкриття бажання у бхіні ґімел; бхіна ґімел - це причина для розкриття бажання в бхіні далет. А сутність цього розвитку за обов'язковості причинно-наслідкового (порядку) вже докладно роз'яснена вище в частині першій (в ОП, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості", - подивися там уважно все продовження; я не хочу дублювати всі ці подробиці без необхідності, однак звернися з увагою до слів, що наведені там, бо я спираюсь на них у продовженні роз'яснення, яке я додаю тут).

Питання 42

Дві властивості в кожній бхіні: те, що існує в ній від її вищого, і те, що є в ній від її власної сутності

26) Однак слід уточнити, що в кожній бхіні з цих чотирьох бхінот є дві властивості: перша - це міра матеріалу, який потрапляє до неї від її причини; друга - це міра матеріалу в її власній сутності, який приводиться в дію світлом, що вдягається до неї. І відомо, що аспект бажання, яке є в ступені, називається ім'ям "Малхут" ступеня. І навіть у місці, де не розрізнюється ознака клі, тобто в Ейн соф, благословенний Він, бажання, яке є там, ми теж називаємо, іменем Малхут Ейн соф, благословенний Він, - як відомо про таємницю (написаного): "Він та ім'я Його єдині", де "ім'я" - це назва сфіри Малхут, а (слово) "ім'я Його" у ґематрії відповідає (слову) "бажання".

Питання 147

Малхут Кетера спустилася і стала аспектом матеріалу у сфірі Хохма

27) А тепер роз'яснимо (ці) дві властивості, які слід розрізняти в кожній із чотирьох бхінот. Так ось, корінь ступеня, а це таємниця світла Ейн соф, що розрізняється в ньому, називається

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Кетером цього ступеня. Відомо, що у вищому світлі є лише аспект бажання віддавати та приносити добро іншим, тобто всій реальності, яка існує у створених світах. Але немає в ньому, не дай Боже, від "бажання отримувати" абсолютно нічого, як це добре, у подробицях, описано у Внутрішньому споглядані в першій частині, - вивчи там. Так ось, Малхут Кетера - це причина для бхіни алеф, адже те, що у вищого є бажанням, стає обов'язковим та необхідністю для його нижнього. І тому бажання доставити добро і наділити благом, яким є Малхут Кетера, стає властивістю "бажання отримувати" в бхіні алеф, яка називається "Хохма". При цьому вважається, що сама Малхут Кетера спускається, вдягається та стає бажанням отримувати бхіни алеф, тобто буквально її матеріалом: бажання в бхіні алеф - це матеріал, що є в цій бхіні, а вище світло, яке зветься "хая", вдягається у цей матеріал. Тому вважається, що Малхут Кетера стала матеріалом сфіри, яка йменується Хохмою. І це перша властивість, яку слід розрізняти у матеріалі бхіни алеф.

Питання 127-129

Після розкриття світла Хохма вийшло саме клі Хохми

28) Друга властивість (проявляється) після того, як усередині Малхут Кетера, яка є матеріалом Хохми, розповсюджується вище світло, зване хая. Бо тоді Малхут Кетера набуває властивості істинного матеріалу бхіни алеф. І хоча Малхут Кетера, тобто включене до вищого світла бажання віддачі, стало властивістю бажання отримувати та первинним матеріалом бхіни алеф, проте цього достатньо лише для бхіни кореня в бхіні алеф, - а саме для того, щоб це бажання отримувати притягнуло вище світло до себе. Його можна назвати подібним до первинного матеріалу для сфіри Хохма, оскільки воно ще у властивості Сотворителя і Кетера. А коли воно виходить з властивості Маациля і Кетера у властивість неецаля й Хохми, яка називається бхіною алеф? Це лише після того, як згадане бажання отримувати притягне всередину світло хая, що йому належить, - тоді воно виходить із спільності Маациля і називається неецалем або Хохмою. Зрозумій це добре, і тоді не відхилишся від мети. Таким чином, тобі роз'яснені дві властивості у матеріалі клі Хохми: перша називається Малхут вищого до того, як притягнула своє світло; друге називається самим клі Хохми, а саме Малхут Хохми, оскільки клі завжди називається на ім'я "Малхут".

Питання 130, 143

Малхут Хохми стала первинним матеріалом для Біни, а з виходом її світла вийшло й саме клі Біни

29) І так само осягнеш матеріал бхіни бет, званої Біною. Її причина - це бажання, яке включене до бхіни алеф, що зветься Хохмою. А саме, - тільки Малхут Хохми, бо бажання в ступені завжди називається клі, або Малхут ступеня, як сказано вище. Ця Малхут Хохми вдягається та стає первинним матеріалом у сфірі Біна, аби притягнути світло, що їй належить, і це перша властивість у матеріалі бхіни бет, званої Біною. А потім, після того як вона притягує світло, що зветься нешамою, тоді виходить її матеріал з властивості Малхут Хохми, котра є бхіною алеф, та набуває власної форми, тобто справжньої бхіни бет, яка називається Біною.

Малхут Біни стає первинним матеріалом для Зеїр Анпіна, а з виходом його світла розкривається саме клі Зеїр Анпіна

30) І подібно до цього осягнеш також матеріал бхіни ґімел, яка називається Зеїр Анпіном. Малхут Біни - це його причина, і вона стає властивістю первинного матеріалу для Зеїр Анпіна, який є бхіною ґімел, а саме, - притягуючи світло, що відноситься до неї, яке називається світлом руах. А друга властивість (утворюється) після того, як вона притягує та отримує своє світло. Тоді її матеріал виходить з властивості Малхут Біни та набуває властивості Малхут Зеїр Анпіна.

Малхут Зеїр Анпіна - це первинний матеріал для Малхут, а з виходом її світла розкривається клі самої Малхут

31) І такими самими є дві властивості у матеріалі бхіни далет. Малхут Зеїр Анпіна - це її причина, яка вдяглася і стала первинним матеріалом для бхіни далет, званої Малхут, чого достатньо для отримання світла нефеш, котре відноситься до неї. І тоді Малхут Зеїр Анпіна виходить з властивості Зеїр Анпіна та стає бхіною далет, тобто властивістю Малхут де-Малхут.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Згадані келім отримання - це, по суті, саме продовження (світла)

32) Однак зрозумій, що хоча ми пояснили і визначили властивості отримання в кожній бхіні самій по собі, під цим мається на увазі по суті (лише) продовження світла, коли кожна бхіна притягує до себе світло, що відноситься до неї. Але справжнє клі, яке гідне зватися ім'ям "клі отримання в неецалі", - це саме бхіна далет, а не три попередні бхіни, як роз'яснено вище.

Глава 4

пояснює точну інтерпретацію мудрецями, благословенної пам'яті, чотирьох аспектів авіют через чотири стадії (Псахім, 25); бхіна алеф: "неможливо та не має наміру"; бхіна бет: "можливо та не має наміру"; бхіна ґімел: "неможливо та має намір"; бхіна далет: "можливо та має намір"

З'ясування чотирьох бхінот у бажанні відповідно до чотирьох стадій (вибору) в "можливо" та "має намір"

33) І щоб дати про це точне та розширене тлумачення, поясню тобі це зі слів мудреців (трактат Псахім, 25/2, дивись там). Цитата: "Сказано: коли насолода приходить до людини за необхідності, Абає сказав: "(це) дозволено", а Раба сказав: "(це) заборонено". "Можливо та має намір", "неможливо та має намір", - весь світ не сперечається, що заборонено. "Неможливо та не має наміру", - весь світ не сперечається, що дозволено. Бо сперечаються, коли "можливо та не має наміру". Розтлумачив Раши, благословенної пам'яті: "можливо" (означає, що) можливо йому відокремитися, "та має намір" (означає, що) має намір наблизитися, щоби насолодитися, - подібно до запаху забороненого. Вивчи там.

Бхіна алеф - це "неможливо та не має наміру"

34) І ось ти знаходиш у їхніх словах чотири стадії (вибору при) отриманні насолоди. Бхіна алеф: "неможливо" йому відокремитися та "не має наміру" наблизитися і насолодитися. При отриманні забороненої насолоди подібним чином весь світ не сперечається, що (це) дозволено, оскільки не важливими є отримання та бажання в той час, коли немає у нього (іншого) способу дії, та вибору не отримувати, а також немає у нього і пристрасного бажання наблизитися до забороненого, щоб насолодитися від нього.

Бхіна бет - це "можливо та не має наміру"

35) Бхіна бет: "можливо" для нього відокремитися та "не має наміру" наблизитися і насолодитися. При отриманні забороненої насолоди подібним чином Абає та Раба сперечаються про це. Абає пояснює: незважаючи на те, що "можливо", тобто є у нього спосіб віддалитися від нього і не насолоджуватися від забороненого, все ж таки дозволено йому наблизитися і насолодитися ним, оскільки "не має наміру". Тобто оскільки немає в нього в серці бажання наблизитися до забороненого, тому отримання не важливе, незважаючи на те, що наближається та насолоджується забороненим. А Раба каже: оскільки він має можливість не наближатися і не насолоджуватися забороненим, тому заборонено йому наближатися і насолоджуватися, хоч і немає у нього прагнення наблизитися та насолодитися забороненим.

Бхіна ґімел - це "неможливо та має намір"

36) Бхіна ґімел: "неможливо та має намір". Тобто "неможливо" для нього відокремитися і віддалитися від забороненого, щоб не насолодитися ним, "та має намір", - є у нього бажання до насолоди забороненим. При отриманні забороненої насолоди подібним чином весь світ не сперечається, що це "заборонено", бо незважаючи на те, що неможливо для нього, немає жодного способу відокремитися від забороненого та не насолодитися ним, проте, оскільки є у нього в серці прагнення наблизитися й насолодитися, це бажання вважається у нього як отримання ним задоволення від речі, яка заборонена для насолоди, і він грішить. А є ті, хто каже, що також і при цьому пояснив Абає, що дозволено. Подивися там.

Бхіна далет - "можливо та має намір"

37) Бхіна далет - це "можливо та має намір". Тобто для нього "можливо" відокремитися та віддалитися від забороненого і не насолоджуватися від нього, та "має намір", - також є у нього пристрасне бажання наблизитися і насолодитися забороненим. І тут увесь світ не сперечається, що це заборонене, оскільки це - отримання забороненої насолоди найгрубішим чином,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

адже бажає насолоди, але може також і відокремитися, проте не робить цього. Тому це максимальна величина бажання отримувати у його кінцевій формі, і це заборонено всіма висловлюваннями. І з цим згодні навіть ті, які, як і Абає, (дають) дозвіл для бхіни ґімел, - тут і вони визнають, що заборонено. Подивися у Вавилонському талмуді.

38) Отже, ми знаходимо всередині висловлювань мудреців точне визначення, в якому висвітлена кожна бхіна з чотирьох бхінот "бажання отримувати" таким чином, аби була досягнута мета сказаного і не втрачений бажаний результат. Бо надані нам один під одним чотири ступеня у прогріху забороненої насолоди, яка залежить від "бажання отримувати" грішника. І на трьох перших ступенях, - а це: "неможливо та не має наміру", "можливо та не має наміру", "неможливо та має намір", - немає заборони насолоджуватися, яка схвалена всіма висловлюваннями, але (така заборона є) лише щодо бхіни далет.

39) Ми бачимо, що мудреці, благословенної пам'яті, (для можливості вибору) зіставляли одне з іншим два рішення, а саме: "можливість" відокремитися та не отримувати насолоду, і "пристрасне бажання", потяг у серці до цього бажання насолоди, з поєднання яких виходять чотири стадії (вибору). Тепер ми візьмемо ці їхні висловлювання і думки для наших відповідей відносно вищих світів, а це корені усіх видів бажань, які існують в реальності. І з нижнього вивчимо вищого.

Коли розкривається бажання отримувати в Малхут Кетера, вона виходить з Кетера та стає бхіною алеф.

40) Так ось, у бхіні алеф, яка зветься "Хохма", а також "хая", розрізняються два аспекти (як сказано вище, ВС, п.27). Перший аспект - це її первинний матеріал. Вже знаєш (див. подробиці віще, ВС, п.23), що це аспект Малхут її вищого, тобто Малхут Кетера, яка набула форми бажання отримувати. При цьому оновленні форми Малхут Кетера отримує нове ім'я: "бхіна алеф". І вже знаєш, що в той час, коли духовний об'єкт набуває нової форми, він відокремлюється під своїм власним управлінням. Так само і Малхут Кетера, яка є бажанням віддачі, що наявне в Маацилі, - коли в ньому тільки зароджується бажання створити (неецаля), то звичайно ж, він не потребує інструменту дії, не дай Боже, але його бажання відразу втілюється в дію. Іншими словами, воно набуває форми "бажання отримувати", і це первинний матеріал неецаля, званий бхіною алеф.

Питання 26

Вихід Малхут Кетера в бхіну алеф подібний до запалювання свічки від свічки, і перша (свічка при цьому) не пропадає

41) Згадай тут, що у духовному немає зникнення. І у сказаному про те, що Малхут Кетера набула форми бхіни алеф, не мається на увазі, що Малхут Кетера зникла та відсутня в Кетері, не дай Боже, але Малхут Кетера залишається на своєму першому ступені без змін. Це подібно до запалювання свічки від свічки, коли перша (свічка при цьому) не пропадає, - так само і ця Малхут Кетера: коли вона набуває (форми) бхіни алеф, в Кетері при цьому не утворюється нестачі ні в чому, а лише додається нова властивість. Тобто Малхут Кетера, як і раніше, залишається на своєму місці у всій своїй досконалості та достойності, але лише додається ще (одна) властивість Малхут Кетера, - а саме властивість Малхут, яка набула (вже форми) бхіни алеф і стала первинним матеріалом у сфірі Хохма. Пам'ятай це протягом усього (вивчення), і не заплутаєшся.

Після того як первинний матеріал отримує світло, розкривається клі самої Хохми.

42) Другий аспект - матеріал цього клі після того, як воно отримало своє світло, бо тоді сповнюється клі та називається "Хохма". До отримання свого світла воно називається на ім'я самої його властивості, тобто бхіною алеф, і це поки що не клі Хохми, а Малхут Кетера. Це можна уподібнити зародку в утробі матері, який не називається на ім'я, перш ніж народиться і отримає світло та життя, що до нього відносяться. Так і первинний матеріал, - до того, як отримає своє світло, він все ще не називається ім'ям Хохма, а включений поки в Малхут Кетера. Але після того, як матеріал притягнув своє світло, яке зветься "хая", тоді клі набуває свого особливого імені, - тобто "Хохма" (див. подробиці вище, ВС, п.27). І ці два аспекти слід розрізняти в кожній сфірі, а саме: клі до того, як отримало світло, коли воно визначається ще ім'ям вищого, та клі після отримання світла, бо тоді воно визначається у власній властивості.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Зі сторони первинного матеріалу Хохма визначається як "неможливо", а зі сторони її наповнення світлом вона визначається як "не має наміру"

43) І тепер зрозумій, що бхіна алеф, Хохма, вважається стадією "неможливо та не має наміру". Бо зі сторони її первинного матеріалу, - а це Малхут Кетера, яка набула нової форми бхіни алеф при тому, що сфіра Хохма поки не має власного імені, - безумовно розкриття цього бажання отримувати вважається як "неможливо" щодо самої сфіри Хохма. І навіть зі сторони Малхут Кетера вона вважається (властивістю) "неможливо", оскільки неможливо для неї створити Хохму без того, щоби було у Хохмі бажання отримувати. Адже отримання блага без бажання його отримати - це примус і тягар, а це протилежно наміру Сотворителя чинити добро і насолоджувати. І це також вважається як "не має наміру", що означає, що немає у неї тяги та пристрасного бажання до отримання світла. І вже знаєш, що в бажанні немає досконалості, перш ніж розкриється в ньому прагнення і жадання до світла (як сказано вище в частині першій, гл.1, п.50, зі слів "Тепер зрозумій"). Також там докладно роз'яснено, що це пристрасне бажання розкривається лише в той час, коли в клі немає світла і благодаті, бо тоді воно зможе спрямуватися за ними. Але це не може розкритися в той час, коли клі наповнене своїм світлом, - дивись там подробиці. А оскільки згадане клі Хохми наповнене своїм світлом, у ньому наразі немає жадання до блага, тому і визначається Хохма як "не має наміру". Це означає, що немає в неї потягу та пристрасного бажання до іншого блага.

Питання 132-133

Посилення бажання, котре є в Біні, вважається як "можливо"; а зі сторони того, що надходить до неї від первинного матеріалу, вважається як "не має наміру"

44) Бхіна бет, котра є Біною, вважається стадією "можливо та не має наміру". Зі сторони її первинного матеріалу, - (як сказано вище, ВС, п.29), це Малхут її вищого, тобто Малхут Хохми, - вона отримала в себе нову форму бхіни бет за допомогою посилення, яке зробила (що докладно написано вище в частині першій, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості"). Так ось, це посилення бажання вважається властивістю "можливо", - а саме, можливо для неї не пробуджувати посилення цього бажання. І вважається також станом "не має наміру", оскільки це Малхут Хохми і вона наповнена своїм світлом, а тому пристрасть в ній не розкрита. І зрозумій, що вся добавка розкриття бажання, яка виявилася у бхіні бет понад (того, що є) у бхіні алеф, - це властивість "можливо", тобто посилення бажання, яке вона зробила. І це - силою самого неецаля (вивчи вище, в частині першій, гл.1, п.50, зі слів "Тепер зрозумій").

Світло Хохми є достатнім, - посилювати (бажання) та притягувати хасадім було не обов'язково

45) І не утруднюйся тим, що, мовляв, у Малхут Кетера, яка стала першою властивістю в сфірі Хохма, також була ця можливість не набувати нової властивості, - бажання отримувати. Чому ж бхіна алеф вважається (стадією) "неможливо"? Однак є тут велика відмінність, бо Малхут Кетера не мала можливості створити неецаля без того, щоби було в ньому бажання отримувати, як сказано вище. Між тим, Малхут Хохми, яка є властивістю самого неецаля, могла бути повністю задоволена своєю властивістю бажання отримувати, без пробудження до бажання віддачі, яке є бхіною бет, і притягання світла хасадім, оскільки світла хая для неецаля цілком достатньо, і він не потребує більше жодного додавання у будь-чому.

Питання 134

Зеїр Анпін вважається як "неможливо", оскільки йому бракує світла Хохма

46) Бхіна ґімел, Зеїр Анпін, вважається як "неможливо та має намір". "Неможливо", - з тієї причини, що після того, як бхіна бет пробуджується та притягує світло хасадім, цим утворює в неецалі властивість затримки для світла Хохма, оскільки бажання віддачі є протилежним бхіні алеф, котра є бажанням отримувати, в яке (притягується) світло Хохма. А оскільки світло Хохма - це основа життєвості парцуфа, - адже тому і називається це світло на ім'я "хая"[188], - тому Малхут Біни знову притягнула світіння світла Хохми всередину свого світла хасадім. А коли Малхут Біни притягла й утворила цю нову форму, вона вийшла з бхіни бет і стала бхіною ґімел (як написано вище у ВС, п.30), котра називається Зеїр Анпіном.

[188] Досл.: "живе", "бути живим".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 131

Зеїр Анпін вважається (властивістю) "має намір", оскільки була у нього пристрасть до Хохми

47) І в цьому притяганні, яке є бхіною ґімел, у нас є розрізнення двох аспектів. Перший - це (властивість) "неможливо", а саме - у неї немає іншого способу дії з тієї причини, що неецалю бракує світла хая. Другий - це (властивість) "має намір", бо тут є жадання до притягнутого світлення Хохми через те, що вона притягнула його в час, коли була порожньою від нього. Адже в бхіні бет було приховання світла Хохма і в ній є лише світло хасадім без Хохми. Тому її Малхут, яка притягнула світіння Хохми, притягує його у властивості пристрасного бажання, яке називається "має намір". А тому властивість Зеїр Анпіна називається "неможливо та має намір".

Питання 135

Малхут визначається як "можливо", оскільки могла б вдовольнитися тією Хохмою, яка є в Зеїр Анпіні; та "має намір", оскільки було в неї пристрасне бажання

48) Бхіна далет, а це Малхут, вважається як "можливо та має намір". "Можливо", - це з тієї причини, що в Зеїр Анпіні, тобто в бхіні ґімел, вже існує світіння Хохми, і Малхут Зеїр Анпіна не зобов'язана наново робити посилення (бажання), щоби притягнути світло Хохма більшою мірою, ніж у бхіні ґімел. А "має намір", - тому що подолання світіння Хохми вона зробила в стані пристрасного бажання, тобто за відсутності у неї світла Хохма, коли власне і розкривається пристрасть.

Питання 136-137

Відмінність між світлом Хохма та свіченням Хохми

49) І немає тут складності через те, що, мовляв, в бхіні ґімел є свічення Хохми, а тому називається бхіна далет властивістю "можливо", і якщо так, то як же в бхіні далет розкривається прагнення до світла Хохма? Однак добре зрозумій, що існує велика відмінність між світінням Хохми та світлом Хохма. Бо значення світіння Хохми у тому, що сутність ступеня - це світло хасадім, але отримує також і свічення від світла Хохма. Між тим, вся сутність світла Хохма - це все світло Хохма, абсолютно без хасадім. Так ось, для життєвості ступеня достатньо і світіння Хохми, подібно до того, як воно існує в бхіні ґімел, котра є Зеїр Анпіном. І тому Малхут Зеїр Анпіна, яка посилила своє бажання для притягнення світла Хохма, не була зобов'язана до цього, але в ній була жага до сутності світла Хохма, яке є набагато вищим, ніж властивість світіння Хохми в бхіні ґімел. Бо відносно світла Хохма вважається, що вона порожня від цього світла, а тому може в ній розкритись прагнення до нього.

Клі отримання вважається лише бхіна далет, оскільки вона у властивості "можливо та має намір"

50) Отже, роз'яснено, що не всі бажання вважаються келім отримання, а лише бхіна далет. Бо бажання визначається як властивість отримання лише за двох умов: "можливо" та "має намір", а саме: щоб отримання не було вимушеним, і щоби розкрилося у ньому "пристрасне бажання отримувати" . Не відповідає цьому бхіна ґімел: хоча і є там пристрасть до отримання, - тобто "має намір", - проте оскільки повинна отримувати, що є життєвою необхідністю, то вона не визначається як клі отримання. Виключається і бхіна бет: незважаючи на те, що не повинна отримувати, все ж, оскільки немає там пристрасного бажання, вона не розглядається як клі отримання. І немає необхідності говорити про бхіну алеф, в якій немає ні того, ані іншого, оскільки вона змушена отримати своє світло, яке є її життєвістю. І в ній також немає жадання, а тому, звичайно ж, це бажання зовсім слабке.

Глава 5

пояснює скорочення та екран

Відмінність між скороченням та екраном

51) І після того як ми вже добре знаємо чотири ступеня в бажанні отримувати, - один нижчий за інший в їх точній мірі, з'ясуємо тепер поняття скорочення та екрану та відмінність між ними. Скорочення вже було докладно роз'яснене у першій частині, а також і тут, в Ор пнімі, і немає

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

потреби дублювати сказане. Головне, що необхідно нам у нашому питанні, - це поняття зрівняння, яке було (роз'яснене) там (див. вище в ОП першої частини, гл.1, п.п.90-100), вивчи там уважно.

При скороченні чотири бхіни отримали властивості причини і наслідку

52) І там роз'яснено: внаслідок того, що світло Ейн соф є однорідним, у повній рівності (всіх його елементів), то повинен був також і скоротити себе в єдиній рівності у всіх бхінот. Іншими словами, всі чотири бхіни при скороченні є рівними, - на одному рівні, без відмінностей тонкого і щільного, які перетворюють їх на чотири ступеня, один нижчий за інший, аж до бхіни далет, найбільш щільної з усіх та найнижчої з них. Але вони (перебувають) у єдиній рівності, а все, що додалося при скороченні, - це більше розрізнення в них, ніж в Ейн соф, благословенний Він. Це лише чотири стадії в тому сенсі, що є причинами одна для іншої та розвиваються одна з одної в причинно-наслідковому порядку: бхіна алеф - це причина і привід для розкриття бхіни бет, бхіна бет - причина для бхіни ґімел, бхіна ґімел - причина для бхіни далет. Але вони знаходяться у властивості чистоти і достойності в єдиній рівності.

Питання 42, 71

Причинно-наслідковий (порядок) в чотирьох бхінот в Ейн соф (проявлений) не був

53) Явище причини та наслідку, яке в будь-якому випадкові ділить їх на чотири бхіни, до скорочення не було розкрите в Ейн соф, благословенний Він, бо там навіть сукупність клі не розрізнюється, а все цілком - світло, як написано вище в частині першій. Але після того, як світло Ейн соф вийшло з цих бхінот, тоді проявилися (їхні) властивості та розкрилося, що є тепер розрізнення: світло - окремо, тобто воно в тій самій властивості, яке було в нього до скорочення, а чотири бхіни, що залишилися порожніми від світла, - самі по собі. Бо після скорочення розкрилося, що ці бхінот зі світлом Ейн соф, благословенний Він, не є єдиними, як це уявлялося до скорочення. І це подібно до свічки на тлі смолоскипа, яка є невиразною, але коли її відокремлюють від смолоскипа, тоді вона розрізнюється всіма. І зрозумій це добре.

Питання 73-74

54) На перший погляд є питання. Після того, як головне скорочення відбулося тільки в бхіні далет та виявилося, що ця бхіна не гідна одержання світла, однак при цьому розкрилося також, що три перші бхіни, на які не було здійснене скорочення, гідні отримання світла. Раз так, то з цього, начебто, випливає відмінність у їхніх достойності та важливості однієї щодо іншої, - а саме, що бхіна далет є нижчою за три перші бхіни.

Скорочення відбулося не з причини применшення важливості бхіни далет, а лише в якості прикраси

55) Але справа в тому, що скорочення світла в бхіні далет було не через зменшення її важливості, не дай Боже. Адже ми все ще займаємося Малхут Ейн соф, де бхіна далет була у властивості самого світла Ейн соф, благословенний Він, - і як можна навіть подумати, що скорочення було через зменшення важливості бхіни далет? Однак скорочення було з причини прикрашання, - просто тому, що ця Малхут пристрасно захотіла властивості злиття: у найбільш можливому підйомі злитися повністю з Маацилем, а це - найбільше співпадіння форми із Сотворителем (як написано вище в частині першій, гл.1, п.90, - вивчи там уважно). І тому не змінилася достойність бхіни далет також і після скорочення.

Спочатку лінія протягується в бхіну далет, і тому бхіні далет необхідна сила стримування, щоб до неї не увійшло світло

56) Тепер роз'яснімо поняття екрану, що утворений в бхіні далет, яка являє собою Малхут. У той час, коли Світ скорочення, тобто Малхут Ейн соф, благословенний Він, одягається там, - а відомо, що будь-який ступінь починається з Малхут його вищого, яка стає аспектом його первинного матеріалу (як сказано вище в п.27), - коли ця скорочена Малхут знову притягує вище світло лише в три бхіни, то це притягання обов'язково було з пристрасним бажанням в її бхіні далет, адже три перші бхіни взагалі не є (властивістю) клі отримання і притягання. І тому спочатку вона, безумовно, притягує вище світло в усі свої чотири бхіни, тобто навіть у свою бхіну далет. Але для того, щоб світло не потрапило у бхіну далет, вона повинна була додати

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

нову силу, яка утримує світло від розповсюдження в бхіні далет.

Питання 100

Сила затримання, яка додалася в бхіні далет, називається екраном

57) І ця нова додана сила називається ім'ям "екран". Цей екран - коренева причина того, що світло лінії притягується в три бхіни, бо скорочення, яке вона (тобто бхіна далет) зробила, відокремивши своє бажання від отримання в бхіні далет, було достатнім лише для того, щоби вище світло з неї вийшло. Але потім, коли вона знову притягнула світло, була змушена знову пробудити свою бхіну далет, аби притягнути нове продовження. А якщо так, то якби не створила нову силу по відношенню до розповсюдження світла, світло знову потрапило би в бхіну далет. Таким чином, головна причина притягання світла лінії у трьох бхінот - це лише сила екрану, яка була створена заново по відношенню до світла. І добре зрозумій ці дві категорії, тобто скорочення та екран, бо вони - основи для будь-якого продовження у цій мудрості.

Питання 43, 82-83

Скорочення було зроблене у намірі; екран відштовхує світло внаслідок управління, яке діє без наміру (зі сторони нижнього)

58) І зрозумій відмінність між скороченням, яке зробила Малхут Ейн соф, - а це стадія відмови за своєю волею і вибором від найбільшого бажання отримувати, задля найбільшого збігу форми з Маацилем, - та екраном, який є властивістю сили затримки під контролем і примусом (рішення, що походить від вищого), щоби світло не потрапило у бхіну далет.

59) І сенс цього в тому, що хоч як скорочення, так і екран створені завдяки Малхут Ейн соф, благословенний Він, проте вже знаєш, що в той час, коли духовний об'єкт додатково до своєї форми набуває нової форми, внаслідок цього він вважається двома духовними об'єктами і двома властивостями, які віддалені один від одного відповідно до величини зміни між цими двома формами. Бо подібно до того, як матеріальні об'єкти відокремлюються один від одного за допомогою сокири та віддаляються один від одного місцем і простором, так само духовне відокремлюється одне від одного через оновлення форми. І вони віддаляються одне від одного в мірі величини змін, що виявляються в їхніх формах, - менше або більше.

Питання 32

Екран – це породження скороченої Малхут; те, що у вищого - (його) воля, у нижнього - це сила

60) І тому після того, як Малхут притягнула світло лінії в три бхіни, це притягання вважається новою формою, яка додана до форми скорочення. Таким чином, тепер є дві властивості Малхут. Перша - скорочена Малхут; це перша форма, яка утворилася в Малхут Ейн соф, благословенний Він, яка прийняла нову форму, що зветься скороченою Малхут. Потім, коли ця Малхут притягнула інше світло, - (світло) трьох бхінот, - народилася і вийшла нова форма, яка називається "екран" по відношенню до світла, котре не потрапляє в її бхіну далет. І відомо, що будь-яка воля вищого стає (силою) управління у гілці, яка виходить з нього. Внаслідок того, що екран - це гілка і породження скороченої Малхут, незважаючи на те, що Малхут скоротила себе згідно з власним бажанням та наміром, без будь-якого контролю з боку вищого, водночас у породженні, яке походить від неї, тобто в екрані, скорочення вже править повною владою, оскільки це другий ступінь у Світі скорочення.

Питання 101, 105

Відмінність між іґулім та йошер полягає в екрані, який створений як нова форма в десяти сфірот де-йошер

61) Зі сказаного вище зрозуміло, що є дві категорії Малхут: одна - це "скорочена Малхут", а друга - це Малхут, в якій наявний екран. І знай, що в цьому вся відмінність між сфірот де-іґулім та сфірот де-йошер, які називаються "лінія". Бо Малхут у десяти сфірот де-іґулім (перебуває) у властивості скороченої Малхут, в якій немає екрану, а в десяти сфірот де-йошер Малхут виправлена екраном, як згадано вище. І про це ще буде написано далі.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Причина (того), що світло вдаряє та бажає увійти в бхіну далет, у тому, що неецаль так його притягує

62) Тепер же добре зрозумій поняття відбитого світла, яке піднімається від зіву'а де-акаа при зустрічі вищого світла та екрана над бхіною далет, і який ми почали роз'яснювати вище (в п.18). І зрозумій те, що ми сказали там: що вище світло не дотримується скорочення, яке зроблене неецалем, а воно спускається для розповсюдження також і в бхіну далет, - вивчи там уважно. А причина цього в тому, що неецаль сам спочатку змушений притягувати його саме так, адже вже роз'яснено (вище, частина перша, ОП, гл.2, п.2), що вище світло постійно перебуває в стані абсолютного спокою, не припиняючи світити нижнім ні на мить, бо, не дай Бог, не піддане нижнім подіям та оновленням. А коли ми говоримо про розповсюдження вищого світла, маємо на увазі притягання його з боку неецаля, який отримує (благо) від вищого світла відповідно до підготовки бажання отримувати, - пристрасного бажання в ньому, як роз'яснено вище (ВС, п.50).

Притягання (світла) неецалем називається розповсюдженням вищого світла

63) У той момент, коли неецаль пристрасно бажає отримати вище світло, вище світло відразу ж притягується до нього. Як при запаленні свічки від свічки, коли перша (при цьому) не пропадає, так само і в момент, коли неецаль притягує до себе вище світло: у вищому світлі немає нестачі ні в чому через ту частину, яку неецаль притягнув до себе. І немає в ньому також жодного збудження чи розповсюдження через притягання неецалем. І лише щоби було звично вуху, ми називаємо притягання (світла) неецалем "розповсюдженням вищого світла". І пам'ятай це у всіх місцях, оскільки ми постійно вживаємо вираз "розповсюдження вищого світла", але маємо на увазі (його) притягання самим неецалем, винятково його власним пристрасним бажанням.

Питання 149

Частина світла, яка мала увійти в бхіну далет і була відштовхнута від неї, стала відбитим світлом

64) І тому після скорочення, коли Малхут Ейн соф, благословенний Він, знову притягла вище світло, та притягнула його за допомогою пристрасного бажання, яке існує в її бхіні далет, то вище світло протягнулося в ній також і до бхіни далет. Але в силу екрана, який вона створила для перешкоджання світлу, щоб не розповсюдився у бхіні далет, повернулася ця частина світла назад. Цим вона виконала своє первісне бажання - отримати світло лише у три бхіни. Однак та частина світла, яку екран повернув назад до його кореня, тобто частина, що призначена для бхіни далет, з нього (тобто з неецаля) не зникла, а стала великим світлом, яке вдягло три бхіни вищого світла від місця екрану і вище, аж до кореня. Це відбите світло і стало властивістю клі отримання для трьох бхінот вищого світла замість бхіни далет, як сказано вище (ВС, п.21, - вивчи там уважно).

Глава 6

роз'яснює сенс того, чому екран у бхіні далет піднімає відбите світло до Кетера, у бхіні ґімел - до Хохми і т.п.; це тому, що рівень величини відбитого світла відповідає тій мірі світла, яка могла вдягтися у бхіну далет, якби екран не відштовхнув її назад; і пояснює також, що десять сфірот прямого світла (встановлюються) зверху вниз, - а саме, що найтонший в них є найбільш чудовим; але десять сфірот відбитого світла (встановлюються) знизу вгору, тобто найбільш чудовий в них є найщільнішим

Відбите світло ділиться на сфірот у відповідності до його облачання на сфірот прямого світла

65) З роз'ясненого добре зрозумій міру рівня і величини відбитого світла, яка не більша й не менша, ніж та міра світла, яку екран повернув назад. Тобто це та частина (світла), яка повинна була вдягнутися у бхіну далет, якби екран не повернув її назад. Вона піднялася нагору та вдягла властивості вищого світла, тобто бхіну ґімел, звану Зеїр Анпіном, бхіну бет, яка називається Біною, бхіну алеф, звану Хохмою, а також корінь, який називається Кетером. І тому вважається, що й сама бхіна далет поділилася на ті чотири ступені, які одягнуло її відбите світло. І в самій бхіні далет утворилися чотири властивості, одна вище за іншу, оскільки світло, яке до неї відноситься, піднялося і вдягнуло ці чотири ступені. І тому бхіна далет вважається для них

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

властивістю кореня, який називається Кетером цього відбитого світла.

Питання 125

Десять сфірот прямого світла (встановлюються) згори униз, а десять сфірот відбитого світла - знизу вгору

66) І тепер в неецалі знаходяться дві категорії десяти сфірот: десять сфірот згори униз і десять сфірот знизу нагору. Бо у вищому світлі є десять сфірот: корінь, який називається Кетером вищого світла, і чотири бхіни, що протягуються з Кетера. Бхіна алеф називається Хохмою, бхіна бет називається Біною, бхіна ґімел називається Зеїр Анпіном (який включає шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ), а бхіна далет - це Малхут. Порядок їх - зверху вниз, що означає: від тонкого до щільного, інакше кажучи, кожен тонший - він більш чудовий. Найтонший з усіх, тобто корінь, називається Кетером, те, що слідує за ним, тобто трохи щільніше, ніж Кетер, називається Хохмою, - і т.д., до самого щільного з усіх, Малхут, яка є найгіршою.

"Знизу вгору" означає, що більш щільний важливіший

67) Є в неецалі ще й інші десять сфірот, які по відношенню до десяти сфірот вищого світла мають зворотне значення. І це десять сфірот у відбитому світлі, що піднімається від екрану в бхіні далет, які вдягають десять сфірот вищого світла. Їхній порядок - знизу вгору, що означає: від щільного до тонкого, коли більш щільний - перший у достойності, а кожен тонший - нижчий (за важливістю). І це - в порядку, який є зворотним (порядку) десяти сфірот вищого світла.

Малхут прямого світла - це Кетер відбитого світла

68) Таким чином, найбільш щільна з усіх бхіна далет є найважливішою з усіх, адже це корінь усіх десяти сфірот відбитого світла. Бо все відбите світло - це лише та частина світла, яка відноситься до неї самої, і яку екран повернув назад. І тому бхіна далет вважається властивістю Кетера, що означає корінь, як відомо.

Питання 77, 148

Малхут відбитого світла - у Кетері прямого світла

69) Бхіна ґімел, яка не є настільки щільною, як бхіна далет, вважається сфірою Хохма відбитого світла, тобто другим ступенем від Кетера (цього світла). Бхіна бет, більш тонка, ніж бхіна ґімел, вважається від Кетера третім за достойністю ступенем, тобто Біною. Бхіна алеф, ще тонша, ніж бхіна бет, вважається від Кетера четвертим ступенем за достойністю, тобто сфірою Зеїр Анпін, яка містить шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ. А щодо властивості Кетера прямого світла, найтоншого з усіх, згадане відбите світло вважається лише властивістю Малхут, тобто найгіршим з усіх у достойності. Адже кожен більш щільний є важливішим, а кожен більш тонкий - нижчим, оскільки ступені розповсюджуються від щільних до тонких. І добре пам'ятай це.

Малхут включає всі десять сфірот відбитого світла

70) Так ось, сама бхіна далет, в силу її відбитого світла, що розповсюджується в десяти сфірот, теж ділиться на десять сфірот, тобто на чотири бхіни і Кетер. Адже сама бхіна далет - це Кетер відбитого світла, тобто корінь, а дев'ять сфірот відбитого світла, які поширюються та піднімаються від неї, - це її віти. І відомо, що всі віти перебувають та існують в корені, а тому в самій бхіні далет розрізняються п'ять бхінот, які є Кетером і чотирма бхінот, котрі розташовані знизу нагору.

Стоншення екрану ділить бхіну далет на п'ять бхінот

71) З цього зрозумій (твердження), яке наведене нами вище (ВС, п.8), що рівень величини відбитого світла визначається мірою авіют, яка є в екрані. Найбільш щільний екран, тобто екран бхіни далет розкриває повний рівень, - до Кетера. Екран у бхіні ґімел - тільки до Хохми, екран бхіни бет - лише до Біни, екран бхіни алеф - тільки до Зеїр Анпіна, а екран, в якому немає авіют навіть від бхіни алеф, тобто подібний до кореня, не розкриває жодного рівня світла, а лише властивість Малхут. Подивися там. Виходячи з того, що роз'яснене, зрозумій суть згаданого стоншення екрану за п'ятьма властивостями. Це сутність поділу самої бхіни далет на п'ять бхінот, про які йдеться тут: спосіб дії екрану - підніматися і тоншати частинами цих ступенів авіют, що знаходяться в бхіні далет, - з причини, яка буде нами роз'яснена (далі).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 7

пояснює поняття стоншення екрану та роз'яснює вихід п'яти рівнів КАХАБ Зеїр Анпіна та Малхут, одного нижче за інший, внаслідок стоншення екрану

Сила затримки в екрані та міра авіют в Малхут врівноважені

72) І щоб (була можливість) зрозуміти процес стоншення екрану, слід упередити це двома зауваженнями. Перше. Сила затримки в екрані як дві чаші терезів урівноважена з мірою авіют, яка є пристрасним бажанням у бхіні далет. І це з простої причини: якщо прагнення отримати є великим, необхідно докласти більше сили, щоб утримати себе від отримання, а якщо бажання є малим, то немає необхідності в зайвих зусиллях для утримання себе від отримання. Таким чином, сила затримки в екрані є врівноваженою відповідно до міри авіют в бхіні далет, - (в залежності від того), вона є більшою чи меншою.

Спосіб дії оточуючого світла - стоншення екрану

73) Зауваження друге: природа того оточуючого світла, яке не вдягнулося в неецаля, - очищати авіют у бхіні далет поступово, в порядку чотирьох бхінот, доки повністю не очистить всю авіют в ній. Спочатку воно стоншує її з рівня далет до рівня ґімел, потім - до рівня бет, після цього - до рівня алеф, а потім, завдяки цьому, вона (тобто бхіна далет) стає повністю тонкою, без будь-якої авіют взагалі.

Причина в тому що (оточуюче світло) бажає вдягтися, але екран йому перешкоджає

74) І причина цього в тому, що оточуюче світло означає те ж саме вище світло, яке не може вдягнутися у неецаля через екран, що перешкоджає йому, аби не розповсюджувалося більше ніж міра його (тобто екрану) рівня. Воно залишається поза парцуфом і оточує його, тобто світить йому здалеку. А через те, що оточуюче світло бажає світити і у внутрішній (властивості) парцуфа, як це є звичайним для нього в Ейн соф, де воно світило і в бхіні далет, тому воно вдаряє в екран та стоншує його, тобто анулює його авіют і жорсткість, аби мати можливість вдягтися.

Питання 17, 109

Спочатку перемагає екран, потім долає світло

75) Спочатку долає екран та відштовхує його назад, а потім перемагає світло і стоншує екран. Але воно скасовує лише ту бхіну авіют, на яку був зівуґ де-акаа. Якщо зівуґ де-акаа був у бхіні далет, воно анулює авіют бхіни далет, яка перешкоджає йому вдягнутися у парцуф, та залишає авіют бхіни ґімел, з якою воно не взаємодіяло. Якщо ж зівуґ де-акаа був на авіют бхіни ґімел, воно скасовує авіют тільки бхіни ґімел та залишає авіют бхіни бет. І так - далі, подібним чином (як написано у Вченні про десять сфірот, частина четверта, ОП, гл.1).

Бхіна далет не зникає, незважаючи на те, що стоншується до бхіни ґімел

76) І вже знаєш, що за будь-якої форми оновлення, що виникає в духовному, попередня форма через це не зникає. Адже в духовному взагалі немає зникнення, і тут є лише додавання форми. І відповідно до цього зрозумій, що ця бхіна далет, яка стоншилася до своєї бхіни ґімел, вважається такою, що вийшла з цього неецаля у властивість нового створіння, яке додалося до першого неецаля. У новому створінні його бхіна далет - це не бхіна далет, що в бхіні далет, а бхіна ґімел у бхіні далет. Однак у першому неецалі через це стоншення не виникло жодної зміни взагалі.

Відразу після стоншення до бхіни ґімел вище світло здійснює з нею зівуґ, бо воно не припиняє світити

77) Раніше роз'яснено, що вище світло не припиняє світити нижнім навіть на мить, і його розповсюдження в неецалі залежить тільки від готовності його клі, тобто відповідно до значення бажання отримувати в неецалі. І щоразу, коли неецаль пробуджується та жадає вище світло, він його відразу осягає в мірі свого бажання, як написано вище (ВС, п.63), - вивчи там уважно. І тому, після того, як бхіна далет стоншилася до своєї бхіни ґімел та вийшла у властивості нового неецаля самого по собі, вона притягнула до себе вище світло. Тоді вийшли в ній нові десять сфірот вищого світла згори униз, а також нові десять сфірот відбитого світла знизу нагору, - буквально подібно до розповсюдження першого неецаля. Однак у мірі рівня є між ними велика відмінність, бо новому неецалю бракує рівня Кетера, і він має лише рівень Хохми.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 138-139

Причина, через яку бхіні ґімел бракує Кетера

78) Причина відсутності рівня Кетера в цьому другому неецалі в тому, що у нього немає авіют бхіни далет у бхіні далет, а з точки зору відбитого світла - це Кетер в бхіні далет. І тому екран відбиває вище світло лише до рівня Хохми і нижче, тобто ту міру, яка здатна прийти у бхіну ґімел бхіни далет. Між тим, в категорії Кетера у бхіні далет розповсюдження не було б навіть якби екран зі свого боку не перешкоджав би цьому, оскільки те клі, яке притягує вище світло, відразу, первісно, притягує тільки (світло у властивості) від Хохми та нижче. Тому екран повертає назад не світло Кетера, а лише від світла Хохми і нижче, внаслідок чого світла Кетера у відбитому світлі не вистачає. А в силу того, що у відбитому світлі немає світла Кетера, немає там світла Кетера і у вищому світлі, бо немає жодного світла, яке може вдягнутися в неецаля, без відбитого світла, що його одягає, - адже це властивість його клі одержання, як написано вище (ВС, п.21). І тому є в нього лише рівень Хохми.

Будь-яке притягання (відбувається) лише за допомогою бхіни далет, і тому необхідний екран, щоб світло не розповсюдилося в бхіну далет

79) І таким є правило: будь-яке притягання світла в неецалі має бути (здійснене) лише бхіною далет, незважаючи на те, що притягнути в неї світло наміру немає. А причина цього в тому, що авіют, яка є вищою, ніж бхіна далет, не здатна його притягнути, як написано вище (ВС, п.56). І навіть бхина алеф у бхіні далет більш здатна до притягання, ніж справжня бхіна ґімел, яка є тоншою, ніж вся повністю бхіна далет. І тому, якщо вже закінчився весь ступень авіют у бхіні далет, там більше немає того, хто б притягнув світло Ейн соф, благословенний Він, і світло там повністю припиняється. А через те, що притягання має бути зроблене бхіною далет, але разом з тим, вона повинна оберігати себе, щоб через скорочення, зроблене на бхіну далет, в її властивість не розповсюдилося світло, тому вона встановила в собі екран, який дотримується цієї умови: в той час, коли світло розповсюджується і досягає бхіни далет, екран пробуджується та повертає цю частину світла назад до кореня. Але ця повернена назад частина не пропадає, а стає категорією відбитого світла, що означає, що з нього (утворюється) клі отримання для вищого світла.

Питання 2, 9, 30

Відносно притягання світла бхіна далет та екран - вони як одне

80) Таким чином, по відношенню до притягання світла з Ейн соф, благословенний Він, бхіна далет та екран на ній - це одне й те ж, бо на авіют в бхіні далет спочиває твердість екрану. І тому щодо притягання світла ми здебільшого згадуємо лише екран, але, безумовно, маємо на увазі їх двох. І також для стислості ми називаємо притягання світла з Ейн соф лише ім'ям екрану, а процес виходу ступенів одного з іншого, називаємо "стоншенням авіют", хоча маємо на увазі (зменшення) твердості екрану. І пам'ятай, що тут маються на увазі рівні авіют в бхіні далет, які створюють чотири категорії твердості в екрані.

Вихід ступеня Хохми з бхіни ґімел

81) Тепер (відносно) виходу ступеня Хохми зі ступеня Кетера. Вище вже докладно роз'яснено, що після скорочення перші десять сфірот вийшли завдяки зустрічі вищого світла з екраном, який містить повну авіют у бхіні далет, як сказано вище (ВС, п.64), а тому він піднімає відбите світло на повний рівень, - до кореня, званого Кетером. І після того, як сповнився цей ступінь у рош, тох і соф, стоншилася частина авіют екрану, а саме з рівня далет до рівня ґімел, як написано вище (ВС, п.74). І внаслідок того, що екран набув зміни форми, вважається, що він вийшов поза ступінь Кетера. А завдяки зустрічі світла Ейн соф із цим екраном, який стоншився до бхіни ґімел, вийшли другі десять сфірот, рівень яких тільки до Хохми, і бракує їм Кетера, як сказано вище (ВС, п.78).

Вихід ступеня Біни з бхіни бет

82) А після того, як сповнився цей ступінь Хохми в рош, тох і соф, оточуюче світло знову очистило ще частину рівня авіют екрану, а саме, - від властивості ґімел в бхіні далет до властивості бет в бхіні далет. І вважається, що цей новий екран властивості бет у бхіні далет виходить поза ступенем Хохми з причини, яка згадана вище відносно ступеня Кетера (див. ВС,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

п.75). А від зустрічі вищого світла з цим новим екраном бхіни бет виходять нові десять сфірот, тільки лише на рівні Біни, і бракує Кетера та Хохми.

Причина відсутності Хохми в екрані бхіни бет

83) Причина відсутності Хохми на цьому новому ступені та сама, що згадана вище (ВС, п.75) щодо нестачі Кетера, - вивчи там уважно. Через те, що в цій бхіні далет є авіют тільки властивості бет, яка вважається властивістю Біни бхіни далет, то притягнення, яке вона здійснює, відразу було від Біни й нижче. І тому навіть якби екран не перешкоджав вищому світлу, воно розповсюджувалося би у самій бхіні далет лише від рівня Біни і нижче. І виходить тепер, що екран не повертає назад Кетер і Хохму, які відносяться до бхіни далет, а тому у відбитому світлі немає Кетера та Хохми. А оскільки немає там відбитого світла, немає там також вищого світла Кетера і Хохми, бо для них немає властивості клі отримання.

Вихід ступеня Зеїр Анпіна з екрану бхіни алеф

84) Після того, як сповнився цей новий ступінь на рівні Біни в рош, тох і соф, оточуюче світло знову очистило ще одну частину від рівня авіют екрану, а саме від властивості бет до властивості алеф. І вважається, що він теж вийшов поза ступенем Біни. Від зустрічі вищого світла з екраном властивості алеф у бхіні далет виходять нові десять сфірот на рівні Зеїр Анпіна, та зі згаданої причини бракує тут трьох перших сфірот, а саме Кетера, Хохми та Біни.

Вихід ступеня Малхут

85) І після того, як сповнився ступінь Зеїр Анпіна в рош, тох і соф, очистилася також остання частина авіют бхіни далет. І вважається також, що цей екран, який стоншився цілком, виходить поза ступенем Зеїр Анпіна. І він називається ступенем Малхут, в якому не утворюється ніякого нового світла, але вона (лише) отримує світіння від Зеїр Анпіна. Бо вона вже не здатна до притягування, а тому є в ній лише світло нефеш. І додатково це питання буде роз'яснене у частині третій.

Глава 8

роз'яснює: 1. чому в притяганні світел кожний більш щільний є більш великим; 2. причину зворотного співвідношення між келім та світлами: в келім спочатку ростуть вищі, а світлах спочатку входять нижні; 3. чому іґулім визначаються як світло нефеш

Міра величини світла, яке притягнуте, залежить від міри авіют екрану

86/1) Отже, докладно роз'яснено яким чином вся міра величини віддачі вищого світла в неецаля залежить від рівня авіют екрана. Найбільша авіют, тобто бхіни далет, наділяється благом на рівні Кетера, менша за неї - наділяється лише на рівні Хохми, і т.п., - до найтоншого екрану, коли вище світло нічим не наділяє його з тієї причини, що в нього немає авіют.

Міра величини вдягнутого світла залежить від тонкості клі

86/2) Однак усе це сказано щодо віддачі та розповсюдження вищого світла в неецалі. Бо кожен, хто віддає, наділяє у найбільш щільну властивість, адже у будь-кого, чий екран є більш щільним, в нього розповсюдження вищого світла є більшим (див. ВС, п.62, зі слів: "тепер притягання бхіни далет називається розповсюдженням вищого світла")[189]. Однак щодо порядку отримання неецалем вищого світла це не так, але найважливіше світло приймається в клі найбільш тонке, а (світло) більш низьке - у клі, яке є щільнішим.

Питання 55, 57

В келім спочатку приходять вищі, а у світлах спочатку приходять нижні

87/1) І це те, про що ми сказали вище (ВС, п.14), що кожен, хто наділяє, віддає найбільш щільною властивістю, а той, хто отримує, приймає в найтоншу властивість. І щоб пояснити ці слова, роз'ясню тобі порядок входження світла в неецаля після виправлення. Тоді (створіння) отримує світла поступово, у порядку ступенів: спочатку воно осягає світло нефеш, потім осягає світло руах і т.д., - аж до світла єхіда; а в келім це навпаки: спочатку воно осягає Кетер, потім Хохму

[189] Текст посилання не відповідає тексту місця, на яке воно посилається.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

і т.д.

Питання 48, 145

Коли (створіння) осягає світло нефеш, воно вдягається у клі Кетера

87/2) І таким є порядок: спочатку виходить неецаль у властивостях десяти келім, якими є Кетер, Хохма, Біна, Зеїр Анпін, який містить ХАҐАТ НЕГІ, та Малхут, - тобто вищі келім приходять спочатку. Потім, коли він наділяється світлом нефеш, вважається, що ця нефеш приходить у його клі Кетера, тобто у клі, яке є найтоншим. І причина того, що в нього поки немає світла руах, у тому, що в екрані Кетера немає ще ніякої авіют, навіть бхіни алеф, а світлом руах (неецаль) наділяється лише завдяки зустрічі вищого світла з екраном бхіни алеф. І оскільки екран - в клі Кетера, що означає, що екран тонкий, зовсім без авіют, тому є в ньому лише світло нефеш, яке відноситься до Малхут.

Питання 146

Коли (створіння) осягає світло руах, світло нефеш спускається в Хохму, а руах вдягається у клі Кетера

88) Коли (неецаль) набуває авіют бхіни алеф, тоді завдяки зустрічі вищого світла з цим екраном бхіни алеф він наділяється світлом руах. І місце цього екрану - в клі Хохми, що є бхіною алеф. Однак хоча екран в клі Хохми протягнув у парцуф світло руах, проте світло руах одягається в клі Кетера, а світло нефеш, яке раніше було в Кетері, спускається в Хохму. А причина, як ми сказали, у тому, що таким є порядок отримання світел: важливе світло вдягається у клі найтонше, а те, яке нижче за нього, - у клі, яке є щільнішим. Тобто, (це відбувається) в порядку, який зворотний віддачі, і тому руах, котрий є більш важливим, ніж нефеш, піднімається та вдягається у Кетер, а нефеш спускається та вдягається у Хохму.

Коли (створіння) осягає нешаму, вона вдягається у клі Кетера, руах спускається в Хохму, а нефеш - в Біну

89) І після того, як його екран набуває авіют бхіни бет, а це розглядається, як екран у клі Біни, тоді завдяки зустрічі вищого світла з цим екраном йому передається світло нешама, котре є важливішим, ніж світла руах і нефеш. Так само і тут, - він приймає світло нешама в найтоншу властивість, тобто в клі Кетера. Бо світло нефеш, найнижче з усіх, (що знаходилося) в клі Хохми, опускається в клі Біни, в якому екран бхіни бет, і це зараз найщільніше з усіх клі. Світло руах спускається з Кетера в клі Хохми, а світло нешама, найважливіше з усіх, одягається в клі Кетера, яке найтонше з усіх.

Коли (створіння) осягає світло хая, воно вдягається у Кетер, нешама спускається в Хохму, руах - в Біну, а нефеш - в Зеїр Анпін

90) Коли його екран набуває авіют бхіни ґімел, вважається, що екран тепер в клі Зеїр Анпіна, і це бхіна ґімел. Тоді, завдяки зустрічі вищого світла з цим екраном бхіни ґімел, він наділяється світлом хая, ще важливішим, ніж світло нешама, і тому він повинен отримати його в найтонше клі. Тому світло нефеш, найнижче з усіх, опускається з клі Біни в саме щільне зараз клі з усіх, - і це клі Зеїр Анпіна з екраном бхіни ґімел. Світло руах з Хохми спускається тепер у Біну, світло нешама з Кетера опускається в Хохму, а найважливіше з усіх світло хая вдягається у клі Кетера.

А коли (створіння) осягає (світло) єхіда, це світло вдягається у Кетер, хая спускається в Хохму, нешама - в Біну, руах - в Зеїр Анпін, а нефеш - в Малхут

91) А після того, як екран набуває авіют бхіни далет, вважається, що екран тепер - в клі Малхут, і це бхіна далет. І тоді завдяки зустрічі вищого світла з цим екраном бхіни далет воно (тобто клі) наділяється світлом єхіда. І воно (тобто світло) є найважливішим з усіх, тому він (тобто екран) приймає його в найтоншу властивість, а саме - в клі Кетера. Світло нефеш, найнижче з усіх, спускається із Зеїр Анпіна в клі Малхут, в якому (знаходиться) найщільніший з усіх екран бхіни далет, світло руах спускається з Біни в клі Зеїр Анпіна, світло нешама опускається з Хохми в клі Біни, світло хая опускається з Кетера в клі Хохми, а світло єхіда, що прийшло зараз, одягається в Кетер. І тепер кожне зі світел НАРАНХАЙ набуває істинного клі, яке відноситься до нього.

Відмінність порядку облачання світел від (порядку) наділення світлом

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

92) І ось ти бачиш велику відмінність, що існує між порядком наділення парцуфа вищим світлом та порядком облачання світла в келім. Той, хто дає, потребує найбільш щільної властивості, оскільки світлом єхіда парцуф може бути наділений тільки коли екран там знаходиться саме в клі бхіни далет. А до цього, - коли там була не ця авіют, а авіют, яка слабша за неї, тобто від бхіни ґімел, - неможливо було наділити парцуф цим важливим світлом, званим "єхіда". І, разом з тим, коли це важливе світло притягується в парцуф, воно вдягається не в клі бхіни далет, а в найтонше (клі) з усіх них, тобто у клі Кетера.

Будь-яке світло, що приходить в парцуф, приймається лише в клі Кетера

93) І подібно до цього - категорія світла хая. Ним (створіння) наділяється тільки на екран у клі Зеїр Анпіна, тобто на бхіну ґімел. Між тим, коли воно вдягається у неецаля, то вдягається не в клі Зеїр Анпіна, а в найтонше клі, тобто в клі Кетера. І таким же чином - категорія світла нешама: його віддача лише на щільність екрана бхіни бет в клі Біни, проте коли вдягається у нього, то вдягається лише у клі Кетера. І так само - світло руах, яке дається лише на екран бхіни алеф в клі Хохми, але коли одягається в нього, вдягається не в клі Хохми, а тільки в клі найтонше, тобто в клі Кетера. Таким чином, будь-яке світло, що приходить в парцуф, приходить в нього спочатку в клі Кетера. Як сказано (вище): кожен отримувач приймає в найбільш тонке клі, хоча благо досягає його (завдяки) найбільш щільному клі. І зрозумій це добре.

Іґулім не отримують вищого світла, оскільки у них немає авіют

94) З роз'ясненого зрозумій також, чому іґулім не отримують ніякого достатку від вищого світла, а всі світла, які в них, вони повинні отримувати від світла лінії, незважаючи на те, що келім де-іґулім передують келім де-йошер лінії. Сутність цього проста: тому що немає в них авіют взагалі, а всі чотири бхіни в них перебувають у єдиній рівності, як написано вище (частина перша, ОП, гл.1, п.100). І тому лише келім де-йошер в лінії, у яких є екран та авіют, наділяються від вищого світла, а іґулім отримують від них.

Питання 3

Будь-який ступінь, котрий отримує завдяки іншому, а в ньому самому властивості віддачі нема, називається "нефеш"

95) Світло іґулім називається світлом нефеш тому, що таке правило: світло будь-якого ступеня, який не наділяється (напряму) від вищого світла, а отримує своє свічення за допомогою іншого ступеня, називається світлом нефеш або світлом некеви. І оскільки іґулім не наділяються від вищого світла, а отримують свої світіння за допомогою лінії, вони (перебувають) у властивості світла некеви або світла нефеш. І так само це - в келім де-йошер, як роз'яснене вище (ВС, п.85): якщо потоншала вся авіют в екрані, то немає там більше віддачі від вищого світла, а є лише світіння від попереднього ступеня, яке називається внаслідок цього світлом нефеш. Вивчи там добре.

Питання 47, 110

Глава 9

пояснює, чому будь-яка сфіра складається з десяти окремих сфірот, а окрема складається з десяти окремих підсфірот, і так це продовжується та розповсюджується до того, що немає їм кінця та обліку

Кожна окрема сфіра в кожному світі складається з десяти окремих підсфірот, що складаються, у свою чергу, з десяти - і т.п., до того, що немає їм кінця та обліку

Поділ сфірот на окремі сфірот та підсфірот до нескінченності

96) Чудовий закон у вищих світах такий: у будь-якій сфірі, яку ми не взяли б для розгляду, ми знаходимо десять окремих сфірот. А коли ми знову беремо одну сфіру з цих десяти окремих сфірот, ми також виявляємо десять сфірот, які є деталями деталей відносно первинної сфіри. А якщо ми візьмемо одну сфіру з окремих підсфірот, ми знову знайдемо в ній десять сфірот, і це окремі сфірот тих окремих підсфірот, - і так до нескінченності.

Будь-яке світло, яке проходить через ступені, залишає свій корінь на кожному ступені, через який проходить

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

97) І сенс цього зрозумій відповідно до роз'ясненого про те, що не існує зникнення в духовному (див. ОП, гл.1, п.4). Там роз'яснено, що абсолютно неможливо, аби знайшлася якась властивість світла в нижньому, коли ця властивість не була б включена до всіх його вищих, аж до Ейн соф, благословенний Він. Це з тієї причини, що навіть дуже мале свічення, що виходить на найнижчий ступінь у світах, зобов'язане вийти з Ейн соф, благословенний Він, та пройти через всі попередні світи і ступені, які передують цьому низькому ступеню, поки не прийде туди. І це через те, що згадане світіння при розповсюдженні і проходженні через ступені не може пропасти з першого ступеня через його прихід на другий, зникнути з другого під час приходу на третій, і т.п., до приходу на останній ступінь, котрий його отримує, як (це характерно для) матеріального предмета, що переміщений з місця на місце. Таке абсолютно неможливе в духовному, для якого жодним чином не характерні зникнення і заміна, однак будь-яке свічення, що проходить через якийсь ступінь, - навіть тільки шляхом переходу, - обов'язково разом з цим вже набуває там своє місце.

Питання 20

Будь-яке світло, яке одного разу з'явилося на якомусь ступені, не зсувається звідти ніколи

98) Прихід (світла) та його переміщення на наступний ступінь зовсім не зменшує те світло, яке залишилося та набуло свого місця на ступені, який воно пройшло. Це подібно до запалювання однієї свічки від іншої, і в першій (від цього) немає нестачі. Так само і тут: у той час, коли світло переміщується з першого ступеня та спускається на другий, усе світло повністю знаходиться і на першому ступені, і на другому. І подібно до цього - по приходу світла на третій ступень: з другого світло не зсувається зовсім, а знаходиться повністю і на другому, і на третьому. І таким же чином - при проході через всі ступені, що передують останньому ступеню, який є істинним одержувачем, тобто тому ступеню, для якого світло спустилося з Ейн соф, благословенний Він, - воно встановлюється на всіх них. І все це тому, що зникнення не діє в духовному, а будь-яке світло, яке одного разу світило в духовному об'єкті, воно більше ніколи не зсувається з цього об'єкта, навіть трохи.

Коли Хохма проходить на своє місце через Кетер, то залишає свій корінь у Кетері

99) З того, що роз'яснене, добре зрозумій взаємовключення десяти сфірот однієї в іншу та кожної в кожну, - до нескінченності. Наприклад, коли виходять дві перші сфіри, Кетер і Хохма, то світло Хохми повинно вийти з Ейн соф, благословенний Він, і як наслідок цього, перш ніж прийде у сфіру Хохма, світло Хохми має пройти через сфіру Кетер. А оскільки світло Хохми вже світило у сфірі Кетера - тобто під час свого проходження там, - то неможливо, щоб воно коли-небудь звідти зникло. І, відповідно до цього, навіть після того, як світло Хохми досягло сфіри Хохма, безумовно світло Хохми залишається у своїй повноті також і в Кетері. Таким чином, у сфірі Кетер є тепер два світла, а саме: світло Кетера та світло Хохми.

Коли Біна проходить через Кетер і Хохму, - залишає у них свій корінь; і так - далі, подібно до цього

100) І те саме - зі світлом Біни. Оскільки воно зобов'язане пройти через два попередні ступені, перш ніж прийде у сфіру Біна, то світло Біни обов'язково набуває місця як у Кетері, так і в Хохмі. Тепер є три світла в Кетері, і це світло Кетера, світло Хохми та світло Біни. І є два світла в Хохмі, - це світло Хохми та світло Біни, і одне світло - у сфірі Біна, тобто її власне світло. І далі - так само, аж до виходу світла Малхут, коли в Кетері вже є всі десять сфірот. Адже всі дев'ять нижніх світел обов'язково проходять через Кетер, і тому вони набувають там свого місця. І є дев'ять сфірот у Хохмі, бо всі вісім сфірот, які нижче за неї, обов'язково проходять (через) її місце і залишаються там, як сказано вище. І подібно до цього - вісім сфірот у Біні, сім - у Хеседі, і т.д., аж до Малхут, в якій є лише власне світло, тому що під нею більше немає сфірот, які б пройшли через неї.

В клі Малхут немає прямого світла, а лише відбите світло

101) Однак це згадане світло Малхут, - як світло в ній, так і світло, яке від неї включене до дев'яти перших (сфірот), - це лише відбите світло. Бо вже знаєш, що від скорочення і далі в сфірі Малхут був створений екран, і світло Ейн соф там не може бути отримане. Але власне там, внаслідок зустрічі світла Ейн соф з цим екраном, відбувається зівуґ, і тоді виходить та піднімається від екрану в Малхут нове світло, яке зветься відбитим світлом. Воно світить аж

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

до сфіри Кетер нагорі та стає вбранням знизу нагору на всі десять сфірот. І лише таким чином вона включається до кожної сфіри з перших дев'яти сфірот (як написано вище, ВС, п.19).

Малхут вважається Кетером десяти сфірот відбитого світла

102) І з тієї причини, що сфіра Малхут - це джерело згаданого нового світла, а будь-яке джерело визначається на ім'я "Кетер", тому Малхут вважається сфірою Кетер цього нового світла. Сфіра, що перед нею, тобто Єсод, вважається Хохмою нового світла, а до неї, тобто Год, вважається Біною, - аж до вищого Кетера, який вважається тепер властивістю Малхут, тобто властивістю, що отримує від цього нового світла.

Питання 106

Десять сфірот прямого світла - вони зверху вниз

103)[190] Отже, роз'яснено, що в кожному ступені з десяти існуючих там сфірот ми можемо розрізнити два шляхи розвитку десяти сфірот. Розвиток десяти сфірот, що протягуються з Ейн соф, благословенний Він, згори униз, - від Кетера до Малхут. І вони називаються десятьма сфірот прямого світла, оскільки спускаються в прямоті зверху вниз в порядку ступенів, тобто від тонкого клі до більш щільного, ніж воно, а звідти - до ще більш щільного, аж до Малхут, яка щільніша за всіх.

Десять сфірот відбитого світла - вони знизу вгору

І ще є у нас там другий шлях розвитку десяти сфірот, які протягуються від сфіри Малхут знизу вгору, тобто від сфіри Малхут до сфіри Кетер, де Малхут стає джерелом цього нового світла. Вони називаються десятьма сфірот відбитого світла. А називаються вони так тому, що здійснюють віддачу та приходять у протилежності до порядку ступенів (прямого світла). Тобто вони протягуються та розвиваються не від тонкого клі до щільного, коли останній одержувач є найбільш щільним, а навпаки, - протягуються та розвиваються від найбільш щільного клі до того, яке не настільки щільне, - аж до останнього одержувача, який найбільш тонкий. І тому це називається, що воно (тобто відбите світло) світить знизу нагору.

Питання 40-41

Усі сфірот відбитого світла, які приходять у дев'ять сфірот прямого світла, проходять через Малхут

104) Вище ми роз'яснили поняття взаємовключення сфірот у послідовності десяти сфірот прямого світла, коли через те, що немає зникнення в духовному, будь-яке світіння, що проходить через якесь місце, залишається там у всій повноті, навіть після того, як воно перемістилося в наступне місце. Внаслідок цього при виході десяти сфірот прямого світла вважається, що всі десять сфірот існують в Кетері, дев'ять - в Хохмі, вісім - в Біні тощо (як написано вище, ВС, п.99, - вивчи там уважно). У такому ж значенні це розглядається і щодо десяти сфірот відбитого світла. Оскільки тут сфіра Малхут стає джерелом цього відбитого світла, то через це ми вважаємо, що кожен аспект відбитого світла, який досягає сфіри, яка вище за неї, повинен пройти через місце Малхут. Адже Малхут виводить категорію цього світла через її екран, котрий здійснює зіву'ґ зі світлом Ейн соф, що зустрічається з її екраном.

Питання 103

Коли відбите світло Єсода проходить через Малхут, воно залишає в Малхут свій корінь; і так - далі, подібним чином

105) І тому, коли сфіра Єсод (прямого світла) отримує від Малхут своє відбите світло, безумовно до того це світло отримала Малхут: завдяки зіву'ґу зі світлом Ейн соф воно проходить через Малхут та приходить у сфіру Єсод. І виходить, що світло Єсода знаходиться як в Малхут, так і в Єсоді. І так само - у властивості відбитого світла, яке отримує Год: він обов'язково набуває свого місця при проходженні як в Малхут, так і в Єсоді, і тепер є в Малхут три світла, а в Єсоді - два світла. І подібним до цього є аспект останнього відбитого світла, який отримує Кетер, коли в Малхут вже знаходяться десять світел десяти сфірот відбитого світла, в Єсоді - дев'ять світел, в Годі - вісім світел, - і так далі, подібно до того, як це роз'яснене для десяти сфірот

[190] В оригіналі присутня помилка в нумерації пунктів: даний абзац нумерований числом "102", а наступний - числом "103". У перекладі два ці абзаци, які розділені заголовками, даються під номером "103".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

прямого світла.

Завдяки взаємовключенню відбитого світла на шляху (його) проходження в кожній сфірі встановлюються десять сфірот; в Кетері є дев'ять сфірот прямого світла і одна - відбитого світла

106) І тому виходить у нас, що при поєднанні з відбитим світлом є десять сфірот у кожній зі згаданих десяти сфірот. Іншими словами, світло Малхут, яке приймається в кожній сфірі, доповнює її до десяти сфірот. Бо в Кетері є дев'ять сфірот прямого світла: КАХАБ ХАҐАТ НЕГІ і одна сфіра відбитого світла, тобто Малхут. Оскільки ж вона - останній отримувач з десяти сфірот відбитого світла, тому є в неї тільки одне світло, - з відбитого світла.

В Хохмі - вісім (сфірот) прямого світла та два відбитого світла; в Біні - сім прямого світла та три відбитого світла

107) У Хохми є вісім сфірот прямого світла: ХУБ[191] ХАҐАТ НЕГІ та дві сфіри відбитого світла: одна - власна частина, яку вона отримала з відбитого світла Малхут, тобто Єсод відбитого світла, а друга - це частина, (що відноситься до) Кетера, яка пройшла через неї та більше не зрушує звідти. І це Малхут відбитого світла. Біна має сім сфірот прямого світла, які є Біною, ХАҐАТ НЕГІ, а також три сфіри відбитого світла: Год, Єсод, Малхут. Год - її власний, Єсод - від частини, (що відноситься до) Хохми, яка пройшла через неї, Малхут - від частини, (що відноситься до) Кетера, яка пройшла через неї, - тобто від Біни і вище.

В Хеседі - шість (сфірот) прямого світла та чотири відбитого світла; в Ґвурі - п'ять прямого світла та п'ять відбитого світла; в Тіферет - чотири сфіри прямого світла та шість відбитого світла

108) У Хеседа є шість сфірот прямого світла, - ХАҐАТ НЕГІ, - і чотири сфіри відбитого світла, які від Хеседа і вище, а саме його власна частина, - це Нецах, і частини, (що відносяться до) Біни, Хохми та Кетера, і це Год, Єсод та Малхут, які пройшли через нього та встановилися там. І так само - Ґвура. Вона має п'ять сфірот прямого світла: Ґвура, Тіферет, Нецах, Год, Єсод. І п'ять сфірот відбитого світла, які від Ґвури і вище, і це чотири частини, (що відносяться до) КАХБАХ[192], А саме: Нецах, Год, Єсод і Малхут, які пройшли через неї, та її власна частина - Тіферет відбитого світла. Тіферет має чотири сфіри прямого світла, і це від Тіферет і нижче, та шість сфірот відбитого світла від Тіферет і вище, тобто п'ять частин, (що належать до) КАХАБ ХУҐ[193], які є ТАНГІМ[194], що пройшли через нього, а його власна частина - це Ґвура відбитого світла.

В Нецаху - три (сфіри) прямого світла та сім відбитого світла; в Годі - дві прямого світла та вісім відбитого світла; в Єсоді - дев'ять відбитого світла та одна прямого світла; і в Малхут - десять сфірот відбитого світла

109) У Нецаха є три сфіри прямого світла, - від Нецаха і вниз, і це Нецах, Год, Єсод прямого світла. І сім сфірот відбитого світла від Нецаха і вище, і це шість частин, (що належать до) КАХАБ, ХАҐАТ, які пройшли через нього, а саме: Ґвура, Тіферет, НЕГІМ[195], та його власна частина - Хесед відбитого світла. У Года є дві сфіри прямого світла, - Год та Єсод, і вісім сфірот відбитого світла - від Года та вище, і це сім частин, (що належать до) КАХАБ, ХАҐАТ та Нецаха, які пройшли через нього, а саме ХАҐАТ НЕГІМ відбитого світла, та його власна частина - Біна відбитого світла. У Єсода є одна сфіра прямого світла та дев'ять сфірот відбитого світла, від Єсода і вище, і це вісім частин, (що належать до) КАХАБ ХАҐАТ НЕГ[196], які пройшли через нього, що являють собою Біну, ХАҐАТ НЕГІМ відбитого світла, та його власна частина - Хохма відбитого світла.[197]

Малхут у своєму відбитому світлі доповнює кожну сфіру до десяти сфірот

---

[191] Абревіатура словосполучення "Хохма і Біна".
[192] Абревіатура слів "Кетер, Хохма, Біна, Хесед".
[193] Абревіатура словосполучення "Хесед і Ґвура".
[194] Абревіатура слів "Тіферет, Нецах, Год, Есод, Малхут".
[195] Абревіатура слів "Нецах, Год, Есод, Малхут"
[196] Абревіатура словосполучення "Нецах і Год".
[197] У тексті цього пункту в оригіналі відсутній опис складу сфірот Малхут. Однак вказівка на те, що в Малхут є десять сфірот лише відбитого світла, є в заголовку цього пункту.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

110) Отже, докладно роз'яснено, що у будь-якій стадії розкриття десяти сфірот, в якому б місці вони не були, вони повинні включитися одна в одну відразу ж після виходу десяти сфірот прямого світла. Але в кожній з них ще немає десяти сфірот, доки не включиться до них також і світло Малхут, тобто десять сфірот відбитого світла, адже немає в неї іншого світла. І це світло Малхут доповнює (собою) нестачу від числа десяти сфірот у кожній з десяти сфірот, доки не утворюються десять сфірот у кожній з них.

І подібно до цього - в деталях деталей: якщо візьмеш Кетер десяти сфірот у Кетері, в ньому теж обов'язково є дев'ять сфірот прямого світла і одна - відбитого світла

111) Так ось, якщо взяти тепер, наприклад, загальну сфіру Кетер з десяти сфірот спільності, яка сама вже складається з десяти окремих сфірот, - тобто після того, як там розкрилося світло Малхут, - то в ньому відразу визначається, що перша сфіра цього загального Кетера, яка називається тепер "Кетер Кетера", тобто окремий Кетер, обов'язково складається з дев'яти сфірот прямого світла, що знаходяться в ньому та нижче від нього, а саме: ХУБ ХАҐАТ НЕГІ прямого світла, що у Кетері.

Кетер де-Кетер - це його особиста категорія, а дев'ять нижніх сфірот - це світла, що проходять

112) І хоча в них тільки Кетер - це його особиста категорія, а решта дев'яти окремих сфірот у ньому, - лише світла, що проходять, тобто нижні світла, які набули там свого місця шляхом переходу від Ейн соф, благословенний Він, до нижніх сфірот в Кетері. Але разом з тим, оскільки вони знаходяться в Кетері, то безумовно найвища сфіра, тобто їхній окремий Кетер, сама по собі теж містить зараз дев'ять окремих сфірот, що знаходяться в ньому нижче за нього. Таким чином, ці дев'ять сфірот, через те, що знаходяться нижче від нього, мали пройти через нього, а оскільки пройшли через нього, безумовно набули в ньому своїх місць, адже немає зникнення в духовному. І це буквально так, як сказано вище про загальні десять сфірот, - таким же чином знаходяться зараз десять окремих підсфірот і в цьому окремому Кетері самому по собі. І це: дев'ять сфірот прямого світла КАХАБ, ХАҐАТ, НЕГІ, та одна сфіра відбитого світла, що є світлом Малхут, як це сказано вище про десять сфірот Кетера спільності.

Так само і в Хохмі Кетера обов'язково є вісім сфірот прямого світла і два відбитих світла

113) І буквально так само (буде), якщо взяти до розгляду окрему сфіру Хохма з десяти окремих сфірот Кетера спільності, яка називається "Хохма Кетера". Безумовно є в неї зараз десять окремих підсфірот, - подібно до того, про що ми говорили вище щодо окремого Кетера. Бо всі вісім окремих сфірот загального Кетера прямого світла, які знаходяться нижче за неї, обов'язково проходять через цю окрему Хохму зверху вниз. А оскільки пройшли через неї, безумовно набули в ній своїх місць. І ще дві сфіри відбитого світла, - а саме від світла окремої Малхут, - які теж пройшли через цю окрему Хохму знизу вгору. І це її власна частина відбитого світла та частина відбитого світла, що відноситься до окремого Кетера. Таким чином, є десять окремих підсфірот також і в окремій Хохмі, що знаходиться в десяти окремих сфірот Кетера спільності, - подібно до того, як це в загальній Хохмі в десяти сфірот спільності.

І так само в Біні Кетера є сім сфірот прямого світла і три відбитого світла

114) І абсолютно так само, - коли беремо окрему сфіру Біна з десяти окремих сфірот загального Кетера, яка називається "Біна Кетера". Знаходимо також, що в неї обов'язково є зараз десять окремих підсфірот, подібно до того, як роз'яснено щодо окремої сфіри Хохма. Бо всі шість окремих сфірот ХАҐАТ НЕГІ прямого світла спільного Кетера, які знаходяться нижче від неї, обов'язково пройшли зверху вниз через цю окрему Біну та набули в ній своїх місць. І тепер вони разом із самою Біною (становлять) сім сфірот прямого світла. І також через цю Біну пройшли три сфіри відбитого світла від окремої Малхут загального Кетера знизу вгору, а саме: частина відбитого світла її власна, частина відбитого світла, (що належить) окремій Хохмі, та частина відбитого світла, (що відноситься до) окремого Кетера. Таким чином, в окремій Біні, яка в десяти сфірот загального Кетера, є десять окремих підсфірот, як це написано про спільну Біну з десяти сфірот спільності.

І так само у Хеседа Кетера є шість сфірот прямого світла та чотири відбитого світла; і далі - подібно до цього

115) І точно так само знаходимо десять окремих підсфірот в окремому Хеседі, який наявний в

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

десяти окремих сфірот загального Кетера, а саме: шість прямого світла ХАҐАТ НЕГІ зверху вниз, та чотири відбитого світла, від Хеседа і вище, до Кетера. І буквально так само знаходимо десять окремих підсфірот у Ґвурі тощо, аж до окремої Малхут у цих десяти сфірот, яка називається "Малхут Кетера".

116) І немає складності в тому, що, мовляв, у десяти окремих сфірот загального Кетера з відбитого світла, який піднявся від загальної Малхут, є тільки сама властивість нефеш, тобто остання частина відбитого світла, найменша з усіх десяти сфірот відбитого світла, як написано вище (ВС, п.112). Чому ж сказано, що ця найменша частина відбитого світла зараз сама по собі розповсюджується в десять нових сфірот відбитого світла до того, що доповнює в кожній окремій сфірі всі окремі підсфірот тим, чого їм бракує до числа десяти сфірот?

Нефеш відбитого світла у загальному Кетері під час облачання десяти окремих сфірот в Кетері обов'язково розділюється

117) Однак відповідь у тому, що зрештою цієї частини окремої нефеш відбитого світла, яка піднялася від Малхут до спільного Кетера, безумовно достатньо для облачання там усіх дев'яти окремих сфірот, що знаходяться в загальному Кетері. А якби це було не так, не були б згадані дев'ять сфірот прямого світла сприйнятими та взагалі б не світили у парцуфі. Як відомо, немає жодної можливості у прямого світла зв'язатися з парцуфом інакше, як тільки за допомогою клі одержання у властивості відбитого світла. І оскільки це світло нефеш вдягає дев'ять окремих сфірот у Кетері, виходить, що при проходженні знизу вгору воно обов'язково доповнило у кожній з цих окремих сфірот кількість в десять підсфірот, яких бракувало. Бо Хохмі (відбите світло) передало два світла, яких їй бракувало: одне світло - для її власного облачення, друге світло, - шляхом проходження для облачання Кетера. Біні (передало) три, а Хеседу - чотири, як з'ясовано вище.

І так само це в десяти окремих підсфірот, що в спільній Хохмі; в Кетері окремих підсфірот, що в Хохмі, є дев'ять сфірот прямого світла і одна - відбитого світла

118) І подібно до того, як ми роз'яснили десять окремих підсфірот щодо десяти окремих сфірот загального Кетера, - буквально так само пояснюються десять окремих підсфірот у кожній із десяти окремих сфірот загальної сфіри Хохма. Тому що в Кетері десяти окремих сфірот загальної Хохми, що називається "Кетер Хохми", обов'язково знаходяться десять окремих підсфірот, якими є її власне світло та вісім окремих сфірот: Біна, ХАҐАТ НЕГІ, що пройшли через неї зверху вниз, - всього дев'ять, - і одне відбите світло, яке піднялося в нього від окремої Малхут загальної Хохми. Таким чином, (є) в тебе десять окремих підсфірот в Кетері загальної Хохми.

В окремій підсфірі Хохма, що у Хохмі, вісім (сфірот) прямого світла та дві - відбитого світла

119) І так само відбувається в окремій Хохмі з числа десяти окремих сфірот загальної Хохми, яка називається "Хохма Хохми". Є в ній вісім сфірот прямого світла - зверху вниз, і два відбиті світла - знизу нагору. І за прикладом цього в окремій Біні з десяти окремих сфірот загальної Хохми є сім (сфірот) прямого світла зверху вниз і три - відбитого світла знизу вгору. І таким же чином - у Хеседі, і так само - в Ґвурі. І так само далі, - до окремої Малхут в цих десяти сфірот загальної Хохми, званої "Малхут Хохми", в якій теж є десять окремих підсфірот відбитого світла через те, що вона обов'язково вдягає всі десять окремих сфірот загальної Хохми та посилає їм свої свічення. Виходить, що всі вони обов'язково пройшли через неї, набувши в ній свого місця.

120) І точно так само визначаються в окремій Біні її десять окремих підсфірот. І подібно до цього - в окремому Хеседі, окремій Ґвурі, аж до окремої Малхут, і немає необхідності далі це продовжувати. Але роз'яснимо ще одну сфіру з окремих підсфірот, щоб показати, як вона одна, сама по собі, обов'язково визначається у власних десяти сфірот, так само, як ті, які зараз (розглядаються як) десять окремих підсфірот цієї окремої деталі.

121) І якщо ми розглянемо Біну окремих підсфірот, що є, наприклад, однією сфірою з десяти окремих підсфірот, які знаходяться в окремій Хохмі з десяти сфірот загальної сфіри Хохма, звану "Біна Хохми де-Хохма", знайдемо також і в ній самій десять сфірот за тим же принципом, тобто сім (сфірот) прямого світла, що пройшли в ній зверху вниз, і три відбитого світла, що пройшли в ній знизу вгору.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

122) І можна так деталізувати та розбирати буквально до безкінечності. І завжди, коли береш якусь сфіру, навіть після поділу в тисячний раз, ти береш цю сфіру з порядку десяти сфірот, а раз так, то частина цих десяти сфірот обов'язково пройшли через цю сфіру зверху вниз, а частина з них пройшли знизу нагору. При цьому ці десять сфірот обов'язково набули своїх місць в цій сфірі назавжди, і тому безумовно є у тебе в цій сфірі всі десять сфірот. І зрозумій це добре.

123) Однак зрозумій, що хоча ти продовжуєш ділити десять на десять, а другі десять втретє, і т.д., разом з тим, нехай не уявляється тобі, що всі сфірот залишаються рівними. Навпаки, - в процесі деталізації вони дуже змінюються, і немає жодної, яка була би рівною іншій. Це тому, що світла прямого світла в ході деталізації завжди приходять не на свої місця у всіх сфірот, окрім Кетера. Адже, (наприклад), в Хохмі є лише вісім (сфірот) прямого світла, а саме від Хохми і нижче, і дві (сфіри) відбитого світла, - Єсод та Малхут. І внаслідок цього вісім світел прямого світла приходять у властивості найбільш тонких келім, тобто від Кетера до Года, а два відбитих світла - в Єсод та Малхут. Таким чином, світло Хохми приходить в клі Кетера, світло Біни - в клі Хохми, і т.д., - до світла Єсода в клі Года, - тобто всі світла прямого світла приходять не на свої місця. І лише відбите світло завжди приходить на своє місце, бо відбите світло Єсода приходить в клі Єсода, і відбите світло Малхут приходить в клі Малхут.

124) І так само - Біна, яка має лише сім світел прямого світла. Вони приймаються у найтонші келім, коли кожен отримувач приймає в найтоншу властивість, тобто від Кетера до Нецаха. І виходить, що світло Біни - в клі Кетера, світло Хеседа - в Хохмі, аж до світла Єсода у клі Нецаха. Але лише троє світел відбитого світла приходять на свої місця: світла Года, Єсода та Малхут у келім Года, Єсода та Малхут.

125) Відповідно до того, що роз'яснене, є велика відмінність між окремою Біною Кетера, окремою Біною Хохми, окремою Біною Біни, і т.п. Бо лише в Біні Кетера світло Біни знаходиться в її клі, між тим в Біні Хохми у клі Біни є лише світло Хеседа, а в Біні Біни у клі Біни є лише світло Ґвури. І так само - всі інші, тобто одна не подібна до іншої.

126) І навіть у світлах відбитого світла, які не змінюють місць, разом з тим слід розрізняти зміни при їх деталізації. Бо у відбитому світлі, в будь-якому місці, де б воно не знаходилося, розповсюджується свічення від прямого світла. І тому, наприклад, в Єсоді Хохми розповсюджується світіння від прямого світла Году Хохми, але в Єсоді Біни розповсюджується світіння від Нецаха Біни, оскільки в Годі Біни немає прямого світла.

127) Однак виняток із цього правила (виникає) у тому випадку, якщо ти продовжуватимеш деталізувати лише особливу сфіру спільності. Іншими словами, візьмеш, наприклад, загальну сфіру Біна та ділитимеш її на десять, ще на десять, - тобто, наприклад, деталізуєш до окремої підсфіри Біна з десяти сфірот окремої Біни, яка в десяти сфірот загальної Біни, званої "Біна де-Біна Біни", - то всі вони будуть рівними одна одній абсолютно без відмінностей. Адже в усіх них є сім (сфірот) прямого світла в семи вищих келім КАХАБ ХАҐАТ, Нецах, і три (сфіри) відбитого світла в трьох нижніх келім: Год, Єсод та Малхут. І так само - навіть після деталізації в тисячний раз. І подібно до цього - в інших сфірот.

Глава 10

роз'яснює поняття зівуґа де-акаа, що включає дві сили: силу, яка притягує, та силу що відштовхує, котрі діють одночасно: одна - в авіют, а друга - в твердості екрану

Докладне пояснення значення словосполучення "зівуґ де-акаа"

128) Поняття "зівуґ де-акаа" потребує докладного пояснення. На перший погляд є тут разом значення як приязні, так і відторгнення, адже (це) "з'єднання (зівуґ)", і (це ж) "удар (акаа)", сенс якого - відмова, роз'єднання та велика ненависть. І як же ти скажеш: "зівуґ де-акаа", значення якого: "любов ненависті", або "злиття поділу", або "притягання відштовхування". На перший погляд це дуже дивно.

129) Однак воістину це так: це дві протилежності під одним управлінням, але це управління зібрано в два особливих носія, тобто дві сили: силу, що притягує, та силу, яка відштовхує. Сила, що притягує, розташована в авіют клі, а відштовхуюча сила розташована в екрані клі.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Вони урівноважені одна з одною і обидві вони управляють відразу в двох місцях одночасно.

130) І щоб роз'яснити добре, як годить, аби вклалося у знанні, не викликаючи жодних сумнівів і плутанини, я трохи продовжу та наведу тобі уявний, але яскраво очевидний приклад матеріальної дійсності. Наприклад, коли ти бачиш камінь чи людину, що падає з високого місця на землю, то тобі ясно видно, що людина притягується зверху вниз із великою силою та швидкістю. Разом з тим, коли вона досягає і торкається землі, то земля вдаряє її та трохи відштовхує вгору.

131) І є тут дві думки. Перша думка в тому, що земна куля має велику силу притягання будь-якої речі, що знаходиться в повітрі, якщо немає чогось твердого, що її підтримує. І тому коли людина відривається, наприклад, від даху будинку (та попадає) у повітря, над нею відразу панує сила тяжіння земної кулі. І цим пояснюється падіння з великою швидкістю на землю. Однак тут є про що подумати: згідно з цим земля мала б обійняти її з великою любов'ю, - так, що неможливо буде ніяк відсунутися від неї ні на мить. А ми бачимо протилежне, що в перший момент, коли вона торкається її, вона відразу швидко відштовхує її, і трохи повертає її назад нагору.

132) На противагу цьому є інша думка: що існує певний вид сили, яка штовхає зверху, з повітря над нашою землею, і ця сила, що штовхає, діє на все, що знаходиться в повітрі, штовхаючи його на землю. Також і наша земля має лише відштовхуючу силу, і немає в ній нічого від сили тяжіння. І тому, коли людина відривається від даху будинку, потрапляючи в повітря, відразу діє на неї ця штовхаюча сила зверху та опускає її на землю. А коли вона торкається землі, то вона знову штовхає її назад нагору.

133) Однак якщо провести аналогію (із взаємодією) гілки та її кореня у вищих світах, що у багатьох аспектах є близьким одне до одному, ми знайдемо, що обидві ці версії є невірними. І тут можна сказати, що у кожної планети є, у поєднанні одного з одним, і сила тяжіння, і сила відштовхування. Тобто там є сила авіют, і це сила тяжіння для притягання всередину всього того, що за її межами. І водночас є в ній сила твердості, яка відштовхує від входження в неї будь-яке зовнішнє тіло. І будь-яке притягання (здійснюється), звичайно ж, силою центральної точки, яка всередині неї, бо там спочиває її сила тяжіння. Адже центральна точка є найбільш щільною в усій планеті, тому притягує до себе з навколишнього простору все, що перебуває під силою її впливу та влади.

134) Але разом з тим, вона нічого не притягує до його поглинання, як це мало б бути (під дією) лише властивості її сили тяжіння. Але в той момент, коли предмет, який притягується, торкається її зовнішньої оболонки, відразу пробуджується сила відштовхування, що перебуває в оболонці, а це (властивість) твердості, та відштовхує її назад нагору.

135) І виходить, що предмет, який вона притягнула до себе, був отриманий не шляхом притягання, а в інший спосіб, оскільки (притягання) було припинене в середині шляху через силу твердості і відштовхування, яке цьому перешкоджає. Таким чином, зівуґ та акаа діють тут разом: зівуґ притягує, а твердість відштовхує, і завдяки цьому вона отримує цю (річ), але не заковтує його живцем у своє черево. Таким чином, можна сказати, що головне клі отримання - це сила його відштовхування, яка приймає та утримує (отримане) належним чином. А якби не сила відштовхування, воно було би поглинене "живцем усередину пекла".

136) Бачимо також, що притягання та відштовхування в мірі їхньої могутності врівноважені як дві краплі води. Бо якби сила притягання була трохи більшою, ніж сила відштовхування, то не було б у нього жодної можливості рухатися, оскільки той, хто рухається, приліпився б до неї, як залізо до магніту. А якби трохи більшою була б сила відштовхування, то увесь всесвіт танцював би над нею і неможливо було б до неї доторкнутися. Таким чином, вони врівноважені.

137) І звідси добре зрозумій поняття "зівуґ де-акаа", яке характерне для вищих світів. Незважаючи на те, що зівуґ та акаа - це дві протилежності, проте вони беруть участь в єдиному управлінні, - в один час, але в двох місцях: авіют і твердість. І пам'ятай це протягом усього (вивчення) цієї мудрості.

(Для повторення та закріплення вивченого див. питання 152-172)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про сенс слів

1) Що таке Адам Кадмон
2) Що таке відбите світло
3) Що таке пряме світло
4) Що таке оточуюче світло
5) Що таке внутрішнє світло
6) Що таке довжина
7) Що таке Біна
8) Що таке "не злитий"
9) Що таке кордон
10) Що таке верхня межа
11) Що таке ґуф
12) Що таке сфера
13) Що таке ҐАР
14) Що таке матеріальність
15) Що таке "при проході"
16) (Що таке) світіння здалеку
17) (Що таке) стоншення екрану
18) (Що таке) повне віддалення
19) Що таке схиляння голови
20) Що таке взаємовключення сфірот
21) Що таке зв'язування
22) Що означає "один усередині іншого"
23) Що таке зівуґ де-акаа
24) Що таке Зеїр Анпін
25) Що таке ЗАТ, сім нижніх сфірот
26) Що таке матеріал
27) Що таке хая
28) Що таке зовнішнє
29) Що таке Хохма
30) Що таке вікно
31) (Що таке) єхіда
32) Що таке вихід назовні
33) Що таке спуск
34) Що таке "прямий"
35) Що таке Кетер
36) Що означає "поступово"
37) Що означає "з'єднує"
38) Що таке води світла
39) Що таке Малхут
40) Що таке "зверху вниз"
41) Що таке "знизу нагору"
42) (Що означає) "є причиною"
43) (Що таке) екран
44) (Що таке) оточуючий
45) (Що означає) "скасовує себе"
46) (Що означає) "притягує"
47) (Що таке) нефеш
48) (Що таке) НАРАНХАЙ
49) (Що таке) нешама
50) (Що означає) "є причиною"
51) Що таке сіюм
52) Що означає "межує"
53) Що таке авіют
54) Що означає "проходить"
55) Що таке вищий та нижній
56) Що таке сутність
57) Що таке внутрішнє
58) Що таке внутрішнє та зовнішнє
59) Що таке цинор
60) Що таке лінія

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

61) Що таке прямий рівень
62) Що таке нормоване отримання
63) Що таке ґрунт (нижня межа)
64) Що таке рош
65) Що таке руах
66) (Що таке) духовність
67) (Що таке) далекий
68) (Що таке) "початок розповсюдження"
69) Що означає "відразу"
70) Що таке "межа їх усіх"

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про суть понять

71) Яким є джерело келім де-іґулім
72) Якими є ті решимот, що залишилися в іґулім після скорочення
73) Чому іґулім (розташовані) один усередині іншого
74) Чому немає властивості "один усередині іншого" в Ейн соф
75) Що є коренем всіх світел
76) Що є коренем усіх світів
77) Що джерелом відбитого світла
78) Чому світла передують келім
79) Чому Біна не передує Хохмі
80) Звідки (виходить) джерело сили управління у світах
81) Звідки походить екран
82) Скільки причин передували екрану
83) Яким є джерело келім де-йошер
84) Звідки іґулім отримують світло
85) Яким чином іґулім отримують світло один від одного
86) Чому іґулім повинні отримувати від йошер
87) Що таке вікна у верхній та в нижній межах кожного іґуля
88) Що є причиною того, що іґулім стали один нижче за інший
89) Чому іґулім потребують того, щоб їх з'єднувала лінія
90) У чому відмінність між сфірот де-йошер та сфірот де-іґулім
91) Чому недостатньо сили скорочення, а необхідний також екран
92) Що таке світла йошер
93) У чому відмінність між прямим свіченням та світінням, що закруглюється
94) У чому іґулім перевершують йошер
95) У чому сфірот де-йошер чудовіші за іґулім
96) Чому в іґулім кожен зовнішній є більш чудовим
97) Чому в келім де-йошер внутрішній є більш чудовим
98) Чому світ Асія - найзовнішній із усіх світів
99) Що є причиною виходу екрану
100) Коли утворюється екран
101) Чому якість екрану залежить від міри авіют бхіни далет
102) Яким є клі отримання, що знаходиться у світлі лінії
103) Якими є два види десяти сфірот, що існують в кожному неецалі
104) Чому відбите світло вважається клі отримання
105) Як оцінюється міра величини відбитого світла
106) Чому Малхут вважається Кетером відбитого світла
107) Чому екран та авіют використовуються як одне
108) Чому авіют і відбите світло залежать друг від друга
109) Через що відбувається стоншення екрану
110) Чому сфірот де-іґулім - це нефеш
111) Чому сфірот де-йошер - це властивість руаха
112) У чому достоїнство трьох перших (сфірот) де-йошер
113) Яким чином сфірот де-йошер розташовані всередині іґулім
114) Чому іґулім розташовані у місці трьох перших (сфірот) де-йошер
115) Якою є відстань між іґулім
116) Чому іґулім не оточують ЗАТ де-йошер
117) Чому займатися (тобто вивчати) ҐАР кожного ступеня заборонено
118) Чи заборонено займатися всіма десятьма окремими сфірот, що є в ҐАР
119) Чому не займаються сфірот де-іґулім
120) Як десять сфірот поділяються на п'ять бхінот у бажанні
121) Що мається на увазі під уточненням: "десять, а не дев'ять, десять, а не одинадцять"
122) Чому бажання отримувати не розкривається за один раз
123) Чому авіют вважається внутрішньою (властивістю)
124) Чому саме внутрішнє вважається клі отримання
125) Чим визначається величина чи малість світів
126) Чому під час скорочення світло вийшло також з трьох перших бхінот
127) Якими є три розпізнавані (ознаки) в клі
128) Якими є дві розпізнавані (властивості) у духовному матеріалі
129) До яких пір неецаль визначається ім'ям вищого
130) Коли неецаль вважається таким, що вийшов з вищого у власне управління

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

131) Що означає "неможливо"
132) Що означає "не має наміру"
133) Чому бхіна алеф визначається як "неможливо та не має наміру"
134) Чому бхіна бет вважається як "можливо та не має наміру"
135) Чому бхіна ґімел вважається як "неможливо та має намір"
136) Чому бхіна далет вважається як "можливо та має намір"
137) Чому не всі бхінот бажання придатні для клі отримання, а тільки бхіна далет
138) Чому кожна зміна форми, що народжується в авіют бхіни далет, виводить властивість нового створіння
139) Чому вище світло не припиняє світити створінням ні на мить
140) У чому відмінність келім властивості віддачі від властивості отримання
141) Чому той, хто дає, віддає у найбільш щільну частину, а той, хто отримує, отримує в найтоншу частину
142) Як розуміється оновлення форми при розповсюдженні вищого світла
143) Яким чином неецаль виходить з властивості вищого світла
144) Якою є відмінність імен чотирьох бхінот від імен КАХАБ ЗОН
145) Яким є порядок входу світел в неецаля після виправлення
146) Яким є порядок зростання келім у кожному парцуфі після виправлення
147) Яким є первинний матеріал будь-якого неецаля
148) Якими є ті два Кетери, що існують на кожному ступені
149) Чому світло не пропадає з (попереднього) місця при переході на інше місце
150) У чому проявляється те, що кожний вищий складається з його нижніх
151) У чому проявляється те, що кожний нижній включає його вищих
152) Яким є "ключ" для визначення відмінностей між сфірот, що включені одна в одної
153) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Кетері
154) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хохмі
155) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Біні
156) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хеседі
157) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Ґвурі
158) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Тіферет
159) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Нецаху
160) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Годі
161) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Єсоді
162) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Малхут
163) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Кетері Кетера
164) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хохмі Кетера
165) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Біні Кетера
166) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хеседі Кетера де-Кетер
167) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Ґвурі Хохми Нецаха
168) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Тіферет Біни Года
169) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Нецаху Єсода Кетера
170) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Годі Тіферет де-Малхут
171) Яким чином світла прямого світла та відбитого світла вдягаються у келім
172) Яким є порядок причин та наслідків від Ейн соф, благословенний Він, до Малхут Адама Кадмона

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про сенс слів

1) Що таке Адам Кадмон
Це перший світ, який отримує з Ейн соф, благословенний Він. І називається також однією лінією, яка протягнулася з Ейн соф відразу після скорочення, майже до цього світу. Ім'я "адам" відноситься тільки до сфірот йошер, які знаходяться у першому світі, та є світлом руах, що означає "світло віддачі", але не до сфірот іґулім в ньому, де є лише світло нефеш, котре означає світло отримання для себе, без можливості віддачі іншим. І це корінь властивості "людина (адам)" у цьому світі. (гл.1, ОП, п.400)

2) Що таке відбите світло
Це світло, яке не прийняте в бхіну далет. Пояснення: це світло, що призначене для наповнення бхіни далет, але вона не отримує його через екран, який перешкоджає йому та повертає назад. Ця дія називається зівуґ де-акаа (див. ВС, п.22). Після скорочення і далі всі келім отримання в парцуфах походять з цього відбитого світла, яке використовується ними замість бхіни далет, котра знаходиться в Ейн соф, благословенний Він. (ВС, п.79)

3) Що таке пряме світло
Це вище світло, яке простягається з Ейн соф, благословенний Він, та наділяє парцуфи благом від скорочення і далі. Воно називається так, щоби вказати, що воно наділяє лише сфірот йошер, але не келім іґулім та всі (інші) ступені, в яких немає нічого від авіют бхіни далет. (Це відбувається) згідно з правилом, що той, хто дає, віддає лише у найбільш щільній властивості, яка являє собою авіют в бхіні далет. (ВС, п.94)

4) Що таке оточуюче світло
Це світло, яке призначене для облачання в ступінь, але яке затримується через якійсь кордон в ньому. У цьому імені є два значення: перше - це свічення здалеку; друге - це свічення гарантоване, тобто воно буде вдягнене туди. Бо світло "оточує" його навколо і не залишає йому жодного місця "втекти" від нього, доки він не буде придатний отримати його в досконалості. (гл.1, ОП, п.40)

5) Що таке внутрішнє світло
Це світло, яке вдягнене в клі. (гл.1, ОП, п.40)

6) Що таке довжина
Віддаленість між двома кінцями ступеня, тобто від найтоншої властивості до найбільш щільної властивості, називається "довжиною". Бо так само (визначається) і уявна матеріальна довжина, яка вказує на місце між верхнім та нижнім кінцями. (гл.1, ОП, п.5)

7) Що таке Біна
Вглядування у причинно-наслідкові зв'язки для того, аби з'ясувати всі наслідки, що зароджуються та походять від деякого фактору, називається ім'ям "Біна[198]". (гл.1, ОП, п.200)

8) Що таке "не злитий"
Зрівняння форми двох духовних об'єктів - це злиття, а зміна форми між ними робить їх "не злитими" один з одним. (гл.1, ОП, п.9[199])

9) Що таке кордон
Екран кожного ступеня відмірює та утворює "кордон" цього ступеня на рівні відбитого світла, яке екран піднімає (див. вище, відповідь 2) в мірі його авіют. Екран бхіни ґімел обмежує рівень ступеня так, щоб він не досягав світла Кетера. А екран бхіни бет обмежує також від світла Хохми і т.п. (ВС, п.79)

10) Що таке верхня межа
Це Кетер кожного ступеня як у сфірот йошер, так і в іґулім. (гл.2, ОП, п.1)

11) Що таке ґуф
Істинні келім отримання на кожному ступені, що розповсюджуються в силу відбитого світла в

[198] Досл.: розум, інтелект, розуміння.
[199] В оригіналі зроблене посилання на п.3 без вказівки на розділ чи главу.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

екрані від нього і вниз, називаються "ґуф" ступеня, оскільки вони передують світлам, (що вдягаються в них). Протилежними цьому є світла, які розповсюджуються для зіву'а де-акаа в екрані, та які передують келім. (гл.1, ОП, п.90)

12) Що таке сфера
Сфірот де-іґулім звуться сферами, оскільки світла в них закруглюються. Інакше кажучи, неможливо розрізнити у них тонкість і авіют. (гл.1, ОП, п.8)

13) Що таке ҐАР
Це світла, які передують келім та вдягнені у відбите світло, що піднімається до них від екрану, - від нього і вгору. Іншими словами, це три перші сфіри Кетер, Хохма, Біна, які також називають рош парцуфа. (гл.1, ОП, п.90)

14) Що таке матеріальність
Все, що уявляється та відчувається у п'яти органах чуттів або займає місце та час, називається матеріальним. (гл.1, п.8)

15) Що таке "при проході"
Світла, що простягаються з Ейн соф, благословенний Він, до нижніх сфірот, обов'язково проходять через вищі сфірот. І з тієї причини, що духовне не зникає з одного місця при проході до іншого місця, а залишається існувати як в першому місці так і в другому, тому ми розрізняємо в кожній сфірі два види світла: її власні світла, та світла, що залишилися в них "при проході". (гл.1, ОП, п.4)

16) (Що таке) світіння здалеку
Світіння, яке діє в парцуфі в той час, коли в нього немає клі отримання для цього світла, називається "світінням здалеку". Це означає, що є величезна дистанція та відмінність між світлом і келім парцуфа, які відносяться до цього світла. Тому келім є непридатними для отримання та вбрання цього світла, а отримують від нього свічення здалеку. (гл.1, ОП, п.40)

17) (Що таке) стоншення екрану
Це очищення авіют у бхіні далет. Оскільки рівень відбитого світла, яке екран піднімає та вдягає на пряме світло, залежить від міри величини авіют у бхіні далет (див. вище відповідь 2), котра означає величину її пристрасного бажання, тому після того, як ступінь наповнився притягнутим ним своїм світлом, посилюється оточуюче світло та стоншує екран до якоїсь міри рівня його бажання. Це називається, що він очистився від авіют, що була в нього, а також називається ім'ям "стоншення екрану". (ВС, п.74)

18) (Що таке) повне віддалення
Коли зміна форми є настільки великою, що досягає протилежності форми, це називається повним віддаленням. (гл.1, ОП, п.10)

19) Що таке схиляння голови
Коли світла Зеїр Анпіна використовуються також і в рош, який зветься ҐАР, оскільки придатні для рош світла ҐАР там відсутні, це називається "схиляннням голови". Тобто рош опущена на ступень, який є рівним ЗАТ, котрі звуться ґуф. (гл.2, ОП, п.3)

20) Що таке взаємовключення сфірот
Сфірот включаються одна до одної "при проході" (див. вище відповідь 15). Оскільки десять сфірот прямого світла, які протягуються від Кетера до Малхут, можуть з'явитися на ступені лише при їхньому облачанні в десять сфірот відбитого світла, що протягуються та спускаються від Малхут до Кетера, то немає в них сфіри, в якій не було б двох сфірот в її особистій властивості: одна - прямого світла, і одна - відбитого світла. І ще вісім сфірот, які включаються до неї під час проходу: деякі з них пройшли через неї при проходженні зверху вниз, а деякі пройшли через неї при проходженні знизу вгору. (ВС, п.97)

21) Що таке зв'язування
Облачання десяти сфірот рош ступеня в десять сфірот відбитого світла, що піднімаються від Малхут знизу вгору, називається "зв'язуванням" з тієї причини, що тут світла вважаються такими, що передують келім. І авіют (тут) зовсім не піднімається з цим відбитим світлом вище за своє місце, яким є Малхут. Тому ці десять сфірот відбитого світла не вважаються заверше-

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ними келім, які гідні облачання в них сутності. Тому таке облачання зветься лише "зв'язуванням", - тобто завдяки цим десяти сфірот відбитого світла пряме світло зв'язується та перебуває над парцуфом, незважаючи на те, що не вдягається у них буквально. Облачання прямого світла в келім має відбуватися тільки в (тому) відбитому світлі, яке розповсюджується нижче від екрана, де може поширитися авіют Малхут де-рош, - зійти та вдягти десять сфірот прямого світла, які прийшли в нього. (гл.1, ОП, п.20)

22) Що означає "один усередині іншого"
Це означає, що одне є наслідком іншого. Бо зовнішній іґуль, - це причина і породжуючий фактор для внутрішнього іґуля в ньому, який є наслідком, що походить від зовнішнього. Таким чином, (поняття) "один усередині іншого" вказує на зв'язок "причини та наслідку", тобто "приводу (до дії) та заподіяння її", яка в них наявна. (гл.2, ОП, п.40)

23) Що таке зівуґ де-акаа
Дія екрану, який затримує та піднімає світло від бхіни далет, - відштовхує світло, що належить до неї, назад до його кореня, - називається "зівуґ де-акаа". Сенс цього імені в тому, що ця дія несе в собі два протилежні поняття. Бо з одного боку (екран) "вдаряє (маке)" у світло, що означає, що відштовхує та підносить його світіння; з іншого боку, здійснює "соїття (міздавеґ)" зі світлом, і це означає, що спонукає його до розмноження та додаткового розширення. Таким чином, ця прихована і відштовхнута від бхіни далет міра світла перетворюється на велике розкрите світло, яке вдягає пряме світло, та називається відбитим світлом. І без нього зовсім неможливо світлу Ейн соф, благословенний Він, вдягнутися у парцуф. (ВС, п.18)

24) Що таке Зеїр Анпін
Зеїр Анпін означає "малий (зменшений) лик". Адже світло Хохма називається "світлом лику", як написано в Писанні: "Мудрість (хохма) людини просвітлює лице її"[200]. І відповідно до цього імені спільний парцуф Кетер у світі Ацилут називається ім'ям "Аріх Анпін", що означає "великий лик" з тієї причини, що є в ньому сутність світла Хохма. Тому бхіна ґімел, сутність якої лише світло хасадім, яке протягується від Біни, але в якій є також свічення Хохми і немає самого світла Хохма, називається ім'ям "малий лик", тобто Зеїр Анпіном, бо відносно бхіни алеф світло його лику зменшене та невелике. (гл.1, ОП, п.200[201])

25) Що таке ЗАТ, сім нижніх сфірот
Десять сфірот, які протягуються від екрану і вниз, називаються ґуф, або "ЗАТ" (див. вище відповідь 11). Відносно усього парцуфа, який визначається іноді лише як десять сфірот, три перші сфіри КАХАБ будуть у рош парцуфа, а ЗАТ, що є сімома нижніми сфірот ХАҐАТ НЕГІМ, - в ґуфі парцуфа. (гл.1, ОП, п.90)

26) Що таке матеріал
Авіют, яка наявна в парцуфі у бхіні далет бажання (див. про авіют нижче, відповідь 53), називається "матеріалом" парцуфа. Це ім'я запозичене від земного уявного матеріалу, який має три вектори: довжину, ширину і глибину, та шість країв: верх, низ, схід, захід, північ, південь. (ВС, п.40)

27) Що таке хая
Це світло Хохма, як написано у Писанні: "Мудрість (хохма) оживить (техайє) тих, хто нею володіє"[202]. (гл.2, ОП, п.6)

28) Що таке зовнішнє
Найтонша (властивість) у всьому клі вважається зовнішньою частиною цього клі. І ця властивість клі (призначена) для оточуючого світла, яке світить йому здалеку. (ВС, п.6)

29) Що таке Хохма
Знання практичних результатів у всіх деталях, що існують в усій реальності, називається ім'ям "Хохма (мудрість)". (гл.1, ОП, п.200)

30) Що таке вікно
Сила в авіют екрана, що розрізняється в десяти сфірот рош ступеня або в десяти сфірот іґулім,

---

[200] Писання, Коелет, 8:1.
[201] В оригіналі зроблене посилання на п.13 ВС.
[202] Писання, Коелет, 7:12.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

- ця сила, яка задіяна в них разом з відбитим світлом, що піднімається до них від екрану, називається "вікно". Пояснення. Відбите світло, яке відштовхнуте від бхіни далет через її авіют, стає властивістю клі отримання для вищого світла замість бхіни далет, яка була клі отримання в Ейн соф, благословенний Він. І це з тієї причини, що відбите світло насправді містить авіют бхіни далет внаслідок того, що це вона притягнула його до себе з Ейн соф, благословенний Він (див. ВС, п.79). Однак ця авіют помітна лише в келім ґуфа, оскільки вони розповсюджуються нижче від екрана, тобто нижче бхіни далет десяти сфірот рош. І тому авіют бхіни далет екрана панує в них, а внаслідок цього вони вважаються завершеними келім для облачання в них вищого світла. Між тим, десять сфірот рош безумовно вище, ніж їхня бхіна далет, і відбите світло піднімається до них знизу вгору. Але авіют бхіни далет екрана не може включитися та піднятися разом з відбитим світлом вище від цього місця в перші дев'ять сфірот від неї. (Тому) відбите світло не стає там властивістю завершених келім, а лише аспектом коренів для келім. В силу цього облачання дев'яти сфірот у відбите світло називається тільки ім'ям "зв'язування" (див. вище, відповідь 21). Разом з тим, щодо дев'яти сфірот рош це відбите світло теж вважається властивістю "сили авіют", яка у будь-якому випадкові стає силою зв'язування для сприйняття їх у неецалі. І ця сила називається "вікном". Бо при вході відбитого і прямого світел для світіння в тонких келім де-іґулім, в яких зовсім немає ознаку авіют, наявна у відбитому світлі сила авіют, яка набагато нижча, ніж вони, зменшує та послаблює стінки келім де-іґулім "шляхом входження у них". Це подібно до отвору, діри, яка існує в кімнаті, будучи недоліком у стіні кімнати, проте це шлях входу для світла сонця. Так само і тут: недолік, який утворюється в стінках келім де-іґулім в силу авіют, що знаходиться у відбитому світлі, вважається у них зовсім не як недолік, а як вікно, бо без нього не було б у них ніякого світла. Адже вони не отримують жодного світла, окрім як через лінію в силу екрана у ній. (гл.2, ОП, п.70)

31) (Що таке) єхіда

Світло, яке вдягнене у сфіру Кетер, називається "єхіда". (гл.2, ОП, п.6)

32) Що таке вихід назовні

Зміна форми, яка відбувається у духовному об'єкті, називається "виходом назовні" з нього. Тобто, при зміні форми, що виникає в (якійсь) частині парцуфа, вважається, що ця частина виходить з парцуфа назовні. Це подібно до того, як при запаленні свічки від свічки немає в першій нестачі, бо немає зникнення в духовному. І через це виходить, що коли ця частина починає змінювати свою форму, разом із цією зміною вона починає відокремлюватися від парцуфа та виходить з парцуфа під нове власне управління. Таким чином, зміна форми і "вихід назовні" - це одне й те ж. (ВС, п.59)

33) Що таке спуск

Ущільнення (збільшення авіют) означає спуск, тобто (об'єкт) спускається зі свого ступеня. А стоншення (зменшення авіют) означає підйом, тому що піднімається у зрівнюванні форми до Ейн соф, благословенний Він. І це правило, що кожен, хто більш тонкий, - є вищим, а будь-який, хто більш щільний, - є нижчим. (гл.1, ОП, п.5)

34) Що таке "прямий"

Коли вище світло спускається в келім, в яких є авіют бхіни далет, що означає пристрасне бажання, - адже вона притягує його з пожадливістю, - вважається, що світло опускається "по прямій", тобто відповідно до повної міри авіют та пристрасті в ній. Це подібно до важкої речі, що падає зверху на землю, - вона падає по абсолютно прямій лінії зверху вниз та з великою швидкістю внаслідок сили тяжіння землі, яка (діє) на неї. Між тим, якщо на землю падає легка річ, на яку не діє сила тяжіння, тоді вона повільно кружляє в повітрі, доки не ляже на неї. Те ж саме і тут: вважається, що в келім, у яких немає авіют, як-то келім де-іґулім, світло, що приходить туди в силу сфірот де-йошер, округлюється, оскільки немає там авіют, яка означає пристрасть, котра притягнула б його до них силою тяжіння. Однак в келім де-йошер, де існує авіют, котра притягує світло з великою силою, світло спускається швидко, точно по прямій, на кшталт "прямої" лінії. (гл.1, ОП, п.5)

35) Що таке Кетер

Світіння кореня над ступенем зветься Кетером (короною), від слова "увінчувати (махтір)". Це

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

означає, що він є його (тобто ступеня) причиною[203]. Оскільки він найбільш тонкий з усього ступеня, тому виходить, що він оточує весь парцуф зверху. (гл.1, ОП, п.200)

36) Що означає "поступово"
Притягання світел ступінчасто, в причинно-наслідковому порядку, називається (словом) "поступово". (гл.1, ОП, п.6)

37) Що означає "з'єднує"
Малхут вищого стає Кетером нижнього, тому виходить, що Малхут "з'єднує" кожного вищого з його нижнім. Тобто між ними створюється рівність форми, а завдяки цьому утворюється "з'єднання" між усіма ступенями від світу Адам Кадмон до кінця (світу) Асія. Це характерно для келім де-йошер, які називаються лінією, однак не для келім де-іґулім. А тому все поєднання іґулім одного з одним утворюється за допомогою лінії. (гл.1, ОП, п.30)

38) Що таке води світла
Світло, яке спускається зі ступеня, називається ім'ям "води" або "води світла". (гл.1, ОП, п.4)

39) Що таке Малхут
Остання бхіна називається Малхут (царство), виходячи з того, що від неї виходить стадія управління (створіннями) без компромісів та в абсолютній владі, - на зразок трепету (перед) царюючим. (гл.1, ОП, п.200)

40) Що таке "зверху вниз"
Світло, що розповсюджується в келім у порядку ступенів від тонкого до щільного, називається "зверху вниз". І це світло називається прямим світлом. (ВС, п.103)

41) Що таке "знизу нагору"
Світло, яке розповсюджується в порядку ступенів від щільного до тонкого, аж до найтоншого, називається "знизу нагору". І це світло називається відбитим світлом. (ВС, п.103)

42) (Що означає) "є причиною"
Фактор, який викликає розкриття ступеня, визначається як такий, що є його причиною (месабев). І це від слів "причина (сіба) та наслідок (месовав)". Бо причина означає фактор, що породжує, а наслідок означає те, що народжується та виходить з цього фактору і причини. (ВС, п.п.25, 52)

43) (Що таке) екран
У неецалі "сила скорочення" по відношенню до вищого світла пробуджується для того, щоби перервати його на шляху його спуску у бхіну далет. В той же момент, коли (світло) досягає і торкається бхіни далет, ця сила відразу пробуджується, вдаряє в нього та відштовхує його назад. Так ось, ця сила називається "екран". І необхідно зрозуміти відмінність між властивістю екрану, що існує в неецалі, та властивістю скорочення в ньому, які є двома різними поняттями. Бо сила скорочення, яка встановилася у бхіні далет, спрямована в неецалі на клі, яке прагне отримувати. Це означає, що через бажання до зрівнювання властивостей із Маацилем він утримує себе від отримання у той час, коли пристрасно бажає отримати. Адже пристрасть у ньому, яка називається бхіною далет, - це вища сила, яку неецаль не може скасувати або в чомусь зменшити, але може перешкодити самому собі в отриманні, незважаючи на те, що дуже пристрасно цього бажає. І ця перешкоджаюча сила постійно перебуває на бхіні далет у неецалі, окрім того часу, коли він притягує нове світло. Тоді, безумовно, він повинен скасувати цю силу затримки, тобто скорочення в ньому, потім у ньому розкривається жадання до вищого світла, і це (дає) йому достатню силу, щоби притягнути до себе світло. І тут у неецалі починається дія екрану. Адже будь-яке пристрасне бажання притягує вище світло у досконалості, як це було в Ейн соф, благословенний Він, оскільки це вища сила, і немає жодної влади у нижніх для її зменшення, а тому світло спускається, аби наповнити бхіну далет. Однак тієї миті, коли світло торкається бхіни далет, відразу прокидається "екран", вдаряє у світло та повертає його назад. І виходить при цьому, що (неецаль) приймає світло лише трьох бхінот, а бхіна далет його не отримує. І ось ти бачиш, що дія екрану характерна тільки для моменту приходу світла, після того, як на якийсь час анулюється сила скорочення, щоб притягнути нове світло. Дія ж скорочення, однак, є постійною: (вона полягає в) утриманні себе від притягання світла. Таким

[203] Використане слово "מסבב (месабев)" має значення: "оточувати" та "бути причиною".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

чином, скорочення та екран - це дві абсолютно окремі властивості. І знай, що екран – це породження скорочення. (гл.1, ОП, п.2, ВС, п.п.56-57)[204]

44) (Що таке) оточуючий
Див. відповідь 4.

45) (Що означає) "скасовує себе"
Коли два духовні об'єкти у своїй формі є повністю рівними, без будь-якої відмінності, тоді вони знову стають буквально одним, і малий "скасовує себе" в більшому. (гл.1, ОП, п.10)

46) (Що означає) "притягує"
Спуск світла внаслідок авіют, яка означає наявне в неецалі пристрасне бажання, називається "притягує" або "притягання". (гл.1, ОП, п.90)

47) (Що таке) нефеш
Світло, яке приходить у парцуф не в стадії наділення благом від світла Ейн соф, благословенний Він, а передається парцуфу від вищого суміжного з ним ступеня, називається ім'ям "світло нефеш" або світлом некеви. (ВС, п.95)

48) (Що таке) НАРАНХАЙ
Келім в десяти сфірот називаються КАХАБ ЗОН. А світла в десяти сфірот називаються "нефеш, руах, нешама, хая, єхіда". І причина того, що їх називають знизу вгору, тобто НАРАНХАЙ, а не зверху вниз, тобто ЙАХАНРАН, у тому, що таким є порядок входження світла в парцуф, - тобто спочатку нефеш, потім руах і т.д. І цей (порядок) є зворотним відносно келім, в яких розкривається спочатку Кетер, потім Хохма, і т.д., - до Малхут, яка в кінці. (ВС, п.87/1)

49) (Що таке) нешама
Світло, яке вдягається у клі Біни, називається "нешама". Воно називається так від слова "подих (нешіма)", оскільки нешама - це аспект джерела для Зеїр Анпіна, котрий є світлом руах, та який вдихає звідти свою життєвість шляхом підйому і спуску, в таємниці написаного: "І ці живі істоти рухалися вперед і назад"[205], та від слів Писання: "І вдихнув у ніздрі його подих життя"[206]. І зрозумій це. (гл.2, ОП, п.6)

50) (Що означає) "є причиною"
Про фактор, який призводить до розкриття ступеня, мовиться, що він є причиною для цього ступеня. (Див. відповідь 42)

51) Що таке сіюм
Бхіна далет називається "соф" (кінець), або "сіюм" (закінчення, завершення) оскільки вона перериває вище світло, щоб воно не розповсюдилося в ній, і тим самим завершує ступінь. (гл.1, ОП, п.7)

52) Що означає "межує"
Близькість форми з іншим визначається (поняттям) "межує" з іншим. (гл.1, ОП, п.3)

53) Що таке авіют
Великий стан бажання отримувати, (який проявляється) у великій пристрасті, називається великою "авіют", а невелике жадання називається малою "авіют". Ця властивість клі, що притягує достаток у будь-якому парцуфі, називається внутрішньою (властивістю) клі. (ВС, п.5)

54) Що означає "проходить"
Світіння нижнього ступеня зобов'язане пройти через свого вищого. Тобто оскільки нижній є наслідком та виходить з вищого, вважається, що він ніби проходить через вищого. А оскільки він проходить через вищого, то встановлюється там і називається там світлом, яке "проходить". Воно не зрушується звідти, а властивість його гілки виходить та приходить на своє місце, тобто до нижнього, - подібно до запалення свічки від свічки, і нема в першій нестачі. За цим прикладом зрозумій все копіювання світел від ступеня до ступеня. Адже світло не зникає зі свого першого місця після приходу на друге місце, як це відбувається в матеріальному. (гл.1,

[204] Визначити в тексті місце, на яке вказує посилання, що дане в оригіналі (ח״ג ב׳), не вдалося.
[205] Пророки, Єхезкель, 1:14.
[206] Тора, Берешит, 2:7

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ОП, п.4)

55) Що таке вищий та нижній
У будь-якому парцуфі ми повинні розрізняти дві основні властивості, а саме: властивість клі, яке притягує до нього достаток, та властивість клі отримання блага, і вони протилежні один одному від краю до краю. Адже міра величини блага залежить від міри авіют клі притягання, оскільки найбільше світло в парцуфі, яке зветься єхіда, потребує найбільш щільного клі притягання, - тобто в бхіні далет бхіни далет. І протилежною йому є властивість клі одержання, оскільки найбільше світло, зване єхіда, вдягається лише в найтонше клі. І тому, коли ми визначаємо келім притягання достатку, ми визначаємо їх іменами "внутрішнє" та "зовнішнє". Будь-яке більш внутрішнє клі, - найбільш щільне та притягує рівень більший, а будь-яке більш зовнішнє, - найтонше та притягує найменший рівень. Але коли ми визначаємо властивості келім отримання світла в парцуфі, ми називаємо їх іменами "вищий" та "нижній". Будь-який вищий - більш тонкий, і в нього вдягається більший рівень, а кожний нижній - більш щільний, і вдягається в нього менший рівень. (ВС, п.86/2)

56) Що таке сутність
Світло Хохма називається "сутністю", оскільки це сутність та життєвість неецаля. (гл.2, ОП, п.2)

57) Що таке внутрішнє
Властивість авіют у парцуфі називається його внутрішнім, оскільки це місце притягання достатку. (ВС, п.86/2)

58) Що таке внутрішнє та зовнішнє
Див. відповідь 55.

59) Що таке цинор
Келім де-йошер називаються "цинорот", оскільки вони притягують та обмежують світло у своїх кордонах, як труба обмежує воду, що проходить у ній. (гл.1, ОП, п.2)

60) Що таке лінія
Десять сфірот келім де-йошер у властивості їхніх келім називаються цинор, а властивості світла, що знаходиться в них, називаються лінією. І лише десять сфірот світу Адам Кадмон іменуються однією лінією, однак у десяти сфірот світу Ацилут є три лінії. (гл.1, ОП, п.2)

61) Що таке вертикальний рівень
У той час, коли світла рош одягнені в келім рош, парцуф називається "вертикальним рівнем". (гл.2, ОП, п.3)

62) Що таке нормоване отримання
Відбите світло в міру своєї величини здійснює "нормування" вищого світла, оскільки світло перебуває в неецалі лише завдяки його облачанню у відбите світло. (гл.1, ОП, п.70)

63) Що таке ґрунт (нижня межа)
Малхут будь-якого ступеня або світу називається ґрунтом світу або ступеня. (гл.2, ОП, п.1)

64) Що таке рош
Дев'ять сфірот вищого світла, які розповсюджуються до зіву'ґ де-акаа з екраном в Малхут для підйому відбитого світла, називаються "рош" ступеня, оскільки ці світла передують екрану та відбитому світлу, і авіют екрану не може піднятися до них (див. також відповідь 21). (гл.1, ОП, п.90)[207]

65) Що таке руах
Світло, яке вдягається в клі Зеїр Анпіна, називається "руах", оскільки спосіб його дії - підніматися до Біни, вбирати благо, спускатися до Малхут та наділяти її ним. Це подібно до вітра, який рухається назад-вперед (див. відповідь 49). (ОП, гл.1, п.4)

66) (Що таке) духовність
Слово "духовність", яке зустрічається в книгах з кабали, означає, що воно абстраговане від усіх матеріальних факторів, тобто місця, часу, уяви і т.п. А іноді воно вказує лише на аспект

[207] Визначити в тексті місце, на яке вказує посилання, дане в оригіналі (ח״ג פ״ו), виявилось неможливим.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вищого світла в клі, незважаючи на те, що клі теж є духовним у всіх (його) станах. (гл.1, ОП, п.4)

67) (Що таке) далекий
Це найбільша міра зміни форми. (гл.1, ОП, п.40)

68) (Що таке) початок розповсюдження
Корінь будь-якого розповсюдження світла, називається "початком розповсюдження", або Кетером. (гл.1, ОП, п.7)

69) Що означає "відразу"
Світло, яке спускається без розвитку в порядку ступенів чотирьох бхінот, оскільки є в ньому лише одна з цих бхінот, називається таким, що спускається "відразу". Але якщо воно розвивається в порядку бхінот, називається (таким, що спускається) "поступово". (гл.1, ОП, п.6)

70) Що таке "межа їх усіх"
Остання бхіна на кожному ступені, тобто бхіна далет бхіни далет, називається межею їх усіх, оскільки вона найщільніша з усіх. І називається кінцем (соф), тому що всі ступені приходять лише для її виправлення. (гл.1, ОП, п.7)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про суть понять

71) Яким є джерело келім де-іґулім
Ейн соф, благословенний Він, - це джерело келім де-іґулім, бо ці келім були включені до Ейн соф, але не були розрізнюванні там у таємниці "Він та ім'я Його єдині". (ВС, п.52)

72) Якими є ті решимот, що залишилися в іґулім після скорочення
Після скорочення, коли світло Ейн соф вийшло з усіх чотирьох бхінот, все ж в кожній бхіні залишилося решимо, подібне до світла Ейн соф, який був у ній до скорочення. (гл.1, ОП, п.80, зі слова "Джерело")

73) Чому іґулім (розташовані) один усередині іншого
Це свідчить про те, що немає там іншого розрізнення, окрім розрізнення лише причини й наслідку (див. відповідь 22). (ВС, п.53)

74) Чому немає властивості "один усередині іншого" в Ейн соф
Тому що в Ейн соф, благословенний Він, клі зовсім нерозрізнюване. (ВС, п.53)

75) Що є коренем усіх світел
Ейн соф, благословенний Він, - корінь всіх світел у світах. (гл.1, ОП, п.4)

76) Що є коренем усіх світів
Іґулім – це корені для всіх келім у світах. (гл.1, ОП, п.80 зі слів "А звідси")

77) Що є джерелом відбитого світла
Джерелом відбитого світла є бхіна далет, звана Малхут. (ВС, п.68)

78) Чому світла передують келім
Тому що спочатку виходять світла в трьох бхінот, (розташованих) одна нижче за іншу, і ці три бхіни ще не називаються келім, доки не розкриється бхіна далет, і лише вона одна вважається клі. Таким чином, келім - це породження світла. (ВС, п.5)

79) Чому Біна не передує Хохмі
Оскільки порядок створення світів - зверху вниз, то завжди виявляється, що досконаліть передує та викликає розкриття недосконалості. І ступені розвиваються один з одного таким чином, що кожний нижній ступінь є гіршим за вищий, аж до того, що розкривається цей світ, найбільш зіпсований з усіх. (гл.1, ОП, п.200 зі слів "І немає складності")

80) Звідки (виходить) джерело сили управління у світах
Екран - це первинне джерело сили управління у світах. (гл.1, ОП, п.2 зі слів "Ця сила контролю")

81) Звідки походить екран
Він - породження першого скорочення. (гл.1, ОП, п.2 зі слів "Ця сила контролю").

82) Скільки причин передували екрану
Екрану передували дві причини: скорочення та прихід світла. Бо екран розкривається лише в той час, коли вище світло досягає і торкається бхіни далет (див. відповідь 43). (гл.1, ОП, п.2, ВС, п.п.56-57)

83) Яким є джерело келім де-йошер
Іґулім - це джерело келім де-йошер, адже Малхут де-іґулім притягує світло лінії, і від її сили утворюється екран. (ВС, п.п.56-57)

84) Звідки іґулім отримують світло
Від келім де-йошер, але самі вони не можуть притягнути його з Ейн соф, оскільки немає у них екрану та авіют. (гл.1, ОП, п.30)

85) Яким чином іґулім отримують світло один від одного
За допомогою сили екрана, яка відбита в них, але не проводить його авіют. І ці відбитки екрану називаються вікнами іґулім. (гл.2, ОП, п.70)

86) Чому іґулім повинні отримувати від йошер
Тому що в іґулім немає властивості екрану. (гл.1, ОП, п.30)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

87) Що таке вікна у верхній та в нижній межах кожного іґуля
Див. вище відповідь 85.

88) Що є причиною того, що іґулім стали один нижче за інший
Світло лінії, яке отримали іґулім, викликало в них розрізнення ступенів (у властивостях) "один нижче за іншого", коли в них утворилися вікна як відбитки екрану. І всі ступені лінії вийшли також і в іґулім. (гл.2, ОП, п.90)

89) Чому іґулім потребують того, щоб їх з'єднувала лінія
Оскільки келім де-іґулім на одній по висоті з рош кожної сфіри в келім де-йошер, перебуваючи вище від екрана, тому вважається, що вони знаходяться в місці рош сфіри і взагалі не поширюються нижче за рош де-йошер. Келім, які нижчі, ніж рош, вже знаходяться нижче від екрана, розташованого в Малхут де-рош, і авіют править в них. І тому вони є нижчими, ніж іґулім, бо (слово) "нижчий" означає "більш щільний". Оскільки в іґулім взагалі немає ніякого екрану та авіют, тому ґуф кожної сфіри виявляється вільним від іґулім. Таким чином, всі десять сфірот Кетера іґулім разом одягаються на десять сфірот рош Кетера йошер, а десять сфірот ґуфа Кетера є вільними від іґулім. І так само десять сфірот Хохми іґулім одягають десять сфірот рош Хохми йошер, і далі - подібно до цього. Виходить, що ґуф де-йошер перериває між кожною зі сфірот іґулім, і немає з'єднання між сфірот де-іґулім, а тому необхідно, щоби лінія їх з'єднувала. (гл.1, ОП, п.3)

90) У чому відмінність між сфірот де-йошер та сфірот де-іґулім
Вся відмінність між ними лише у властивості екрана, який існує в йошер, але його нема в іґулім. (гл.1, ОП, п.2 зі слів "Ця сила контролю")

91) Чому недостатньо сили скорочення, а необхідний також екран
Див. відповідь 43.

92) Що таке світла йошер
Це категорія світла руах. (гл.2, ОП, п.30)

93) У чому відмінність між прямим свіченням та світінням, що закруглюється
Див. відповідь 34.

94) У чому іґулім перевершують йошер
Іґулім перевершують йошер у властивості келім, оскільки в келім де-іґулім немає екрана і авіют, а в келім де-йошер екран та авіют є. І ще тому, що келім де-іґулім передують келім де-йошер. (гл.1, ОП, п.2 зі слів "Ця сила контролю")

95) У чому сфірот де-йошер кращі за іґулім
У властивості світла (сфірот) йошер є кращими за іґулім, тому що сфірот де-йошер проводять вище світло та передають іґулім. Світла йошер називаються світлом руах, а світла іґулім називаються світлом нефеш. (гл.2, ОП, п.30).

96) Чому в іґулім кожен зовнішній є більш чудовим
Оскільки "зовнішній" означає "тонкий", у кожного більш зовнішнього форма виявляється більшою мірою зрівняною зі світлом Ейн соф та більш чудовою. (ВС, п.7)

97) Чому в келім де-йошер внутрішній є більш чудовим
"Внутрішній" означає найбільш щільний, тобто там є найбільша пристрасть, і внаслідок цього міра світла, яке він притягує, найбільша, а рівень відбитого назад світла найбільший. (ВС, п.5)

98) Чому світ Асія - найзовнішній з усіх світів
Тому що у його бхіни далет немає ніякої авіют, здатної притягнути вище світло. І в цій властивості він визначається як найтонший (зовнішній) з у всіх світів (див. відповідь 55). (ВС, п.13)

99) Що є причиною виходу екрану
Вище світло, яке досягає і торкається бхіни далет для розповсюдження всередині неї, є причиною того, що відразу розкривається сила екрану, щоб зупинити це світло та відштовхнути його назад. (ВС, п.18)

100) Коли утворюється екран
Тієї миті, коли вище світло досягає і торкається бхіни далет для розповсюдження в ній, тоді

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

пробуджується сила скорочення, і це екран, аби його зупинити та відштовхнути назад. (ВС, п.56)

101) Чому якість екрану залежить від міри авіют бхіни далет
Тому що відбите світло, яке піднімає екран, - це не що інше, як той рівень світла, який бажає розповсюдитися в мірі авіют у бхіні далет, яка означає міру пристрасного бажання, котре притягує вище світло. І якщо авіют найбільша, тобто бхіна далет у бхіні далет, то світло, яке бажає розповсюдитися у бхіні далет, найбільше. Якщо ж авіют найменша, тобто лише бхіні алеф у бхіні далет, то світло, яке хоче розповсюдитися у бхіні далет, найменше. Виходить, що міра рівня відбитого світла в екрані та міра авіют у бхіні далет - це одне й теж. (ВС, п.60)

102) Яким є клі отримання, що знаходиться у світлі лінії
Незважаючи на те, що у світлі лінії є лише три бхіни, разом з тим, його клі отримання - тільки від сили бхіни далет, проте сама бхіна далет не отримує світло. (ВС, п.16)

103) Якими є два види десяти сфірот, що існують в кожному неецалі
На кожному ступені є два (види) розвитку десяти сфірот: перший (вид) розвитку, зверху вниз, починається з Кетера і завершується в Малхут, - він називається десятьма сфірот прямого світла; другий (вид) розвитку, знизу вгору, починається з Малхут і завершується в Кетері, - він називається десятьма сфірот відбитого світла. (ВС, п.104).

104) Чому відбите світло вважається клі отримання
Тому що все це світло переважно відноситься до бхіни далет, і було би здатним вдягнутися у бхіну далет, якби екран не відштовхнув його назад. І тому воно стає властивістю отримання замість бхіни далет. (ВС, п.21)

105) Як оцінюється міра величини відбитого світла
(Вона визначається) мірою світла, яке було би здатне увійти до бхіни далет, якби екран не повернув його назад. (ВС, п.60)

106) Чому Малхут вважається Кетером відбитого світла
Відбите світло - не що інше, як світло, яке було призначене для бхіни далет, котрою є Малхут. Адже з тієї причини, що Малхут не отримала це світло в себе, стає це світло властивістю облачення та отримання для всіх дев'яти сфірот, які вище за неї. Таким чином, Малхут - це джерело всіх десяти сфірот відбитого світла, і тому вона вважається Кетером відбитого світла. (ВС, п.102)

107) Чому екран та авіют використовуються як одне
Див. відповідь 101.

108) Чому авіют і відбите світло залежать друг від друга
Див. відповідь 101.

109) Через що відбувається стоншення екрану
Авіют в екрані означає міру величини в ньому пристрасного бажання. Тому завдяки набуттю внутрішнього світла та (його) облачання в парцуф оточуюче світло долає і очищає авіют в екрані. (ВС, п.74)

110) Чому сфірот де-іґулім - це нефеш
Оскільки в іґулім немає екрана та авіют, тому у них немає і клі, що притягує вище світло, а отримують вони свої світла за допомогою келім де-йошер. І тому їхні світла називаються "світлом нефеш", тобто в цьому світлі немає аспекту віддачі, а (він) лише для них самих. (ВС, п.95)

111) Чому сфірот де-йошер - це властивість руаха
Оскільки в келім де-йошер є екран та авіют, вони здатні до притягання вищого світла та віддачі його іншим. Світло, в якому присутня властивість віддачі, називається "світлом руах" або "світлом захара" (гл.2, ОП, п.30)

112) У чому достоїнство трьох перших (сфірот) де-йошер
ҐАР є чистими від властивості авіют екрану, оскільки екран і Малхут - це їхня остання властивість, і авіют не піднімається до них ніколи, адже авіют не може піднятися вище від свого місця навіть трохи. І знай, що три перші, КАХАБ, означають рош ступеня (див. відповідь 13), у якому є десять повних сфірот. (гл.1, ОП, п.90, зі слів "А причину сказаного")

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

113) Яким чином сфірот де-йошер розташовані всередині іґулім
Вважається, що в кожній сфірі є рош, який зветься ҐАР, та ґуф, який називається ЗАТ (див. відповідь 64). Так, у сфірі Кетер є ҐАР та ЗАТ, і так само в Хохмі є ҐАР та ЗАТ, і те ж - в Біні, і т.д. А місце існування всіх десяти сфірот ҐАР і ЗАТ де-іґулім - виключно в місці рош і ҐАР де-йошер, бо десять сфірот де-іґулім сфіри Кетер оточують тільки ҐАР Кетера де-йошер, а ЗАТ Кетера де-йошер вільні від іґулім (див. відповідь 89). І так само всі десять сфірот Хохми де-іґулім оточують тільки ҐАР Хохми де-йошер, а ЗАТ Хохми де-йошер вільні від іґулім. І аналогічно - у всіх. (гл.1, ОП, п.90, зі слова "Отже")

114) Чому іґулім розташовані в місці трьох перших (сфірот) де-йошер
Тому що ні в тих, ані в тих немає нічого від авіют екрану (див. відповідь 89). (гл.1, ОП, п.90, зі слів "А причину сказаного")

115) Яка відстань між іґулім
(Ця відстань) відповідає мірі ЗАТ сфіри йошер, які виявляються такими, що переривають між кожним іґулем. Бо ЗАТ Кетера де-йошер переривають між десятьма сфірот іґуля Кетера та іґулем Хохми. А ЗАТ сфіри Хохма де-йошер переривають між десятьма сфірот іґуля Хохми та іґулем Біни, і таким же чином - далі (див. відповідь 89). (ОП, гл.1, п.90, зі слова "Отже")

116) Чому іґулім не оточують ЗАТ де-йошер
Див. відповідь 89.

117) Чому займатися (тобто вивчати) ҐАР кожного ступеня заборонено
(Це) через те, що світла передують келім (див. відповідь 13), а їхні відбите світло, що піднімається знизу вгору та вдягає їх, не вважається справжніми келім, а лише коренями келім. У нас же немає осягнення в світлі без клі (див. відповідь 21). (гл.2, ОП, п.5)

118) Чи заборонено займатися всіма десятьма окремими сфірот, що є в ҐАР
Навіть в ҐАР ступеня визначаються окремі ҐАР та ЗАТ, і сімома нижніми сфірот в ҐАР дозволено займатися. (гл.2, ОП, п.5)

119) Чому не займаються сфірот де-іґулім
Вони є категорією ҐАР, і тому розташування всіх десяти сфірот де-іґулім - у місці ҐАР де-йошер (див. відповідь 13). (гл.2, ОП, п.5)

120) Як десять сфірот поділяються на п'ять бхінот у бажанні
Корінь чотирьох бхінот називається Кетером, бхіна алеф називається Хохмою, бхіна бет - Біною, бхіна ґімел - Тіферет або Зеїр Анпіном, який сам по собі включає шість сфірот: Хесед, Ґвуру, Тіферет, Нецах, Год, Єсод. А бхіна далет називається Малхут. (гл.1, ОП, п.80)

121) Що мається на увазі під уточненням: "десять, а не дев'ять, десять, а не одинадцять"
Нам відомо, що хоча бхіна далет, яка являє собою Малхут, після скорочення нічого не отримує від вищого світла, проте через підйом її відбитого світла вона вважається (такою ж) важливою сфірою, як інші, і це: "десять, а не дев'ять". "Десять, а не одинадцять": ще нас сповіщають, що не слід думати, ніби є також і отримання вищого світла в бхіні далет якимось чином, а якщо так, то Малхут вважається двома сфірот: Малхут прямого світла та Малхут відбитого світла, і внаслідок цього число сфірот - одинадцять. Про це нас і попереджають: "десять, а не одинадцять", бо Малхут не отримує від прямого світла нічого. (гл.1, ОП, п.1)

122) Чому бажання отримувати не розкривається за один раз
Це тому, що воно є протилежним кореню, адже форма кореня - лише віддавати, а бхіни далет - тільки отримувати, і неможливо, щоб дві протилежності вийшли одна з одної у властивостях причини та наслідку. Однак (це відбувається) лише поступово, через розвиток ступенів, бо корінь, - він причина тільки для бхіни алеф, найближчої до нього з усіх. Бхіна алеф - (причина) для бхіни бет, бхіна бет - для бхіни ґімел, а після бхіни ґімел вже може розкритися бхіна далет. (ВС, п.5)

123) Чому авіют вважається внутрішньою властивістю
Тому що авіют - це інструмент притягання, а головне клі отримання (утворюється) завдяки відбитому світлу, яке піднімається від нього. І тому авіют в клі вважається внутрішньою (властивістю) клі. Менший (рівень) в його авіют, вважається більш зовнішнім, а зовсім тонкий (рівень) в

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ньому вважається повністю зовнішнім (див. відповідь 55). (ВС, п.2)

124) Чому саме внутрішнє вважається клі отримання
Це подібно до товстої стінки умовної судини, утвореної з чотирьох оболонок, що оточують одна одну: вміст судини торкається тільки її нутрощів, тобто внутрішньої оболонки в посудині. (ВС, п.5)

125) Чим визначається величина чи малість світів
Мірою відбитого світла, яке піднімає екран на цьому ступені чи у світі. (ВС, п.65)

126) Чому під час скорочення світло вийшло також з трьох перших бхінот
Тому що клі отримання всіх чотирьох стадій - це тільки бхіна далет, а в інших трьох бхінот немає нічого від властивості притягання та отримання. І тому, оскільки бхіна далет скоротила себе, щоб не отримувати, залишилися також і три бхіни без клі отримання. І тому їхні світла теж вийшли. (ВС, п.16)

127) Якими є три розпізнавані (ознаки) в келім
Перша - це сутність матеріалу клі, тобто міра авіют у ньому. Друга - сила скорочення, що перебуває на бхіні далет в її авіют. Третя - властивість екрану в ньому (див. відповідь 43). І в першій ознаці слід особливо виділити дві властивості: перше - це первинний матеріал у ньому (тобто в клі), що вважається властивістю Малхут попереднього ступеня, яка розглядається як аспект причини та властивість його сотворителя, і це розрізнюється, в основному, до того, як світло досягає створюваного ступеня; друга - властивість сутності матеріалу створюваного ступеня, - і це після того, як все світло, що призначене для створюваного ступеня, досягає його. (ВС, п.п.24, 27)

128) Якими є дві розпізнавані (властивості) у духовному матеріалі
Перша: те, що вважається як Малхут вищого. Друга: те, що вважається матеріалом самого утворюваного ступеня (див. вище відповідь 127). (ВС, п.27)

129) До яких пір неецаль визначається ім'ям вищого
Поки створений ступінь не отримав призначене йому світло, він визначається ім'ям Малхут ступеня, який вище за нього (див. відповідь 127). (ВС, п.27)

130) Коли неецаль вважається таким, що вийшов з вищого у власне управління
У той час, коли створений ступінь осягає своє світло, з цього моменту вважається, що він виходить із спільності Малхут вищого, яка називається його сотворителем, та входить під власне управління (див. відповідь 127). (ВС, п.28)

131) Що означає "неможливо"
Отримання обов'язкового називається "неможливо". І це визначається, переважно, щодо світла Хохма або свічення Хохми, які вважаються властивостями сутності та життєвості парцуфа, коли "неможливо парцуфу відокремитися від нього". Це подібно до людини, яка зобов'язана берегти життя та існування. (ВС, п.46)

132) Що означає "не має наміру"
Пристрасне бажання називається "має намір", адже про річ, яку він пристрасно бажає отримати, ми говоримо, що його серце жадає того, щоби притягнути її, бо пристрасть відчувається в серці, і намір - теж у серці. І це характерно лише для часу, коли йому бракує світла. Разом з тим, у той час, коли в нього є світло, (його стан) називається "не має наміру". (ВС, п.43)

133) Чому бхіна алеф визначається як "неможливо та не має наміру"
Тому що світло Хохма, яке є життєвістю та сутністю парцуфа, призначене лише для бхіни алеф. І тому вона визначається як "неможливо", оскільки повинна отримати життєвість і сутність, а отримання обов'язкового не є отриманням. І тому вважається, що не розкривається в ній ніякого бажання до світла Хохма, оскільки ця пристрасть розкривається лише в час, коли в неї немає цього світла, і вона жадає осягнути його, але не в той час, коли вона наповнена цим світлом. (ВС, п.43)

134) Чому бхіна бет вважається як "можливо і не має наміру"
Тому що бхіна бет - це посилення бажання віддачі, яке притягує цим світло хасадім, а вона

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

абсолютно не зобов'язана здійснювати це посилення. І було "можливим" для неї відокремитися від цього повністю, а тому вважається (властивістю) "можливо". Однак вважається ще й властивістю "не має наміру", бо поняття згаданого пристрасного бажання має бути віднесене лише до світла Хохма, а не до світла хасадім. Адже прагнення до світла хасадім не вважається (аспектом) авіют, оскільки скорочення відбулося тільки на світло Хохма, але зовсім не на світло хасадім. І тому пристрасть до світла хасадім не вважається наміром. (ВС, п.п.44-45)

135) Чому бхіна ґімел вважається як "неможливо та має намір"

Бхіна ґімел - це притягання світіння Хохми всередині світла хасадім, яке притягнула Біна. І це притягання називається "неможливо", тому що світіння Хохми - це отримання, яке є обов'язковим для парцуфа. І називається "має намір", оскільки це притягання відбувається в момент, коли відсутнє світіння Хохми, а тому там є жадання. (ВС, п.п.46-47)

136) Чому бхіна далет вважається як "можливо та має намір"

Після того, як вже було там, в бхіні ґімел, світіння Хохми, вона не повинна була здійснювати нове посилення для (притягання) самого світла Хохма, бо одного світіння Хохми для її життєвості цілком достатньо. Тому це притягання визначається як "можливо", адже для неї можна відсторонитися від цього. І вона вважається (властивістю) "має намір", оскільки їй бракує сутності світла Хохма, яке вона притягує, і було в неї велика пожадливість в той час, коли вона його притягувала. (ВС, п.48)

137) Чому не всі бхінот бажання придатні для клі отримання, а тільки бхіна далет

Тому що немає завершеного клі, якщо в ньому нема пристрасного бажання отримати, яке розкривається лише за двох умов: "можливо" та "має намір" (див. відповідь 136). (ВС, п.48)

138) Чому кожна зміна форми, що народжується в авіют бхіни далет, виводить властивість нового створіння

Таке правило: вище світло не припиняє світити створінням навіть на мить, і в будь-якому місці, де розкривається відповідне клі притягання, там відразу світить вище світло. Тому після того, як наповнилася властивість притягання бхіни далет у бхіні далет, вона породила нову форму клі притягання, в якій (діє) авіют бхіни ґімел у бхіні далет, і та одразу теж наповнилася вищим світлом. А потім, коли знову була створена і вийшла в ній нова форма, - з авіют бхіни бет в бхіні далет, - також і вона відразу наповнилася вищим світлом. І так – постійно. (ВС, п.77)

139) Чому вище світло не припиняє світити створінням ні на мить

Тому що вище світло завжди (знаходиться) у стані абсолютного спокою, без будь-якого оновлення форми. Бо оновлення в духовному вважається рухом, і всі оновлення форм, що відбуваються при розповсюдженні вищого світла, - вони завдяки силі притягання, яка розкривається в самому неецалі (див. частину першу, таблицю запитань та відповідей, відповідь 64). І навіть це саме розповсюдження вищого світла - не що інше, як подібність до запалювання свічки від свічки, і в першій немає нестачі навіть у чомусь. Таким чином, тільки та частина розповсюдження вищого світла, яка повністю досягла отримання неецалем, набула властивості оновленої форми у значенні взаємин між клі та вдягненим в нього світлом. Однак у самому вищому світлі немає жодної нестачі, і через це розповсюдження, яке досягає неецаля, в ньому нічого не оновлюється. (ВС, п.77)

140) У чому відмінність в келім властивості віддачі від властивості отримання

Їхня відмінність буквально від краю до краю. Бо для (реалізації) властивості віддачі вищого світла в парцуфі має бути величезна авіют, - в граничній мірі, що існує в реальності, оскільки тоді притягується найбільше і повне світло. І протилежність йому, - від краю до краю, - це аспект одягнення вищого світла в келім, оскільки найбільше і повне світло вдягається лише в клі найтонше, яке тільки може бути в реальності. І тому ми завжди розрізняємо два описані поняття в кожному парцуфі: оцінювана у найбільшій авіют властивість віддачі визначається іменами "внутрішнє" і "зовнішнє", а властивість отримання та облачання в келім визначається іменами "вищий" та "нижній". Таким чином, найбільший у всій реальності парцуф має бути самим внутрішнім, що означає найщільніший із усіх парцуфів дійсності. І, разом з тим, він має бути найвищим з усіх парцуфів у реальності, що означає найтонший з усіх парцуфів дійсності. Бо це два окремих клі: один - для притягання світла, а інший - для отримання світла (див. відповіді 55 і 141). (ВС, п.14)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

141) Чому той, хто дає, віддає у найбільш щільну частину, а той, хто отримує, отримує в найтоншу частину
Вище світло сприймається в парцуфі лише в мірі відбитого світла, що піднімається від екрану парцуфа. А його рівень залежить від міри авіют, яка існує в бхіні далет (див. відповіді 101 і 2). Тому давець потребує найбільшої авіют нижнього. Разом з тим, отримувач потребує найбільш тонкого клі, аби світло могло вдягатися в нього, тобто щоби була рівність форми між світлом і клі. Бо відмінність форми між ними віддаляє світло від келім (див. відповіді 16 і 140). (ВС, п.14)

142) Як розуміється оновлення форми при розповсюдженні вищого світла
Див. відповідь 139.

143) Яким чином неецаль виходить з властивості вищого світла
У вищому світлі обов'язково є бажання віддачі, і це визначається як остання властивість, що включена до вищого світла. Ця частина, тобто властивість бажання віддачі, перетворюється і стає властивістю, яка притягує світло бхіни алеф. Ця властивість, що притягує світло, безумовно оновлює згадану форму в бажанні віддавати, а тому вважається, що вона відокремлюється, виходить з властивості бажання віддавати та стає бхіною алеф бажання отримувати. Іншими словами, вона виходить з властивості Маациля у властивість неецаля, адже зміна форми відокремлює та віддаляє духовні об'єкти один від одного, як відомо. Однак тут процес відокремлення цієї "частини" не забирає чогось від властивості "цілого", а це подібно до запалювання свічки від свічки, і в першій немає ніякої нестачі. І зрозумій це добре. (ВС, п.п.26-28)

144) Якою є відмінність імен чотирьох бхінот від імен КАХАБ ЗОН
Коли ми розрізняємо тільки властивості матеріалу в келім, ми визначаємо їх за іменами чотирьох бхінот, а коли ми бажаємо включити також і решимот у кожному з клі, ми визначаємо їх на імена КАХАБ ЗОН. (гл.1, ОП, п.п.200-300)

145) Яким є порядок входу світел в неецаля після виправлення
Спочатку входять малі, потім великі: спочатку нефеш, потім руах і т.д., аж до єхіда (див. відповідь 48). (ВС, п.87/1)

146) Яким є порядок зростання келім у кожному парцуфі після виправлення
Спочатку ростуть найважливіші келім, а потім малі келім: спочатку Кетер, потім Хохма і т.д., аж до клі Малхут, яке виходить останнім. (ВС, п.87/2)

147) Яким є первинний матеріал будь-якого неецаля
Малхут вищого стає Кетером для нижнього, тобто вважається, що бажання віддавати у вищому стає первинним матеріалом нижнього (див. відповідь 143). (ВС, п.п.25-26)

148) Якими є ті два Кетери, які існують на кожному ступені
Корінь чотирьох бхінот зветься Кетером десяти сфірот прямого світла на ступені, а Малхут ступеня визначається як Кетер десяти сфірот відбитого світла на ступені. (ВС, п.п.66-68)

149) Чому світло не пропадає з (попереднього) місця при переході на інше місце
Тому що якби воно було піддане змінам і перемінам, не було би вічним. І це просто. (ВС, п.63)

150) У чому проявляється те, що кожний вищий складається з його нижніх
(Це проявляється) у властивостях десяти сфірот прямого світла. Оскільки будь-яке світло протягується лише з Ейн соф, благословенний Він, тому (світло для) нижнього повинно пройти через усіх його вищих в порядку причини та наслідку, поки не досягне нижнього наслідку, для якого світло призначене. А через те, що світло не пропадає під час переходу з одного місця на інше, то в кожному вищому встановлюються всі світла, які пройшли через нього. (гл.1, ОП, п.8)

151) У чому проявляється те, що кожний нижній включає його вищих
(Це проявляється) у десяти сфірот відбитого світла, в яких Малхут вважається коренем та Кетером (як сказано вище у відповіді 148). Усі частини відбитого світла, які вдягають її вищих, проходять через неї знизу нагору. А тому будь-який нижній вважається таким, що включає всі частини відбитого світла, котрі відносяться до сфірот, що є вищими за нього. (гл.1, ОП, п.8)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

152) Яким є "ключ" для визначення відмінностей між сфірот, котрі включені одна до одної
Взаємовключення сфірот однієї в іншу так, що кожна складається з десяти, а ці десять - ще з десяти, і так - до нескінченності, відбувається завдяки двом шляхам розвитку: десяти сфірот прямого світла і десяти сфірот відбитого світла, які існують на кожному ступені (див. відповідь 20). І слід підшукати ключ, - як з легкістю визначати зміни, котрі відбуваються при впорядкуванні десяти окремих сфірот, що приходять до сфіри тільки через взаємовключення, а не від її сутності. І тому запам'ятай три етапи, які використовуються постійно. Наприклад, якщо ти хочеш дізнатися (якими є) десять сфірот, що включені до Біни, то перший (етап) - визначення двох сфірот, котрі існують в її сутності, і це Біна прямого світла та Год відбитого світла. Другий, - порахуй сфірот від неї і нижче до Єсода, і це пряме світло в ній, тобто ХАҐАТ НЕГІ, які проходять через неї зверху вниз. Третій, - порахуй сфірот від неї і вище до Кетера, - їх дві, Єсод та Малхут, - і знатимеш її сфірот відбитого світла, які пройшли через неї знизу вгору. А тепер підсумуй дві сфіри її сутності, шість прямого світла і дві відбитого світла, - всього десять. За цим прикладом розраховуй кожну сфіру, і знатимеш усі властивості, які включені до неї.

153) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Кетері
Дев'ять (властивостей) прямого світла: від Кетера до Єсода. І одна (властивість) відбитого світла, тобто сама Малхут.

154) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хохмі
Вісім прямого світла: від Хохми до Єсода. Вони вдягаються у найбільш тонкі келім, - а саме, світло Хохма в клі Кетера, і т.д. І дві відбитого світла: Єсод і Малхут, які одягаються в келім Єсода та Малхут.

155) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Біні
Сім прямого світла - від Біни і нижче. І так само тут: світло Біни - в клі Кетера, і т.д., - до світла Єсода в клі Нецаха. І три відбитого світла: Год, Єсод, Малхут в келім Года, Єсода, Малхут.

156) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хеседі
Шість прямого світла, - від Хеседа до Єсода, і чотири відбитого світла, - від Нецаха до Малхут. Відбите світло Нецаха - у клі Нецаха, і т.д.

157) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Ґвурі
П'ять прямого світла - від Ґвури до Єсода, і п'ять відбитого світла - від Тіферет до Малхут. І вдягаються подібно до того, як сказано вище: пряме світло - в келім найтонші, а відбите світло - кожне світло у відповідне йому клі.

158) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Тіферет
Чотири прямого світла, - від Тіферет до Єсода, і шість відбитого світла, - від Ґвури до Малхут.

159) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Нецаху
Три прямого світла, - від Нецаха до Єсода, і сім відбитого світла, - від Хеседа до Малхут.

160) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Годі
Дві прямого світла, - від Года до Єсода, та вісім відбитого світла, - від Біни до Малхут.

161) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Єсоді
Одна прямого світла, - це Єсод, і дев'ять відбитого світла - від Хохми до Малхут.

162) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Малхут
Лише десять сфірот відбитого світла, без будь-якого прямого світла.

163) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Кетері Кетеру
Дев'ять прямого світла, - від Кетера до Єсоду, та одна відбитого світла, а саме Малхут.

164) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хохмі Кетеру
Вісім прямого світла, - від Хохми до Малхут, - і дві відбитого світла, - Єсод і Малхут.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

165) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Біні Кетеру
Сім прямого світла, - від Біни до Малхут, і три відбитого світла, - від Года до Малхут.

166) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Хеседі Кетера де-Кетер
Шість прямого світла, - від Хеседа до Єсоду, і чотири відбитого світла, - від Нецаха до Малхут.

167) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Ґвурі Хохми Нецаху
Отже, спочатку слід з'ясувати десять окремих сфірот, що входять до спільного Нецаха, а саме це три прямого світла: світло Нецаха вдягається в клі Кетера спільного Нецаха, світло Года - у клі Хохми спільного Нецаха, а світло Єсода - у клі Біни. Тепер візьмемо окрему Хохму спільного Нецаха, яка теж обов'язково складається з десяти сфірот завдяки восьми сфірот прямого світла, що проходять в ній зверху вниз, і навіть в тих, які мають лише відбите світло. Бо коли сфірот включаються (одна до іншої), сфірот прямого світла завжди світять усередині сфірот, що мають (лише) відбите світло. Однак вісім сфірот прямого світла, які проходять від Хохми і нижче, є не категорією світла Хохма, а світлом Году, адже світло Году вдягнене в клі Хохми в загальному Нецаху. Таким чином, тепер в десяти сфірот Хохми Нецаха присутні лише світла прямого світла від Хохми Году і нижче, які є такими, що проходять: (світло) Хохми Году - у клі Кетера, (світло) Біни Году - у Хохмі, (світло) Хеседа Году - в Біні, (світло) Ґвури Году - у Хеседі, (світло) Тіферет Году - у Ґвурі. Отже, ми знаємо, що в Ґвурі Хохми Нецаху є пряме світло від світла Тіферет Году. Тепер розглянемо цю Ґвуру Хохми Нецаху, яка обов'язково теж містить десять окремих сфірот, - від прямого світла, що проходить у ній згори вниз, та від відбитого світла, яке проходить у ній знизу вгору. Так ось, в ній знаходяться п'ять сфірот прямого світла від Ґвури і нижче, але це зовсім не світло Ґвури, а п'ять нижніх властивостей світла Тіферет Году, які вдягнені в найтонші келім. І виходить, що світло Ґвури Тіферет Году вдягнене у клі Кетера Ґвури де-Хохма Нецаху; світло Тіферет де-Тіферет Году вдягнене у клі Хохми де-Ґвура Хохми Нецаху; світло Нецаху де-Тіферет Году - в клі Біни де-Ґвура Хохми Нецаху; світло Года Тіферет де-Год вдягнене у клі Хеседа де-Ґвура Хохми Нецаху; а світло Єсода де-Тіферет Году вдягнене у клі Ґвури де-Ґвура Хохми Нецаху. І є ще п'ять сфірот відбитого світла, що, як завжди, вдягнені в келім, котрі їм відповідають.

168) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Тіферет Біни Году
Коли спочатку беремо Біну Году, то в ній є лише відбите світло без прямого світла, проте в ній світить пряме світло сусіднього ступеня, і це світло Єсоду. Так ось, ця Біна теж складається з світел, що проходять через неї, і які є сімома (сфірот) прямого світла від Біни та нижче. А через те, що світло в ній - це тільки світло Єсоду прямого світла, то починається пряме світло в ній від Біни Єсоду і нижче. Світло Біни Єсоду вдягається в клі Кетера, і т.д., а світло Года де-Єсод - у клі Тіферет Біни загального Году. І потім, коли беремо окрему Тіферет Біни Году, яка теж складається з десяти сфірот, то є там чотири (сфіри) прямого світла від Тіферет і нижче, вдягнені у верхні келім, а саме: Тіферет Єсоду де-Єсод - у клі Кетера; Нецах Єсоду де-Єсод - у клі Хохми; Год Єсоду де-Єсод - у клі Біни; Єсод Єсоду де-Єсод - у клі Хеседа. І також є там шість властивостей відбитого світла, котрі проходять через неї знизу вгору, від Ґвури до Малхут, які вдягнені у келім, що їм відповідають, як завжди.

169) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Нецаху де-Єсод Кетера
Коли беремо спочатку Єсод Кетера, (бачимо, що) в його десяти сфірот є лише світло Єсоду в клі Кетера, а решта - це відбите світло. І коли беремо Нецах Єсоду Кетера, то є там тільки відбите світло. Але там світить світло Єсоду прямого світла, що знаходиться в Кетері, і вважається, що в Нецаху Єсоду Кетера - пряме світло Єсоду. І коли він включає до себе десять сфірот, є у нього три світла НЕГІ прямого світла від нього і нижче, до Єсоду, що проходять з Єсоду прямого світла зверху вниз, які вдягнені: (світло) Нецаха Єсоду - у клі Кетера, (світло) Года Єсоду - у клі Хохми, (світло) Єсода де-Єсод - у клі Біни, а також - сім (сфірот) відбитого світла ХАҐАТ НЕГІМ у відповідних келім.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

170) Якими є властивості прямого світла та відбитого світла, що знаходяться в Годі Тіферет де-Малхут
Там є тільки відбите світло, оскільки у всьому, що виходить від Малхут, немає іншого, крім відбитого світла.

171) Яким чином світла прямого світла та відбитого світла вдягаються у келім
Таке правило: найважливіші світла вдягаються в найтонші келім, а менші (світла) вдягаються в нижчі келім. Таким чином, у сфірі Кетер Малхут відбитого світла вдягається у (світло) Малхут де-Кетер. У сфірі Хохма вісім сфірот прямого світла, а це ХУБ ХАҐАТ НЕГІ, вдягаються у келім КАХАБ ХАҐАТ НЕХ, а Єсод та Малхут відбитого світла вдягаються у Єсод та Малхут, що наявні там. У сфірі Біна сім сфірот прямого світла, - Біна ХАҐАТ НЕГІ, - вдягаються у келім КАХАБ ХАҐАТ Нецах, а Год, Єсод та Малхут відбитого світла вдягаються в наявні там Год, Єсод, Малхут. І так - далі, подібно до цього.

172) Яким є порядок причин та наслідків від Ейн соф, благословенний Він, до Малхут Адама Кадмона

Є тут десять причин і вони такі.

Причина всіх причин - це Ейн соф, благословенний Він. Він є причиною чотирьох бхінот у тому сенсі, що вони стануть помітними після скорочення світла. Однак у самому Ейн соф, благословенний Він, не розрізнюється жодна властивість клі, а все це - світло. І тільки з нижнього, тобто зі Світу скорочення, вивчимо вищого.

Причина друга: три перші бхіни, які слідують одна з іншої. Вони визначаються як причина для розкриття в бхіні далет, яка зветься Малхут Ейн соф, можливості пристрасного бажання до найбільшого зрівняння форми.

Причина третя: Малхут Ейн соф - це причина для Кетера Світу скорочення, оскільки це пристрасне бажання, - жадати найбільшого зрівняння форми, якого набуде Малхут Ейн соф, - вважається зміною форми Малхут Ейн соф, благословенний Він. І тому (ця форма) відокремлюється від Малхут Ейн соф, виходить назовні з цієї Малхут під власним ім'ям, та називається Кетером Світу скорочення (див. уважно вище відповідь 32).

Причина четверта: цей Кетер - причина першого скорочення, оскільки наново розповсюджується до бхіни далет у ньому (див. відповідь 35), і тоді скорочується це бажання отримувати, і світло виходить.

Причина п'ята: вихід світла, який відбувся після скорочення, - це причина для розкриття келім десяти сфірот де-іґулім (див. відповідь 72).

Причина шоста: клі Малхут де-іґулім, тобто бхіна далет в них, - це причина для притягнення заново вищого світла з Ейн соф, благословенний Він (див. відповіді 83 і 138).

Причина сьома: вище світло, яке притягнуте, - це причина для розкриття сили екрану в клі Малхут (див. відповідь 43).

Причина восьма: екран - це причина для десяти сфірот відбитого світла, які піднімаються від нього і вгору до Кетера прямого світла, і вони називаються рош де-АК (див. відповідь 101).

Причина дев'ята: відбите світло, яке піднімається від екрану, - це причина для розкриття келім де-йошер, тобто він дає бхіні далет силу розповсюдження, аби вона сама розповсюдилася в десять сфірот від себе і вниз (міней у-бей), до Малхут де-Малхут.

Причина десята: бхіна далет, яка набула сили розповсюдження завдяки відбитому світлу, - це причина для десяти сфірот келім Адама Кадмона, що називаються ґуфом Адама Кадмона, до його Малхут (див. відповідь 11).

Завершена з Божою допомогою частина друга

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Частина третя

Пряме світло та відбите світло
אור ישר ואור חוזר

Глава 1

пояснює чотири бхіни в авіют, і це четверо келім та їхній корінь

Є сутність і келім; спочатку розповсюджується світло Ейн соф у таємниці келім, а потім в них одягаються світла, які є сутністю

***1) В усіх світах є властивості сутності та келім. І на початку всього розповсюдився Ейн соф у таємниці десяти сфірот Ацилута у властивості келім, бо саме чинник розповсюдження вказує на більше ущільнення світла, ніж було. І виходить, що ці десять сфірот - це десять келім, які утворилися зі сторони розповсюдження самого Ейн соф, тільки через розповсюдження ущільнилося світло та утворилися келім. А після цього розповсюдження, завдяки якому утворилися десять келім, одяглася в них сутність Ейн соф. І це таємниця сутності та келім.** Питання 42-43
*Дерево життя, врата 47, гл.1

Ор пнімі

1. **В усіх світах.** Це п'ять світів, і вони називаються Адам Кадмон, Ацилут, Брія, Єцира, Асія. "Світ (олам)" - від слова "зникнення"(геелєм)"[208], бо світло Ейн соф, благословенний Він, приховується в них щоразу більше, як пояснює нам рав.

2. **Є властивості сутності.** Дивись частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 56.

3. **І келім.** Дивись частину першу, таблицю питань та відповідей, відповідь 25.

4. **І на початку всього.** Тобто на початку всього, що є у кожному світі.

5. **Розповсюдився.** Дивись частину першу[209], таблицю питань та відповідей, відповідь 14.

6. **Ейн соф.** Він означає "незбагненний" та називається Ейн соф (Нескінченний), щоби вказати, що сфіра Малхут, яка завершує та припиняє всі ступені (див. частину першу, таблицю питань та відповідей, відповідь 40), не створює тут завершення та припинення вищого світла взагалі, а навпаки, - в ній початок наділення світлом.

7. **Розповсюдження вказує.** Розповсюдження вказує на ущільнення світла, яке є більшим, ніж було в Маацилі, а якби (це було) не так, то яким чином вийшло б світло зі спільності Творця аби називатися ім'ям "розповсюдження світла з Нього та назовні"? І це ущільнення є зміною форми, яку набуло світло внаслідок приходу у спільність неецаля, як написано вище (у Внутрішньому споглядані частини другої, п.5, - вивчи там уважно).

8. **Більше ущільнення світла, ніж було.** Дивись вище у Внутрішньому споглядані частини другої, п.5.

9. **Тільки через розповсюдження ущільнилося світло та утворилися келім.** Це вчить нас тому, що келім - це породження самого світла, оскільки світло на шляху його розповсюдження для отримання неецалем спускається по чотирьох бхінот ХУБ ЗОН, поки не породжує в неецалі бажання отримувати. Це бажання отримувати, котре є бхіною далет - головне клі неецаля, і це авіют, яку набуло світло шляхом розповсюдження. Але три перші бхіни - це лише причини для розкриття бхіни далет. Питання обов'язковості та порядку (утворення) цих чотирьох бхінот

[208] Однокореневі слова.
[209] В оригіналі зроблене посилання на частину другу.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

роз'яснене в попередніх частинах, і зараз немає (необхідності) наводити подробиці про це (див. частину першу, ОП, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості").

Питання 115, 117

10. **Одяглася в них сутність Ейн соф.** Облачення означає подібність до приховування, оскільки облачення приховує те, на що воно вдягнуте. Але через його бажання розкритися, оскільки без виправлення цим прихованням йому неможливо розкритися, тому він ховається в ньому і розкривається за його допомогою. І таке виправлення завжди називається на ім'я "одягання (облачання)" або "облачення". Таким чином, облачення використовується для двох станів: для приховання і для розкриття. І в нашому випадку так само: оскільки неможливо, щоб осягнення нижніми світла було без клі, тому світло облачається і ховається в клі, щоби нижній міг осягнути його за допомогою цього клі, в яке воно (тобто світло) вдягнене. І зрозумій це добре.

Виправлення екраном - для того, щоб утримувати вище світло від розповсюдження в клі Малхут; він перериває між світом Ацилут та іншими світами

2) Так ось, коли згадане розповсюдження досягло Малхут світу Ацилут, побачив вищий Маациль, що немає сили у нижніх отримати це світло, якщо воно розповсюдиться більше. І тоді, коли завершилося десяте клі Ацилута, утворився там певний екран і завіса, яка перериває між Ацилутом та іншими світами, що нижчі за нього.

Ор пнімі

20. **Так ось, коли згадане розповсюдження досягло Малхут світу Ацилут, побачив вищий Маациль.** Тобто, після того, як вже розповсюдилося світло у трьох перших бхінот, які звуться Хохмою, Біною та Зеїр Анпіном, і коли завершилося розповсюдження в Зеїр Анпіні, то розповсюдження досягло бхіни далет, котра називається Малхут. Але перш ніж розповсюдилося світло у трьох попередніх бхінот, неможливо, щоби воно розповсюдилося в Малхут, оскільки вони утворюються один з одного шляхом причини і наслідку.

30. **Немає сили у нижніх отримати це світло, якщо воно розповсюдиться більше.** Це тому, що сила скорочення править над бхіною далет, а внаслідок цього у бхіни далет, найнижчої з усіх, немає сили отримати світло (див. частину першу, таблицю питань та відповідей, відповідь 81, а також ОП частини першої, гл.2, п.2).

40. **Коли завершилося десяте клі Ацилута.** Тобто це бхіна далет, яка називається Малхут. І (рав) сповіщає нас про це, щоб ми відрізняли клі Малхут від екрану в ньому, - це два особливі поняття. Бо клі Малхут - це світло, яке ущільнилося до бхіни далет, і над якою володарює сила скорочення. А екран та завіса над нею встановлені згодом (див. частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 43).

50. **Утворився там певний екран та завіса.** Екран і завіса - це те саме. Тобто там утворилася перешкоджаюча сила на кшталт перегородки, яка охороняє Малхут зверху, щоби вище світло не розповсюджувалося всередині неї (див. частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 43).

60. **Який перериває між Ацилутом та іншими світами, що нижчі за нього.** Іншими словами, крім захисту Малхут, як сказано вище, цей екран має ще функцію переривання між світом Ацилут та іншими світами.

Внаслідок удару світла Ейн соф в екран світло повертається нагору в таємниці відбитого світла, що одягає вище світло; місце, якого досягає лінія світла Ейн соф, називається "світ Ацилут"

3) І тоді світло Ейн соф, благословенний Він, яке розповсюджується туди, ударяє в цей екран. І там, внаслідок удару від спуску і зіткнення, повертається, піднімаючись у таємниці відбитого світла нагору, на своє місце. І тоді завершується світ Ацилут у властивостях келім, а Ейн соф знову вдягається в них у таємниці сутності. І тому місце, куди сягає світло Ейн соф подібним чином, називається світом Ацилут, бо це - саме світло, лише після його ущільнення.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Ор пнімі

70. **І тоді світло Ейн соф, благословенний Він, яке розповсюджується туди, ударяє в цей екран.** Зустріч світла Ейн соф з екраном подібна до двох жорстких предметів, один з яких бажає проломити кордони іншого, а другий протистоїть йому з усією силою та перешкоджає досягненню ним чогось у своїх межах. І така зустріч називається ударом. І навпаки: при зустрічі рідин, які не перешкоджають одна одній у досягненні (своїх) кордонів та змішуються разом, - у них немає поняття удару. І так само два м'які предмети - їхній удар не настільки відчутний, оскільки дозволяють один одному трохи увійти в свої межі та втиснути у чомусь їхню зовнішню оболонку. У той час як у твердих предметів, кожен з яких не дозволяє іншому ні в чому зрушити його в його межах, - їхня зустріч у властивості удару.

Так ось, оскільки вся основа скорочення (походить) повністю зі сторони неецаля, а зовсім не зі сторони Маациля, тому світло Ейн соф зовсім не дотримується цього існуючого в Малхут скорочення, а протягується і спускається для розповсюдження також і всередину Малхут. Зрозуміло також, що воно спускається туди з силою, і це з тієї причини, що в Ейн соф, до скорочення, воно наповнює також і бхіну далет (див. вище, першу частину, гл.1, ОП, п.20 та п.50 зі слів "Так ось", - вивчи там уважно). І тому воно не змінює спосіб своїх дій, а завжди спускається, щоби наповнити світлом Його, благословенного, також і клі Малхут. Однак створені в Малхут екран і завіса перешкоджають йому, переривають світло і не дають йому у чомусь розповсюдитися всередині неї. І тому зрозумілі (слова рава): "Світло Ейн соф, благословенний Він, яке розповсюджується туди, ударяє в цей екран" (див. частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 43).

Питання 63, 102

80. **І там, внаслідок удару від спуску і зіткнення, повертається, піднімаючись.** Це вже роз'яснене вище у попередніх пунктах.

90. **У таємниці відбитого світла нагору, на своє місце.** Тобто та міра світла, яке придатне для отримання в Малхут, але не було прийняте через затримуючий екран, знову піднімається нагору і вдягає три бхіни вищого світла аж до Хохми, що вважається "місцем" цього відбитого світла, як сказано вище. І це те, про що пише рав: "повертається, піднімаючись у таємниці відбитого світла нагору, на своє місце" (див. частину другу, ВС, п.62).

100. **І тоді завершується світ Ацилут у властивостях келім.** Адже підйом відбитого світла та його облачання вищого світла знизу вгору створюють келім для вищого світла.

200. **А Ейн соф знову вдягається в них у таємниці сутності.** Тобто, після того, як відбите світло піднімається нагору, світло Ейн соф виявляється одягненим у це відбите світло в таємниці сутності, вдягненої в келім.

300. **І тому місце, куди сягає світло Ейн соф подібним чином.** Тобто, до екрану в клі Малхут, оскільки екран повертає його нагору і не дає розповсюджуватися більше.

400.**Називається світом Ацилут, бо це - саме світло, лише після його ущільнення.** Він хоче сказати, що сила затримки в екрані жодним чином не діє на сфірот Ацилута, які є вищими за Малхут, а лише від Малхут і нижче. І тому світло Ейн соф, благословенний Він, розповсюджується до екрану в Малхут у властивості Ацилута без жодних затримок. Однак світло Ейн соф, яке іскриться та проходить через екран униз, через цю причину виявляється сильно зменшеним та не вважається більш сутністю світла Ейн соф, благословенний Він.

Чотири стадії ущільнення вищого світла: 1) отримання від вищого - це Хохма; 2) віддалення від Хохми - це Біна; 3) вікно та вузький отвір - це Зеїр Анпін; 4) віддалення від Хохми та вузький отвір - це Малхут

4) І сутність цього ущільнення світла в тому, що той, хто бачить дуже велике світло може його витримати тільки завдяки віддаленню або екрану, чи за допомогою обох. Так ось, в Кетері Ацилута світить Ейн соф взагалі без будь-якого екрану та віддалення, тому Кетер називається "Ейн соф". Хохма отримує за допомогою Кетера. Але Біна отримує світло Ейн соф шляхом віддалення, оскільки зараз Ейн соф віддалений від неї і вона може його (тобто світло Ейн соф) отримати. Зеїр Анпін отримує світло лише через вікно і

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вузький отвір, коли всередині цього вікна проходить сутність світла без екрана, але не широким шляхом, а тільки дуже вузьким. Однак він є близьким, оскільки Біна від Зеїр Анпіна не віддалена. Однак в Нукву Зеїр Анпіна світло протягується через отвір і вікно, - подібно до Зеїр Анпіна, але у віддаленні. Питання 26-27, 39, 50, 70, 85, 156

Ор пнімі

1. **І сутність цього ущільнення світла в тому, що той, хто бачить дуже велике світло може його витримати тільки завдяки віддаленню або екрану, чи за допомогою обох.** Вже роз'яснено, що ця авіют не розкривається у світлі за один раз, оскільки вона є протилежною світлу, а розвивається та спускається від тонкої (властивості) до (тієї, яка) є трохи щільнішою, потім - до більш щільної, ніж вона, поки не прийде до великого стану авіют, який зветься "бхіна далет" або "Малхут". Ці чотири бхіни називаються: Хохма, Біна, Зеїр Анпін та Малхут, і вони повинні знаходитись у кожному неецалі. Причина обов'язковості (існування) та визначення цих чотирьох бхінот вже докладно роз'яснені вище (у частині першій, гл.1, п.50 зі слів "Сенс обов'язковості", і в частині другій, ВС, від п.15). Подивися там усі подробиці, - я покладаюсь на тебе і не наводжу це (пояснення) тут внаслідок його довжини, незважаючи на те, що тут воно надзвичайно необхідне у кожному слові.

Питання 42

2. **Так ось, в Кетері Ацилута світить Ейн соф взагалі без будь-якого екрану та віддалення, тому Кетер називається "Ейн соф".** Кожен світ і кожен парцуф у будь-якому місці, де він (перебуває), повинен отримувати своє світло від Ейн соф, і тому всюдисущість Ейн соф, яка відноситься до цього світу або парцуфа, називається Кетером світу і Кетером парцуфа, а також називається Сотворителем цього світу. І це те, про що написано: "в Кетері Ацилута світить Ейн соф", - тобто там присутній Ейн соф, який відноситься до світу Ацилут, і тому Кетер називається "Ейн соф" або "Сотворитель".

Питання 204

3. **Хохма отримує за допомогою Кетера.** Розповсюдження світла Ейн соф, яке вперше протягується від Кетера у світ, називається світлом Хохма. І обов'язковим є те, що в це світло Хохма одразу включене бажання отримати світло. А якби це було не так, не було б світло Ейн соф названо таким, що розповсюджується, як роз'яснено (у частині другій, ВС, п.п.62-63). Однак це бажання отримувати не вважається зміною форми і значущою авіют через те, що це бажання отримувати прийшло в неї (тобто в Хохму) від вищого, від Кетера, бо бажання віддавати у Кетері безумовно зобов'язує (до існування) бажання отримувати у Хохмі. І це те, про що сказано равом: "Хохма отримує за допомогою Кетера", - а саме властивість отримання в Хохмі набута нею завдяки Кетеру і від його сили, і тому авіют у цього бажання отримувати дуже слабка, і вона називається бхіною алеф.

4. **Біна отримує світло Ейн соф шляхом віддалення.** Пояснення. Спосіб ущільнення Хохми - шляхом розповсюдження, бо в кінці розповсюдження в ній посилюється бажання і вона притягує від Ейн соф світло хасадім, віддаляючи себе від світла Хохма, як описано вище (див. частину першу, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості"). І внаслідок того, що це посилення вона здійснила силою власного пробудження, а не в силу вищого, тому вважається таке бажання трохи (більшою) авіют, і це додаткова авіют до Хохми. Тому завдяки цій зміні вона, безумовно, відокремилася від Хохми в особливу властивість і називається Біна або бхіна бет. І це те, про що написано равом: "Біна отримує світло Ейн соф шляхом віддалення", бо авіют бхіни бет називається "віддалення", оскільки віддалила себе від отримання світла Хохми, щоби отримувати світло хасадім, як роз'яснено вище. Разом з тим, це посилення бажання не вважається закінченою авіют, оскільки воно (походить) від аспекту бажання віддачі та зрівнювання форми з Творцем, як написано вище (частина перша, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості"). Однак вона (тобто бхіна бет) є більш щільною, ніж бхіна алеф, адже в бхіні алеф все бажання не її, а (утворене) за допомогою Кетера. Але бхіна бет вже діє з посилення власного бажання, і тому вважається, що бхіна бет у будь-якому випадку - це корінь завершеного бажання отримувати, і цим визначається її більша ніж у бхіні алеф щільність. І добре зрозумій це.

5. **Оскільки зараз Ейн соф віддалений від неї і вона може його (тобто світло Ейн соф) отримати.** Інакше кажучи, після того, як Біна пробуджується, щоби притягнути світло хасадім

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

від Маациля, вона виявляється такою, що віддалилася від світла Хохми. Адже якби це було не так, то не змогла б отримати світло хасадім, тому що світло Хохма протягується в бажання отримувати, а світло хасадім протягується в бажання віддачі (як написано вище в частині першій, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості"). І тому бхіна алеф і бхіна бет є протилежними одна одній від початку їхнього створення. І про це сказано равом: "Оскільки зараз Ейн соф віддалений від неї і вона може його отримати", - тобто вона віддалилася і стала третім ступенем від Ейн соф, серединним між Біною[210] та Ейн соф. І вона вийшла з неї тому, що тепер, коли віддалила світло Хохми і стала третім ступенем, - (адже) Хохма це бхіна алеф і другий (ступінь) від Ейн соф, а Біна це бхіна бет і третій (ступінь) від Ейн соф, - ось тепер вона може отримати світло хасадім, яке притягла. А якби не віддалила себе на третій ступінь, то не змогла б його отримати. І слід знати, що слово "далекий" означає зменшення осягнення Хохми, - в таємниці написаного в Писанні: "Сказав я, що набуду мудрості, але вона "далека" від мене"[211]. Також це таємниця написаного: "І встала сестра його віддалік"[212]. І тут немає місця для продовження про це.

6. **Зеїр Анпін отримує світло лише через вікно та вузький отвір, коли всередині цього вікна проходить сутність світла без екрана, але не широким шляхом, а тільки дуже вузьким.** Пояснення. Після завершення розповсюдження ущільнення відбувається також і в Біні. І це тому, що вона віддалила від себе світло Хохми, а відомо, що світло Хохма - це основа життєвості та сутності неецаля. І тому наприкінці розповсюдження у неї посилюється бажання отримати світіння Хохми всередині світла хасадім. Але внаслідок того, що вся різниця між духовними об'єктами (утворюється) лише через зміну форми, тому виходить нове свічення, - світло хасадім, всередині якого свічення Хохми, - і воно набуває власного імені: "Зеїр Анпін". І він називається так тому, що світло Хохма іменується світлом "панім", в таємниці написаного в Писанні: "Мудрість людини просвітлює лик її". Через те, що є в нього лише світіння Хохми, а основа його - це світло хасадім Біни, тому він називається Зеїр Анпіном, що означає "малий лик", тобто лише мала міра світла Хохма. І зрозумій це.

І він називається також бхіною ґімел, а авіют у ньому називається вікном та вузьким отвором. Як роз'яснено вище (частина друга, ОП, гл.2, п.70), екран, який приходить до вищого через включення до нього нижнього, називається вікном, оскільки в ньому немає судів, а тільки - причина для свічення, - подібно до вікна. Дивися там. А через те, що вся авіют та екрани в Ацилуті приходять з причини включення до нього БЄА, тому називається авіют Зеїр Анпіна ім'ям "вікно для світіння світла ґадлута", а під назвою "вузький отвір" (мається на увазі) світіння катнута. Однак бхіна бет навіть не називається вікном, а лише віддаленням.

7. **Однак він є близьким.** Тобто, він не має того віддалення від Хохми, яке є в Біні, оскільки вся відмінність між ним і Біною в тому, що у нього є світіння від світла Хохма. І це те, про що сказано равом: "Однак він є близьким", - тобто немає у нього віддалення.

8. **Оскільки Біна від Зеїр Анпіна не віддалена.** Іншими словами, розповсюдження світла Біни в бхіну ґімел, яка є Зеїр Анпіном, не призводить до віддалення, а навпаки, є причиною наближення Хохми. І вже роз'яснено вище, що (поняття) "близький" та "далекий" відносяться до Хохми.

9. **Однак в Нукву Зеїр Анпіна світло протягується через отвір і вікно, - подібно до Зеїр Анпіна, але у віддаленні.** Пояснення. Після того, як розповсюдилися три бхіни авіют у своєму наповненні до кінця розповсюдження Зеїр Анпіна, тоді пробудилося бажання отримувати, яке повною мірою придатне для отримання. Воно називається бхіною далет або Малхут, або Нуквою Зеїр Анпіна (див. вище частину першу, ОП, гл.1, п.30, зі слів "А тепер зрозумієш"), і в ній відбулося скорочення (див. частину першу, ОП, гл.1, п.40). Тим самим, від скорочення і далі ця бхіна далет більше не отримує світло Ейн соф, благословенний Він. І тому властивість авіют у неї називається "віддаленням". В ній також є два ступеня: вікно та вузький отвір, як і в Зеїр Анпіні. Наділення (світлом) ґадлуту зветься "вікно", а наділення (світлом) катнуту іменується "вузький отвір". І є велика відмінність між віддаленням у бхіні бет та віддаленням у бхіні далет. Бо віддалення бхіни бет - це віддалення за бажанням, в таємниці написаного в Писанні:

---

[210] Так в оригіналі. Ймовірно слід читати: "між Малхут та Ейн соф".
[211] Див. Писання, Коелет, 7:23.
[212] Тора, Шмот, 2:4.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

"Бо бажає благодіяння Він"[213], - тобто вона прагне хасадім, а не Хохми. Однак віддалення бхіни далет - це віддалення у примусі, тобто з причини екрана, який встановлений у бхіні далет.

Глава 2

пояснює чотири світи АБЄА та відмінності між ними

У світі Ацилут нема екрану

1) Таким чином, це чотири бхіни, від яких (згодом) будуть відокремлені частини Ацилуту звідси та вниз (міней у-бей)[214]. Але всі вони - абсолютно без екрана та основи. І тому він (тобто світ Ацилут) називається Світом створення (ацилут) оскільки всередині нього без екрана розповсюджується світло самого Ейн соф.

Ор пнімі

1. **Всі вони - абсолютно без екрана та основи.** Бо таким є правило: авіют і екран не можуть зменшити або завдати будь-якої шкоди вище від місця їх розкриття. І незважаючи на те, що завдяки екрану, який знаходиться в клі Малхут, відбите світло піднімається від нього і вище та повністю вдягає всі дев'ять сфірот, проте сила авіют екрану не піднімається нагору ні наскільки. Тому вважається, що дев'ять сфірот світу Ацилут "абсолютно без екрану та основи", хоча розрізнюється безліч екранів також і в світі Ацилут, як наприклад: екран пе[215], хазе[216] і т.п., які є характерними для кожного окремого парцуфа в Ацилуті. Але річ у тому, що це не справжні екрани, а вони (утворюються) від включення нижнього у вищого. І лише екран сіюма раґлаїм[217] Ацилута - це справжній екран, який перериває вище світло, як написано тут у Внутрішньому споглядані, в главі 14, - вивчи там уважно.

Питання 131/1

Нижче від Ацилута Ейн соф розповсюджується лише шляхом зівуґа де-акаа в екрані, що розташований в сіюмі світу Ацилут, і десять сфірот проходять через екран у світ Брія; і так само завдяки зівуґу де-акаа в екрані, який знаходиться в сіюмі Брія, проходять десять сфірот у світ Єцира; і так само - з Єцира в Асія.

2) Однак звідти і нижче розповсюджується не сам Ейн соф, а лише світіння, що виходить з нього через екран. І це тому, що екран та завіса відокремлюють Ацилут від Брія. Так ось, вище світло досягає туди, ударяючи в цю завісу, а через те, що десять сфірот Ацилута (теж) доходять сюди, він ударяє там в їхнє світло. Завдяки екрану виникає іскріння від їхніх світел, а від іскріння десяти сфірот (світіння) проходить через цей екран та утворює внизу десять сфірот де-Брія. Від сили десяти сфірот келім, утворюються десять сфірот інших келім, а від сили десяти сфірот сутності, утворюються десять інших сфірот сутності де-Брія. І так само це - у соф Брія: там утворюється інший екран і внаслідок удару десяти сфірот де-Брія у властивості сутності та келім в екрані, створюються десять сфірот де-Єцира. І те саме - від Єцира до Асія: (сфірот світу Асія утворюються) за допомогою такого екрана. З цього зрозумій, чому один зветься "Ацилут", інший - "Брія", цей - "Єцира", а той - "Асія". Це тому, що існує екран, який відокремлює одного від іншого, і один абсолютно не подібний до іншого. Питання 41

Ор пнімі

2. **Світіння, що виходить з нього через екран. І це тому, що екран та завіса відокремлюють.** Тобто, хоча світло, яке знаходиться у світі Брія, обов'язково протягується від світла Ейн соф, благословенний Він, бо немає жодного світіння в світах, яке б не простягалося з Ейн соф, водночас, оскільки світло Ейн соф, яке розповсюджується до Брія, проходить через екран,

---

[213] Див. Пророки, Міха, 7:18.
[214] Залежно від контексту це поняття може перекладатися також словосполученнями: "від неї (його, себе) і вниз", "від нього (неї, себе) і далі", "від нього (неї, себе) і всередину себе".
[215] Досл.: рот, вуста; екран в Малхут рош.
[216] Досл.: груди; екран в Малхут ГАР ґуфу.
[217] Досл.: закінчення ніг; використовується в кабалі як метафорична назва нижнього закінчення (Малхут де-Малхут) будь-якого парцуфа чи світу.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

стає його свічення сильно зменшеним, - аж до того, що світло Ейн соф вже вважається таким, що припиняється вище від екрана. І далі рав пояснює, як саме світло Ейн соф проходить через екран.

Питання 131/2, 224

3. **Вище світло досягає туди, ударяючи в цю завісу, а через те, що десять сфірот Ацилута (теж) доходять сюди, він ударяє там в їхнє світло.** Пояснення. Бо закон у вищих світах такий: до будь-якого нижнього ступеня, який стає причиною додавання світла на вищому від нього ступені, повертається вся та додана міра світла і наділяє нижнього, котрий став причиною цього. Те саме і в нашому випадку: екран над Малхут Ацилута став причиною того, що відбите світло піднімається, вдягає всі дев'ять сфірот Ацилута та створює їхні келім. Таким чином, без нього не було б світло Ейн соф сприйняте та одягнене в Ацилут, адже світло не осягається без клі, як відомо. Так ось, через те, що екран став причиною всіх цих додавань, тобто відбитого світла і згаданих десяти сфірот, - відповідно розширилися екран і клі Малхут завдяки відбитому світлу, яке повернулося до них, спустилося від місця екрана і нижче та притягнуло для себе згори всі ці десять сфірот Ацилута, буквально в подібності до них. Таким чином, Малхут Ацилута сама спускається і поширюється в десять сфірот від себе і вниз в подібності до десяти сфірот Ацилута, тобто від Кетера до Малхут. І вони називаються десятьма сфірот світу Брія.

І це те, про що написано равом: "Вище світло досягає туди, ударяючи в цю завісу, а через те, що десять сфірот Ацилута (теж) доходять сюди, він ударяє там в їхнє світло. Завдяки екрану виникає іскріння від їхнього світла, а від іскріння десяти сфірот (світіння) проходить через цей екран та утворює внизу десять сфірот де-Брія". Іншими словами, тут слід зрозуміти два фактори. Фактор перший: він (тобто екран) стає причиною відбитого світла, яке піднімається завдяки удару вищого світла в екран, а у цього відбитого світла є закон: знову спускатися в ступінь, який спричинив його появу. Другий фактор у тому, що він (тобто екран) стає причиною облачання сутності світла Ейн соф у десять келім відбитого світла, який він піднімає. Це створює нагорі десять сфірот Ацилута, коли також і вони за своїм законом повертаються і спускаються вниз на ступінь, що викликав їхню появу. Про перший фактор рав каже: "вище світло досягає туди, ударяючи в цю завісу", - тобто це відбите світло повертається і спускається згори вниз у світ Брія. А про другий фактор рав говорить: "через те, що десять сфірот Ацилута, і т.д.". Ці два фактори і створюють десять сфірот у світі Брія.

Питання 3, 18, 105, 134

4. **Виникає іскріння від їхніх світел.** Поява відбитого світла у будь-якому місці називається скрізь ім'ям "іскріння (блискання)".

Питання 106

5. **У соф Брія: там утворюється інший екран.** Оскільки всі десять сфірот світу Ацилут були скопійовані та відкарбовані у світі Брія, як це описано в попередніх пунктах, тому також екран та Малхут відобразилися у світі Брія. Там теж діє цей зівуґ де-акаа вищого світла з екраном та підйом відбитого світла, яке піднімається від екрану вгору та вдягає дев'ять сфірот світу Брія. Це відбите світло створює десять келім світу Брія, а в них одягається сутність світла світу Брія.

6. **І внаслідок удару десяти сфірот де-Брія у властивості сутності та келім в екрані, створюються десять сфірот де-Єцира.** Подібно до того, як відбите світло екрану Ацилута, повертається і розповсюджується від екрана вниз та викарбовує десять сфірот де-Брія, - за прикладом того, що роз'яснене вище в пункті третьому, - буквально таким же чином і відбите світло, яке піднімається від екрану в Малхут де Брія, теж повертається, розповсюджується вниз та відображує десять сфірот світу Єцира. І так само це з Єцира до Асія.

7. **Це тому, що існує екран, який відокремлює одного від іншого, і один абсолютно не подібний до іншого.** Як описано у нас, бхіна далет, яка називається Малхут, і в якій утворився екран, сама ділиться в екрані на чотири бхіни. У них приводяться в дію усі види змін та відмінностей, які з'являються у світах: екран бхіни ґімел використовується в Ацилуті, екран бхіни бет використовується в Брія, а екран бхіни алеф - в Єцира, як це описано далі.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Відмінність між Ацилутом і БЄА у тому, що в Ацилуті немає екрана взагалі; в Брія світло зменшується за допомогою одного екрана; в Єцира - за допомогою двох екранів; в Асія - за допомогою трьох екранів; однак в чотирьох властивостях ущільнення вищого світла немає різниці між світами

3) Однак відмінність, яка є між Ацилутом і трьома світами в тому, що в Ацилуті світло Ейн соф пронизує і проходить його до соф Ацилута без будь-якого екрана взагалі, але звідти і нижче є екран. А відмінності (існують) між Брія та Єцира. Оскільки в Брія - один екран, що відокремлює, в Єцира - два екрани, а в Асія - три екрани. Однак в частковостях самого світу, подібно до того, як є чотири бхіни в Ацилуті, також існують ці чотири бхіни в самому світі Брія, а також - у світі Єцира.

Ор пнімі

8. **Подібно до того, як є чотири бхіни в Ацилуті.** Тобто чотири стадії ущільнення, а саме ХУБ ТУМ, які називаються вище розповсюдженням світла Ейн соф для створення келім. І вони називаються також десятьма сфірот прямого світла, оскільки Тіферет містить шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ. Завдяки зіваґ'у де-акаа на екран у сфірі Малхут прямого світла піднімається світло знову в таємниці відбитого світла і одягає всі окремі десять сфірот прямого світла, роблячи їх всі одним загальним ступенем відповідно до міри рівня у відбитому світлі, як це буде описано далі.

9. **Також існують ці чотири бхіни в самому світі Брія, а також - у світі Єцира.** Тим самим сповіщає нас (рав), що ці чотири бхіни прямого світла є характерними для кожного світу та кожного парцуфа без будь-яких відмінностей між високим і низьким ступенями. А всі відмінності, які знаходяться в парцуфах і світах, - лише з причини екранів та відбитого світла в них, бо екран в одному не подібний до екрана в іншому.

Питання 225

Глава 3

пояснює чотири зіваґ'и де-акаа у чотирьох бхінот екрану, які виводять в чотирьох світах АБЄА чотири рівні ХУБ ТУМ, один нижчий за іншого

У світі Ацилут Ейн соф світить завдяки облачанню у рівень Хохма

1) Знай також, що для того, аби світло Ейн соф могло світити у всьому Ацилуті, необхідно, щоби його сутність була вдягнена всередину Хохми. А після його облачання в Хохму він розповсюджується у всьому Ацилуті, і завдяки лише цьому облаченню весь Ацилут може отримувати від Ейн соф. І це таємниця (сказаного): "Все у мудрості (хохма) створив"[218].

Ор пнімі

1. **Для того, аби світло Ейн соф могло світити у всьому Ацилуті, необхідно, щоби його сутність була вдягнена всередину Хохми. А після його облачання в Хохму він розповсюджується у всьому Ацилуті, і завдяки лише цьому облаченню весь Ацилут може отримувати від Ейн соф.** І щоби зрозуміти слова рава звідси і далі, слід повернутися тут до пояснення п'яти бхінот в екрані, що виходять внаслідок стоншення екрану в послідовності ступенів: від найбільшої авіют у стадії далет до найбільш тонкої у властивості Кетера, корені екрану, які створюють при цьому п'ять парцуфів. Ці речі роз'яснені в другій частині (у Внутрішньому споглядані з п.9. Повтори там усі подробиці до п.13 включно. А потім повтори все те, що викладене в гл.6-8). Бо всі ці поняття відносяться також і сюди, але неможливо їх навести (тут) через їхню довжину, а тому я змушений покластися на те, що вже роз'яснив там, а тут зможу навести лише скорочене (викладення) і висновок про кожне поняття, - тією мірою, яка необхідна для (розуміння) слів рава тут.

Там роз'яснено, що світло Ейн соф, благословенний Він, що включає чотири бхіни, які називаються десятьма сфірот прямого світла, не припиняє світити нижнім навіть на мить. Але з тієї

[218] Писання, Псалми, 104:24.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

причини, що немає жодного сприйняття у світлі без клі, тому нам необхідне лише клі отримання. Будь-які парцуф і ступінь, в ту мить, коли осягають клі, відразу разом з ним осягають і світло на тому рівні, яке відміряне набутим клі. Також роз'яснено там, що корінь усіх келім в усіх світах - це відбите світло, яке піднімається від зіву'а де-акаа на екран у клі Малхут. Таким чином виходить, що в ту ж мить, коли в якомусь парцуфі створюється новий екран, світло Ейн соф, що містить десять сфірот прямого світла, відразу розповсюджується до нього і вдаряє в цей екран. І піднімається відбите світло, вдягаючи світло Ейн соф, благословенний Він, відповідно до міри величини цього відбитого світла. І це називається облачанням Ейн соф в келім, або в якусь сфіру, а ім'я сфіри вказує на міру рівня вдягненого туди світла Ейн соф. Наприклад, коли йдеться про облачання Ейн соф в Кетер, це вказує на те, що відбите світло вдягнене на всі десять сфірот прямого світла до Кетера. А коли мовиться, що Ейн соф вдягається у Хохму, це вказує на те, що відбите світло вдягає тільки до Хохми. І нехай не ускладнює тебе те, що якщо це так, то в такому облаченні є лише дев'ять сфірот. Адже нам (відомо), що встановилися десять сфірот, а не дев'ять. Насправді є там і Кетер теж, але цей Кетер вдягнутий у внутрішнє Хохми, і тому визначається ім'ям не він, а лише сфіра Хохма. І на цьому прикладі зрозумієш усі рівні інших парцуфів.

Також роз'яснена там справжня міра, якою відмірюється величина рівня будь-якого відбитого світла, - це поняття величини авіют, яка включена в екран клі Малхут. І це п'ять рівнів. Найбільш щільний екран - в бхіні далет. Міра відбитого світла, повернутого від нього, виявляється найбільшою, і він одягається на світло Ейн соф, благословенний Він, аж до рівня Кетера в десяти сфірот прямого світла. А екран, авіют якого - бхіна ґімел, виявляється таким, що вдягає рівень Хохми десяти сфірот прямого світла. Екран, авіют якого тільки бхіна бет, одягає рівень Біни десяти сфірот прямого світла. Екран, авіют якого лише бхіна алеф, одягає лише рівень Зеїр Анпіна десяти сфірот прямого світла. Але для екрана, в якому немає авіют, а тільки аспект кореня екрану, що називається Кетером екрану, не характерний жодний зіву' де-акаа. У нього взагалі немає міри рівня, а його міра - це лише сама сфіра Малхут. Однак слід пам'ятати всі міркування та аргументи щодо цього, як вони роз'яснені у згаданому вище Внутрішньому спогляданні, і в попередніх частинах, - вивчи там усе уважно. Бо без розуміння обов'язковості та сенсу цих речей невіглас не зможе зрозуміти тут жодного слова. А тут я, звичайно ж, вимушений давати короткий виклад.

2. **І це таємниця (сказаного): "Все у мудрості (хохма) створив".** Пояснення. Світ Ацилут визначається як рош для всіх світів. І незважаючи на те, що є безліч світів вище від Ацилута, - тобто всі ті численні світи, які включені до світу Адам Кадмон, - проте всі вони приховані всередині світу Ацилут. Вони взагалі не є коренем для світів, а лише вважаються коренем світу Ацилут, і тому приховані всередині нього, та світять у прихованні йому одному.

У попередніх частинах роз'яснено, що екран бхіни далет використовується лише в світі АК, а тому міра відбитого світла там є дуже великою та вдягає світло Ейн соф, благословенний Він, до рівня Кетера. Тому всі світи, що включені до світу Адам Кадмон, називаються на ім'я "світ Кетера".

Однак у світі Ацилут, в якому використовується тільки екран бхіни ґімел (див. частину другу, ВС, гл.2, п.10), величина відбитого світла, яке піднімається від зіву'а де-акаа на цей екран, виявляється лише до рівня Хохми і не досягає Кетера світла Ейн соф, благословенний Він, а Кетер вкритий і захований усередині Хохми. І тому світ Ацилут називається ім'ям "світ Хохми". І це таємниця написаного: "Все в мудрості (хохма) створив", - тобто все корениться в самому Ацилуті, а не в світі АК, який є світом Кетера, бо світ АК взагалі не вважається коренем нижніх світів, і (благо) вийде з нього у світи тільки після остаточного виправлення в таємниці сказаного в Писанні: "І стоятимуть ноги Його на Оливній горі"[219]. І слід знати, що подібно до того, як весь рівень десяти сфірот визначається відповідно до найвищої сфіри в ньому, і якщо вона - Кетер, то і всі сфірот будуть властивістю Кетера, а якщо вона - Хохма, всі вони будуть Хохмою, і т.д., також і кожен світ визначається весь цілком відповідно до першого парцуфа у ньому.

Питання 108, 136, 191

[219] Пророки, Захарія, 14:4.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

У світі Брія (Ейн соф) світить завдяки одяганню в рівень Біни, а Хохма там прихована

2) Але для того, щоби світити в Брія, необхідно, щоб також і Хохма вдяглася в Біну. І тоді, завдяки облачанню в них обох, світло Ейн соф, одягнуте всередину них, світить у Брія. І це таємниця екрану між Ацилутом та Брія, тому що цей екран протягується від Біни, в яку вдягається Хохма, щоби світити в Брія.

Питання 57, 110

У світі Єцира (Ейн соф) світить завдяки облачанню в рівень Тіферет, а Біна там теж прихована; у світі Асія (Ейн соф) світить завдяки одягненню в рівень Малхут, а Тіферет там також прихована

3) І для того щоб (можна було) світити в Єцира, додається один екран і облачення, і воно (утворюється від того), що Біна теж одягається в Тіферет. І тоді за допомогою Тіферет світить Ейн соф в Єцира. А щоб світити в Асія, додається ще один екран і облачення: Тіферет також одягається в Малхут, і за допомогою Малхут світить Ейн соф у всій Асія. І це таємниця (написаного): "Вища Іма гніздиться на престолі своєму, серединний стовп гніздиться в Єцира, а Малхут гніздиться в Асія"[220]**.**

Питання 53, 137

Зівуґ де-акаа для виведення десяти сфірот світу Ацилут здійснюється на екран бхіни ґімел у світі АК, який вище, ніж Ацилут; і це рівень Хохми

4) І для того, щоб зрозуміти більше, знай, що не (просто так) Писання каже: "Все в мудрості (хохма) створив". Пояснення. І не в Ацилуті світло Ейн соф одягається в Хохму, завдяки якій світить у всьому Ацилуті, але таємниця цієї Хохми проясниться для тебе з того, що повідомлю тобі: "бо над високим спостерігає вищий…"[221]**, і є декілька світів, вищі за Ацилут. І в ту Хохму, яка існує вище від Ацилута, - там всередину її вдягається Ейн соф і світить в Ацилуті.** Питання 207

Ор пнімі

3. **І не в Ацилуті світло Ейн соф одягається в Хохму, завдяки якій світить у всьому Ацилуті.** Це вже роз'яснено у попередніх пунктах. Але це не означає, що відразу під час створення світу Ацилут він отримує рівень Хохми, адже спочатку там створюються рівні катнута, які називають "ібур"[222] та "єніка"[223]. А його (тобто рава) намір - вказати на найбільший рівень, який там остаточно виходить в Аріх Анпіні, але це лише рівень Хохми і бракує Кетера.

4. **І є декілька світів, вищі за Ацилут.** Вже роз'яснено вище, що вся безліч світів, які існують до Ацилута, - всі вони включені в ім'я Адам Кадмон, або в світ Кетера. І це - зі згаданої причини.

5. **І в ту Хохму, яка існує вище від Ацилута, - там всередину її вдягається Ейн соф і світить в Ацилуті.** Вже знаєш про зменшення відбитого світла, яке утворюється внаслідок стоншення міри авіют, котра існує в екрані (див. частину другу, ВС, гл.7, п.72). Згідно з цим зрозумій, що після того, як світ АК сповнився облаченням у відбите світло свого екрана від бхіни далет, стоншився цей екран до бхіни ґімел з причини наведеної у Внутрішньому споглядані. Але це не означає, що відбулася якась зміна в екрані бхіни далет самого світу АК, бо немає зникнення в духовному, а будь-яка зміна означає додавання. І оскільки через його стоншення до бхіни ґімел додається, народжується та виходить новий екран, - бхіна ґімел, - то вище світло відразу ж розповсюджується до нього для зівуґу де-акаа (як згадано вище в гл.3, п.1), і вгору від екрана піднімається відбите світло на рівень Хохми. Це називається новим облаченням у світі АК, тобто облаченням світла Ейн соф в Хохму. Однак це нове облачення необхідне не для нього самого, а лише для світу Ацилут, бо відбите світло цього екрану бхіни ґімел піднімається від місця екрану і вище та вдягає світло Ейн соф до рівня Хохма. Внаслідок цього всі десять сфірот, що знаходяться вище від екрана, знову опускаються від місця екрану і нижче, як написано про це вище (гл.2 п.3). Це вважається розширенням екрану і Малхут від неї та вниз у десять сфірот завдяки відбитому світлу, яке знову протягується до нього (тобто до

[220] Смисловий переклад з арамейської.
[221] Писання, Коелет, 5:7
[222] Досл.: стан зародження, зародок.
[223] Досл.: стан вигодовування, немовля.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

екрана) згори. Тому поширюється і Малхут в десять сфірот від себе і вниз у подібності до десяти сфірот відбитого світла, які піднялися від екрану бхіни ґімел нагору, тобто на рівень Хохми. І вони називаються десятьма сфірот світу Ацилут. Це те, про що каже рав: "І в ту Хохму, яка існує вище від Ацилута, - там всередину її вдягається Ейн соф і світить в Ацилуті". Іншими словами, цей зівуґ де-акаа на екран бхіни ґімел має бути (здійснений) у світі АК, який вищий за Ацилут, оскільки екран бхіни ґімел - це лише стоншення бхіни далет, а бхіна далет (використовується) у світі АК. І в силу цього це стоншення та зівуґ де-акаа мають бути (зроблені) у світі АК, який вищий за Ацилут. А потім, коли Ейн соф вдягається там у відбите світло, яке піднімається від екрана і вище, тоді від місця екрану і нижче спускаються і протягуються десять сфірот світу Ацилут.

Питання 135

Зівуґ де-акаа для виведення десяти сфірот де-Брія відбувається у світі Ацилут на екран бхіни бет, і це рівень Біни; зівуґ де-акаа для виведення десяти сфірот де-Єцира здійснюється у світі Брія на екран бхіни алеф, і це рівень Тіферет; і так само зівуґ де-акаа для виведення десяти сфірот Асія здійснюється в Єцира на екран де-шореш, що є рівнем Малхут; а заради десяти сфірот Ацилута зівуґ де-акаа здійснюється вище від Ацилута на наявний там екран бхіни ґімел, - це рівень Хохми

5) І тому коли (Ейн соф) побажав світити в Брія, вдягнувся також у Біну, що знаходиться в Ацилуті, яка вище, ніж Брія, і за допомогою цієї Біни світить у Брія. І також для того, щоб світити в Єцира, вдягається у Тіферет світу Брія. І так само - з Єцира в Асія: вдягається в Малхут де-Єцира. І те саме - в Ацилуті, бо для того, щоб світити в світі Ацилут, одягається в Хохму, яка вище за Ацилут, і завдяки ній світить в Ацилуті. І не думай, що це Хохма самого Ацилуту.

Ор пнімі

6. **Коли (Ейн соф) побажав світити в Брія, вдягнувся також у Біну, що знаходиться в Ацилуті, яка вище, ніж Брія.** Тут також, як і в світі Ацилут, це не означає, що відразу на його початку виходить у світі Брія рівень Біни. Але (рав) хоче сказати, що найбільший рівень, який остаточно вийшов там, - це не більше, ніж рівень Біни. А зівуґ був (зроблений) нагорі, у бхіні бет в Ацилуті з тієї ж причини, яка роз'яснена вище у попередньому пункті, - вивчи там уважно. Бо стоншення екрану від бхіни ґімел до бхіни бет, званої Біною, має бути (здійснене) у світі Ацилут - там, де місце екрану бхіни ґімел, званої Хохмою. І як у чотирьох парцуфах АБ, САҐ, МА, БОН де-АК[224] зівуґ на кожен парцуф здійснюється в пе де-рош його вищого парцуфа, коли зівуґ де-АБ, а це бхіна ґімел, здійснюється в пе де-рош парцуфа Ґальґальта[225], а зівуґ САҐ відбувається в пе де-рош (парцуфа) АБ (як докладно описано у Внутрішньому споглядданні у цій частині, главі 9, - вивчи там), і т.д., - подібно до цього також і в світах АБЄА: зівуґ для кожного світу здійснюється у світі, який вищий за нього. Після того, як стоншується екран бхіни ґімел до бхіни бет, вважається, що там додається і народжується новий екран бхіни бет. І відразу ж до нього для зівуґу де-акаа розповсюджується світло Ейн соф, і піднімається відбите світло, вдягаючись до рівня Біни десяти сфірот прямого світла, а Кетер і Хохма прямого світла вдягаються у внутрішнє Біни. А після того, як сповнюється облачання Ейн соф у Біні від екрану вгору, тоді повертається відбите світло і спускається від місця екрану вниз, розширюючи цю Малхут у десять сфірот від неї і нижче, тобто від Кетера до її Малхут, у подібності до десяти сфірот, які знаходяться від екрану і вище в Ацилуті, тобто лише на рівні Біни, але Кетер та Хохма приховані в ній. І ці десять сфірот є десятьма сфірот світу Брія. Таким чином, десять сфірот рівня Біни, які вийшли вище від екрана, знаходяться у світі Ацилут, і про них рав говорить: "Коли побажав світити в Брія, вдягнувся також у Біну, що знаходиться в Ацилуті". А другі десять сфірот, які протягуються і виходять нижче від екрану, називаються десятьма сфірот, що знаходяться у світі Брія.

Питання 111, 122

[224] Назви парцуфів в АК, утворених з властивостей Хохми, Біни, Зеїр Анпіна та Малхут.
[225] Парцуф Кетер світу АК.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

7. **І за допомогою цієї Біни світить у Брія.** Іншими словами, все те, що знаходиться в десяти сфірот світу Брія, походить від десяти сфірот рівня Біни, яка вище від Брія, - з причини, яка роз'яснена вище у попередніх поясненнях (див. вище гл.2, п.3).

8. **Для того, щоб світити в Єцира, вдягається у Тіферет світу Брія.** Тобто, це також з причини, що роз'яснена вище відносно Ацилута і Брія. Світ Єцира походить від екрану бхіни алеф, і стоншення від бхіни бет до бхіни алеф має бути (здійснене) у світі Брія, оскільки там знаходиться цей екран. А після того, як там відбувається стоншення, виходять там десять сфірот від екрану і вище на рівні Зеїр Анпіна, званого Тіферет. Але три перші сфіри, - Кетер, Хохма, Біна прямого світла, - приховані та вдягнені у внутрішнє Тіферет. І після того, як сповнюється це облачення, повертаються і опускаються другі десять сфірот від місця екрану і нижче на рівень Зеїр Анпіна. І вони називаються десятьма сфірот світу Єцира.

Глава 4

роз'яснює, що якщо вище світло вдягається у відбите світло рівня Хохми, всі десять сфірот будуть в світлі Хохми; якщо на рівні Біни, всі десять сфірот будуть в світлі Біни; якщо на рівні Зеїр Анпіна, - всі десять сфірот будуть в світлі Зеїр Анпіна; а якщо на рівні Малхут, - всі десять сфірот будуть в світлі Малхут

Коли АК одягається, щоб світити в Ацилуті, він вдягається тільки на рівні Хохми, а не у відбите світло бхіни бет, яке є рівнем Біни; як наслідок - укривається з цього рівня тільки Кетер, і Кетер вдягається усередину Хохми

1) Однак знай, що коли побажав Творець світити в Ацилуті, то вдягнувся у Хохму, яка вище від Ацилута. І завдяки Хохмі, всередину якої вдягнутий, він входить і світить у Кетері та в Хохмі світу Ацилут. Він не потребує облачання в Біну, що вище від Ацилута, а вдягається лише в Хохму, яка вище ніж Ацилут. І завдяки їй він світить у Кетері та Хохмі Ацилута.

Ор пнімі

1. **Однак знай, що коли побажав Творець світити в Ацилуті, то вдягнувся у Хохму, яка вище від Ацилута. І завдяки Хохмі, всередину якої вдягнутий, він входить і світить у Кетері та в Хохмі світу Ацилут. Він не потребує облачання в Біну, що вище від Ацилута, а вдягається лише в Хохму, яка вище ніж Ацилут.** Тут рав постарався розширено пояснити нам відмінність між чотирма бхінот прямого світла, іменованими Хохмою, Біною, Зеїр Анпіном і Малхут, та чотирма властивостями відбитого світла, які також називаються іменами Хохма, Біна, Зеїр Анпін і Малхут. Так ось, равом вже роз'яснено вище (в гл.1, п.3), і (прокоментовано) в ОП, п.70, що властивості келім Ацилута створюються за допомогою відбитого світла, яке піднімається нагору, на своє місце, а в них одягається сутність світла Ейн соф, і це чотири бхіни прямого світла. Вивчи уважно там, в Ор пнімі. І ось ти бачиш, як чотири бхіни ХУБ, Зеїр Анпін і Малхут прямого світла вдягаються у відбите світло, яке піднімається завдяки зіву'у де-акаа в екрані, що знаходиться в Малхут прямого світла.

Звідси зрозумій, що у будь-якому місці, де написано слово "облачання (одягнення)", мається на увазі, що пряме світло вдягається у відбите світло. І коли мовиться про те, що Ейн соф одягається в Хохму, це означає, що чотири бхіни ХУБ ТУМ прямого світла, які розповсюджуються з Ейн соф, одягаються в Хохму відбитого світла. Тобто в ту міру відбитого світла, яке має рівень Хохми прямого світла, - у це відбите світло рівня Хохми вдягаються всі чотири бхіни прямого світла: Хохма, Біна, Зеїр Анпін та Малхут, окрім Кетера прямого світла, який прихований всередині Хохми прямого світла , як написано вище (гл.3, ОП, п.1 зі слів "Там роз'яснено").

Чотири бхіни прямого світла, які розповсюджуються з Ейн соф, безсумнівно теж приходять шляхом того, хто чинить і того, хто вчинений, причини та наслідку, в порядку ступенів. Адже вони виходять і протягуються один з одного: Хохма виходить з Кетера, Біна походить з Хохми, Зеїр Анпін виходить з Біни, а Малхут протягується від Зеїр Анпіна, як сказано вище (в Ор пнімі частини першої, гл.1, п.50, зі слів "А тепер", та у Внутрішньому споглядані частини другої, гл.3). Однак це не називається облаченням, адже чотири бхіни прямого світла не вдягаються одна в одну, щоб (можна було б) сказати, наприклад, що вище світло вдягається у Біну, аби

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світити Зеїр Анпіну. Бо "вдягається" означає: "в облачення відбитого світла", яке піднімається внаслідок зівуґа де-акаа від екрану, встановленого в бхіні далет, що являє собою Малхут, як згадано вище в словах рава (гл.1, п.3, і так само там в ОП, п.100). А тут, в Біні, не було жодного скорочення, і тим більше, немає там екрана, що підготовлений для удару вищого світла (та підйому) відбитого світла, аби (можна було) сказати, що в Біну прямого світла вдягнулося світло, щоби світити в Зеїр Анпін прямого світла. Але світло Ейн соф, яке відноситься до Зеїр Анпіна прямого світла, повинно пройти через сфіру Біна прямого світла, оскільки вона - той, хто вчиняє, та причина для Зеїр Анпіна прямого світла. І це називається "шляхом проходження". Але цей Зеїр Анпін прямого світла не може осягнути жодне світло інакше, як тільки за допомогою своєї причини, тобто Біни. Однак це не називається облаченням в екран Біни, оскільки там немає екрана, як роз'яснено. Тобто екран існує лише в бхіні далет, а саме - в Малхут (гл.1, п.100).

І добре запам'ятай розтлумачену відмінність між чотирма бхінот прямого світла і чотирма бхінот відбитого світла, щоби не заплутатися через близьку подібність їхніх імен. Тому що коли ми кажемо "Хохма прямого світла", то маємо на увазі другу від Кетера сфіру прямого світла, яка називається Хохмою. Але коли ми кажемо "Хохма відбитого світла", маємо на увазі, що тут є зівуґ де-акаа і десять сфірот відбитого світла, які вдягаються на десять сфірот прямого світла, тобто двадцять повних сфірот, а коли вони включаються одна в одну, - це сто сфірот. І ми називаємо їх усі на ім'я "Хохма відбитого світла", тому що маємо намір позначити міру рівня відбитого світла, але через те, що воно піднімається і вдягає (пряме світло) до Хохми, ми називаємо всі сто сфірот іменем "Хохма". Пам'ятай це, тому що це найважливіший ключ у мудрості (кабали). І за прикладом цього зрозумій Біну відбитого світла. У ній також двадцять сфірот, але Кетер і Хохма приховані всередині Біни. І такий самий Зеїр Анпін відбитого світла: у ньому також є двадцять сфірот, а Кетер, Хохма і Біна приховані всередині Зеїр Анпіна (як написано вище в гл.3, ОП, п.1 зі слів "Там роз'яснено").

І це те, про що написано равом: "Він не потребує облачання в Біну, що вище від Ацилута, а вдягається лише в Хохму, яка вище, ніж Ацилут". Він хоче сказати, що заради десяти сфірот світу Ацилут (вище світло) вдягається у Хохму, яка вища за Ацилут, тобто в Хохму відбитого світла, як сказано вище (Ор пнімі гл.3, п.1 зі слів "Там роз'яснено"), завдяки зівуґу де-акаа на екран бхіни ґімел, що знаходиться в Малхут, - вивчи там уважно. Однак воно не повинно вдягатися у Біну відбитого світла, тобто за допомогою зівуґа де-акаа на екран бхіни бет в клі Малхут, бо рівень Біни відбитого світла відноситься до десяти сфірот де-Брія, а не до десяти сфірот світу Ацилут, де облаченням є рівень Хохми відбитого світла, як зазначено вище (гл.3, ОП, п.1 зі слів "Там роз'яснено").

Питання 25, 107

2. **І завдяки їй він світить у Кетері та Хохмі Ацилута.** Тобто світить в десяти сфірот Ацилута на рівні Хохми, а оскільки тут, усередині Хохми, Кетер прихований, як описано вище у попередньому пункті, то Кетер та Хохма включаються як одне у міру рівня.

Біна проводить через вікно світло рівня Хохми до Зеїр Анпіна та Малхут без вторинного облачання у відбите світло екрана бхіни бет

2) Однак коли побажав світити від Біни Ацилута і далі, до кінця всього Ацилута, звичайно ж він повинен був одягнутись також і в Біну Ацилута, оскільки Зеїр Анпін і Нуква одержують світло лише за допомогою Біни. Однак справа в тому, що Біна тільки допомагає проводити світло Ейн соф, яке вдягнене всередину вищої Хохми і проходить в Ацилут через Біну. Але Біна не стає екраном і вторинним облаченням, щоби світити в Зеїр Анпіні, а лише саме світло входить через вікно без жодного екрану. І виходить, що хоча (світло) протягується через Біну, це не називається облаченням, оскільки там взагалі немає екрану. А якщо так, то ЗОН Ацилута отримують світло самого Ейн соф, тільки вдягнуте в Хохму.

Ор пнімі

3. **Коли побажав світити від Біни Ацилута і далі, до кінця всього Ацилута.** Тобто від сфіри Біна прямого світла до сфіри Малхут прямого світла.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

4. **Звичайно ж він повинен був одягнутися також і в Біну Ацилута.** Тут не мається на увазі в точності (термін) "облачання", - адже рав робить висновок відразу слідом за цим, і каже: "хоча (світло) протягується через Біну, це не називається облачанням, оскільки там взагалі немає екрану", кінець цитати. І це вже докладно роз'яснене вище у попередніх пунктах: слово "облачання" вказує на те, що десять сфірот прямого світла вдягаються у відбите світло, яке піднімається завдяки зіву'у де-акаа в екрані. І це те, про що написано равом: оскільки немає тут, в Біні, ніякого екрану, то це не називається облачанням.

5. **Оскільки Зеїр Анпін і Нуква одержують світло лише за допомогою Біни.** Це внаслідок того, що Біна є вищим і причиною для ЗОН у чотирьох бхінот прямого світла. Адже будь-який наслідок має отримувати все йому (необхідне) лише через свою причину, як роз'яснено в попередніх пунктах.

6. **Біна тільки допомагає проводити світло Ейн соф, яке вдягнене всередину вищої Хохми і проходить в Ацилут через Біну.** Все це докладно роз'яснене у попередніх пунктах.

7. **Біна не стає екраном і вторинним облаченням, щоби світити в Зеїр Анпіні.** Тобто там немає екрана, щоби світло Ейн соф розповсюдилося до нього для зіву'а де-акаа і підняло відбите світло на рівень Біни, і стало б це відбите світло рівня Біни вторинним облаченням світла Ейн соф на додаток до першого облачення, котре існує там як відбите світло рівня Хохми. І це докладно описано вище.

8. **А лише саме світло входить через вікно без жодного екрану.** Дивись у другій частині таблицю питань та відповідей, відповідь 30 про слово "вікно". (Там сказано), що у будь-якому місці, де діє екран, піднімаючи відбите світло знизу вгору, (його) авіют називається ім'ям "вікно", - вивчи там уважно, а також в Ор пнімі (частини другої, гл.2, п.70). Тут теж авіют діє знизу нагору, як написано вище в словах рава (гл.1, п.3), і тому там рав називає авіют властивостей Зеїр Анпіна і властивостей Малхут іменами "вікно" та "вузький отвір" (гл.1, п.4), оскільки екрани, які нижче від рівня Хохми, використовуються там лише знизу вгору.

І нехай тут не буде тобі складністю те, що витлумачене в іншому місці, що також і в десяти сфірот Ацилута є п'ять парцуфів і в кожному існує стадія зіву'а де-акаа. Бо між ними є велика відмінність, адже всі ці п'ять парцуфів Ацилута - це п'ять частин десяти сфірот рівня Хохма. Це буде роз'яснене у своєму місці, а тут немає місця для подробиць.

Питання 103

Для того, щоб світити у світі Брія, вище світло вдягається у відбите світло рівня бхіни бет, а це Біна; виходить, що Хохма ховається теж, і Кетер з Хохмою включаються до Біни

3) Однак в Брія Ейн соф одягається в інше облачення, - в Біну Ацилута. Ця Біна стає замикаючим екраном і завершеним облаченням, завдяки якому отримують усі десять сфірот де Брія, - навіть Кетер і Хохма де Брія. Питання 64

Ор пнімі

9. **В Брія Ейн соф одягається в інше облачення, - в Біну Ацилута.** Тобто екран і Малхут стоншуються до бхіни бет, яка називається Біною, світло Ейн соф розповсюджується для зіву'а де-акаа з цим екраном і піднімає відбите світло на рівень Біни, як написано вище (в гл.3, п.6). Це відбите світло - інше і нове облачення на світло Ейн соф, яке багато в чому відрізняється від облачання відбитого світла самого Ацилута. Бо облачення Ацилута - від удару в екран бхіни ґімел, який протягує світло Хохма у всі десять сфірот, а це нове облачення - від удару в екран бхіни бет, рівень якого досягає облачання не Хохми прямого світла, а лише Біни прямого світла. І тому в ньому немає нічого від світла Хохма.

І цей зіву'ґ обов'язково відбувається в Ацилуті, як сказано вище в Ор пнімі (гл.3, п.6). Але всі ці десять сфірот, які вдягаються в облачення рівня Біни, сходять від екрану вниз і приходять у світ Брія.

10. **Біна стає замикаючим екраном і завершеним облаченням.** Хоча спочатку відбите світло піднімається від екрану в Біні нагору, тобто це в світі Ацилут, коли також сфірот світу Ацилут обов'язково вдягаються в це облачення рівня Біни, проте авіют і (здатність) цього екрану

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

закупорювати не піднімаються туди анітрохи, адже авіют і нестача зовсім не можуть діяти вище від них самих. І подібна властивість отримання називається вікном та отвором (як написано вище, в Ор пнімі частини другої, гл.2, п.70), - тобто без будь-якої авіют навіть у чомусь. Не так це у відбитому світлі, що спускається від екрану між Ацилутом і Брія вниз, тобто в десяти сфірот, що приходять у світ Брія. Адже сила і авіют екрана - це весь корінь розповсюдження в них світла Ейн соф, тому екран стає замикаючим і завершеним облаченням, яке обмежує там світло Ейн соф у будь-якому світінні світом Хохма. Адже це екран рівня бет, відбите світло якого досягає не Хохми, а лише Біни прямого світла. І це те, про що написано равом: "стає замикаючим екраном", - іншими словами, він повністю закупорює світло Ацилута, тобто світло Хохма, від появи у світі Брія, через те, що цей екран наділяє світ Брія зверху вниз.

Питання 112

Вища сфіра на кожному рівні світить в усі десять сфірот цього рівня, і таким чином в світі Ацилут усі його десять сфірот одержують світло Хохми, а в світі Брія всі десять сфірот одержують світло Біни

4) Знаходимо, що Ацилут отримує світло вищої Хохми, бо Ейн соф вдягається всередину неї, а якщо так, то вважається, що він отримує лише від самої Хохми. Брія отримує світло Біни, - адже Ейн соф і Хохма вдягаються усередину неї, і тому Брія отримує тільки від самої Біни. І це таємниця (сказаного): "Вища Іма гніздиться на своєму престолі", бо "престол" отримує світло від Біни Ацилута, оскільки утворюється екран, який відокремлює Ейн соф і Хохму від світу Брія. Питання 54

Ор пнімі

20. **Вважається, що він отримує лише від самої Хохми.** Тобто лише від самого рівня Хохми. Але від Кетера Ацилут не може отримати, оскільки там згори вниз використовується екран бхіни ґімел, адже (світло Ейн соф) одягається в бхіну ґімел, яка вище за Ацилут. Тому екран стає таким, що замикає світло Кетера, і вважається, що (Ацилут) отримує лише від самої Хохми.

30. **Ейн соф і Хохма вдягаються усередину неї, і тому Брія отримує тільки від самої Біни.** Іншими словами, Кетер і Хохма приховані на рівні Біни через те, що це відбите світло досягає лише рівня Біни. І тому Брія отримує лише від самої Біни та не може отримувати від Кетера і Хохми. Адже екран закупорює їх через те, що перебуває вище, ніж Брія. І це те, про що сказано равом, що утворюється екран, який відокремлює Кетер і Хохму від світу Брія. І пам'ятай, що Кетером зветься Ейн соф.

40. **"Вища Іма гніздиться на престолі своєму".** Світіння, яке не є постійним, називається ім'ям "гніздиться", - на зразок птаха, який сидить на своїх пташенятах не постійно, а (лише) іноді. Через те, що зівуґ бхіни бет - це не постійне світіння у світі Брія, тому його називають словом "гніздування". Сказано: "Вища Іма гніздиться на престолі своєму". Біна називається вищою Імою, а причину того, що Біна називається так, вивчи в моїй книзі "Панім масбірот", стор.61, зі слів "І причина того, що зветься (таким) ім'ям". Тут же нема місця для цих подробиць.

Питання 57, 66

Біна Ацилута проводить до ЗОН світло Хохми; Біна де-Брія проводить до ЗОН світло Біни

5) І якщо скажеш: раз так, то Зеїр Анпін, Нуква Ацилута і Брія, - всі вони є рівними, оскільки всі вони отримують від Біни Ацилута. На це слід сказати (наступне). Вже роз'яснили ми, що Зеїр Анпін та Нуква одержують світло самої Хохми, адже "Все в мудрості (хохма) створив", а Біна допомагає їм просто лише як прохід (для світла). Але поза Ацилутом Біна стає екраном і завершеним облаченням у зовнішній (властивості) клі Біни Ацилута. І завдяки цьому екрану одержують світло Ейн соф усі десять сфірот де-Брія.

Питання 13, 62

Зеїр Анпін де-Брія проводить до Малхут світло Біни

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

6) І знай, що таким є і (світ) Брія. Незважаючи на те, що світло повертається та вдягається у Зеїр Анпін (світу) Брія, разом з тим, також і Малхут де-Брія отримує світло самої Біни Ацилута, а Зеїр Анпін не перериває його, але (передає) окремо, тільки шляхом проходження, - подібно до того, що написано про Ацилут. І те ж саме - в деталях (світу) Єцира міней у-бей; і таким же чином - в деталях (світу) Асія міней у-бей. Питання 61

Ор пнімі

50. **Зеїр Анпін не перериває його, але (передає) окремо, тільки шляхом проходження, - подібно до того, що написано про Ацилут.** Як роз'яснено вище, заради (світу) Брія зівуґ здійснюється в Біні Ацилута на екран бхіни бет, а відбите світло піднімається та вдягає (пряме світло) до Біни. Але, разом з тим, це не утворює переривання світла Хохми стосовно Зеїр Анпіна Ацилута, розташованого після цієї Біни. І роз'яснено, що це з тієї причини, що екран, який використовується знизу вгору, абсолютно не проводить разом із відбитим світлом, що піднімається завдяки ньому, ніякого нового кордону та авіют для тих, хто отримує від нього. І хоча Зеїр Анпін Ацилута теж отримує в силу цього відбитого світла, проте він не зменшується через те, що не може притягнути світло Хохма. Бо це отримання від сили екрана, який є нижчим за ступінь та зветься лише вікном і отвором, і з цієї причини він нічого не обмежує та не замикає. Те ж саме зрозумій відносно всіх екранів на всіх рівнях: межі, які завжди створюються через екрани, помітні лише для одержувачів, що нижче від екрана, але є невиразними для одержувачів, які вище від існуючого екрана.

І це те, про що написано равом: "Незважаючи на те, що світло повертається та вдягається у Зеїр Анпін (світу) Брія", - (тут) відбувається зівуґ де-акаа з екраном бхіни алеф, і це відбите світло має рівень Зеир Анпіна. Так ось, незважаючи на те, що і Малхут де-Брія отримує від цього відбитого світла, разом з тим через те, що цей екран використовується у властивості "знизу вгору", він ніяк не обмежує Малхут де-Брія в тому, щоби вона могла притягнути до себе світло Біни. Адже для Малхут де-Брія "Зеїр Анпін не перериває його" своїм екраном, що знаходиться (у властивості) знизу вгору, бо він "(передає) окремо, тільки шляхом проходження", - тобто у властивості вікна, а не у властивості екрану, як сказано вище (у п.4, в Ор пнімі п.6)[226]. І так це на всіх рівнях.

60. **В деталях (світу) Єцира міней у-бей; і таким же чином - в деталях (світу) Асія міней у-бей.** Сутність способу дії відбитого світла, який спускається згори вниз, - розширювати екран і клі Малхут, доки вони не поширяться самі в десять сфірот зверху вниз від Кетера до Малхут, як сказано вище в Ор пнімі (гл.3, п.5). Так ось, розповсюдження цієї Малхут у всіх місцях називається "розповсюдженням" від себе і всередину себе (міней у-бей). Тобто одне клі, зване Малхут, саме розширюється від себе і всередину себе в десять сфірот. І вже знаєш, що обмежувальні десять сфирот у всіх світах створені лише завдяки відбитому світлу, яке розповсюджується до них згори вниз. Тому ці сфірот звуться "десятьма окремими сфірот міней у-бей", - як в Ацилуті, так і (в Брія), в Єцира і в Асія.

У світі Єцира вище світло вдягається у відбите світло бхіни алеф, і це рівень Зеїр Анпіна; у світі Асія вище світло вдягається у відбите світло рівня кореневої авіют, і це рівень Нукви Зеїр Анпіна

7) Щоби світити в Єцира Ейн соф одягається повним облаченням також і в Зеїр Анпін де-Брія. Він (тобто Зеїр Анпін) утворює екран та облачення для Єцира, і за допомогою нього отримує весь (світ) Єцира. І таким же чином аби світити в Асія, Ейн соф одягається облаченням та завершеним екраном в Нукву Зеїр Анпіна де-Єцира, і через неї отримує весь світ Асія. І це таємниця (сказаного): "Шість сфірот гніздяться в Єцира, а нижня Іма гніздиться в офані[227]". Питання 10

Ор пнімі

70. **Повним облаченням також і в Зеїр Анпін де-Брія.** Відбите світло, яке розповсюджується від екрану і нижче, називається повним облаченням, оскільки обмежує разом із властивою

[226] Таким є текст посилання в оригіналі.
[227] Досл.: колесо, множина - "офанім". В кабалі "офан" - метафорична назва світу Асія, а також ангелів (офанім) в ньому.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

йому авіют вдягнуті світла, щоби не могло протягнутися якесь світло, яке відрізняється від його обмежень. Тим часом, облачання відбитого світла, яке піднімається знизу вгору, незважаючи на те, що воно теж є облаченням на десять сфірот прямого світла, ні в чому не обмежує світло, яке воно вдягає. І тому воно вважається не завершеним облаченням, але (лише) коренем самого вбрання. А сутність розповсюдження десяти сфірот світів Єцира та Асія вже докладно роз'яснена вище, - вивчи там уважно.

80. **Шість сфірот гніздяться в Єцира.** Зеїр Анпін зветься "шістьма сфірот". Він називається так через нестачу ҐАР, КАХАБ, та з причини відсутності Малхут. У нього є лише шість сфірот: ХАҐАТ НЕГІ. А слово "гніздування" вже роз'яснене вище.

90. **А нижня Іма гніздиться в офані.** Малхут Ацилута іноді зветься нижньою Імою, оскільки Малхут Ацилута - це головний корінь для усього, що знаходиться в БЄА. І на ім'я Малхут Ацилуту Малхут де-Єцира теж називається нижньою Імою, будучи (з нею) єдиним коренем. І тут немає місця для подробиць.

АБЄА – це таємниця чотирьох літер: йуд-гей, вав-гей; йуд - це Ацилут, який є Хохмою; гей – це таємниця (світу) Брія, що є Біною; вав - це таємниця (світу) Єцира, котрий є Зеїр Анпіном; остання гей - це (світ) Асія, який є Малхут

8) З цього зрозумій, чому чотири світи Ацилут, Брія, Єцира, Асія вказані в чотирьох літерах АВАЯ (יהוה): йуд (י) - Ацилут, гей (ה) - Брия, вав (ו) - Єцира, гей (ה) - Асія. Бо світло Ацилуту (створюється) завдяки вищій Хохмі, тому називається "йуд", (світ) Брія - за допомогою Біни Ацилута, тому називається "гей". І так само - "вав" в Єцира, і так само в Асія - остання "гей".

Ор пнімі

100. **Ацилут, Брія, Єцира, Асія вказані в чотирьох літерах АВАЯ (יהוה): йуд (י) - Ацилут, гей (ה) - Брия, вав (ו) - Єцира, гей (ה) - Асія.** Як витлумачено, ім'я АВАЯ включає десять сфірот, а чотири світи АБЄА - це категорія десяти сфірот, які включають усю реальність. І хоча в кожному світі самому по собі є окремі АБЄА та деталі їх деталей, проте слід знати, що всі вони разом упорядковані лише в десяти сфірот, на які вказують чотири літери АВАЯ. Вкрай необхідно, щоб знання цього завжди було перед очима тих, хто вивчає, оскільки вони повинні постійно проводити паралелі між десятьма окремими сфірот і десятьма загальними сфірот. Адже в них завжди є значення, які подібні одне до одного, і одне вивчається з іншого.

200. **Світло Ацилуту (створюється) завдяки вищій Хохмі, тому називається "йуд", (світ) Брія - за допомогою Біни Ацилута, тому називається "гей".** Тобто, незважаючи на те, що сам Ацилут має десять сфірот, на які вказують чотири літери АВАЯ, однак через те, що рівень усіх цих десяти сфірот - до Хохми, тому весь він вважається світлом Хохма, на яке вказує йуд імені АВАЯ. Адже менші ніж Хохма світла не беруться до уваги по відношенню до світла Хохма, яке є важливим і дуже піднесеним над ними. І з цієї причини Брія називається лише на ім'я "світло Біни". І так само - все, тобто - по імені найважливіших світел у них.

Отримуємо правило: основа відмінності між світами АБЄА - завдяки екранам у чотирьох бхіот авіют ХУБ ТУМ

9) Знаходимо тепер, що існує правило: Ацилут отримує світло лише від Хохми, бо Хохма стає замикаючим екраном між Ейн соф та Ацилутом. Від Біни Ацилута отримує Брія після того, як всередину неї вдягаються світло Ейн соф і вища Хохма. Але водночас це називається світлом Біни через те, що утворюється екран, який відокремлює повністю. І так само Єцира, - отримує від Зеїр Анпіна самого (світу) Брія, і так само Асія, - отримує від Нукви Зеїр Анпіна самого (світу) Єцира. А якби не всі ці екрани та облачення, неможливо було б отримати вище світло. Тільки кожний світ менший на ступінь, ніж інший, - за прикладом того, як це описано вище.

Ор пнімі

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

300. **А якби не всі ці екрани та облачення, неможливо було б отримати вище світло.** Тобто будь-який світ може отримувати світло лише від того екрана, який знаходиться вище за нього.

Питання 104

Глава 5

роз'яснює, що кожний неецаль та нівра складається з чотирьох бхінот авіют, які називаються ХУБ ТУМ, а вище світло розповсюджується всередині них для зівуґа де-акаа з екраном Малхут; їхній корінь - це Сотворитель, званий Кетером; і оскільки кожна властивість відрізняється від іншої, то має бути між ними проміжна властивість, яка включала би обидві (ці) властивості

Є Маациль та неецаль; кожний неецаль ділиться на чотири властивості щільності, якими є келім неецаля і в яких розповсюджується світло від Маациля; і це таємниця ХУБ ТУМ; і це таємниця АРМА[228]; і це таємниця чотирьох букв АВАЯ; і це таємниця ТАНТА[229]; і це таємниця чотирьох властивостей в людині: НАРАНХ, тіло, облачення і чертог, в якому вона сидить; бо немає неецаля, який складається менш ніж із чотирьох частин

1) Отже, є Маациль та неецаль. У неецаля є чотири основи: вогонь, вітер, вода і прах; і це чотири літери АВАЯ, і вони ж Хохма, Біна, Тіферет та Малхут. І ось, це таамім, некудот, таґін, отійот, вони ж - Ацилут, Брія, Єцира та Асія. Вони ж - чотири властивості в людині: перша - внутрішня людина, яка є духовною, звана: нефеш, руах, нешама, хая, єхіда; друга - це ґуф (тіло); третя - це мальбушим (облачення), які на ґуфі; четверте - це байт (чертог, дім), всередині якого мешкає людина, його тіло та його облачення. Питання 16, 52, 78
*Дерево життя, врата 42, гл.1

Ор пнімі

1. **Маациль та неецаль.** Будь-який вищий парцуф зветься Маацилем щодо парцуфа, який нижчий за нього, з тієї причини, що так виходять парцуфи один з одного в аспектах причини й наслідку від початку лінії до закінчення світу Асія, коли кожен парцуф створюється за допомогою свого вищого.

2. **У неецаля є чотири основи.** Усі вони - це таємниця чотирьох бхінот, згаданих вище в словах рава (гл.1, п.1[230]) про те, що на початку всього розповсюджується Ейн соф, благословенний Він, в чотирьох бхінот для створення келім, поки не зустрічає екран в клі Малхут і т.д., - вивчи там уважно. І для цих чотирьох бхінот є безліч назв, це через те, що немає в тебе найменшої деталі у всій реальності, яка не була би впорядкована за цими чотирма бхінот. І так само в них разом упорядкована сукупність усієї реальності, і це чотири світи: Ацилут, Брія, Єцира, Асія, які включають всю реальність. Однак зрозумій, що хоча порядок цих чотирьох бхінот відбитий у кожній частинці, що є в реальності, разом з тим це не означає, що всі частинки є рівними з цієї причини, але є при цьому особливе значення у кожної деталі відповідно до міри її клі отримання.

Кожна бхіна з чотирьох бхінот в людині складається з чотирьох; його духовна частина - це хая, нешама, руах, нефеш; тіло - це кістки, судини, плоть, шкіра; облачення - це сорочка, штани, чалма, пояс; чертог - це дім, двір, поле, пустеля

2) Всі ці бхінот складаються з чотирьох аспектів, і вони такі. Перший - аспект духовності: нешама в нешамі[231], нешама, руах, нефеш. Другий аспект - ґуф: це ацамот (кістки), а в них внутрішній моах (мозок), ґідім (судини), басар (плоть) та ор (шкіра). Як написано в Писанні:

[228] Абревіатура слів: "вогонь (еш)", "вітер (руах)", "води (маїм)", "земний прах (афар)".
[229] Абревіатура слів "таамім, некудот, таґін, отійот", - досл.: "тони (знаки кантиляції), точки (оголосовки), коронки (спеціальні значки над літерами, які використовуються лише в Торі, тфілін та мезузі), букви". Значення цих понять в кабалі буде роз'яснене в наступних частинах.
[230] В оригіналі зроблене посилання на п.4 тексту Древа життя.
[231] Досл.: душа в нешамі; мається на увазі властивість хая.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

"Шкірою і плоттю Ти одягнув мене, кістками і судинами покрив мене"[232]. Третій аспект, який є облаченням, відомий як шати, що необхідні великому коену: сорочка, штани, чалма, пояс. Бо ці чотири (облачення) великого коена є вищими, ніж ті[233], - як згадано в Зогарі: "Ті - облачення Адні, а ці - облачення АВАЯ". Але їхня основа лише чотири бхіни. Четвертий аспект - це чертог, (в якому) є дім, двір, поле та пустеля. Питання 19, 22, 60, 179-182, 229

Ор пнімі

3. **Всі ці бхінот складаються з чотирьох аспектів.** Це взаємовключення - з причини стоншення екрану, яке зазвичай відбувається на кожному ступені, як написано у Внутрішньому споглядданні (частини другої, гл.7, п.72), - вивчи там уважно всі подробиці.

Питання 183, 194

4. **Перший - аспект духовності: нешама в нешамі.** Це світло Хохма, і воно називається також світлом хая. А світло єхіда відповідає Кетеру, який є категорією Сотворителя. І також моах в ацамот відповідає Кетеру.

Між будь-якими (сусідніми) бхінот є проміжна бхіна, котра включає їх обох

3) Однак у всіх цих чотирьох окремих бхінот є одна бхіна, яка включає їх усіх, і вона - проміжна між будь-якими (суміжними) бхінот та включає їх обох. Наприклад, кажуть вчені-природознавці, що між неживим та рослинним (рівнями) - це корали. А між рослинним та тваринним - це (істота, звана) "адні га-саде (אדני השדה)", яка згадується в трактаті Кілаїм. Вона подібна до собаки і росте в ґрунті, а її пуповина вкорінена у землю та вигодовується вона від землі. Коли їй перерізають пуповину, вона вмирає. А між твариною і мовцем - це мавпа.

Ор пнімі

5. **Є одна бхіна, яка включає їх усіх.** Тобто включає всі чотири бхіни, - а саме друга властивість Кетера, як написано нижче (гл.6, п.2). І це корінь розповсюдження чотирьох бхінот. А світло Кетера називається ім'ям "єхіда".

6. **Вона - проміжна між будь-якими (суміжними) бхінот та включає їх обох.** Тобто друга бхіна в Кетері вважається проміжною між вищим та нижнім ступенями, - а саме між властивістю Маациля і властивістю неецаля. Будь-який вищий (ступінь) по відношенню до нижнього завжди вважається Маацилем, як написано вище (гл.5 п.1).

Питання 210

Між Творцем і створінням, - а це духовність в людині, - є серединна властивість, про яку сказано: "сини ви", "елогім ви", "праотці - це будова (меркава)"

4) І подібно до цього - тут; бо між Творцем, благословенний Він, і створінням, яке є категорією, що містить духовність, існує серединна властивість, про яку сказано: "Сини ви Господу"[234], "Сказав Я: елогім ви"[235]. І сказано: "І піднісся Всевишній над Авраамом"[236], І сказали мудреці: "праотці - це меркава"[237]. Питання 11

Ор пнімі

7. **Між Творцем, благословенний Він, і створінням, яке є категорією, що містить духовність, існує середня властивість.** Тут йдеться про два світи: Ацилут і Брія. Ацилут називається Творцем, а чотири бхіни, що знаходяться у світі Брія, загалом називаються створінням. Так само і в кожній деталі світу Брія є чотири бхіни, як сказано вище. І душі праведників наділяються благом від Ацилута в (світі) Брія, як відомо. Про це і сказано равом: "Між Творцем,

---

[232] Писання, Йов, 10:11.
[233] Ймовірно, мається на увазі вбрання простого коена.
[234] Тора, Дварім, 14:1.
[235] Писання, Псалми, 82:6. У традиційному перекладі: "Сказав Я: ангели ви".
[236] Тора, Берешит, 17:22.
[237] Берешит раба, 82:6.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

благословенний Він, і створінням, яке є категорією, що містить духовність". Тобто існує проміжна властивість між Творцем, благословенний Він, і Кетером (створіння) який є світлом єхіда, котрий містить духовність людини. А саме - духовність людини, що згадана вище у словах рава (гл.5, п.1), і яка називається: нефеш, руах, нешама, хая. А єхіда, котра являє собою таємницю їхнього Кетера, включає їх усіх, як сказано вище.

8. **Праотці - це меркава.** Тобто єхіда праотців - це будова для тієї проміжної властивості, яка (існує) між Творцем та єхіда, що в них. Меркава означає (божественну) всюдисущість (השראה). Це подібно до вершника, який розташовується (השורה) на призначеній йому колісниці, - так само і божественне спочиває на праотцях.

Проміжна бхіна складається з двох іскор: з іскри Творця, яка вдягається в іскру створіння, в якій - корені НАРАНХ, що в людині

5) Мається на увазі, що існує дуже маленька іскра, яка є божественною властивістю, що протягується від останнього ступеня у Творці. Ця іскра вдягається у потенціал іншої іскри, - створіння, - яка є дуже тонкою душею та називається "єхіда". І в цій іскрі знаходяться корені чотирьох духовних бхінот: нефеш, руах, нешама, хая. Питання 67-68

Ор пнімі

9. **Дуже маленька іскра.** Зрозумій, що це, не дай Боже, не означає уявних величі чи малості, але маються на увазі нікчемність сприйняття, бо те, що осягається, називається дуже малим. Також не помилилися в назві "іскра", пояснюючи його просто, що це іскра уявного вогню, не дай Бог. Але "іскра" означає "відбите світло" (див. частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 2), бо пряме світло називається світлом, а відбите світло називається іскрами. І пам'ятай це.

10. **Від останнього ступеня у Творці.** Тобто, від бхіни далет, котра являє собою Малхут.

20. **Ця іскра вдягається у потенціал іншої іскри, - створіння.** Тобто в Кетер, і це таємниця єхіда. Іскра Творця - це Ейн соф, благословенний Він, а іскра створіння - це таємниця Кетера ступеня, який називається ҐАР, рош ступеня, коли є в ньому самому чотири бхіни прямого світла. Ейн соф розповсюджується в ньому для зівуґа де-акаа, піднімаючи відбите світло, і вдягаючи пряме світло знизу вгору, чим створює корені келім (як написано вище у Внутрішньому споглядані частини другої, п.22), - вивчи там уважно. Все це називається ім'ям "іскра створіння", або "єхіда". І називається іскрою по імені відбитого світла, яке піднімається, коли іскра Творця вдягається в це відбите світло, як це описано вище. І це те, про що написано равом: "ця іскра вдягається у потенціал іншої іскри, - створіння". І добре зрозумій це.

30. **І в цій іскрі знаходяться корені чотирьох духовних бхінот.** Бо облачання Ейн соф у відбите світло, яке піднімається знизу нагору, створює не завершені келім, а лише корені келім. І це те, про що написано равом: "корені чотирьох бхінот", і зрозумій це.

40. **Нефеш, руах, нешама, хая.** Вже знаєш, що нефеш одягається в Малхут, руах - в Зеїр Анпін, нешама - в Біну, а хая - в Хохму. І ці келім - це таємниця чотирьох бхінот, про які сказано вище у словах рава (гл.1, п.4).

Між духовним, що в людині, та її тілом, є властивість "чверть крові в нефеш", яка складається з них обох; нефеш - це духовне, а чверть крові, в яку одягається нефеш, - це тіло

6) Між духовною властивістю та властивістю тіла є ще одна властивість, яка містить їх обидві, і це властивість "чверть крові в нефеш", бо є в ній остання іскра нефеш, і це "чверть", що в нефеш. Це означає бхіну нефеш, що в нефеш, і тому називається "чверть". І ця іскра вдягнута у згадану вище "чверть крові". І все це - одне, як написано: "кров - це душа (нефеш)"[238], що сказано про цю "чверть крові". Ця "чверть крові" - найдобірніша з усіх чотирьох властивостей тіла, згаданих вище, коли кожна частина ділиться на чотири. Ця чверть - перша і найвища з властивості сутності в мохін[239], і вона

[238] Тора, Дварім, 12:23.
[239] Мається на увазі кістковий мозок.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

- життєвість усередині них, і це кров, яка розповсюджується в них, щоби їх оживляти. У цю вищу чверть, що в крові, включені усі корені чотирьох властивостей. Таким чином, це проміжна властивість між духовністю і тілом, і вона складається з них обох.

Ор пнімі

50. **Нефеш, що в нефеш, і тому називається "чверть".** Бо в самій нефеш теж є чотири бхіни: ХУБ ТУМ, які розповсюджуються з самої Малхут, а нефеш, що в нефеш одягається в Малхут де-Малхут.

Питання 69, 92

Між тілом та облаченням є властивість "волосся та нігті людини", яка включає їх обох; між облаченнями і чертогом є проміжна властивість, звана "намети"

7) Між другою та третьою властивостями є проміжна властивість, і це волосся та нігті людини. Як відомо, спочатку це було облаченням Адама Рішона. Вони приліплені до шкіри людини і подібні до самого тіла людини. Однак після виходу їх звідти з цього волосся утворюється облачення, подібне до тих, що роблять з вовни вівець та кіз і т.п. І не тільки, але навіть будучи приліпленими до тіла людини, вони подібні до облачення худоби і звірів: їхнє волосся - це їхній одяг. І приклад цього - сутність нігтів Адама Рішона. І знаходимо ми також про Навухаднецара, що це було його вбранням, як написано: "волосся, як (пір'я) у орлів, а нігті в нього (стали) як у птахів..."[240]. І так само між властивістю облачення та властивістю чертогу, - це намети, які робляться з вовни та льону. Вони є облаченням, а також використовуються як дім. І ця властивість "намети" ще вимагає розгляду: чи це так, чи є в ньому щось інше.

Глава 6

пояснює, що сфіра Кетер містить дві бхіни: 1) останню властивість з Ейн соф, - наприклад Малхут де-Малхут Ейн соф, - і вона зветься Атіком; 2) корінь неецаля, і він зветься Аріх Анпіном; а сукупність їх обох називається Кетером

У будь-якому неецалі є лише чотири бхіни: ХУБ ТУМ, і Хохма - перша сфіра в неецалі

1) А тепер повернемося до розмови про вищі світи: після того, як ми пояснили вислів, з'ясуємо тепер (його) сенс. І скажемо, що сенс - це лише чотири властивості, основи, і це чотири літери АВАЯ, якими є: Хохма, Біна, Тіферет та Малхут. Тому виходить, що Хохма називається початком (решит).

Ор пнімі

1. **Сенс – це лише чотири властивості, основи, і це чотири літери АВАЯ, якими є: Хохма, Біна, Тіферет та Малхут.** Бажає сказати: з наведеного висловлювання про те, що існує проміжна властивість між бхінот, не роби висновок, що внаслідок цього п'ять бхінот є також і в вищих, тобто чотири бхіни і проміжна бхіна. Про це він застерігає і каже, що і у вищих немає більш ніж чотирьох основ АРМА, які є чотирма літерами АВАЯ, оскільки проміжна властивість не включена до чотирьох бхінот. І це те, чим завершує рав: "Тому виходить, що Хохма називається початком (решит)", аби вказати, що немає жодної властивості, яка б рахувалась перед нею, бо проміжна властивість, тобто іскра Творця, - це таємниця Ейн соф, яка взагалі не (приймається) у розрахунок на ступені. А (щодо) аспекту іскри створіння, яка називається "єхіда" або "Кетер", ми роз'яснили, що весь її сенс - це не більше, ніж корені чотирьох бхінот, - ХУБ ТУМ (як сказано вище в гл.5, п.20, - вивчи там уважно). І внаслідок цього початок (властивості) єхіда - це теж бхіна алеф, яка називається "Хохма", а тому в імені АВАЯ є лише чотири букви, і немає там особливої літери для сфіри Кетер.

Кетер іноді включається (в число) десяти сфірот, а іноді не включається, але замість нього включається Даат

[240] Писання, Даніель, 4:30.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

2) Також з цього зрозумій те, що написано, що завжди Кетер - це вища бхіна, яка не зі спільності цього світу. Але він подібний до корони царя, яка вища за його голову, і не відноситься до його голови. Тому він не зі спільності сфірот, а замість нього включений Даат, як згадується в книзі Єцира. І разом з тим іноді ми включаємо його до складу десяти сфірот. Це пояснюється тим, що сказано вище: є проміжна властивість між кожною бхіною, подібно до того, що написано вченими-природознавцями і наводить Рамбан, благословенної пам'яті, про початок уривка: "і земля була порожня та хаотична (тогу вебогу)"[241]. І написано також в Сефер га-баїр, що до того, як (Всевишній) створив чотири основи, Він створив певний матеріал, що зветься первинним. Це щось, яке готове потім набути форми чотирьох основ, але саме воно не вдягається в жодну форму зовсім. А те, що (існує) до порожнечі, називається "ніщо", і вважається у нього як "ніщо" та "порожнеча".

Ор пнімі

2. **Кетер - це вища бхіна, яка не зі спільності цього світу.** Мається на увазі вдягнута в Кетер іскра Творця, яка є таємницею Ейн соф, але не спільності самого парцуфа, як роз'яснено вище в попередньому пункті, - вивчи там уважно.

Ейн соф - це таємниця "ніщо", після нього - Кетер, званий "порожнеча", а після нього - "хаотичність", яка включає чотири основи

3) І справа в тому, що Ейн соф називається "ніщо", бо немає в ньому жодного сприйняття: там немає ні матеріалу, ані форми взагалі. Після нього виходить "порожнеча", і це Кетер, а потім виходить "хаотичність", яка включає чотири основи ХУБ ТУМ.

Ор пнімі

3. **Немає там жодного матеріалу.** Дивись у таблиці питань та відповідей частини другої відповідь 26: бажання отримувати в неецалі - це таємниця світла, яке ущільнюється. І це спільність матеріалу в неецалі, з якого проявляється та утворюється його клі отримання. І, безумовно, в Ейн соф, благословенний Він, від цієї властивості бажання отримувати немає нічого (як сказано вище в ОП частини першої, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості"). І це те, про що написано равом: "Ейн соф називається "ніщо", бо немає в ньому жодного сприйняття: там немає ні матеріалу ...", - тобто властивості бажання отримувати, а жодного осягнення у світлі без клі нема, як відомо.

4. **Жодної форми взагалі.** Чотири бхіни ХУБ ТУМ називаються "чотири форми", оскільки є рівнями ступенів, один нижчий за інший, які проявляються в матеріалі неецаля (як написано вище в ОП першої частини, гл.1, п.50, зі слів "Тепер зрозумій"). Але все це не в Ейн соф, благословенний Він, як роз'яснено в попередніх пунктах, і там же в Ор пнімі.

Питання 23, 48, 84

5. **"Порожнеча", і це Кетер.** Тобто проміжна (властивість) між Маацилем і неецалем, оскільки до нього вже виявляються включеними корені чотирьох форм неецаля "в потенціалі", але не дії.

В "порожнечі" корінь чотирьох наявних в неецалі основ існує в потенціалі, але не в дії

4) Пояснення сказаного. Має бути проміжний ступінь між Маацилем та неецалем, оскільки між ними є віддалення, що подібне до віддалення неба від землі. І як же одне світитиме в іншому, і як одне створить інше, якщо це два (протилежних) края, коли не буде чогось середнього між ними, що їх з'єднує та буде властивістю, близькою до Маациля і близькою до неецаля? Так ось, така властивість - це Кетер, званий "порожнеча". Бо немає в нього жодної основи, а тому на нього зовсім немає натяку в імені АВАЯ, - лише у верхньому штриху літери йуд. Однак він - проміжна властивість. І це тому, що Кетер подібний до споконвічного матеріалу, званого первинним, в якому існує корінь усіх чотирьох основ у потенціалі, але не в дії. І тому він називається порожнечею, тому що

[241] Тора, Берешит, 1:2.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

плутає думки людей, які кажуть: ось ми бачимо, що немає в нього форми взагалі і водночас ми бачимо, що це створіння, і є в ньому потенціал чотирьох форм. Питання 55, 208

Ор пнімі

6. **"Порожнеча". Бо немає в нього жодної основи, а тому на нього зовсім немає натяку в імені АВАЯ, - лише у верхньому штриху літери йуд.** Тобто чотири бхіни ХУБ ТУМ називаються також чотирма основами, а в порожнечі від них немає ніякої властивості.

Питання 209

7. **І водночас ми бачимо, що це створіння.** Іншими словами, він уже вийшов із спільності Сотворителя, яким є Ейн соф, котрий зветься "ніщо". І зрозумій це.

8. **І є в ньому потенціал чотирьох форм.** Тобто - чотирьох бхінот ХУБ ТУМ, які називаються також чотирма формами, як сказано вище. Однак вони у ньому лише "в потенціалі, а не в дії". Але в "хаотичності", - і це таємниця іскри створіння, - є корені цих чотирьох форм буквально в дії. І в цьому таємниця розповсюдження Ейн соф для створення келім при ударі в екран (як згадано вище в словах рава, гл.1, п.1): чотири бхіни прямого світла, які розповсюджуються з Ейн соф, одягаються у відбите світло, що піднімається знизу вгору, і сутність Ейн соф вже вдягнута в це відбите світло у таємниці "рош" ступеню. Однак ці келім називаються коренями келім, і вони завершуються лише після їх розповсюдження в екрані вниз.

Питання 81, 100-101, 210

Кетер відносно Ейн соф можна назвати неецалем, але щодо неецалім - це Маациль

5) Виходить, що можна називати його "Ейн соф" і "Маациль", - подібно до думки деяких кабалістів, що Ейн соф - це Кетер. А можна назвати його на ім'я "неецаль", бо Ейн соф, безумовно, величніший за нього. І разом з тим застерігали про нього мудреці: "Те, що незбагненно для тебе, не досліджуй"[242]. Однак межа того, про що ми можемо говорити відносно нього, - те, що Кетер є проміжною бхіною між Маацилем і неецалем. А причина в тому, що це остання бхіна з усіх можливих в Ейн соф, і що Він створив певну властивість, де корінь усіх десяти сфірот в (такому) великому приховуванні й тонкощі, що не може бути в неецалі більшої тонкощі, ніж ця. Бо вище за "порожнечу" є лише абсолютне "ніщо".

Ор пнімі

9. **Створив певну властивість, де корінь усіх десяти сфірот у (такому) великому приховуванні й тонкощі, що не може бути в неецалі більшої тонкощі, ніж ця.** Тобто, мається на увазі "хаотичність", яка вже зветься рош ступеня, як сказано вище.

10. **Бо вище за "порожнечу" є лише абсолютне "ніщо".** (Рав) звертається до початку сказаного (ним), - тобто що остання бхіна з усіх можливих в Ейн соф називається порожнечею.

В Кетері є дві бхіни; остання бхіна з Ейн соф створила другу бхіну, що являє собою корінь створінь

6) Знаходимо, що є в цій бхіні два ступеня: перший - це бхіна найнижча і низинна з усієї властивості Ейн соф, як ніби ми сказали, наприклад, що це аспект Малхут, що в Малхут, хоча це і не так, бо немає там подібності та сфіри взагалі, не дай Боже. І кажемо ми так тільки, щоб це було звичне вуху. Так ось, в цьому нижньому ступені, що знаходиться в Ейн соф, є спільність усього, що вище за неї, і вона отримує від усіх, - як відомо Малхут отримує від усіх них. Цей нижній ступень утворив другу бхіну, найвищий ступень з усього, що є в усіх створіннях. В ній є корінь усіх створінь і вона наділяє їх усіх. Таким чином, найменший (рівень) у всьому Маацилі створює найбільш обраний (рівень) в усіх неецалім. І між ними взагалі немає іншого ступеня, оскільки після цього Маациля у неецаля немає ближчого до нього і подібного до нього, ніж цей.

[242] Трактат Хаґіґа, 13/1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 223

Властивість Маациля в Кетері називається Атіком, а властивість кореня неецалім в Кетері зветься Аріх Анпіном

7) І спільність цих двох властивостей - це єдина категорія, звана Кетером. За значенням її першої властивості деякі кабалісти назвали її Ейн соф, а за значенням її другої властивості деякі кабалісти назвали її Кетером, який у складі десяти сфірот. Але ми не вважаємо ні так, як одні, ані так, як інші, а це проміжна властивість між Ейн соф та неецалім, і є в ній властивість Ейн соф та властивість неецалім. І ці дві категорії називаються Атіком та Аріх Анпіном. А разом вони обидві називаються Кетером, як відомо у нас. І зрозумій це добре.

Питання 13, 58, 79

Остання бхіна в Ацилуті, яка являє собою Малхут де-Малхут Ацилута, стає Атіком у світі Брія та вдягається в Аріх Анпін у світі Брія

8) І це те, про що написано в іншому місці, що Малхут де-Малхут світу Ацилут одягається в рош Брія, який є Кетером та називається Аріх Анпіном, - це категорія Атіка світу Брія, і зрозумій це добре.

Питання 212

Глава 7

пояснює, як Малхут Ацилута спускається та обертається на Кетер світу Брія

З вищого світу в нижній світ спускаються дві бхіни: 1) десять сфірот прямого світла, вдягнуті у відбите світло, яке розповсюджується завдяки екрану від зівуґа де-акаа; 2) остання бхіна вищого світу, якою є Малхут де-Малхут, котра спускається та стає Атіком в нижньому світі, не розповсюджується за допомогою відбитого світла в екрані, а розсікає екран та спускається

***1) Знайшов я у рава Ґедалії га-Леві що три перші (сфіри) шести кінців Аріх Анпіна де-Брія, і це ХАҐАТ, які залишилися розкритими без облачення, - вони в таємниці екрану. Пояснення цього таке. Ми вже роз'яснили, що в кожному світі з цих трьох світів є один екран. Коли через екран між Ацилутом і Брія проходять образи всіх світел Ацилута, щоби створити відповідно до них десять сфірот де-Брія, вони не розщеплюють цей екран, проходячи через нього, але через цей екран проходить лише їхнє світло, і висікаються (цим світлом) всі десять сфірот де Брія. Так ось, три перші Аріх Анпіна де-Брія, якими є ХАҐАТ, теж проходять через екран, і вони не розщеплюють його, а тільки їхнє світло зменшується і частина його проходить через екран. Але ця точка Малхут Ацилута, яка спускається, щоби вдягатися в ті ж ҐАР Аріх Анпіна, являє собою саме світло Малхут Ацилута, і тому воно розщеплює і розбиває сам екран, спускається та вдягається в ҐАР Аріх Анпіна (де-Брія).** Питання 51, 97
*Дерево життя, врата 47, гл.6

Ор пнімі

1. **Три перші (сфіри) шести кінців Аріх Анпіна де-Брія, і це ХАҐАТ.** Усі десять сфірот де-Брія - вони лише на рівні світла Біни, і навіть Кетер та Хохма (як сказано вище, гл.4, п.2). І оскільки рівень Біни Ацилута вдягнутий на ХАҐАТ Аріх Анпіна, в світ Брія можуть продовжитися від нього лише його ХАҐАТ НЕҐІ, тобто його ВАК. Тому ХАҐАТ Аріх Анпіна де-Брія вважаються (категорією) ҐАР Аріх Анпіна. І це буде ще роз'яснене у своєму місці.

2. **Які залишилися розкритими без облачення.** Рош будь-якого парцуфа не вдягається у нижній парцуф, адже облачання нижнього починається від пе де-рош вищого і нижче, як це описано у відповідному місці. А оскільки ХАҐАТ Аріх Анпіна - це рош, тому вони є розкритими, без облачення.

3. **Не розщеплюють цей екран, проходячи через нього.** Розщеплення означає подолання світлом кордону в екрані, незважаючи на силу затримки в ньому: воно прориває, проходить і світить також нижче від екрана. І слід добре пам'ятати те, що ми пояснили вище про значення

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

удару вищого світла в екран (в гл.2, п.3), коли екран перериває вище світло, яке розповсюджується аби пройти також нижче від його кордону, та повертає його назад, як сказано вище в словах рава (гл.1, п.3). Так ось, разом з тим якась частина вищого світла прориває ться і не повертається назад, а спускається нижче від екрану та світить там. Це подібно до того, що він розщеплює, розбиває та утворює отвір у тілі екрану, пройшовши своїм шляхом від нього і нижче. Однак тут немає жодної подібності з матеріальними розсіченням та отвором, уявними та відчутними, не дай Бог. Але це питання осягнення самої межі, - адже екран обмежує світло, як відомо. І вважається, що невелика частина вищого світла, яку екран не обмежує та не затримує, розщеплює екран, а саме межу та перешкоду в ньому, проходячи також від екрана та вниз.

Та частина, яка досягає межі екрана і проходить вниз, має назву "Малхут де-Малхут вищого ступеня", або "точка Малхут вищого". І тому в зівузі де-акаа ми маємо розрізняти два фактори. Фактор перший: екран долає світло, повертаючи його на місце, при цьому відбите світло стає облаченням на чотири бхіни вищого світла знизу вгору. Внаслідок цього Малхут розширюється в десять сфірот міней у-бей від екрану і вниз. Таким чином, усі десять сфірот, які виходять від екрану і вище, утворюють іскри свого свічення також і від екрана та нижче, вкарбовуючи там зверху вниз свою подобу, як написано вище (в гл.2, п.3). І це перший фактор у зівузі де-акаа.

Фактор другий - це та частина вищого світла, яка розщеплює, пробиває екран і проходить нижче від екрана без допомоги відбитого світла, а буквально у властивості його сутності. Тобто, як роз'яснене вище, ця частина, що називається точкою Малхут вищого, або Малхут де-Малхут вищого, анулює кордон і зовсім не помічає силу затримки в екрані. І добре зрозумій, що відносно цієї точки екран вважається таким, ніби його немає насправді взагалі. Тому рав уточнює і каже: "розщеплює і розбиває сам екран", - у тому сенсі, який роз'яснений. І відповідно до цих роз'яснених двох факторів розумій все продовження слів рава.

Питання 17, 113

4. **Та вдягається в ҐАР Аріх Анпіна (де-Брія).** Тобто в ХАҐАТ Аріх Анпіна, які є його ҐАР, оскільки в Аріх Анпіні де-Брія існує лише ВАК: ХАҐАТ НЕГІ, і ХАҐАТ являють собою його ҐАР. І зрозумій тут, що ця точка Малхут Ацилута, яка розщеплює і проходить через екран вниз у таємниці другого фактору, про який сказано в попередньому пункті, - це властивість Ейн соф, звана вище порожнечею. У ньому існує аспект Ейн соф, але немає жодної властивості від чотирьох бхінот ХУБ ТУМ, і ці чотири бхіни включені до нього лише в потенціалі, але не в дії. А ті згадані ҐАР Аріх Анпіна, всередину яких одягнулася точка вищого, приходять від згаданого вище у попередньому пункті першого фактору і називаються хаотичність. І в них є чотири корені чотирьох бхінот ХУБ ТУМ "буквально в дії", - а саме завдяки облачанню відбитого світла. Це вже справжні келім у дії. І пам'ятай це.

Питання 15, 114

Спочатку Малхут була такою ж великою, як Зеїр Анпін, і скаржилася, тобто побажала правити сама; тоді їй було сказано, щоб зменшила себе в дев'яти сфірот Ацилута, спустилася в Брія і панувала там; ці дев'ять сфірот, які видалилися з неї, приєдналися до їхнього кореня в Зеїр Анпіні, і тоді вона спустилася, ставши Атіком в Брія

2) Ось таємниця цієї точки. Справа в тому, що відомо, як два світила при їхньому утворенні були створені рівними один одному на їхніх ступенях. І коли Місяць (тобто Малхут) поскаржилася і зменшилася, - а там (тобто в Ацилуті) це означає, що була в таємниці повного парцуфа, - то встановилася в таємниці малої точки, яка складається з десяти сфірот, а дев'ять інших точок упурхнули від неї. Як відомо, її початковий корінь - це лише одна точка, але потім, завдяки Зеїр Анпіну, приходять (до неї) як добавка дев'ять інших точок, бо тому вона і називається "дзеркалом, у якого від його суті нема нічого". Тому Зеїр Анпін знову забрав їх, а вона лишилася в таємниці малої точки. Тоді вона не може перебувати біля нього через свою малість та спускається в це місце, - у рош де-Брія. Питання 12, 71, 201, 219-220

Ор пнімі

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

5. **Світила при їхньому утворенні були створені рівними один одному на їхніх ступенях.** Зеїр Анпін та Малхут називаються двома світилами, оскільки вони наділяють нижні світи. Адже від ҐАР, - Кетера, Хохми і Біни, - нижні отримувати не можуть, а тому лише Зеїр Анпін та Малхут світять нижнім і від цього іменуються світилами. У той час, коли вони були створені, їхні ступені дорівнювали один одному, тобто Малхут отримувала достаток від Біни, а не через Зеїр Анпіна. Таким чином вони обидва були рівними: оскільки як Зеїр Анпін був створений з Біни та отримував благо від Біни, так і Нуква отримувала достаток від Біни. Між тим, коли Малхут здатна отримувати не від Біни, а лише за допомогою Зеїр Анпіна, тоді вважається, що вона нижча за Зеїр Анпін, адже зрозуміло, що отримувач є нижчим за того, хто йому дає. І сенс цього буде з'ясований у відповідному місці.

Питання 133

6. **І коли Місяць (тобто Малхут) поскаржилася і зменшилася, - а там (тобто в Ацилуті) це означає, що була в таємниці повного парцуфа, - то встановилася в таємниці малої точки, яка складається з десяти сфірот.** Вже роз'яснено в сусідньому пункті, що Місяць, і це таємниця Малхут, була нарівні із Зеїр Анпіном, а він - таємниця Сонця. Так ось, рівень їх обох був рівнем ВАК, - ХАҐАТ НЕГІ, - і обом не вистачало рош, бракувало трьох перших (сфірот), і вони обидва живилися від Біни, яка зветься Кетером. І це те, про що сказано мудрецями (трактат Хулін, 60/2): "Сказала (Малхут), що не можуть два царі користуватися однією короною (Кетером)", тобто Імою (Біною), але Малхут хотіла панувати сама. І тоді було сказано їй: "Йди та применши себе", - тобто вийди з Ацилута до Брія і там володарюй.

Малхут, яка в Ацилуті була повним парцуфом в десяти сфірот, внаслідок спуску в Брія зменшилася і знаходиться там у таємниці малої точки, яка складається з десяти сфірот "в потенціалі", а не в дії. І це нам ще буде роз'яснене.

Питання 83

7. **А дев'ять інших точок упурхнули від неї.** Тобто вони залишилися в Зеїр Анпіні, в Ацилуті, а в Брія спустилася лише одна Малхут де-Малхут.

8. **"Дзеркалом, у якого від його суті нема нічого".** "Дзеркало" означає "світило", оскільки Малхут називається світилом, як сказано вище. І сказано: "у якого від його суті немає нічого", тому що її корінь первісно - це одна точка, як написано равом раніше. А всі дев'ять сфірот, які були в неї, коли вона ще була в Ацилуті, - не від її особистої властивості, тобто від властивості прямого світла Малхут, а лише від властивості відбитого світла, яке вона піднімає за допомогою екрана від себе нагору до Зеїр Анпіна. Так ось, це відбите світло повертається від Зеїр Анпіна до Малхут згори вниз і вибудовує Малхут у десяти сфірот (як сказано вище гл.2, п.3). І це те, про що мовить рав, що завдяки Зеїр Анпіну приходять (до неї) в якості добавки дев'ять інших точок. Тому в той час, коли Малхут зменшилася і спустилася в Брія, - опустилася лише сутність Малхут, а всі дев'ять перших у властивості відбитого світла залишилися в Ацилуті, в Зеїр Анпіні, в їхньому корені. І це те, про що написано равом: "Зеїр Анпін знову забрав їх", а тому вона називається "дзеркалом, у якого від його суті нема нічого".

Після того, як вже виправлене зменшення Малхут, залишається Малхут також і Атіком у Брія

3) Однак це було під час зменшення Місяця (Малхут) при створенні світу. Але після того, як вона вже була виправлена та повернулася на своє місце (у стані) ахор бе-ахор, був створений Адам Рішон і він повернув її панім бе-панім як спочатку. Але потім, через гріхи нижніх, вона знову зменшилася та опустилася. І весь внутрішній зміст наших молитов - виправити її під час наших молитов, а потім повернути її до початкового стану. Бо в нас немає більшої сили, ніж на це. Так ось, будь-який об'єкт у святості на своєму місці утворює свій образ, незважаючи на те, що видаляється звідти, і в рош де-Брія властивість цієї точки залишається постійно.

Ор пнімі

9. **Але потім, через гріхи нижніх, вона знову зменшилася та опустилася.** Це довга тема і тут не місце для її пояснення.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

10. **Будь-який об'єкт у святості на своєму місці утворює свій образ, незважаючи на те, що видаляється звідти, і в рош де-Брія властивість цієї точки залишається постійно.** Бо поняття зникнення не характерне для духовного, і будь-яка зміна, зменшення тощо не означає, що перша властивість зникає, а замість неї приходить інша, нова властивість. Але це означає, що перша властивість залишається як була, а змінений об'єкт, про який ми говоримо, приходить як додаткова властивість до першої. Таким чином, у будь-якому місці, про яке сказано, що якась властивість змінилася, мається на увазі, що додалася властивість до першої властивості. І слід це пам'ятати, бо неможливо нагадувати про це постійно. І це те, про що написано равом: "Будь-який об'єкт у святості на своєму місці утворює свій образ, незважаючи на те, що видаляється звідти, і в рош де-Брія властивість цієї точки залишається постійно". Тобто, як роз'яснено, підйом цієї точки та її повернення на своє місце в Ацилуті не тягне за собою зникнення точки, яка спустилася до Брія, бо немає зникнення у духовному. І тому слід розуміти процес повернення точки в Ацилут як нове доповнення, - подібно до запалювання свічки від свічки, і перша (при цьому) не зменшується. Таким чином, точка залишається в рош Брія, також піднімаючись в Ацилут, і тепер є дві точки. І зрозумій це добре.

Питання 232

У той час, коли дев'ять сфірот Малхут видаляються через гріхи нижніх, її дев'ять сфірот не піднімаються в Зеїр Анпін, а падають у кліпот

4) Однак у той час, коли її зменшення - внаслідок прогріху нижніх, дев'ять інших точок, що видаляються з неї, не повертаються до Зеїр Анпіна, у місце джерела, з якого прийшли, а опускаються внаслідок наших гріхів аж до кліпот, - у таємниці Шхіни у вигнанні. І нема тут (можливості) продовжити.

Подібно до того, як точка Малхут Ацилута спустилася і стала Атіком у Кетері Брія, - так само було і в кожному світі: Малхут вищого світу вдяглася в Кетер світу, який нижче за нього

5) Повернемося до питання. Ця точка спочатку була "хвостом левів" у соф Ацилута, бо (написано): Хава була хвостом Адама[243]. А потім спустилася, зменшила себе у таємниці точки та стала "головою лисиць", - буквально рош у Брія. І так було в кожному зі світів: точка Малхут де-Єцира опустилася в рош Асія, (точка Малхут) де-Брія - в рош Єцира. І так само було в рош Ацилута в таємниці (написаного): "Все в мудрості (хохма) створив". Бо світло Ейн соф одягнулося всередину вищої Хохми, яка вище від Ацилута, сама ця Хохма спустилася і пробила екран над Ацилутом. Вона опустилася з її власного місця та вдяглася в Ацилут, і завдяки їй Ацилут отримує світло Ейн соф. І це внутрішній сенс того, що написано: "Все в мудрості створив", що сказано про світ Ацилут. Питання 45

Ор пнімі

20. **Спочатку була "хвостом левів" у соф Ацилута.** Тобто це сіюм усіх сфірот Ацилута, які по відношенню до сфірот де-Брія алегорично уподібнені до левів відносно лисиць. І Малхут опустилася з сіюму сфірот Ацилута, ставши рош для сфірот світу Брія.

30. **Хава була хвостом Адама.** Зеїр Анпін та Малхут називаються Адамом і Хавою, а Малхут - це сіюм усіх сфірот Зеїр Анпіна. І тому коментар мудреців про Адама Рішона до створення Хави такий: "Хава була хвостом Адама", - тобто його властивістю сіюма.

40. **Сама ця Хохма опустилася і пробила екран над Ацилутом.** Іншими словами, Малхут де-АК, усередині якої знаходиться екран бхіни ґімел, котрий є рівнем Хохми, - ця Малхут опустилася і стала Атіком у світі Ацилут.

Внаслідок того, що Малхут вищого стає Кетером нижнього, зв'язуються світи один з одним та отримують світіння один від одного

[243] Ймовірно це посилання на написане в трактаті Ірувін, 18/1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

6) Однак вся ця властивість у всіх світах, - вся вона була для користі світів аби зв'язати кожного з кожним, щоби могли отримувати світіння один від одного завдяки тому, що сіюм Ацилута буквально став початком рош де-Брія, і те ж - в інших світах.

Внаслідок того, що Малхут Ацилута вдягнута в Кетер де-Брія, який знаходиться в гейхалі Святая святих, в суботній день цей гейхаль може піднятися в Ацилут

7) І це таємниця суботи, бо тоді в світах додається святість, і вищий гейхаль Святая святих світу Брія знову піднімається в Ацилут. І Ацилут стає повністю завершеним з вищезгаданої причини. Аналогічно цьому - в інших світах, і я не буду подовжувати (пояснення).

Ор пнімі

50. **Вищий гейхаль Святая святих світу Брія знову піднімається в Ацилут.** Рош де-Брія, в який вдягається точка Малхут Ацилута, називається "гейхаль Святая святих". І в суботній день весь цей гейхаль в силу цієї точки Ацилута, яка вдягнута туди, піднімається разом із точкою в Ацилут.

Питання 86

В будь-якому неецалі є лише чотири ступеня ХУБ ТУМ, а проміжний ступінь між Маацилем і неецалем - це Кетер, в якому є і властивість Маациля, і властивість неецаля

8) Виводимо з цього правило, що в дійсності в неецалі є лише чотири ступеня, котрі являють собою чотири букви (імені) АВАЯ, - і це Ацилут, Брія, Єцира, Асія, і це Хохма, Біна, Тіферет та Малхут. Тому Тора починається зі слова "берешит (з початку)", "і немає початку (решит), окрім Хохми", - як сказано мудрецями, благословенної пам'яті. І вони сказали так, мовою заперечення, щоби виключити Кетер, хоча існує проміжна властивість, яка включає два аспекти: Маациля та неецаля. Вона називається Кетером, і до цього Кетера включене все те, що вище за нього. І навіть якщо він найменший з усіх, але є в ньому корінь усіх десяти сфірот неецалім, і він наділяє благом усіх.
*Дерево життя, врата 42, гл.1, наприкінці

Ор пнімі

60. **І вони сказали так, мовою заперечення, щоби виключити Кетер.** Вони могли б сказати, що початок - це Хохма, чому ж вони сказали: "немає початку, окрім Хохми", адже значення те саме, а не інше? Але (сказано): "щоби виключити Кетер" аби навчити тебе, що Кетер - не початок в світі, а початок світу - це Хохма. Бо світ у сукупності теж має чотири бхіни ХУБ ТУМ, при тому, що Хохма - це перша властивість з них. Але Кетер розглядається не (в числі) властивостей світу, а (як властивість) проміжна. І сам по собі він також містить чотири бхіни, як сказано вище.

Коли ми рахуємо чотири - це число неецалім фактично, а коли рахуємо п'ять - це коли ми з ними рахуємо і Кетер, в якому (присутні властивості) і Маациля, і неецаля

9) І не помились: іноді ми говоримо про десять сфірот, на які діляться чотири літери (імені) АВАЯ, а іноді ми говоримо, що ділимо їх на п'ять парцуфів. І коли ми кажемо, що їх чотири, - це число неецалім, що існують фактично, а коли ми рахуємо п'ять парцуфів, то рахуємо разом із самими неецалім і корінь, Маациля. Питання 188-189

Ор пнімі

70. **Про десять сфірот, на які діляться чотири літери (імені) АВАЯ.** Однак ці десять сфірот не діляться на десять парцуфів. І причина в тому, що шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ не створюють шість парцуфів, оскільки всі вони в авіют екрану та в мірі рівня - лише одна властивість, тобто бхіна ґімел. І тому всі вони виходять з одного зіву'а де-акаа і вважаються одним парцуфом. А суть відмінностей між шістьма сфірот ХАҐАТ НЕГІ будуть з'ясовані з Божою допомогою в подальшому.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

На всіх ступенях у світах вищий вважається Маацилем, а нижній - неецалем, в якому є чотири бхіни; і є між ними проміжна властивість, звана Кетером, в якій (присутні) і Маациль, і неецаль; Кетер, з огляду на те, що це Малхут вищого, називається "ані" (я), а з огляду на те, що це Кетер нижнього, він називається "еїн" (нема, відсутність); і це таємниця (написаного): "Я - перший, і Я - останній"[244]

10) І знай, що подібне до цього - в будь-яких десяти сфірот у кожному світі. І так само це в деталях в кожному парцуфі, бо завжди будь-яка вища бхіна називається вищим, Маацилем, а нижня - неецалем. В неецалі немає менше, ніж чотири літери АВАЯ, - навіть в десяти окремих сфірот, і в деталях деталей. І є між ними проміжна властивість, іменована Кетером. Зрозумій це дуже добре, тому що з цього стануть зрозумілими всі тлумачення, які нами з'ясовуються. І це: "Я - перший, і Я - останній", оскільки Кетер - він перший і він же останній, і це - "еїн (אין)", а це - "ані (אני)". Бо у властивості Малхут його Сотворителя, - він останній, і називається "я", і це Малхут. А у властивості кореня створінь, що в ньому, і це аспект Кетера, - він перший, і називається "нема (відсутність)", і це (ті ж самі) літери, (що й у слові) "я"[245]**.** Питання 227

Ор пнімі

80. **В неецалі немає менше, ніж чотири літери АВАЯ, - навіть в десяти окремих сфірот, і в деталях деталей.** Чотири літери АВАЯ - це ХУБ ТУМ, і Тіферет включає шість сфірот, а проміжний ступінь між Маацилем та неецалем називається Кетером. Разом - це десять сфірот, і кожна окрема сфіра з цих десяти сфірот обов'язково містить в собі також десять сфірот, і те ж - в деталях деталей, як докладно роз'яснено у Внутрішньому споглядання частини другої (п.96).

90. **І це - "еїн (אין)", а це - "ані (אני)".** Є тут надзвичайно важливий натяк, бо слово "еїн", вказує на відсутність осягнення, і протилежним йому є слово "ані", яке вказує на максимальне осягнення в абсолютній досконалості. І незважаючи на те, що немає в тебе двох протилежних понять, які суперечать одне одному більше, ніж ці два слова "ані" та "еїн", разом з усім цим, їхні букви є однакові та тотожні одні одним, і це - велике диво. В цьому (і міститься) внутрішній зміст написаного: "Я - перший, і Я - останній", щоб вказати на те, що це зовсім не два поняття, не дай Боже, а буквально одне. Як написано равом: "Бо у властивості Малхут його Сотворителя - він останній, і називається "я", і це Малхут. А у властивості кореня створінь, що в ньому, і це аспект Кетера, - він перший, і називається "нема (відсутність)", і це (ті ж самі) літери, (що й у слові) "я". Ці поняття глибші за всі глибини і вищі за всі висоти, а тому тут застерігає нас рав і каже: "І зрозумій це дуже добре, тому що з цього стануть зрозумілими всі тлумачення, які нами з'ясовуються".

Нам потрібно добре зрозуміти таємницю двох протилежних понять, які (розглядаються) тут: це навіть не дві особливі властивості, але розуміти їх слід як єдину властивість. З огляду на існування Малхут вищого та сутності вищого, коли вона розщеплює та пробиває екран, як описано вище, кордон екрану на точку Малхут вищого ніяк не діє. З цієї причини Кетер називається "я" (і) "останній", що означає максимальну досконалість. Бо Малхут вищого отримує від усіх десяти сфірот, що є у вищому, при тому, що ці десять сфірот обов'язково включають усі ступені та парцуфи, здатні розповсюдитися у світах, які нижче за них. Виходить тому, що ця точка включає повну досконалість, і це - "Я - останній". І це таємниця Кетера, який називається Атіком. І (він також) називається "тогу", і зветься іскрою Творця, і називається Ейн соф, благословенний Він. Проте з огляду існування (цієї точки як) кореня для створінь, що знаходяться в ньому, - це властивість Кетера нижнього неецаля, то це таємниця (поняття) "Я - перший", що називається "еїн", - це букви (слова) "ані". Іншими словами, щодо неецалім ці літери (слова) "ані" самі з'єднуються у сполучення "еїн", значення якого є протилежним буквосполученню "ані", котре являє собою Малхут вищого, але (це відбувається) у властивості: "світло зменшується та проходить через екран". Як докладно написано вище, внаслідок цього вона фактично містить чотири бхіни ХУБ ТУМ. Вивчи там уважно. І тому (така властивість) називається рош неецаля, адже все те, що існує в ґуфі, протягується з рош. І він називається "ейн", бо всі ступені та світи, які під ним, поступово розкривають те, що знаходиться в рош. Але перш ніж вони

[244] Пророки, Єшаягу, 44:6.
[245] Ці обидва слова складаються з букв алеф, нун, йуд.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

завершують призначене для них, рош перебуває у властивості "еїн", - в таємниці сказаного в Писанні: "Я - перший", тобто є лише початком розкриття та коренем для розкриття. Він називається Аріх Анпіном, і називається "богу", і називається іскрою створіння, і називається Кетером. Вдивися уважно в ці слова, - можливо удостоїшся та знайдеш початок у розкритті мудрості. Однак те, що написано, що Атік називається "Я - останній", - сказано лише з огляду на його підйом в Ацилут у суботній день, коли він знову стає там Малхут вищого, як написано равом. І зрозумій це.

Питання 15, 213-214

Глава 8

пояснює, що чотири бхіни ХУБ ТУМ подібні до людини, у якої душа вдягнута в тіло, тіло вдягнуте в облачення, і вона мешкає в чертозі: Хохма - це спільність світів у світі Ацилут і це нешама всього світу Ацилут та називається вищим Адамом; вона вдягнута у Біну, яка є таємницею спільності келім, іменованих ґуфом Ацилута; на ґуф вдягнутий Зеїр Анпін - це левуш; Малхут - це гейхаль для них усіх

1) І після того, як ми роз'яснили, що всі створіння разом - це одна бхіна, яка включає всі чотири основи, вони ж - чотири букви (імені) АВАЯ, і вони ж - чотири світи АБЄА, і що є у них вища, п'ята бхіна, проміжна між ними та Ейн соф, - роз'яснімо тепер кожен світ у загальному. А потім повернемось до них, з Божою допомогою, для пояснення всіх їх разом в єдиній спільності. Питання 75, 199

Все, що існує в усіх світах АБЄА, - це не більше ніж чотири бхіни ХУБ ТУМ, вони ж чотири літери: йуд-гей, вав-гей, і вони ж - нешама, ґуф, левушим, байт

2) Так ось, все, що створене у всіх світах, - це лише чотири бхіни, звані АВАЯ, і це: духовна властивість, звана нешамою, властивість органів ґуфа, властивість мальбушим та властивість байт.

Ор пнімі

1. **Називається нешамою, властивість органів ґуфа, властивість мальбушим та властивість байт.** Це сказано про той час, коли БЄА (перебувають) у досконалості від того, що піднялися в Ацилут. Як, наприклад, в суботу, коли вони вдягаються один на одного, подібно до вищого Адама, який являє собою душу, тіло, облачення та сидить у чертозі Царя.

Питання 1

Світло у світі Ацилут - це духовність, яка називається нешамою[246] *і це Хохма; нешама вдягнута в келім Ацилута, звані ґуфом*

3) Поговоримо про світ Ацилут, а звідти стануть зрозумілими всі інші. Внутрішнє Ацилута - це духовність, звана нешамою, і вона вдягнута всередину органів ґуфа, званих келім, що являють собою десять сфірот, іменованих головою, руками і тілом.

Ор пнімі

2. **Десять сфірот, іменованих головою, руками і тілом.** Це назви десяти сфірот парцуфа: голова - це сфіра Кетер в ньому. Руки - це ХУҐ: сфіра Хесед - це права рука, а сфіра Ґвура - це ліва рука. Ґуф - це сфіра Тіферет. А від табура[247] і нижче - це чотири сфіри: НЕГІ та Малхут.

В ґуфі - десять келім, і це десять сфірот (у відповідності з) кордоном та мірою, яка існує в Ацилуті, і це - Біна

[246] Тобто вищою душею.
[247] Досл.: пуп; означає екран ґуфа, що є кордоном між внутрішнім світлом духовного об'єкта та його оточуючим світлом.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

4) Повернемося до поняття ґуфа. Ця категорія - десять сфірот, десять мір, тому що є в них межа та міра, - як написано в Піркей гейхалот про міру рівня, що це двісті тридцять шість тисяч ревавот[248] парсаот[249].

Ор пнімі

3. **Ґуф. Ця категорія - десять сфірот, десять мір, тому що є в них межа та міра.** (Рав) посилається на свої слова вище (гл.5, п.1) про те, що Хохма - це нешама, Біна - це ґуф, Зеїр Анпін - це левуш, а Малхут - це гейхаль. І вже роз'яснено вище, що з точки зору світла немає жодної межі, а більш того, - воно не дотримується кордонів у келім, адже тому і робить удар (як написано вище, гл.1, п.70). А келім, які обмежують, починаються в десяти сфірот лише від Біни та нижче, а саме: ґуф, левуш, гейхаль, і це бхіна бет, бхіна ґімел та бхіна далет. Проте бхіна алеф, Хохма, яка зветься нешамою, не вважається клі. І це те, про що каже рав. Бо десять сфірот ґуфа називаються десятьма мірами, оскільки з бхіни бет починаються келім, які створюють межу та міру. Між тим, у десяти сфірот нешами, тобто в бхіні алеф, яка зветься Хохмою, "немає в них міри взагалі", оскільки бхіна алеф не вважається (властивістю) авіют, як написано вище в Ор пнімі, а тому немає у неї властивості клі та міри.

Питання 20, 200

Ґуф Ацилута вдягнутий у левушим, і це Зеїр Анпін, який одягає Біну

5) Цей ґуф одягнений всередину левушим Ацилута, і як сказали мудреці благословенної пам'яті: "У десять облачень вдягнутий Святий, благословенний Він, - у облачення гордості, як сказано: "Всевишній - цар, вдягнутий гордістю"[250]. І це таємниця згаданого в Піркей гейхалот, що ім'я "халата" благословенного Творця - "Зааріель", і т.д. Але у нешами, яка всередині, немає міри взагалі, однак відносно Ейн соф ми можемо називати ім'ям "міра" та "сфірот" також і нешаму.

Ор пнімі

4. **Ім'я "халата" благословенного Творця - "Зааріель".** Це облачення.

5. **Відносно Ейн соф ми можемо називати ім'ям "міра" та "сфірот" також і нешаму.** Тобто відносно Кетера, який називається Ейн соф, вважається, що також у Хохми є авіют, бо в Ейн соф від бажання отримувати немає зовсім нічого, як про це сказано вище (ч.1, гл.1, ОП, п.50, зі слів "І сенс обов'язковості"), і тому вона називається ім'ям "бхіна алеф".

Левушим перебувають всередині байтім, - це сім гейхалот Ацилута, якими є Малхут; і сукупністю (всіх властивостей) разом вважається вищий Адам, який являє собою нешаму, що вдягнута в ґуф, а ґуф - у левушим, та поміщений в гейхаль Царя

6) Так ось, ці облачення - вони всередині властивості байтім, якими є сім гейхалот Ацилута. Це властивість світу самого по собі, і це небеса та земля, і повітря між ними, тому що все це аспекти байтім. І це називається світом Ацилут, в якому мешкає вищий Адам, який є нешамою, ґуфом та левушим Царства (Малхут), відданого (йому) у чертозі вищого Царя. І це - спільність світу Ацилут.

Питання 33-34

Чотири категорії: нешама, ґуф, левуш, гейхаль - це ХУБ ТУМ; а Кетер - п'ятий над ними, і в ньому корені цих чотирьох категорій НІҐЛЕ[251]

7) Ці чотири бхіни - аспекти десяти сфірот, які починаються від Хохми, і є в них чотири властивості, як згадано. А ще є бхіна Кетер, п'ята властивість, корінь усього. І в ньому теж є корінь згаданих чотирьох бхінот.

---

[248] Множина слова "рібо", яке означає число 10 000. Таким чином, число, про яке йде мова - 2 360 000 000.
[249] Множина слова "парса", яке в кабалі означає кордон між келім віддачі та келім отримання, що утворився внаслідок другого скорочення. Див. частину шосту Вчення про десять сфірот.
[250] Писання, Псалми, 93:1. У традиційному перекладі: "Господь - Цар, величчю вдягнувся Він".
[251] Абревіатура слів "нешама, ґуф, левуш, ейхаль".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 56

У кожній із чотирьох бхіног НІҐЛЕ в Ацилуті є десять сфірот ХУБ ТУМ, а нешама в Кетері - корінь для десяти сфірот ХУБ ТУМ нешами в Ацилуті; ґуф Кетера - корінь для десяти сфірот ХУБ ТУМ ґуфім; левушим Кетера - корінь для десяти сфірот ХУБ ТУМ левушим; гейхаль у Кетері - корінь для десяти сфірот ХУБ ТУМ гейхалот

8) І виходить, що аспект світла нешами в Кетері - корінь десяти сфірот нешамот Ацилута, які починаються від Хохми. Аспект ґуфа в Кетері - це корінь десяти сфірот ґуфот у десяти сфірот Ацилута, які починаються від Хохми. Аспект левушим у Кетері - це корінь десяти сфірот левушим у десяти сфірот Ацилута, які починаються від Хохми. І аспект гейхаля в Кетері - корінь десяти сфірот гейхалот у десяти сфірот Ацилута, які починаються від Хохми.

Ор пнімі

6. **Аспект ґуфа в Кетері - це корінь десяти сфірот ґуфот у десяти сфірот Ацилута, які починаються від Хохми.** Як написано вище, в Кетері теж визначаються чотири бхіни, які називаються: нешама, ґуф, левуш, гейхаль, і це ХУБ ТУМ, але лише у властивостях коренів.

Все, що наявне у світі Ацилут, віддруковується в світі Брія

9) Потім буквально схожим чином створюється світ Брія. Бо через екран, яким є карка[252] гейхаля Ацилута, світить вниз та віддруковує там відбиток усього того, що було в світі Ацилут. І називається світом Брія, оскільки це світло породження, а не саме вище світло. Однак оскільки це відбиток Ацилута, повинні бути в ньому усі властивості, які існують Ацилуті.

Ор пнімі

7. **Екран, яким є карка.** Завершення ступенів у будь-якому місці (відбувається) лише з причини екрана в їхньому клі Малхут, як це докладно описано вище в попередніх частинах. Таким чином вважається, що розповсюдження ступенів з Ейн соф, благословенний Він, до неецаля припиняється та залишається "припиненим" в розповсюдженні в момент зіткнення з екраном, - подібно до того, хто стоїть на ґрунті зверху, і ґрунт не дає йому проникнути в його середовище, усередину нього. Так само і екран зупиняє світло, щоб воно не розповсюджувалося в його середовищі та всередині нього. І тому екран називається "карка".

І вже роз'яснено вище в Ор пнімі (гл.3, п.6), що десять сфірот світу Брія були створені шляхом стоншення екрану від бхіни ґімел у світі Ацилут до бхіни бет. Вивчи це уважно (і подивися ВС частини другої, п.72 та все продовження). І це те, про що написано равом, що через екран, який знаходиться в карці гейхаля світу Ацилут, (світ Ацилут) світить вниз тощо, - тобто з причини стоншення, як роз'яснено там.

8. **Відбиток усього того, що було в світі Ацилут.** Тобто подібно до того, як у відбитку немає жодної нестачі в жодній формі з наявних у печатці, так само і в світі Брія виходять усі форми, що знаходяться у світі Ацилут. І за цим прикладом (такий взаємозв'язок) називається печаткою та відбитком з неї. І ще є більш істинна причина. Бо будь-який прихід вищого світла в Брія, - він через те, що відбите світло піднімається внаслідок зіву'ґу де-акаа з екраном в бхіні бет в карці Ацилута, - від нього і вгору в самому Ацилуті. Так ось, це відбите світло в дійсності повертається, іскриться, проходить через екран, розширює клі Малхут в десять сфірот міней убей та розповсюджується в ній згори вниз (як це докладно роз'яснене вище в гл.2, п.3). І при цьому виходить, що всі властивості, які відбите світло вдягнуло в Ацилуті від карки і вгору, повернулися, протягнулися та прийшли також від карки і вниз. Таким чином, це відбите світло повністю подібне до печатки, коли все те, що висічено в ній, виявляється скопійованим на відбиток з неї. Так само і це відбите світло: всі властивості і ту міру рівня, які він одягає знизу вгору, він повертає та приводить у світ Брія згори униз, копіюючи їх там, в Брія, без нестачі та змін у чомусь. І тому ця дія зветься печаткою та відбитком.

Питання 49, 138

[252] Досл.: ґрунт, підлога, дно.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

9. **Світло породження, а не саме вище світло.** Таким є правило: у будь-якому місці, де визначається, що відбите світло піднімається знизу вгору, там це відбите світло вдягає сутність вищого світла. Це вказує на розповсюдження світла Ейн соф, благословенний Він, для створення келім, як це сказано вище у рава (частина перша, гл.1, п.п.1-2). Але в місці, що розглядається, де відбите світло розповсюджується згори вниз у десять сфірот світу Брія згаданим шляхом, як написано в попередньому пункті, вище світло, що вдягнуте тут у це відбите світло, - це вже не сутність вищого світла. Воно вважається "світлом породження", яке походить з вищого світла, "але не самим вищим світлом". І причина в тому, що оскільки воно протягується від сили екрана, що піднімає відбите світло внаслідок затримки в екрані, тому з ним змішана сила нижнього, і воно (тобто світло) обмежене мірою келім та мірою рівня в екрані, адже екран передує розповсюдженню цих десяти сфірот. Іншими словами, екран - це причина, котра викликала появу цих десяти сфірот, і через це світло, яке обмежене через нього, вже виходить із загальної сутності вищого світла та вважається світлом породження. Між тим, відбите світло, яке піднімається від екрану і вгору, не може піднятися туди у своїй авіют ні наскільки (як сказано вище в гл.4, п.п.3-4), - вивчи там уважно. І сказано це щодо світу Брія та нижче, але в Ацилуті немає ніякого екрану взагалі, тому все наявне там світло, аж до сіюма раґлаїм, вважається сутністю світла.

Питання 5, 77, 131/2

Кетер Ацилута віддрукував чотири корені НІҐЛЕ у Кетері де-Брія; з нешами Кетера Ацилута вийшла нешама Кетера де-Брія; з ґуфа Кетера Ацилута створений відбиток ґуфа Кетера де-Брія; з левуша - левуш, з гейхаля - гейхаль

10) І це оскільки Кетер, що є п'ятою властивістю, котра складається з чотирьох бхінот, копіює в рош де-Брія подібний до нього Кетер. Зі світла Кетера Ацилута віддрукувалося світло Кетера де-Брія, з ґуфа Кетера Ацилута віддрукувався ґуф Кетера де-Брія, з левуша Кетера Ацилута віддрукувався левуш Кетера де-Брія, а з гейхаля Кетера Ацилута - віддрукувався гейхаль Кетера де-Брія.

Питання 215, 228

НІҐЛЕ Кетера Ацилута, що протягнулися в НІҐЛЕ Кетера де-Брія, були притягнуті за допомогою Малхут Ацилута, яка вдяглася в Кетер де-Брія; решта сфірот Ацилута, які віддрукувалися в Брія, теж були притягнуті через Малхут Ацилута в таємниці зівуґа де-акаа на її екран

11) Але ці світла були продовжені з Кетера Ацилута в Кетер де-Брія не безпосередньо, а за допомогою Малхут, що в Малхут Ацилута, і яка є Атіком де-Брія, котрий вдягається у Кетер де-Брія. Вона притягнула ці чотири бхіни, що є в Кетері Ацилута та створила їх у Кетері де-Брія. І подібним чином зробили десять сфірот Ацилута: продовжили свої світла через Малхут в Кетері та віддрукували відбиток Ацилута у Брія: нешаму від нешами, ґуф від ґуфа, левуш від левуша, гейхаль від гейхаля.

Ор пнімі

10. **Притягнула ці чотири бхіни, що є в Кетері Ацилута та створила їх у Кетері де-Брія.** Оскільки Малхут вищого протягується і створює ступінь, який нижчий від неї, вона називається в силу цього іскрою Творця. Як написано вище, всі ступені, парцуфи та світи від початку лінії до закінчення світу Асія виходять і створюються один з одного шляхом причини та наслідку. Тобто Малхут де-Малхут кожного вищого спускається у низ свого ступеня та притягує (світло) для всіх чотирьох бхінот нижнього, як докладно роз'яснено вище в частині другій, у Внутрішньому споглядданні, гл.5, п.59 (і всі ті слова слід було б записати тут, якби я не шкодував витрат на друк).

Малхут де-Брія, яка спустилася і вдяглася в Кетер де-Ецира, протягнула у світ Ецира відбиток п'яти парцуфів КАХАБ ТУМ де-Брія, що являють собою НІҐЛЕ: нешамот від нешамот, ґуфім від ґуфім, левушим від левушим, гейхалот від гейхалот; і так само - в Ецира та в Асія

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

12) І за прикладом цього - в Брія, бо Малхут де-Брія - це Атік, що з'єднаний з Аріх Анпіном де-Єцира, і там він називається Кетером де-Єцира. І п'ять парцуфів де-Брія протягують та віддруковують свої відбитки в Єцира подібно до того, як описано вище про Брія: нешамот від нешамот, ґуфім від ґуфім, левушим від левушим та гейхалот від гейхалот. І так само, подібно до цього, - п'ять парцуфів де-Єцира відбили свої властивості в Асія: нешамот від нешамот, ґуфім від ґуфім, левушим від левушим, гейхалот від гейхалот. І подібно до того, як описано, - всі світи разом у єдиній сукупності.

Глава 9

пояснює, що бажана досконалість - в тому аби всі сфірот у п'яти світах АК і АБЄА, були пов'язані як одне у властивості вищого Адама, в ґуф якого вдягнуті корінь і нешама, він одягнений в левуш та мешкає в гейхалі

Адам Кадмон - це світ Кетера для чотирьох світів АБЄА; в ньому є п'ять бхінот КАХАБ ТУМ, і в кожній з них є чотири корені НІҐЛЕ

1) Отже, Адам Кадмон тотожний Кетеру в десяти сфірот у кожному світі. Таким чином АК - це Кетер в чотирьох світах АБЄА. Виходить, що АК містить корені всіх тих п'яти властивостей, які є в кожному світі: його Кетер - це чотири корені від чотирьох властивостей його десяти сфірот, і це: нешамот, ґуфім, левушим та гейхалот. І це в частковостях, а в загальному це те, що роз'яснімо зараз із Божою допомогою. Питання 98

Ор пнімі

1. **Отже, Адам Кадмон тотожний Кетеру в десяти сфірот у кожному світі.** Вже роз'яснено вище, що в чотирьох бхінот прямого світла немає жодної різниці між світами або парцуфами від початку лінії до закінчення світу Асія, бо немає жодного ступеня, в якому не було б чотирьох бхінот прямого світла: Хохми, Біни, Тіферет і Малхут. Уся відмінність між ступенями - лише в мірі рівня відбитого світла (ОП, гл.3, п.5), а міра рівня залежить від авіют екрану в Малхут ступеня. Екран бхіни далет піднімає відбите світло, (яке) вдягається до рівня Кетера. (Екран) бхіни ґімел піднімає відбите світло до рівня Хохми, - в ньому бракує рівня Кетера: Кетер прямого світла повинен одягтися у внутрішнє Хохми і там він невиразний. Екран бхіни бет піднімає відбите світло тільки до рівня Біни і в ньому бракує також рівня Хохми, а тому Кетер і Хохма прямого світла вдягаються тут у внутрішнє Біни. А екран бхіни алеф піднімає відбите світло лише до рівня Тіферет, яка зветься Зеїр Анпіном, і в ньому немає також рівня Біни. Тому ҐАР, - КАХАБ, - одягнені в ньому у внутрішню (властивість) Тіферет, і через це є невиразними. Дивись подробиці у частині другій, ВС, п.72, - вивчи там уважно все продовження, щоби зрозуміти зміст викладеного вище у його глибині. З цього зрозумій, що п'ять світів, званих Адам Кадмон, Ацилут, Брія, Єцира, Асія, які містять усю реальність від скорочення і нижче, теж вважаються десятьма сфірот, що включають усю реальність, і вони визначаються відповідно до величини міри рівня в п'яти бхінот екрану. Бо бхіна далет, на яку були (зроблені) перше скорочення та перший зівуґ де-акаа, (вивела) ті перші десять сфірот, що йменуються десятьма сфірот, або чотирма бхінот світу Адам Кадмон. І міра їхнього рівня - до рівня Кетера прямого світла, а тому Адам Кадмон називається світом Кетера.

Після того, як сповнилися чотири бхіни де-АК, стоншився екран бхіни далет до бхіни ґімел, і світло Ейн соф, яке не припиняється, знову розповсюджується в чотирьох бхінот прямого світла до цього екрану бхіни ґімел у зівузі де-акаа. Тут міра рівня - лише до Хохми, і цей (рівень) називається десятьма сфірот або чотирма бхінот Ацилута. Після того, як сповнився світ Ацилут, знову потоншав екран до бхіни бет, і вийшли десять сфірот на рівні Біни, які називаються світом Брія. Потім стоншився (екран) до бхіни алеф, і вийшли десять сфірот на рівні Тіферет, які називаються десятьма сфірот або чотирма бхінот світу Єцира. А після того, як (екран) стоншився повністю і не залишилося в екрані жодної авіют окрім авіют бхіни шореш, у якої взагалі немає жодного співударяння (з вищим світлом), є там лише десять сфірот на рівні Малхут, які звуться десятьма сфірот або чотирма бхінот світу Асія. Сенс та причина цього стоншення роз'яснена вище (у частині другій, ВС, п.72).

Отже, ми докладно роз'яснили десять сфірот, які містять усю реальність: світ АК - це Кетер спільності (світів); світ Ацилут - це Хохма спільності; світ Брія - це Біна спільності; світ Єцира -

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

це Зеїр Анпін спільності, в якому розрізняються шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ; Асія - це Малхут спільності. Однак в кожному світі з цих п'яти світів теж є десять окремих сфірот, як описано далі в наступних пунктах. І хоча в кожному світі є рівні один нижче від іншого, - навіть у світі Адам Кадмон, - однак, як і на окремих рівнях десяти сфірот, ми вважаємо міру світла рівня відповідно до вищої сфіри в ньому. Якщо вища сфіра - це Кетер, то у всіх сфірот є світло Кетера, а якщо вища сфіра - це Хохма, то у всіх сфірот є Хохма. І подібним чином ми визначаємо міру світла кожного світу, - згідно з першим парцуфом у ньому: в АК він на рівні Кетера, в Ацилуті - на рівні Хохми, в Брія - на рівні Біни, і т.п.

Питання 190

2. **І це в частковостях, а в загальному це те, що роз'яснімо зараз із Божою допомогою.** Для того, щоб добре пояснити ці речі, потрібні дуже довгі (подробиці), і з Божою допомогою (це буде зроблене) тут у Внутрішньому споглядданні. Однак у цьому місці я роз'ясню певну міру, якої в кінцевому підсумку буде достатньо для впорядкування понять, щоби не заплутатися в безлічі імен, що подібні один до одного, - тобто в загальних і в окремих та в деталях деталей, - в тій мірі, в якій вони нам наведені. І розглянемо "сфіру Кетер", бо ми знаходимо тут у словах рава п'ять видів Кетера, кожен з яких він називає особливою назвою. Перший - це Кетер чотирьох бхінот прямого світла; другий - Кетер спільності чотирьох бхінот у потенціалі; третій - Кетер спільності чотирьох бхінот у дії; четвертий - Кетер, що містить повний світ, який зветься АК; п'ятий - Кетер будь-якого окремого ступеня у всіх тих світах, які отримують від світу АК. І знай, що хоча всі аспекти Кетера, про які йдеться, постійно наводяться в цій мудрості лише на ім'я "Кетер", без пояснень, проте вони багато в чому є незрівнянно далекими один від одного. Розрізнити їх можна лише відповідно до контексту, в якому про це йдеться, і тому заздалегідь із справжньою точністю слід знати відмінні риси кожного.

Так ось, Кетер прямого світла вказаний у словах рава вище (гл.1, п.1) як розповсюдження Ейн соф у таємниці (створення) келім і в таємниці зіву'а де-акаа, де Ейн соф, благословенний Він, - це корінь для чотирьох бхінот прямого світла, який зветься Кетером прямого світла. І знай, що це таємниця Ейн соф перед скороченням, і немає в тебе оновлення світла в світах, яке не простягалося б від світла Ейн соф до скорочення. І вже відомо, що для цих чотирьох бхінот прямого світла характерна рівність, без будь-яких відмінностей (між ними) від початку лінії до закінчення світу Асія. І такою ж є властивість їхнього Кетера.

Однак Кетер, званий Атіком, який включає чотири бхіни в потенціалі, як сказано вище в словах рава (гл.6, п.4), і навіть Кетер, званий Аріх Анпіном, який містить корені чотирьох бхінот, - власне закінчений корінь для створінь, як сказано вище у словах рава (гл.6, п.6), - ці поняття абсолютно відрізняються у своїй сутності від поняття Кетера прямого світла, бо вони визначаються як рош світу або парцуфа, які містять десять сфірот прямого світла і десять сфірот відбитого світла, - за прикладом того, що ми роз'яснили вище в Ор пнімі. У будь-якому місці, де відбите світло піднімається знизу вгору, ці десять сфірот називаються ім'ям "рош" або "Кетер". Рав визначає в цьому рош дві властивості Кетера: перша (властивість) називається Атіком або "Я останній", і вона містить чотири бхіни в потенціалі; друга (властивість) називається Аріх Анпіном, або "Я перший" (див. в гл.6, п.8), і вона включає чотири бхіни у дії. Відмінність між цими двома Кетерами вже роз'яснена вище в Ор пнімі, а тут у Внутрішньому споглядданні їхній зміст буде роз'яснений аргументовано та докладно.

Кетер спільності всіх світів, який зветься Адамом Кадмоном, - це поняття окреме та відмінне від трьох згаданих категорій Кетера. Бо Кетер прямого світла розглядається як Ейн соф до скорочення, а два Кетери, іменовані Атіком та Аріх Анпіном, вважаються (такими) відповідно до їх чистоти, оскільки екран використовується в них знизу вгору, і це відбите світло не може підняти разом з собою авіют екрану. І тут міра рівня цих десяти сфірот не має жодного значення, бо навіть у (світах) Єцира та Асія існують два цих Кетера, - Атік та Аріх Анпін, - як (написано) у словах рава (гл.6, п.7 та гл.7, п.5). Однак світ Адам Кадмон зветься Кетером лише з причини міри рівня, який відмірюється авіют екрана та залежить (від неї): в екрані бхіни далет відбите світло виявляється таким, що піднімається та вдягає до Кетера прямого світла, між тим у екрана бхіни ґімел його відбите світло є коротким для облачання Кетера, і досягає тільки до Хохми (як докладно описано вище, в частині другій, ВС, п.65).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І внаслідок того, що екран бхіни далет використовується тільки в першому світі, який зветься АК, тому лише в цьому світі є рівень десяти сфірот до Кетера, і не в жодному іншому місці. Тому всі ступені, що приходять у цьому світі, вважаються властивістю Кетера. І навіть ступені ґуфа та ступені нижче від табура до сіюма, - всі вони вважаються рівнем Кетера з причини, яка роз'яснена.

Однак разом зі сказаним слід знати, що існують також і в самому АК три види Кетерів, незважаючи на те, що він увесь - Кетер від рош і до соф. Бо Кетер прямого світла в ньому - це обов'язково властивість Ейн соф до скорочення. І так само для нього є характерними два види Кетера, званих рош, відбите світло якого (сходить) знизу вгору. Як написано вище, в цьому рош завжди розрізнюються два види Кетерів: Атік та Аріх Анпін, однак вони називаються окремими Кетерами самого АК, оскільки у нього теж (існують) рош та ґуф, і рош - його окремий Кетер. Також і в самому рош є Кетер прямого світла, - це всюдисуще світло Ейн соф до скорочення, і це окремий Кетер самого рош.

Сказано равом: "Кетер в АК - це чотири корені від чотирьох властивостей його десяти сфірот, і це: нешамот, ґуфім, левушим та гейхалот. І це в частковостях". Пояснення. Тут йдеться про властивість рош, звану Кетером внаслідок того, що екран використовується в ньому знизу вгору, коли відбите світло не вдягає ніяку авіют взагалі, і з цієї причини вважається тільки коренями келім. Тобто - про чотири корені в чотирьох властивостях келім ХУБ ТУМ, які потім розкриються в ґуфі АК та називаються: нешама, ґуф, левуш і гейхаль. А оскільки це лише корені, тому він називає їх ім'ям Кетер, адже будь-який корінь називається Кетером. Однак чотири властивості, що продовжуються потім зверху вниз, - це завершені келім у дії, і вони називаються ґуфом Адама Кадмона (як аргументовано описаний сенс цього в частині другій, ВС, п.22). І тому рав називає цей рош де-АК ім'ям Кетер в окремому, тобто окремий Кетер, який є чотирма коренями для чотирьох його властивостей зверху вниз. Написано равом так: "а в загальному - це те, що пояснімо зараз. Бо сукупність властивостей нешамот в АК називатиметься коренем нешамот..., і так само сукупність властивостей ґуфот де-АК буде називатися коренем ґуфот, так само і сукупність властивостей левушим де-АК назвемо коренем левушим…, а сукупність властивостей гейхалот де-АК називатиметься коренем гейхалот"[253]. Кінець цитати. Тут він мовить про аспект Кетера, який визначається мірою рівня, коли щодо цього аспекту всі властивості, які знаходяться в АК від рош до сіюма, називаються Кетерами. І тому під ім'ям "Кетер" розглядаються також його чотири властивості, які нижче за рош, - тобто іменовані завершеними келім, коли відбите світло опускається від екрану і вниз. І хоча щодо самого АК в його частковостях вони не називаються "Кетер", бо лише рош у ньому називається Кетером, а вони називаються: нешама, ґуф, левуш, гейхаль, і це чотири сфіри ХУБ ТУМ, разом з тим, відповідно до визначення міри рівня, вони теж називаються Кетерами для всіх світів зі згаданої причини: рівень Кетера знаходиться лише у світі АК. І тому каже рав, що його (тобто АК) Хохма, яка зветься нешамою, незважаючи на те, що знаходиться нижче від рош де-АК, проте вважається Кетером для всіх (видів) Хохми, що у світах. Біна в ньому, яка називається ґуфом, - це Кетер для всіх (видів) Біни, що є у всіх світах. Його Зеїр Анпін, котрий зветься левуш, - це Кетер для всіх (видів) Зеїр Анпіна, що знаходяться у світах. А Малхут у ньому, іменована эйхалем, - це корінь для всіх (видів) Малхут, що знаходяться у всіх світах. Бо у всіх них одна причина: екран рівня далет використовується лише в них, і не в жодному іншому світі.

Нешамот в АК - з коренів нешамот; нешамот в Ацилуті - з сутності нешамот; нешамот в Брія - з ґуфім в нешамот; нешамот де-Єцира - з левушим в нешамот; нешамот в Асія - з гейхалот де-нешамот; таким чином нешамот, які з (аспектів) Хохми в п'яти світах АК і АБЄА пов'язані одна з одною подібно до вищого Адама, в ґуф якого вдягнені шореш і нешама, він одягнутий у левуш та мешкає в гейхалі

2) Бо сукупність властивостей нешамот в АК називатимемо коренем нешамот, сукупність властивостей нешамот Ацилута назвемо буквально "нешама де-нешама". Сукупність нешамот у Брія відносно нешамот Ацилута називатиметься "ґуфот", сукупність нешамот де-Єцира назвемо "левушим де-нешамот", а сукупність нешамот Асія буде називатися "гейхалот де-нешамот".

[253] Коментується текст наступного п.2.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Ор пнімі

3. **Бо сукупність властивостей нешамот в АК називатимемо коренем нешамот, сукупність властивостей нешамот Ацилута назвемо буквально "нешама де-нешама".** Також і тут рав каже лише про властивість міри рівня, - за прикладом того, що ми роз'яснили про чотири бхіни ХУБ ТУМ де-АК. І вже роз'яснено вище (у гл.3, п.2 зі слова "Однак"), що чотири властивості Ацилуту приходять від відбитого світла, яке піднімається від екрану бхіни ґімел, а тому рівень десяти сфірот світу Ацилут починається тільки від Хохми, званої нешамою. Внаслідок цього у світі Ацилут всі його властивості від рош і до сіюма вважаються Хохмою та нешамою. І це те, про що мовить рав, що сукупність властивостей нешамот Ацилута, тобто Хохма, - це властивості нешамот де-нешамот у всіх світах, - а саме для властивостей Хохми, по відношенню до сфірот Хохма у всіх світах. І так само ґуфот Ацилута будуть називатися нешамот де-ґуфот всіх світів, і аналогічно - левуш Ацилута, а так само - гейхалот де-Ацилут. І це з тієї причини, що всі вони виходять за допомогою облачання у відбите світло бхіни ґімел, яке вдягає (пряме світло) до рівня Хохми.

Ґуфім де-АК – це корені ґуфім; ґуфім Ацилута - це нешамот де-ґуфім; (ґуфім) де-Брія - це сутність ґуфім; ґуфім де-Єцира - це левушим де-ґуфім; ґуфім де-Асія - це гейхалот де-ґуфім; всі ґуфім АК та АБЄА пов'язані один з одним подібно до вищого Адама, в ґуф якого вдягнені корінь і нешама, тощо.

3) І так само сукупність властивостей ґуфот де-АК називатиметься коренем ґуфот. Сукупність властивостей ґуфот Ацилута називатиметься "нешамот де-ґуфот". Сукупність властивостей ґуфот де-Брія називатиметься "ґуфот де-ґуфот", сукупність властивостей ґуфот де-Єцира називатиметься "левушим де-ґуфот", а сукупність властивостей ґуфот де-Асія називатиметься "гейхалот де-ґуфот".

Ор пнімі

4. **І так само сукупність властивостей ґуфот де-АК називатиметься коренем ґуфот.** Це також з причини величини рівня, бо у всіх десяти сфірот де-Брія є (облачення світла) лише рівня Біни, - тобто у відбите світло екрана рівня бет (гл.3 п.4[254]), і тому всі ступені в ньому (тобто у світі Брія) вважаються властивостями, які називаються "ґуфот". І навіть Малхут в Брія, - це властивість Біни для Малхіют[255] у всіх світах через роз'яснену причину. За прикладом цього зрозумій, що всі властивості світу Єцира вважаються левушим, а саме Зеїр Анпіном у всіх світах, оскільки приходять від відбитого світла бхіни алеф, рівень якого до Зеїр Анпіна, званого "левуш". І так само - у світі Асія: всі її властивості - це гейхалот, тобто самої Малхут, без міри рівня. І подібно до цього зрозумій все продовження слів рава, і не будемо більше подовжувати (але тут у Внутрішньому споглядданні ми розширимо пояснення).

І таким же чином левушим у всіх світах АК та АБЄА пов'язані один з одним і стають як вищий Адам, в ґуф якого вдягнуті нешама і корінь, а він одягнений у левушим та мешкає в гейхалі

4) І так само сукупність властивостей левушим де-АК буде називатися коренем левушим. Сукупність левушим Ацилута називатиметься "нешамот де-левушим", сукупність властивостей левушим де-Брія буде названа "ґуфот де-левушим", сукупність властивостей левушим де-Єцира буде називатися "левушим де-левушим", а сукупність левушим де-Асія буде "гейхалот де-левушим".

І так само гейхалот у всіх світах АК та АБЄА пов'язані разом, як вищий Адам, в ґуф якого вдягнуті, - і т.д.

5) Сукупність властивостей гейхалот де-АК називатиметься коренем нешамот эйхалот, сукупність властивостей эйхалот Ацилута буде названа "нешамот эйхалот", сукупність эйхалот де-Брія буде називатися "ґуфот де-эйхалот", сукупність властивостей эйхалот

[254] Так в оригіналі, вірогідно йдеться про п.6 цієї глави.
[255] Мн. слова «Малхут».

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

де-Єцира назветься "левушим де-гейхалот", а сукупність гейхалот де-Асія буде названа "гейхалот де-гейхалот".

ШНІҐЛЕ[256] де-АК - це корені для НІҐЛЕ в АБЄА; ШНІҐЛЕ Ацилута - це нешамот в НІҐЛЕ, які в АК та БЄА; ШНІҐЛЕ де-Брія - це ґуфім в ШНІҐЛЕ, що в АК та АЕА[257]; ШНІҐЛЕ де-Єцира - це левушим в ШНІҐЛЕ, які в АК та АБА[258]; ШНІҐЛЕ де-Асія - це гейхалот в ШНІҐЛЕ, що в АК та АБЕ[259]

6) І коли говоритимемо про все це в загальному, буде так, що п'ять властивостей АК - це корені серед нешамот, серед ґуфім, серед левушим та серед гейхалот. П'ять властивостей Ацилута - це нешамот серед коренів, серед нешамот, серед ґуфім, серед левушим та серед гейхалот. П'ять властивостей де-Брія - це ґуфім серед коренів, серед нешамот, серед ґуфім, серед левушим та серед гейхалот. П'ять властивостей де-Єцира - це левушим серед коренів, серед нешамот, серед ґуфім, серед левушим та серед гейхалот. А п'ять властивостей де-Асія - це гейхалот серед коренів, серед нешамот, серед ґуфім, серед левушим та серед гейхалот.

Питання 216

Брія зветься "ґуф", оскільки отримує від Ацилута, як тіло від душі

7) І тепер зрозумієш те, що сказали мудреці: "Дружина є подібною до тіла"[260]. Бо Брія - це "дружина" Ацилута, адже це Хохма і Біна, як сказано вище. І хоча в Брія теж є нешамот, вони називаються ґуфот відносно нешамот Ацилута, бо подібно до того, як дружина отримує від свого чоловіка, так ґуф отримує від нешами. І також сказали мудреці, що дім - це лише дружина[261]. Це в Асія, оскільки Асія - це дім (байт) і чертог (гейхаль) усіх п'яти властивостей. Так от, Асія - "дружина" Єцира, як відомо, і все це: "дім - це лише дружина" у властивості Асія. І подібно до цього у властивостей Асія в кожному світі буде назва "домом" для цього світу. А властивість Брія в будь-якому світі буде іменуватися ґуфом для цього світу.

Інший підхід: світла в АК, тобто нешамот у ньому, називаються "єхіда"; нешамот Ацилута називаються "хая"; нешамот де-Брія називаються "нешамот"; нешамот де-Єцира називаються "руах"; нешамот де-Асія називаються "нефеш"

8) Якщо побажаєш, обери інший підхід: всі світла АК називаються "єхіда", світла Ацилута - це "хая", світла Брія - це "нешама", світла Єцира - це "руах", а світла Асія - це "нефеш".

Питання 216

І подібно до цього в ґуфім, левушим, гейхалот в АК та АБЄА: ґуфім в АК - це єхіда де-ґуфім АБЄА, в Ацилуті - хая, і т.д.; і так само - в левушим, бо левушим АК - це єхіда де-левушим АБЄА, левушим Ацилута - це хая де-левушим АК та БЄА тощо.

9) І подібно до цього - в левушим в кожному світі, в ґуфім та в гейхалот. Бо всі левушим де-АК - це один вищий левуш з усіх п'яти левушим, а всі левушим Ацилута - це другий левуш тощо.

ШНІҐЛЕ - це ЙХАНРАН[262], тобто світла сфірот КАХАБ ТУМ

10) І цей підхід - початковий підхід, бо нефеш називається "гейхаль", руах - "левуш", нешама - "ґуф", хая - "нешама", єхіда - "корінь нешами". Виходить, що все сказане вище - це деталі в кожному світі, як то: світло Кетера Ацилута називається коренем нешами і називається єхіда; світло Хохми Ацилута називається нешамою в нешамі, і називається хая; світло Біни Ацилута називається ґуфом і називається нешама; світло Тіферет Ацил-

---

[256] Абревіатура слів: шореш, нешама, ґуф, левуш, ейхаль.
[257] Абревіатура слів: Ацилут, Єцира, Асія.
[258] Абревіатура слів: Ацилут, Брія, Асія.
[259] Абревіатура слів: Ацилут, Брія, Єцира.
[260] Трактат Брахот, 35/2.
[261] Ймовірно у трактаті Сангедрін.
[262] Абревіатура слів: єхіда, хая, нешама, руах, нефеш.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

лута називається левуш і називається руах; світло Малхут Ацилута називається гейхаль та називається нефеш. І подібно до цього - в деталях деталей. І досить тому, хто розуміє.

Питання 72, 93

Кожна сфіра з КАХАБ ТУМ у світах АК та АБЄА поділяється на п'ять властивостей ШНІҐЛЕ

11) Однак звичайне правило, - (саме) коротке з усіх, - в тому, що в кожній з десяти сфірот Ацилута, і в Кетері теж, є корінь, нешама, ґуф, левуш, гейхаль. І подібно до цього - в БЄА, і так само - в АК, який є коренем для всіх АБЄА.

Питання 175

АК та АБЄА - це п'ять категорій в імені АВАЯ, які включають один одного, і є в кожній з них АК та АБЄА; і це п'ять властивостей в АВАЯ, і це ШНІҐЛЕ, і це двадцять п'ять властивостей

12) Виходить, що все те, що створене - це одна АВАЯ, що складається з п'яти властивостей, а саме: верхній штрих (літери) йуд - в АК; йуд - в Ацилуті, гей - в Брія, вав - в Єцира, гей - в Асія. І кожна з цих властивостей складається з усіх п'яти, бо у верхньому штриху (літери) йуд, яка в АК, є одна АВАЯ з п'яти інших властивостей, і це п'ять згаданих категорій в самому АК, - його АК та АБЄА. І це п'ять властивостей, а саме: корінь, нешама, ґуф, левуш та гейхаль. І так само в йуд Ацилута є одна АВАЯ, що містить усі п'ять властивостей. І подібними до цього є інші літери в БЄА. Таким чином, це п'ять букв, кожна з яких складається з них, і це двадцять п'ять властивостей.

Кожна з цих двадцяти п'яти властивостей поділяється ще на п'ять властивостей ШНІҐЛЕ, і в кожному з них є десять сфірот, а кожна сфіра поділена на п'ять парцуфів, які являють собою ШНІҐЛЕ

13) Потім, подібно до цього, є інша спільність, де кожна з них складається з усіх двадцяти п'яти властивостей. І вона (полягає) в тому, що в йуд Ацилута є одна АВАЯ, яка складається з усіх п'яти властивостей, а кожна властивість з п'яти включає п'ять, і це: десять сфірот кореня, десять сфірот нешами, десять сфірот ґуфа, десять сфірот левуша і десять сфірот гейхаля. У подібності до цього - верхній штрих (букви) йуд в АК, йуд в Ацилуті, і так само - в літері гей в Брія, і в літері вав в Єцира, і т.д. Виходить, що це коротко так: АК - це верхній штрих йуд, і в ньому є одна АВАЯ, котра містить п'ять властивостей: корінь, нешаму, ґуф, левуш і гейхаль. І всі ці властивості складаються з п'яти, а саме: десяти сфірот кореня, десяти сфірот нешами, десяти сфірот ґуфа, десяти сфірот левуша і десяти сфірот гейхаля. І кожна сфіра з цих десяти сфірот містить п'ять парцуфів, якими є корінь та АБЄА.

Глава 10

роз'яснює, що левуш та гейхаль відокремилися від кореня, нешами та ґуфа, і стали оточуючими, а також роз'яснює АК та АБЄА, НАРАНХ, та АСМАБ[263]

Корінь, нешама та ґуфім злиті один з одним; левуш та гейхаль відокремлені від них

***1) А тепер поговоримо про властивості кожного зі світів. Знай, що корінь, нешамот та ґуфім - це єдина категорія: між ними немає розділення. Але левушим та гейхалот - це дві властивості, які відокремлені від трьох згаданих властивостей. А між тими двома, якими є ґуфім і левушим, - там відділ кліпот, і вони буквально злиті з ахор[264] світла ґуфа.** Питання 82

*Дерево життя, врата 42, гл.3

Ор пнімі

[263] Абревіатура слів: АБ, САҐ, МА, БОН.

[264] Також "ахораїм"; досл.: задня частина, зворотна сторона. У кабалі - частина у духовному об'єкті, через яку не може бути отримане чи віддане світло.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

1. **Знай, що корінь, нешамот та ґуфім - це єдина категорія: між ними немає розділення. Але левушим та гейхалот - це дві властивості, які відокремлені від трьох згаданих властивостей.** Є тут у словах рава дуже глибокий і значний сенс, бо це таємниця другого скорочення, що відбулося в НЕГІ де-АК. Равом (у Дереві життя, врата 8, гл.2) роз'яснено, що друге скорочення є таємницею поєднання міри милосердя з (мірою) суду. Це питання докладно розібране також у моїй книзі (Панім масбірот, гілка 15, - вивчи там уважно), а тут - скоротимо. Справа в тому, що з чотирьох бхінот лише бхіна далет називається мірою суду з тієї причини, що на неї було (зроблене) перше скорочення, як написано вище у попередніх поясненнях. А в трьох перших бхінот не було жодного скорочення і тому вони називаються мірами милосердя. Однак у другому скороченні АК відбулося сполучення та поєднання бхіни далет і бхіни бет, в таємниці сказаного в Писанні: "І підуть вони обидві"[265], оскільки Малхут і Зеїр Анпін піднялися в Біну. І виходить, що міра суду, яка є бхіною далет, підсолоджена мірою милосердя, якою є бхіна бет. Таким чином, у першому скороченні була скорочена лише сама бхіна далет, а в другому скороченні через поєднання з Малхут була скорочена також і Біна. Це сталося в НЕГІ де-АК - від його табуру і нижче. І тому ті десять сфірот, які вийшли у поєднанні з мірою суду, названі ім'ям "світ Некудім" - за назвою підйому Малхут, яка називається "некуда" (точка)".

Тому вважається, що у світі Некудім Зеїр Анпін та Малхут відокремилися від чотирьох властивостей ХУБ ТУМ. Адже після того, як бхіна далет піднялася в місце Біни і стала там екраном, вище світло припиняється на Малхут у Біні, і не розповсюджується до Зеїр Анпіна, званого левушем, та Малхут, що іменована эйхалем, оскільки вони знаходяться нижче за Біну.

І це те, про що сказано равом: "Знай, що корінь, нешамот і ґуфім - це єдина категорія: між ними немає розділення. Але левушим та гейхалот - це дві властивості, які відокремлені від трьох згаданих властивостей". Кінець цитати. Іншими словами, через екран, встановлений в кінці Біни, світло там припиняється, а звідти і далі у всіх світах вище світло у внутрішню (властивість) цих Зеїр Анпіна та Малхут не приходить. Внаслідок цього вони виходять у властивість оточуючих келім, тобто тих, які одержують світло здалеку, бо вище світло в них більше не вдягається. І левуш - це клі для оточуючого світла хая, а гейхаль - це клі для оточуючого світла єхіда.

Зі сказаного зрозумій, що ті Зеїр Анпін і Малхут, які перебувають у чотирьох властивостях в кожному світі від світу Некудім і нижче, вважаються окремими (властивостями) Біни, і тому вище світло вдягається в їхнє внутрішнє теж. Однак Зеїр Анпін і Малхут спільності, - тобто нижче від Біни, - відокремилися від внутрішніх келім, в які вдягнуті нешама, руах і нефеш прямого світла, і стали оточуючими келім (для оточуючих світел) хая та єхіда.

Питання 59, 175-177, 184

Корінь, нешама, ґуф - це внутрішні келім, у яких кожний більш зовнішній - більш гірший; левуш та гейхаль - це оточуючі келім, у яких кожний більш зовнішній - важливіший; тому кліпот знаходяться між ґуфом і левушем, - там, де місце пітьми та є найгіршим

2) Причина цього в тому, що у трьох внутрішніх властивостях є внутрішнє світло, а найгірше у внутрішньому світлі виходить всередині шкіри[266] і там завершується. Оточуюче світло - навпаки: зовнішнє (світло) більш велике, як відомо. Виходить, що оточуюче світло в левуші, більш внутрішнє, злите із ґуфом, - воно найменше з наявних в них. Тому кліпот там приліплені посередині, - у місці, де немає ні внутрішнього ані оточуючого світла, і воно називається місцем пітьми. І так це в кожному світі, - у властивості кліпот, що в тому світі. Питання 88

Ор пнімі

2. **Оточуюче світло - навпаки: зовнішнє (світло) більш велике, як відомо.** Це докладно роз'яснено у Внутрішньому споглядання (частини другий, гл.1, п.7). А з роз'ясненого зможеш самостійно зрозуміти все продовження слів рава і немає потреби продовжувати (пояснення).

[265] Писання, Рут, 1:19.
[266] У кабалі - це Малхут ґуфа, сфірот якого, що розташовані зсередини назовні, визначаються назвами: Кетер - моха (мозок), Хохма - ацамот (кістки), Біна – ґідім (судини), Зеїр Анпін - басар (плоть), Малхут - ор (шкіра).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 65, 230-231

Коли АК та АБЄА вдягаються один в одного, кожен з них одягається лише в три властивості: корінь, нешаму і ґуф, що злиті разом; а десять сфірот ґуфа в десять сфірот левушим не вдягаються

3) Однак після того, як ми пояснили це в деталях, поговоримо про спільність. Так ось, як відомо, у внутрішній частині АК - Ейн соф, вдягнутий в корені нешамот його десяти сфірот, а вони вдягнені в категорію нешамот всіх десяти сфірот в ньому. Ті ж одягаються в десять сфірот властивості ґуфа АК. І, здавалося б, десять сфірот ґуфа (мають) бути вдягнуті в десять сфірот левушим. Однак це не так зі згаданої причини, а три властивості Атіка Ацилута оточують ці три властивості АК.

Корінь, нешама і ґуф де-АК одягаються всередину кореня, нешами і ґуфа Атіка Ацилута, а корінь, нешама і ґуф Атіка Ацилута вдягаються в корінь, нешаму і ґуф Аріх Анпіна Ацилута; корінь, нешама і ґуф Аріх Анпіна вдягаються в Абу, - і так далі, подібно до цього

4) Яким чином? Десять сфірот ґуфот де-АК одягаються всередину десяти сфірот коренів нешамот десяти сфірот Атіка Ацилута, ті вдягаються в десять сфірот властивості нешамот Атіка Ацилута, а ці, (в свою чергу) вдягнуті у десять сфірот ґуфот Атіка Ацилута. І в подібності до цього властивості коренів, нешамот і ґуфім Аріх Анпіна вдягаються на ґуфот Атіка. І так само три властивості Аби вдягаються на Аріх Анпін. Так само й три властивості Іми - на Абу, три властивості Зеїр Анпіна - на Іму, а три властивості парцуфа Нукви - на Зеїр Анпін. Таким чином тепер сповнюються всі рівні ґуфот аж до Нукви Зеїр Анпіна.

Питання 185

АК та АБЄА включені один до одного, і є АК та АБЄА в АК, АК та АБЄА в Ацилуті, АК та АБЄА в Брія, а також - в Єцира і в Асія; Аріх Анпін - це рівень АК, який є незбагненним, Аба - це Ацилут, Іма - це Брія, Зеїр Анпін - Єцира, Нуква - Асія; з Ацилута походять нешамот, з Брія - рухот, з Єцира - малахім, з Асія – офанім

5) Знай, що світ Ацилут складається з чотирьох світів АБЄА. Так само і Брія містить усі АБЄА, і так само - Єцира та Асія. Це таким чином: Аба - це Ацилут, Іма – Брія, Зеїр Анпін - Єцира, а Нуква - Асія. Але ступінь Аріх Анпіна у кожному зі світів не проявлений, оскільки дуже прихований. Так ось, зі світу Ацилут - нешамот, із Брія - рухін кадішин[267], з Єцира - малахім[268], з Асія - офанім. Питання 218
*Дерево життя, врата 42, врата 2, гл.4

Ор пнімі

3. **Зі світу Ацилут - нешамот, з Брія - рухін кадішин, з Єцира - малахім, з Асія - офанім.** Нешамот - це властивості світу Брія, рухін - властивості світу Єцира, нефашот - властивості світу Асія. І це те, що написано равом: "Зі світу Ацилут - нешамот", - тобто нешамот, які в Брія, наділяються від світу Ацилут благом у світі Брія; "з Брія - рухін" іншими словами рухін, які в Єцира, отримують там достаток зі світу Брія. Бо від зівуґа ЗОН Ацилута наділяються нешамот праведників, які перебувають в Брія, а від зівуґа ЗОН де-Брія наділяються рухін, що перебувають в Єцира.

Людина включає нефеш, руах, нешама, хая від чотирьох світів АБЄА; у кожній властивості з них присутні нефеш, руах, нешама, хая; і нешама де-нефеш більш важлива, ніж світло нефеш де-руах

6) Так ось, людина включає чотири світи, і якщо вона удостоїлася лише нефеш де-Асія, а потім згрішила і завдала їй шкоди, то вводять її в кліпот та кажуть їй: "Комар перевершує тебе, бо комар не чинив дії, яка поєднує з кліпою". Але якщо не грішила, тоді вона - як офаним. Іноді буває так, що є в неї лише властивість нефеш, але вона важливіша за того, в кому є властивість руаха, - як, наприклад, коли є в неї властивість нешами в нефеш. Як відомо, кожний світ містить в собі всі чотири (світи). І оскільки ця людина

[267] Досл.: святі духи.
[268] Досл.: ангели.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

поступово починає просвічуватися та виправлятися, відразу світить в ній властивість нешами, яка в руаху світу Єцира, хоч і не вдягається в неї повністю, бо не може вдягатися в неї повністю доти, доки (людина) остаточно не виправить свою нефеш. Однак та людина, в якій ступінь руаха, але це властивість нефеш в руаху Єцира, зрозуміло, що вона у цій властивості є гіршою.

Ор пнімі

4. **Є в неї лише властивість нефеш, але вона важливіша за того, в кому є властивість руаха.** Таким є правило: нефеш ступеня для нижнього щодо нього ступеня вважається властивістю руаха; руах вищого вважається для нижнього властивістю нешами; нешама вищого - це хая для нижнього, а хая вищого - це як єхіда для нижнього.

І відповідно до цього буде зрозумілим, що нефеш де-руах вважається руахом для ступеня нефеш. А руах де-руах вважається нешамою для ступеня нефеш, - і так далі, подібно до цього. Тому написано равом: "Іноді буває так, що є в неї лише властивість нефеш, але вона важливіша за того, в кому є властивість руаха". Він хоче сказати, що той, у кого є нешама де-нефеш, важливіший, ніж той, у якого є нефеш де-руах. І це тому, що нешама де-нефеш має таке ж значення, як руах де-руах, і важливіша за нефеш де-руах.

Питання 234

Можна удостоїтися нефеш Ацилута і навіть більш високого (ступеня), а той, хто удостоївся руаха Єсода Ацилута буде "чоловіком Шхіни"

7) Також можливо, що буде у людини нефеш Ацилута, і навіть вище. А якщо буде в неї рівень руаха від властивості Єсода Ацилута, то буде "чоловіком Матроніти"[269] **і буде називатися людиною Творця**[270]**.**

Питання 233

АВАЯ у наповненні АБ - це таємниця йуд АВАЯ, який є аспектом Ацилуту; у наповненні САҐ - це таємниця першої гей АВАЯ, і це аспект Брія; у наповненні МА - це таємниця вав де-АВАЯ, і це аспект Єцира; у наповненні БОН - це таємниця нижньої гей АВАЯ, і це аспект Асія

8) Чотири літери АВАЯ в чотирьох світах Ацилут, Брія, Єцира, Асія: йуд - в Ацилуті, таємниця імені АБ де-йудін, бо: "всіх їх у мудрості створив"; гей - в Брія, ім'я САҐ, бо: "Іма гніздиться на престолі"; вав - в Єцира, ім'я МА, бо: "шість сфірот гніздяться в Єцира"; нижня гей - в Асія, ім'я БОН, бо: "Малхут гніздиться в офані".
*Там же, у Дереві життя, врата 42, врата 2, кінець гл.4

Ор пнімі

5. **АБ де-йудін, бо: "всіх їх у мудрості створив".** Є чотири наповнення в йуд-гей, вав-гей (тобто в АВАЯ):
1) наповнення "йуд", - "יוד הי ויו הי", - в ґематрії "АБ אב"(72);
2) наповнення "йуд" та "алеф", - "יוד הי ואו הי", - в ґематрії "САҐ סג"(63);
3) наповнення "алеф", - "יוד הא ואו הא", - в ґематрії "МА מה"(45);
4) наповнення "гей", - у ґематрії "БОН בן"(52).

Наповнення АБ вказує на Хохму, яка являє собою йуд де-АВАЯ; наповнення САҐ вказує на Біну, і це гей де-АВАЯ; наповнення МА вказує на Зеїр Анпін, вав де-АВАЯ; наповнення БОН вказує на Малхут, нижню гей де-АВАЯ.

[269] Це слово іноді використовується в кабалі як синонім слів "Шхіна" та "Малхут".
[270] Словосполучення "איש אלקים" може бути також перекладено як "Людина-Бог". Згідно з Торою, таке ім'я мав Моше по відношенню до Фараона. Див. Тора, Шмот, 7:1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Глава 11

пояснює розповсюдження світла Ейн соф, благословенний Він, для створення келім у чотирьох бхінот авіют через образи органів людини, і це око, вухо, ніс, рот[271]: кожний більш "тонкий" (орган) - більш важливий; очі (ейнаїм) - це бхіна алеф, вухо (озен) - бхіна бет, ніс (хотем) - бхіна ґімел, рот (пе) - бхіна далет

В Ейн соф зовсім немає образу та осягнення, і для створення світу протягуються численні розповсюдження, щоб вони були коренями та джерелами в світі Ацилут

***1) Відомо, що в Ейн соф зовсім немає жодного образу, не дай Боже, і коли піднявся (Всевишній) в думці своїй створити світ, по порядку утворення почали простягатися з нього численні розповсюдження світел створення для того, щоби вони стали властивостями коренів і джерел у Ацилута, який має бути створений потім.**
*Врата передмов, стор.31, друге тлумачення АК

Ор пнімі

1.**Почали простягатися з нього численні розповсюдження світел створення.** Розповсюдження світел, - тобто подібно до того, що згадано вище в словах рава (гл.1, п.3): розповсюдження Ейн соф, благословенний Він, для створення келім завдяки зіву ґ де-акаа та підйому відбитого світла. Вивчи там уважно. Тут він каже, що відразу ж у світі АК почали простягатися з нього численні розповсюдження світла завдяки зіву ґ де-акаа, щоби створити двадцять п'ять парцуфів у цьому світі. І ці двадцять п'ять парцуфів АК "будуть властивостями коренів та джерел в Ацилуті, який буде створений потім", - тобто для двадцяти п'яти парцуфів, які будуть створені в світі Ацилут. І це те, про що написано равом: "численні розповсюдження світла створення для того, щоб вони стали властивостями коренів і джерел у Ацилута", як буде продовжене його пояснення нам.

Будь-який об'єкт (являє собою) чотири основи, котрі є чотирма літерами: "йуд-гей", "вав-гей", і це РАШРАД[272]; і це ж хая, нешама, руах, нефеш; і це таємниця (понять) ейнаїм, озен, хотем, пе

2) Поговоримо про це, використовуючи алегорію та уподібнення. Вже знаєш, що у кожному (сприйнятті) є чотири основи: бачення, слухання, нюхання, говоріння. Вони ж - чотири літери АВАЯ, і це властивості: нешама в нешамі, нешама, руах, нефеш. Почнемо пояснювати зі ступеня нешама, а потім повернемося до попереднього.

Питання 24, 99

В АХАП[273] є евель[274] та руах, - на кожному (ступені) більш численні: в озені евель малий, в хотемі він сильніший, а в пе - найсильніший

3) Ось, органи ознаїм[275]. Усередині них, безумовно, є тонкий руах. І доказ цього в тому, що якщо людина добре заткне своє вухо пальцем, вона почує всередині нього ніби сильний гул. Це через ув'язненого в ньому руаха, який бажає вийти і не може. Ступінь, що йде за ним - це орган хотем, з нього виходить руах більш відчутний, ніж виходить з озена. Наступний за ним ступінь - це орган пе, бо з нього виходять евель та руах, найсильніші з усіх.

Ор пнімі

2. **Ось, органи ознаїм. Усередині них, безумовно, є тонкий руах.** Знай, що відбите світло, яке повернуте на своє місце за допомогою зіву ґ а де-акаа, як написано вище в словах рава (гл.1, п.3), називається евелем, що виходить з парцуфа, або руахом, який виходить з парцуфа. Тобто він (евель) не може вдягтися в нього (в парцуф) через перешкоджаючу силу екрана, що

[271] Мова йде не про самі органи людського тіла, а про відчуття, які вони генерують та передають свідомості: зір, слух, нюх та смак (тактильні відчуття) чи говоріння.
[272] Абревіатура слів: реія (зір, бачення), шмія (слух, слухання), реах (запах, нюх), дібур (говоріння, мовлення).
[273] Абревіатура слів: озен, хотем, пе.
[274] Досл.: пара, дихання з рота.
[275] Мн. слова "озен".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

знаходиться там, а тому змушений вийти з нього та повернутися на своє місце (див. частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 2).

Ще необхідно знати, що існують п'ять властивостей сукупності всієї реальності після скорочення, які називаються: АК, Ацилут, Брія, Єцира, Асія, і це п'ять рівнів один під одним - від рівня Кетера до Малхут. Причина цього - стоншення екрану (див. частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 17), бо внаслідок того, що очистився екран бхіни далет, який використовується в АК, і залишилася в авіют бхіна ґімел, вийшли оновлені десять сфірот на рівні Хохми, звані Ацилутом. А оскільки після цього очистився також екран бхіни ґімел і він залишився з авіют бхіни бет, народилися та вийшли десять нових сфірот на рівні Біни, звані Брія, і т.п. (як написано вище в словах рава, гл.4, п.3 і в ОП, п.9), - до тих пір, поки не очищується екран від усієї своєї авіют та не залишається в ньому тільки її корінь. І тоді немає там більше зіткнення і немає ніякого рівня відбитого світла, внаслідок чого тут виходять десять сфірот лише у властивості Малхут, звані світом Асія. І буквально з тієї ж причини і в тому ж значенні, який роз'яснений щодо чотирьох мір рівнів спільності, якими є АК та АБЄА, в силу цього повинні вийти також п'ять рівнів десяти сфірот у кожному з цих світів, які називаються п'ятьма парцуфами: Аріх Анпіном, Абою , Імою, Зеїр Анпіном та Нуквою. Більше того, у кожному з цих парцуфів теж повинні вийти п'ять рівнів десяти сфірот один під одним до Малхут, іменовані: ґальґальта, ейнаїм, озен, хотем, пе, або КАХАБ, Зеїр Анпін і Малхут, або НАРАНХАЙ. І з цього питання все, що необхідне, буде роз'яснене тут у Внутрішньому споглядданні, бо тут - не місце для викладу подробиць через їхню довжину.

Сказано равом: "яке значення органу, така його витонченість"[276]. Пояснення. Клі, в яке одягається світло, що йому відповідає, називається ім'ям "орган", а ступінь тонкості або щільності органу вимірюється по авіют екрану, який використовується в цьому органі.

І тому місце використання екрану бхіни бет називається "тонкий орган", "і руах, що виходить з нього дуже тонкий", - тобто відбите світло, яке піднімається та повертається з цього клі, дуже тонке, бо не досягає ані Кетера, ані Хохми, - лише Біни. Тому й рівень цих десяти сфірот - до Біни.

Сказане (равом): "Ступінь, що йде за ним - це орган хотем, з нього виходить руах, більш відчутний, ніж виходить з озена", (означає), що місце використання екрану бхіни ґімел має назву "хотем", а "руах, який виходить з нього" - це відбите світло, котре повернуте назад та виходить з цього клі. Його рівень більший і досягає Хохми. Тому рівень десяти сфірот хотема - до Хохми. Сказано: "Наступний за ним ступінь - це орган пе, бо з нього виходять евель та руах, найсильніші з усіх". Адже місце використання екрану бхіни далет називається "пе", - евель, що виходить з нього, а це таємниця відштовхнутого від нього та піднятого нагору відбитого світла, найбільш сильний з усіх, оскільки його міра є повною і досягає Кетера. І тому ці десять сфірот мають рівень Кетера.

Питання 29-30, 96

Ознаїм - це Біна, бхіна бет, авіют якої мала, і це нешама; хотем - це Зеїр Анпін, авіют якого бхіна ґімел, більш щільна, і це руах; пе - це Малхут, авіют бхіни далет, найщільнішої з усіх, і це світло нефеш

4) Бо яке значення органу, така його витонченість. Так, ознаїм - це властивість Біни, яка є найтоншою, і тому руах, що виходить з них, дуже тонкий. І так само орган хотем тонше, ніж орган пе. Так ось, використовуючи алегорію, можна сказати, що руах, який виходить з озена, називається нешамою, з хотема - називається руахом, а з пе - нефеш. Питання 47, 94

Ор пнімі

3. **Руах, що виходить з озена, називається нешамою, з хотема - називається руахом, а з пе - нефеш.** Незважаючи на те, що десять сфірот, які приходять від зівуґа де-акаа на екран у пе, мають рівень клі Кетера, і це світло єхіда, а в хотемі - рівень клі Хохми, і це світло хая, і т.п., разом з тим, облачання світел відбувається не в такому порядку, а в протилежному, бо

[276] Цитата з п.4.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

найважливіше світло вдягається у найбільш чисте клі. Таким чином, світло єхіда вдягається лише в найчистіше з усіх клі, яке називається Кетером або ґальґальтою. Світло хая вдягається тільки в клі Хохми, яке є бхіною алеф, котра зветься ейнаїм. Світло нешама вдягається тільки в клі Біни, що є бхіною бет і зветься озен. Світло руах одягається лише в клі Зеїр Анпіна, тобто бхіни ґімел, іменованої хотем. Світло нефеш одягається в клі Малхут, і це бхіна далет, звана пе.

Таке правило: "Будь-хто з тих, хто дає, потребує найбільш щільної властивості, а кожен одержувач повинен отримувати в найбільш тонку властивість". Це означає, що для притягання вищого світла, яке наділяє благом нижнього, необхідно аби в нижнього була найбільш щільна властивість екрану та клі: в кожного, у кого щільніший екран, міра відбитого світла, яка виходить з нього, є більшою, та виявляється, що воно досягає вищого рівня. Тому якщо у нижнього є екран лише бхіни ґімел, йому бракує рівня єхіда, а є в нього лише рівень хая, і т.п. Однак отримання нижнім (відбувається) завжди в найтоншу властивість, - тобто світло, яке наділяє його благом, одягається лише у найбільш чисту властивість, і будь-яке важливіше світло потребує більш тонкого клі. І я вже докладно роз'яснив це у Внутрішньому споглядання другої частини (вивчи там уважно п.87).

Бачення - це таємниця світла хая; в ейнаїм немає справжнього евеля, подібного до того, як в АХАП, і це таємниця дуже тонкої авіют бхіни алеф

***5) Так ось, пояснимо, що із самої властивості бачення створюється нешама в нешамі. Але знай, що властивість бачення не є категорією справжнього евеля, що виходить з аїн, як це в озена, хотема і пе, коли нешама, руах і нефеш - це справжні евелі, що розповсюджуються від них уніз.** Питання 80
*У тому ж тлумаченні, в його кінці

Ор пнімі

4.**Справжні евелі, що розповсюджуються від них уніз.** Цим (рав) вказує нам, що сила авіют екрана визначається нами лише при розповсюдженні світла згори вниз (як написано вище в гл.4 п.50). Бо після кожного зіву'а де-акаа, коли піднімається відбите світло та вдягає десять сфірот прямого світла від Малхут і вгору у властивості десяти сфірот рош та кореня чотирьох бхінот, після цього воно знову спускається і розповсюджується від Малхут і нижче в тій же мірі рівня, яка є у нього в десяти сфірот рош знизу вгору. Вивчи там уважно. Так ось, відбите світло, що піднімається знизу вгору, не проводить з собою туди ніякої авіют, як написано там. Однак ті десять сфірот, які розповсюджуються згори вниз, повністю обмежені мірою та межею рівня екрану, оскільки екран - це весь їхній корінь.

Эвель в эйнаим, - це клі оточуючого світла хая, їхнє пряме світло розповсюджується вниз як споглядання[277]*, і це таємниця зіву'а де-акаа*

6) Але в ейнаїм це не так, бо їхній власний евель залишається на своєму місці у властивості оточуючого світла, яке зветься нешама в нешамі. Однак є в нього певна реальність, яка походить від нього, - і це таємниця бачення та споглядання, але це не справжній евель, який протягується вниз. І тому від цієї властивості бачення створюються келім, які називаються ґуфом. Однак властивість самого евеля (органу) аїн дуже внутрішня, і не може продовжитися і розповсюдитися уніз. Питання 76, 89

Ор пнімі

5. **Але в ейнаїм це не так, бо їхній власний евель залишається на своєму місці у властивості оточуючого світла, яке зветься нешама в нешамі.** Пояснення. Авіют бхіни алеф, що називається ейнаїм, дуже слабка. І це з причини, яка роз'яснена в Ор пнімі (частини першої, гл.1, п.50, зі слів "Сенс обов'язковості"). Поняття авіют у будь-якому неецалі означає бажання отримувати, і цим він відрізняється від вищого світла, у якого бажання отримувати немає. Вивчи там уважно. Тому знаходимо, що авіют у бхіни алеф слабка, оскільки протягується до неї від вищої сили, адже бажання віддачі у вищому - це закон, який зобов'язує нижнього мати

[277] Івр.: гістаклут הסתכלות; також "спостереження".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

бажання отримати благо. І тому це не вважається у нижнього зміною форми та авіют доти, доки не розкриється в ньому бажання внаслідок його власного пробудження, - а саме в бхіні бет (вивчи там зараз уважно).

І тому зівуґ де-акаа для світла ейнаїм, якими є бхіна алеф, не характерний, оскільки відбите світло, а це евель, який (мав би) вийти в бхіні алеф, залишається на своєму місці. Іншими словами, він (тобто світло ейнаїм) не виходить з неї в таємниці відбитого світла. І це те, про що написано равом: "Але в ейнаїм це не так, бо їхній власний евель залишається на своєму місці".

Питання 127

6. **У властивості оточуючого світла, яке називається нешама в нешамі.** Тобто у світла Хохми немає клі, в яке воно могло би вдягнутися, оскільки в ейнаїм немає відбитого світла, котре являє собою властивість клі, як сказано вище в попередньому пункті. Тому світло Хохми залишається зовні і світить здалеку без облачання. Це світло називається світлом хая, або нешамою в нешамі.

Розповсюдження світла для створення келім, що є таємницею споглядання, виходить з эйнаим, але не з АХАП; і це таємниця світла Хохма

7) Внаслідок того, що це бачення виходить з ейнаїм, які є вищими за озен, хотем і пе, тому лише в одного цього створіння була сила творити й утворювати келім, і воно не потребувало свого власного відбитого світла. Що не так у більш нижніх озені, хотемі та пе, бо повинен був буквально поширитися їхній власний евель аби утворити та створити згадані властивості. І не утворюється в них жодної реальності окрім як в силу їхнього власного евеля.

Ор пнімі

7. **Внаслідок того, що це бачення виходить з ейнаїм, які є вищими за озен, хотем і пе, тому лише в одного цього створіння була сила творити й утворювати келім.** І ти повинен знати, що скорочення та екран створені відносно одного лише світла Хохма, але не по відношенню до світла хасадім (див. вище, частину першу, ОП, п.6). Тому розповсюдження Ейн соф для створення келім (про що сказано вище в словах рава, гл.1, п.3) за допомогою зівуґу де-акаа (здійснюється) лише у властивості світла Хохма, що називається баченням та споглядання. Бо лише це світло не отримує бхіна далет через екран і скорочення. Проте бхіні бет, Біні, яка є таємницею світла хасадім, властивість екрану зовсім не перешкоджає.

І це те, про що написано равом: "тому лише в одного цього створіння була сила творити й утворювати келім не зі свого власного відбитого світла. Що не так в АХАП". Тобто, як роз'яснено, лише у світла ейнаїм, званого баченням, на яке було скорочення, є зіткнення та відбите світло, яке є властивістю келім. Що не так в АХАП, основа світла яких - світло хасадім, у якого немає ніякого співударяння, а все те, що є характерним при зівузі де-акаа також і в АХАП, - це лише внаслідок світла Хохма, котре світить в них. Це називається спогляданням ейнаїм в АХАП, оскільки через світіння Хохми в них (тобто в хасадім), екран затримує також світла АХАП. І пам'ятай це.

Питання 124, 129

8. **Що не так у більш нижніх озені, хотемі та пе, бо повинен був буквально поширитися їхній власний евель аби утворити та створити згадані властивості.** Тобто - евелім[278], які розповсюджуються від них униз. Як написано вище в Ор пнімі цієї глави, п.4, це відбите світло, яке спускається зверху вниз. І це подібно до того, що написано про сфіру Малхут у Внутрішньому спогляданні (частини другої, п.109[279]): бхіна далет, яка тут іменується пе, нічого не отримує від прямого світла внаслідок екрану в ній, але після підйому відбитого світла від неї нагору, це відбите світло повертається, спускається від екрану вниз, розширює Малхут на десять сфірот від неї і вниз (як написано вище в гл.2, п.3), і вона отримує в них усю ту міру рівня десяти сфірот (прямого світла), яку вдягнуло відбите світло від Малхут і вище. Вивчи там уважно.

[278] Множина слова "евель".
[279] Вірогідно, посилання помилкове і слід дивитися п.110.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Буквально в подібності до цього келім озена і хотема не отримують нічого від евеля, тобто від відбитого світла, яке піднімається від них вгору. Бо коли екран стоншується від бхіни далет до бхіни ґімел, вважається, що Малхут піднялася на місце Зеїр Анпіна, тобто в хотем. Внаслідок цього екран перешкоджає (світлу) над клі хотема, щоби воно нічого не отримувало від прямого світла, а тому повертає це світло нагору, і це називається зівуґ де-акаа в бхіні ґімел. Раз так, то клі хотема не отримує нічого від прямого світла, оскільки воно йде від нього, але (отримує його) потім, після того, як відбите світло розповсюджується та спускається від хотема вниз, - як це написано про Малхут, що знаходиться на місці бхіни далет, тобто в пе. Подібно до цього і клі, зване озен: воно нічого не отримує від прямого світла зі згаданої причини, а лише за допомогою відбитого світла, що спускається від озена униз.

І це те, про що сказано равом: "Що не так у більш нижніх АХАП, бо повинен був буквально поширитися їх власний евель". Іншими словами, після того, як сам евель, тобто відбите світло, спустився і поширився зверху вниз, тоді вони (тобто АХАП) розповсюджуються в десяти сфірот та створюють келім отримання світла. Сказано: "І не утворюється в них жодної реальності, окрім як в силу їхнього власного евеля", - тобто в силу їхнього відбитого світла, званого евелем, який перевертається та спускається згори вниз.

Питання 126, 130, 139

Три евеля АХАП стали властивістю келім для нефеш, руаха, нешами

8) Проте внаслідок того, що у властивості аїн не було справжнього евеля, а лише саме бачення, тому з нього не були створені властивості келім. Що не так в озені, хотемі і пе, які навіть властивості келім не можуть створити без власного справжнього евеля. Але оскільки справжній евель (був), тому вони стали нефеш, руахом, нешамою.

Ор пнімі

9. **Проте внаслідок того, що у властивості аїн не було справжнього евеля, а лише бачення.** Як написано вище, бхіна алеф не піднімає евель, званий відбитим світлом, оскільки її авіют дуже слабка, і вона не здійснює зівуґа де-акаа. І це те, про що написано равом: "не було справжнього евеля, а лише саме бачення". Іншими словами, там немає відбитого світла, а тільки пряме світло, яке є світлом Хохма, котре зветься "бачення".

10. **З нього були створені властивості келім.** Тобто із самої властивості аїн не утворюється жодне клі, оскільки там немає евеля. Однак його удар створює келім в озені, хотемі, пе: якби не світло Хохма, зване баченням, не було б там зівуґа де-акаа, і не було б жодного клі також і в АХАП.

20. **Але оскільки справжній евель (був), тому вони стали нефеш, руахом, нешамою.** Бо евель бхіни далет, що розповсюджується від пе і нижче, утворює клі для нефеш, евель бхіни ґімел - для руаха, а евель бхіни бет - для нешами. Згадай тут зворотне значення між віддачою світла та його отриманням, що описано вище в Ор пнімі цієї глави, п.3.

Глава 12

роз'яснює зівуґ першого споглядання ейнаїм в АХАП, від якого створюються келім рош, та зівуґ другого споглядання, від якого створюються келім ґуфа

Зі світла споглядання в евелім нефеш, руаха та нешами, а це бхіна далет, бхіна ґімел і бхіна бет, створюються келім

1) Слід зрозуміти, що означає ці бачення та споглядання ейнаїм. Знай, що від погляду ейнаїм протягується споглядання у згадані нефеш, руах та нешаму. І внаслідок цього споглядання виникають келім. І це таємниця уривка: "І побачив Всесильний (ваєра Елогім ет[280]) світло, що хороше, та відокремив..."[281]. Бо руах і нешама називаються "світлом", а нефеш називається "ет", оскільки нефеш - це Малхут, і називається "ет".

[280] Прийменник, який виконує функцію вказівника на знахідний відмінок (що? кого?) наступного за ним слова.
[281] Тора, Берешит 1:4.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Ор пнімі

1. **Від бачення ейнаїм протягується споглядання у згадані нефеш, руах та нешаму.** Іншими словами це називається розповсюдженням світла Ейн соф до зівуґу де-акаа для створення келім, бо світло Ейн соф - це таємниця світла Хохма, і лише для нього характерна властивість удару.

Питання 36

2. **Руах і нешама називаються "світлом".** Тобто - властивості руаха та нешами прямого світла в їхній сутності до стоншення екрану та його підйому від бхіни далет до їхніх властивостей. Бо тоді немає в них нічого від властивостей клі, оскільки клі існує лише в бхіні далет, а три перші бхіни прямого світла вважаються тільки причинами розкриття клі, тобто бхіни далет, як написано вище (у Внутрішньому спогляданні частини другої, п.15), - вивчи там уважно.

І про це сказано равом: "руах і нешама", - тобто бхіна бет і бхіна ґімел, - "називаються "світлом", оскільки вони не вважаються келім, як роз'яснено там.

Питання 140, 151

"І побачив Всесильний" - це таємниця споглядання; "ет" - це нефеш; "світло" - це руах та нешама; "і відокремив" - створив келім, котрі являють собою властивість розділення та межі

2) І виходить, що при спогляданні Його, благословенного, поглядом в "ет світло", - і це нефеш, яка зветься "ет", але руах і нешама називаються "світло", - виходять келім. Вони розділюють та створюють відокремлення, кордон і міру у світлах, як відомо. І це (поняття) "і відокремив". Питання 28

Ор пнімі

3. **"Ет", але руах і нешама називаються "світло", - виходять келім.** (Слово) "ет (את)" натякає на сукупність двадцяти двох букв (алфавіту) від алеф (א) до тав (ת). Через те, що лише Малхут піднімає відбите світло, всі зміни, букви та всі поєднання букв у світах виникають тільки через відбите світло, як написано вище. Тому (те, що Малхут) називається "ет", вказує на те, що від неї походять усі розділення, міри та кордони.

Питання 14

У спогляданні є пряме світло і відбите світло, бо коли розповсюджується пряме світло до екрану над Малхут, екран відбиває світло вгору, і це відбите світло вдягає пряме світло знизу нагору

3) І знай, що в цьому спогляданні є дві властивості: пряме світло зверху вниз та відбите світло знизу вгору. Бо спочатку протягнулося бачення зверху до кінця десятої, найнижчої властивості нефеш. А потім, коли світло відбилося знизу вгору, тоді стали помітними келім, що утворилися. Вони з'явилися та вдягли нефеш у всіх її частинах знизу вгору. І дивись вище у попередньому тлумаченні, (яке наводиться нижче у п.6)[282]**, бо там докладно роз'яснена сутність цього споглядання, і яким чином створюються келім знизу вгору. Вивчи там уважно.** Питання 40

Ор пнімі

4. **І знай, що в цьому спогляданні є дві властивості: пряме світло зверху вниз та відбите світло знизу вгору.** Пояснення. Та частина світла, яка приймається в парцуфі, тобто до Малхут, називається прямим світлом (властивості) "зверху вниз". А та частина світла, яка не приймається в парцуфі, тобто вся та міра вищого світла, яка відноситься до Малхут, але екран у ній відштовхує його, і повертає на його місце, - ця частина називається відбитим світлом (властивості) "знизу вгору". Таким чином, обидва, - пряме світло та відбите світло, - є буквально рівними у властивостях вищого світла. А вся різниця в тому, що пряме світло приймається в

[282] Уточнення автора.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

парцуф, а відбите світло - це тільки властивість світла, відштовхнутого від клі Малхут. І зрозумій це.

Питання 116

Напочатку розповсюдження прямого світла до зіву́ґу де-акаа на екран в Малхут воно утворює тільки корені келім в рош

4) І знай, що в прямому світлі була сила створити келім для властивості рош. Але разом з тим, ця якість не була помітною, допоки споглядання не зустрілося зі світлом нефеш пе. І завдяки цьому (стала) помітною властивість келім рош. Питання 90

Ор пнімі

5. **Келім для властивості рош.** Як написано вище, немає сприйняття прямого світла без його облачання у відбите світло. Адже тому в парцуфі не розрізнюються ті сфірот прямого світла, які є вищими за відбите світло, хоча вони і знаходяться там. Наприклад, у парцуфі, відбите світло якого досягає рівня Біни, не розрізняються Кетер і Хохма, незважаючи на те, що вони вдягаються у внутрішню (властивість) Біни. І зрозумій це.

Питання 118

6. **І завдяки цьому (стала) помітною властивість келім рош.** Тобто - завдяки облачанню десяти сфірот прямого світла у відбите світло, що піднімається від екрану знизу вгору. Цього достатньо для властивості келім рош, що означає лише корені келім, а не завершені келім.

Питання 128, 141

Для створення келім ґуфа необхідне друге споглядання на екран в пе, яким є Малхут

5) Але лише пряме світло споглядання неспроможне створити властивості келім ґуфа, і це сім нижніх (сфірот), доки не буде споглядати і не зустрінеться це споглядання зі світлом нефеш пе. І завдяки їм обом світло буде відбите знизу вгору, будуть утворені келім та вдягнуть сім нижніх (сфірот), які звуться ґуфом.

Ор пнімі

7. **Але лише пряме світло споглядання неспроможне створити властивості келім ґуфа, і це сім нижніх (сфірот), доки не буде споглядати і не зустрінеться це споглядання зі світлом нефеш пе.** Іншими словами, після того, як відбите світло перевертається та спускається від екрану вниз, і коли Малхут, звана "пе", розширюється, розповсюджуючись у десять сфірот міней у-бей, (як написано в ОП другої частини, гл.2, п.3), до Малхут в ній, званої "нефеш пе", тоді утворюються завершені келім, іменовані "ґуф" або десять сфірот ґуфа.

Питання 129

8. **І завдяки їм обом світло буде відбите знизу вгору, будуть утворені келім та вдягнуть сім нижніх (сфірот), які звуться ґуфом.** Пояснення. (Це відбувається) завдяки світлу споглядання, яке є таємницею розповсюдження світла Ейн соф, та завдяки Малхут, яка є властивістю екрана, що вдаряє і відбиває світло назад, і це є аспектом підйому світла до Творця (як згадано в Дереві життя у Вратах акудім, глава 3, та у частині четвертій, гл.4[283]). Це означає очищення екрану від бхіни далет до бхіни ґімел, - і так далі, аж до бхіни шореш, яка називається Сотворителем. І шляхом Його споглядання створюються п'ять рівнів, які називаються п'ятьма келім: КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут ґуфа.

Перше розповсюдження до нефеш де-пе створює клі Кетера ґуфа. Коли Малхут піднімається до Зеїр Анпіна, тобто коли стоншується бхіна далет до бхіни ґімел, відбувається другий зіву́ґ де-акаа і виводить рівень Хохми, при цьому створюється клі Хохми ґуфа. Коли Малхут піднімається в бхіну бет, так само створюється клі Біни ґуфа. Коли Малхут піднімається в бхіну алеф, створюється клі Зеїр Анпіна ґуфа. Коли ж Малхут піднімається до властивості свого кореня, тобто вона очищується від усієї авіют, яка була в ній, утворюється клі Малхут ґуфа.

[283] Ймовірно, мова йде про частину четверту Вчення про десять сфірот.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

І про це сказано равом, що завдяки другому споглядання, в зівузі де-акаа на екран у Малхут, який (утворює) розповсюдження пе, знову піднімається відбите світло знизу вгору, доки не вийде все. При цьому створюються десять сфірот: Кетер, Хохма, Біна, Зеїр Анпін та Малхут ґуфа. Таким чином вони обидва - учасники у створенні келім (ґуфа).

Питання 37-38, 44

У десяти сфірот споглядання, які є прямим світлом, виходить корінь, і це Кетер, суміжний з аїн; ХУБ ТУМ розповсюджуються від аїн донизу, - до Єсода, суміжного з пе

6) Однак з десяти сфірот у спогляданні кожна, яка більш злита з коренем, є вищою. Кетер найбільш близький і суміжний з аїн, ніж інші. І так само інші - у цьому порядку.
*Врата передмов, стор.30, тлумачення 1 з питання АК

Питання 73

У відбитому світлі виходить корінь, - Кетер, суміжний з пе, яким є Малхут, і це корінь відбитого світла; ХУБ ТУМ поширюються та піднімаються від пе і вище до Малхут відбитого світла, яка підходить близько до аїн; вони вдягають десять сфірот прямого світла і роблять однаковим рівень усіх келім

7) Однак першою вийшла категорія Малхут; коли ж світло вдаряє та відбивається, всі властивості келім стають рівними. І якщо Єсод поширюється всередині більше, ніж Малхут, проте, незважаючи на те, що це Єсод, (адже поширюється більше), він буде у рівності з Малхут внаслідок того, що в Єсода від великої кількості світла Малхут була сила для більшого розповсюдження. І є у нього перевага над Малхут тільки через те, що це розповсюдження[284] - у властивості відбитого світла, яке знову зближується зі своїм джерелом. Однак у властивості самих келім вони є рівними. Коли ж світло відбивається та вдягає евель, виходить, що коли воно близьке до пе, тоді світло пе там велике, - воно більше, ніж світло озена внаслідок того, що, будучи тут, евель пе - у властивості рош, а евель озена, будучи тут, - це все ще аспект решти ґуфа. Питання 8

Ор пнімі

9. **Однак першою вийшла категорія Малхут.** Тобто при розгляді десяти сфірот відбитого світла виходить, що Малхут виходить першою, адже вона - джерело та корінь усіх десяти сфірот відбитого світла. Бо все це відбите світло - це її власна частина, яку вона мала отримати, якби екран не перешкоджав їй. Тому Малхут вважається властивістю кореня та Кетера для всіх десяти сфірот відбитого світла, включаючи їх усіх. І про це написано: "першою вийшла категорія Малхут", - тобто відносно відбитого світла.

10. **Коли ж світло вдаряє та відбивається, всі властивості келім стають рівними.** Бо пряме світло впорядковане зверху вниз, тобто від тонкого до щільного, коли кожен тонший - важливіший. І протилежним йому є відбите світло, яке впорядковане знизу вгору, тобто від щільного до тонкого, коли щільніше - важливіше. Тому коли вони вдягаються один на одного, всі вони виявляються рівними: кожний нижчий з усіх в прямому світлі, наприклад Малхут, виявляється найбільш високим у відбитому світлі, оскільки Малхут - це Кетер відбитого світла; і так само - навпаки. Тому виходить, що рівні Кетера та Малхут однакові. Подібні до цього інші сфірот: через те, що нестача у прямому світлі - це завжди достойність та перевага у відбитому світлі, і так само навпаки, - тому рівні всіх десяти сфірот є однаковими (і дивись тут у Внутрішньому спогляданні, гл.3, де це докладно пояснено).

20. **І якщо Єсод поширюється всередині більше, ніж Малхут, проте незважаючи на те, що це Єсод, (адже поширюється більше), він буде у рівності з Малхут.** Тобто, незважаючи на те, що Єсод має властивості від прямого світла зверху, яке називається внутрішнім, а Малхут нічого не набуває від вищого світла, який є внутрішнім, адже екран перешкоджає і відбиває все його нагору, проте обидва вони (тобто Єсод і Малхут) є рівними, як роз'яснено.

[284] Мається на увазі розповсюдження Малхут.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

30. **У Єсода від великої кількості світла Малхут була сила для більшого розповсюдження.** А саме, - від великої кількості відбитого світла Малхут Єсод отримує силу розповсюдження більшу, ніж його рівень, адже внаслідок цього відбитого світла він досягає рівня Кетера.

40. **І є в нього перевага над Малхут тільки через те, що це розповсюдження - у властивості відбитого світла.** Тобто, вся його перевага над Малхут через те, що Малхут - це відбите світло без прямого світла, що означає відторгнуте від Малхут світло, яке відбивається і зближується зі своїм коренем, тим часом Єсод отримує свою частину в прямому світлі, і це, безумовно, є більшою достойністю. Проте з точки зору самих келім, тобто відбитого світла, вони є рівними. Іншими словами, після того, як це відторгнуте відбите світло піднялося, вдягнувши усі сфірот і стало для них клі, - з цієї точки зору вони обидва є рівними. Адже все пряме світло, яке сприйняте в парцуфі, - воно лише внаслідок цього відбитого світла, і жодна сфіра прямого світла не може світити в парцуфі без нього. А якщо так, то пряме і відбите світло у світінні парцуфа з'єднуються однаково. Тут слід згадати те, що написано равом раніше (у цій главі, п.3), що пряме світло та відбите світло, вони обидва - це одне світло, тобто світло споглядання. А все применшення (значення) відбитого світла - внаслідок того, що це світло відторгнуте від Малхут. Тепер зовсім навпаки: всяке розповсюдження світла загалом залежить від відбитого світла та пов'язане з ним. Тому тепер воно повністю дорівнює прямому світлу, адже зараз знову стало властивістю світла розповсюдження з тієї точки зору, що утворює келім. І зрозумій це добре. І про це сказано равом: "Однак у властивості самих келім вони є рівними".

50. **Коли ж світло відбивається та вдягає евель.** Тут переписувачем допущена помилка. Повинно бути: "Коли ж відбивається евель та вдягає світло". Бо евель, який є таємницею відбитого світла, вдягає пряме світло, як сказано вище.

60. **Будучи тут, евель пе - у властивості рош.** Оскільки пе - це корінь відбитого світла, тому це рош, тобто Кетер.

70. **Евель озена, будучи тут, - це все ще аспект решти ґуфа.** Тому що відбите світло, яке досягає озена, Біни, є сфірою Год відбитого світла, а це властивість ґуфа.

Глава 13

пояснює поняття зівуґа де-акаа при спогляданні ейнаїм в АХАП, від якого були утворені келім, - додаткове пояснення

***1) Тлумачення, яке я написав з питання коренів створення сутності та келім, утворених з АХАП та ейнаїм у таємниці бачення, слухання, нюху, мовлення, я знайшов у рава Ґедалії га-Леві. Коли світла розповсюдилися від озена та хотема до (місця) проти пе, де з'єднуються всі евелім, тоді в місці з'єднання в них є властивість нефеш. Це внаслідок того, що евель озена може поєднатися з евелем пе лише у віддаленні (від його) місця. Так само - і з евелем хотема, але щоб з'єднатися з евелем пе, він не потребує віддалення за місцем настільки, як евель озена. Для цього відбувається споглядання ейнаїм, і при його ударі, завданому в цей евель, створюються келім. У цьому спогляданні є внутрішнє і зовнішнє, - бо в усіх органах є внутрішні та зовнішні та утворюється спільність їхніх келім. І внаслідок того, що в погляді ейнаїм немає евеля, який виходить, а лише саме споглядання, утворилися ці келім.**
*Дерево життя, врата 4, врата АХАП, гл.1

2) Це споглядання є більшим за трьох згаданих евелім, оскільки бачення - це йуд, слухання - гей, нюх - вав, мовлення - гей. Таким чином, це чотири літери АВАЯ, які є Хохмою, Біною, Тіферет і Малхут, вони ж НАРАНХ. Бачення - це хая, йуд імені (АВАЯ), яка зветься Хохмою, бо вища Хохма світить через ейнаїм. Але якби через ейнаїм вийшов справжній евель, не було б можливості внизу отримати його, тому від нього (тобто від йуд) протягується одне лише споглядання. І була в нього сила створити келім у трьох цих властивостях: йуд де-нешама - в евелі озена, йуд де-руах - в евелі хотема, йуд де-нефеш - в евелі пе. І це таємниця (уривка): "Здалеку Всевишній виднівся мені"[285]. Якби в

[285] Пророки, Єрміягу, 31:2. У традиційному перекладі: "Здалеку (здавна) Господь являвся мені".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

інших евелім було лише одне споглядання через екран, як у ейнаїм, не було б у них сили створити келім. І все це - суд[286] між тим, що у властивості розповсюдження евеля, і тим, що у спогляданні погляду. (Слово) "погляд (ראיה)"[287] має ґематрію (слова) "ґвура(גבורה)", а (слово) "говоріння (דבור)"[288] - в ґематрії "РІУ (ריו)"[289] разом із чотирма літерами (імені АВАЯ).

3) Це споглядання приходить та вдаряє в місце, що є властивістю нефеш, де з'єднуються разом три евеля. І все це (вказане в уривку): "І побачив Всесильний (ет) світло". Бо "світло" - це евель озена і хотема, що є нешамою і руахом, а "ет" - це властивість пе, що являє собою нефеш. І тоді, коли побачив (ет) нефеш, то "відокремив Всевишній", і це створення коренів келім.

4) І це споглядання прямим чином створює відбиток (інше формулювання: рошим)[290] у кожній властивості, оскільки від споглядання він потрапляє в кожен аспект у властивості евеля Кетера в Кетері. Подібним чином створений кожний відбиток (інше формулювання: рошим)[291] келім: зовнішні - у зовнішніх органах, внутрішні - у внутрішніх органах. І це не завершується допоки споглядання вдаряє у місце, де з'єднуються евелім, - це (місце) розповсюдження евелім, і це їхнє зовнішнє. А від удару світла евеля у світла споглядання повертається світло споглядання шляхом відбитого світла, та створюється клі у кожній властивості ґуфа, що залишилися: зовнішні - у зовнішніх органах, а внутрішні у внутрішніх органах.

5) У спогляданні кожен, хто перебуває у більшому злитті зі своїм коренем, є вищим. Бо Кетер (інше формулювання: той Кетер)[292], який близький до аїн, виходить останнім, а Малхут виходить першою. І коли (світло споглядання) вдаряє та відбивається, тоді всі властивості келім (стають) рівними: якщо Єсод поширюється всередині більше, ніж Малхут (десята відповідає Малхут)[293], - це лише завдяки Малхут, (хоча це Єсод, - адже поширюється більше), оскільки внаслідок великої кількості світла (над) Малхут, була в нього сила поширитися більше. І є в нього більша перевага над Малхут лише через те, що це розповсюдження - у таємниці відбитого світла, яке знову зближується зі своїм джерелом. Однак у властивості самих келім вони є рівними.

Ор пнімі

1. **У спогляданні кожен, хто перебуває у більшому злитті зі своїм коренем, є вищим.** Пояснення. В десяти сфірот відбитого світла, що виходить від зіву'а де-акаа, який називається спогляданням, знаходиться Малхут. І це таємниця пе, яке зветься "ет" та є коренем десяти сфірот відбитого світла. Внаслідок цього виходить, що кожний, більш злитий зі своїм коренем, тобто із властивістю Малхут в пе, важливіший і вищий, оскільки від неї виходить та протягується відбите світло знизу вгору, як написано вище.

2. **Бо Кетер (інше формулювання: той Кетер), який близький до аїн, виходить останнім, а Малхут виходить першою.** Пояснення. В десяти сфірот прямого світла знаходиться Кетер, який близький до аїн. Він виходить першим, це корінь усіх десяти сфірот прямого світла, і його рівень вважається найвищим. Однак в десяти сфірот відбитого світла, що виходять завдяки спогляданню в Малхут, виявляється навпаки, тому що Малхут в пе стає коренем десяти сфірот відбитого світла, і вона наділяє (відбитим) світлом усі десять сфірот. Виходить, що Єсод (у цьому світлі) - другий за достойністю, Год - третій, і т.д., аж до Кетера, суміжного з аїн, який є останнім одержувачем. Про це сказано: "Кетер, близький до аїн, виходить останнім". Іншими словами, він останній, який набуває розповсюдження відбитого світла з Малхут.

---

[286] Ймовірно, мається на увазі врівноваження.
[287] Також: бачення, зір.
[288] Також: розмова.
[289] Це поняття буде роз'яснене в наступних частинах Вчення про десять сфірот. Узагальнено - це келім духовного об'єкта, що готові до народження нового ступеня.
[290] Зауваження автора. Використовуване Хаїмом Віталем слово "рошем (רושם) - враження, відбиток", Бааль Сулам трактує як поняття "рошим" - мн. слова "рош".
[291] Зауваження автора.
[292] Зауваження автора.
[293] Ймовірно мається на увазі, що Малхут – це десята сфіра.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

3. **І коли (світло споглядання) вдаряє та відбивається, тоді всі властивості келім (стають) рівними.** Пояснення. Зі сторони прямого світла у своїй достойності Кетер виявляється першим, а Малхут - останньою, адже вона - остання, що отримує, та є найбільш далекою від кореня. Але зі сторони відбитого світла виявляється навпаки: сфіра Малхут стає коренем: вона перша в достойності, а Кетер останній. Виходить, що внаслідок одягання відбитим світлом прямого світла зрівнюються всі келім буквально на одному рівні. Кожен, який є більш чудовим у десяти сфірот прямого світла вважається найгіршим у десяти сфірот відбитого світла, і навпаки: найкращий у десяти сфірот відбитого світла вважається найгіршим у десяти сфірот прямого світла. І виявляються всі властивості келім рівними. І зрозумій це.

4. **Якщо Єсод поширюється всередині більше, ніж Малхут (десята відповідає Малхут), - це лише завдяки Малхут.** Це означає, що завдяки відбитому світлу, яке виходить з Малхут знизу вгору, розповсюдилися та піднялися всі сфірот на однаковому рівні аж до сфіри Кетер, яка знаходиться впритул до аїн, - але все це через Малхут в пе. Сказано (равом): "Єсод поширюється всередині більше", - тобто, незважаючи на те, що він виявляється більш внутрішнім, ніж Малхут, - адже Малхут одягається на Єсод зовні, - проте це не визначається як достоїнство, оскільки все його розповсюдження аж до Кетера , - внаслідок сили Малхут, і Малхут виявляється коренем при поширенні його рівня і такої його величі. І про це він каже, що у Єсода внаслідок великої кількості світла Малхут була сила поширюватися більше. Іншими словами, відбите світло Малхут послужило йому причиною розповсюдитися на своєму рівні більше від його міри в десяти сфірот прямого світла. Тому він не кращий, ніж його корінь, яким є Малхут.

5. **І є в нього більша перевага над Малхут лише через те, що це розповсюдження - у таємниці відбитого світла.** Пояснення. Але в будь-якому випадку є, звичайно, у Єсода і перевага над Малхут, - адже вся велич Малхут полягає тільки у властивості відбитого світла, разом з тим, Єсод кращий за неї, оскільки в десяти сфірот прямого світла, яке значно краще за відбите світло, він передує, як відомо. Але це лише відносно самих світел. Однак відносно келім, - їхня основа тільки з відбитого світла. І це те, про що він говорить: "Однак у властивості самих келім - вони є рівними", тому що міра рівня та достоїнства келім походять тільки з відбитого світла. Зрозумій це, і подивися у частині першій (книги) Панім масбірот, гілка 3, - там все це докладно роз'яснене.

6) І коли світло повертається та вдягається в евель, виявляється, що коли він близький до пе, тоді евель пе більше, ніж евель озена, оскільки евель пе зараз близький до пе у властивості рош, а евель озена все ще залишається у властивості ґуфа, поки не підніметься навпроти озена.

Глава 14

пояснює внутрішнє та зовнішнє п'яти світів, - Адама Кадмона та АБЄА; в кожному з двадцяти п'яти ступенів кожного світу є внутрішнє та зовнішнє; розподіл рівнів кожного світу

Внутрішнє і зовнішнє світу Асія - це нефашот та офанім

***1) У всіх світах є внутрішнє та зовнішнє. В Асія зовнішнє - це офанім, а внутрішнє - це нефашот. Однак вони - нефашот відносно спільності.**
*Дерево життя, врата 40, тлумачення 11

Ор пнімі

1. **Внутрішнє та зовнішнє.** Світло тут зветься "внутрішнє", а клі називається на ім'я "зовнішнє". Ми завжди повинні розуміти внутрішнє та зовнішнє відповідно до того, про що йдеться в цьому місці.

2. **Зовнішнє - це офанім, а внутрішнє - це нефашот.** Келім де-Асія називаються "офанім", а світла у світі Асія іменуються "нефеш".

3. **Вони - нефашот відносно спільності.** Тобто відносно десяти "загальних" сфірот, і це п'ять світів: АК та АБЄА, - які є відповідними КАХАБ, Зеїр Анпіну та Малхут та у які вдягаються єхіда, хая, нешама, руах, нефеш. Так ось, у цьому значенні всі світла де-Асія виявляються лише

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

властивістю Малхут та нефеш. Однак з точки зору деталей самого світу Асія є там всі НАРАНХАЙ, як це буде роз'яснене далі.

З п'яти парцуфів: Аріх Анпіна, Аба ве-Іми та ЗОН де-Асія, протягуються НАРАНХАЙ нефеш спільності

2) Проте ця нефеш ділиться на п'ять властивостей НАРАНХАЙ. Ці п'ять властивостей (існують) у п'яти парцуфах Асія, і всі вони - нефеш спільності світів.

Кожний парцуф з п'яти парцуфів світу Асія містить НАРАНХАЙ, але всі НАРАНХАЙ Аріх Анпіна - це єхіда, всі НАРАНХАЙ Аби - хая, всі НАРАНХАЙ Іми - нешама, у Зеїр Анпіна - всі вони рухот, а Нукви - всі вони нефашот та рівень Малхут у світах

3) Так само і в кожному парцуфі з них є п'ять згаданих вище НАРАНХАЙ. Але будучи в Аріх Анпіні всі ці п'ять бхінот називаються "єхіда в Асія", будучи в Абі, п'ять цих бхінот називаються "хая де-Асія". Всі ці п'ять бхінот в Імі називаються "нешама", п'ять цих бхінот Зеїр Анпіна називаються "руах", а п'ять цих бхінот в Нукві називаються "нефеш".

Питання 235

Все світло у світі Асія в загальному вважається лише категорією світла нефеш; а в частковостях є в ньому НАРАНХАЙ де-нефеш, кожен з яких містить у собі НАРАНХАЙ, і це двадцять п'ять ступенів

4) Виходить, що в деталях це двадцять п'ять властивостей, але загалом усі вони - це лише п'ять бхінот, які є п'ятьма парцуфами. Однак коли вони впорядковані відносно чотирьох світів АБЄА, всі вони будуть лише категорією нефеш по відношенню до спільності.

Ор пнімі

4. **В деталях це двадцять п'ять властивостей.** Тобто п'ять парцуфів, в кожному з яких є НАРАНХАЙ. І знай, що ці двадцять п'ять властивостей повинні бути в кожному зі світів з причини створення того єдиного ступеня, який визначає цей світ, як це описано тут у Внутрішньому споглядані. Тому слід розрізняти так само і в світі Адам Кадмон п'ять парцуфів, в кожному з яких є десять сфірот: КАХАБ, Зеїр Анпін та Нуква, - один нижче за іншого, всередину яких вдягаються НАРАНХАЙ цього окремого парцуфа.

І необхідно тут розрізняти, що є два види десяти сфірот: перший - це десять сфірот КАХАБ, Зеїр Анпін і Малхут, рівень яких однаковий, - тобто такі, що виходять за допомогою зіву'а де-акаа за один раз в одній властивості; і другий - десять сфірот КАХАБ ЗОН одна нижче за іншу, тобто виходять внаслідок п'яти зіву'ів де-акаа в результаті стоншення екрану, як це описано вище про порядок створення п'яти світів АК та АБЄА. І знай, що про обов'язкові для кожного світу двадцять п'ять властивостей, щодо яких йдеться в словах рава, сказано це лише про ті десять сфірот, (у яких) одна нижче за іншу. Бо ті десять сфірот, рівень яких однаковий, вважаються лише однією сфірою, котра називається на ім'я найвищого світла в її рівні.

Внутрішнє та зовнішнє де-Єцира - це рухін[294] і малахім; в кожному з них є п'ять парцуфів: Аріх Анпін, Аба ве-Іма та ЗОН; в кожному парцуфі є п'ять бхінот НАРАНХАЙ, тобто двадцять п'ять властивостей; і всі вони - тільки світло руах та рівень Зеїр Анпіна у світах

5) Подібно до цього є дві властивості у світі Єцира: внутрішнє та зовнішнє. Внутрішнє - це рухін, а зовнішнє - малахім. У кожному з цих двох властивостей є п'ять парцуфів: Аріх Анпін, Аба, Іма, Зеїр Анпін та Нуква, а кожен парцуф ділиться на п'ять подібно до згаданого. Ці п'ять бхінот НАРАНХАЙ, які є в Єцира, діляться на п'ять окремих властивостей та п'ять категорій спільності. А всі вони - лише властивості руаха та Зеїр Анпіна відносно спільності всіх світів.

[294] Множина слова "руах" арамейською.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Внутрішнє і зовнішнє де-Брія - це нешамот і престол, в якому рухін кадішин, у кожному з яких - двадцять п'ять властивостей; всі вони - тільки світло нешама та рівень Біни у світах

6) Подібним чином є дві властивості в Брія: внутрішнє та зовнішнє. Внутрішнє - це нешамот, а зовнішнє - це престол, у якому рухін кадішин. І кожна поділяється на двадцять п'ять властивостей: п'ять окремих властивостей та п'ять категорій у спільності. І всі вони називаються нешамою та Біною по відношенню до спільності світів.

Внутрішнє та зовнішнє Ацилута - це сутність світла та келім; в кожному з них двадцять п'ять властивостей, і всі вони - світло хая та рівень Хохми у світах

7) Аналогічно цьому є дві властивості й у Ацилуті: внутрішнє та зовнішнє. Внутрішнє - це світла та сутність усередині них, зовнішнє - це келім. Кожна властивість ділиться на двадцять п'ять окремих властивостей, а всі разом - це категорія хая та Хохма по відношенню до спільності світів.

Внутрішнє та зовнішнє АК - це сутність світла та келім; у кожному з них - двадцять п'ять властивостей, і всі вони - світло єхида та рівень Кетера у світах

8) Подібно до цього у світі Адам Кадмон є дві властивості: внутрішня і зовнішня. Внутрішня - це сутність усередині нього, а зовнішнє - це келім, незважаючи на те, що відносно решти світів вони поки що не називаються келім, - лише по відношенню до внутрішнього його самого ми називаємо їх ім'ям келім. І є в кожному з них усі згадані вище бхінот. У сукупності по відношенню до спільності всіх світів вони називаються єхида та Кетер. І про це сказано: "Початок виправлення, яке встановлює АК, - це вищий Кетер…".

НАРАНХАЙ у кожному світі, - це внутрішнє, а келім, в які вони вдягаються, - це зовнішнє

9) І знай, що все внутрішнє, що є в кожному світі з цих п'яти світів, це аспекти єхида, хая, нешама, руах і нефеш, які знаходяться в самому цьому світі. А його зовнішнє - це келім і ґуф, всередину яких вдягаються єхида, хая, нешама, руах та нефеш.

Всі світи являють собою один парцуф, якій складається з десяти сфірот; АК - це Кетер в них, світ Ацилут - Хохма, Брія - Біна, Єцира - Зеїр Анпін і Асія - Малхут; світло, що в усіх них - це внутрішнє, а келім в усіх них є зовнішнім; всередині їх усіх - світло Ейн соф, відносно якого все є зовнішнім.

10) Виходить тепер, що всі світи - це категорія одного парцуфа з десяти сфірот. Адам Кадмон у всіх своїх властивостях - це їхній Кетер, Ацилут - Аба в них, Брія - Іма в них, Єцира - їхній Зеїр Анпін, Асія - їхня Нуква. І всі вони - лише один парцуф. Є сутність, що являє собою внутрішнє, та келім, які є зовнішнім, а всередині всіх них - світло Ейн соф. Всі вони щодо Нього називаються лише келім та зовнішнім, а Він сам усередині них - сутність та внутрішнє.

Ор пнімі

5. **Всі світи - це категорія одного парцуфа з десяти сфірот.** Це дуже важливе знання, яке необхідне для розуміння багатьох речей, і слід це завжди пам'ятати. І первинне розуміння (полягає) в тому, що у той час, коли відбувається якийсь рух та оновлення в якомусь світі та в якійсь його незначній властивості, цей окремий рух стає причиною оновлення спільності всіх світів, - від початку лінії до кінця Асія, - або до суду, або до милосердя. Це буквально подібно до якоїсь людини, коли неможливо уявити собі, що тільки мала частка якогось органу з його органів у неї болить або відчувається там насолода, а не все тіло, від голови до нігтів ніг, це відчуває. Так само це й тут. І зрозумій це добре.

Питання 193

Глава 15

пояснює облачання світел в келім: (які) з них - у внутрішніх келім, а (які) - в оточуючих

Не існує п'яти келім для п'яти світел НАРАНХАЙ

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

1) Після того, як роз'яснено тобі все це в загальному, слід просвітити тебе, щоб ти не помилився через те, що написано вище, думаючи, що подібно до того, як в кожному парцуфі будь-якого світу є п'ять бхінот НАРАНХАЙ, які називаються внутрішнім, є також п'ять категорій келім, які їм відповідають. Бо це не так.

Існують лише троє келім для нефеш, руаха та нешами; але для хая та єхида немає келім, і вони стають оточуючими світлами

2) А справа в тому, що келім - це зовнішнє та авіют, і не могли вдягатися (в них) всі п'ять видів душі, - лише три нижніх, і це нефеш, руах та нешама, (оскільки) для них були відповідні келім та ґуфім. Але (для світла) хая та єхіда будь-якого парцуфа в самому парцуфі немає відповідних келім для облачання в них. І вони залишаються зовні без келім, - у таємниці оточуючих.

Ор пнімі

1. **Але (для світла) хая та єхіда будь-якого парцуфа в самому парцуфі немає відповідних келім для облачання в них.** Цей стан утворився в світі Некудім внаслідок важливого виправлення - приєднання міри милосердя до суду. Як написано (в Ор пнімі гл.10, п.1), точка Малхут, яка є бхіною далет, піднялася разом з екраном в ній у межі Біни, та встановилася бхіна бет у властивості екрана і точки сіюма. Внаслідок цього нового сіюму вийшли та відокремилися бхіна ґімел і бхіна далет спільності від категорії десяти сфірот, що містяться в бхіні далет, з тієї причини, що вони перебувають у властивості нового скорочення та не можуть отримувати вище світло в себе. Тому вони змушені отримувати вище світло здалеку в таємниці оточуючих світел. Бхіна ґімел відокремилася від парцуфа і стала властивістю клі для оточуючого світла, яке називається левушем і являє собою клі для оточуючого світла Хохма, яке називається хая. А бхіна далет, яка відокремилася від парцуфа, стала властивістю гейхаля, який являє собою клі для оточуючого світла Кетера, котрий називається єхіда. І суть цього роз'яснена вище в словах рава (гл.10, п.1), - вивчи там уважно.

А тут рав написав так: "і не могли одягатися (в них) всі п'ять видів душі, - лише три нижніх, і це нефеш, руах та нешама, (оскільки) тільки для них були відповідні келім та ґуфім. Але (для світла) хая та єхіда будь-якого парцуфа в самому парцуфі немає відповідних їм келім для облачання в них. І вони залишаються зовні без келім, - в таємниці оточуючих". Кінець цитати. Тобто, коли він каже, що вони залишаються зовні без келім, то має на увазі - без внутрішніх келім, оскільки ті стали келім для оточуючого світла, званими левушем та гейхалем.

І немає труднощі в тому, що після того, як відокремилися ці нижні келім, - бхіна ґімел, Зеїр Анпін, та бхіна далет, тобто Малхут, - повинні, здавалося б, світла руах і нефеш залишитися без келім і стати оточуючими, адже вони відносяться до бхіни ґімел та бхіни далет. Чому ж без келім залишаються хая та єхіда, хоча їхні келім, - Кетер і Хохма, - залишилися в парцуфі? Однак вже знаєш про протилежне значення між віддачою, і це притягання світла в парцуф, та клі, яке отримує світло в парцуфі. Як уточнює нам рав, що кожен, хто дає, віддає у властивість найбільш щільну, а кожен, хто отримує, повинен отримувати у найтоншу властивість. І це вже роз'яснене вище (в Ор пнімі, гл.11, п.3, та у Внутрішньому споглядання частини другої, гл.8, - вивчи там уважно всі подробиці).

Там роз'яснено, що розповсюдження Ейн соф, благословенний Він, для створення келім називається віддачою парцуфу. І відомо, що, наприклад, для світіння єхіда розповсюдження світла Ейн соф має бути зустрінуте в екрані бхіни далет, - тобто у властивості найбільшої авіют. Тоді завдяки удару світла піднімається відбите світло та вдягає до Кетера, а це світло єхида. Якщо ж немає на ступені згаданої авіют бхіни далет, а лише авіют бхіни ґімел, тоді розповсюдження світла Ейн соф, благословенний Він, ударяючи в екран, піднімає відбите світло в мірі, яка досягає та облачає лише рівень хая. Таким чином, щоби (відбувалася) віддача світла, на ступені має бути найбільш щільна властивість.

Отримання світла, яке притягується так, як описано вище, є протилежним. Бо незважаючи на те, що світлом єхида (парцуф) наділяється тільки завдяки найбільш щільній властивості, якою є бхіна далет, разом з тим це світло єхіда може там одягнутися лише в найбільш тонку властивість на ступені, - тобто тільки в клі Кетера. Так само і світло хая, яким (парцуф) наділяється

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

за допомогою бхіни ґімел, одягається там лише в бхіну алеф, яка є найбільш тонкою на цьому ступені. І так завжди.

Відповідно до цього стає зрозумілим, що через відокремлення від парцуфа бхіни ґімел і бхіни далет, які віддалилися і стали оточуючими, давець більше не може наділяти парцуф ані світлом єхіда, ані світлом хая. Бо для наділення світлом єхіда він потребує бхіни далет, а для наділення світлом хая потребує бхіни ґімел, які відокремилися від парцуфа та відсутні. Таким чином ти бачиш на власні очі, що звідси і далі зникають світло єхида і світло хая з парцуфа з тієї причини, що бхіна ґімел та бхіна далет відокремлені і відсутні.

Зрозуміло також, що левуш, який є оточуючим клі в бхіні ґімел, - це оточуюче світло у властивості хая. Бо це світло, яке вийшло та приховалося з причини (свого) зникнення з парцуфа, і тому воно тепер світить здалеку як оточуюче. Також ясно, що гейхаль став оточуючим (клі для) світла єхида. Бо це те світло, яке зникло з парцуфа разом із бхіною далет під час її приховання, і тепер воно змушене світити здалеку у властивості оточуючого.

Троє келім (що відносяться до) НАРАН визначаються як зовнішнє, середнє та внутрішнє

3) А раз так, виходить, що у зовнішньому[295] **є тільки три властивості, які є трьома келім: зовнішнім, середнім і внутрішнім, щоби вдягнулися в них нефеш, руах, нешама, які мають відповідні келім. Але у єхіда та хая немає відповідних келім, всередину яких вони б одяглися, і залишаються вони в таємниці оточуючого світла.**

Пряме світло розповсюджується згори вниз і воно майже відокремлюється від свого місця, щоби спуститися до нижніх; тому воно в наповнених АВАЯ, а літери (цих імен) розділяються самі собою

***4) Також є ще інший поділ, коли пряме світло майже відокремлюється від свого місця, щоби спуститися та наділити достатком нижніх. Тому їх АВАЯ, - прості та наповнені, всі вони - це АВАЯ в буквах, що відокремлені одна від одної.** Питання 6, 31
*Дерево життя, врата 6, гл.8

Ор пнімі

2. **Майже відокремлюється від свого місця, щоби спуститися та наділити достатком нижніх.** Тому що постійний спосіб дії прямого світла - розповсюдитися також і в бхіну далет, якби не екран, що знаходиться там, і який перешкоджає цьому. Про це сказано: "майже відокремлюється", бо кожен, хто отримує в бхіну далет, вважається відокремленим від Сотворителя через відмінність форми, котра існує в бхіні далет.

Відбите світло, яке відторгається від Малхут та піднімається нагору, - це таємниця (поняття) "Елогім у квадраті", коли літери піднімаються та з'єднуються одна з одною, допоки не приходять до свого кореня

5) Однак відбите світло - це такий квадрат: "алеф (א)" - "ель (אל)" - "еле (אלה)" - "елогі (אלהי)" - "елогім (אלהים)", - де ці букви завжди з'єднуються. Це вказує на те, що вони піднімаються та з'єднуються одна з одною, поки не з'єднуються з їхнім коренем і Сотворителем. Тому що бажання їхнє - віддалитися від нижніх.

Ор пнімі

3. **Відбите світло - це такий квадрат.** (Поняття) "квадрат" означає, що букви імені (Елогім), тобто п'ять бхінот екрану в клі Малхут приходять, з'єднуються і ховаються одна в одній. Ці літери натякають на п'ять стадій стоншення екрану. Спочатку розкривається рівень Кетера, і це таємниця алеф (імені) "Елогім". Коли він стоншується від бхіни далет до бхіни ґімел, розкривається лише рівень Хохми, і це таємниця ламед: Кетер вкривається та вдягається всередину рівня Хохми, і вони перетворюються на (буквосполучення) "ель". Коли (екран) очищується до бхіни бет, розкривається тільки рівень Біни, і це таємниця гей, при цьому виявляється також і ламед, яка є Хохмою, вдягнутою всередину Біни, і вони стають (буквосполученням) "еле". Коли (екран) стоншується до бхіни алеф, розкривається лише рівень Зеїр Анпіна, а це таємниця

[295] Так в оригіналі. Можливо, слід читати: "у внутрішньому".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

букви йуд, та виявляються Кетер, Хохма і Біна вдягнутими в Зеїр Анпін, стаючи (буквосполученням) "елогі". Коли ж (екран) стоншується до свого кореня повністю, і це таємниця мем, виявляються Кетер, Хохма, Біна та Зеїр Анпін прихованими і з'єднаними в цій мем, і вони стають (ім'ям) «Елогім».

Питання 7, 95

В келім є панім і ахор; але в світлах немає панім та ахор, а (лише) розповсюдження та вихід, пряме світло і відбите світло, - з тієї причини, що всі вони - внутрішнє

6) Так ось, слід дуже добре розуміти справжній сенс понять панім та ахор. У світлах це буде називатися розповсюдженням і видаленням, і називається (також) прямим та відбитим (світлами), але в келім називається панім та ахор. Тобто (поняття) панім і ахор до світла не відносяться, бо все воно - внутрішнє.

Питання 2, 4, 9

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Внутрішнє споглядання

пряме світло та відбите світло

Глава 1

Слід зрозуміти різницю між тринадцятьма видами десяти сфірот, які наводить рав у цій частині

1) Отже, ми знаходимо тут, у словах рава, тринадцять видів десяти сфірот КАХАБ ТУМ, і необхідно знати різницю між ними.

1. Десять сфірот КАХАБ ТУМ прямого світла, що наведені тут (у гл.1, п.3).

2. Десять сфірот КАХАБ ТУМ відбитого світла, які наведені тут (у гл.2, п.п.1 і 2).

3. Десять сфірот, що називаються: нефеш, руах, нешама, хая, єхіда, що наведені тут (в гл.2, п.3).

4. Десять сфірот, які називаються: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль, що наведені тут (в гл.2, п.3).

5. Десять сфірот КАХАБ ТУМ, рівні яких однакові, - наведені тут (у гл.3, п.4).

6. Десять сфірот КАХАБ ТУМ, що виходять одна вище за іншу, - наведені тут (в гл.4, п.1).

7. Десять сфірот КАХАБ ТУМ, котрі виходять одна нижче за іншу як чотири парцуфи: Аба, Іма, Зеїр Анпін і Нуква, наведені тут (у гл.5, п.1 та в гл.6, п.4).

8. Десять сфірот КАХАБ ТУМ рош парцуфа, - наведені тут (у гл.5, п.2).

9. Десять сфірот КАХАБ ТУМ тох парцуфа до табура, іменовані ХАҐАТ, наведені тут (у гл.5, п.3).

10. Десять сфірот КАХАБ ТУМ соф парцуфа від табуру та нижче, наведені в главі 7, які називаються НЕГІ.

11. Десять сфірот КАХАБ ТУМ, котрі звуться чотирма світами: Ацилут, Брія, Єцира, Асія, - наведені тут (у гл.14, п.п.1-3).

12. Десять сфірот КАХАБ ТУМ, що являють собою чотири парцуфи: Аба, Іма, Зеїр Анпін та Нуква, які звуться АБЄА світу Ацилут та наведені тут (в главі 15).

13. Десять сфірот КАХАБ ТУМ, які називаються окремими АБЄА, що є у кожному парцуфі з парцуфів АБЄА, коли рош парцуфа - це властивість Кетера, від пе до хазе - властивість Ацилута, від хазе до табура - це Брія, а від табура і нижче - це Єцира та Асія.

2) Отже, перед нами тринадцять видів десяти сфірот, і всі ці тринадцять видів називаються однаковими іменами, і всі виходять з одного джерела, але разом з тим, відмінності між ними є дуже великими. І необхідно первісне розуміння, щоби добре сприйняти відмінність між кожним видом у його сутності та обґрунтуванні, і тоді в будь-якому місці можна зрозуміти про який вид десяти сфірот він мовить.

Не існує ступеня, в якому не було б десяти сфірот прямого світла

3) Так ось, десять сфірот прямого світла, що є чотирма бхінот ХУБ ТУМ та їхнім коренем, іменованим Кетером, вже докладно роз'яснені (у частині першій, гл.1, п.50 зі слів "Сенс обов'язковості", - вивчи там уважно, - та в ОП цієї частини, гл.1, п.9). Ці десять сфірот включені до самого світла Ейн соф, благословенний Він. А внаслідок того, що не існує в усіх світах оновлення світла, окрім як тільки від Ейн соф, благословенний Він, то виходить, що ці чотири бхіни прямого світла однаково присутні в будь-якому світінні, - від початку лінії до закінчення світу Асія, абсолютно без будь-яких відмінностей з їхнього боку, як написано вище у словах рава (гл.2, п.3, і так само там в ОП, п.9).

Глава 2

пояснює десять сфірот відбитого світла

Десять сфірот прямого світла вдягнуті у десять сфірот відбитого світла

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

1) Десять сфірот відбитого світла, про які йдеться тут у словах рава (гл.1, п.п.1-3), виходять завдяки розповсюдженню Ейн соф у таємниці зіву'у де-акаа на екран в клі Малхут прямого світла. Екран затримує пряме світло, яке відноситься до клі Малхут, щоби не розповсюдилося всередину, і повертає його на його місце. Але це відбите світло, тобто вся та міра світла, яке було призначене для отримання в клі Малхут і не було отримане, а було відштовхнуте від неї назад, не вважається таким, що зникає звідти. Воно стає властивістю клі одержання коли піднімається та вдягає всі чотири бхіни прямого світла. Таким чином тут є два види десяти сфірот, що вдягаються один в одного, бо десять сфірот прямого світла вдягаються у десять сфірот відбитого світла.

Світло, яке було призначене для отримання в бхіні далет, якби екран не перешкоджав йому, називається відбитим світлом; після скорочення відбите світло стає клі отримання замість бхіни далет, яка була скорочена

2) І хоча все відбите світло, що піднімається, - це тільки світло самої Малхут, разом з тим, ми розрізняємо в цьому відбитому світлі десять сфірот. А причина цього в тому, що перед скороченням лише Малхут була клі отримання для всіх десяти сфірот, - адже в дев'яти сфірот від клі отримання немає нічого і вони буквально вважаються світлом, як написано тут равом (гл.12, п.1, - і також в ОП, п.2). Але після скорочення, коли звідти й надалі Малхут вже не може отримувати ніякого прямого світла, це відштовхнуте від Малхут відбите світло стає властивістю клі одержання замість неї (як це описано у Внутрішньому споглядданні частини другої, п.п.20-21 - вивчи там уважно). І тому до скорочення у світлі Малхут визначаються п'ять властивостей келім, - відповідно до кожної бхіни прямого світла, яку Малхут одягала там. А тепер, коли відбите світло використовується замість Малхут, у цьому відштовхнутому від Малхут світлі ми теж розрізняємо десять сфірот, в які одягаються десять сфірот прямого світла. І також ми розрізняємо в клі Малхут п'ять властивостей, які є порожніми від світла, що відносилося до неї, - тобто від того (світла), який був у ній до скорочення.

Питання 119, 123

Пояснення десяти сфірот, які називаються НАРАНХАЙ і називаються ШНІҐЛЕ

3) Відмінність між десятьма сфірот, що називаються КАХАБ ТУМ, і десятьма сфірот, які звуться нефеш, руах, нешама, хая, єхіда, в тому, що келім десяти сфірот називаються КАХАБ ТУМ, а світла в них називаються НАРАНХАЙ. Але в десяти сфірот, які називаються: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль є особливе світіння, в якому бракує Зеїр Анпіна і Малхут (категорії) келім та хая, єхіда (категорії) світел. І є в них тільки КАХАБ келім, що називаються шореш, нешама, ґуф, і НАРАН світел. І все це утворилося в другому скороченні внаслідок підйому Малхут в Біну (як це описано тут, у главі 10).

Глава 3

пояснює десять сфірот, рівні яких однакові

1) Тепер роз'яснімо десять сфірот, рівні яких однакові. Якщо рівень зіву'у до Кетера, є в нього сто сфірот, - це десять вдягнутих одна на одну сфірот від Кетера до Малхут у товщину, і в кожній з них є десять сфірот у довжину, - від Кетера до Малхут. А якщо рівень зіву'у до Хохми, то в них є дев'ять сфірот у товщину, в кожній з яких є дев'ять сфірот у довжину. Якщо ж рівень зіву'а до Біни, є в них вісім сфірот у товщину, в кожній з яких є вісім сфірот у довжину, і так далі, подібним чином. І це характерне для кожного зіву'а де-акаа вищого світла з екраном, що наведене тут, у словах рава, в главі 1.

2) Причина цього в тому, що в будь-якому місці, де сказано про те, що духовний (об'єкт) переходить з місця на місце, це не означає, що він залишає перше місце і приходить на друге, подібно (до того, як відбувається в) матеріальному. Але тут існує лише додавання, бо він залишається на першому місці, як і був, навіть після того, як приходить на друге місце. Виходить, що в нього додалося ще й друге місце, бо немає зникнення у духовному (як написано равом у Дереві життя, Врата розділення, гл.7). І внаслідок того, що сфіра Кетер - це корінь чотирьох бхінот ХУБ ТУМ прямого світла, обов'язково виявляється, що вони проходять через нього. А якщо так, то вони залишають у ньому свої корені з тієї причини, що немає зникнення в духовному, і тому в одній сфірі Кетера, безумовно, є всі дев'ять сфірот: КАХАБ ХАҐАТ НЕГІ прямого

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світла. І подібно до цього - у сфірі Хохма, через яку пройшли Біна і ТУМ, тим самим вони встановилися в ній на своїх місцях, і є у сфірі Хохма вісім сфірот - від Хохми до Єсода. І так само - в Біні: ТУМ пройшли через неї та встановилися в ній на своїх місцях, і є в Біні сім сфірот від Біни до Єсода. І так само це в ХАҐАТ НЕГІ, які знаходяться в Тіферет. І те ж саме - в Малхут. Таким чином, Кетер складається з дев'яти сфірот КАХАБ ХАҐАТ НЕГІ прямого світла, - окрім Малхут, бо в Малхут немає прямого світла, лише відбите світло. Хохма складається з восьми сфірот: ХУБ ХАҐАТ НЕГІ прямого світла; Біна складається з семи сфірот: Біна, ХАҐАТ НЕГІ прямого світла; Хесед складається з шести сфірот: ХАҐАТ НЕГІ прямого світла тощо. І аналогічно до цього кожна вища сфіра включає всі нижні сфірот, які пройшли всередині неї, - з тієї причини, що немає зникнення в духовному. (І це вже роз'яснене у частині другій, у Внутрішньому споглядданні, гл.9).

3) Так ось, це включення, про яке сказано, відбувається в силу самих десяти сфірот КАХАБ ТУМ прямого світла ще до того, як здійснюється зівуґ де-акаа на екран, який піднімає відбите світло, що вдягає їх. Однак після того, як стався зівуґ де-акаа на екран в Малхут і відбите світло піднімається від екрану в Малхут, одягаючи сфірот прямого світла, тоді відбите світло повністю зрівнює рівні їх усіх. Наприклад, якщо зівуґ був на екран бхіни далет, який піднімає відбите світло до Кетера, то тут від Малхут виходять десять сфірот відбитого світла. Так ось, ці десять сфірот відбитого світла відносно десяти сфірот прямого світла знаходяться у зворотному порядку, бо корені десяти сфірот прямого світла - нагорі в Кетері і вони розташовані зверху вниз, від Кетера до Єсода. А корені десяти сфірот відбитого світла - в Малхут, бо вони виходять з неї та вважається, що вони розташовані знизу вгору: Кетер відбитого світла, тобто корінь, - в Малхут; Хохма відбитого світла - в Єсоді прямого світла; Біна відбитого світла - в Ході прямого світла; Хесед відбитого світла - в Нецаху прямого світла; Ґвура відбитого світла - в Тіферет прямого світла; Тіферет відбитого світла в Ґвурі прямого світла; Нецах відбитого світла - в Хеседі прямого світла; Год відбитого світла - у Біні прямого світла; Єсод відбитого світла - в Хохмі прямого світла; Малхут відбитого світла - в Кетері прямого світла. Таким чином вони розташовані знизу вгору, починаючи з Малхут та закінчуючи Кетером.

4) І коли десять сфірот відбитого світла з'єднуються з десятьма сфірот прямого світла, у кожній стає по десять сфірот. Бо Малхут, у якої не було нічого від прямого світла, набуває десяти повних сфірот відбитого світла, - від Кетера до Малхут, - адже вони всі пройшли через неї і залишилися в ній постійно з тієї причини, що не існує зникнення в духовному. Єсод прямого світла, в якому була лише одна сфіра прямого світла, осягає зараз із відбитого світла дев'ять сфірот, - від Хохми до Малхут, адже всі пройшли через нього. Год прямого світла, в якому були тільки дві сфіри, осягає тепер з відбитого світла вісім сфірот, - від Біни до Малхут. Нецах прямого світла, у якому було три сфіри, осягає сім сфірот, - від Хеседа до Малхут. І далі - таким же чином, до Хохми прямого світла, у якої було вісім сфірот прямого світла. А Кетер прямого світла, в якому було дев'ять сфірот КАХАБ ХАҐАТ НЕГІ прямого світла, осягає зараз Малхут відбитого світла і сповнюється в десяти сфірот.

5) І виходить, що Малхут відбитого світла досягла рівня Кетера, - адже поєдналася з Кетером прямого світла. Єсод відбитого світла досягнув рівня Хохми, оскільки з'єднався з Хохмою прямого світла. Год досягнув рівня Біни, бо поєднався з Біною, - і т.д. І тому вважається, що Хохма прямого світла також досягла рівня Кетера, адже та Малхут відбитого світла, яка з'єдналася з Кетером та утворила рівень Кетера, пройшла через Хохму і встановилася в ній. А якщо так, то й Хохма завдяки їй також досягнула рівня Кетера. Так само і Біна прямого світла досягла рівня Кетера, адже Єсод і Малхут відбитого світла, які утворили Хохму і Кетер, пройшли через неї і залишили в ній свої корені. І подібним чином кожна сфіра прямого світла досягла рівня Кетера через те, що Малхут відбитого світла, яка з'єдналася з Кетером, обов'язково пройшла через них і залишилася там постійно. Таким чином, після того, як піднялося відбите світло та з'єдналося з прямим світлом, зрівнялися всі сфірот на рівні до Кетера.

Питання 159

6) І вважається, що це взаємовключення, коли кожна сфіра складається з десяти сфірот внаслідок поєднання прямого і відбитого світел, розташоване в товщину, і вони вдягаються одна на одну. І це через те, що їхні рівні однакові. Таким чином, у внутрішній частині їх усіх розташовані в довжину десять сфірот Кетера - від Кетера до Малхут. На них у товщину вдягнуті

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

десять сфірот Хохми, які розташовані в довжину, - від Кетера до Малхут. На них одягнуті десять сфірот Біни, від Кетера до Малхут, - і так далі, допоки десять сфірот, що є в Малхут, від Кетера до Малхут, не вдягають їх усіх зовні. Отже, роз'яснено, що від будь-якого зіву'а де-акаа вищого світла з екраном бхіни далет мають вийти сто сфірот: десять сфірот у довжину, кожна з них поширюється в десять сфірот завтовшки, і рівні всіх їх є однаковими до Кетера. Подібним чином і під час зіву'у де-акаа на екран бхіни г'імел виходять дев'ять сфірот у довжину і дев'ять сфірот у товщину, рівні яких до Хохми однакові. Так само і при зівузі де-акаа бхіни бет виходять вісім сфірот у довжину та вісім сфірот у товщину, рівні яких однакові до Біни. І далі - подібним чином.

Питання 194

Глава 4

пояснює десять сфірот, які виходять одна вище за іншу

З п'яти бхінот авіют внаслідок очищення виходять п'ять рівнів десяти сфірот - один вище за інший

1) Тепер роз'яснімо десять сфірот, що виходять одна вище за іншу. І знай, що через наявні в клі Малхут п'ять бхінот шляхом згаданого зіву'а де-акаа виходять у нас п'ять категорій рівнів один вище за інший. (Це відбувається) внаслідок стоншення екрану і при його проходженні по п'яти згаданих бхінот авіют у клі Малхут. Коли екран перебуває на наявній у клі Малхут повній авіют, яка зветься авіют бхіни далет, вважається, що у відштовхнутому від неї відбитому світлі є п'ять бхінот, і тому вони вдягають усі п'ять бхінот прямого світла. Однак якщо авіют бхіни далет очищується, виявляється відштовхнуте від неї відбите світло коротким для облачання властивості Кетера прямого світла, бо в нього (тобто у відбитого світла) є лише чотири бхіни. І з цього питання вже роз'яснене у Внутрішньому споглядані (частини другої у п.72) все, що необхідне, а оскільки це вже витлумачене нами, тут немає потреби у подробицях цього.

2) Однак слід знати, що при будь-якому розповсюдженні вищого світла для зіву'а де-акаа, (який виходить) відповідно до порядку ступенів п'яти бхінот авіют екрану, незважаючи на те, що в такому розповсюдженні існує сто сфірот, і це десять сфірот в довжину та десять сфірот у товщину, проте воно вважається лише однією сфірою (та зветься) іменем його найвищої сфіри: якщо найвища сфіра - це Кетер, всі вони називаються Кетером, а якщо його рівень - сфіра Хохма, всі вони називаються Хохмою. І так - далі, подібно до цього.

3) Таким чином, ті п'ять рівнів, які виходять один вище за інший через стоншення екрану, - від рівня Кетера до рівня Малхут, - вважаються лише п'ятьма сфірот КАХАБ ТУМ. І хоча на кожному рівні в них є десять сфірот у довжину та десять сфірот у товщину, все ж таки через те, що всі ці сто сфірот знаходяться на однаковому рівні, вони вважаються лише однією сфірою, яка зветься на ім'я найвищої з них.

Питання 74, 132, 195

4) І ось, ти бачиш велику відмінність десяти сфірот, рівні яких є однаковими, від десяти сфірот, які одна вища за іншу. Бо десять сфірот, рівні яких однакові, виходять з одного зіву'а де-акаа, і всі вони вважаються однією сфірою. Однак десять сфірот КАХАБ ТУМ, що виходять одна вище за іншу, виходять за допомогою п'яти зіву'ів де-акаа через стоншення екрану в порядку ступенів від бхіни далет до бхіни г'імел, і т.д., - до кореня. І в кожній з них є десять сфірот у довжину та десять сфірот у товщину на однаковому рівні, а тому ці п'ять рівнів визначаються тільки як КАХАБ ТУМ одна вища за іншу, тобто за іменами вищих сфірот у цих п'яти рівнях. Отже, роз'яснена велика відмінність між п'ятьма видами десяти сфірот, а саме: десятьма сфірот прямого світла коли вони самі по собі; десятьма сфірот прямого світла та відбитого світла, рівень яких є однаковим; десятьма сфірот НАРАНХАЙ; десятьма сфірот ШНІ'ЛЕ; десятьма сфірот, (які виходять) одна вище за іншу.

Глава 5

пояснює десять сфірот рош і тох, що виходять одна нижче за іншу

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

1) Тепер роз'яснімо десять сфірот, що виходять одна нижче за іншу. Це п'ять парцуфів: Аріх Анпін, Аба, Іма, Зеїр Анпін та Нуква. Але спочатку пояснімо відмінність між сфірою та парцуфом, різниця між якими дуже велика. Бо сфіра означає або одну бхіну прямого світла, або десять сфірот, одягнених у відбите світло, рівень яких однаковий. Однак парцуф означає повний ступінь сам по собі, завершений в категорії закінчених келім із властивістю сіюму ступеня. І тому в кожному парцуфі мають бути три особливі категорії десяти сфірот, що називаються: десять сфірот рош, десять сфірот тох і десять сфірот соф, як це описано у нас.

Питання 201

Відбите світло, що піднімається від зівуґа де-акаа знизу вгору, - це тільки корені келім, а не завершені келім; і це десять сфірот рош.

2) Поняття парцуфа роз'яснене тут у словах рава (гл.12, п.п.3-4, та вивчи там уважно в ОП). І щоб (можна було) зрозуміти поняття, що з'ясовується, я змушений навести тут (деякі) подробиці. Вже знаєш, що від скорочення і нижче Малхут припинила бути клі для отримання світла Ейн соф, а замість неї (аспектом) клі отримання стає відбите світло, що піднімається від неї. Також роз'яснено там (у гл.12, ОП, п.6), що відбите світло, яке піднімається від Малхут нагору, не вважається закінченим клі одержання, а вважається лише коренями келім, бо сила екрану та авіют в клі Малхут не можуть піднятися від місця Малхут і вище за неї навіть трохи. Але потім, коли відбите світло спускається та розширює клі Малхут в десять сфірот від неї і далі зверху вниз, тоді утворюються при цьому повністю завершені келім (як написано вище, в гл.2, ОП, п.3). Вивчи там уважно сенс і глибину цього, а тут немає місця для подовження (пояснення).

Питання 148, 153

Відбите світло, яке розповсюджується від Малхут і нижче, утворює келім де-тох парцуфа

3) Відповідно до роз'ясненого добре зрозуміло, що спочатку десять сфірот повинні розповсюдитися для зівуґа де-акаа, щоби піднялися десять сфірот відбитого світла, які вдягнуть десять сфірот прямого світла як корені келім. Ці десять сфірот, що вдягнуті за допомогою відбитого світла, яке піднімається знизу вгору, називаються десятьма сфірот рош, що означає основу келім, тобто тільки їхні корені. А щоб завершити келім відбите світло повинне спуститися і розповсюдитися від Малхут і нижче за неї з усім тим рівнем прямого світла, яке вдягнуте в рош від Малхут і вище. Внаслідок цього розповсюдження утворюються та завершуються келім. І це розповсюдження називається ґуфом або тох парцуфа, як роз'яснене вище в словах рава (гл.12, п.5).

Питання 154

Десять сфірот рош називаються спогляданням, а десять сфірот тох називаються розповсюдженням; Малхут рош називається пе, Малхут ґуфа називається табуром

4) Отже, докладно роз'яснена обов'язковість десяти сфірот рош і десяти сфірот ґуф, які повинні перебувати в кожному парцуфі. Бо спочатку необхідний зівуґ де-акаа, щоб розкрити відбите світло у властивостях десяти сфірот в таємниці коренів келім. А потім, коли він розповсюджується від Малхут і вниз, виходять десять сфірот у властивостях завершених келім, які називаються ґуфом або десятьма сфірот тох. Також знай, що зівуґ де-акаа, який піднімає відбите світло від Малхут вгору в таємниці десяти сфірот рош, називається в словах рава спогляданням, а десять сфірот ґуфа, які спускаються від Малхут рош униз, іменуються в словах рава розповсюдженням. Знай також, що Малхут рош називається пе, а Малхут ґуфа називається табур або Малхут де-Малхут (властивості) рош, і пам'ятай це.

Питання 144, 162

Глава 6

докладно пояснює десять сфірот тох, тобто КАХАБ ТУМ, які виходять одна вище за іншу

Розширене пояснення десяти сфірот де-тох, що виходять одна вище за іншу

1) Ці поняття також наведені в реченнях рава в Дереві життя, гейхаль АК, врата АХАП, глава 3, і він завершує там такими словами: "Але в келім ґуфа, якими є ЗАТ, все ще не було сили

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

цього погляду, до того як потрапить у нефеш самої нефеш. Але за допомогою другого споглядання, а це світло акудім[296] та світло аїн, світло повертається і вдягає Зеїр Анпін". Кінець цитати.

Чому заради келім необхідне друге споглядання

2) І ми бачимо тут, у словах рава, як він продовжує (пояснення) та уточнює, що крім споглядання в рош для келім ґуфа потрібне друге споглядання, оскільки вони потребують двох властивостей світла: світла акудім і світла аїн. На перший погляд, є питання: чому недостатньо розповсюдження десяти сфірот відбитого світла від Малхут і нижче, щоби вийшли десять сфірот ґуфа, а потрібне ще й друге споглядання?

Під час першого споглядання виходить лише один рівень десяти сфірот, а у другому спогляданні виходять п'ять рівнів у п'яти зівуґах, - один вищий за інший

3) Однак, виходячи з роз'ясненого вище (глава 4, п.4) про те, що десять сфірот, котрі виходять за допомогою зівуґа де-акаа за один раз, рівні яких є однаковими, вважаються тільки однією сфірою, (називаючись) на ім'я вищої сфіри на цьому рівні, знаходимо, що за допомогою першого споглядання, яке піднімає відбите світло від Малхут і вгору в десяти сфірот рош, рівні яких є однаковими, а також завдяки їхньому розповсюдженню від Малхут і вниз, при якому виходять десять сфірот ґуфа на однаковому рівні, - все ж тут є поки що лише одна сфіра в рош та (одна) сфіра в ґуфі. І вже знаєш, що ступінь не завершується меншим, ніж десятьма сфірот, а тому необхідне друге споглядання, за допомогою якого виходять десять повних сфірот, що є п'ятьма рівнями КАХАБ ТУМ один вище за інший. (Це здійснюється) за допомогою п'яти зівуґів де-акаа, котрі відбуваються внаслідок стоншення екрану, як написано тут (у гл.12, ОП, п.8), - вивчи там уважно.

В процесі облачання світла в келім у кожне більш тонке (клі) вдягається більше світло

4) І знай, що ці п'ять рівнів, які виходять в ґуфі завдяки другому спогляданню, виходять знизу вгору, спочатку виходить Малхут, потім - Зеїр Анпін, після цього - Біна, і вище від усіх - Кетер. Причина цього у тому, що написано вище (в гл.11, п.3, і в частині другій, ВС, п.87/1): хоча для наділення (світлом) більш значущого рівня необхідне більш щільне клі, разом з тим світло, притягнуте з причини цієї авіют, там вдягтися не може, оскільки більш важливе світло вдягається в найтонше клі. Вивчи там усі подробиці. І відповідно до цього виходить, що хоча бхіна далет в клі Малхут притягує найбільш важливе світло, тобто рівень Кетера, водночас, світло Кетера не вдягається в це клі Малхут бхіни далет, а лише у властивість клі Малхут, яка є повністю чистою від будь-якої авіют. Іншими словами, після того, як вона очистилася і стала подібною до властивості кореня. І за прикладом цього - всі інші.

Питання 157-158

Келім, (які) одне вище за інше, виходять від Малхут до клі Кетера

5) Відповідно до цього виходить, що після того, як Малхут очистилася від бхіни далет до бхіни ґімел, та клі бхіни далет залишилося без світла, відбилося в цьому клі Малхут решимо найнижчого світла, яке називається світлом нефеш. Потім, коли вона очистилася від бхіни ґімел до бхіни бет, і клі Малхут бхіни ґімел теж залишилося без світла, відбилось у цьому клі Зеїр Анпіна решимо світла руах, яке на один ступінь вище, ніж світло нефеш. Після того, як вона очистилася від бхіни бет до бхіни алеф, і залишилася також бхіна бет в Малхут без світла, відбилося в цьому клі Біни решимо світла нешама. Потім, коли вона очистилася від бхіни алеф до властивості кореня, і залишилася також бхіна алеф в Малхут без світла, відбилося в цьому клі Хохми решимо світла хая, а в бхіні шореш Малхут - решимо світла Кетера, яке зветься світлом єхіда. І після того, як закарбувалися п'ять цих келім: КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут, одне вище за іншого, вище світло знову вдягається у них, як написано равом (у Дереві життя, врата 6, гл.6).

---

[296] Досл.: зв'язаний; мається на увазі стан світла і келім у парцуфах першого скорочення, які ніби переплетені один з одним. Світло акудім - це світло ґуфа в парцуфах світу Адам Кадмон. У Торі словом "акудім" визначається худоба, в якої ноги мають інший колір, ніж колір тулуба, - в кабалі це інтерпретується як структура парцуфа Ґальґальта світу Адам Кадмон, у якого НЕГІ не отримують світло ґуфа та є "темними". Тому світ Адам Кадмон від його табура і вище іноді називається Світом акудім.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 142, 164

Зворотне значення між притяганням світла та облачанням світла в келім; в притягненні більш щільний важливіший, в облачанні більш важливим є найтонший

6) І ось ти знаходиш: хоча зівуґ де-акаа на екран бхіни далет виводить десять сфірот на рівні Кетера і в світлі єхіда, і також в той час, коли очищається з Малхут частина авіют, (яка відноситься до) бхіни далет та виявляється зниклим звідти рівень Кетера, - разом з тим, ця частина Малхут, (яка відноситься до) бхіни далет, стає властивістю клі тільки для світла Малхут, котре являє собою нефеш. Так само - і частина авіют, (що відноситься до) бхіни ґімел у клі Малхут, яка шляхом зівуґа де-акаа виводить рівень Хохми у світлі хая. При очищенні з Малхут частини авіют, (яка відноситься до) цієї бхіни ґімел, виявляється, що зникає рівень Хохми, але разом з тим, ця частина Малхут, (яка відноситься до) бхіни ґімел, стає властивістю клі тільки для світла Зеїр Анпіна, і це руах. І подібно до цього, - частина авіют, (котра відноситься до) бхіни бет, - клі для світла нешама; частина авіют, (що відноситься до) бхіни алеф, - клі для світла хая; а частина в ній, яка стоншилася до властивості кореня, стає клі для світла єхида.

Питання 166-167, 178

При другому споглядданні створюються п'ять келім КАХАБ ТУМ

7) Таким чином, у другому споглядданні, яке відбувається під час стоншення екрану, створюються та виходять п'ять келім, одне вище за інше: спочатку виходить Малхут, потім - Зеїр Анпін, після нього - Біна, потім - Хохма, а після неї - Кетер.

8) Равом сказано: "завдяки другому спогляданню знизу вгору, а це світло акудім та світло аїн, світло повертається і вдягає Зеїр Анпін". Він хоче сказати, що внаслідок другого споглядання під час стоншення екрану, де здійснюються чотири зівуґи де-акаа (при підйомі екрану) знизу вгору, відбувається створення десяти сфірот для облачання ЗАТ, тобто для світла ґуфа парцуфа, який зветься сімома нижніми (сфірот).

Питання 197

Десять сфірот, які розповсюджуються від пе до табуру, називаються акудім, а світло, що розповсюджується для зівуґа де-акаа, називається спогляданням

9) Він каже так: "це світло акудім та світло аїн". П'ять частин Малхут, - від Малхут рош до Малхут де-Малхут, - називаються "акудім" у тому сенсі, що всі ці світла були зв'язані в одному клі, тобто в Малхут, - адже всі вони лише частини Малхут, як сказано вище. А світло, що розповсюджується для удару (в екран) у таємниці другого споглядання називається "світлом аїн".

Глава 7

пояснює десять сфірот соф парцуфа

Відмінність між (властивостями) "від пе до табуру" та "від табуру і нижче"

1) І в тому, що рав постійно називає будь-який ґуф ім'ям "сім нижніх сфірот", є дуже важливий аспект. Він у тому, як уже знаєш, що авіют і межа в Малхут діють тільки під час світіння відбитого світла зверху вниз, тобто від Малхут і нижче. І знай, що тут є дуже велика відмінність між світінням відбитого світла зверху вниз до облачання світла в закінчені келім, а це таємниця (властивостей) від пе до табуру, і свіченням відбитого світла зверху вниз після того, як вже відбулося облачання в завершені келім, що є таємницею (властивостей) від табуру та нижче. Бо (властивості) зверху вниз до облачання, називаються тох парцуфа, що означає основу парцуфа, оскільки туди вдягнуте все пряме світло, яке є в парцуфі. І це місце називається "від пе до табура" парцуфа, де пе - це Кетер Малхут, а табур - це Малхут де-Малхут.

Десять сфірот соф парцуфа - це відбите світло

2) Однак відбите світло, яке опускається зверху вниз після того, як вже відбулося облачання в келім, визначається як десять сфірот сіюма парцуфа. І це місце називається "від табура і нижче" до сіюма парцуфа, бо табур - це Малхут де-Малхут, яка з моменту скорочення і далі вже не може отримувати від прямого світла нічого. І тому хоча іскріння цих десяти сфірот від пе до табура проходить також і нижче від табура, проте внаслідок того, що з іскрінням протягується не пряме світло, а лише тільки відбите світло, воно вважається тому світлом некеви,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

тобто отриманням, а не віддачою. І оскільки немає у цих десяти сфірот ніякої віддачі та розповсюдження, тому вони завершують цей ступінь.

Питання 125, 143

Всього того, у чому нижній сприяє вищому, - удостоюється цього також і нижній; в пе ще немає властивості отримання

3) І немає складності в тому, - як же пряме світло проходить від пе і нижче при тому, що пе - це теж Малхут, яка не отримує прямого світла від скорочення і далі. Проте вже знаєш, що скорочення було зроблене на бхіну далет під час перебування її властивістю клі одержання, що означає: після того, як сама Малхут вже розповсюдилася та вдягла усе вище світло. Не так це в пе, яким є Малхут рош, котра використовується там у властивості знизу вгору, - тобто в неї поки немає взагалі ніякого клі отримання, а тільки піднімає відбите світло від себе і вище. Тому внаслідок того, що вона стала причиною розповсюдження десяти сфірот в рош, може так само і вона розповсюдитися звідти і вниз, міней у-бей, в чотирьох властивостях ХУБ ТУМ, де три перші властивості, - Хохма, Біна та Тіферет в Малхут, - є гідними одержання прямого світла. І лише Малхут де-Малхут, тобто табур, вважається тут клі Малхут, над якою править скорочення, і вона не може отримати в себе від прямого світла нічого.

Питання 120

Табур, який вже входить у спільність отримання, є гідним розповсюдження не з прямим світлом, а лише у відбитому світлі

4) Звідси ти осягнеш, і завжди (зможеш) розрізнити, що в Малхут, яка використовується знизу вгору, є можливість розповсюдження від себе і вниз у чотирьох бхінот, коли у три перших бхіни вона отримує пряме світло. Однак Малхут, що використовується вже зверху вниз, тобто Малхут в цій Малхут, котра розповсюджується, вже не здатна отримати всередину від прямого світла нічого, оскільки сила скорочення вже править над ній. Малхут, яка використовується знизу вгору, називається Кетером Малхут, або пе. А Малхут, що використовується зверху вниз, називається Малхут де-Малхут або нефеш де-нефеш, або табур.

В рош - тільки корені келім; в тох - келім для прямого світла; в соф - лише відбите світло

5) Отже, роз'яснена відмінність між рош, тох і соф будь-якого парцуфа: в десяти сфірот рош немає завершеного клі отримання, тому що відбите світло, яке піднімається та вдягає їх знизу вгору, не вважається келім, а тільки допомагає сприйняттю прямого світла в парцуфі таким чином, щоби воно змогло потім заіскритися та пройти згори униз, і тому воно називається коренями келім. Десять сфірот тох парцуфа, від пе до табура, - це завершені келім, і там - основа облачання прямого світла в парцуф. А десять сфірот соф парцуфа - це категорія світла некеви, оскільки це відбиті світла без прямого світла, які одержують, але не дають. І тому вони завершують парцуф та припиняють його світла.

Глава 8

починає пояснювати порядок розвитку десяти сфірот, що виходять одна нижче за іншу, які називаються: Аріх Анпін, Аба ве-Іма та ЗОН, або Ґальґальта, АБ, САҐ, МА, БОН, створювані один з одного причинно-наслідковим шляхом

Пояснення причини розвитку п'яти парцуфів Ґальґальта, АБ, САҐ, МА, БОН та виходу їх один з одного

1) Тепер роз'яснімо порядок розвитку парцуфів один з одного, і як вони виходять один з одного в обов'язковому порядку "попереднього та наступного". Але щоб укоротити виклад і розширити в розумінні, назвемо п'ять властивостей рош іменами: ґальґальта, ейнаїм, озен, хотем, пе, а п'ять властивостей ґуфа, - іменами: Кетер, Хохма, Біна, Зеїр Анпін, Малхут. Процес очищення (стоншення) екрана назвемо підйомом, оскільки підйом означає очищення, як відомо. І, наприклад, коли ми побажаєм сказати: "бхіна далет очистилася до бхіни ґімел", то скажемо: "Малхут піднялася в Зеїр Анпін". Запам'ятай і не забувай цього.

Чотири наповнення, що існують у чотирьох літерах АВАЯ, - це АБ, САҐ, МА, БОН

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

2) П'ять парцуфів Аріх Анпін, Аба, Іма, Зеїр Анпін та Нуква, назвемо іменами: Ґальґальта, АБ, САҐ, МА, БОН, які відповідають ґематрії чотирьох наповнень, характерних для імені АВАЯ. Парцуф Аріх Анпін, який є Кетером, назвемо Ґальґальтою. Парцуф Аба, який є Хохмою і називається також Аба ве-Імою, називатимемо АБ. І це таємниця АВАЯ у наповненні (буквою) "йуд" таким чином: йуд-вав-далет, гей-йуд, вав-йуд-вав, гей-йуд (יוד, הי, ויו, הי), що становить число АБ (72 ע״ב)[297]. Парцуф Іма, що є Біною і називається також ІШСУТ[298], називатимемо САҐ. І це таємниця АВАЯ у наповненні (буквою) "йуд" с (буквою) "алеф" в (букві) "вав" (імені АВАЯ), таким чином: йуд-вав-далет, гей-йуд, вав-алеф-вав, гей-йуд (יוד, הי, ואו, הי), що утворює число САҐ (63 ס״ג). Парцуф Зеїр Анпін назвемо МА, і це таємниця АВАЯ у наповненні (буквою) алеф, таким чином: йуд-вав-далет, гей-алеф, вав-алеф-вав, гей-алеф (יוד, הה, וו, הה), що утворює (число) МА (45 מ״ה). Парцуф Нуква, що являє собою Малхут, називатимемо БОН (52 ב״ן), і це АВАЯ у наповненні (буквою) "гей", таким чином: йуд-вав-далет, гей-гей, вав-вав, гей-гей (יוד, הה, וו, הה). Сенс цих наповнень і чисел вже роз'яснений у книзі Панім меїрот у-масбірот, (коментарі) на Древо життя, при поясненні двохсот вісімдесяти восьми іскор. Тут же немає місця для подробиць.

Питання 21

Десять перших сфірот в лінії Ейн соф називаються світом Адам Кадмон, і його рівень - до Кетера; зівуґ для будь-якого парцуфа повинен бути у його вищому

3) І вже знаєш, що перші десять сфірот, які створені після скорочення, називаються Адамом Кадмоном, і в ньому є п'ять парцуфів: Ґальґальта, АБ, САҐ, МА, БОН. В кожному з них є рош, тох, соф, - подібно до того, що роз'яснене вище. І у своїй сукупності він називається світом Кетера чи світом Адам Кадмон. Причина того, що він весь називається Кетером, вже роз'яснена в Ор пнімі (гл.3, п.2 зі слів "У попередніх частинах роз'яснено"), - це тому, що екран бхіни далет у своїй істинній мірі не використовується в жодному іншому світі, крім нього. Вивчи там уважно. І слід знати, що зівуґ де-акаа для десяти сфірот рош кожного парцуфа повинен бути в пе де-рош його вищого парцуфа, - за прикладом того, що роз'яснене тут равом (у гл.12) про чотири світи АБЄА, коли зівуґ заради десяти сфірот Ацилута здійснюється у світі, який вище за Ацилут, і це АК, заради Брія здійснюється зівуґ в Ацилуті тощо. Вивчи там.

Глава 9

роз'яснює порядок створення парцуфа Ґальґальта де-АК

Десять сфірот рош Ґальґальти де-АК

1) Роз'яснімо спочатку парцуф Ґальґальта де-АК, який є першим парцуфом у світі АК. Вже знаєш, що на початку всього Ейн соф, благословенний Він, розповсюджується до зівуґу де-акаа на екран у клі Малхут. Тоді піднімається відбите світло, яке було відштовхнуте від клі Малхут, та вдягає чотири бхіни прямого світла до рівня Кетера. Також знаєш, що це облачання десяти сфірот прямого світла в десять сфірот відбитого світла називається десятьма сфірот рош, які означають корені келім, оскільки облачання відбитого світла знизу нагору достатнє лише для сприйняття світла в парцуфі, але не для його реального облачання.

Причина розповсюдження Малхут де-рош в десять сфірот у тому, що кожен ступінь, який викликає світло для вищого, цим теж удостоюється його

2) Відомо, що у вищих світах (діє) закон: будь-який ступінь, що викликає додавання світла на вищому від нього ступені, наділяється всім цим доданим світлом теж. І тому через те, що Малхут не отримує світло, яке відноситься до неї, а повертає на його місце, це відбите світло стає облаченням на вище світло, завдяки чому вище світло сприймається в рош, а без цього відбитого світла не було би вище світло сприйняте там взагалі. Внаслідок цього виходить, що вся та міра рівня десяти сфірот рош, для якої вона (тобто Малхут) стала там причиною, має знову

[297] В івритській письмовій традиції літери алфавіту також є цифрами та числами. В даному випадку буква айн в імені АБ є числом 70, а буква бет - цифрою 2. Разом вони становлять числове значення (ґематрію) 72.
[298] Абревіатура імені "Ісраель Саба і Твуна". Значення цього імені буде роз'яснене у наступних частинах.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

розповсюдитися також і всередині клі самої Малхут. Це подібно до Зеїр Анпіна, про якого сказано: "Троє виходять з одного, один перебуває в трьох"[299]. Але тут, у тох Малхут, дев'ять сфірот виходять з однієї, а одна перебуває в дев'яти сфірот. І це зветься ґуфом.

Питання 223

Десять сфірот тох Ґальґальти де-АК

3) І тому відбите світло знову світить у клі Малхут, таким чином розширюючи її до п'яти властивостей КАХАБ ТУМ. І також іскряться десять сфірот прямого світла рош, розповсюджуючись у десять сфірот Малхут, тобто до Малхут у ній, яка зветься табуром. І ці п'ять властивостей розповсюдження Малхут, про які йдеться, стають завершеними келім для розповсюдження вищого світла в парцуфі. І тому вони, як відомо, називаються ім'ям "ґуф" (і подивися в ОП гл.2, п.3, гл.3, п.1).

Десять сфірот соф Ґальґальти де-АК

4) Але від табуру і нижче вище світло більше розповсюджуватися не може через скорочення і екран у ньому (тобто в табурі). І там є лише світіння відбитих світел без прямого світла, які не мають сили розповсюдження, а тому вони завершують парцуф (ВС, гл.7, п.2). Отже, роз'яснені рош, тох та соф першого парцуфа АК, який називається парцуфом Ґальґальта.

Глава 10

пояснює другий парцуф АК, який називається АБ

Оточуюче світло стоншує екран бхіни далет до бхіни ґімел

1) Вже знаєш закон очищення, який є характерним для авіют у клі Малхут: незважаючи на те, що авіют в клі Малхут притягує (світло) і вона є причиною всієї міри рівня в парцуфі, проте після того як вище світло було притягнуте туди та вдягнулося в парцуф, в природі оточуючого світла очищати авіют в Малхут (як це докладно описано у Внутрішньому споглядані частини другої, п.72). І тому, після того, як вище світло вдягнулося в парцуф Ґальґальта де-АК, воно стало причиною очищення авіют бхіни далет в екрані його Малхут, і внаслідок цього в Малхут вийшов новий екран бхіни ґімел.

Питання 146

Вихід десяти сфірот рош рівня Хохми на екран бхіни ґімел

2) Через те, що вище світло не припиняє світити створінням ні на мить (як написано равом у Дереві життя, врата 6, гл.7, мішна 400), виявляється внаслідок цього, що в ту ж мить, коли оновлюється екран в авіют бхіни ґімел, до нього відразу для зівуґа де-акаа розповсюджується світло Ейн соф, а Малхут піднімає відбите світло та вдягає вище світло. Але через те, що бракує міри авіют бхіни далет, рівень відбитого світла, яке відштовхнула і підняла Малхут, зменшився та досягає тепер не облачання рівня Кетера, як було раніше, а лише рівня Хохми.

Рівень Хохми відокремлюється у самостійний парцуф та називається АБ де-АК

3) І вже знаєш, що подібно до того, як матеріальні об'єкти відокремлюються один від одного віддаленням їхнього місця, також і духовні відокремлюються один від одного через зміну форми, що оновлюється в них, і міра віддалення оцінюється величиною відмінності між ними. Тому, після того, як оновився і вийшов екран бхіни ґімел усередині парцуфа Ґальґальта де-АК з новим рівнем світла, ця зміна форми відокремлює, виділяючи цей новий рівень в окрему властивість саму по собі. І тому ми вважаємо цей новий рівень другим парцуфом АК, що називається парцуф АБ де-АК, рівень якого тільки до Хохми.

АБ де-АК виходить від зівуґа де-акаа на екран бхіни ґімел, який створюється в пе парцуфа Ґальґальта де-АК

4) Отже, роз'яснено, що причиною і приводом для виходу другого парцуфа АК є закон очищення, який характерний для авіют екрана в клі Малхут внаслідок облачання вищого світла. Тому після того, як завершується облачання вищого світла в перший парцуф де-АК, який називається Ґальґальтою, очищується авіют бхіни далет в екрані, котрий знаходиться в Малхут,

[299] Трактат Тааніт, 9.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

до рівня авіют бхіни ґімел. І той зівуґ де-акаа, який здійснюється в екрані бхіни ґімел, що піднявся в пе Ґальґальти де-АК, створює другий парцуф де-АК на рівні Хохми, званий парцуфом АБ де-АК.

Питання 147

Очищення авіют в екрані до властивості авіют кореня вважається підйомом в пе де-рош

5) Однак не мається на увазі, що після того, як очистилася Малхут від бхіни далет і встановилася в авіют бхіни ґімел, відразу ж створюється і виходить парцуф АБ. Бо поняття частковості не характерне для духовного, і неможливо, щоб певна частина авіют в Малхут очистилася, а певна частина авіют в Малхут залишилася. Але оскільки Малхут почала очищатися, вона зобов'язана продовжувати очищатися від усієї своєї авіют до тих пір, поки не встановиться в граничній чистоті, яка подібна до властивості її кореня, куди вдягається світло Кетера, як сказано вище (ВС, гл.6, п.4), - вивчи там уважно. І знай, що процес цього очищення до кореня називається підйомом Малхут в Кетер, або підйомом табура в пе де-рош, оскільки пе - це Кетер де-Малхут, а табур - це Малхут де-Малхут (як написано вище, ВС, гл.7, п.4).

Підйом означає стоншення, спуск означає ущільнення

6) І тут необхідно, щоб ти пам'ятав, що підйом означає стоншення (очищення авіют), а спуск означає ущільнення (авіют), і будь-який більш тонкий визначається як більш вищий. Що ж до встановлення десяти сфірот КАХАБ, Зеїр Анпіна і Малхут ґуфа парцуфа одна вище за іншу від пе до табуру, - не йдеться про уявне місце, не дай Боже, а (мовиться) тільки відносно тонкості та щільності. Тим самим Кетер, будучи найтоншим клі з усіх, вважається розташованим поряд з пе де-рош парцуфа, - тобто найвищим з усіх. А Малхут, як найщільніша з усіх, вважається розташованою внизу, в місці табура ґуфа парцуфа, - тобто найнижчою з усіх.

Зрівняння форми нижнього з вищим вважається його приходом у місце вищого

7) І разом з тим зрозумій у простоті те, про що ми кажемо: Малхут продовжує очищатися від авіют своєї бхіни далет допоки не залишається тонкою як властивість її кореня. Внаслідок цього виходить, що насправді вона приходить до місця свого кореня, тобто її Кетера, який називається пе. Бо будучи тонкою подібно до нього, вона виявляється тепер на одному з ним ступені.

Питання 145

Після того, як екран піднімається та включається до пе Ґальґальти, в ньому оновлюється авіют без останньої бхіни

8) І тому в той момент, коли Малхут повністю очищується та залишається в якості кореня, виявляється, що вона піднялася до свого Сотворителя, тобто до пе де-рош, оскільки пе де-рош - це корінь усього попереднього розповсюдження зверху вниз. І вона включається там у зівуґ де-акаа, характерний для Малхут рош, а тому виявляється, що Малхут знову отримує там властивість авіют, яка була в неї спочатку, до очищення, крім останньої бхіни, яка сховалася і не повертається. Тому що остання бхіна не залишає решимо, як це описано у відповідному місці. Таким чином, завдяки включенню до зівуґа де-акаа в пе де-рош Ґальґальти, вона отримує лише авіют бхіни ґімел, і там виходять на неї десять сфірот рівня Хохми.

Вихід десяти сфірот рош АБ та його спуск на місце хазе Ґальґальти

9) І після того, як екран включився в зівуґ де-акаа в пе де-рош Ґальґальти, і авіют, що була в ньому, знову оновилася, виявляється, що його авіют - це категорія авіют табуру, який нижче від пе Ґальґальти та не відноситься до пе Ґальґальти. І усвідомлення цього визначається як відокремлення екрану від пе де-рош Ґальґальти, його вихід з нього і спуск, - тобто ущільнення до авіют бхіни ґімел в ґуфі Ґальґальти, яка називається хазе. А через те, що коли (екран табуру) знаходився в пе Ґальґальти, він уже був включений в авіют екрану рош, до нього знову розповсюджується світло Ейн соф для зівуґа де-акаа також і при знаходженні його в місці хазе. І виходять на нього десять сфірот рош на рівні Хохми, але йому бракує Кетера, тому що екран з авіют бхіни ґімел притягує тільки рівень Хохми. Вони називаються рош парцуфа АБ де-АК. Виходить, що джерело десяти сфірот рош парцуфа АБ де-АК виходить в пе парцуфа Ґальґальта де-АК, - а саме під час включення екрану (табура) в зівуґ де-акаа в пе Ґальґальти. Після цього він спускається звідти в місце хазе, і від зівуґа де-акаа, який здійснюється у місці хазе

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

(Ґальґальти), виходять десять сфірот рівня Хохми та вдягають Ґальґальту де-АК від хазе та вище, до (місця), суміжного з пе Ґальґальти. Тобто до Хохми ґуфа Ґальґальти, але не до пе буквально, бо пе - це Кетер ґуфа Ґальґальти, а в рош де-АБ (властивості) Кетера не вистачає.

Питання 171

Тох і соф парцуфа АБ де-АК

10) Потім те ж відбите світло знову розширює Малхут в десять сфірот міней у-бей, - від неї і нижче, до Малхут в ній. І виходять тут десять сфірот ґуфа, іменовані десятьма сфірот де-тох. А звідти і нижче поширюються десять сфірот відбитого світла без прямого світла, і це світла некеви, що завершують ступінь. Таким чином, роз'яснені рош, тох та соф парцуфа АБ де-АК.

Питання 168, 170

Глава 11

роз'яснює третій парцуф де-АК, який називається САҐ де-АК, і це рівень Біни

Стоншення екрану бхіни ґімел до бхіни бет; в екрані рош немає стоншення, - лише в екрані табура

1) Після того, як сповнюється парцуф АБ де-АК, виходить також, що вище світло вдягається в нього, а оточуюче світло знову очищає його авіют, - за прикладом того, як це описано вище відносно парцуфа Ґальґальта де-АК (див. про це у гл.10 ВС, п.4). Тобто (оточуюче світло очищує) авіют екрану в його Малхут де-Малхут, що являє собою Малхут ґуфа АБ, яка називається табуром, як згадано вище. Бо для (екрана) Малхут рош, котра зветься пе, не характерне стоншення в жодному парцуфі, оскільки він використовується знизу вгору, і світло всередині неї абсолютно не обмежене, а тому він не очищує її (від авіют). І пам'ятай це.

Вихід рош, тох та соф парцуфа САҐ де-АК

2) Після того, як Малхут де-АБ, звана табур, очистилася від усієї своєї авіют, тобто від авіют бхіни ґімел, аж до того, що стала тонкою подібно до кореня, вважається, що ця Малхут піднялася до її Сотворителя, тобто в пе де-рош АБ де-АК, а цей пе є коренем та Сотворителем для десяти сфірот ґуфа АБ де-АК. І оскільки вона піднялася в пе, корінь знову наділив її авіют, окрім останньої бхіни, яка пропадає і не повертається, (як це описано вище в гл.10 ВС, п.9). І виходить, що Малхут знову ущільнилася там до авіют бхіни бет. Це ущільнення ми називаємо спуском на її місце, як спочатку, - тобто в хазе, по сусідству з табуром АБ де-АК, звідки вона прийшла (подібно до описаного вище в гл.10 ВС, п.10). І знову відбувається там зіву ґ де-акаа, та виходять десять сфірот рош у мірі рівня Біни, - адже відбите світло бхіни бет не досягає більшого. Звідти і нижче розповсюджуються десять сфірот тох і десять сфірот соф, (як написано вище в гл.10 ВС, п.п.9-10). Цей парцуф називається парцуф САҐ де-АК, оскільки є в ньому лише рівень Біни. Подібним чином виходять й інші парцуфи АК.

Питання 169

Глава 12

пояснює четвертий і п'ятий парцуфи АК, які називаються МА і БОН де-АК

Вихід МА і БОН де-АК

1) Після того, як сповнився парцуф САҐ, знову повернулося оточуюче світло та очистило авіют (екрана) від бхіни бет до бхіни алеф. Вище світло, яке не припиняє світити, ударяє в нього і виводить десять сфірот на рівні Зеїр Анпіна, які називаються парцуфом МА де-АК та розповсюджуються в рош-тох-соф. Цей парцуф називається світом Некудім. В ньому теж відбувається стоншення екрану, як у попередніх парцуфах де-АК, але тут стоншення вважається стадією розбиття келім, оскільки з ним змішалася авіют бхіни далет (як написано равом у частині четвертій, п.36). І залишається в нього авіют де-шореш. Вище світло, яке не припиняє світити, вдаряє в цю кореневу авіют, і виходять десять сфірот рівня Малхут, які вважаються парцуфом БОН де-АК. Він називається світом Ацилут та (світами) БЄА, як це описано у відповідному місці.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Авіют називається евелем, а п'ять бхінот в ньому називаються: мецах[300]*, аїн, озен, хотем, пе*

2) Отже, докладно роз'яснений вихід п'яти парцуфів АК один з одного, які називаються: Ґальґальта, АБ, САҐ, МА та БОН. І знай, що властивості цих п'яти екранів називаються п'ятьма евелім, бо авіют в екрані називається евелем. Таким чином, парцуф Ґальґальта де-АК виходить з евеля пе, який являє собою бхіну далет; парцуф АБ де-АК виходить з евеля хотема, що є бхіною ґімел; парцуф МА де-АК виходить із евеля ейнаїм, який є бхіною алеф; парцуф БОН де-АК виходить з евеля мецаха, котрий є властивістю Кетера, - тобто коренем авіют[301].

С авіют бхінот алеф і шореш де-АК з'єдналася бхіна далет, і тому в них був (можливим) зівуґ де-акаа

3) І немає складності в тому, що авіют евеля ейнаїм, який є бхіною алеф, слабка та недостатня для зівуґа де-акаа (як написано равом вище (див. гл.11, п.8, і в ОП п.9)[302]. І, тим більше, - евель, що виходить з мецаха, а це авіют кореня, якого недостатньо для зівуґа де-акаа. Справа в тому, що перш ніж стався зівуґ на евель ейнаїм, там виникло нове виправлення, яке називається другим скороченням та є таємницею підйому бхіни далет в Біну. Завдяки цьому ущільнилися бхіна алеф і бхіна шореш настільки, що стали достатніми для зівуґа де-акаа, як це описано у відповідному місці. А те, що світ Некудім, який вийшов з ейнаїм, називається "САҐ", а світ Ацилут, який вийшов з мецаха, називається новим МА, - це тому, що там є два рівні: захар і некева, адже у світі Некудім залишилося решимо облачення від бхіни бет, пов'язане з решимо авіют від бхіни алеф, і на них вийшов рівень САҐ, іменований захаром. Так само і в світі Ацилут залишилося решимо облачення від бхіни алеф, поєднане з авіют бхіни шореш. І від їхнього з'єднання разом вийшов на них рівень МА, що називається захаром, як це написано у відповідному місці. Але від властивості решимо де-авіют, яке є рівнем некеви, там був лише рівень БОН. І тому цей МА називається новим МА, на відміну від рівня МА в Некудім, який є старим МА, що передує цьому МА.

Внутрішні та зовнішні МА і БОН де-АК

4) Однак ці два рівні МА і БОН, які вийшли в Некудім та у світі Ацилут, уже вважаються не МА та БОН самого АК, а зовнішніми МА та БОН де-АК. І це тому, що вони встановлені у другому скороченні, а весь АК – це (світ) першого скорочення. Але ці два рівні МА та БОН включені до внутрішньої властивості АК з тієї причини, що пройшли через нього та встановилися там, адже немає зникнення у духовному. І ці МА та БОН, які включені до АК, називаються МА та БОН де-АК, або внутрішніми МА та БОН де-АК, на які вдягаються світ Некудім та світ Ацилут.

Питання 186-187

Глава 13

пояснює облачання парцуфів одного в іншого тощо

Відмінність між п'ятьма рівнями, в яких один нижчий від іншого, та п'ятьма рівнями, в яких один вищий за іншого

1) Тепер краще зрозумій відмінність між десятьма сфірот КАХАБ, Зеїр Анпін і Малхут, які розташовані одна вище за іншу, та п'ятьма парцуфами Ґальґальта, АБ, САҐ, МА, БОН, встановленими один нижче від іншого. Десять сфірот КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут виходять та створюються під час підйому Малхут до Сотворителя, що є характерним для кожного з п'яти парцуфів (як написано вище, ВС, гл.10, п.5). Бо для народження парцуфа екран і Малхут попереднього парцуфа зобов'язані піднятися в пе де-рош, що знаходиться там, аби отримати нову авіют у новій формі, і тоді відбувається новий зівуґ для нового парцуфа. Між тим, десять сфірот КАХАБ ЗОН, які виходять під час стоншення Малхут, (як описано вище, ВС, гл.6, п.5), не отримують нову авіют, а навпаки, - піднімаються та стоншуються щоразу все більше. А стоншення означає підйом, і якщо так, то бхіна ґімел утворюється вище за бхіну далет, а бхіна бет - вище за бхіну ґімел тощо.

---

[300] Досл.: лоб.
[301] В оригіналі відсутній опис евеля, з якого виходить парцуф САҐ. Це евель озена (ознаїм).
[302] В оригіналі зроблене посилання на п.80 ОП, якого не існує.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Питання 83

Пе де-рош нижнього повинен вийти на місці хазе вищого

2) Не так це при створенні парцуфів. Наприклад, коли виходить парцуф АБ з парцуфа Ґальґальта, то Малхут ґуфа Ґальґальти повинна піднятися на місце пе де-рош Ґальґальти і там заново набути бхіни ґімел (як описано вище, ВС, гл.10, п.п.8-9). Набуття авіют означає, що вона повертається на своє місце в табур парцуфа Ґальґальта як спочатку. Як написано там, новий зівуґ де-акаа в бхіні ґімел обов'язково відбувається на місці табура парцуфа Ґальґальта, (який зветься тепер хазе). Таким чином ти бачиш, що Малхут де-рош парцуфа АБ знаходиться в місці табура парцуфа Ґальґальта. І відповідно до цього завжди виявляється, що Малхут ґуфа вищого парцуфа стає Малхут рош його нижнього парцуфа, тобто табур вищого стає пе де-рош нижнього.

П'ять парцуфів повинні вийти один нижче за інший

3) Таким чином, отвір табура Ґальґальти стає пе де-рош АБ, отвір табура АБ стає пе де-рош САҐ, отвір табура САҐ стає пе де-рош МА, а отвір табура МА стає пе де-рош БОН. Тим самим п'ять парцуфів повинні вийти один нижче за іншого, - на противагу десяти окремим сфірот у кожному парцуфі, які виходять одна вище за іншу.

Питання 192

Кожний парцуф виходить з Малхут де-Малхут вищого

4) Звідси у нас утворюється правило: будь-який парцуф створюється силою Малхут де-Малхут вищого. Бо роз'яснено, що Малхут ґуфа у вищому парцуфі, яка зветься табуром вищого, - це Сотворитель парцуфа, який слідує за ним. Наприклад, завдяки підйому табура парцуфа Ґальґальта в пе де-рош Ґальґальти, він отримує там авіют бхіни ґімел, на зівуґ якої створюється і виходить другий парцуф, що називається АБ. Так ось, цей табур Ґальґальти є Малхут де-Малхут Ґальґальти, адже пе - це Малхут, а табур - це Малхут де-Малхут, як написано вище. Таким чином, Малхут де-Малхут вищого - це корінь і Сотворитель свого нижнього.

Порядок облачання п'яти парцуфів АК один на одного

5) І разом з цим зрозумій також порядок облачання п'яти парцуфів АК. Оскільки пе де-рош парцуфа АБ знаходиться в місці табура парцуфа Ґальґальта, як сказано вище (в п.3), і продовжується знизу вгору до пе де-рош Ґальґальти, - бо через табур Ґальґальти, який піднявся туди і отримав авіют заради свого зівуґа, там визначається межа рівня десяти сфірот рош АБ, як сказано вище (у п.2), - тому ми кажемо, що (там) розташовані десять сфірот рош АБ і вони вдягають десять сфірот тох Ґальґальти, тобто від пе до табура. Таким чином, рош парцуфа Ґальґальта залишається відкритим, без облачення.

Причина того, що немає облачення в рош

6) Подібно до цього десять сфірот рош парцуфа САҐ вдягнуті на десять сфірот тох (де-АБ)[303]. І так само десять сфірот рош парцуфа МА одягаються на десять сфірот тох парцуфа САҐ, і так далі, - подібно до цього. Тобто також з причини, яка зазначена вище відносно одягання АБ на парцуф Ґальґальта. Бо причина одна для всіх: всі вони виходять в силу підйому табура вищого в пе вищого, і тому місце знаходження десяти сфірот рош нижнього - у місці десяти сфірот тох вищого, тобто від пе до табура. А (місце) від пе кожного вищого і вище завжди залишається відкритим, без будь-якого облачення.

Питання 174

Глава 14

пояснює, що в світах відбулися два скорочення: перше скорочення було лише на Малхут, а дев'ять перших (сфірот) були чистими від будь-якого скорочення; у другому скороченні це скорочення домішалося від Біни і нижче кожного ступеня, а Біна, Тіферет та Малхут вийшли з кожного ступеня

Сіюм, що утворився в місці Біни, називається парсою

[303] В оригіналі помилково вказаний парцуф Ґальґальта.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

1) Тепер роз'яснімо десять сфірот, які називаються п'ятьма світами: Адам Кадмон, Ацилут, Брія, Єцира та Асія. І тут слід знати про два скорочення, що відбулися у світах. Бо спочатку відбулося скорочення тільки в клі Малхут, щоб вона не отримувала всередину світло Ейн соф, а дев'ять перших сфірот були вільними від будь-якого екрану та скорочення, як написано в першій частині. І в цій властивості вийшли три перші парцуфи в світі АК, які називаються: Ґальґальта, АБ і САҐ, як це було роз'яснене вище, в главі 12. Після цього в парцуфі некудот САҐ де-АК сталося друге скорочення, коли Малхут, яка завершувала лінію світла Ейн соф і перебувала в точці цього світу, піднялася на місце хазе парцуфа некудот САҐ де-АК та завершила там лінію світла Ейн соф, а половина Тіферет і НЕГІМ, які від хазе парцуфа і нижче, залишилися порожніми без світла. І подібно до того, як утворилося нове закінчення світла лінії в спільності, на місці хазе парцуфа некудот САҐ де-АК через підйом Малхут в Біну ґуфа, яка називається Тіферет, - так само це сталося і в частковостях: в десяти сфірот кожного ступеня Малхут цього ступеня піднялася в Біну цього ступеня, завершивши там ступінь. Біна, Тіферет і Малхут ступеня вийшли з цього ступеня назовні і впали на ступінь, який нижче за нього. І цей новий сіюм, створений другим скороченням в місці Біни, чи Тіферет, називається парсою.

Парса спільності (світів) перериває між Ацилутом та БЄА

2) Поговоримо про парсу спільності. Завершальна Малхут, що знаходиться в точці цього світу, піднімається в місце хазе парцуфа некудот САҐ де-АК і завершує там світло лінії. І це закінчення, яке утворилося в місці хазе, називається парсою спільності (світів). Від цієї парси і вище вийшов світ Ацилут. А від цієї парси і нижче, тобто в місці, яке спорожніло від світла лінії Ейн соф, вийшли в таємниці світла породження три світи: Брія, Єцира, Асія. Таким чином у місці половини Тіферет вийшов світ Брія, у місці Нецаха, Года та Єсода вийшов світ Єцира, а в місці Малхут вийшов світ Асія. І після особливих виправлень світ Брія отримує за допомогою екрану бхіни бет від ІШСУТ Ацилута, світ Єцира отримує за допомогою екрану бхіни алеф від Зеїр Анпіна Ацилута, а світ Асія отримує за допомогою екрану кореневої авіют від Малхут Ацилута.

АБЄА - це чотири рівні ХУБ ТУМ

3) Тому п'ять світів визначаються іменами КАХАБ ТУМ. Так, у світа АК є рівень Кетера, - тобто десять сфірот парцуфа Ґальґальта де-АК, адже в кожному світі міра його рівня визначається за його першим парцуфом, подібно до рівня в сфірот, яка визначається за вищою сфірою в ній. У світі Ацилут є рівень Хохми, - тобто десять сфірот Аріх Анпіна Ацилута, який вважається першим парцуфом, оскільки Атік вище за Ацилут. Світ Брія має рівень Біни, тобто ІШСУТ, світ Єцира - рівень Зеїр Анпіна, а світ Асія - рівень Малхут.

Головна відмінність АК від АБЄА у цьому, що АК - від першого скорочення, а АБЄА - від другого скорочення; Ацилут вище від парси спільності, а БЄА - нижче від цієї парси

4) Однак основна відмінність між цими п'ятьма світами - внаслідок двох скорочень. Бо світ Адам Кадмон - це перше скорочення, в якому лінія Ейн соф світить до точки цього світу, а дев'ять його сфірот є чистими від будь-якого екрану та скорочення. Між тим, чотири світи АБЄА - від другого скорочення, коли від Біни і вниз до будь-якого з цих ступенів вже примішано скорочення Малхут через підйом Малхут у Біну кожного ступеня, як сказано вище. Але світ Ацилут, хоча і він від другого скорочення, водночас він чистий від будь-якого екрану і скорочення, оскільки знаходиться вище парси спільності та. І тому світить у ньому лінія світла Ейн соф до його сіюма, тобто до парси, і це таємниця місця хазе парцуфа некудот САҐ де-АК. Світ Брія вже знаходиться під парсою спільності, тобто після того, як вже припиняється світло лінії з Ейн соф, і є в ньому від світла цієї лінії лише світло породження. Однак оскільки він розташований на місці половини Тіферет некудот САҐ де-АК, а Тіферет вважається Біною ґуфа, адже КАХАБ ґуфа називаються ХАҐАТ, тому він встановлений у світінні Біни, якою є ІШСУТ. Світ Єцира, що розташований на місці НЕГІ парцуфа некудот САҐ де-АК і являє собою Зеїр Анпін, встановлюється для отримання світіння Зеїр Анпіна Ацилута. А світ Асія, розташований в місці Малхут парцуфа некудот САҐ де-АК, встановлюється для отримання свічення Малхут Ацилута.

Питання 198

5) Відповідно до цього зрозумій, що в АК, перш ніж відбулося друге скорочення, справжній екран був лише в точці цього світу, де розташований сіюм його (тобто АК) раґлаїм. А всі екрани в АК, про які йде мова та які є вищими від точки цього світу, - це тільки дії цього екрану. І знай,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

що авіют екрана не може піднятися вище за місце його знаходження навіть трохи. Таким чином лише вплив екрана піднімається вище від місця його знаходження, але він абсолютно без авіют. І тому в АК немає жодної авіют та екранів взагалі, незважаючи на те, що екран у ньому найбільш щільний з усіх світів, а це бхіна далет, як відомо. Бо ця авіют починає діяти тільки від сіюм його раґлаїм та нижче, - у точці цього світу.

6) Однак у світі Ацилут через підйом Малхут бхіни далет з точки цього світу в місце хазе парцуфа некудот САҐ де-АК відбулося друге скорочення, і встановилася парса між Ацилутом та БЄА. Там припиняється світло Ацилута, і цей новий сіюм називається парсою, як написано у відповідному місці. І тому сіюм раґлаїм усіх парцуфів Ацилута припиняється в місці цієї парси, бо (під парсою) більше світить не світло Ейн соф, а лише світло породження, (як написано в словах рава). В цій парсі знаходиться екран бхіни ґімел, який завершує раґлаїм Аріх Анпіна з причини включення бхіни далет в парсу, а також - екрани інших парцуфів. Тому від парси і нижче вже панує сила екрану, припиняючи вище світло з Ейн соф. Але від парси і вище немає властивості екрана взагалі, а всі екрани, які згадані там, від екрану сіюма раґлаїм Ацилута і вище, - це тільки дії, які піднімаються від сили екрану сіюма раґлаїм п'яти парцуфів Ацилута. І незважаючи на те, що отримують завдяки екрану сіюма раґлаїм всі їхні світла, разом з тим, вони не отримують від його авіют нічого, оскільки авіют екрана не може піднятися вище від місця його знаходження. І тому в усіх парцуфах Ацилута немає екрана взагалі.

Глава 15

пояснює поняття Кетера та АБЄА у п'яти парцуфах Ацилута та на всіх ступенях

1) Тепер роз'яснімо властивості Кетера та АБЄА, що існують в п'яти парцуфах світу Ацилут. Аріх Анпін - це Кетер, вищі Аба ве-Іма, які вдягають Аріх Анпін від пе до його хазе, - це Ацилут, ІШСУТ, що вдягають Аріх Анпін від хазе до табура, - це Брія, а Зеїр Анпін і Малхут, які вдягають Аріх Анпін від табура та нижче, - це Єцира та Асія.

Парса в хазе Ацилута - це (аспект) включення від парси спільності, і завдяки ній ділиться сам світ Ацилут на АБЄА

2) Сенс таких назв (окремих ступенів) в наступному. Після того, як розділився парцуф некудот САҐ де-АК в його хазе, де від хазе і вище розташований світ Ацилут, а від хазе і нижче знаходяться три світи БЄА, які вийшли з лінії світла Ейн соф, як описано вище в попередній главі, - цей (поділ) включається також і в сам світ Ацилут у таємниці включення від нижнього (його властивостей) до вищого. І Аріх Анпін, який є основою світу Ацилут, - бо як будь-який рівень десяти сфірот, визначається за вищою в ньому сфірою, так само і кожен світ визначається згідно з рівнем першого парцуфа в ньому, - теж ділиться по хазе, де (властивості) від хазе і вище вважаються Ацилутом, а від хазе і нижче - БЄА в Ацилуті. І парса, що у місці хазе Аріх Анпіна, - це таємниця включення парси спільності, розташованої нижче від сіюма всього Ацилуту. Тому сам Аріх Анпін, рош якого розкрита, без облачення, вважається Кетером, а Аба ве-Іма, що вдягають його до хазе, які є чистими навіть від властивості включення парси, вважаються Ацилутом. Але ІШСУТ, які вже розташовані нижче від парси в хазе Аріх Анпіна, куди включається парса спільності, вважаються Брія. Зеїр Анпін, який одягає тільки НЕГІ Аріх Анпіна, вважається Єцира, а Малхут, що вдягає Малхут Аріх Анпіна, вважається Асія. Виходячи з цього зрозумій, яким чином три світи БЄА пов'язані з ІШСУТ та ЗОН Ацилута, котрі вдягають Аріх Анпін від (його) хазе і нижче.

Подібно до того, як Ацилут ділиться на АБЄА внаслідок включення парси спільності, так само ділиться будь-який ступінь на окремі АБЄА

3) І це пояснює також десять сфірот Кетера та АБЄА, які є характерними для кожного парцуфа з парцуфів АБЄА. Бо подібно до того, як був роз'яснений загалом світ Ацилут, - а це Аріх Анпін, який ділиться в хазе, коли його рош - Кетер, від його пе до хазе - це Ацилут, від хазе до табура - це Брія, а від табура і нижче - це Єцира та Асія, - цей (поділ) включений в усі окремі парцуфи, що є в АБЄА. В кожному їхньому окремому парцуфі рош вважається Кетером, від пе до хазе - Ацилутом, від хазе до табура - Брія, а від табура і нижче - Єцира та Асія.

Для повторення матеріалу див. питання 237

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про сенс слів

1) Що таке орган, органи
2) Що таке вивержене світло
3) Що таке скорочене світло
4) Що таке світло панім
5) Що таке світло породження
6) Що таке відокремлені літери
7) Що таке з'єднані літери
8) Що таке озен
9) Що таке ахор
10) Що таке нижня Іма
11) Що таке "серединний (центральний, середина)"
12) Що таке дзеркало
13) Що таке Аріх Анпін
14) Що таке "ет"
15) Що таке "богу"
16) Що таке байт (дім)
17) Що таке розщеплення
18) Що таке Брія
19) Що таке тіло (басар)
20) Що таке ґуф
21) Що таке Ґальґальта
22) Що таке судини (ґідім)
23) Що таке чотири форми
24) Що таке мовлення
25) Що таке "шляхом проходження"
26) Що таке "вузьким шляхом"
27) Що таке "широким шляхом"
28) Що таке відокремлення
29) Що таке евель
30) Що таке евель, який виходить
31) Що таке повна АВАЯ
32) Що таке проста АВАЯ
33) Що таке гейхаль (чертог)
34) Що таке вищий гейхаль
35) Що таке удар
36) Що таке споглядання
37) Що таке друге споглядання
38) Що таке вихід (світла)
39) Що таке віддалення
40) Що таке облачення
41) Що таке іскріння
42) Що таке ущільнення
43) Що таке розповсюдження
44) Що таке друге розповсюдження
45) Що таке "хвіст левів"
46) Що таке Зеїр Анпін
47) Що таке хотем
48) Що таке матеріал
49) Що таке печатка
50) Що таке вікно
51) Що таке висічення (вдавленість)
52) Що таке основи
53) Що таке Єцира
54) Що таке престол
55) Що таке потенціал
56) Що таке завершені келім
57) Що таке престол (трон)
58) Що таке Кетер
59) Що таке облачення
60) Що таке моах

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

61) Що таке міней у-бей
62) Що таке завершене облачення
63) Що таке екран
64) Що таке замикаючий екран
65) Що таке місце пітьми
66) Що таке "гніздиться"
67) Що таке іскра створіння
68) Що таке маленька іскра
69) Що таке нефеш
70) Що таке вузький отвір
71) Що таке точка
72) Що таке нешама
73) Що таке суміжний
74) Що таке сфіра
75) Що таке світ
76) Що таке ейнаїм
77) Що таке сутність світла
78) Що таке Асія
79) Що таке Атік
80) Що таке пе
81) Що таке дія
82) Що таке розділення
83) Що таке парцуф
84) Що таке форма
85) Що таке "дуже вузький"
86) Що таке "Святая святих"
87) Що таке "гніздування"
88) Що таке кліпот
89) Що таке бачення (погляд)
90) Що таке рош
91) Що таке голова лисиць
92) Що таке четверта частина крові
93) Що таке руах
94) Що таке тонкий руах
95) Що таке квадрат
96) Що таке запах
97) Що таке розбиття
98) Що таке корінь
99) Що таке слухання
100) Що таке корені келім
101) Що таке порожнеча (тогу)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про суть понять

102) Чому світло Ейн соф ударяє в екран у клі Малхут
103) Що означає те, що світло приходить через вікно та отвір без екрана
104) Чому екран в Малхут вищого для ступеня під ним вважається давцем
105) Яким є джерело іскріння світел від екрану і нижче
106) Що означає світіння через екран
107) Яка відмінність між (поняттями) "шляхом проходження" і "шляхом облачання"
108) У чому сенс (понять) "облачання в Хохму" або "облачання в Біну", і т.п.
109) Що таке справжня міра екрану
110) Що таке екран між Ацилутом та Брія
111) Яким чином екран бхіни бет наділяє Брія, а екран бхіни алеф - Єцира
112) Чому Біна стає в Брія замикаючим екраном
113) Чому точка Малхут Ацилута розщеплює та розбиває екран
114) Чому ҐАР Аріх Анпіна (де-Брія) не розщеплюють екран
115) Чому авіют розкривається не за один раз, а лише в порядку чотирьох ступенів
116) Якими є дві категорії у світлі споглядання
117) Чи обмежені чотири ступеня в авіют прямого світла, як (такі, що розповсюджуються) згори униз, і чому
118) Що є причиною того, що чотири бхіни прямого світла будуть помітними та сприйнятими в ступені
119) Звідки походять чотири бхіни у відбитому світлі
120) Якими є відмінності (властивостей) відбитого світла до того, як у нього одягнулося пряме світло, від (його властивостей) після того, як у нього вдягнуте пряме світло
121) Яка причина розповсюдження десяти сфірот де-рош як ґуфа
122) Чи є чотири рівні відбитого світла, які обмежують АБЄА, властивостями, (що розповсюджуються) згори вниз, і чому
123) Чому авіют бхіни ґімел утворює рівень Хохма
124) Чому в АХАП відбуваються зівуґі де-акаа
125) Чому десять сфірот відбитого світла без прямого світла завершують парцуф
126) Що таке евель, який виходить зі ступеня
127) Чому немає справжнього евеля, який виходить з ейнаїм
128) Яка реальність створюється в сфірот від світла споглядання
129) Яка реальність створюється в сфірот від евелім АХАП
130) Чому від світел АХАП не утворюється жодна реальність
131/1) Що означає, що у світі Ацилут взагалі немає екрану
131/2) У чому відмінність світла сутності від світла породження
132) Чому весь рівень десяти сфірот називається тільки на ім'я однієї вищої сфіри
133) Чому два світила ЗОН (виходять) на одному рівні
134) Як здійснюється зівуґ де-акаа заради десяти сфірот Брія та Єцира
135) Яким чином Ейн соф світить в Ацилуті
136) Чому Ацилут не отримує вище, (ніж від рівня) Хохми
137) У якому облаченні світло Ейн соф отримує світ Ацилут, світ Брія, світ Єцира, світ Асія
138) Чому іскріння від вищого до нижнього називається печаткою та відбитком
139) Звідки утворюються келім
140) Чому світла передують келім
141) Як утворюються келім рош
142) Як утворюються келім де-тох
143) Як утворюються келім де-соф
144) Чому в кожному парцуфі мають бути три ступеня: рош-тох-соф
145) Що таке підйом Малхут до Маациля
146) Що є причиною підйому Малхут до Творця
147) Коли світло Ейн соф одягається в келім
148) Чому десять сфірот рош не вважаються келім
149) Як були створені келім одне вище за іншого
150) Чому з бхіни ейнаїм не утворюються келім
151) Чому властивість клі є в одній лише бхіні далет, а в трьох перших бхінот прямого світла її немає
152) Чому руах і нешама називаються світлом
153) Звідки протягуються корені келім
154) Звідки приходять закінчені келім
155) Як і де віддруковуються троє келім ґуфа: Біна, Зеїр Анпін та Малхут
156) Як називаються чотири бхіни авіют в рош
157) Якими є властивість притягнення та властивість отримання для світла єхида

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

158) Якими є властивість притягнення та властивість отримання: для світла хая, для світла нешама, для світла руах
159) Чому в зівузі де-акаа рівні всіх келім зрівнюються
160) Звідки походять п'ять частин у клі Малхут
161) Як Малхут рош може розширитися міней у-бей, аж до отримання від рош всередину себе десяти сфірот
162) До якого місця розповсюджуються десять сфірот ґуфа
163) Чому (у світел) хая та єхіда будь-якого парцуфа немає відповідних ним келім
164) Що (означають) поняття: шиболет, хазе, табур
165) Коли наповнюються світлом келім, (що розташовані) одне вище за інше
166) Чому світло єхида вдягається у ґальґальту, а не в пе
167) Чому світло хая не вдягається у хотем
168) Як створюється АБ з парцуфа Ґальґальта
169) Як створюється парцуф САҐ з парцуфа АБ
170) Якою є причина стоншення авіют в Малхут
171) Чому зівуґ де-акаа для десяти сфірот рош нижнього здійснюється на місці хазе вищого
172) Чому корінь будь-якого нижнього парцуфа - в пе вищого
173) Чому рош парцуфа АБ одягається на місце від пе до хазі в парцуфі Ґальґальта
174) Чому рош АБ не може вдягтися вище від пе Ґальґальти, і так само - САҐ на АБ, і т.п.
175) Що (означають) назви: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль
176) Чому левуш та гейхаль відокремилися від внутрішніх келім і стали оточуючими
177) На що натякають п'ять імен: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль
178) Чому НАРАН, які є нижніми, вдягаються в категорії шореш, нешама, ґуф, що є верхніми.
179) Як називаються п'ять властивостей в душі
180) Як називаються п'ять властивостей в ґуфі
181) Як називаються п'ять властивостей в облаченні
182) Як називаються п'ять бхінот в гейхалі
183) Чому кожна з п'яти властивостей ШНІҐЛЕ складається з усіх чотирьох
184) Які категорії Зеїр Анпіна та Малхут знаходяться (в парцуфах) після другого скорочення
185) Як ШНІҐЛЕ Атіка Ацилута вдягаються на АК
186) З якого світу починаються корені нижніх
187) Який парцуф АК вважається коренем для десяти сфірот спільності
188) Чому іноді розглядаються чотири бхіни, а іноді п'ять бхінот
189) Чому десять сфірот не починаються з Кетера
190) Що таке десять сфірот спільності
191) Якими є ті численні світи, що є вищими за світ Ацилут
192) Якою є відмінність між окремими НАРАНХАЙ в кожному парцуфі та п'ятьма парцуфами АБ, САҐ, МА, БОН у кожному світі
193) У чому відмінність п'яти парцуфів від п'яти світів
194) Як називаються десять сфірот прямого світла та відбитого світла, що виходять одночасно за допомогою зівуґа де-акаа
195) Якими іменами називаються п'ять рівнів, які виходять один вищий за інший
196) Чому п'ять парцуфів називаються іменами АБ, САҐ, МА та БОН
197) Чому ґуф називається сімома нижніми
198) Чи є якась відмінність між АК і АБЄА з точки зору чотирьох бхінот прямого світла, і чому
199) Чому АБЄА називаються чотирма літерами АВАЯ
200) Чому всі властивості в Ацилуті називаються ім'ям "нешамот", а в Брія - ім'ям "ґуфім"
201) У чому відмінність між точкою та сфірою
202) У чому відмінність між сфірою та парцуфом
203) Скільки бхінот по десять сфірот повинні вийти, щоб наповнити один ступінь
204) Чому Кетер називається Ейн соф
205) Чому Кетер називається проміжною (властивістю) між Маацилем та неецалем
206) Чому рош будь-якого ступеня називається Ейн соф
207) У чому відмінність облачання Ейн соф в Кетер, Хохму, Біну, Зеїр Анпін, Малхут
208) Чому необхідна проміжна властивість між Творцем і створінням
209) Чому Кетер не (входить) у спільність десяти сфірот і на нього міститься натяк не в буквах АВАЯ, а лише у верхньому штриху (літери) йуд
210) Яким є корінь чотирьох бхінот у потенціалі
211) Яким є корінь чотирьох бхінот у дії
212) Чому Малхут де-Малхут Ацилута стає Атіком у світі Брія
213) У якій властивості Кетер називається "Я останній"
214) У якій властивості Кетер називається "Я перший"

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

215) Звідки отримує Кетер де-Брія і що вважається його коренем
216) Чому всі властивості в АК вважаються Кетерами для властивостей в АБЄА
217) Чому ХАҐАТ Аріх Анпіна вважаються рош
218) Чому властивості Аріх Анпіна в будь-якому світі не проявлені
219) Чому Малхут називається дзеркалом, у якого від його суті немає нічого
220) У чому суть спуску точки з вищого світу у нижній світ
221) Яким чином зменшився Місяць, тобто Малхут Ацилуту
222) Чому вважається, що точка, що спускається зі світу у світ, - це її власна властивість
223) Чому точка, яка спускається (в нижнього), живиться від усіх вищих, незважаючи на те, що вона є меншою від них усіх
224) Чому пряме світло в кожний ступінь протягується з Ейн соф
225) Чому немає жодної відмінності в чотирьох бхінот прямого світла від початку лінії до закінчення Асія
226) Чому пряме світло не може пройти від табуру і нижче
227) Чому вищий ступень завжди вважається Сотворителем відносно свого нижнього ступеня
228) Якими є ті два корені, що повинні бути в кожній властивості
229) Як називаються десять сфірот, рівні яких є однаковими
230) Чому відділ кліпот - між шкірою та облаченням
231) Чому внутрішнє світло у шкірі є гіршим, ніж у плоті, судинах, кістках та мозку парцуфа
232) Чому будь-який об'єкт у святості утворює свій образ
233) Який рівень може осягнути людина
234) Чому нефеш вищого вважається у нижнього рівнем руаху
235) Звідки приходять НАРАНХАЙ де-нефеш
236) У чому відмінності між світом, парцуфом, сфірою та точкою
237) Якими є відмінності між десятьма сфірот прямого світла, десятьма сфірот відбитого світла, десятьма сфірот, рівні яких однакові, десятьма сфірот, з яких одна вище за іншу, десятьма сфірот, з яких одна нижче за іншу, десятьма сфірот рош, десятьма сфірот тох, десятьма сфірот соф, п'ятьма бхінот в клі Малхут, п'ятьма бхінот келім в потенціалі та п'ятьма бхінот келім в дії

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про сенс слів

1) Що таке орган, органи
Це келім сфірот ґуфа, тобто створені від екрану пе де-рош і нижче. (ОП, гл.8, п.1)

2) Що таке відторгнуте світло
Це відбите світло, тобто вище світло, яке не було отримане в бхіні далет, а відштовхнуте від неї та відторгнуте своє місце. (ОП, гл.15, п.6)

3) Що таке скорочене світло
При проходженні для облачання від екрану і нижче десять сфірот прямого світла у своєму значенні зменшуються, і вони вважаються скороченим світлом.(ОП, гл.2, п.2-3)[304]

4) Що таке світло панім
Це світло Хохма. (ОП, гл.15, п.6)

5) Що таке світло породження
Це десять сфірот прямого світла, які іскряться через екран униз. (ОП, гл.8, п.9)

6) Що таке відокремлені літери
Коли сутність вдягається у келім, чотири бхіни ХУБ ТУМ називаються чотирма відокремленими літерами відповідно до облачання світел в келім, - безвідносно до зміни форми між ними. А зміна форми - це сутність розділення, характерного для духовного. Подивися (відповідь) про поняття "розділення"(відповідь 82). (ОП, гл.15, п.4)

7) Що таке з'єднані літери
У процесі очищення авіют в Малхут де-Малхут, яке характерне для ґуфа будь-якого парцуфа, коли відбите світло виходить у порядку ступенів аж до підйому до Сотворителя, десять сфірот називаються з'єднаними літерами, - по імені очищення, яке келім отримують щоразу більше. І це очищення з'єднує їх та наближає до кореня. Як сказано вище у відповіді 6: авіют викликає розділення, а чистота спричиняє з'єднання. Вивчи там. (ОП, гл.15, п.3)

8) Що таке озен
Це рівень десяти сфірот рош у бхіні бет, якою є Біна. (ОП, гл.12, п.7)

9) Що таке ахор
Коли пряме світло, тобто світло Хохма, не вдягнуте у клі, то клі називається "ахор" або "ахораїм". Як сказано вище у відповіді 4, світло Хохма називається світлом панім, а тому при зникненні з клі світла Хохма, його (тобто клі) називають ім'ям "ахор". (ОП, гл.15, п.6)

10) Що таке нижня Іма
Це Малхут світу Ацилут. (ОП, гл.4, п.7)

11) Що таке "серединний (центральний, середина)"
Це аспект, що узгоджує та поєднує два краї, які віддалені один від одного. І з цього в будь-якому місці зрозумієш поняття "середня лінія", "центральний стовп", які включають три сфіри: Даат, Тіферет, Єсод. І зрозумій це. (ОП, гл.5, п.4)

12) Що таке дзеркало
Малхут називається дзеркалом, у якого від себе нема нічого, або дзеркалом, яке не світить, а Зеїр Анпін називається дзеркалом, яке світить. І це означає "світило", бо Зеїр Анпін та Малхут називаються двома світилами, тому що всі світла до нижніх приходять тільки від них, але не від (того що) вище за них. (ОП, гл.7, п.2)

13) Що таке Аріх Анпін
Парцуф Кетер називається Аріх Анпіном на ім'я сутності світла Хохма в ньому, а Тіферет називається Зеїр Анпіном виходячи з того, що є в ньому лише невелике свічення світла Хохма. Імена "Аріх Анпін" (довгий лик) та "Зеїр Анпін (малий лик)" схожі один з одним у тому, що відносяться тільки до світла Хохма в парцуфі, адже Хохма називається світлом лику (панім), і зрозумій це. (ОП, гл.4, п.5, гл.6, п.7)

[304] В оригіналі зроблене посилання на п.34 без вказівки глави та розділу.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

14) Що таке "ет"
Малхут називається на ім'я "ет" з тієї причини, що включає всі літери (алфавіту) від алеф до тав. Бо літери - це келім сфірот, а всі келім - вони від Малхут. (ОП, гл.12, п.3)

15) Що таке "богу"
"Богу" - це назва Аріх Анпіна, і це парне ім'я до (імені) "тогу"(תוהו), яке є назвою Атіка та означає заперечення осягнення. А (ім'я) "богу"(בוהו) означає розкриття осягнення та синонім буття, і це поєднання слів: "у ньому (בו)", "Він (הוא)". (ОП, гл.7, п.4, п.90)[305]

16) Що таке байт (дім)
Та властивість сфіри Малхут, яка відокремилася від внутрішніх келім і стала клі для оточуючого світла, називається "байт" або "гейхаль". Подивися тут у таблиці відповідей відповідь 176. (ОП, гл.5, п.1)

17) Що таке розщеплення
Подолання світлом обмежуючого екрану, який стоїть на його шляху, називається розщепленням. Іншими словами, він зовсім не звертає уваги на кордон перед ним, а пробиває в ньому шлях та світить крізь кордон і нижче. (ОП, гл.7, п.3)

18) Що таке Брія
Створення нового, - "сущого з нічого", - називається "Брія (створення)". І оскільки авіют в келім не може розкритися в світі Ацилут, а лише від ґрунту (карки) світу Ацилут і нижче, тому звідти і нижче називається "Брія", на ім'я авіют, що розкрилася там. Бо авіют, яка є властивістю "бажання отримувати" у створінні, - це аспект "сущого з нічого". Адже все те, що існує в реальності, вважається таким, що виходить від Нього, благословенного, в аспекті "сущого з сущого", бо не існує Того, хто дає те, чого немає в Нього. Окрім "бажання отримувати", якого безумовно немає в Ньому, благословенному, - адже від кого Він отримає, не дай Бог? І зрозумій це. (ОП, гл.2, п.3)

19) Що таке плоть (басар)
Бхіна ґімел, яка зветься Зеїр Анпіном, називається плоттю, і ця назва є характерною лише для тих десяти сфірот, рівень яких є однаковим. П'ять таких бхінот називаються АБҐАМ[306]: Малхут називається шкірою; Зеїр Анпін називається плоттю; Біна називається судинами; Хохма називається кістками; Кетер називається мозком. Дивись тут у таблиці відповідей, відповідь 229. (ОП, гл.5, п.2)[307]

20) Що таке ґуф
Десять сфірот, які проходять через екран вниз, коли Малхут розширюється в десять сфірот міней у-бей, називаються "ґуф" з тієї причини, що їхнє існування - основа сили парцуфа, бо там головне облачання сутності в келім. Однак в десяти сфірот рош, які від екрану і вище, немає повного облачення, а лише корені облачення. (ОП, гл.8, п.3)[308]

21) Що таке Ґальґальта
Парцуф Кетер. Також і клі, в яке одягається світло єхида, називається ґальґальтою. (ВС, гл.8, п.2)

22) Що таке судини (ґідім)
Це клі Біни в десяти сфірот, рівень яких є однаковим.(ОП, гл.5, п.2)[309]

23) Що таке чотири форми
Авіют в неецалі, тобто бажання у ньому, називається спільністю матеріалу неецаля. А чотири бхіни в цій авіют називаються чотирма формами. (ОП, гл.6, п.4)

[305] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.6 ОП.
[306] Абревіатура слів "ор (шкіра)", "басар (тіло)", "ґідім (судини)", "ацамот (кістки)", "моах (мозок)".
[307] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.5 ОП.
[308] В оригіналі зроблене посилання п.6 гл.8 ОП.
[309] Те саме.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

24) Що таке мовлення
Малхут рош називається пе, а десять сфірот, які проходять через неї, - від неї і вниз за допомогою іскріння екрану, - називаються мовленням. Бо так завжди світла приходять і передаються від парцуфа до парцуфа, як описано тут у відповіді 168. Вивчи там уважно (ОП, гл.11, п.2)

25) Що таке "шляхом проходження"
У чотирьох бхінот завжди є відношення причини та наслідку, і навіть у прямому світлі. Адже бхіна алеф прямого світла - це причина і сотворитель для бхіни бет, а бхіна бет - для бхіни ґімел, і т.д. І будь-який ступень, який вважається сотворителем щодо існування іншого, вважається також провідником до неї з Ейн соф, благословенний Він, усього достатку для його існування. Однак коли ступінь наділяє благом нижній лише тому, що він є причиною, яка передує йому, - це вважається віддачею "шляхом проходження". Але якщо наділяє нижнього іскрінням свого екрану зверху вниз, це вважається, що він віддає йому "шляхом облачання". (ОП, гл.4, п.1)

26) Що таке "вузьким шляхом"
Скорочена віддача вважається віддачою "вузьким шляхом". (ОП, гл.1, п.4)

27) Що таке "широким шляхом"
Це розширена віддача. (ОП, гл.1, п.4)

28) Що таке відокремлення
У той час, коли десять сфірот іскряться та проходять через екран униз, вони опиняються в підпорядкуванні меж екрана і не можуть живитися від вищого ніяк інакше, окрім відповідно до меж екрана. І тому вважається, що екран відокремлює їх від вищого, тому що не дозволяє їм вигодовуватися звідти відповідно до їхніх бажань. (ОП, гл.12, п.2)[310]

29) Що таке евель
Відбите світло називається евелем.(ОП, гл.11, п.2)[311]

30) Що таке евель, який виходить
Це відбите світло, що спускається від екрану та вниз.(ОП, гл.11, п.2)[312]

31) Що таке повна АВАЯ
Як написано равом в "Древі життя", врата 18, гл.1: "Корінь світел та їхня основа, - це чотири літери простої АВАЯ, без наповнень... А наповнення - це пояснення АВАЯ та вихід їхнього світла назовні". Вивчи там уважно. Пояснення. Є п'ять парцуфів: Кетер, АБ, САҐ, МА, БОН. Парцуф Кетер - їхня основа та корінь, а десять сфірот у ньому вказують на чотири прості літери АВАЯ, називаючись внутрішньою АВАЯ, і з кожної літери виходить назовні парцуф та вдягає її. З йуд де-АВАЯ парцуфа Кетер протягується парцуф Хохма, чотири літери якого мають наповнення (буквою) "йуд" таким чином: йуд-вав-далет, гей-йуд, вав-йуд-вав, гей-йуд, і ґематрія їхня - АБ. З першої гей виходить парцуф Біна, в якому чотири літери АВАЯ мають наповнення (буквами) "йуд" та "алеф" таким чином: йуд-вав-далет, гей-йуд, вав-алеф-вав, гей-йуд і т.д. Тому парцуф Кетер вказує на просту АВАЯ, а решта чотирьох парцуфів, які його вдягають, вказують на "повні АВАЯ" (і див. тут у ВС).(ОП, гл.15, п.4)[313]

32) Що таке проста АВАЯ
Дивись поняття "повна АВАЯ".

33) Що таке гейхаль (чертог)
Дивись поняття "байт"(дім)"(відповідь 16).

34) Що таке вищий гейхаль
(Існує) сім гейхалот, і найвищий з них називається "вищий гейхаль" .(ОП, гл.8, п.6)

35) Що таке удар
Дивись Ор пнімі тут, гл.1, п.70, та гл.2, п.3.

---

[310] В оригіналі зроблене посилання п.4 цієї глави.
[311] Те саме.
[312] В оригіналі зроблене посилання п.4 гл.11 ОП.
[313] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.15 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

36) Що таке споглядання
Розповсюдження світла Ейн соф, благословенний Він, до зівуґу де-акаа з екраном у клі Малхут для підйому відбитого світла, називається "спогляданням", оскільки світло, що розповсюджується з Ейн соф, благословенний Він, завжди вважається світлом Хохма, що іменований світлом ейнаїм або поглядом чи спогляданням. (ОП, гл.12, п.1)

37) Що таке друге споглядання
Розповсюдження світла Ейн соф, благословенний Він, для зівуґа де-акаа в Малхут ґуфа, - тобто коли здійснюється зівуґ в ній під час стоншення екрана від ступеня до ступеня, допоки він не виводить десять сфірот одна вище за іншу, - називається другим спогляданням. (ОП, гл.12, п.8)

38) Що таке вихід (світла)
У будь-якому місці, де відбувається очищення авіют ступеня, існує нарівні з цим "вихід" світла та його блага, бо міра "бажання отримувати" на ступені - це його авіют, і зрозуміло, що при зникненні бажання отримувати зникає разом ним достаток, одержуваний в нього, - адже немає примусу у духовному. (ОП, гл.12, п.8)

39) Що таке віддалення
Авіют бхіни бет прямого світла називається "віддаленням" на ім'я світла хасадім та віддалення себе від отримання світла Хохма. Також після скорочення властивістю "віддалення" від Хохми вважається і стадія далет, оскільки все скорочення та екран у ній - лише щодо світла Хохма. (ОП, гл.1, п.4)

40) Що таке облачення
Кожне світло має вдягатися у клі, і немає світла без клі. Дивись (відповідь 25) про поняття "шляхом проходження". (ОП, гл.12, п.3)

41) Що таке іскріння
Світіння відбитого світла завжди називається "іскрінням" або іскрами. (ОП, гл.2, п.2)

42) Що таке ущільнення
Набуття бажання отримувати в більшій мірі. (ОП, гл.1, п.п.1, 1*)

43) Що таке розповсюдження
Це вище світло, яке розповсюджується до неецаля. Однак необхідно розуміти при цьому, що це притягування - від властивості бажання в неецалі, яке притягує до себе "розповсюдження" вищого світла у мірі пристрасті в ньому (тобто в неецалі), як це докладно описано в частині першій зі слова "Притягування"[314] та у Внутрішньому спогляданні частини другої зі слова "Тепер"(п.62), - вивчи там уважно всі подробиці. І ступінь завершується лише у двох стадіях розповсюдження світла Ейн соф, як написано далі про поняття другого розповсюдження (відповідь 44). (ОП, гл.1, п.1)

44) Що таке друге розповсюдження
Розповсюдження вищого світла не завершується облачанням в келім за один раз, оскільки для кожного ґуфа, тобто в десяти сфірот, що приходять від екрану і нижче, характерний процес очищення авіют, як написано вище в Ор пнімі зі слів "І завдяки" (гл.12, п.8), - вивчи там уважно. І тоді виходять всі світла з десяти сфірот ґуфа до своїх коренів та відбувається новий зівуґ в Малхут рош, який називається "другим розповсюдженням", як написано далі у відповіді 168. Це друге розповсюдження знову наповнює келім ґуфа та завершує облачання сутності в келім вищого, а також виводить новий парцуф поза ним. (ОП, гл.12, п.8)

45) Що таке "хвіст левів"
Сіюм вищого ступеня зветься "хвостом левів" , оскільки "хвіст" означає соф і сіюм. І коли точка сіюму спускається на нижній ступінь, вона стає там властивістю кореня, іменованого "головою лисиць". Бо десять сфірот у нижньому ступені відносно десяти сфірот у вищому вважаються як "лисиці" відносно "левів". (ОП, гл.7, п.5)

[314] Місце, на яке в оригіналі зроблено посилання, знайти не вдалося.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

46) Що таке Зеїр Анпін
Дивись поняття "Аріх Анпін" (відповідь 13).

47) Що таке хотем
Сфіра Зеїр Анпін у рош називається "хотем". (ОП, гл.11, п.4)

48) Що таке матеріал
Бажання отримувати в неецалі вважається спільністю "матеріалу" в ньому. І чотири бхіни у ньому вважаються чотирма формами бажання, які називаються ХУБ ТУМ. Дивись далі питання 84. (ОП, гл.6, п.п.3-4)

49) Що таке печатка
Відбите світло, що піднімається від екрану в Малхут нагору та вдягає десять сфірот рош, називається "печаткою". А іскріння від екрану і вниз в десять сфірот ґуфа визначаються як відбитки від цієї печатки. (ОП, гл.8, п.8)

50) Що таке вікно
Це бхіна ґімел рош, яка вдягнена у відбите світло. (ОП, гл.1, п.4)

51) Що таке висічення (вдавленість)
"Висічення (вдавленість)" та опуклість - це парні поняття при розрізненні (рівня) достатку. Бо опуклість означає, що благо збільшене в сфірот настільки, що помітним чином виступає відносно спостерігача. І протилежним йому вважається (поняття) "висічення (вдавленість)", яке означає, що нестача блага в сфірот там дуже помітна. І тому коли світи віддруковуються один від одного, як сказано вище у відповіді 49, їхній відбиток розглядається або як печатка, літери якої опуклі, або як печатка, літери якої вдавлені та утоплені. Таким чином печатка Ацилута опукла, а Брія, яка віддрукована з нього - це печатка, (букви якої) утоплені. Єцира, яка віддрукована з утопленої печатки Брія, стає опуклою печаткою, а Асія, що віддрукована з опуклої печатки Єцира, стає утопленою (печаткою). І виходить, що десять сфірот Ацилута і десять сфірот де-Єцира вважаються опуклими. І навпаки: десять сфірот де-Брія та десять сфірот де-Асія вважаються утопленими та вдавленими. (ОП, гл.7, п.1)

52) Що таке основи
Чотири бхіни в авіют клі Малхут іноді називаються чотирма основами. (ОП, гл.5, п.1)

53) Що таке Єцира
Рівень десяти сфірот, що приходить завдяки зіву'у де-акаа на екран бхіни алеф, називається "Єцира". (ОП, гл.3, п.3)

54) Що таке престол
Світ Брія називається "кісе" (престол, трон), а його переклад (арамейською мовою) - "курсая". Дивись далі відповідь 57. (ОП, гл.4, п.4)

55) Що таке потенціал
Є властивості в потенціалі, а є властивості у дії. Наприклад насіння плоду: вважається, що плід міститься там, у насінні, в "потенціалі", але не реально у дії. І лише завдяки посіву та зростанню плід виходить, і розкривається з потенціалу реальна дія. І подібно до цього ми розглядаємо екран: перш ніж розповсюдиться до нього світло Ейн соф для зіву'а де-акаа, він складається з десяти сфірот в потенціалі, а після того, як в нього вдаряє вище світло і він піднімає десять сфірот відбитого світла, які вдягають вище світло, - вважається, що розкрилися десять сфірот рош реально, у дії, у властивостях коренів келім, як відомо. (ОП, гл.6, п.4)

56) Що таке завершені келім
Десять сфірот, які іскряться, розповсюджуються і спускаються від екрана та нижче, розглядаються як такі, в яких є завершені келім. Вони називаються десятьма сфірот ґуфа. (ОП, гл.8, п.7)

57) Що таке престол (трон)
Світ Брія зветься світом "престолу (кісе)"[315], - від слів "покриття (кісуй) та "зникнення", оскільки там укривається світло Хохма (як написано тут в ОП, гл.3, п.2). Також це натякає на те, що

[315] Також: стілець.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світла ҐАР, які передаються туди зі світу Ацилут, - це тільки властивості Біни і світять там лише у властивості "сидіння", - подібно до сидячої на "стільці" людини, рівень якої зменшений. Але світіння Хохми називається ім'ям "стояння", бо при стоянні міра її рівня є повною. (ОП, гл.4, п.п.30-40)

58) Що таке Кетер
Це перша сфіра з десяти сфірот. І є безліч категорій Кетера, як сказано вище. (ОП, гл.6, п.7)

59) Що таке облачення (левуш)
Це категорія Зеїр Анпіна, яка відокремилася від внутрішнього світла і стала оточуючим світлом. Також і кожний нижній парцуф називається облаченням відносно вищого парцуфа.(ОП, гл.10, п.1)[316]

60) Що таке моах
Це сфіра Кетер в десяти сфірот, рівні яких є однаковими.(ОП, гл.5, п.2)[317]

61) Що таке міней у-бей
Аспект розповсюдження та розширення Малхут рош від себе і вниз в десять сфірот, що називаються десятьма сфірот ґуфа, називається "міней у-бей", щоб вказати на те, що всі ці десять сфірот - це властивості Малхут в ній: від Кетера Малхут до Малхут в Малхут. (ОП, гл.4, п.6)

62) Що таке завершене облачення
Екран між Ацилутом і Брія, який проводить десять сфірот з Ацилуту до Брія, стає завершеним облаченням, яке обмежує ці десять сфірот. (ОП, гл.4, п.5)

63) Що таке екран
Це встановлена в Малхут сила скорочення і суду, яка відштовхує вище світло від облачання всередину неї. Дивись у таблиці питань та відповідей частини другої, питання 43. І пам'ятай це. (ОП, гл.1, п.70)

64) Що таке замикаючий екран
Коли екран між Ацилутом і Брія проводить десять сфірот з Ацилута до Брія, він стає замикаючим екраном, який замикає їх від Хохми. Дивись вище про поняття "завершене облачення" (відповідь 62). (ОП, гл.4, п.3)[318]

65) Що таке місце пітьми
Сфіра Малхут в категорії десяти сфірот, рівні яких однакові, називається шкірою і виявляється такою, що завершує свічення парцуфа. Оскільки сама шкіра, тобто Малхут, від світла цього парцуфа не отримує всередину себе нічого через силу скорочення, що міститься в ній, тому вона завершує світла парцуфа. А (місце) зовні її вважається місцем пітьми. (ОП, гл.10, п.2)[319]

66) Що таке "гніздиться"
Епізодичне свічення зветься "гніздування" та "гніздиться", - за прикладом птахів, що висиджують (яйця) у гнізді іноді, - у той час, коли бажають вивести пташенят, - а потім уходять звідти. (ОП, гл.4, п.40)

67) Що таке іскра створіння
На всіх ступенях вищій вважається Маацилем (Сотворителем), а нижній, похідний від нього, - неецалем. У світі Брія вищий називається "Боре (Творець)", а похідний від нього - "нівра (створіння)". Малхут де-Малхут вищого, яка спускається і стає рош нижнього, включає дві властивості світла Малхут (як написано далі (у відповіді) 222, - подивися там), а саме: властивість її власної реальності, яка визначається як Маациль або Боре, і властивість, що відноситься до міри нижнього, яка вважається неецалем або нівра. Властивість її власної реальності називається "іскрою Творця", а властивість нижнього в ній називається "іскрою створіння". І вже знаєш, що світло Малхут, тобто відбите світло, завжди зветься іскрами. (ОП, гл.5, п.5)

[316] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.6 ОП.
[317] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.5 ОП.
[318] В оригіналі зроблене посилання п.5 гл.4 ОП.
[319] В оригіналі зроблене посилання п.2 гл.7 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

68) Що таке маленька іскра
Найменша частина у світлі Малхут, тобто у відбитому світлі, яка залишається в ній як її реальність, називається "маленькою іскрою". А у світлах це називається "решимо". (ОП, гл.5, п.5)

69) Що таке нефеш
Світло Малхут називається нефеш. (ОП, гл.5, п.50)

70) Що таке вузький отвір
Екран, що затримує вище світло від розповсюдження, вважається перегородкою, яка замикає світло. А коли екран за допомогою зівуґа де-акаа відкривається, і вище світло проходить у ньому, розповсюджуючись вниз, вважається, що утворюється отвір, дірка в замкненій перегородці, і вище світло проходить у ній. При розповсюдженні це вважається вікном, а при малому розповсюдженні вважається вузьким отвором. (ОП, гл.1, п.4)

71) Що таке точка
Властивість Малхут з екраном в ній у той час, коли немає в неї зівуґа і вона не піднімає відбите світло, називається "точкою". Як у чорної точки, в якій немає ніякої білизни, - подібно до цього немає в ній жодного світла через скорочення, яке панує над нею. Вона також називається точкою по імені скорочення, яке було в центральній точці. (ОП, гл.7, п.2)

72) Що таке нешама
Це світло Біни, проте при розподілі десяти сфірот за властивостями: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль ім'ям "нешама" називається світло Хохма, а (світло) Біни - ім'ям ґуф. І в цій властивості немає в парцуфі більше, ніж три світла НАРАН, оскільки хая та єхіда стають оточуючими. (ОП, гл.9, п.10)

73) Що таке суміжний
При близькості форми (духовного об'єкта) з іншим він називається суміжним. (ОП, гл.12, п.6)

74) Що таке сфіра
Десять сфірот прямого світла, які одягнуті у десять сфірот відбитого світла та які виходять шляхом зівуґа де-акаа за один раз, називаються однією сфірою на ім'я вищої сфіри цього рівня, незважаючи на те, що вона містить десять сфірот у довжину та десять сфірот у товщину. (ВС, гл.4, п.3)

75) Що таке світ
Основа для назви "світ (олам)" виникає в парцуфі БОН де-АК, званому світом Некудім, і він називається так по імені зникнення Зеїр Анпіна і Малхут внутрішніх келім бхіни далет та перетворення їх на келім для оточуючого світла, які звуться левуш та гейхаль. "Світ (олам)" означає зникнення (геелєм). І хоча назва "світ" зрідка, в деяких випадках, використовується також щодо парцуфів і сфірот, які передують світові Некудім, але це лише в порядку запозичення. (ОП, гл.8, п.1)

76) Що таке ейнаїм
Це клі Хохми (категорії) рош. (ОП, гл.11, п.6)

77) Що таке сутність світла
Десять сфірот рош вважаються основою та сутністю світла, а від пе де-рош і нижче визначаються як світло породження від світел десяти сфірот рош. Але це сказано щодо світу Брія і нижче. (ОП, гл.8, п.п.8-9)

78) Що таке Асія
Десять сфірот рівня Малхут, яка отримує від Зеїр Анпіна, звуться світом "Асія". (ОП, гл.5, п.1)

79) Що таке Атік
Малхут де-Малхут вищого в нижньому стає властивістю Атіка, а саме - зі сторони її власного існування, властивості іскри Творця в ній. А властивість іскри створіння в ній (як сказано вище у відповіді 67) стає властивістю Аріх Анпіна, і обидва вони разом - це парцуф Кетер нижнього. (ОП, гл.6, п.7)

80) Що таке пе
Малхут рош називається "пе". (ОП, гл.11, п.5)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

81) Що таке дія
Є властивості у потенціалі, а є властивості, (що реалізовані) в дії. Дивись про поняття "потенціал" (відповідь 55). (ОП, гл.6, п.8)

82) Що таке розділення
Зміна форми утворює "розділення" та віддалення між духовними об'єктами, а близькість властивостей утворює їх злиття. (ОП, гл.10, п.1)

83) Що таке парцуф
Десять сфірот одна нижче за іншу, які приходять завдяки підйому Малхут до Творця, називаються парцуфом. (ОП, гл.7, п.6, ВС, гл.13, п.1)

84) Що таке форма
Чотири бхіни авіют в Малхут, що називаються ХУБ ТУМ, називаються чотирма формами. (ОП, гл.6, п.4)

85) Що таке "дуже вузький"
Дуже скорочена віддача називається "дуже вузькою". (ОП, гл.1, п.4)

86) Що таке "Святая святих"
Вищий гейхаль в семи гейхалот де-Брія містить КАХБАД де-Брія. Так ось, внутрішнє в них називається ім'ям "Святая святих". (ОП, гл.7, п.50)

87) Що таке "гніздування"
Дивись поняття "гніздиться" (відповідь 66).

88) Що таке кліпот
Дивись вище відповідь 82 про те, що зміна форми розділює та відокремлює у духовному. І знай, що повна протилежність форми від краю до краю розділює та віддаляє від краю до краю (духовні об'єкти) аж до того, що немає у них ніякого живлення одного від іншого. І вже знаєш, що у вищому світлі міститься лише бажання віддачі, без отримання чогось. А "кліпот" - по-справжньому у повній протилежності форми, тобто це лише бажання отримати і заковтнути все, і немає у них бажання віддачі ні в чому, а тому відокремлені від джерела життя та звуться мертвими. І так само - будь-хто з тих, хто приліплений до них. І зрозумій це. (ОП, гл.10, п.2)

89) Що таке бачення (погляд)
Світло ейнаїм, тобто світло Хохма (категорії) рош, зветься "баченням". (ОП, гл.11. п.6)

90) Що таке рош
Це десять сфірот прямого світла, вдягнутих у відбите світло, яке піднімається від екрану і вгору. Вони означають основу і корінь, оскільки все ще вважаються не закінченими келім, які придатні для реального облачання світла, а лише їхніми коренями. (ОП, гл.12, п.4)

91) Що таке голова лисиць
Дивись поняття "хвіст"(питання 45).

92) Що таке четверта частина крові
Нефеш де-нефеш має назву "чверть", оскільки це бхіна далет, як відомо, і вона вдягається у таємниці "четвертої частини крові" в моах. Кетер в десяти сфірот ґуфа, рівні яких однакові, називається мозком (моахом). Бо ці десять сфірот називаються: шкіра, плоть, судини, кістки, мозок. (ОП, гл.5, п.50)

93) Що таке руах
Це світло Зеїр Анпіна. (ОП, гл.9, п.10)

94) Що таке тонкий руах
Це відбите світло, яке спускається з авіют бхіни бет. (ОП, гл.11, п.4)

95) Що таке квадрат
Зівуґі де-акаа, що вчинюються на Малхут у той час, коли вона очищується в порядку ступенів, (як написано вище у відповіді 7), тобто від бхіни далет до бхіни ґімел, від бхіни ґімел до бхіни бет, від бхіни бет до бхіни алеф і від бхіни алеф до кореня, називаються "квадратом" по імені чотирьох видів стоншення, які відбуваються там. (ОП, гл.15, п.3)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

96) Що таке запах
Зеїр Анпін (категорії) рош називається хотем, а світло в ньому називається запахом, оскільки десять сфірот рош називаються: ґальґальта, ейнаїм, озен, хотем, пе. (ОП, гл.11, п.2)

97) Що таке розбиття
Анулювання кордону в екрані називається розщепленням та розбиттям. Дивись про поняття "розщеплення" (відповідь 17). (ОП, гл.7, п.1)

98) Що таке корінь
Усі властивості в Кетері вважаються "коренями" сфірот. (ОП, гл.9, п.1)

99) Що таке слухання
Це світло Біни (категорії) рош, а його клі називається "озен" . (ОП, гл.11, п.2)

100) Що таке корені келім
Це десять сфірот рош, які називаються Кетером. (ОП, гл.6, п.8)

101) Що таке порожнеча (тогу)
Кетер включає дві властивості, які називаються іскрою Творця та іскрою створіння. І властивість іскри Творця в ньому називається Атіком та називається "порожнечею" через абсолютну відсутність розуміння в ньому. А властивість іскри створіння в ньому називається Аріх Анпіном та зветься "хаотичність" (богу), що вказує на корінь і початок розуміння там. (ОП, гл.6, п.п.6-8)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про суть понять

102) Чому світло Ейн соф ударяє в екран у клі Малхут
Оскільки спосіб його дії, як і до скорочення, полягає у наповненні також і бхіни далет, тому тепер він також бажає наповнити її. І виходить, що "вдаряє в екран", який перешкоджає йому на його шляху (ОП гл.1, п.70)

103) Що означає те, що світло приходить через вікно та отвір без екрана
Там, де є очевидними віддача і благодіяння відбитого світла без будь-якої авіют взагалі, - тобто у відбитому світлі, що піднімається від екрана вгору, - властивості у ньому визначаються іменами " вікно " та " отвір ". (ОП, гл.4, п.8)

104) Чому екран в Малхут вищого для ступеня під ним вважається давцем
Бо завдяки зіву'у де-акаа, який здійснюється в екрані Малхут рош вищого, та підйому відбитого світла від екрану вгору, іскряться та повертаються ці світла також і на ступінь під ним. Тому виходить, "що екран в Малхут вищого - це давець для нижнього". (ОП, гл.4, п.300)

105) Яким є джерело іскріння світел від екрану і нижче
Уся та міра рівня, яку Малхут викликала завдяки відбитому світлу, що піднятий від неї і вдягнутий в рош, вважається частиною самої Малхут, оскільки вона - корінь його існування. І тому весь цей рівень знову повертається і розповсюджується в самій Малхут. Тобто Малхут сама розширюється в десять сфірот від неї та всередину неї і отримує цей рівень у своїх трьох вищих властивостях, аж до Малхут у ній, яка не достойна одержувати внаслідок скорочення. І тому ця Малхут стає точкою завершення (світла Хохма), яка зветься "табуром". (ОП, гл.2, п.3)

106) Що означає світіння через екран
Іскріння світел рош від екрану і нижче, як сказано вище у відповіді 105, називається "світінням через екран" (ОП, гл.2, п.4).

107) Яка відмінність між (поняттями) "шляхом проходження" і "шляхом облачання"
Віддача та прихід (світел) шляхом причини й наслідку в чотирьох бхінот прямого світла, - як наприклад: бхіна бет, що виходить завдяки бхіні алеф та є її наслідком, бхіна ґімел - за допомогою бхіни бет, - називаються "шляхом проходження". Віддача та прихід (світел) шляхом зіву'а і відбитого світла йменуються "шляхом облачання" (ОП, гл.4, п.1).

108) У чому сенс (понять) "облачання в Хохму" або "облачання в Біну", і т.п.
Облачання десяти сфірот прямого світла в десять сфірот відбитого світла називається тільки на ім'я вищої сфіри цього рівня. І якщо це Кетер, то всі десять сфірот називаються ім'ям "Кетер", а якщо Хохма, - звуться "Хохма", і т.п. (ОП, гл.3, п.2)[320]

109) Що таке справжня міра екрану
Дивись в Ор пнімі, гл.3, п.1.

110) Що таке екран між Ацилутом та Брія
Екран між Ацилутом та Брія - це сіюм раґлаїм Ацилута, утворений від другого скорочення при підйомі Малхут, бхіни далет, в Біну Некудот САҐ де-АК. Ця бхіна далет - у внутрішній (властивості), на ній - екран бхіни ґімел, і це таємниця Малхут де-Малхут Аріх Анпіна, яка являє собою Малхут, що завершує раґлаїм Аріх Анпіна, а на ній - екран бхіни бет, який називається облаченням в Біну заради десяти сфірот де-Брія. І двоє вищих, - Кетер і Хохма, - зникають та вкриваються всередині їхньої Біни. (ОП, гл.3, п.2)

111) Яким чином екран бхіни бет наділяє Брія, а екран бхіни алеф - Єцира
Він наділяє (їх світлом) зверху вниз (ОП, гл.3, п.6)

112) Чому Біна стає в Брія замикаючим екраном
Тому що такий, що віддає згори униз визначається як "замикаючий екран". Тобто кордон у ньому замкнений, і десять сфірот, які нижчі від нього, не можуть годуватися від того, що вище за його межу. Між тим, коли екран віддає знизу нагору, він вважається відкритим екраном,

[320] В оригіналі зроблене посилання на п.12 гл.2 ОП, якого немає.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

оскільки не в його силах обмежити там світла, незважаючи на те, що вони вдягаються в його відбите світло. Дивись вище відповідь 103. (ОП, гл.4, п.п. 9-10)

113) Чому точка Малхут Ацилута розщеплює та розбиває екран
Оскільки вона - властивість Ацилута, корінь якого від екрану бхіни ґімел: екран бхіни бет не має влади над нею, тому вона "розщеплює і розбиває" його. Тобто щодо неї самої цей екран вважається не замкненим, як написано вище, у відповіді 112, а відкритим. І хоча вона спускається нижче від нього, вона не обмежена при цьому, а завжди може повернутися в Ацилут (ОП, гл.7, п.3)

114) Чому ҐАР Аріх Анпіна (де-Брія) не розщеплюють екран
Тому що екран бхіни бет - це їхній корінь, і вони нижче за нього, як сказано вище, у питанні 112 (гл.7, п.4)

115) Чому авіют розкривається не за один раз, а лише в порядку чотирьох ступенів
Оскільки це дві протилежності від краю до краю: одна - це все віддавати і не отримувати взагалі, а інша - це все отримувати. І неможливо, щоби дві протилежності вийшли один з одної інакше як у порядку ступенів. І зрозумій це. Тому не виходить світло із спільності Маациля, називаючись на ім'я "неецаль", до того, як розвинеться в послідовності чотирьох ступенів ХУБ ТУМ прямого світла, як відомо. (ОП, гл.1, п.9)

116) Якими є дві категорії у світлі споглядання
Це пряме світло та відбите світло. Бо світло споглядання, одержуване у перші три властивості, - ХУБ і Тіферет, - це "категорія прямого світла" в ньому. А світло споглядання, яке не приймається, а відштовхується назад, - тобто світло, призначене для бхіни далет, - це "категорія відбитого світла" у ньому (ОП, гл.12, п.4)

117) Чи обмежені чотири ступеня в авіют прямого світла, як (такі, що розповсюджуються) згори униз, і чому
Навіть у чотирьох стадіях прямого світла вважається, що Малхут вищого стає Кетером нижнього: Малхут бхіни алеф стає коренем та Кетером бхіни бет, а Малхут бхіни бет стає Кетером бхіни ґімел. Таким чином, Біна прямого світла обмежена авіют бхіни бет, яка (розташована) вище за неї в Малхут Хохми. І так само авіют Зеїр Анпіна (розташована) над ним, - в Малхут Біни. Тому вважається, що в кожній з цих чотирьох бхінот авіют здобувається зверху вниз (див. у частині другій, ВС, зі слів "А тепер" (гл.3, п.27) - вивчи там уважно усі подробиці). (ОП, гл.1, п.9)

118) Що є причиною того, що чотири бхіни прямого світла будуть помітними та сприйнятими в ступені
Відбите світло, яке піднімається від екрану в Малхут нагору, стає причиною сприйняття прямого світла в ступені (ОП, гл.12, п.5)

119) Звідки походять чотири бхіни у відбитому світлі
Після скорочення в Малхут Ейн соф, благословенний Він, від її світел залишилися п'ять решимот. Адже там світло Ейн соф повністю наповнювало бхіну далет і вона отримувала там все світло, призначене для її п'яти бхінот. Але після того, як екран перешкоджає всьому цьому світлу, призначеному для наповнення цих решимот, є в цьому відбитому світлі п'ять властивостей КАХАБ ТУМ, які відштовхнуті від п'яти решимот в Малхут. І знай, що ці п'ять бхінот у відбитому світлі піднімаються та вдягають п'ять бхінот прямого світла (ВС, гл.2, п.2)

120) Якими є відмінності (властивостей) відбитого світла до того, як у нього вдягнулося пряме світло, від (його властивостей) після того, як у нього вдягнуте пряме світло
Відомо, що будь-яке оновлення форми вважається добавкою до первісної форми. І тому якщо бхіна далет в Малхут очистилася до бхіни ґімел, - це вже інша Малхут, яка додалася до першої, бо немає зникнення в духовному. Однак сила скорочення, яка була в Малхут бхіни далет, править також і в новій Малхут бхіни ґімел, і тому в ній має місце зівуґ де-акаа. Разом з тим, вона не вважається завершальною Малхут подібно до Малхут бхіни далет у вищому до того, як пряме світло вдягнеться у її відбите світло. Тобто (вона вважається такою) лише після того, як розшириться міней у-бей у десять сфірот ґуфа, а відбите світло в них спуститься зверху вниз з усією тією мірою рівня, який одягало в рош, аж до Малхут де-Малхут, що називається табуром, коли табур стає завершальною точкою. А причина цього в тому, що перше скорочення було лише на клі Малхут, яке вже вдягало світла (раніше). (ВС, гл.7, п.3)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

121) Яка причина розповсюдження десяти сфірот де-рош як ґуфа
Дивись вище відповідь 105.

122) Чи є чотири рівні відбитого світла, що обмежують АБЄА, такими властивостями, (які розповсюджуються) згори вниз, і чому
Це безумовно властивості, (які розповсюджуються) згори вниз, оскільки відбите світло, (яке піднімається) знизу вгору, не обмежує, як сказано вище у відповіді 112 (ОП, гл.3, п.6)

123) Чому авіют бхіни ґімел утворює рівень Хохма
П'ять решимот КАХАБ, Зеїр Анпін і Малхут, що знаходяться в клі Малхут (як сказано вище, у відповіді 119), розташовуються знизу вгору: бхіна далет - це Кетер, бхіна ґімел - Хохма, бхіна бет - Біна, а бхіна алеф - Зеїр Анпін, а зовсім тонка - це Малхут у ній. Через те, що в ній бракує авіют бхіни далет, виходить, що якби вона навіть і отримала пряме світло всередину, не було би в ній місця притягнути та отримати світло Кетера через відсутність у неї бхіни далет. Тому також і тепер, коли екран відштовхнув і повернув це світло, він відштовхнув тільки від Хохми і нижче, тобто лише ту міру, яка могла бути отримана. І тому це відбите світло не може піднятися та вдягти Кетер, але тільки від Хохми і нижче, тобто в мірі свого рівня. І аналогічно, якщо в ній існує тільки авіют бхіни бет, - виходить, що бракує в рівні самого відбитого світла двох сфірот Кетера і Хохми. Тому він не може вдягти Кетер і Хохму прямого світла, а лише від Біни і нижче. І так далі, - подібно до цього. (ВС, гл.2, п.2)

124) Чому в АХАП відбуваються зівуґі де-акаа
Незважаючи на те, що світло АХАП - це світло хасадім, проте зівуґ де-акаа теж характерний для них, оскільки в них є свічення Хохми. (ОП, гл.11, п.7)

125) Чому десять сфірот відбитого світла без прямого світла завершують парцуф
Це тому, що у відбитому світлі без прямого світла немає жодної віддачі. Воно називається світлом некеви, яка отримує, але нічого не віддає, а тому завершує парцуф (ВС, гл.7, п.2)

126) Що таке евель, який виходить зі ступеня
Відбите світло, що спускається зверху вниз, називається евелем, який виходить назовні. (ОП, гл.11, п.8)

127) Чому немає справжнього евеля, який виходить з ейнаїм
Тому що в бхіні алеф немає удару, адже її авіют дуже слабка. (ОП, гл.11, п.5)

128) Яка реальність створюється в сфірот від світла споглядання
Пряме світло, а головне, - реальність відбитого світла, - вони обидва від світла споглядання, тобто від світла Хохма, що розповсюджується з Ейн соф, котрий називається Кетером. Дивись вище відповідь 116. І основа існування келім - теж від світла споглядання, адже вони створюються завдяки відбитому світлу, як відомо. (ОП, гл.12, п.6)

129) Яка реальність створюється в сфірот від евелім АХАП
Властивість авіют в келім, місце розкриття яких від екрану і нижче (як написано вище, відповідь 122), утворюється з евелім, які виходять з АХАП. (ОП, гл.11, п.7, гл.12, п.7).

130) Чому від світел АХАП не утворюється жодна реальність
Бо АХАП - це лише аспекти Малхут: Малхут, яка піднялася в бхіну ґімел рош, називається хотем, Малхут, яка піднялася в бхіну бет рош, називається озен. Тому в них зовсім немає прямого світла, а тільки відбите світло, яке спускається, котре називається евелем, що виходить назовні. З них утворюється лише властивість авіют в келім, а тому не створюється від них жодної реальності, як написано вище у відповіді 29. (ОП, гл.11, п.8)

131/1) Що означає, що у світі Ацилут взагалі немає екрану
Немає екрану в світі Ацилут: екран означає відштовхування світла від облачання в клі, і в будь-якому місці, де є екран, він припиняє світіння вищого світла, щоб не світило (від нього і) далі. Разом з тим зрозумій, що справжній екран є тільки в сіюмі раґлаїм кожного парцуфа, бо через це (там) припиняється світло парцуфа і завершується його ступінь. Але екрани, які вище від сіюма раґлаїм парцуфа, - це тільки дії, які походять від екрану сіюма раґлаїм: в пе де-рош він здійснює зівуґ де-акаа, а в хазе він припиняє облачання прямого світла. І так само - аспекти стоншення екрану в парцуфі, про які йдеться: всі вони взагалі-то не екрани в буквальному сенсі, адже зовсім не переривають свічення ступеню парцуфа, але це дії, що здійснюються в

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

силу авіют і жорсткості екрану в сіюмі раґлаїм. А те, що ми називаємо їх екранами - це тільки аби було звичним вуху.(ОП, гл.2, п.1)

131/2) У чому відмінність світла сутності від світла породження
Пряме світло, яке вдягнуте у відбите світло, що піднімається до нього знизу вгору, - це сутність світла на даному ступені. А пряме світло, яке вдягнуте у відбите світло, котре спускається від екрану вниз і називається десятьма сфірот ґуфа, - це категорія "світла породження" від десяти сфірот рош (ОП, гл.8, п.9). Світло, яке протягується до нижнього з тієї причини, що (нижній) доставляє втіху вищому, - це таємниця світла породження і воно називається ґуфом. І так само - три лінії в Зеїр Анпіні, що протягуються до нього з причини (дії правила) "троє виходять з одного", теж називаються світлом породження і називаються ґуфом.(ОП, гл.2, п.2)

132) Чому весь рівень десяти сфірот називається тільки на ім'я однієї вищої сфіри
Тому що малі світла анулюються у вищих та не мають імені. (ВС, гл.4, п.3)

133) Чому два світила ЗОН (виходять) на одному рівні
Тому що вони від властивості десяти сфірот, рівні яких є однаковими (ОП, гл.7, п.5)

134) Як здійснюється зівуґ де-акаа заради десяти сфірот Брія та Єцира
Завдяки зівуґу де-акаа у ґрунті Ацилута виходять десять сфірот де-Брія, а завдяки зівуґу де-акаа у ґрунті Брія виходять десять сфірот де-Єцира (ОП, гл.2, п.3)

135) Яким чином Ейн соф світить в Ацилуті
Завдяки облачанню світла Ейн соф в Хохму, - тобто від зівуґа на екран бхіни ґімел (ОП, гл.3, п.5)

136) Чому Ацилут не отримує вище, (ніж від рівня) Хохми
Тому що у відбитому світлі, яке відбите від Малхут, немає світла Кетера, а (є світло) лише від Хохми і нижче, як написано вище у відповіді 123. І тому йому нема куди вдягти Кетер прямого світла та отримувати від нього (ОП, гл.3, п.2)

137) У якому облаченні світло Ейн соф отримує світ Ацилут, світ Брія, світ Єцира, світ Асія
Ацилут отримує в облаченні, - тобто у відбитому світлі від бхіни ґімел, що зветься Хохмою. Брія - завдяки облаченню бхіни бет, що зветься Біною. Єцира - завдяки облаченню бхіни алеф, що називається Зеїр Анпіном або Тіферет. Асія отримує через Малхут де-Єцира. (ОП, гл.3, п.п.2-3)

138) Чому іскріння від вищого до нижнього називається печаткою та відбитком
Всі властивості, які відбите світло вдягає від екрану і вище у світлах рош, воно повертає і приводить (з собою) також у той час, коли розповсюджується від екрану і нижче в десять сфірот ґуфа, і нічого при цьому не пропадає. І тому це відбите світло, що спускається зверху вниз, повністю подібне до печатки, коли все те, що висічено на ній, він копіює на відбиток з неї, і це десять сфірот ґуфа. І подібно до цього - від будь-якого вищого до нижнього, як відомо. (ОП, гл.8, п.8)

139) Звідки утворюються келім
Основа реальності келім утворюється від світла споглядання, як написано вище у відповіді 128, однак їхня авіют та форма створені завдяки відбитому світлу, який спускається вниз від озена, хотема, пе, як сказано вище, у відповіді 129. (ОП, гл.11, п.8)

140) Чому світла передують келім
При розповсюдженні світла Ейн соф для створення келім там визначаються чотири бхіни прямого світла. Відомо, що три бхіни ХУБ та Зеїр Анпін вважаються світлами, і лише Малхут вважається клі. Тому виходить, що світла передують келім. (ОП, гл.12, п.2)

141) Як утворюються келім рош
За допомогою відбитого світла від екрану та вище (ОП, гл.12, п.п.5-6)

142) Як утворюються келім де-тох
(Вони утворюються) шляхом споглядання в АХАП. Бо при стоншенні (екрана) табура до бхіни ґімел виходить світло з місця між табуром і хазе, - адже бхіна ґімел ґуфа зветься хазе. І виходить, що внаслідок цього стоншення Малхут рош піднялася з пе в хотем, оскільки бхіна ґімел

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

в рош називається хотем. Там здійснюється зівуґ де-акаа на бхіну ґімел, і відбите світло, яке спускається від хотема вниз, розповсюджується до хазе.

Потім, коли Малхут бхіни ґімел очищується до бхіни бет, світло виходить також з місця від хазе до шиболет закан[321], бо (місце) там вважається бхіною бет ґуфа. Внаслідок цього стоншення Малхут рош піднімається з хотема в озен, який є бхіною бет де-рош. Там здійснюється зівуґ де-акаа на екран бхіни бет, а відбите світло, яке спускається від озена вниз, розповсюджується до шиболет.

Після цього, коли Малхут бхіни бет ґуфа, що називається шиболет закан, очищується до авіют бхіни алеф, виявляється внаслідок цього, що світло виходить також з місця від шиболет закан до (межі), що суміжна з пе. Тому Малхут рош піднімається також з озена в ейнаїм, тобто в бхіну алеф рош, але там зазвичай немає удару, (як написано вище, у відповіді 127), тому там немає відбитого світла, яке спускається вниз. І тому не утворюється ніякого клі для світла Хохма.

І подібно до цього коли Малхут очищується до кореня та піднімається з ейнаїм у ґальґальту, а Кетер рош зветься ґальґальтою, там теж немає ніякого удару. Тому там немає відбитого світла, і через це не виходить клі Кетера в ґуфі.

Таким чином, в ґуфі немає келім ні для хая, а це світло Хохма, ані для єхіда, що є світлом Кетера, з тієї причини, що під час очищення Малхут там не відбувається удар. І тут є лише три клі, а саме: Малхут, місце якої від хазе до табура, Зеїр Анпін, місце якого від шиболет і нижче до хазе, та Біна, місце якої з-під пе і до шиболет закан. І тут слід знати, що зівуґ де-акаа не характерний для Малхут ґуфа, - лише для Малхут рош, тобто від пе і вище. (ВС, гл.6, п.5)

143) Як утворюються келім де-соф

Оскільки Малхут ґуфа не може отримувати від прямого світла нічого, - тільки відбите світло, а у відбитому світлі без прямого світла немає розповсюдження та віддачі, тому вона завершує парцуф. (ВС, гл.7, п.2)[322]

144) Чому в кожному парцуфі мають бути три ступеня: рош-тох-соф

Тому що спочатку необхідний зівуґ де-акаа, який розкриває відбите світло знизу вгору у властивостях десяти сфірот рош і коренів келім. Потім для того, щоб розкрилися завершені келім, відбите світло має розповсюдитися від екрана і вниз, як написано вище у відповіді 142. А після цього необхідні десять сфірот, які завершують парцуф, і це десять сфірот соф. Таким чином, немає жодного повного ступеня, окрім (того, що складається з) трьох аспектів: рош-тох-соф. (ВС, гл.5, п.4)

145) Що таке підйом Малхут до Маациля

Підйом означає очищення: коли Малхут ґуфа очищається до бхіни ґімел, вважається, що Малхут піднялася до Зеїр Анпіна. Коли вона очищається до бхіни бет, вважається, що піднялася до Біни. Коли очищається до бхіни алеф, вважається, що піднялася до Хохми. А коли очищується до бхіни шореш, вважається, що вона піднялася до Кетера, який зветься Маацилем. (ВС, гл.10, п.7)

146) Що є причиною підйому Малхут до Творця

Оточуюче світло, яке залишилося зовні парцуфа і бажає світити також у його внутрішній (властивості), "є причиною очищення". (частина друга, ВС, п.74; див. також ВС, гл.10, п.1)

147) Коли світло Ейн соф одягається в келім

Після другого споглядання в світла АХАП (як написано вище, у відповіді 142), яке стало причиною виходу всіх світел з десяти сфірот ґуфа, здійснюється новий зівуґ та друге розповсюдження, яке знову світить і наповнює ці десять сфірот ґуфа, а також виводить новий парцуф, який вдягається у цьому місці (див. далі відповідь 168). (ВС, гл.10, п.4)

[321] Досл.: колос бороди, - підусок. Це поняття буде роз'яснене у частині шостій.
[322] В оригіналі зроблене посилання на п.5 гл.7 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

148) Чому десять сфірот рош не вважаються келім
Тому що авіют в Малхут не може піднятися від місця виходу і вище ні наскільки, а тому відбите світло, яке піднімається від неї та вгору, ще вважається властивістю світла, але відносно прямого світла розглядається як клі. Таким чином воно достатнє тільки для сприйняття в ступені і щоб бути лише коренем для келім.(ВС, гл.5, п.2)

149) Як були створені келім одне вище за іншого
Дивись вище відповідь 142.

150) Чому з бхіни ейнаїм не утворюються келім
Дивись вище відповідь 142.

151) Чому властивість клі є в одній лише бхіні далет, а в трьох перших бхінот прямого світла її немає
Тому що основа властивості клі - це авіют, тобто бажання отримувати в неецалі, яке розкривається достатньою мірою лише в бхіні далет. А в трьох перших бхінот немає його достатньої міри, але вони вважаються тільки причинами для розкриття бхіни далет. Тому три перші бхіни вважаються світлом, і лише одна бхіна далет вважається клі. (ОП, гл.12, п.2)

152) Чому руах і нешама називаються світлом
Дивись вище відповідь 151.

153) Звідки протягуються корені келім
Від властивості відбитого світла, яке піднімається від екрана вгору.(ВС, гл.5, п.2)

154) Звідки приходять закінчені келім
З відбитого світла, яке спускається від екрана вниз.(ВС, гл.5, п.3)

155) Як і де віддруковуються троє келім ґуфа: Біна, Зеїр Анпін та Малхут
Дивись про очищення ґуфа Малхут, (що описано вище у відповіді 142)

156) Як називаються чотири бхіни авіют в рош
Авіют бхіни алеф прямого світла називається "отримання завдяки Кетеру". Авіют бхіни бет називається віддаленням. Авіют бхіни ґімел називається вікном і вузьким отвором. Авіют бхіни далет називається вікном і вузьким отвором з віддаленням. (ОП, гл.1, п.4)

157) Якими є властивість притягнення та властивість отримання для світла єхида
Притягнення - в авіют бхіни далет, а отримання - в абсолютно тонкій бхіні шореш. (ВС, гл.6, п.4)

158) Якими є властивість притягнення та властивість отримання: для світла хая, для світла нешама, для світла руах
Для світла хая притягнення - в бхіні ґімел, а отримання - в бхіні алеф. Для світла нешама притягнення - в бхіні бет та отримання теж у бхіні бет. Для світла руах притягнення - в бхіні алеф, а отримання - в бхіні ґімел. Для світла нефеш притягнення - за допомогою Зеїр Анпіна та отримання в бхіні далет. (ВС, гл.6, п.4)

159) Чому в зівузі де-акаа рівні всіх келім зрівнюються
Оскільки в прямому світлі чистіший - важливіший і вищий, а у відбитому світлі - навпаки, тобто більш щільний важливіший, тому коли вони вдягаються один на одного, виявляються рівні їх усіх однаковими, адже нижчий у прямому світлі - вищий у відбитому світлі, і так само - навпаки. (ВС, гл.3, п.5)

160) Звідки походять п'ять частин у клі Малхут
Дивись вище відповідь 119.

161) Як Малхут рош може розширитися міней у-бей, аж до отримання від рош всередину себе десяти сфірот
Дивись вище відповіді 120-121.

162) До якого місця розповсюджуються десять сфірот ґуфа
До Малхут де-Малхут, яка зветься табуром.(ВС, гл.5, п.4)

163) Чому (у світел) хая та єхіда будь-якого парцуфа немає відповідних ним келім
Дивись вище відповідь 142.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

164) Що (означають) поняття: шиболет, хазе, табур
Шиболет - це Малхут Біни ґуфа. Хазе - це Малхут Зеїр Анпіна ґуфа. Табур - це Малхут де-Малхут ґуфа (див. вище відповідь 142). (ВС, гл.6, п.5)

165) Коли наповнюються світлом келім, (що розташовані) одне вище за інше
У другому розповсюдженні. Дивись вище відповідь 147.

166) Чому світло єхида вдягається у ґальґальту, а не в пе
Тому що кожен, хто дає, віддає в найбільш щільний об'єкт, а кожен, хто отримує, приймає в найбільш тонку частину, як написано в частині другій, ВС, п.86/2, - вивчи там. (ВС, гл.6, п.6)

167) Чому світло хая не вдягається у хотем
Тому що світло хая приймається лише в бхіну алеф, і це світло ейнаїм, - з причини, яка згадана вище у відповіді 166. (ВС, гл.6, п.6)

168) Як створюється АБ з парцуфа Ґальґальта
У будь-якого парцуфа мають бути два види коренів у його вищому, і це: Кетер Малхут вищого, що називається пе, і Малхут де-Малхут вищого, яка зветься табуром. Внаслідок підйому табуру парцуфа Кетера в його пе, що означає, що Малхут ґуфа очистилася від усієї своєї авіют і залишилася тонкою подібно до властивості клі Кетера, вважається, що вона приходить на місце пе де-рош, будучи тонкою подібно до пе, бо в пе немає ніякої авіют у властивості "зверху вниз", як відомо.

Через те, що цей пе розташований і використовується там у властивості Малхут рош, яка піднімає відбите світло знизу вгору, а у властивості знизу вгору є в ньому авіют бхіни далет, виходить, що табур, який піднявся туди, теж включився в цей зівуґ пе у властивості знизу нагору. Це означає, що він включився в ту авіют, що там. Однак табур не може отримати авіют бхіни далет всередину в обсязі, наявному в пе, через приховання в ньому (тобто в табурі) останньої бхіни в силу його стоншення, як це описано у відповідному місці. І тому табур отримує там лише авіют бхіни ґімел.

І знай, що це ущільнення, яке набуває табур від пе, називається спуском у місце хазе парцуфа Кетера, бо після того, як табур, що є властивістю "згори вниз" Малхут ґуфа, ущільнився і отримав авіют бхіни ґімел, тим самим він знову став властивістю Малхут ґуфа, яка зветься хазе. І виходить, що завдяки здобуттю авіют табур виходить з властивості пе та знову опускається поряд з табуром, тобто з місцем, в якому був спочатку, до стоншення, а саме - у місце хазе. І він не спускається саме в табур через те, що ущільнився не до бхіни далет, а тільки до бхіни ґімел, а хазе - це місце Малхут бхіни ґімел ґуфа парцуфа Кетера.

Так ось, форма табуру змінилася через його стоншення та підйом у пе, бо до підйому в нього була авіют бхіни далет, але після того як піднявся і повернувся на своє місце, виявляється, що отримав лише авіют бхіни ґімел, і тому тепер цей табур вважається властивістю нового клі Малхут. І визначається внаслідок цього, що він повністю вийшов поза парцуфом, тобто з вищого парцуфа, парцуфа Кетера.

З цієї причини він стає гідним зівуґа де-акаа та облачання десяти сфірот де-рош, хоча розташований у місці хазе парцуфа Кетер, і незважаючи на те, що хазе, а це Малхут ґуфа, непридатна для удару, як написано вище (у відповіді 142, зі слів: "Таким чином"), оскільки (походить) від властивості Малхут після вдягання в неї світла зверху вниз, як написано вище, у відповіді 120. Разом з тим це облачання зовсім не характерне для табура, який піднявся і спустився туди, адже цей табур - це нова властивість Малхут, в яку ще ніколи не вдягалося вище світло, а тому воно гідне зівуґа де-акаа, як написано вище у відповіді 120 , - вивчи там уважно. І дивись нижче відповідь 210.

І тому світло Ейн соф розповсюджується в цю нову властивість Малхут бхіни ґімел, яка розташована на місці хазе вищого. Завдяки удару в екран у ній виходять десять сфірот відбитого світла та вдягають вище світло до рівня Хохми, - як написано вище у відповіді 120, що відбите світло, яке піднімається від Малхут бхіни ґімел, не може вдягнути Кетер.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таким чином, десять сфірот цього нового рош одягають парцуф Кетер від місця знаходження Малхут рош, тобто від хазе парцуфа Кетера, до місця його пе[323] бо там місце його вищого кореня. Як згадано вище, (ці десять сфірот нового рош) не можуть піднятися вище за їх корені, і виходить, що рош парцуфа Кетер залишається внаслідок цього відкритим.

Потім відбите світло також спускається і розповсюджується від Малхут рош і вниз, в десяти сфірот тох, як сказано вище у відповіді 142, і в десяти сфірот соф, як сказано вище у відповіді 143. Так ось, ці рош-тох-соф називаються парцуфом "АБ, який народився і вийшов за допомогою його вищого парцуфа", який зветься "парцуф Кетер", або "парцуф Ґальґальта" (вивчи уважно у ВС, гл.10 (до п.10), - всі подробиці)

169) Як створюється парцуф САҐ з парцуфа АБ
Вище вже роз'яснено, що основна причина для народження парцуфа - це закон стоншення, завжди характерний для десяти сфірот ґуфа через облачання в них вищого світла, як написано тут у Внутрішньому споглядданні, в главі десятій, п.1. Тому після того як вище світло вдягається в десять сфірот ґуфа парцуфа АБ, воно викликає також і тут очищення авіют в його Малхут ґуфа, яка називається табур де-АБ. Він стоншується в порядку ступенів знизу вгору, поки не стає тонким, як корінь, що визначається як підйом табура де-АБ в його пе, і набуває там нової авіют бхіни бет через те, що остання бхіна (авіют) завжди пропадає під час очищення, як написано вище у попередній відповіді зі слів "З цієї причини", - вивчи там уважно. І тут, в АБ, авіют якого від бхіни ґімел, вважається бхіна ґімел останньою бхіною, що ховається внаслідок стоншення. І тому внаслідок включення до пе табур набуває лише авіют бхіни бет.

Ущільнення табуру до бхіни бет називається виходом з пе та спуском на місце хазе де-АБ, де (знаходиться) місце бхіни бет ґуфа, оскільки табур вважається в ньому бхіною ґімел, а хазе - бхіною бет. І з причин, які докладно роз'яснені у попередній відповіді, здійснюється новий зівуґ де-акаа в цій новій Малхут, - в табурі АБ, який піднявся та спустився в хазе. Тому місце хазе стає Малхут рош: від хазе і вище до пе де-АБ розповсюджуються десять сфірот рош на рівні Біни, а від хазе і нижче розповсюджуються десять сфірот тох і десять сфірот соф, подібно до того, як це роз'яснене у попередній відповіді. Так ось, ці рош-тох-соф парцуфа, рівень якого тільки до Біни, називаються парцуфом САҐ. (ВС, гл.11)

170) Якою є причина стоншення авіют в Малхут
Облачання сутності в келім завжди спричиняє очищення авіют в Малхут. (ВС, гл.10 (до п.10), - в усьому її продовженні)

171) Чому зівуґ де-акаа для десяти сфірот рош нижнього здійснюється на місці хазе вищого
Оскільки остання бхіна внаслідок стоншення та підйому в пе завжди ховається, тому табур, який піднімається туди і отримує нову авіют, завжди втрачає останню властивість, що була в ньому до його стоншення. І це його попередня Малхут, яка завжди знаходиться від табура до хазе в кожному парцуфі. Тому коли він виходить з пе і спускається на своє місце як раніше, він спускається лише до місця хазе, і там здійснюється новий зівуґ заради нижнього парцуфа, наступного за ним, як написано вище у відповіді 168 зі слів "І знай". І внаслідок цього ми отримуємо правило: хазе вищого - це Малхут рош нижнього, яка називається пе нижнього. (ВС, гл.10, п.9)

172) Чому корінь будь-якого нижнього парцуфа - в пе вищого
Дивись нижче відповідь 210.

173) Чому рош парцуфа АБ одягається на місце від пе до хазі в парцуфі Ґальґальта
Дивись вище відповідь 168.

174) Чому рош АБ не може вдягтися вище від пе Ґальґальти, і так само - САҐ на АБ, і т.п.
Тому що вищий корінь будь-якого нижнього - це пе де-рош вищого, як сказано вище у відповіді 169. І тому він не може піднятися вище від свого кореня. (ВС, гл.13, п.6)

[323] Мова йде про пе парцуфа Кетер.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

175) Що (означають) назви: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль
Це назви КАХАБ, Зеїр Анпіна та Малхут, коли Зеїр Анпін та Малхут від них відокремлені і стали оточуючими келім, що вказує на нестачу там хая і єхіда.(ОП, гл.9, п.11, гл.10, п.1)

176) Чому левуш та гейхаль відокремилися від внутрішніх келім і стали оточуючими
Внаслідок поєднання мір милосердя та суду, що означає підйом Малхут та її сили скорочення у Біну, і вони удвох з'єднуються разом. Внаслідок цього колишні Зеїр Анпін і Малхут виходять нижче від точки скорочення і не можуть отримувати жодного світла, а тому стають оточуючими, котрі одержують світло лише здалеку. (ОП, гл.10, п.1)[324]

177) На що натякають п'ять імен: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль
Вони разом натякають на Зеїр Анпін та Малхут бхіни далет, які відокремилися і стали оточуючими. Тому від світу Некудім і далі бракує внутрішніх (світел) хая і єхіда в усіх парцуфах. (ОП, гл.10, п.1)

178) Чому НАРАН, які є нижніми, вдягаються в категорії шореш, нешама, ґуф, що є верхніми.
Тому що світло завжди отримують у найтонші келім. (ВС, гл.6,п.6)

179) Як називаються п'ять властивостей в душі
НАРАНХАЙ. (ОП, гл.5, п.2)

180) Як називаються п'ять властивостей в ґуфі
Мозок, кістки, судини, плоть, шкіра (моах, ацамот, ґідім, басар, ор). (ОП, гл.5, п.2)

181) Як називаються п'ять властивостей в облаченні
Сорочка, штани, чалма та пояс (ОП, гл.5, п.2)

182) Як називаються п'ять бхінот в гейхалі
Дім, двір, поле та пустеля (ОП, гл.5, п.2)

183) Чому кожна з п'яти властивостей ШНІҐЛЕ складається з усіх чотирьох
Через стоншення екрана, що зазвичай існує на кожному з цих ступенів.(ОП, гл.5, п.3)

184) Які категорії Зеїр Анпіна та Малхут знаходяться (в парцуфах) після другого скорочення
Зеїр Анпін та Малхут Біни (ОП, гл.10, п.1, зі слів "Зі сказаного")

185) Як ШНІҐЛЕ Атіка Ацилута вдягаються на АК
Шореш, нешама і ґуф Атіка вдягаються на шореш, нешаму і ґуф де-АК через те, що левуш та гейхаль БОН де-АК відокремлені від внутрішніх (властивостей) АК. Вони не там, а стали оточуючими. І так само у всіх парцуфах, - звідти й надалі. (ОП, гл.10, п.п.3-4)

186) З якого світу починаються корені нижніх
Від парцуфа БОН де-АК, де утворилася основа поєднання мір милосердя та суду, і надалі.(ВС, гл.12, п.п.3-4)

187) Який парцуф АК вважається коренем для десяти сфірот спільності
Парцуф БОН де-АК. Однак попередні парцуфи, які (походять) від істинної бхіни далет, відокремлені самі по собі, бо немає в них поєднання мір милосердя і суду, як у всіх десяти сфірот спільності.(ВС, гл.12, п.п.3-4)

188) Чому іноді розглядаються чотири бхіни, а іноді п'ять бхінот
Насправді це лише чотири бхіни, але коли ми розглядаємо разом з ними також і корінь, який називається Кетером, вони вважаються п'ятьма бхінот. (ОП, гл.7, п.9)

189) Чому десять сфірот не починаються з Кетера
Тому що також і в самому Кетері є корені лише чотирьох бхінот ХУБ ТУМ, і він також починається з Хохми. (ОП, гл.7, п.9)

190) Що таке десять сфірот спільності
БОН де-АК, Ацилут, Брія, Єцира, Асія. (ОП, гл.9, п.1)

---

[324] В оригіналі зроблене посилання п.2 гл.10 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

191) Якими є ті численні світи, що є вищими за світ Ацилут
Вони всі включені до п'яти парцуфів АК. Бо АК вважається першими десятьма сфірот, котрі вийшли на початку лінії після скорочення. (Дерево життя, врата 3, гл.1) (ОП, гл.3, п.2)

192) Якою є відмінність між окремими НАРАНХАЙ в кожному парцуфі та п'ятьма парцуфами АБ, САҐ, МА, БОН у кожному світі
Окремі НАРАНХАЙ, які вдягаються у сфірот КАХАБ ЗОН в кожному парцуфі, виходять шляхом зівуґа де-акаа внаслідок очищення Малхут, і тому вони розташовані один вище за інший. Однак чотири парцуфи: АБ, САҐ, МА, БОН, виходять шляхом підйому табуру в пе, - він набуває там нової авіют та спускається на своє місце, як описано вище, у відповіді 168, - вивчи там уважно. Тому хазе вищого стає пе нижнього, і вони знаходяться один нижче від іншого. (ВС, гл.13, п.п.1-3)

193) У чому відмінність п'яти парцуфів від п'яти світів
Світи відрізняються один від одного численними змінами, як це описано в наступних частинах, чого абсолютно нема між парцуфами, і тут немає можливості розширити пояснення.(ОП, гл.14, п.5)

194) Як називаються десять сфірот прямого світла та відбитого світла, що виходять одночасно за допомогою зівуґа де-акаа
Це десять сфірот, рівні яких є однаковими, і які звуться: шкіра, плоть, судини, кістки, мозок. (ОП, гл.5, п.3, ВС, гл.3, п.6)

195) Якими іменами називаються п'ять рівнів, які виходять один вищий за інший
Вони називаються "НАРАНХАЙ" або "КАХАБ ЗОН", тобто на ім'я вищої сфіри рівня. (ВС, гл.4, п.3)

196) Чому п'ять парцуфів називаються іменами АБ, САҐ, МА та БОН
Це з Божою допомогою буде роз'яснене у таких частинах.

197) Чому ґуф називається сімома нижніми
Тому що келім є лише в Біні та ЗОН, які називаються шиболет, хазе, табур. Виходить, що від шиболет і нижче, - там, де початок ґуфа, - є тільки клі Зеїр Анпіна і клі Малхут. І це сім сфірот: Зеїр Анпін містить ХАҐАТ НЕГІ, а разом з Малхут це сім сфірот ХАҐАТ НЕГІМ. (ВС, гл.6, п.8)

198) Чи є якась відмінність між АК та АБЄА з точки зору чотирьох бхінот прямого світла, і чому
Немає різниці в ступенях з точки зору чотирьох бхінот прямого світла, оскільки це бхінот, які постійно розповсюджуються з Ейн соф, благословенний Він. Адже немає жодного оновлення світла у світах, яке б не протягувалося з Ейн соф, як відомо. (ВС, гл.14,п.4)

199) Чому АБЄА називаються чотирма літерами АВАЯ
Оскільки чотири літери АВАЯ вказують на ХУБ ТУМ, а вищі сфірот у чотирьох світах АБЄА - це також ХУБ ТУМ, тому кожен світ називається на ім'я його вищої сфіри. (ОП, гл.8, п.1)

200) Чому всі властивості в Ацилуті називаються ім'ям "нешамот", а в Брія - ім'ям "ґуфім"
В той час, коли ми бажаємо співставити світи, що поєднані з мірою милосердя, із парцуфами АК, в якому немає цього поєднання мір суду та милосердя, сфірот КАХАБ ТУМ ми називаємо за іменами: шореш, нешама, ґуф, левуш, гейхаль. І всі властивості АК вважаються коренем, весь Ацилут нешамою, а весь Брія - ґуфім. Однак, коли ми розглядаємо світи щодо них самих, ми називаємо їх ім'ям НАРАНХАЙ: єхіда знаходиться в АК; хая, і це світло Хохма, - в Ацилуті; нешама - в Брія; руах - в Єцира, а нефеш - в Асія. І вже знаєш, що відносно ШНІҐЛЕ світи АБЄА перебувають у нестачі єхіда та хая, як написано вище, у відповіді 177, тому в Ацилуті є лише нешама, та, відповідно, він тут називається на ім'я нешама. (ОП, гл.8, п.3)[325]

[325] В оригіналі зроблене посилання на п.1 гл.8 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

201) У чому відмінність між точкою та сфірою
Перш ніж відбувся зівуґ де-акаа, властивості екрану та Малхут звуться точкою. А після того, як стався зівуґ де-акаа і десять сфірот відбитого світла вдягнули десять сфірот прямого світла, тоді вони разом називаються ім'ям сфіра. (ОП, гл.7, п.2, ВС, гл.5, п.1[326])

202) У чому відмінність між сфірою та парцуфом
Дивись вище відповідь 192.

203) Скільки бхінот по десять сфірот повинні вийти, щоб наповнити один ступінь
Десять сфірот де-рош і десять сфірот де-тох, як написано вище у відповідях 141-142, і десять сфірот де-соф, (як описано) у відповіді 143.

204) Чому Кетер називається Ейн соф
Тому що Малхут рош, яка називається Кетер, не завершує і не створює закінчення на світло, а навпаки, стає основою і коренем всіх світел в парцуфі. (ОП, гл.1, п.2)[327]

205) Чому Кетер називається проміжною (властивістю) між Маацилем та неецалем
Тому що є в ньому сила Сотворителя та сила створіння, як (написано) нижче у відповіді 210.

206) Чому рош будь-якого ступеня називається Ейн соф
Тому що Малхут рош не створює завершення світла, а навпаки, утворює початок світла завдяки відбитому світлу, яке піднімається від неї, (як написано вище у відповіді 204).

207) У чому відмінність облачання Ейн соф в Кетер, Хохму, Біну, Зеїр Анпін, Малхут
Коли десять сфірот прямого світла вдягаються у відбите світло, що піднімається від зівуґа де-акаа в екрані бхіни далет і вдягає пряме світло до Кетера, це називається "облаченням Ейн соф в Кетер". Якщо рівень відбитого світла - від бхіни ґімел, це називається "облаченням Ейн соф в Хохму"; якщо - від бхіни бет, називається "облаченням Ейн соф в Біну"; від бхіни алеф, - зветься "облаченням Ейн соф в Зеїр Анпін або в Тіферет". І хоча в будь-якому облаченні є десять сфірот прямого світла та відбитого світла, у будь-якому випадкові кожне вбрання називається тільки на ім'я вищої сфіри на цьому рівні. (ОП, гл.3, п.4)

208) Чому необхідна проміжна властивість між Творцем і створінням
Тому що вони є далекими один від одного, як далекі небо від землі, і неможливо, щоби вийшли один з одного, окрім як за допомогою проміжної (властивості), яка поєднує них. (ОП, гл.6, п.4)

209) Чому Кетер не (входить) у спільність десяти сфірот і на нього міститься натяк не в буквах АВАЯ, а лише у верхньому штриху (літери) йуд
Тому що як у іскри Творця, в ньому немає нічого від властивості створіння, як (це роз'яснене) в наступній відповіді. (ОП, гл.6, п.6)

210) Яким є корінь чотирьох бхінот у потенціалі
Таке правило: коли нижній піднімається на місце вищого, він абсолютно подібний до самого вищого, і вони обидва стають буквально як одне тіло. Адже весь поділ та відокремлення духовних (об'єктів) - тільки через зміну форми між ними, коли зміна форми, що з'являється в духовному, ділить (духовний об'єкт) на два. І коли ти кажеш: "нижній та вищий", це означає тонкий ступінь і щільний ступінь, на кшталт табуру і пе: через зміну форми авіют у табурі по відношенню до тонкого ступеня, який зветься пе, бо він від властивості "згори вниз", - сам по собі він вважається відокремленим від нього та ниціим, і називається його нижнім.

І тому, коли ти кажеш, що табур піднімається в пе, це означає, що він стоншується повністю, подібно до пе. А якщо так, то вони знову стають буквально одним, бо немає між ними нічого, що робило би їх двома властивостями. Однак через це взаємовключення та єднання, також і табур включає авіют, яка є характерною для пе, тобто авіют знизу вгору, котра існує там, - як написано вище у відповіді 168, - бо вони - єдине тіло.

І тоді пробуджуються решимот, що залишилися в табурі від (стану) до стоншення. Ці решимот - у властивості "зверху вниз", і вони поєднуються тепер з авіют самого пе, яка "знизу вгору". І знову народжується від цього нова форма в табурі, що є відмінною від форми пе та багато у чому нижчою, ніж він, бо авіют "знизу вгору", яка характерна для пе, вважається властивістю

[326] В оригіналі зроблене посилання на п.1 гл.5 ОП.
[327] В оригіналі зроблене посилання п.4 гл.1 ОП.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Ейн соф, - як описано вище у відповіді 206, - з тієї причини, що бхіна далет ще не увійшла у стан облачання прямого світла, - як згадано вище у відповіді 120. Проте авіют "згори вниз" означає, що бхіна далет вже увійшла в стан облачання, і внаслідок цього сила скорочення панує над нею у всій могутності, (як написано вище у відповіді 120).

Але оскільки решимот у табурі є стихлими, - тобто в цей час вони повністю очищені від усієї їхньої авіют, - вони там вважаються подібними до тих, кого в реальності немає взагалі. Однак зараз, коли табур включився в пе та ущільнився від нього, - незважаючи на те, що це лише авіют у властивості "знизу вгору", - внаслідок цього тихі і сплячі решимот в табурі пробуджуються до існування. І через це в табурі знову певною мірою розпізнається його властивість "згори вниз" та знову виникає зміна форми між пе і табуром, оскільки виявляється його ницість. Такий (стан) називається виходом з пе і спуском вниз на місце бхіни ґімел ґуфа, як згадано вище, у відповіді 168. І зрозумій це.

Тому також і після спуску табура з пе вниз на його місце в ґуфі вищого у ньому обов'язково присутні два аспекти: його авіют та решимо в ньому. Так ось, аспект його авіют - він повністю з пе вищого, тобто це авіют "знизу вгору", яку табур осягнув і набув від нього (тобто від пе) завдяки взаємовключенню з ним як одному тілі. Проте аспект решимот у ньому - це частина самого табура, тобто самого нижнього.

І знай, що ці два аспекти називаються іскрою Творця та іскрою створіння. Бо аспект його (тобто табура) авіют зветься іскрою Творця, оскільки вона повністю з пе вищого, а вищий щодо нижнього завжди називається Творцем (Боре) або Сотворителем (Маацилем). Аспект решимот в ньому зветься іскрою створіння, бо нижній відносно вищого називається неецалем або створінням (нівра), як відомо.

Згадана іскра Творця вважається коренем нижнього в потенціалі, але не в дії, адже вона, звичайно ж, - головний корінь нижнього. Бо якби не було цієї авіют у табурі, тоді не було б з ним жодного зіву'а де-акаа після того, як він вже повністю очистився. Але через те, що він отримує авіют з пе, він стає здатним та придатним до удару і до виведення десяти сфірот на новому рівні в нижньому парцуфі, як написано вище, у відповіді 168. Таким чином, згадана іскра Творця, незважаючи на те, що вона вся - корінь нижнього, однак ще не розглядається як корінь у дії, бо основа нижнього - це аспект табура, який піднявся в пе і знову спустився звідти назовні, як написано вище, у відповіді 168. І тому лише іскра створіння в ньому, тобто решимот табуру, які прокинулися та ущільнилися через авіют в пе, - тільки вони самі вважаються коренем чотирьох бхінот у дії буквально, та є сутністю реальності нижнього. (ОП, гл.5, п.6, гл.6, п.п.6-8)

211) Яким є корінь чотирьох бхінот у дії
Це докладно роз'яснено вище у попередній відповіді.

212) Чому Малхут де-Малхут Ацилута стає Атіком у світі Брія
Ґрунт Ацилута - це категорія пе де-рош вищого по відношенню до Брія (як написано у Древі життя, врата 47, кінець гл.2). Там теж існує стадія підйому табуру в пе, він ущільнюється в цьому пе, знову спускається на своє місце і стає Малхут в рош де-Брія. Тобто в ньому відбувається зіву' де-акаа та облачання десяти сфірот відбитого світла на десять сфірот прямого світла, як згадано вище у відповіді 141. І тому тут також є два аспекти, як сказано вище, у відповіді 210, а саме: іскра Творця та іскра створіння. Іскра Творця, що являє собою авіют "знизу вгору" від пе вищого, (як написано вище, у відповіді 210, зі слів "І знай", - вивчи там уважно), визначається як Малхут де-Малхут Ацилута, що спустилася і стала Атіком в Брія, "властивістю кореня у потенціалі". А іскра створіння, котра являє собою решимот, вважається Аріх Анпіном де-Брія, і це буквально "корінь чотирьох бхінот у дії".(ОП, гл.6, п.8)

213) У якій властивості Кетер називається "Я останній"
У властивості іскри Творця (Кетер) зветься "Я останній". (ОП, гл.7, п.90)

214) У якій властивості Кетер називається "Я перший"
У властивості іскри створіння (Кетер) іменується "Я перший". (ОП, гл.7, п.90)

215) Звідки отримує Кетер де-Брія і що вважається його коренем
Незважаючи на те, що Малхут вищого наділяє нижнього всіма десятьма сфірот, проте вважається, що кожна властивість набуває в точності того, що є відповідним їй у вищому: Кетер

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

нижнього протягується від Кетера вищого, Хохма нижнього - від Хохми вищого, Біна нижнього - від Біни вищого тощо. А Малхут вищого їх копіює[328] та проводить в нижнього за допомогою свого відбитого світла. (ОП, гл.8, п.10)

216) Чому всі властивості в АК вважаються Кетерами для властивостей в АБЄА
Оскільки в нього авіют бхіни далет, рівень його відбитого світла піднімається та вдягає до Кетера прямого світла. (ОП, гл.9, п.п.6, 8)

217) Чому ХАҐАТ Аріх Анпіна вважаються рош
Це буде роз'яснено в наступних темах, а тут немає можливості розширити пояснення.

218) Чому властивості Аріх Анпіна в будь-якому світі не проявлені
Оскільки це властивості Кетера і рош, а його ґуф прихований та вдягнутий у чотири парцуфа: АБ, САҐ, МА, БОН. (ОП, гл.10, п.5)

219) Чому Малхут називається дзеркалом, у якого від його суті нема нічого
Оскільки на неї було зроблене скорочення, вона зовсім не отримує прямого світла. Відомо, що десять сфірот прямого світла - це сутність та основа світла, а тому вважається, що там в ній немає свічення від її кореня та сутності, - тобто виходячи з того, що це Малхут прямого світла. Проте завдяки зіваґ'у де-акаа вона стає Кетером відбитого світла і тому називається дзеркалом, у якого від його суті нема нічого. "Від суті" означає: від сутності, тобто з огляду на те, що це Малхут прямого світла, але немає у неї звідти ніякого свічення. (ОП, гл.7, п.2)

220) У чому суть спуску точки з вищого світу у нижній світ
Властивість іскри Творця, яка спускається, щоби стати Атіком у нижньому, (як це докладно описано вище у відповіді 210), - це внутрішня суть точки, яка спускається з вищого в рош нижнього. (ОП, гл.7, п.2)

221) Яким чином зменшився Місяць, тобто Малхут Ацилуту
Це буде роз'яснене у наступних частинах з Божою допомогою.

222) Чому вважається, що точка, що спускається зі світу у світ, - це її власна властивість
Дивись вище відповідь 210.

223) Чому точка, яка спускається (в нижнього), живиться від усіх вищих, незважаючи на те, що вона є меншою від них усіх
Оскільки це властивість Малхут вищого, - тобто пе, яке піднімає відбите світло, котре вдягає всі десять сфірот прямого світла та захоплює їх у парцуф. І це закон у вищих (світах): для будь-якого ступеня, який викликав добавку світла у вищих, вся ця добавка світла повертається і наділяє ступінь, що став її причиною. Тому через те, що Малхут у властивостях відбитого світла в ній захоплює десять сфірот прямого світла в парцуф, повертаються всі десять сфірот і наділяють цю Малхут. І виходить, що хоча Малхут і найнижча з десяти сфірот, разом з тим, вона отримує та живиться від усіх десяти сфірот разом. І дивись у Внутрішньому споглядані, гл.9, п.2. (ОП, гл.6, п.6)

224) Чому пряме світло в кожний ступінь протягується з Ейн соф
Тому що немає в тебе властивості оновлення світіння у світах, яка б не протягувалася з Ейн соф. (ОП, гл.2, п.2)

225) Чому немає жодної відмінності в чотирьох бхінот прямого світла від початку лінії до закінчення Асія
Тому що на будь-якому ступені, у будь-якому місці вони протягуються з Ейн соф у рівності. (ОП, гл.2, п.п.8-9)

226) Чому пряме світло не може пройти від табуру і нижче
Тому що це Малхут властивості "згори донизу", яка вже в стадії облачення світла. Тому править над нею сила скорочення, і вона не може внаслідок цього отримати від прямого світла нічого (як написано вище у відповіді 120).

[328] Івр.: маатіка (מעתיקה), - однокореневе слово зі словом Атік.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

227) Чому вищий ступень завжди вважається Сотворителем відносно свого нижнього ступеня
Це тому, що він створений ним та є його наслідком. Так розвиваються всі ступені від початку лінії до кінця світу Асія, - шляхом причини й наслідку, коли кожен породжується тим, хто вищий за нього. І тому кожний вищий зветься Сотворителем або Творцем для свого нижнього. І так само нижній називається неецалем або створінням свого вищого. (ОП, гл.7, п.10)

228) Якими є ті два корені, що повинні бути в кожній властивості
Окрім того, що Малхут вищого - це корінь для всіх властивостей у нижньому, разом з цим кожна властивість у нижньому протягується в точності лише з відповідної їй властивості у вищому: Кетер нижнього - від Кетера вищого, Хохма - від Хохми вищого, як згадано вище (у відповіді 215). Таким чином у кожної властивості в нижньому є два корені: один корінь - у відповідній властивості вищого, а другий корінь - в Малхут, котра є загальним коренем нижнього. (ОП, гл.8, п.10)

229) Як називаються десять сфірот, рівні яких є однаковими
Вони називаються: шкіра, плоть, судини, кістки, мозок. (ОП, гл.5, п.2)

230) Чому відділ кліпот - між шкірою та облаченням
Оскільки там - місце пітьми, як згадано вище у відповіді 65. (ОП, гл.10, п.2)

231) Чому внутрішнє світло у шкірі є гіршим, ніж у плоті, судинах, кістках та мозку парцуфа
Тому що шкіра в себе не отримує від прямого світла в парцуфі через скорочення в ній, (як написано вище у відповіді 65). (ОП, гл.10, п.2)

232) Чому будь-який об'єкт у святості утворює свій образ
Через те, що немає відсутності в духовному: якщо святість одного разу розкрилася в якійсь властивості, вона не зрушується звідти знову ніколи. (ОП, гл.7, п.10)

233) Який рівень може осягнути людина
Людина може осягнути навіть вище, ніж нефеш Ацилута. (ОП, гл.10, п.7)

234) Чому нефеш вищого вважається у нижнього рівнем руаху
Будь-який вищий повинен бути на один ступінь вищим за нижнього. Так ось, якщо в нижньому є нефеш і додається у нього світіння від нефеш вищого, виходить, що це свічення є вищим за нього на один ступінь, а ступінь, що вищий за нефеш, зветься руахом, і так - далі, подібно до цього. (ОП, гл.10, п.4)

235) Звідки приходять НАРАНХАЙ де-нефеш
Усі світла Малхут називаються нефеш, і навіть єхіда у ній.(ОП, гл.14, п.п.2-3)

236) У чому відмінності між світом, парцуфом, сфірою та точкою
Дивись вище відповіді 193, 201-202.

237) Якими є відмінності між десятьма сфірот прямого світла, десятьма сфірот відбитого світла, десятьма сфірот, рівні яких однакові, десятьма сфірот, з яких одна вище за іншу, десятьма сфірот, з яких одна нижче за іншу, десятьма сфірот рош, десятьма сфірот тох, десятьма сфірот соф, п'ятьма бхінот в клі Малхут, п'ятьма бхінот келім в потенціалі та п'ятьма бхінот келім в дії
Десять сфірот прямого світла - це чотири бхіни розповсюдження світла Ейн соф. Десять сфірот відбитого світла - це світла, котрі відштовхнуті від Малхут та повернуті (до кореня), як написано вище, у відповіді 119. Десять сфірот, рівні яких однакові, - це десять сфірот прямого світла, вдягнуті в десять сфірот відбитого світла в одному зивузі де-акаа, як згадано вище у відповіді 194. Десять сфірот одна вище за іншу виходять від чотирьох зівуґів де-акаа, котрі здійснюються в Малхут в процесі очищення, тобто в момент підйому з табуру до пе, як написано вище у відповіді 142. Десять сфірот одна нижче за іншу, виходять від п'яти зівуґів де-акаа після приходу Малхут щоразу в пе і отримання там нової авіют, як згадано вище, у відповіді 168. Десять сфірот рош - вони від Малхут і вище, до її приходу к загальному облаченню, як написано вище у відповіді 141. Десять сфірот тох - вони від Малхут і нижче, як написано вище у відповіді 142. Десять сфірот соф - це відбите світло без прямого світла, тому що вони - від

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Малхут (де-Малхут) і нижче після того, як вона приходить к облаченню світла, і тому вони завершують парцуф, як сказано вище у відповіді 143. П'ять бхінот в клі Малхут - від решимот з Ейн соф, які залишилися в Малхут після скорочення, як сказано вище у відповіді 119. Чотири властивості коренів келім у потенціалі - вони від властивостей іскри Творця, як сказано вище у відповіді 210. Чотири властивості коренів келім у дії - вони від властивостей іскри створіння, як сказано вище у відповіді 210.

І знай, що в десяти сфірот, в яких одна вище за іншу, а це десять окремих сфірот у кожному парцуфі, немає келім для хая і єхида, оскільки ці десять сфірот виходять внаслідок зівуґу де-акаа в процесі очищення Малхут, як написано вище (у відповідях 95 та 142), а через те, що в бхіні алеф авіют дуже слабка, зівуґ де-акаа не настільки характерний для неї, адже вона не піднімає відбите світло на рівень, що достатній аби вдягнути пряме світло в мірі, яка зверху вниз утворює клі. І немає необхідності говорити про те, що не характерний зівуґ де-акаа в той час, коли вона очищується повністю, до подібності властивості Кетера. І тому там є тільки троє келім: від бхіни бет, бхіни ґімел та бхіни далет. Але від властивості Кетера і від бхіни алеф там келім немає, і світла хая-єхіда повинні вдягатися у внутрішнє (світла) нешама, тобто у світло Біни (як згадано вище у відповіді 142).

І слід пам'ятати тут відмінність між властивістю притягання та властивістю отримання, котрі є в кожній сфірі (як написано у відповідях 157-158). Знаходимо згідно з цим: те, що ми сказали тут, що немає келім для світла єхида та світла хая, - це тільки про клі отримання. Але клі притягання в ній є, бо клі притягання для світла хая - це бхіна ґімел, а клі притягання для світла єхіда - це бхіна далет, і ці бхінот знаходяться в парцуфах АК в досконалості. А тому ми говоримо тут, що світла хая та єхида існують, але вони вдягнуті у (світло) нешама

Однак з моменту поєднання міри суду та милосердя і далі, тобто від БОН де-АК і далі, (як згадано вище у відповіді 176), в парцуфах бракує бхіни ґімел та бхіни далет і вони стають оточуючими, які називаються левуш та гейхаль. Виходить, що бракує також келім притягання для хая та єхида у всіх парцуфах. І виявляється, що також світла хая і єхіда відсутні в парцуфі, - адже тут немає бхіни далет, щоби притягнути світло єхіда, і немає тут бхіни ґімел, яка притягує світло хая. І пам'ятай це. І знай, що це поняття відсутності ЗОН, про яке йдеться, - воно лише відносно АК. Однак відносно самих себе, звичайно, є у них десять повних келім, як це описано у відповідних місцях.

Завершена із Божою допомогою частина третя

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Частина четверта

Десять сфірот Акудім[329]
עשר הספירות של עקודים

Глава 1

пояснює рош та ґуф Адама Кадмона до табура; в десяти сфірот рош ще немає реальності клі, а в десяти сфірот ґуфа існує реальність одного клі, яке зветься Кетером, і десять сфірот визначаються в цьому клі відповідно до їх віддалення від бхіни далет; оскільки вони в одному клі, то називаються "акудім"

Немає в нас сили займатися тим, що передує світові Ацилут

***1) Вже знаєш, що в нас немає сили займатися тим, що передує створенню десяти сфірот, - ні в образі, ані в будь-якій уяві та формі, не дай Боже. Однак для того, щоби було звично вуху, ми змушені говорити за допомогою прикладу та уподібнення. Тому навіть якщо говоритимемо про існування там образу, - нагорі цього немає, і (таке пояснення) лише для звичності почутого.**
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 4, гл.1

Ор пнімі

1. **Ні в образі, ані в будь-якій уяві та формі, не дай Боже.** Бо всі ці особливості, які ми помічаємо у світах, походять та виходять від світу Ацилут і нижче, - тобто зі світу, в якому вже розкрилися десять сфірот та виправлення ліній у таємниці "благодіяння-обмеження-милосердя". Однак вище за світ Ацилут, тобто до того, як розкриваються десять сфірот, у нас там ще нема за що схопитися, аби визначити якусь подобу і відмінність форми між однією сфірою та іншою, бо осягнення починається з облачання десяти сфірот у десять келім, тобто від Ацилута і нижче. І це те, про що написано равом, що ми не маємо сили займатися тим, що передує створенню десяти сфірот, ні в образі, ані в будь-якій уяві та формі, не дай Бог. Адже до створення десяти сфірот, які розкриваються у світі Ацилут, десять сфірот розглядаються як світло без клі, яке гідне його, а відомо, що немає у нас осягнення в світлі без клі.

2. **Ми змушені говорити за допомогою прикладу та уподібнення.** Це означає, що від світу Ацилут і нижче за допомогою прикладу та уподібнення, взятих із реальності або (з особливостей) управління нашим світом, ми зможемо вказати на властивості вищих духовних коренів, що знаходяться нагорі. Адже всі деталі створінь та способи управління ними, що знаходяться в нашому світі, розвиваються та протягуються з вищих світів буквально подібно до печатки та відбитка з неї, коли всі деталі, які знаходяться в печатці, копіюються та переходять на відбиток з неї без будь-якої нестачі.

Про це написано мудрецями: "Нема в тебе жодної травинки внизу, над якою не було б ангела зверху, котрий охороняє її, б'є та каже їй: "Рости!" (Берешит раба, глава 10, пропуски Зогару в частині першій, п.1). Кінець цитати. Цим вони вказують нам на те, що немає в тебе найдрібнішої деталі в нашому світі, в якої не було б кореня у вищому світі. І цей корінь впливає на неї в будь-якій її формі та в будь-якій її схильності, - в усьому, що вона робить тут на наших очах у цьому світі. І тому мудреці винайшли для себе особливу мову аби передавати свої осягнення письмово і усно з покоління в покоління. А саме: вони беруть віти в нашому світі та пояснюють ними реальності у вищих світах, котрі відносяться до цих віт. Через те, що відносини між коренем і гілкою, про які сказано, починаються тільки від світу Ацилут і нижче, - тобто з моменту повного розкриття десяти сфірот, але зовсім не раніше цього, - само собою зрозуміло, що за допомогою матеріальних віт абсолютно неможливо вказати на (більш) високу реальність. Адже ці гілки не мають прямого відношення до неї, щоби вони були придатними для пояснення уявлення про неї.

Написано равом, що те, про що мовиться також і тут за допомогою прикладу і уподібнення, - це лише для полегшення розуміння, тобто аби було в нас за що схопитися, щоб можна було

[329] Досл.: "десять зв'язаних сфірот".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вказати нам на корені світу Ацилут. Таким чином, спочатку необхідно зрозуміти гілку по відношенню до її кореня у світі Ацилут, а потім цей корінь можна зв'язати із більш високим коренем у світах, що передують світу Ацилут.

Десять сфірот Ацилута - це світла та келім, і щоби зв'язати їх з вищими коренями, необхідно говорити (про це) у порядку ступенів - від (їхнього) початку до (їхнього) кінця

2) Але знай, що в десяти сфірот Ацилута є два аспекти: один - розповсюдження духовності, а другий - це келім та органи, в яких розповсюджується її сутність. Так ось, для двох цих властивостей, для кожної з них, має бути корінь нагорі. Тому ми повинні говорити (про них) у порядку ступенів, - від (їхнього) початку до (їхнього) кінця. Питання 67

Ор пнімі

3. **Але знай, що в десяти сфірот Ацилута є два аспекти: один - розповсюдження духовності, а другий - це келім та органи, в яких розповсюджується її сутність.** Це аспект розповсюдження духовності, званої НАРАНХАЙ, та аспект келім і органів, які називаються КАХАБ ХАҐАТ НЕГІМ, або п'ятьма парцуфами: Аріх Анпіном, Аба ве-Імою та ЗОН, куди вдягаються НАРАНХАЙ. І кожна з цих тем сама по собі вивчається окремо. Тобто шляхи їхніх розповсюдження та розкриття відрізняються один від одного, і більше того, вони є протилежними один одному від краю до краю. Адже в келім спочатку розкриваються вищі: спочатку розкривається Кетер, потім - Хохма, а в кінці - Малхут. І протилежне цьому у світлах, - в них спочатку розкриваються нижні: спочатку розкривається нефеш, потім - руах, а кінці - єхіда. Таким чином, вони є протилежними один одному в усіх своїх проявах та властивостях. І тому якщо не будемо знати сенс цих речей з їхнього кореня, (ніщо) не врятує нас (від того, щоб) ми не заплуталися у цьому вченні. І це те, про що написано равом: "Тому ми маємо говорити (про них) у послідовності ступенів, - від (їхнього) початку до (їхнього) кінця". Тобто тоді добре зрозуміємо сенс кожної категорії з її кореня. І буде в нас можливість зрозуміти та розділити на кожному ступені образи і порядки в келім так, як це властиво їм, а образи і послідовності світла, - як це властиво їм. І не буде тоді в нас підміни понять одного іншим.

Питання 82

Світла ґуфа АК від пе до табура називаються "акудім"

3) Так ось, написано: "І побачив уві сні: і ось козли, що покривали кіз: акудім, некудім і врудім"[330]. І також написано: "Бо я бачив усе, що Лаван робить з тобою"[331]. У цьому уривку вказані усі властивості, про які ми тут говоримо. Бо "Лаван" - це таємниця вищої білизни (ловен еліон). Він передує усьому цьому створенню і заради Ацилута він створює всі ці властивості, які являють собою акудім, некудім, врудім, аби він (тобто Ацилут) творив після нього, називаючись на ім'я "Яаков". Але початок - в Акудім, оскільки це світла, що виходять з пе Адама Кадмона, в яких починається розкриття існування келім. Вони є десятьма світлами, - внутрішніми та оточуючими, - пов'язаними та з'єднаними разом в одному клі. З цієї причини вони називаються "акудім" від написаного: "І знерухомив (яакод)[332] Іцхака..."[333], - іншими словами: і зв'язав його. Питання 39, 59, 68
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.1

Ор пнімі

4. **Акудім, некудім і врудім.** Це назви трьох перших світів[334], які розвинулися один з одного, поки не були створені десять сфірот такими, як належить їм, - тобто десять світел, званих нефеш, руах, нешама, хая, єхіда, вдягнутих у десять келім, що звуться Кетер, Хохма, Біна, Хесед, Ґвура, Тіферет, Нецах, Год, Єсод, Малхут. І спочатку створюється лише одне клі, яке називається "клі Малхут", коли всі десять світел були вдягнені та зв'язані лише в цьому одному

[330] Тора, Берешит, 31:10.
[331] Тора, Берешит, 31:12.
[332] Це слово означає: зв'язувати повністю, - по руках і ногах.
[333] Тора, Берешит, 22:10.
[334] Маються на увазі світи Адам Кадмон, Некудім та Ацилут.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

клі. З цієї причини називається цей перший світ світом Акудім, від слів "акуд" та "кашур" (зв'язаний), як це описано нами. І також він називається однією лінією або світом Адам Кадмон. Однією лінією називається тому, що світло вдягається тільки в одне клі, і в ньому ще немає управління трьома лініями, яке зветься "благодіяння-обмеження-милосердя"[335], оскільки це клі називається мірою суду (обмеження) і це клі Малхут.

Однак потім утворюється його поєднання із властивістю милосердя. Тобто Малхут, що є мірою суду, включається та поєднується з кожною з дев'яти сфірот, що передують їй, іменованих мірами милосердя. Завдяки цьому поєднанню утворюється клі в кожній сфірі, і тоді завершуються десять сфірот як годить. А в десяти сфірот утворюються три лінії управління, звані "благодіяння-обмеження-милосердя". І це те, про що сказано мудрецями, що спочатку замислив (Всевишній) створити світ у мірі суду (обмеження), але побачив, що світ не відбудеться, і випередив (суд) властивістю милосердя, поєднавши його з властивістю суду (Берешит раба, доповнення 2). На перший погляд цей вислів важкий для сприйняття: що ж, думки Його, благословенного, подібні, не дай Боже, думкам (людини з) плоті і крові, яка спочатку хотіла зробити так, а потім чомусь відступилася і робить по-іншому? Проте вже роз'яснили ми (див. першу частину, тлумачення слів "спочатку" і "потім", - таблиця питань та відповідей, відповідь 20), що поняття "спочатку" і "потім", які використовуються у духовному, означають причину і наслідок: причина називається "спочатку" , а наслідок, який походить від неї, називається "потім".

І про це сповіщають нам мудреці, благословенної пам'яті, що первісна причина світів називається першим світом, який створений та виходить у властивості клі лише Малхут, яке називається мірою суду. Однак "побачив, що світ не відбудеться", - тобто що при цьому немає тієї бажаної досконалості у створенні світу, тому "зупинився і поєднав його з мірою милосердя". Іншими словами зробив це причиною, тому що вийде з нього процес поєднання міри милосердя із судом, аби внаслідок цього були створені та вийшли десять сфірот світел і келім у трьох лініях "благодіяння-обмеження-милосердя". І на це натякають мудреці також і в іншому місці іншою мовою (Авот, 285): "В десяти речéннях створений світ. І хоча міг створити одним реченням, але (створив його в десяти реченнях) для покарання грішників, які руйнують світ, створений у десяти реченнях, та для того, щоби дати гарну нагороду праведникам, які зберігають світ, створений десятьма реченнями". (Адам) Кадмон створений у таємниці одного речення, тобто лише в таємниці одного клі, клі Малхут, чому ж розвиваються та виходять з нього десять сфірот? І на це є у них відповідь: "для покарання грішників і щоби дати гарну нагороду праведникам". Іншими словами, Його задум творіння, і це: "щоби насолодити сотворених Ним", не здійснюється іншим шляхом, окрім як в управлінні винагородою та покаранням, - тобто десятьма сфірот, і це таємниця управління трьома лініями: "благодіяння-обмеження-милосердя" . Тому світ (Адам) Кадмон, де було тільки одне клі Малхут, повинен був розвиватися від стану до стану, поки не були створені десять сфірот, які є таємницею поєднання міри милосердя із судом, котре розкриває управління винагородою і покаранням та приводить до того добра, що включене у таємницю задуму творіння.

Так ось, початок поєднання, про яке йдеться, утворюється в самому світі Акудім за допомогою очищення авіют в екрані, коли через це там виходять і розвиваються три парцуфи, які звуться Ґальгальта, АБ і САГ. Незважаючи на те, що всі вони ще є властивостями Акудім, проте в них поступово виникає це поєднання, як написано нижче. Потім виходить парцуф БОН де-АК, званий світом Некудім, де створюються три лінії "благодіяння-обмеження-милосердя" в десяти сфірот трьох перших, - КАХАБ, іменованих рош. Але в ЗАТ десять сфірот виходять поки що лише в одній лінії. І в цьому світі сталося розбиття келім.

Розбиття цих келім стало причиною того, що поєднання міри милосердя і суду у властивостях трьох ліній "благодіяння-обмеження-милосердя" і в десяти завершених келім, - також і в семи нижніх сфірот ХАҐАТ НЕГІМ, - завершиться у наступному за ним світі, який зветься Світом врудім або Світом виправлення. Причина в тому, що виправлення світу, відповідно до задуму творіння, починається лише з цього світу, і не раніше за нього.

Роз'яснімо відмінності трьох світів, згаданих у словах рава. Світ Акудім означає, що десять світел були повністю зв'язані та прив'язані лише до одного клі. У перших трьох властивостях

[335] Це словосполучення можна також перекласти як "любов-суд-милосердя"

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

КАХАБ світу Некудім вже утворилося поєднання міри милосердя із судом. І лише у Світі врудім, званому світом Ацилут, - там (відбувається) повне виправлення та завершення процесу поєднання міри милосердя (із судом) також і в семи нижніх сфірот. Таким чином тут існує облачання десяти світел усередину десяти келім. І з цього світу починається розрізнення десяти сфірот реально, у дії.

Від співударяння зовні пе внутрішнього та оточуючого світел одного з одним народжуються АВАЯ келім

4) Так ось, при поєднанні внутрішніх світел з оточуючими світлами вони об'єднані всередині пе, тому при виході їх разом поза пе, (оскільки) пов'язані разом, вони б'ють одне в одного та співударяються одне з одним. І від їхніх ударів народжується реальність келім. Питання 42, 106-107

Ор пнімі

5. **З оточуючими світлами вони об'єднані всередині пе.** Вже знаєш, що пе - це таємниця Малхут рош АК, в якій (існує) виправлення бхіни далет екраном, котрий відштовхує вище світло від розповсюдження та облачання в її бхіну далет. Адже для вищого світла характерне входження та розповсюдження також і у бхіну далет, щоби наповнити всю реальність, як і до скорочення. Однак встановлений в пе екран відштовхує його і вона не отримує його, що зветься, як відомо, зіву'ом де-акаа. І тоді вся міра вищого світла, гідного увійти та вдягнутися у бхіну далет, при тому, що вона не отримує його, повертається назад до свого джерела, і стає облаченням на дев'ять перших сфірот прямого світла (див. вище частину третю, гл.12, і також там в ОП). І виходить, що всі ті світла, які в майбутньому увійдуть в світи після остаточного виправлення та звуться оточуючими світлами, включені до цього відбитого світла, яке вдягає дев'ять перших сфірот прямого світла рош де-АК. Адже це вище світло не було отримане у бхіні далет і тому не наповнює всю реальність подібно до того, як це було до першого скорочення. Однак за допомогою всіх зіву'ів та відбитого світла, які в майбутньому розкриються у світах завдяки підйому МАН від діянь праведників, бхіна далет виправляється доки не стає гідною отримання світла, як це було в Ейн соф до першого скорочення. Як написано в Зогарі: "Не залишить Ейн соф з'єднання з нею, поки не вибудує собі дружину".

Таким чином, роз'яснено, що всі оточуючі світла включені до екрану і відбитого світла, котрі знаходяться в пе де-рош АК разом із внутрішніми світлами, якими є дев'ять сфірот прямого світла, що пов'язані з ним. І це те, про що написано равом, що внутрішнє світло разом із оточуючими світлами об'єднані всередині пе, тобто в Малхут, силою встановленого там екрана бхіни далет.

6. **Поза пе, (оскільки) пов'язані разом.** Внутрішнє і оточуюче світла пов'язані обидва в бхіні далет. Бо дев'ять перших сфірот прямого світла зв'язані та вдягнуті у її відбите світло, і вони називаються внутрішнім світлом, а світла, які повинні прийти в майбутньому, до кінця виправлення, називаються оточуючими світлами, і вони також включені до цього відбитого світла. Оскільки вони є сутністю відбитого світла, і це майбутні (світла), тому поступово розкриються протягом шести тисяч років та після них, - аж до остаточного виправлення.

7. **Б'ють один в одного та співударяються одне з одним. І від їхніх ударів народжується реальність келім.** Коли обидва світла спускаються та розповсюджуються від пе і нижче, всередину ґуфа АК, тоді оточуючі світла не можуть вдягнутися всередину ґуфа через силу екрана, який там цим світлам перешкоджає, як написано вище (див. частину другу, таблицю питань і відповідей, відповідь 4). Але через те, що вони пов'язані та включені туди (тобто в пе де-рош), також і вони бажають розповсюдитися у внутрішню частину парцуфа. При цьому вони очищують авіют в екрані, - а саме ту силу затримки, яка не дає їм вдягнутися туди. Однак від сили їхніх ударів в авіют екрана екран стоншується, що викликає вихід внутрішніх світел з ґуфа. Так, коли він тоншає до авіют бхіни ґімел, скорочується відбите світло і вдягає (пряме світло) лише на рівні Хохми, а світло Кетера ховається з ґуфа. Коли очищується також бхіна ґімел до авіют бхіни бет, скорочується відбите світло до рівня Біни, і також ховається світло Хохми. І так - далі, поки не очиститься вся авіют, і нема там більше зіву'а де-акаа, а все внутрішнє

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світло ховається з парцуфа. І про це написано равом: "вони вдаряють один одного і співударяються одне з одним". Пояснення. Один відштовхує іншого, бо вся велич внутрішнього світла - у величині авіют екрана, тому від посилення авіют екрана воно збільшується більше; і навпаки: усе перешкоджання оточуючим світлам, які не можуть вдягтися (всередину парцуфа), - лише в силу авіют і межі в екрані, тому (співударяння) очищують авіют. І внаслідок цього вони стикаються одне з одним, поки не вийдуть обидва (і дивись у Узагальнюючому вступі до моєї книги, яка коментує Древо життя)[336].

Питання 91-93

До Акудім, тобто в десяти сфірот рош АК, немає келім

5) До реальності Акудім вище світло не могло вдягнутися в жодне клі, оскільки не було можливості у келім витерпіти його. І світло там було без облачення в клі до тих пір, поки розповсюдження цього великого світла не досягло властивості Акудім. А там утворилася реальність одного клі на все те велике світло. І тоді почало відбуватися в ньому створення певної реальності обмеження світла, - те, чого не могло бути раніше. Питання 20, 36, 50, 73
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 7, гл.1

Ор пнімі

8. **До реальності Акудім вище світло не могло вдягнутися в жодне клі.** Акудім - це категорія десяти сфірот тох першого парцуфа в реальності, (що утворюється) після першого скорочення, який зветься Адамом Кадмоном. До цього у вищому світлі взагалі не було властивостей рош, тох і соф, але вище світло наповнювало собою всю реальність (як докладно описано у частині першій).

І це те, про що пише рав: "До реальності Акудім", - тобто в десяти сфірот рош Адама Кадмона, які передують десяти сфірот тох Адама Кадмона, званим Акудім, - "вище світло не могло вдягтися в жодне клі". І докладно це роз'яснене у третій частині: в десяти сфірот рош нема жодної властивості клі, а лише тільки корені келім.

9. **Оскільки не було можливості у келім витерпіти його.** Бо відбите світло, яке піднімається від Малхут вгору, вважається не клі отримання для вищого світла, а лише коренем клі отримання. Тому якщо Малхут де-рош не розповсюджується і не розширюється в десять сфірот міней у-бей завдяки відбитому світлу, яке перевертається та спускається зверху вниз, - то там взагалі відсутні келім (і дивись вище частину третю, гл.2, ОП, п.3). Адже відбите світло там (перебуває у властивості) "знизу вгору", а будь-яке облачення знизу вгору вказує на властивість відмови від отримання. Однак те, що ми називаємо його облаченням, - це тому, що десять сфірот там зв'язані та стають коренем для облачення. І це те, про що написано равом, що не було можливості у келім витерпіти його.

10. **Там утворилася реальність одного клі на все те велике світло.** Малхут, і разом з нею відбите світло, протягують десять сфірот рош у тох згори униз, і тоді створюється одне клі, тобто клі Малхут, яка розповсюджується, розширюється та отримує в себе всю ту кількість світла, яке її відбите світло вдягає в десяти сфірот рош. Ці десять сфірот, які спускаються з рош униз та вдягаються в клі Малхут, що розширилося, - саме вони називаються десятьма сфірот Акудім, або світом Акудім.

20. **Почало відбуватися у ньому створення певної реальності обмеження світла.** Бо Малхут, яка знаходиться в соф цього клі, котра вважається Малхут клі Малхут, обмежує вище світло на його шляху, щоби не розповсюджувалося від неї і нижче. І сила цього кордону називається табуром або хазе.

30. **Те, чого не могло бути раніше.** Тобто незважаючи на те, що Малхут рош теж обмежує вище світло, адже тому там відбувається зівуґ де-акаа і підйом відбитого світла (як сказано вище в частині третій, гл.1, ОП, п.70), однак це обмеження і це відбите світло Малхут рош, не

[336] Ймовірно мова йде про книгу Панім меїрот у-масбірот.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

вважаються реальним обмеженням у дії, а лише властивістю обмеження в потенціалі. Як написано равом у Древі життя, врата 42: "Кетер - це подоба матеріалу, званого первісним, і є в ньому корінь всіх чотирьох основ у потенціалі, але не в дії... тому можна назвати його Ейн соф та Мааціль". Вивчи там уважно. Він має на увазі десять сфірот рош, іменовані, як відомо, Кетером.

В дійсності ці слова рава є глибшими за всі глибини. Однак слід нам їх зрозуміти, оскільки вони становлять початок кореня мудрості. Бо ми повинні добре зрозуміти відмінність між (поняттями) "у потенціалі" та "в дії", коли рав говорить про поділ між десятьма сфірот рош, вдягнутими у відбите світло, (яке піднімається) знизу вгору, і десятьма сфірот ґуфа, вдягнутими у відбите світло, (що спускається) зверху униз. (Вони відрізняються) настільки, що через це десять сфірот рош відносно десяти сфірот ґуфа звуться іноді "Ейн соф" та "Мааціль".

Справа в тому, що існують велика віддаленість та відмінність між відбитим світлом, яке піднімається від екрану в Малхут нагору, вдягаючи десять сфірот рош, та відбитим світлом, що спускається з прямим світлом з десятьма сфірот рош униз, в ґуф, - аж до того, що вони здаються протилежними одне одному. Адже відбите світло, що піднімається знизу вгору, не тільки не вважається клі для отримання прямого світла, яке воно вдягає, але ще є в ньому й відмова від отримання, бо будь-яке (поняття) "знизу вгору" означає, що світло звернуте до Мааціля, а не до тих, хто отримує. Однак разом з цим відбите світло, що піднімається, стає облаченням на вище світло, тобто стає коренем для зв'язування вищого світла в неецалі. Тому що клі Малхут рош, яка піднімає це відбите світло, завдяки ньому виявляється таким, що розповсюджується в розширюється міней у-бей, та стає клі отримання, яке зветься ґуфом парцуфа (як написано вище у частині третій, гл.2, ОП, п.3), оскільки десять сфірот рош спускаються зверху вниз, розповсюджуються та вдягаються у нього.

Таким чином, ти бачиш, що хоча десять сфірот рош зі сторони своїх власних якостей віддаляються від входження в клі отримання, - адже це означає відбите світло, що піднімається знизу вгору, тобто до Мааціля, а не до створінь, - разом з тим, все світло, отримуване в ґуфі в дії, (отримується) лише від десяти сфірот рош, які розповсюджуються в ньому (тобто в ґуфі) згори униз, як роз'яснено.

І тому вважається, що в десяти сфірот рош є десять сфірот "в потенціалі, але не в дії". Тобто аспект облачання світла в келім в дії знаходиться зовсім не в рош, - це лише властивість сили і кореня, від яких протягується процес цього облачання. Тому рош і називається Ейн соф або Кетер. І добре зрозумій це.

Про це рав каже: "і тоді", - тобто після розповсюдження світла в ґуф парцуфа, званого Акудім, - "почало відбуватися у ньому створення певної реальності обмеження світла, - того, чого не могло бути раніше". Інакше кажучи, до Акудім, тобто в Малхут рош, не може існувати будь-яке обмеження, бо те, що Малхут обмежує та піднімає відбите світло десяти сфірот рош, - це обмеження є справжньою віддачою. Адже міра віддачі за будь-якого найбільшого обмеження, - найбільша: обмеження бхіни далет притягує рівень Кетера; менше ніж у неї обмеження, тобто бхіна ґімел, притягує лише рівень Хохми. І тому в рош не розрізнюється жодне обмеження ні в чому.

Питання 13, 21-22, 26

Клі Акудім - це таємниця Кетера; нижче від Акудім виходять десять келім КАХАБ ТУМ; в Акудім утворюється реальність одного клі для десяти сфірот

6) Однак спочатку було світло всіх частин, які належать Ацилуту, і всі вони зникають всередині одного тільки клі. І в тому клі була властивість клі вищого Кетера. Потім світло розповсюдилося більше вниз від згаданої властивості, званої Акудім, і тоді були створені десять келім. Питання 76

У вищому світлі існує сила десяти сфірот

7) Почнемо пояснювати дійсність Акудім, - якою вона є. Знай, що в частині вищого світла, здатної вдягнутися у світ Ацилут, є потенціал десяти сфірот. Незважаючи на те, що поки вони не помітні, а стануть десятьма світлами лише після завершення Акудім,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

проте, безумовно, сила цих десяти світел була в них від початку. Тільки через те, що світло не було обмежене всередині клі, ще не була помітна реальність їхнього існування (як) десяти. Питання 34, 77

Ор пнімі

40. **Стануть десятьма світлами лише після завершення Акудім.** Тобто лише після того, як розкриваються і виходять два парцуфи: АБ і САГ де-АК, коли світло увійшло та вийшло з клі десять разів. За допомогою цих входів і виходів утворилося розрізнення десяти світел, відокремлених одне від одного, як написано далі.

50. **Сила цих десяти світел була в них від початку.** Перш ніж вони розповсюдилися в Акудім, - тобто це в десяти сфірот рош, де ці десять сфірот розрізнюються лише в потенціалі, але не в дії.

60. **Світло не було обмежене всередині клі.** Це обмеження починає розкриватися тільки завдяки зіву'ґу де-акаа та підйому відбитого світла знизу вгору під час другого споглядання, що відбувається після облачання світла в неецаля, тобто після Акудім. Однак внаслідок першого споглядання в Малхут рош світло ще не обмежене. І пам'ятай це.

70. **Ще не була помітна реальність їхнього існування (як) десяти.** Навіть при розповсюдженні (світла) від рош і нижче теж не помітно, що це десять світел, - десять світел розглядаються лише як одне світло. І це тому, що все розрізнення у світлах - тільки з властивостей келім, в які вони вдягаються. А оскільки тут поки що є лише одне клі, вважаються також і десять світел одним світлом.

Світло Акудім протягується від пе до табура і знову видаляється до свого джерела в пе

8) Так ось, коли побажав вищий Сотворитель вивести властивість цього клі, званого "акудім", що він зробив? Протягнув своє світло вниз буквально до закінчення міри, здатної утворити з нього властивість акудім, і це від пе до табура. Після того, як протягнув його, це світло знову вийшло нагору у своє джерело, в пе. Питання 6, 31

Ор пнімі

80. **Акудім, і це від пе до табура.** Малхут рош називається пе, Малхут ґуфа зветься табуром. Дев'ять перших сфірот ґуфа починають розповсюджуватися від пе, тобто від Малхут рош, і завершуються в табурі, яким є Малхут ґуфа, а все місце від табуру і нижче, до сіюма ґуфа, вважається однією сфірою Малхут. І хоча від табура і нижче теж розрізнюються десять сфірот, проте це - властивість відбитого світла та світла некеви, і вони вважаються отримувачами, які не можуть віддавати. Тому вважається, що розповсюдження прямого світла від пе і нижче (відбувається) тільки до табура, і там припиняється через екран, що знаходиться у табурі.

Питання 110

90. **Після того, як протягнув його, це світло знову вийшло нагору.** Тобто у таємниці другого споглядання, - як написано вище в реченнях рава (частина третя, гл.12), - подивися там, - яке приходить після того, як світло протягнуте в клі, але не раніше, як написано вище[337].

100. **У своє джерело, в пе.** Це Малхут рош, іменована пе, і вона вважається джерелом та коренем усього світла, що розповсюджується в ґуф ступеня, оскільки вона його притягнула завдяки першому спогляданню, котре відбулося в ній.

Питання 45

Решимо, що залишилося після виходу світла, створюється як властивість клі

9) Відомо, що коли вище світло розповсюджується та знову ховається, воно обов'язково залишає внизу запис, відбиток. Так ось, коли вище світло виходить та ховається у своєму джерелі, те світло, що являє собою решимо, котре лишилося внизу, воно ли-

[337] Місце тексту, на яке в оригіналі зроблене посилання ("ОП, гл.7, п.60") визначити не вдалося.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

шається внизу без вищого світла. І тоді завдяки видаленню світла залишається і утворюється властивість клі. Бо розповсюдження світла та його подальше видалення є причинами утворення реальності клі. Питання 14, 69

Ор пнімі

200. **Бо розповсюдження світла та його подальше видалення є причинами утворення реальності клі.** Основа клі утворюється завдяки решимо, яке залишилося після виходу світла, як пояснює тут рав, а якщо так, то обидва вони є рівними у створенні клі. Тому тут необхідні два зівуґи, які звуться першим спогляданням і другим спогляданням: перше споглядання - для розповсюдження світла, а друге споглядання - для видалення світла. І завдяки цим двом зівуґам в ступені сповнюється клі отримання. І це таємниця сказаного в Писанні: "Коли радів Творець, роблячи вам добро, так само буде радіти Творець ..."[338]. Бо (слова) "радів" і "радітиме" означають зівуґ. І є вищий зівуґ "на знищення", що означає видалення світла, подібно до того, як є вищий зівуґ на те, щоби "робити добро", що означає розповсюдження світла. І тому вони обидва звуться радістю.

Внаслідок того, що світло вийшло за один раз, було створене лише одне клі, і воно називається Кетером

10) Відповідно, коли перше світло знову вийшло, воно видалялося за один раз, в одну мить. Тому вся реальність світла, яке залишилося, утворила реальність одного клі, і це аспект клі, яке називається Кетером. Бо вище світло поки не було поділене на десять сфірот, адже ще не було помітним існування десяти сфірот. А те, що називається Кетером, а не іншою сфірою, це тому, що Кетер завжди найближчий до Сотворителя. Питання 75

Ор пнімі

300. **За один раз, за одну мить.** Незважаючи на те, що відбуваються там, у процесі видалення світла, зівуґі де-акаа, та виходять внаслідок цього чотири рівні десяти сфірот один вище за інший, як описано у нас, разом з тим, це вважається одним виходом, (здійсненим) в одну мить. Оскільки вище світло здійснює зівуґі з екраном на шляху свого видалення та його стоншення, тому такі зівуґі не вважаються розповсюдженням.

Десять сфірот у цьому клі визначаються відповідно до їхнього віддалення від бхіни далет, - тобто відповідно до чотирьох бхінот у вищому світлі

11) Однак, незважаючи не те, що ми пояснюємо існування цього клі як реальність клі Малхут, Єсода тощо, це не для того, щоби вони називалися десятьма келім, оскільки ще не розрізнюється їхнє існування як десяти сфірот, а також тому, що світло видаляється одночасно. Це поняття - як подібність одного, тільки довгого клі, частини якого не є рівними по (мірі) віддаленості цих частин з кінця в кінець.

Ор пнімі

400. **По (мірі) віддаленості цих частин з кінця в кінець.** І зрозумій це з того, що написано в частині першій (в ОП, гл.1, п.50): в самому вищому світлі визначаються чотири бхіни ХУБ ТУМ ще до того, як воно розповсюджується для зівуґа де-акаа. Вивчи там уважно. Так ось, оскільки закарбувалося у світлі лише одне клі з цих чотирьох бхінот ХУБ ТУМ, тому в цьому одному клі теж різняться десять сфірот, - а саме, відповідно до віддаленості цих чотирьох бхінот від краю до краю. Але внаслідок того, що існує лише одне клі, яким є Малхут, тому світло розглядається як одне, без розрізнення десяти сфірот. Це з тієї причини, що немає у нас сприйняття у світлі, якщо не впорядковане його облачання в келім. А через те, що клі - одне, виходить, що і світло теж одне.

[338] Див Тора, Дварім, 28:63.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

пояснює решимот, що залишилися після видалення світла, та відбите світло, яке спускається під час виходу

У той час, коли світла піднімаються та видаляються, шляхом зівуґів де-акаа вони протягують зверху відбите світло

***1) Слід нам тепер в іншому вступі повідомити тебе про правило всіх світів, і воно полягає у поверненні світел до Сотворителя. Бо крім того, що ми пояснили в іншому місці, що хоча вони піднімаються і виходять, вони протягують зверху вниз від Маациля аспект світла, який зветься відбитим світлом.** Питання 84
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.6

Ор пнімі

1. **Протягують зверху вниз від Маациля аспект світла, який зветься відбитим світлом.** Бо під час виходу світла Кетера, - а це через підйом Малхут у Зеїр Анпін, в бхіну ґімел, - відбувається зівуґ вищого світла на екран бхіни ґімел, і протягуються десять сфірот прямого світла та відбитого світла на рівні Хохми. Подібним чином відбуваються зівуґі на всіх ступенях по шляху підйому екрана при його стоншенні, як написано вище[339]. І це те, про що написано равом: "хоча вони піднімаються і виходять, проте вони протягують зверху вниз від Маациля аспект світла, який зветься відбитим світлом". Оскільки будь-який зівуґ де-акаа продовжує відбите світло від вищого світла, бо та частина світла, яку відштовхує Малхут, називається відбитим світлом.

Світло, яке видаляється, залишає на своєму місці решимо

2) Є ще інша важлива і дуже корисна властивість. Вона полягає в тому, що завжди, незважаючи на те, що виходять, але вони не видаляються і не піднімаються повністю з усіма своїми властивостями, а залишають від своєї сили та властивостей невелике свічення внизу, у місці, де знаходилися спочатку. І це свічення не викорінюється звідти ніколи, навіть під час підйому (світла) нагору. Це світіння називається решимо, - в таємниці (уривка): "Залиш мене відбитком на серці своєму"[340], як згадано наприкінці глави Мішпатім, у (статті) «Старець», 114/1[341]. Питання 64-65

Ор пнімі

2. **Решимо, - в таємниці (уривка): "Залиш мене відбитком на серці своєму".** Решимо подібне до відбитка. Бо як печатка, що віддалилася від місця, з яким була злита колись, залишає там весь свій образ без жодної нестачі, - така сама особливість вищого світла. Якщо воно розповсюдилося в якомусь місці, незважаючи на те, що знову видалилося звідти, воно залишає там весь свій образ, - навіть найменше закарбування не зникає. А наприкінці (світло) повернеться (у це місце) і розкриється у всій тій мірі, як було напочатку.

Питання 99

Будь-яке вище світло для його нижнього - у відносинах "батька та сина"

3) А причина в тому, що вищі світла для нижніх світел - у властивостях батька (по відношенню) до синів, коли він завжди пристрасно бажає віддавати їм, як роз'яснено у нас про шанування батька та матері. Бо певна іскра від батька протягнута в сина і ніколи не покидає його. Так само і тут, в десяти сфірот, оскільки вищий залишає у своєму первісному місці невелике свічення, зване решимо, щоби воно служило для притягнення світіння до нижніх. Питання 98

Ор пнімі

[339] Визначити місце тексту, на який в оригіналі зроблене посилання: (בהסתכלות פנימית ח״ב בד״ה ולפיכך עש״ה כל ההמשך), не вдалося.
[340] Писання, Пісня пісень, 8:6.
[341] Див. Зогар, главу Мішпатім, статтю "Старець", п.367.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

3. **Решимо, щоби воно служило для притягнення світіння до нижніх.** І це притаманно як світлу, так і клі, як в загальному, так і в деталях. Оскільки з решимот, що були включені до табура першого розповсюдження Адама Кадмона, коли вони піднімаються в його пе, народжуються і виходять рош-тох-соф другого розповсюдження АК, яке зветься парцуфом АБ де-АК, що роз'яснене вище (частина третя, таблиця питань та відповідей, відповідь 210, - вивчи там уважно). І те саме - в деталях, оскільки решимо, що залишилося в клі Кетера від першого розповсюдження, стає захаром в клі Кетера другого розповсюдження. А з решимо, яке залишилося в клі Хохми першого розповсюдження, утворюється клі захара в клі Хохми другого розповсюдження. І від їхніх зіву'ів виходять зхарім в решті сфірот, як написано равом у Древі життя (Врата "Маті ве-ло маті"[342], гл.3-4).

Так само і від решимот, що залишилися від чотирьох рівнів, які вийшли під час першого видалення, котрі називаються іскрами або літерами (отійот), як написано далі, створюються некевот другого розповсюдження. Бо від іскор, що впали з рівня бхіни ґімел, Зеїр Анпіна, в клі Малхут, а це бхіна далет, утворюється включення Малхут до Зеїр Анпіна. А потім, під час другого розповсюдження, коли світло Малхут одягається в клі Зеїр Анпіна, воно знаходить там клі Малхут, котре відноситься до нього. І також від сили іскор, що впали з відбитого світла рівня бхіни бет, а це Біна, утворюється причина включення Зеїр Анпіна в клі Біни. Потім, під час другого розповсюдження, коли приходить світло Зеїр Анпіна та вдягається у клі Біни, воно знаходить там своє клі, - і так само далі, подібно до цього. Як написано нижче (в ОП при поясненні слів рава в гл.3, п.80), всі властивості нижнього парцуфа походять лише з решимот, які залишив його вищий парцуф.

І це те, про що написано равом: "вищі світла для нижніх світел - у властивостях батька (по відношенню) до синів". Іншими словами, нижній парцуф протягується з вищого, подібно до сина з батька. Тобто розвивається з сутності світла свого вищого парцуфа, - а саме завдяки решимот, що залишилися в келім вищого парцуфа від його світел. Написано равом так: "оскільки вищий залишає у своєму первісному місці невелике свічення, зване решимо, щоби воно служило для притягнення світіння до нижніх". Пам'ятай це у всіх місцях, бо це ключ для (розуміння) розвитку ступенів у причинно-наслідковому порядку від початку лінії до закінчення Асія.

При виході світло Кетера залишає решимо, щоби світити в Хохмі

4) І виходить, що при підйомі та виході (світла) Кетера воно залишає на своєму місці, в цьому його клі, одне решимо, щоби світило в Хохмі, яка нижче за нього, - після того, як воно підніметься і видалиться. Потім, коли воно піднімається і виходить, тоді до світла Хохма протягується світіння від того решимо, яке Кетер залишив у своєму клі. І хоча потім світло Хохма підніметься та вийде до Маациля, проте решимо, що залишилося в клі Кетера, не зрушується звідти і після того, як світло Хохма піднялося до Сотворителя. Питання 54-58

Ор пнімі

4. **На своєму місці, в цьому його клі, одне решимо, щоби світило в Хохмі.** І немає складності в тому, що вище, у п.9 (гл.1)[343] він каже, що з решимо створюється реальність клі, а тут каже, що клі існує ще до решимо і до видалення світла. Але справа в тому, що в кожному парцуфі є два види келім. Келім, що протягуються від першого споглядання в Малхут рош, коли ця Малхут розширюється внаслідок її відбитого світла, яке підняла знизу вгору та яке розповсюджується міней у-бей в десять сфірот зверху вниз, - вони вважаються клі отримання в першому розповсюдженні. А ще існує (друга) категорія келім у парцуфі, котрі протягуються завдяки другому спогляданню в Малхут де-ґуф парцуфа, що стає причиною виходу та повернення цього світла до Сотворителя, - це решимот, котрі залишаються після такого виходу і стають завершеними келім, як написано равом вище (у частині третій, ОП, гл.12).

Так ось, від усіх цих решимот другого споглядання протягуються всі властивості в його нижній парцуф, як написано в попередньому абзаці. І каже він так: "вищі світла для нижніх світел - у

[342] Досл.: "знаходиться і не знаходиться" або "присутнє та відсутнє". Див. частину п'яту Вчення про десять сфірот.
[343] В оригіналі зроблене посилання на п.7.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

властивостях батька (по відношенню) до синів"[344]. Тобто нижній парцуф продовжується з вищого парцуфа подібно до того, як син (походить) від батька, - а саме завдяки решимот, що залишаються всередині келім вищого парцуфа від його світла, як написано в попередньому пункті. І про це равом написано: "оскільки вищий залишає у своєму первісному місці невелике свічення, зване решимо, щоби служило для притягнення світіння до нижніх". І запам'ятай це добре, оскільки це ключ до (розуміння) розвитку ступенів в порядку причини й наслідку, від початку лінії до закінчення Асія, коли кожний нижній завдяки решимот (є) наслідком його вищого парцуфа.

Питання 79, 89

5. **До світла Хохма протягується світіння від того, що залишив Кетер у своєму клі.** Бо після того, як Малхут піднялася до бхіни ґімел, коли виходять там десять сфірот рівня Хохми, неможливо, щоби це світло починалося б у сфірі Хохма, адже будь-яке розповсюдження світла має починатися з Кетера. Тому необхідне світіння решимо Кетера, - завдяки цьому світло приліплене та пов'язане із коренем. І також коли Малхут піднімається в Біну та виходять десять сфірот на рівні Біни, - безумовно там залишається світіння решимот Кетера і Хохми. Так само відбувається і далі зі згаданої причини. І пам'ятай це у всіх місцях, бо не може бути взагалі жодного ступеня, щоби в ньому абсолютно не вистачало вищих сфірот. Але лише тоді, коли вищі сфірот (перебувають) у властивості світіння решимот, тоді про них ми кажемо, що їх там бракує, оскільки вони там не світять.

Коли видалилося світло Хохма, воно залишило на своєму місці решимо, щоби світити в Біні

5) І так само потім, коли піднялася Хохма до Маациля, залишила решимо у своєму клі, щоби світити з нього Біні після власного виходу. Так само і після підйому Біни до Сотворителя решимо Хохми не видаляється з клі Хохми. І подібно до цього - всі вони, аж до Єсода.

Малхут не залишає решимо

6) Однак коли виходить світло Малхут, воно не залишає решимо в своєму клі внаслідок того, що нижче від неї немає ніякої сфіри, яка б отримувала від неї. І хоча згодом будуть під нею інші світи, що отримують від неї, - вона не їхнього виду, і немає у неї з ними злиття, подібного до злиття з десятьма сфірот кожного зі світів самого по собі. Питання 100

Ор пнімі

6. **Коли виходить світло Малхут, воно не залишає решимо в своєму клі внаслідок того, що нижче від неї немає ніякої сфіри, яка отримувала би від неї.** Бо це світло некеви, яка отримує для себе, але не віддає. І з цієї причини виявляються її десять сфірот такими, що завершують ступінь, бо світло некеви - це таємниця тільки лише відбитого світла. Тому вона не залишає решимо, адже решимо - це не що інше, як залишок, який залишився від розповсюдження прямого світла, як сказано равом вище. Але тут теж немає перерви у вищому світлі, як згадано у попередніх поясненнях, адже нижній зобов’язаний вищому, а вищий не потребує нижнього.

7. **Вона не їхнього виду, і немає у неї з ними злиття, подібного до злиття з десятьма сфірот кожного зі світів самого по собі.** Оскільки вони приходять в оновленій формі авіют, тому вона не перебуває у злитті з ними, - адже злиття означає рівність форми, а відмінність та відділення означають зміну форми, як відомо (див. у частині третій, таблицю питань та відповідей, відповідь 210).

Усі сфірот, окрім Малхут, після свого виходу залишають решимо на своєму місці

7) Виходить, що всі ці сфірот, коли бажають вийти і піднятися, залишають на їхньому місці, у своїх келім, решимо. Однак світло Малхут решимо в своєму клі не залишає.

[344] Тут і далі у цьому пункті - цитати з п.3.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Тільки від решимо, яке у своєму клі залишило світло Єсода, протягується свічення в клі Малхут після видалення її світла.

Внаслідок того, що Малхут не залишає решимо, вона зветься бідною, у якої від себе самої немає нічого

8) А ось інша причина, чому Малхут називається бідною, у якої немає від себе нічого, а також вона називається дзеркалом, яке не світить. Причина в тому, що клі Малхут при підйомі та видаленні світла з нього, не світить анітрохи, бо не залишається в ньому жодного світла, навіть у властивості решимо. І навіть життєвість цього клі - не від свого світла, а тільки від властивості решимо, яке залишилося в клі Єсода, і звідти воно світить в клі Малхут для його оживляння. І про це сказано: "Нема у неї від себе самої нічого". Питання 38

Ор пнімі

8. **А ось інша причина, чому Малхут називається бідною, у якої немає від себе нічого, а також вона називається дзеркалом, яке не світить.** Рав вже написав про причину того, чому Малхут називається такою, що не світить. Це тому, що в другому розповсюдженні десять сфірот продовжилися лише на рівні Хохми, а світло Кетера залишилося прихованим у пе. Тому виходить, що світло Хохми приходить у клі Кетера, світло Біни - у клі Хохми, світло Зеїр Анпіна - у клі Біни, а світло Малхут - у клі Зеїр Анпіна. Таким чином, клі Малхут залишається без світла, і тому називається дзеркалом, яке не світить (див. Древо життя, врата 6, гл.5). А тут рав додає ще й другу причину, - тому що Малхут не залишила після себе решимо в першому розповсюдженні.

І немає складності в тому, що якщо у другому розповсюдженні приховалося світло Кетера, то повинно, (здавалося б), без світла залишитися там клі Кетера, - чому ж змінилися світла: світло Хохма увійшло в клі Кетера, - і до того, що клі Малхут залишилося без світла? Однак це вже роз'яснене у Внутрішньому споглядані (частини другої, гл.8): це тому, що такою є особливість світел, - вони вдягаються тільки в найчистіші келім з тих, що знаходяться в парцуфі. І навіть якщо є там лише світло нефеш, воно вдягається тільки у найвище клі, тобто в Кетер, а дев'ять нижніх залишаються без світла. Вивчи там уважно.

Питання 111

Після виходу (прямого світла) в клі залишаються два види світел: перший, - відбите світло, яке є судом; другий, - решимот, які є прямим світлом та милосердям

9) Отже, за допомогою цих двох передмов ми роз'яснили, яким чином в келім сфірот під час видалення світел та їхнього повернення до Сотворителя, все ж таки наявні два види світел. Одне зветься відбитим світлом, і це суд. Друге світло, що залишилося, називається решимо, - це пряме світло. І це милосердя, оскільки воно залишилося там від властивостей світел, які виходять зверху вниз у категорії прямого світла.

Ор пнімі

9. **Два види світел. Одне зветься відбитим світлом, і це суд. Друге світло, що залишилося, називається решимо, - це пряме світло. І це милосердя, оскільки воно залишилося там від властивостей світел, які виходять зверху вниз у категорії прямого світла.** Перше розповсюдження, яке протягується шляхом розширення Малхут міней у-бей в десять сфірот до Малхут ґуфа, коли вона розповсюджується зверху вниз, тобто в аспекті облачання, називається прямим світлом, милосердям. І так само всі решимот, що залишилися від цих десяти сфірот після виходу такого світла, - це теж пряме світло, милосердя, але у властивості малого свічення, яке зветься решимо. Однак ті рівні, які виходять за допомогою зівуґів де-акаа внаслідок підйому Малхут та її очищення від ступеня до ступеня знизу вгору, допоки не ховається все світло, - всі ці рівні ступенів називаються відбитим світлом, судом, будучи рівнями, які зменшуються та видаляються аж до повного виходу.

Щільне світло, яке не вийшло, стає клі, і в ньому залишаються відбите світло та решимот

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

10) І виходить, що в цьому світі Акудім, незважаючи на те, що в той час ще не завершилася робота з келім, разом з тим, їхні властивості та реальність, з яких вони будуть створені, - щільне світло, яке поєднане з тонким (як написано у відповідному місці), - це там вже було. І при поверненні тонкого світла нагору щільне світло залишилося внизу, і це властивість самих келім. І там, у цьому щільному світлі, що є категорією келім, тонкі світла залишили дві згадані властивості: перша - пряме світло, а друга - відбите світло.

Ор пнімі

10. **Щільне світло, яке поєднане з тонким (як написано у відповідному місці), - це там вже було.** Тобто коли світло розповсюджується від Малхут рош униз, в ґуф, це світло містить пряме світло та відбите світло, - подібно до того, як вони вдягають одне одного в рош. Так ось, пряме світло називається "тонким світлом", а відбите світло зветься "щільним світлом", оскільки воно походить від сили авіют та скорочення в екрані Малхут рош. І хоча нагорі в рош авіют ніяк не проявляється, оскільки (екран) піднімає (відбите світло) и воно вдягає дев'ять перших сфірот, котрі від екрану і вище, а сила авіют взагалі жодним чином не може діяти вище від місця її розкриття та існування, навіть трохи, проте потім, коли це відбите світло розповсюджується і спускається разом з прямим світлом у ньому від Малхут рош і нижче, безумовно, авіют екрана вже панує в ньому. Але це зовсім не вважається недоліком, адже з авіют пов'язана вся його (відбитого світла) велич, бо без неї не було б у парцуфа жодного світла. Насправді (лише) наприкінці, після того, як світло видалилося з парцуфа, а авіют спустошилася від вдягнутого в неї прямого світла, - тоді розкривається властивість цієї авіют у всій її нестачі та ницості у порівнянні з прямим світлом.

Написано равом: "щільне світло залишилося внизу". Іншими словами, після того, як спустошилося щільне світло від тонкого світла, тобто після того, як пряме світло вийшло і було відокремлене від відбитого світла, яке його вдягало, залишилося щільне світло внизу. Тим самим розкрилася менша (важливість) відбитого світла по відношенню до прямого світла. І про це він каже, що те щільне світло, яке залишилося внизу після повернення нагору тонкого світла, - "це властивість самих келім". Іншими словами, те відбите світло, яке спорожніло від прямого світла після його першого розповсюдження, - саме воно є матеріалом келім у цьому парцуфі, званому першим розповсюдженням АК, або парцуфом Ґальгальта де-АК. А всередину нього вдяглися решимо та іскри відбитого світла, яке спускається. І (далі) нам буде роз'яснено, що ці решимо та іскри відбитого світла утворили і сформували келім для наступного парцуфа, який зветься другим розповсюдженням або АБ.

20. **І там, у цьому щільному світлі, що є категорією келім, тонкі світла залишили дві згадані властивості: перша - пряме світло, а друга - відбите світло.** Тобто це відбите світло, яке залишилося після видалення з нього прямого світла. І необхідно, однак, добре зрозуміти питання підйому світел, про яке йдеться, і точно знати те, що піднімається, що стоншується, а що залишається внизу, утворивши властивість келім. Як вже знаєш, екран означає "силу затримки" вищого світла, щоби воно не розповсюджувалося всередину чотирьох властивостей авіют, які існують в бхіні далет, званій Малхут (як це докладно описано у Внутрішньому споглядданні частини другої, гл.2).

Суть підйому Малхут до Зеїр Анпіна, (про що написано) у реченнях рава далі. Знай що в його реченнях, які стосуються лише екрана і відбитого світла в ньому, вони вдвох звуться ім'ям "світло Малхут". І вони називаються ім'ям "світло" тому, що немає іншого світла в Малхут з моменту скорочення і далі. Але клі самої Малхут не може піднятися до Зеїр Анпіна, - адже підйом означає стоншення, як відомо, а це можливо лише в екрані, а не в келім, оскільки процес цього стоншення для келім зовсім не характерний. Тільки та міра авіют, яка існує у властивостях келім в кожному парцуфі, залишається постійною і так існує вічно доти, доки вони не отримають своє виправлення. І це вже роз'яснене (у частині другій, у таблиці питань та відповідей, відповідь 43, - вивчи там). Процес стоншення екрану від бхіни далет до бхіни ґімел означає, що через співударяння внутрішнього та оточуючого світел в екрані ховається та пропадає в нього остання властивість авіют, яка включена до його сили затримки. І виявляється тепер, що він утримує вище світло від його облачання лише в бхіну ґімел авіют, яка залишилася в ньому, оскільки тепер бхіна далет в бхіні далет, вже не включена до нього. І виходить, що він

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

зупиняє та повертає вище світло лише від трьох властивостей авіют, які залишилися включеними до нього від бхіни далет. Це відбите світло, яке повернуто від трьох цих бхінот, достатнє для облачання прямого світла тільки до Хохми, і воно не досягає у своєму облаченні Кетера. І само собою виходить, що з парцуфа уходить світло Кетера, оскільки не розповсюджується світло в парцуф без облачання в клі, як це предметно описано у Внутрішньому споглядані (частина друга, гл.7).

Докладно роз'яснено, що підйом та стоншення - це події в екрані, і вони взагалі не відносяться до келім. А сутність келім, які залишилися на своєму місці після виходу прямого світла і які називаються равом "щільне світло", - це чотири властивості авіют, що включені у те відбите світло, яке вже прийшло до спільності облачення, коли вдягало десять сфірот ґуфа, що спустошені тепер від своїх світел.

Питання 74

Глава 3

пояснює чотири види світел, званих таамім, некудот, таґін і отійот: перший, - перше розповсюдження від пе до табура, - це таамім; другий, - рівні, що виходять під час видалення, називаються некудот; третій, - решимот називаються таґін; четвертий, - світло, що народжується від співударяння решимот та відбитого світла, яке спускається, одне в одного, - це отійот

Коли Єсод піднімається, він залишає на своєму місці решимо, щоби світити Малхут

1) Почнемо роз'яснювати від Єсода, який є останнім з тих, які залишають решимо. І скажемо, що під час підйому Єсода до місця Года нагору заради Малхут він залишає решимо в місці, де був Єсод. І це решимо не виходить звідти ніколи, навіть коли Малхут піднімається та повертається до Маациля. І так само роблять решта сфірот, окрім Малхут. Питання 28

Ор пнімі

1. **Заради Малхут він залишає решимо в місці, де був Єсод.** Вже роз'яснено, що Малхут Акудім називається табуром, а її Сотворитель - це аспект Малхут рош, яка називається пе. І коли екран в Малхут ґуфа очистився від усієї включеної до нього авіют та залишився тонким, у повній рівності зі своїм Сотворителем, - Малхут рош, - це називається, що Малхут піднялася та повернулася до свого Маациля. Адже властивості обох у мірі чистоти є рівними і, тим самим, вони перебувають тоді у злитті та включені один в одного як єдина властивість. Як відомо, зміна форми - це міра відмінності та відділення у духовному, а рівність форми - це злиття та єднання у духовному. І тому в той час, коли Малхут ґуфа і Малхут рош знаходяться у рівній мірі чистоти, вони вважаються тоді злитими одна з одною та включеними в одну властивість, як написано в попередніх частинах.

Він каже так: "І це решимо не виходить звідти ніколи, навіть коли Малхут піднімається і повертається до Маациля". Цим він сповіщає нас, що навіть у той час, коли екран повністю очистився від усієї своєї авіют, аж до того, що стає рівним по чистоті своєму Сотворителеві, водночас екран ще містить і решимот від десяти сфірот ґуфа, окрім решимо бхіни далет, бо остання властивість не залишає решимо з роз'ясненої вище причини: ці решимот (відносяться) до прямого світла, але остання властивість не отримує в себе пряме світло, і в ній є лише відбите світло, як відомо.

І знай, що ці решимот, які залишаються включеними до Малхут також і під час включення її в Сотворителя, - це ядро для породження другого парцуфа, оскільки від цих решимот походять усі світла та келім другого парцуфа, як це описано далі (тут у Внутрішньому споглядані , п.52). Це тому, що екран Малхут рош не стоншується ніколи, і зівуґ де-акаа, який відбувається там на екран бхіни далет, - він у властивості безперервного зівуґа. Так ось, виходить, що при підйомі туди Малхут ґуфа та її включенні в екран рош, вона тим самим включається також і в зівуґ рош. Це викликає пробудження авіют, що міститься в решимот, котрі знаходяться в ній, оскільки отримує від властивості авіют знизу вгору, яка включена до екрана рош. Однак коли її решимот повертаються до своєї авіют, відразу виявляється, що авіют в них перевертається (на властивість) зверху вниз, оскільки вони походять від десяти сфірот ґуфа, в якому були вже

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

у властивості облачання зверху вниз. І з цієї причини в екрані, що піднявся, знову розкривається властивість ґуфа, а це авіют зверху вниз, яка є ґуфом, а не рош. Це розкриття вважається спуском та відділенням від Малхут рош, оскільки як і раніше (екран) повертається до властивості ґуфа Малхут. Однак (він повертається) не до бхіни далет, що зветься табуром, а тільки до бхіни ґімел, званої хазе. Там здійснюється новий зівуґ де-акаа, який виводить десять сфірот на рівні Хохми в рош-тох-соф, і цей парцуф називається АБ. Це вже роз'яснене вище (у частині третій, таблиця питань та відповідей, відповідь 210), і звідти витлумачиш.

Питання 90

Решимот - це залишки від світла акудім, - першого, яке протягнулося зверху вниз шляхом йошер, і це милосердя

2) Так ось, це решимо - воно від першого світла, що спускається шляхом йошер, і це світло, яке приходить у прямоті (йошер)[345] та є милосердям (благодіянням). Світло, що приходить шляхом повернення нагору, - це відбите світло, і це суд. Решимо (створюється) світлом йошер, і тому воно - милосердя. Питання 3, 7

Ор пнімі

2. **Решимо - воно від першого світла, що спускається шляхом йошер, і це світло, яке приходить у прямоті (йошер) та є милосердям (благодіянням).** Перше розповсюдження, яке здійснюється від пе до табура АК містить у собі вдягнуті одне в одне пряме світло та відбите світло, де пряме світло зветься тонким світлом, а відбите світло називається щільним світлом (як написано в ОП гл.2, п.10). Залишки тонкого світла, що залишилися після його виходу, називаються решимот, і це милосердя, оскільки являють собою залишок прямого світла, який протягується зверху вниз у стадії облачання в парцуф. Відбите світло, що спорожніло від прямого світла після його видалення, вважається категорією келім, всередину яких вдягнуті решимот, що залишилися від прямого світла, як сказано равом вище в п.10 (гл.2).

3. **Світло, що приходить шляхом повернення нагору, - це відбите світло, і це суд.** Пояснення: це світло, яке приходить і протягується від Маациля внаслідок зівуґа де-акаа, здійсненого на екран усередині ступенів його очищення. При цьому рівні постійно зменшуються, поки світло не сховається повністю і не повернеться до свого кореня нагорі в Малхут рош. Ці рівні називаються відбитим світлом, судом (обмеженням), виходячи з того, що з'являються під час виходу.

Питання 85

Перше розповсюдження Акудім світить зверху вниз до отримувачів, а рівні, що виходять при виході, світять знизу вгору

3) Відомо, що коли приходять сфірот Акудім, їхні панім звернуті униз. Бо при їхньому входженні їхнім наміром було світити вниз, тому їхні панім були звернуті до отримувачів. Але при поверненні, в їхньому підйомі нагору, тоді навпаки: їхні панім (обернені) вгору до Маациля, а ахораїм - униз. Питання 44, 60-61

Ор пнімі

4. **Їхні панім звернуті униз. Бо при їхньому входженні їхнім наміром було світити вниз, тому їхні панім були звернуті до отримувачів.** Немає тут, не дай Боже, жодного руху, ні задньої сторони[346], ні приховання[347]. Але, як роз'яснено у попередніх частинах, будь-яке оновлення форми називається духовним рухом (див. Внутрішнє споглядання частини першої, п.33). І знай, що властивість віддачі у значенні світел, або властивість притягування у значенні келім називається "панім". І відомо, що кожен давець віддає у найбільшу щільність, а будь-який більш щільний екран, наділяє вищим рівнем. І тому вважається тут, що панім світел ми-

[345] Так само: у праведності; мається на увазі отримання заради віддачі.
[346] В оригіналі: потилиця, зворотний бік шиї (ореф).
[347] Змістовий переклад слова "עיפוי".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

лосердя, які наділяють парцуф у стадії облачання, звернуті униз. Слово "панім" означає віддачу. "Вниз" означає найбільшу авіют. "Панім униз" означає, що віддача утримується у властивості найбільшої авіют у ступені.

5. **Але при поверненні, в їхньому підйомі нагору, тоді навпаки: їхні панім (обернені) вгору до Маациля, а ахораїм - униз.** Вже роз'яснено, що властивість віддачі називається панім, а з цього зрозуміло, що вихід з віддачі називається ахораїм. Також роз'яснено, що "вниз" означає найбільш щільну властивість, яка існує там. "А ахораїм - вниз" означає, що світла видаляються та відокремлюють себе від авіют. Таким чином, у властивості найбільшої авіют буде найбільше видалення.

При підйомі Кетера до Маациля він світить створінням через ахораїм

4) Так ось, немає сумніву в тому, що при підйомі Кетера до Маациля світло Сотворителя для створінь, які отримують, ніколи не припиняється, - навіть на мить. Тільки різниця в тому, що в той час, коли Кетер піднімається нагору, тоді це світло, що спускається від Маациля, спускається від нього до сфіри через ахораїм, адже він звертає свої панім догори, а ахораїм - до створінь, і це суди. Подібно до цього (відбувається) і в інших сфірот, коли вони піднімаються та повертаються. Питання 40

Ор пнімі

6. **Світло Сотворителя для створінь, які отримують, ніколи не припиняється, - навіть на мить.** Таким є велике правило цієї мудрості: вище світло наділяє благом постійно, не припиняючись або не змінюючись ні в чому, в таємниці написаного: "Я, АВАЯ, не змінився", як докладно це (описано) у першій частині (ОП, гл.2, п.2). І тому також і під час виходу, тобто в той час, коли екран стоншується, хоча це стоншення відбувається одномоментно, разом з тим, оскільки стоншення обов'язково піднімається в порядку ступенів чотирьох бхінот авіют, - адже обов'язково стоншується спочатку до бхіни ґімел, потім до бхіни бет, потім до бхіни алеф і потім до бхіни Кетера, - тому ми вважаємо, що безперервне світло Сотворителя сходить до нього та здійснює з ним зіву'ґ під час його підйому і переходу від бхіни до бхіни. В кожній властивості він виводить новий рівень десяти сфірот відповідно до значення авіют у ньому: після приходу його до бхіни ґімел виводить рівень Хохми, по приходу до бхіни бет виводить рівень Біни і т.д., доки не потоншає весь. І тоді вище світло припиняється через нестачу відбитого світла для його облачання, оскільки немає розкриття світла без клі і облачення.

Питання 104, 108

Світла панім - це милосердя, а ахораїм - це суди і називаються відбитим світлом

5) І виходить, що навіть під час підйому світла нагору вони протягують униз світло, яке спускається від Сотворителя до нижніх, - завдяки ним та з їхньою допомогою, як згадано, - проте воно протягується через їхні ахораїм. І відомо, що панім - це милосердя, а ахораїм - це суди. Світло ж, яке спускається зараз, називається відбитим світлом внаслідок того, що опускається в той час, коли вищі світла знову піднімаються у свій корінь, в їхнього Сотворителя. І тому таке світло - це суд.

Ор пнімі

7. **Від Сотворителя до нижніх, - завдяки ним та з їхньою допомогою.** Іншими словами, світло спускається від Маациля до нижніх властивостей, які створюються в кожній сфірі на шляху підйому екрана та його стоншення. У будь-якому місці, куди піднявся екран, що знаходиться в Малхут, це місце стає нижньою властивістю. Це означає, що вона перериває світло Сотворителя, затримуючи його розповсюдження від себе і нижче. І виходить, що світло Маациля закінчується в цьому місці, а тому ми називаємо те місце, куди прийшов екран нижньою властивістю.

І це те, про що уточнює рав: "до нижніх - завдяки ним і з їхньою допомогою", щоби сповістити нас, що світло протягується від Сотворителя лише завдяки нижнім властивостям та за допомогою нижніх властивостей. Тобто за допомогою екрана, що піднімає відбите світло на шляху свого підйому та приходу на ступені свого стоншення. Коли він приходить у бхіну ґімел, яка є

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Зеїр Анпіном, бхіна ґімел стає нижньою властивістю, що вдаряє у вище світло та затримує його розповсюдження від себе і нижче. І виходить, що вся міра світла, яка призначена для отримання в неї, була відторгнута назад у таємниці відбитого світла, продовживши десять сфірот рівня Хохми, - і так далі, подібним чином. І ось ти знаходиш, що притягнення світла відбувається від оновлення нижньої властивості постійно, коли світло, яке вона не отримує, стає відбитим світлом.

Хохма отримує від однієї (властивості) ахор Кетера, Біна - від двох ахораїм, а Малхут - від дев'яти ахораїм

6) Виходить, що коли Кетер першим з усіх сфірот піднімається та повертається до Сотворителя, те світло, що спускається від Маациля до сфіри, яка нижче від Кетера, протягується і проходить через ахораїм Кетера, - і це суд, як відомо. Подібним чином (відбувається) і під час підйому інших сфірот. Але є при цьому одна відмінність, - вона в тому, що Хохма отримує від ахораїм одного тільки Кетера, Біна отримує від двох ахораїм, і тому це більший суд. І подібно до цього - у всіх, поки не виявляється, що Малхут отримує від дев'яти властивостей ахораїм, і тому це найбільший суд відносно усіх інших сфірот, які над нею. Питання 9-10, 16

Ор пнімі

8. **Коли Кетер першим з усіх сфірот піднімається та повертається до Сотворителя, те світло, що спускається від Маациля до сфіри, яка нижче від Кетера, протягується і проходить через ахораїм Кетера.** Тобто через стоншення екрана від бхіни далет до бхіни ґімел відбите світло, що піднімається від бхіни ґімел, не досягає облачання світла Кетера, а тому воно (тобто світло Кетера) піднімається і повертається до свого кореня, адже світло не розкривається без облачення, як відомо. І цей вихід світла Кетера називається "ахораїм Кетера". Бо панім означають віддачу та розповсюдження, а ахораїм означають вихід з віддачі.

9. **Хохма отримує від ахораїм одного тільки Кетера.** Як згадано вище, ахораїм означають видалення. Так ось, у першому розповсюдженні всі сфірот виходять на рівні Кетера, і вважається, що всі сфірот отримують від властивості панім Кетера, будучи однаковими з ним у рівні. Що не так під час стоншення (екрана), бо в той час, коли він стоншується до бхіни ґімел і виходить рівень Хохми, а світло Кетера залишається прихованим у пе, тоді виявляється, що Хохма отримує від ахораїм Кетера. Іншими словами, - страждає та відчуває велику нестачу від приховання світла Кетера. І про це сказано: "Хохма отримує від ахораїм Кетера", - тобто про властивість суду через нестачу його світіння. І подібно до цього - в інших сфірот.

10. **Малхут отримує від дев'яти властивостей ахораїм, і тому це найбільший суд відносно усіх інших сфірот, які над нею.** Бо існує правило, що всі сили вищого завжди знаходяться в його нижньому, який обов'язково отримує всі ахораїм, котрі наявні в його вищому. Коли стоншується (екран) до бхіни ґімел, виходить рівень Хохми та отримує властивість суду, яка розкривається в ньому від нестачі свічення світла Кетера. Тоді й сфірот, що нижчі від Хохми, теж отримують ці ахораїм, адже вони отримували від панім Кетера в першому розповсюдженні так само, як і Хохма, оскільки всі вони були там на однаковому рівні, до Кетера. А тепер, на рівні бхіни ґімел, виявляється, що не вистачає їм світла Кетера, і є у них тільки світло панім Хохми. Подібним чином коли стоншується (екран) від бхіни ґімел до бхіни бет і виходить рівень Біни, тепер Біна страждає також і від видалення світла Хохми. І виходить, що вона отримує в себе дві категорії ахораїм: ахораїм Кетера, які вже отримала під час перебування на рівні бхіни ґімел, і ахораїм Хохми, які отримує тепер. Але й сфірот, які нижчі за Біну, теж страждають від цих ахораїм Хохми на додаток до ахораїм Кетера, отриманих ними під час виходу рівня бхіни ґімел. І так - далі, подібно до цього, аж до моменту стоншення (екрана) до властивості Кетера, коли виходить там лише рівень Малхут і не вистачає всіх дев'яти (вищих) сфірот. І виявляється, що Малхут отримує від дев'яти ахораїм, бо в той час, коли вона була на рівні бхіни ґімел, отримала ахораїм Кетера, коли перебувала в бхіні бет, отримала ахораїм Хохми, коли перебувала в бхіні алеф, отримала ахораїм Біни, а тепер, коли у неї є лише її власне світло, вона отримує також і від ахораїм Зеїр Анпіна, що являють собою шість сфірот: ХАҐАТ НЕГІ. Таким чином, Малхут отримує дев'ять властивостей ахораїм.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Ще існують зміни, які відповідають якості сфіри; так, Тіферет отримує від ахораїм Ґвури, які є важкими ахораїм

7) Є ще інша властивість: Тіферет отримує своє світло від сфіри Ґвура, від її ахораїм, і це важкі ахораїм і дуже сильні ґвурот[348], як відомо. Але решта сфірот, які вищі за неї, не такі.

Відповідно до змін у властивостях сфірот буде і світло, що протягується: слабкий суд, середній або сильний

8) І виходить, що відповідно до зміни властивостей так само зміниться і те світло, яке протягується: або слабкий суд, або середній суд, або сильний суд. Але рівність в усіх них в тому, що все це - суди, будучи (світлами, які протягуються) через ахораїм, як згадано. І немає у пера сили розширити та деталізувати всі ті особливості, які існують у цьому питанні.

Три категорії світел: перша - перше розповсюдження Акудім від пе до табура; друга - решимот, що залишилися від цього першого розповсюдження, які є милосердям; третя - рівні відбитого світла, що протягуються від Сотворителя під час виходу світла, і це суд

9) Таким чином виходить, що є тут три категорії світла. Перша - це перше світло з усіх них, зване Акудім, яке спускається і розповсюджується від пе назовні і вниз до (хазе)[349], табура. Друге світло - це світло решимо, яке залишене першим світлом від самого цього світла, яке прийшло шляхом йошер, і це милосердя. Третє світло - це відбите світло, і це світло, що протягується від Маациля до сфіри. Воно протягується у той час, коли світла піднімаються та повертаються знизу нагору. І це світло - суд, оскільки протягується через ахораїм.

Ор пнімі

20. **Від пе назовні і до (хазе), табура.** Тобто це перше розповсюдження, коли зівуґ де-акаа виходить на бхіну далет, що називається пе, властивістю Малхут рош, яка потім розширюється в десять сфірот міней у-бей до своєї Малхут. Ці десять сфірот називаються ґуфом, а Малхут ґуфа називається табуром. І ці десять сфірот рош та ґуфа були на рівні Кетера.

30. **Решимо, яке залишене першим світлом від самого цього світла, яке прийшло шляхом йошер, і це милосердя.** Дивись слова рава вище (гл.2, п.10), де написано, що після видалення першого розповсюдження залишаються два світла. Перше - це світло, що залишилося від прямого світла. Друге - це щільне світло, яке означає відбите світло, що спорожніло від прямого світла, на яке воно вдягалося під час першого розповсюдження. Воно залишається внизу, і в ньому розкривається авіют. Це щільне світло - властивість келім, а тонке світло, яке залишилося від прямого світла, називається решимо, і це решимо залишається вдягнутим всередину щільного світла (вивчи там уважно в Ор пнімі).

40. **У той час, коли світла піднімаються та повертаються.** "Піднімаються" - означає очищаються від авіют, щоби прийти до рівності форми зі своїм вищим, тобто з Маацилем. "Повертаються" - означає видалення світла після його розповсюдження, що вважається поверненням до свого кореня. І про це він каже: "Це світло, що протягується від Маациля до сфіри. Воно протягується у той час, коли світла піднімаються і повертаються". Пояснення. Вище світло, що протягується за допомогою зівуґа де-акаа під час стоншення екрану та його приходу на ступені, які знаходяться на шляху його очищення. Тоді рівні продовжують зменшуватися аж до повного стоншення та зрівнювання форми з Творцем, тобто з Малхут рош. Цей процес завжди називається "підйомом світла до Сотворителя".

Від співударяння світла решимот і відбитого світла одне в одного народжується четверте світло, яке називається іскрами

10) Однак ще є і четверте світло, яке народжується зі згаданих світел. І це (відбувається) тому, що третє світло, зване відбитим світлом, протягуючись та опускаючись вниз, щоби світити у сфірі, потрапляє в друге світло, зване решимо, яке залишилося внизу.

[348] Мн. слова "ґвура", яке у кабалі використовується для вказання на сили обмеження та подолання.
[349] Ймовірно, це додане автором.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Так ось, вони є різними за своєю природою: одне - пряме світло, милосердя, а друге - відбите світло, суд, а тому б'ють один в одного і співударяються. Зокрема, світло решимо спрямоване і бажає піднятися до свого джерела, яке є першим світлом. І хоча фактично не піднімається, оскільки решимо завжди залишається існувати внизу, водночас його пристрасть і насолода - піднятися. А відбите світло спускається вниз. І вони виявляються протилежними за своєю природою. Тоді вдаряють один в одного, оскільки будь-які співударяння і удар існують тільки у світлах, котрі відрізняються за своєю природою. І тоді внаслідок їхніх ударів одного в іншого народжуються між ними іскри світла у властивості відбитого світла, який є судом, і вони гірші, ніж світло решимо, котре є милосердям. Ці іскри являють собою те четверте світло, про яке йдеться. Питання 27, 46

Ор пнімі

50. **Опускаючись вниз, щоби світити у сфірі, потрапляє в друге світло, зване решимо, яке залишилося внизу.** Ступені по відношенню один до одного визначаються у властивостях батька та синів (як написано вище в словах рава, гл.2, п.3). Тому під час підйомів світла до Маациля, при стоншенні екрану бхіни далет до бхіни ґімел, коли здійснюється зівуґ в бхіні ґімел, а бхіна далет залишається порожньою від свого світла, тоді бхіна ґімел наділяє світінням свого зівуґа бхіну далет. Так само і після цього, коли бхіна ґімел очищується до бхіни бет, і зівуґ відбувається в бхіні бет, а бхіна ґімел залишається порожньою від світла, тоді бхіна бет наділяє бхіну ґімел свіченням свого зівуґа. Так само відбувається і далі. І хоча зі сторони притягнутих світел бхіна далет вважається Кетером, а бхіна ґімел - Хохмою, проте щодо самих келім це навпаки: бхіна ґімел вважається Зеїр Анпіном, а бхіна далет - Малхут. І оскільки бхіна далет порожня від світла, тому розрізнення тут лише згідно зі значенням келім самих по собі.

Він каже так: "тому, що третє світло, зване відбитим світлом, протягуючись і опускаючись вниз, щоби світити у сфірі". Третє світло означає світло рівнів, які виходять шляхом очищення. Це світло протягується і спускається також нижче від місця зівуґа, щоби світити сфірі, яка знаходиться під нею. У той час, коли зівуґ (здійснюється) у бхіні бет, свічення цього зівуґа протягується до сфіри, яка нижче за неї, і це бхіна ґімел, яка порожня від світла. Відомо, що світла після видалення звідти залишають у сфірот решимот, а тому в той час, коли свічення зівуґа бхіни бет протягується в бхіну ґімел, воно потрапляє там у світло її решимо.

І про це сказано: "попадає в друге світло, зване решимо, яке залишилося внизу". Тобто, як роз'яснено, світло зівуґа у вищій бхіні протягується і спускається в нижню бхіну, яка порожня від свого світла, і воно потрапляє там у решимо. Далі рав називає те світло, яке сходить від світіння зівуґа вниз, назвою "відбите світло, що спускається".

60. **Є різними за своєю природою: одне - пряме світло, милосердя, а друге - відбите світло, суд.** Пояснення. Решимо (походить) від прямого світла і воно залишається від першого розповсюдження, рівень якого до Кетера. Оскільки зівуґ де-акаа здійснюється там на екран бхіни далет, тому авіют бхіни далет вважається у нього властивістю його панім. Адже від неї протягується до нього вся висота його рівня. Однак авіют в бхіні ґімел та вище вважається у нього як ахораїм його клі, і вона у нього не світить.

Протилежним йому є відбите світло, яке опускається до нього від свічення зівуґа вищої бхіни. Наприклад, коли опускається свічення зівуґа бхіни бет в сфіру бхіни ґімел, що спорожніла від свого світла, це відбите світло, що спускається, приходить від зівуґа де-акаа, який здійснюється на екран з авіют бхіни бет, рівень якого - до Біни. Авіют бхіни бет вважається у нього властивістю його панім, тобто межею висоти його рівня, і він залишає авіют бхіни ґімел та бхіни далет у властивості ахораїм, - тобто у ницості та нестачі. Бо через те, що вони не світять у ньому, виходить, що він опускає їх униз, знижуючи їхнє (значення). Іншими словами, відмінність форми в них утворює відокремлення від світла. І навпаки - у решимо, в якому найбільш щільна бхіна далет притягує і з'єднується з найбільшим світлом.

Він каже так: "вони є різними за своєю природою: одне - пряме світло, милосердя, а друге - відбите світло, суд". Бо решимот, що залишаються в усіх сфірот, походять від прямого світла і милосердя, тобто від першого розповсюдження, яке виводиться зівуґом на екран бхіни далет. В ньому кожен більш щільний - найкращий, увесь будучи милосердям. Але у відбитого світла,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

що спускається від свічень зіву'ів, котрі виходять під час очищення, всі ці рівні вважаються відбитим світлом і судом, оскільки вони, відмовляючись від авіют, опускають і знижують авіют до якості ахораїм. І тому світло, що з них спускається, знаходиться у суперечності з решимот, в яких більша авіют більш значуща. І виходить, що те, що вважається властивістю панім відносно решимо, вважається властивістю ахораїм по відношенню до відбитого світла, яке спускається. А те, що визначається як властивість панім у відбитого світла, яке спускається, - вважається ахораїм у решимо. І тому вони б'ють одне в іншого та співударяються.

70. **Світло решимо спрямоване і бажає піднятися до свого джерела, яке є першим світлом.** Будучи частиною, що залишилася від першого розповсюдження, яке вже видалилося і вкрилося у своєму джерелі, виявляється це прагнення і бажання викарбуваним також і в решимо. Про це сказано: "І хоча фактично не піднімається, оскільки решимо завжди залишається існувати внизу, водночас його пристрасть і насолода - піднятися". Іншими словами, незважаючи на те, що решимо особливе тим, що залишається в клі і ніколи не підніметься до свого джерела, водночас існує в ньому бажання піднятися, оскільки сила спільності світла неминуче залишилася викарбуваною в ньому.

80. **А відбите світло спускається вниз. І вони виявляються протилежними за своєю природою.** Це означає, що воно приходить і протягується від Маациля за допомогою зіву'а заново, спускаючись вниз для облачання всередину ґуфа. Бо всі ці зіву'і, які виходять на ступенях очищення, здійснюються в рош, а звідти протягуються зверху вниз, у ґуф. Але через те, що виходять під час очищення і не здатні відбутися, воно вважається відбитим світлом і судом.

Сказано: "А відбите світло опускається вниз". Тобто, якщо рахуватися лише з моментом зіву'а, виявляється, що воно розповсюджується і тимчасово спускається для облачання в ґуф. Що не так з решимо, - в ньому існує бажання видалитися з ґуфа та піднятися до свого джерела.

І знай, що з цієї причини відбите світло, яке спускається від свічення зіву'а, виявляється таким, що долає світло решимо під час їхнього зіткнення і співударяння одного з іншим. І тому від цього відбитого світла відокремлюються іскри та вдягаються усередину спорожнілого від світла клі. А світло решимо виявляється виштовхнутим з нього та піднімається над цим клі в таємниці таґін над отійот, як написано равом (нижче в гл.4, п.4). Бо вони удвох не можуть перебувати в одному клі, оскільки є протилежними одне одному. І знай, що зіткнення та співударяння, про які йдеться, відбуваються над порожнім клі. Бо решимо вдаряє у відбите світло, не залишаючи йому (можливості) розповсюдитися (всередину клі), а відбите світло, що спускається, вдаряє у решимо, аби вдягтися та світити в клі, - допоки від відбитого світла не відокремляться іскри, не спустяться та не увійдуть всередину клі.

Питання 94

Перше розповсюдження Акудім називається таамім; рівні відбитого світла називаються некудот; решимот називаються таґін, а іскри називаються отійот

11) З цього зрозумій те, про що ми говоримо. У цих світлах Акудім, є чотири категорії: таамім, некудот, таґін, отійот. І сутність їх така: перше з усіх них світло називається таамім; третє світло, яке зветься відбитим світлом, називається некудот, - як відомо, некудот - це властивість суду; друге світло, що зветься решимо, називається таґін; четверте світло, - це падаючі іскри, і вони називаються отійот. Питання 32, 47-48, 66

Іскри, які називаються отійот, - це келім і вони звуться ґуфом

12) Так ось, це четверте світло, що є іскрами, зветься отійот. Самі по собі вони - властивість келім, бо отійот називаються ґуфом. Таким чином, роз'яснено звідки утворилися келім.

Ор пнімі

90. **Самі по собі - вони властивість келім, бо отійот називаються ґуфом.** Згодом, після другого розповсюдження, до них повертається і розповсюджується світло на рівні Хохми, - коли Кетер залишається прихованим у пе, а світло Хохма вдягається у клі Кетера, світло Біни - у клі Хохми тощо, аж до того, що Малхут залишається без світла, як написано нижче. І знай, що ці іскри вготовані як келім для цих світел, як написано вище в ОП, гл.2, п.3.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Іскри лише змішалися з келім; вони подібні до двохсот вісімдесяти восьми іскор, які залишилися в келім Некудім, що розбилися.

13) І, згідно з моїм скромним розумінням, я чув з вуст мого вчителя, благословенної пам'яті, що в них вже від початку були властивості келім, а ці іскри домішалися та з'єдналися з ними, і були в них у значенні властивостей двохсот вісімдесяти восьми іскор[350], що залишилися всередині келім світу Некудім, коли ті розбилися.

Ор пнімі

100. **В них вже від початку були властивості келім, а ці іскри домішалися та з'єдналися з ними.** Вище, у гл.2, п.10, рав ясно написав, що щільне світло, котре залишилося після виходу світла першого розповсюдження, - це властивості самих келім парцуфа, до яких увійшли два згадані світла: друге світло, - решимо; і четверте світло, - падаючі іскри, звані отійот.

І про це сказано: "В них вже від початку були властивості келім, а ці іскри домішалися та з'єдналися з ними". Пояснення. Для другого розповсюдження мають бути підготовлені дві категорії келім, адже там у кожній сфірі є захар і нуква, як написано у Древі життя (врата 7, гл.3). І тому з тих же властивостей келім, які були в них від початку, тобто зі згаданого щільного світла, були створені келім для світла зхарім другого розповсюдження. А з іскор, які впали у них та змішалися з ними, були створені келім для світла некевот цього ж розповсюдження. І він каже: "домішалися", - це щоби сповістити нас про те, що їхні властивості не є рівними, адже іскри бхіни ґімел приходять у бхіну далет, іскри бхіни алеф - у клі бхіни бет і т.п. І тому це поєднання розглядається як змішування. І зрозумій це.

200. **І були в них у значенні властивостей двохсот вісімдесяти восьми іскор.** Цим він повідомляє нам важливу річ. Відомо, що властивості двохсот вісімдесяти восьми іскор, які залишилися в келім після того, як ті розбилися і померли, стають причиною оживляння келім, оскільки ці іскри були в таємниці поєднання милосердя з судом. Так ось, іскри, які впали з відбитого світла, що спускається, і про які (сказано) тут, вони теж від властивості поєднання міри милосердя з судом, але в аспекті початку (цього процесу), бо будь-яка вища властивість вважається мірою милосердя щодо властивості її нижнього. А оскільки іскри вищої властивості впали, перемішалися та з'єдналися із властивістю нижньою, як написано вище в попередніх пунктах, - вивчи там уважно, - тому це визначається як змішання міри милосердя із судом, - подібно до двохсот вісімдесяти восьми іскор.

І знай, що в цьому (міститься) вся цінність видалення першого розповсюдження. Бо з цієї причини згадані іскри спустилися та утворився корінь поєднання міри милосердя із судом. І це те, що далі відзначає рав про це видалення, - що воно являє собою аспект псування заради виправлення. Тобто це подібне до розбиття келім, яке теж було заради оживляння. Іншими словами: поєднання міри милосердя з судом (необхідне для того), щоб з нього (відбулося) пробудження до життя. Від нього - все виправлення світу, і зрозумій це. І ми ще роз'яснимо це у відповідному місці.

Глава 4

пояснює зіткнення та співударяння між відбитим світлом, що спускається, та решимо, які відбуваються під час видалення світел до Маациля, коли з іскор, які виходять по причині співударяння, утворюються келім, що являють собою отійот, а з решимот - таґін

Малхут називається дзеркалом, яке не світить, - з тієї причини, що її світло не спускається в її клі знову

***1) І знай, що коли піднялися та повернулися всі дев'ять світел, то залишили на своїх місцях решимот. Але Малхут піднялася вся і не залишила на своєму місці жодного решимо. І це таємниця того, що написано в книгах Зогар і Тікунім, що Малхут називається дзеркалом, яке від себе не світить зовсім. Вже роз'яснене це питання вище відносно властивості клі Малхут, - що світло не спускається в її клі знову, а залишається в клі Єсода.** Питання 11

[350] Значення цього поняття докладно пояснюється у частині сьомій Вчення про десять сфірот.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

*Врата передмов, врата 1, пояснення того, як створюються келім

Ор пнімі

1. **Світло не спускається в її клі знову, а залишається в клі Єсода.** Тобто це в другому розповсюдженні, коли зівуґ виходить лише на рівні Хохми, і тому змінилися світла: світло Хохми приходить в клі Кетера, світло Біни - в клі Хохми тощо, світло Малхут - в клі Єсода, а клі Малхут залишається без світла. Як це описано вище (в ОП, гл.2, п.8).

Друга причина того, чому Малхут називається дзеркалом, яке не світить: через те, що вона не залишила у своєму клі решимо

2) Також є друга причина цього: при підйомі її світла нагору воно не залишило в ній жодного решимо, але решимо, що залишено в клі Єсода для нього самого, світить там також і в клі Малхут.

Зівуґ де-акаа між відбитим світлом, що спускається з Єсода в Малхут, і першим світлом Малхут, що піднімається.

3) І коли піднімається світло Малхут у Єсод, Єсод світить в клі Малхут через свої, Єсода, ахораїм, - у таємниці відбитого світла. Тоді відбите світло, що спускається в клі Малхут, потрапляє в саме перше світло Малхут, яке піднімається нагору, і вони співударяються одне з одним. І від відбитого світла, що спускається, сходять іскри в клі Малхут. Питання 1, 4
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.5

Ор пнімі

2. **Світить в клі Малхут через свої, Єсода, ахораїм, - у таємниці відбитого світла.** Вже роз'яснено, що всі рівні, які виходять шляхом очищення, розглядаються як відбите світло і суд. І хоча є в них також і пряме світло, але оскільки вони протягуються через ахораїм, тобто шляхом очищення авіют, яка називається панім, тому пряме світло також вважається властивістю суду.

І про це він каже: "Єсод світить в клі Малхут через свої, Єсода, ахораїм", - що всі ці десять сфірот прямого світла та відбитого світла разом являють собою властивості ахораїм і суду. Але крім цього слід зрозуміти, що світло, яке опускається з Єсода в клі Малхут, - все це відбите світло, і немає в ньому нічого від прямого світла. Адже оскільки місце зівуґа та екрану - у клі Єсода, тобто в бхіні ґімел, то цей екран відштовхує пряме світло, щоб нічого з нього не розповсюджувалося від бхіни ґімел і нижче. Виходить, що все те, що спускається з Єсода в клі Малхут, - це лише відбите світло, але не пряме світло. І це те, що додає рав: "в таємниці відбитого світла".

Питання 86

3. **Потрапляє в саме перше світло Малхут, яке піднімається нагору, і вони співударяються одне з одним.** Це світло на рівні Кетера, коли найбільша авіют вважається властивістю панім. А відбите світло, що спускається, знижує (значення) найбільшої авіют бхіни далет та віддає перевагу бхіні ґімел, яка тонша за неї, - на противагу світлу Малхут, що піднімається, - а тому вони співударяються одне з одним, як сказано вище (в гл.3, п.10[351], – дивись там), і ще буде роз'яснено тут у Внутрішньому споглядані.

4. **Від відбитого світла, що спускається, сходять іскри.** Вони названі іскрами, оскільки, як написано в Зогарі, подібні до іскор, що виходять з-під молота, які сяють і відразу ж згасають. Але приклад не відображає сенс цього в повному обсязі, оскільки іскри, що виходять з-під молота, світять якусь мить та відразу зникають, не залишаючи сліду. Однак ті іскри, про які йдеться тут, а також і двісті вісімдесят вісім іскор, (утворених у світі Некудім), хоча гаснуть відразу з причини виходу зівуґа у вищу властивість, а це бхіна бет, однак не зникають звідти, оскільки немає зникнення в духовному, як відомо. Їхня реальність і сутність залишаються там, щоби

[351] В оригіналі зроблене посилання п.9 гл.3.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

потім повернутися до них, коли туди досягне друге розповсюдження, як це описано у відповідному місці.

5. **В клі Малхут.** Це щільне світло, яке залишилося внизу після виходу першого розповсюдження, та є сутністю келім, що відносяться до першого розповсюдження Акудім, в яких світла залишили свої решимот. І туди ж впали іскри відбитого світла, що спускається, як написано равом вище (гл.2, п.10, вивчи там, і в ОП).

Клі Єсода створюється з іскор, що впали від ударів в решимо світла, які приходить шляхом його ахораїм; таґін створюються з решимот, що світять здалеку

4) Коли піднявся Єсод, залишилося на його місці решимо, і коли через його (тобто Єсода) ахораїм прийшло до нього світло, вдаривши в це решимо, - впали з нього іскри та утворилося з них клі Єсода. І тоді це решимо світить в те клі здалеку, але не входить усередину нього. І це таємниця таґін.

Ор пнімі

6. **Та утворилося з них клі Єсода.** Тобто - для другого розповсюдження, що приходить потім і називається АБ де-АК. Але наявне тут клі Єсода Акудім було створене зі щільного світла, що залишилося внизу після видалення першого розповсюдження, як написано в попередніх коментарях.

7. **І це таємниця таґін.** Уважно вивчи вище слова рава в гл.3, п.10[352], і в ОП, п.80, де це докладно роз'яснено. І знай, що після того, як у вищому клі припиняється зівуґ та піднімається вище за нього, безумовно припиняється свічення зівуґа і в нижньому клі. І тоді іскри, що впали туди, теж згасають, а тому решимо, яке було зверху клі, може повернутися і знову, як раніше, вдягтися у клі (див. вище в ОП гл.3, п.80). Разом з тим, світіння здалеку, яке називається "таґін", не припиняється в клі також і після цього, оскільки немає зникнення в духовному, як відомо про таємницю (написаного): "Ніколи не зрушується Шхіна"[353].

Питання 94, 101

В десяти сфірот розрізнюються три аспекти: Кетер, інші сфірот та Малхут; Кетер залишає решимо, але не клі, інші сфірот залишають решимо та келім, а Малхут залишає клі, але не решимо

5) І так зробили всі сфірот, окрім Кетера, який залишив решимо для Хохми, але не утворив властивості клі, - внаслідок того, що решта сфірот у своєму підйомі нагору завдяки співударянню з тим, що вище за них, та удару решимо, по завершенню (цього процесу) створюють келім. Але у Кетера немає нікого, хто би при підйомі вдарив у його решимо, тому наразі не завершується його клі. Таким чином, Кетер залишає решимо, але не клі, інші сфірот залишають і решимо і клі, а Малхут залишає клі, але не решимо.

Ор пнімі

8. **Окрім Кетера, який залишив решимо для Хохми.** Пояснення. Це решимо стає властивістю клі захара світла Хохма в Кетері другого розповсюдження, яке називається АБ де-АК. І це те, про що написано равом: "окрім Кетера, який залишив решимо для Хохми, але не утворив властивості клі". Інакше кажучи, в клі Кетера другого розповсюдження не була створена властивість клі для некеви світла Хохма.

9. **Але не утворив властивості клі.** Вже написано равом вище (гл.2 п.10), що сутність властивостей келім Акудім створена зі щільного світла, яке залишилося від самого світла, що видалилося. Подивися там. Звідти зрозумій, що не йдеться тут про саме клі Кетера, а маються на увазі келім другого розповсюдження. Воно здійснюється після нинішнього видалення, і є там, в клі Кетера, властивість захара та властивість некеви. І так само - в клі Хохми, Біни, Єсода та Малхут.

[352] В оригіналі зроблене посилання п.9 гл.3.
[353] Шмот раба, 2:2.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Так ось, ті келім захарім створені з решимот, що залишилися в келім Акудім. А келім некевот утворюються з іскор, які впали всередину наявних тут келім Акудім з відбитого світла, що спускається, як це описано там в словах рава.

І він каже про це: "Кетер залишив решимо для Хохми", - тобто клі захара світла Хохма в клі Кетера другого розповсюдження. "Але не утворив властивість клі", - для некеви, яка знаходиться там, як написано далі в словах рава.

Питання 81, 102

10. **Завдяки співударянню з тим, що вище за них.** Іншими словами, завдяки зіву́ґу де-акаа у властивості, яка вища за те клі, що спорожніло від світла, в спорожніле клі протягується і спускається відбите світло. Тобто після того, як видалилось світло з клі Малхут, - а це тому, що екран стоншився від бхіни далет до бхіни ґімел, яка являє собою Єсод, - відбувається зіву́ґ в клі Єсода. Тоді від свічення цього зіву́ґа спускається відбите світло до спустілої від світла Малхут. І про це він каже: "завдяки співударянню з тим, що вище за них" у клі протягується відбите світло.

20. **Та удару решимо.** Решимо, що залишилося у спорожнілому клі, вдаряє у відбите світло, яке спускається в його клі, оскільки воно є протилежним відбитому світлу, що спускається, як сказано вище. Внаслідок цих ударів народжуються і відокремлюються від відбитого світла, яке спускається, іскри та падають усередину порожнього клі. З цих іскор створюються келім.

30. **Створюють келім.** Тобто - келім для келім другого розповсюдження. Але келім Акудім першого розповсюдження створюються зі щільного світла, як згадано вище у словах рава, гл.2, п.10 (і див. в Ор пнімі, гл.3[354], п.100).

40. **У Кетера немає нікого, хто би при підйомі вдарив у його решимо, тому наразі не завершується його клі.** Бо при досягненні екраном повного стоншення, подібного до властивості Маациля, вже припиняється його сила і немає в нього більше ніякого зіву́ґа де-акаа, який опустив би відбите світло в клі Кетера після того, як воно спорожніло від світла. "Тому наразі не завершується властивість його клі", - адже немає там іскор від відбитого світла, що спускається.

Питання 95

Після усього видалення повертаються світла на свої місця, - тобто в парцуфі АБ де-АК, - окрім світла Кетера; тоді відбувається співударяння решимо Кетера і світла Хохма одне в одне та виходять двоє келім: одне для Кетера і одне для Хохми; і це таємниця захара та некеви в рош АБ де-АК

6) Однак після того, як ці сфірот отримують (світло) від Маациля, вони повертаються на своє місце, - окрім Кетера, як сказано вище. І тоді, лише при поверненні, було створене клі Кетера. Бо коли повернулася Хохма та увійшла до нього, тоді вдарило світло Хохми в решимо, яке залишене Кетером там, на своєму місці. Ці удари були подвійними: через те, що решимо Кетера є властивістю, яка вище, ніж Хохма, тому вдаряє у Хохму, виводячи з неї іскри. Також і Хохма, оскільки приходить зараз зверху, опиняючись над решимо, і вона вище за нього, вдаряє зараз у решимо та виводить інші іскри. Тому утворюються тепер двоє келім: одне - для решимо Кетера, і одне - для Хохми, яка приходить зараз. Вже говорили ми про це в іншому місці, - яким чином в Кетері є захар і нуква: це ті двоє, про які ми згадали тут, і які являють собою решимо та Хохму.

Ор пнімі

50. **Однак після того, як ці сфірот отримують (світло) від Маациля вони повертаються на своє місце.** Слід добре зрозуміти сутність цього отримання, про яке рав говорить тут, - коли сфірот одержують від Маациля після їхнього підйому до нього. І це буде зрозумілим після того, як будеш досконало знати суть видалення десяти сфірот ґуфа та їхнього підйому до Сотворителя. І знай, що все це відбувається та пов'язане лише зі світлом Малхут, яке означає екран і

[354] В оригіналі зроблене посилання на гл.2.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

відбите світло в Малхут. Адже іншого світла в Малхут немає, бо вона ніколи не отримує жодного прямого світла, як відомо. Тому все наявне в ній світло, - це тільки відбите світло, яке протягується за допомогою зіву'а де-акаа з її екраном. Таким чином, авіют бхіни далет, - це клі Малхут, а екран разом з висхідним відбитим світлом, які утримують вище світло від розповсюдження в авіют бхіни далет, вважаються світлом Малхут.

Відповідно до цього зрозумій, що основа підйому світел до Маациля пов'язана з підйомом самої Малхут. Бо "піднімається" - означає "стоншується (очищується)", зрівнюючи свою форму з вищим, а зрівнювання форми з вищим, як відомо, призводить до поєднання з вищим. Так ось, процес очищення авіют характерний тільки для Малхут, в якій існує авіют. Між тим, у дев'яти перших сфірот властивість клі поки абсолютно відсутня, і вони вважаються тут лише абсолютним світлом (що витікає зі слів рава в гл.1, п.11). І як же може бути сказано, що в них очищується авіют? Але, безумовно, відносно підйому та очищення мовиться лише про саму Малхут. І не мається на увазі клі Малхут, оскільки келім ніколи не очищуються у власній авіют (як написано вище у частині другій, таблиця питань і відповідей, відповідь 43), а мається на увазі виправлений екран в клі Малхут (як сказано вище в ОП частини другої, п.10, - вивчи там уважно).

Ти вже знаєш про чотири рівні, які виходять за допомогою зіву'а де-акаа з екраном від початку стоншення і до його стоншення аж до властивості Маациля. І знай, що ці рівні, які поступово зменшуються, - це ті сфірот, про які каже тут рав, що вони піднімаються до Сотворителя. І хоча на кожному рівні існує десять сфірот, разом з тим, вони визначаються лише на ім'я вищої сфіри рівня. Так, рівень бхіни ґімел, незважаючи на те, що є в ньому десять сфірот аж до рівня Хохми, весь він називається тільки на ім'я світла Хохми, тобто на ім'я вищої сфіри рівня. Також десять сфірот рівня у бхіні бет, який до Біни, називаються лише Біною, бхіни алеф - ім'ям Зеїр Анпін, а бхіни Кетера чи кореня - ім'ям Малхут.

Також знай, що всі ті решимот, які світла Акудім залишили у своїх келім після свого видалення, були залишені тільки в клі Малхут. Адже це особливе клі для всіх десяти сфірот Акудім: це щільне світло, про яке рав згадує вище (гл.2, п.10), і яке є властивістю самих келім Акудім, де світла залишили свої решимот. Так ось, безумовно, це властивість самої Малхут, оскільки в дев'яти перших сфірот немає ніякої авіют. І там в Ор пнімі також роз'яснено, що це щільне світло є таємницею відбитого світла в Малхут, яка розширилася з ним міней у-бей для облачання десяти сфірот прямого світла зверху вниз, що називається ґуфом (вивчи там уважно). Таким чином, роз'яснено, що всі решимот, які залишилися від першого розповсюдження після виходу (світла), залишилися тільки в самій Малхут.

І пояснімо, що Малхут містить у собі усі ті решимот, які залишилися від першого розповсюдження. Тому коли екран піднявся в Малхут рош, що означає стоншення екрану від усієї його авіют та зрівняння його форми з Малхут рош, вважається, що і екран, який піднявся, теж містить у собі всі решимот, що залишилися в Малхут, окрім решимо бхіни далет, тому що остання бхіна не залишає решимо (як написано в словах рава в гл.3, п.1, - див. там в ОП). Тепер зрозумій слова рава тут, коли він каже: "після того, як ці сфірот отримують (світло) від Маациля, вони повертаються на своє місце, - окрім Кетера". Іншими словами, після того, як екран Малхут ґуфа піднявся в Малхут рош, яка називається властивістю Сотворителя відносно ґуфа парцуфа, і це в силу рівності форми з ним, виходить внаслідок цього, що він з'єднався з екраном, який знаходиться в Малхут рош та включився до нього як єдина властивість. А через те, що екран в Малхут рош перебуває у постійному зівузі де-акаа, бо, як відомо, в рош нема стоншення, також і екран ґуфа, який піднявся та включився в нього (тобто в екран Малхут рош), виявляється таким, що використовується з ним разом у зівузі де-акаа та підйомі відбитого світла знизу вгору, як це характерно для рош. Бо він включений до тієї ж властивості авіют, що існує в екрані, наявному в Малхут рош.

І вже знаєш, що ті решимот, які залишилися в Малхут ґуфа та включені в екран, що піднявся у рош, - вони лише до авіют бхіни ґімел, оскільки від авіют бхіни далет решимо не залишилося. Тому після того, як екран ґуфа включається у стадію зіву'а екрану рош та отримує від нього авіют, яка міститься в ньому знизу вгору, тоді знову пробуджуються ті решимот, які були включені до нього від Малхут ґуфа, і повертається до них їхня авіют як спочатку, - тобто авіют зверху вниз, що є характерною для ґуфа. Таким чином, спочатку екран включається до Малхут

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

рош і ущільнюється в авіют знизу вгору, яка характерна для рош, потім прокидаються решимот, що включені в екран, ущільнюються також вони і перетворюється авіют в них на протилежну та стає властивістю "зверху вниз".

І необхідно, щоб ти знав про велику відмінність між авіют знизу вгору та авіют зверху вниз. "Знизу вгору" - означає стадію опору облачанню, і тому немає там ніякого відношення до облачання. Тому це категорія рош, який зветься Кетером або Ейн соф. Протилежною цій властивості є авіют "зверху вниз", яка означає стадію повного облачання на пряме світло. І тому називається ґуфом або створінням, і ніколи не називається ім'ям Ейн соф чи Творець. Ці відмінності характерні для рош і ґуф будь-якого парцуфа, що існує у світах.

Тому в той час, коли екран повністю очистився від усієї своєї авіют, зрівнявши свою форму з властивістю Малхут рош, а це повне очищення від властивості авіют зверху вниз, само собою зрозуміло, що решимот, які включені до нього, були повністю тихими та вважалися подібними до тих, що абсолютно відсутні в реальності. Тоді екран ґуфа включається до екрану рош, в авіют знизу вгору. Однак оскільки екран ущільнюється, - незважаючи на те, що це тільки авіют знизу вгору, - разом з тим, внаслідок цього тихі і спокійні решимот, що включені до екрана, пробуджуються та оживають, - тобто вони теж ущільнюються. Але оскільки ці решимот прийшли з ґуфа, і вже були зв'язані з облачанням, неминуче виявляється, що ця авіют обертається у них на властивість "зверху вниз", - на властивість ґуфа. І з цієї причини екран набуває зміни форми, (яка стає) дуже далекою від рош, - тобто в мірі відмінності властивості рош від властивості ґуфа.

І знаходимо, що в ту мить, коли розкривається в екрані авіют зверху вниз, яка є властивістю ґуфа, екран знову виходить з рош та спускається в ґуф, - але не в бхіну далет ґуфа, котра зветься табуром, а лише у бхіну ґімел ґуфа, яка називається "хазе". І це з тієї причини, що екран зміг ущільнитися лише до бхіни ґімел, адже бхіна далет не залишила в екрані решимо.

І ось ти знаходиш, що екран, який піднявся до Маациля, набуває там дві властивості авіют. А саме: авіют знизу вгору внаслідок включення його спочатку до Малхут рош; авіют зверху вниз, яка знову пробуджується в решимот, які включені в екран. Тому після виходу екрана з Малхут рош в місце хазе в ґуфі спочатку виходить стадія зівуґа де-акаа для властивості десяти сфірот рош від хазе і вище в силу авіют знизу вгору, яка включена до нього, - тільки на рівні Хохми, оскільки є в нього лише авіют бхіни ґімел. А після цього він розповсюджується від хазе і нижче у властивості десяти сфірот ґуфа в силу включеної до нього авіют зверху вниз. І це називається другим розповсюдженням.

Сказано так: "після того, як ці сфірот отримали (світло) від Маациля". Іншими словами, після того, як екран ґуфа повністю стоншився, що називається підйомом до Сотворителя, яким є Малхут рош, він отримує там сили знову розповсюдитися для облачання десяти сфірот, як і раніше. Тобто знову прокидається авіют в його решимот до бхіни ґімел. Тоді він повертається на своє місце, в Малхут ґуфа як спочатку, і виходить на нього друге розповсюдження десяти сфірот, - рош і ґуф. А те, про сказано: "вони повертаються на своє місце", - тобто на місце Малхут ґуфа.

Питання 96

60. **Окрім Кетера.** Це тому, що при включенні в Малхут рош екран ущільнюється лише до бхіни ґімел, оскільки бхіна далет не залишила решимо, як сказано в попередньому пункті, а розповсюдження на екран бхіни ґімел - воно тільки до рівня Хохми і бракує світла Кетера. Про це сказано, що "вони повертаються на своє місце, - окрім Кетера". Виходить, що світло Хохми вдягається у клі Кетера, світло Біни - у клі Хохми, світло Зеїр Анпіна - у клі Біни, а світло Малхут - у клі Зеїр Анпіна. І залишається Малхут без світла.

70. **Лише при поверненні було створене клі Кетера.** Тобто тут бракує клі нукви Кетера, а це світло Хохма, що вдягається у клі Кетера, - з причини, що роз'яснена вище (в п.4 даної глави; і дивись там в ОП).

80. **Вдарило світло Хохми в решимо, яке залишене Кетером там, на своєму місці.** Світло рівня Хохми, що приходить для облачання в клі Кетера, за природою подібне до відбитого

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

світла, що спускається. Воно у суперечності зі світлом решимо, і вони співударяються одне з одним.

90. **Ці удари були подвійними.** Оскільки решимо, що залишилося від першого розповсюдження, є вищим відносно Хохми, адже його рівень - до Кетера, тому воно перебуває у суперечності зі світлом Хохма, яке приходить зараз, рівень якого тільки до Хохми (див. ОП гл.3, п.60, - вивчи там уважно). І є також достойність у світла Хохми, оскільки воно приходить зараз зверху вниз для того, щоб вдягнутися в келім. Між тим, природа решимо - у бажанні вийти з облачення, незважаючи на те, що реально не піднімається (як написано вище в словах рава, гл.3, п.10[355], також і в ОП, п.70, - вивчи там уважно).

100. **Одне - для решимо Кетера, і одне - для Хохми, яка приходить зараз.** Пояснення. Щільне світло, яке падає з решимо внаслідок удару в нього світла Хохми, стає клі для світла решимо, і це властивість захара клі Кетера. А з іскор, які впали зі світла Хохми через удар в нього світла решимо, створюється клі для світла Хохма в клі Кетера. І це властивість некеви клі Кетера. І хоча вже є клі для захара в клі Кетера, проте завдяки ударам світла Хохма воно завершується і відновлюється.

200. **Говорили ми про це в іншому місці.** Це (описано) у Древі життя, Врата "маті ве-ло маті", гл.3.

Очищення та видалення, які відбулися в Акудім, у чомусь подібні до анулювання мелахім світу Некудім, які померли та скасувалися

7) Так ось, звідси можна зрозуміти, яким чином і в світі Акудім теж існує реальність анулювання мелахім, яка у чомусь є подібною до тих мелахім, які царювали в землі Едома, померли та анулювалися, як згадано в тлумаченні світу Некудім. Адже процес прихування світел Акудім та їхнього підйому до Сотворителя, - тут це теж анулювання мелахім, а точніше - віддання забуттю. Питання 12

Ор пнімі

300. **Процес прихування світел Акудім та їхнього підйому до Сотворителя, - тут це теж анулювання мелахім.** Оскільки і те, й інше відбувалося шляхом підйомів світел до Маациля, що означає очищення екрану, тому й шляхи їхні відповідають один одному. Це докладно описано в моїй книзі Панім меїрот у-масбірот, (коментарі) на (книгу) Древо життя, у питанні розбиття келім.

Відмінність між ними у тому, що тут було псування заради виправлення, а в Некудім були розбиття і реальна смерть

8) Однак різниця між ними в тому, що тут, в Акудім, було псування заради виправлення та руйнація задля творення. Бо це було основою наміру: піднятися, щоби створити властивості келім. Але в Некудім відбулося анулювання та буквально повна смерть. Однак внаслідок того, що від Акудім потроху починають розкриватися келім, тому також і тут було невелике скасування. Питання 63

Ор пнімі

400. **Псування заради виправлення та руйнування задля творення.** Бо внаслідок стоншення екрану ступені поступово зменшуються, і від кожної вищої властивості падають іскри у властивість нижче за неї. Це є початком поєднання міри милосердя з судом, оскільки іскри вищої властивості по відношенню до нижнього вважаються мірою милосердя. Відомо, що поєднання міри милосердя із судом - це основа існування світу, як написано вище (ОП гл.1, п.4 зі слів "І про це"). І це те, про що написано: "в Акудім було псування заради виправлення та руйнування заради творення". Це подібно до розбиття келім, коли іскри падають заради їх-

[355] В оригіналі зроблене посилання п.9 гл.3.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

нього оживляння мірою милосердя. А вся відмінність між ними в тому, що тут було лише псування, а там - "анулювання та справжня смерть", (як це докладно описано в Панім меїрот і панім масбірот у питанні розбиття келім).

Глава 5

роз'яснює внутрішні та оточуючі світла Акудім

В світлах Акудім є десять внутрішніх сфірот і десять оточуючих сфірот; вони світять у внутрішній властивості, а також у сторони, і у все, що оточує АК

***1) Так ось, з пе Адама Кадмона виходять десять внутрішніх сфірот та десять оточуючих, протягуючись всередині до (місця), що відповідає табуру цього Адама Кадмона, - і це головне світло. Але світить усьому через сторони, оточуючи цього Адама.** Питання 17, 49, 62

*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.1

Ор пнімі

1. **Десять внутрішніх сфірот та десять оточуючих.** Не варто думати, що це суперечить тому, що написано далі (гл.6, п.18), - що з пе де-АК виходять лише п'ять внутрішніх та два оточуючих. Бо там він каже відносно загальних оточуючих (світел), але в окремих частинах немає в тебе світла, в якому не було б внутрішнього і оточуючого. Як це описано у відповідному місці.

2. **Протягуючись всередині до (місця), що відповідає табуру цього Адама Кадмона.** Пояснення. У повному парцуфі розрізняються два види світел: один називається світлом Хохма, а другий називається світлом хасадім. Відповідно до них ми визначаємо в кожному парцуфі два (аспекти) у світлах: правий та лівий; панім та ахор. Правий та лівий (аспекти) відносяться до світіння світла хасадім, панім та ахор відносяться до свічення світла Хохма. І відомо, що перше скорочення було, в основному, на світло Хохма, щоби не воно з'являлося у бхіні далет. Тому парцуфи поділилися на панім та ахор, коли властивості, які вище від бхіни далет, котрі отримують світло Хохма, називаються "панім". А ті властивості, які включають бхіну далет, і які не можуть отримати світло Хохма, звуться "ахор". І як в панім, так і в ахор, є праве та ліве: властивості, що отримують світло хасадім удосталь, звуться "праве", а ті властивості, які не отримують рясно світло хасадім, називаються "ліве". Також знай, що в основному назви панім та ахор розрізняються на табурі: (властивості) від табуру і вище називаються "панім", а від табуру і нижче звуться "ахор", бо Малхут ґуфа називається "табур", як відомо.

Він каже так: "протягуючись всередині[356], до (місця), що відповідає табуру". Іншими словами, розповсюдження цих десяти сфірот від пе АК і нижче протягується та світить, в основному, у властивості панім парцуфа, яка вище від бхіни далет, званої табуром. Але від табура і нижче воно не світить через скорочення, яке панує над бхіною далет. Разом з тим, він сповіщає нас про те, що "це головне світло, але світить також крізь сторони, у все, що оточує парцуф", тобто і у властивість ахор в ньому, проте досягає його через сторони, а саме з правої сторони і з лівої сторони. Бо завдяки відбитому світлу, яке бхіна далет вносить у парцуф, а це світло хасадім, вона теж виявляється такою, що отримує світіння Хохми, але у властивості світла некеви, - лише отримуючи, а не віддаючи.

***2) Нехай не буде складним у твоїх очах те, що написано далі[357]. Зі світла лівого озена, що входить у пе, створюється зовнішня частина клі, а з лівого отвору хотема створюється внутрішня частина клі. І хоча оточуюче світло є більшим і піднесенішим за внутрішнє світло, разом з тим, внутрішня частина клі більша, ніж зовнішня частина клі, як сприймається зорово. Інакше - у властивості світел, бо більше світло, яке клі не може притягнути та отримати всередину, світить зовні в таємниці оточуючого світла, а мале світло залишається всередині, - що не так, як в келім. Виходячи з цього, яким чином з**

[356] Використовується слово "панім".
[357] В оригіналі написано "вище".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

властивості озена, який є вищим, утвориться зовнішній аспект клі, а з хотема, що є нижнім, виникне внутрішній аспект клі?
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.2

Ор пнімі

3. **Зі світла лівого озена, що входить у пе, створюється зовнішня частина клі, а з лівого отвору хотема створюється внутрішня частина клі.** Знай, що у будь-якому клі обов'язково є дві властивості, - це властивість притягнення та властивість отримання (як роз'яснено у частині третій, таблиця питань і відповідей, відповіді 157-158). Так, найбільш щільна властивість є найкращою на стадії притягнення світла. І протилежним цьому є процес одержання та вдягання світла, бо в ньому найтонша властивість є більш чудовою, оскільки вона має бути у рівності форми зі світлом, яке приймається до неї.

Так ось, ці дві властивості іноді називаються вищим і нижнім, а іноді називаються внутрішнім і зовнішнім. І слід знати різницю між ними. А суть її в тому, що в той час, коли ми говоримо про повний рівень, в якому є властивість притягнення та властивість облачання, вони визначаються іменами "вищий" та "нижній". Бо все те, що в нього внутрішнє, тобто клі притягання, - воно найбільш щільне і притягує найвищий рівень. Наприклад, якщо його внутрішнє - це бхіна далет, виходить, що воно вдягає (світло) рівня Кетера. Так ось виходить, що у властивості притягнення вона (тобто бхіна далет) нижча за всіх, що означає найбільшу щільність, але через те, що світлу Кетера необхідне найбільш тонке клі, в яке воно зможе вдягнутися, то з властивостей облачення вона найвища, що означає, що вона найтонша. Іншими словами, є в неї найтонше клі, подібних до якого немає, і воно достойне облачання в нього світла Кетера. Тому коли ми говоримо про повний рівень, чотири бхіни визначаються одна вище за іншу, тобто будь-яка найтонша властивість, є вищою. Однак коли ми говоримо лише про клі притягання, ми розглядаємо чотири бхіни як стінку судини, в якій завтовшки є чотири оболонки одна на іншій. Усередині неї достаток приймається і відміряється тільки у внутрішній оболонці, зовсім не торкаючись трьох зовнішніх, а вони служать в судині лише для зміцнення внутрішньої оболонки у стінці судини. Подібно до цього в клі притягання ми розрізняємо чотири бхіни, що вдягаються одна на одну, і кожна щільніша є більш внутрішньою. Бхіна далет, яка є основою притягнення вищого світла за допомогою зіву'а де-акаа, коли найвище світло точно відміряється рівнем відбитого світла, яке вона піднімає, вважається внутрішністю клі. А решта три бхіни визначаються як зовнішня частина клі, - тобто вони взагалі не торкаються світла і не використовують його, проте вони є причинами, що передують бхіні далет, яка не може розкритися без них.

І про це сказано: "Зі світла лівого озена створюється зовнішня частина клі", і це бхіна бет. "А з лівого отвору хотема створюється внутрішня частина клі", - це бхіна ґімел. Іншими словами, кожний щільніший є більш внутрішнім.

Питання 78

4. **Виходячи з цього, яким чином з властивості озена, який є вищим, утвориться зовнішній аспект клі, а з хотема, що є нижнім, виникне внутрішній аспект клі?** Він ставить два складні питання. Перше: оскільки оточуюче світло є більшим від внутрішнього світла, слід було б, щоби зовнішня частина клі була важливішою за внутрішню частину клі, адже використовується більшим світлом? Але насправді ми бачимо протилежне, бо внутрішній аспект клі - це вся значущість ступеня: вся міра його рівня та його життєвість залежить від нього. Між тим, зовнішня частина клі не настільки значуща. І друге питання: якщо справді внутрішня частина клі набагато важливіша за його зовнішню частину, значить і походити вона повинна від важливішого кореня, тобто від бхіни бет в рош, яка зветься озеном, а зовнішня частина клі - від нижчого кореня, тобто від бхіни ґімел. Чому ж було навпаки?

Внутрішнє світло світить в половині товщини стінки клі з внутрішньої сторони, а оточуюче світло - із зовнішньої сторони; завдяки їм обом клі світить та очищується

3) Відповідь у наступному. Знай, що все світло однакове, - в єдиній рівності. І коли хоче увійти та бути обмеженим усередині клі, тоді світло, яке не може увійти в клі, залиша-

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ється зовні як оточуюче. Внутрішнє світло світить у клі зсередини, і це світло проходить до половини товщини стінок клі з його внутрішньої сторони. А оточуюче світло світить у клі ззовні, проходячи до половини товщини стінок клі з його зовнішньої сторони. І завдяки цим двом світлам клі світить та очищується. Питання 2, 15, 30, 35, 41, 52

Ор пнімі

5. **Світло однакове, - в єдиній рівності.** Іншими словами, немає розрізнення у світлі з точки зору його самого, - лише відносно властивості клі.

6. **Бути обмеженим усередині клі.** Пояснення. Міра світіння обмежена і залежить від параметрів клі - не менше та не більше. Адже авіют бхіни далет притягує рівень Кетера, бхіни ґімел - тільки Хохми, а бхіни бет - лише Біни тощо.

7. **Тоді світло, яке не може увійти в клі, залишається зовні, як оточуюче.** Таким є правило: все, що приймається у парцуф, називається внутрішнім світлом, а все, що він поки не отримав, але в майбутньому воно має увійти всередину парцуфа, називається оточуючім світлом. Ейн соф, благословенний Він, - це таємниця первинного оточуючого світла, яке оточує лише АК. Бо зівуґ де-акаа, що здійснюється на екран бхіни далет в пе де-АК, піднімає там найбільше відбите світло, яке вдягає десять сфірот рош АК до Кетера, (а тому це відбите світло) близьке та злите з Ейн соф, благословенний Він. Так ось, це відбите світло включає оточуюче світло Ейн соф. Бо значення відбитого світла - це вся величина світла, відштовхнутого силою екрану від Малхут, через те, що величина відштовхнутого світла - це вся різниця між Ейн соф, що наповнює всю реальність, та АК, який відносно Ейн соф, благословенний Він, вважається однією тонкою лінією. Таким чином все це велике світло Ейн соф визначається як світло, що оточує АК. І зрозумій це. І так само будь-який рош вважається оточуючім світлом для десяти сфірот його ґуфа. Адже при зівузі де-акаа в екрані, що розташований в пе де-рош парцуфа і перешкоджає вищому світлу, аби він не розповсюджувався в Малхут цього парцуфа, все світло, яке не увійшло в клі Малхут, стає відбитим світлом, котре вдягає десять сфірот рош парцуфа. Таким чином це відбите світло, що знаходиться в рош, містить все те світло, яке не може увійти в парцуф та називається оточуючім світлом.

8. **Проходить до половини товщини стінок клі з його внутрішньої сторони.** Це вже роз'яснене вище: чотири бхіни в пе де-рош, яке є властивістю клі притягнення, вважаються там внутрішнім і зовнішнім аспектами на кшталт стінки судини, яка має чотири оболонки одну на іншій, і тільки внутрішня оболонка в ній торкається до блага та отримує його. Так само це і в Малхут рош, що називається пе, найбільш щільною властивістю там: воно вважається внутрішньою властивістю, тобто притягує вище світло, а (властивості), які тонші за неї, вважаються зовнішніми. Тобто у них немає жодного прямого поєднання з одержуваним там світлом, але вони використовуються тільки для оточуючого світла. Виходить, що внутрішнє світло пов'язане тільки із внутрішньою стороною клі і світить в ній та взагалі не торкається зовнішньої частини клі. Але оточуюче світло розкривається лише за допомогою зовнішньої частини клі і немає в нього жодного дотику до внутрішньої частини клі. І більше того: внутрішня частина клі утримує оточуюче світло від входження всередину клі, оскільки це авіют, що обмежена екраном. Так само і зовнішня частина клі - це аспект ахораїм для внутрішнього світла, оскільки зменшує його рівень.

Внаслідок того, що оточуюче світло набагато більше за внутрішнє світло, необхідно, щоб зовнішня частина клі, в яку вдягається оточуюче світло, була тонша і краща за внутрішню частину клі, в яку вдягається внутрішнє світло

4) Так ось, нам необхідно, щоб половина клі, яка зовні, світила від оточуючого світла. Оточуюче світло дуже велике, але його світіння не проходить, аби бути поглиненим та світити всередині стінки клі, оскільки існує віддаленість, відокремленість і велика відмінність між ними. Тому внутрішня, гірша частина клі буде змушена зрівнятися з гіршим внутрішнім світлом, і вони світитимуть одне в одному. Також і в зовнішній, більш достойній частині клі, світитиме оточуюче світло, яке більш піднесене. А якби не було цього, залишилася б зовнішня частина клі без свічення.

Ор пнімі

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

9. **Його світіння не проходить, аби бути поглиненим та світити всередині стінки клі, оскільки існує віддаленість, відокремленість і велика відмінність між ними.** Бо світло вдягається в клі лише в тому випадку, коли між ними існує відношення рівності форми. І кожного разу, коли форма клі є чужою світлу, ця відмінність форми відштовхує та відокремлює світло, не дозволяючи йому пройти всередину для поглинання в клі. І про це сказано: "оскільки існує віддаленість, відокремленість і велика відмінність між ними". Іншими словами, зміна форми розділяє та віддаляє духовні об'єкти, як написано вище.

10. **Внутрішня, гірша частина клі буде змушена зрівнятися з гіршим внутрішнім світлом, і вони світитимуть одне в одному.** Бо вся велич і значущість внутрішнього світла, - у найбільшій та грубій авіют. І виходить тому, що внутрішня частина клі, яка є найбільш щільною і грубою, дійсно зрівнюється з величиною внутрішнього світла, яке є гіршим, ніж оточуюче світло.

20. **В зовнішній, більш достойній частині клі, світитиме оточуюче світло, яке більш піднесене.** Бо вона зовсім позбавлена властивості авіют клі, необхідної для притягнення світла, що не має звичаю в оточуючому світлі. Тому є у нього зв'язок тільки з найтоншою властивістю клі для того, щоб між ними було відношення рівності форми, котра необхідна для розповсюдження світла.

Друга причина: якби зовнішня частина клі не була тонкою, не могло б оточуюче світло з'єднатися з внутрішнім світлом

5) Існує також інша причина, яка насправді є близькою до першої причини. Вона в тому, що оточуюче світло пристрасно прагне до поєднання із внутрішнім світлом. І тому якби половина стінки клі з зовнішньої його сторони не була б більш тонкою, то не проходило би в неї оточуюче світло і бракувало би внутрішньому світлу отримання в ній оточуючого світла. Однак оскільки половина зовнішньої стінки клі тонка, є у оточуючого світла можливість пройти до половини товщини внутрішньої частини стінки, і тоді світять одне одному. Незважаючи на те, що внутрішня половина стінки не буде (такою ж) тонкою, - немає в цьому побоювання, бо внутрішнє світло проходить і світить в ній до половини її внутрішньої товщини, хоч вона й не настільки тонка.

Ор пнімі

30. **Оточуюче світло пристрасно прагне до поєднання із внутрішнім світлом.** Іншими словами, прагне вдягтися у внутрішню частину клі та світити разом із внутрішнім світлом, - наскільки це можливо для нього. Це через те, що врешті-решт воно вдягнеться у клі повністю. Як сказано вище, внутрішнє світло означає те, що вже вдягнулося у клі, а оточуюче світло означає майбутнє облачання в клі, - з цього моменту і далі, тобто протягом періоду часу до остаточного виправлення.

40. **Якби половина стінки клі з зовнішньої його сторони не була б більш тонкою, то не проходило би в неї оточуюче світло і бракувало би внутрішньому світлу отримання в ній оточуючого світла.** Цим він (тобто рав) додає уточнення, що якби не була його зовнішня частина більш тонкою, придатною для оточуючого світла, то ніколи не змогли б тоді оточуючі світла вдягнутися в парцуф хоч скільки-небудь бо "не проходило би в неї оточуюче світло, і бракувало би внутрішньому світлу отримання у ній оточуючого світла".

І причина цього в тому, що внутрішнє світло завжди притягується зверху вниз у ґуф тільки від властивості, яка є відповідною йому в рош. Наприклад: внутрішнє світло ґуфа Малхут протягується від Малхут рош, яка також є бхіною далет; внутрішнє світло клі Зеїр Анпіна ґуфа протягується з властивості хотема рош, який теж є бхіною ґімел; внутрішнє світло клі Біни ґуфа притягується з озена рош, який подібно до неї є бхіною бет. І так далі. Але оточуюче світло завжди протягується (в клі) від сфіри, яка вища за властивість, що йому відповідна. Так, оточуюче світло, що відноситься до Малхут ґуфа, протягується від хотема, який є бхіною ґімел; оточуюче світло Зеїр Анпіна протягується з озена, що є бхіною бет, і так само - далі, подібним чином. І все це - у першому розповсюдженні Акудім, коли екран в Малхут - це бхіна далет. Але в другому розповсюдженні, коли екран в Малхут - це бхіна ґімел, тоді внутрішнє світло протягується до цієї Малхут з хотема, який теж є бхіною ґімел. А оточуюче світло для цієї Малхут

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

протягується (від сфіри, яка) вище, ніж властивість, яка є відповідною їй, тобто від озена, який є бхіною бет.

І тепер добре зрозуміло, що Малхут може отримати оточуюче світло тільки якщо буде у неї клі також (від сфіри, яка) вище, ніж властивість, що відповідна їй в рош. Вона набуває його завдяки своєму підйому в Зеїр Анпін, а Зеїр Анпін - від світла лівого озена, і т.д. Іншими словами: Малхут парцуфа АБ, - це бхіна ґімел; виходить, що внутрішня частина пе - від хотема, який є бхіною ґімел, а зовнішня частина пе - вона вище, ніж її властивість, тобто - від бхіни бет, що є озеном.

Внутрішня частина клі більш придатна, ніж зовнішня частина клі, тому що внутрішнє світло обмежене в ній і вона отримує повне свічення; між тим, оточуюче світло світить у зовнішню частину клі здалеку

6) І якщо скажеш, що є ще складне питання, кажучи: адже ми бачимо на власні очі, що внутрішня частина клі більш придатна, ніж зовнішня? Відповідь на це така: незважаючи на те, що внутрішнє світло менше оточуючого світла, разом з тим, оскільки воно обмежене всередині клі, тому клі отримує від нього повне свічення. Але оточуюче світло, хоча це і велике світло, водночас, оскільки не злите і не скорочене в клі, воно не світить у зовнішній частині клі настільки, як світить внутрішнє світло у внутрішній частині клі. І з цим все виходить правильно.

Ор пнімі

50. **Ще важке питання: адже ми бачимо на власні очі, що внутрішня частина клі більш придатна, ніж зовнішня.** Виникає питання: зрештою, ми бачимо, що зовнішня частина келім менш важлива, ніж внутрішня частина келім, і не світить подібно до неї. І якщо зовнішня частина келім отримує від оточуючого світла, яке більше за внутрішнє світло, то мало би бути навпаки?

60. **Оскільки воно обмежене всередині клі, тому клі отримує від нього повне свічення.** Іншими словами, оскільки рівень світла відмірений та обмежений найбільшою авіют в клі таким чином, що якби авіют була меншою, то і міра світла була б меншою, тому виявляється авіют в клі такою, що отримує повне світіння. Адже авіют (у такому разі) зовсім не затемнює світло, а навпаки, збільшує його. І тому внутрішня частина клі більш достойна, незважаючи на те, що світло невелике.

70. **Не злите і не скорочене в клі, воно не світить у зовнішній частині клі настільки, як світить внутрішнє світло у внутрішній частині клі.** Тобто оскільки там немає клі, що притягує це світло в стадії зіву'а де-акаа, тому світло не вдягається у внутрішню його частину. І тому це світло не злите з клі, оскільки і в невеликій авіют, яка неодмінно перебуває у зовнішній частині клі, є відмінність форми відносно того зовсім тонкого світла. Тим самим міра авіют, що вміщена у зовнішній частині клі, зменшує світло, а якщо вона була б тоншою, то отримала би набагато більше оточуюче світло. Тому все зовнішнє клі не таке вже й тонке, бо авіют у ньому визначається як великий недолік, який відокремлює його від світла, і воно не з'єднується з ним. То ж незважаючи на те, що світло велике, воно не світить у зовнішній частині клі так, як внутрішнє світло світить у внутрішній частині клі.

У світах, - чим нижче перебуває світ, тим більше бракує у ньому досконалості; до світу Некудім було п'ять внутрішніх та п'ять оточуючих (світел), а відмінності були згідно із близькістю оточуючих з внутрішніми

7) І знай, що у вищих світах чим нижчим є ступінь одного по відношенню до іншого, тим більша нестача досконалості в одного щодо іншого. Тому знаходимо, що до світу Некудім п'ять властивостей світел внутрішніх та п'ять оточуючих були розкритими. А різниця між ними у тому, що в тих (тобто до Некудім) були оточуючі з внутрішніми близькими, а в цих - віддалені більше. Питання 122

Ор пнімі

80. **Чим нижчим є ступінь одного по відношенню до іншого, тим більша нестача досконалості в одного щодо іншого.** Вони поступово зменшуються через стоншення екрана. Так,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

(наприклад), другий парцуф АК, в екрані якого була тільки авіют бхіни ґімел, зменшився від світла Кетера, і його рівень досягає лише Хохми. Третій парцуф, де була лише авіют бхіни бет, зменшився від світла Хохма, і його рівень - тільки до Біни. Так само це й у світах, як описано вище у частині третій, - вивчи там уважно.

90. **Тому знаходимо, що до світу Некудім п'ять властивостей світел внутрішніх та п'ять оточуючих були розкритими.** Тобто саме в рошим парцуфів, - від Малхут рош і вище. Але від Малхут рош і нижче навіть у першому парцуфі АК не було більше ніж п'ять внутрішніх (світел) та два оточуючих, як каже рав нижче у гл.6, п.18.

Від Некудім і нижче немає більше ніж п'ять внутрішніх (світел) та двох оточуючих, але й менше цього бути не може

8) Однак від світу Некудім і нижче, - а це світ Ацилут, - був один недолік: не розкривається у кожній з деталей в них більше ніж п'ять внутрішніх світел і двох оточуючих світел, і це оточуюче для єхіда та оточуюче для хая. Але для решти трьох внутрішніх (світел) немає властивостей оточуючих у категорії НАРАН, - лише в аспектах єхіда і хая, які є оточуючими їх усіх, а не для властивостей їх самих. Однак є в них інші зміни та нестачі, - відповідно до порядку парцуфів та світів. Але загальне у них те, що не може бути менше п'яти внутрішніх та двох вищих оточуючих.

Ор пнімі

100. **Однак від світу Некудім і нижче, - а це світ Ацилут, - був один недолік: не розкривається у кожній з деталей в них більше ніж п'ять внутрішніх світел і двох оточуючих світел, і це: оточуюче для єхіда та оточуюче для хая.** Іншими словами, навіть в рошим парцуфів, які (створюються) після світу Некудім, не перебуває більше п'яти внутрішніх та двох оточуючих. І це через підйом нижньої гей в ейнаїм, що є таємницею поєднання міри милосердя із судом, яке утворилося там. А через те, що місцем зіву'а стала Хохма рош, яка являє собою ейнаїм, Біна, Зеїр Анпін та Малхут рош виходять з рош назовні, тобто стають властивістю "зверху вниз", і це властивість ґуфа. Тому залишилися у властивості рош тільки Кетер і Хохма, як це докладно роз'яснено в коментарі Панім меїрот та панім масбірот на (книгу) "Древо життя".

200. **Немає властивостей оточуючих у категорії НАРАН, - лише в аспектах єхіда і хая, які є оточуючими їх усіх, а не для властивостей їх самих.** Тобто два оточуючих, - єхіда і хая, - це оточуючі також і для трьох нижніх світел НАРАН, але не у властивостях НАРАН, а у властивостях єхіда та хая. І знай, що все це сказано про оточуючі спільності, але в окремих оточуючих завжди є п'ять внутрішніх та п'ять оточуючих (світел). Бо немає в тебе світла, в якому не було б внутрішнього та оточуючого, як написано у відповідному місці.

Глава 6

пояснює повернення світла до Творця для отримання ними свого сповнення

У першому розповсюдженні Акудім світла не виходять досконалими, тому повертаються до своїх коренів для сповнення; завдяки цьому утворюється клі

***1) Пояснімо вихід цих світел, які називаються Акудім. Знай, що під час їхнього виходу вони не виходять досконалими. Причина цього в тому, що наміром Маациля було створити зараз основу існування келім для вдягання світла заради тих, хто отримує, - щоб могли його отримати. А тому, оскільки вийшли неповними і незавершеними, знову піднялися до своїх коренів для виправлення та сповнення. І завдяки цьому створюється клі.**
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.3

Ор пнімі

1. **Під час їхнього виходу вони не виходять досконалими.** Як написано, - це з тієї причини, що лише Малхут отримала п'ять внутрішніх НАРАНХАЙ у досконалості, але решта дев'ять перших сфірот були неповними: в Зеїр Анпіні бракувало Кетера (єхіда), в Біні бракувало Хохми

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

(хая), в Хохмі була нестача нешами, а в Кетері був відсутній також руах. І зовнішні келім для оточуючих світел там були повністю відсутні теж.

2. **А тому, оскільки вийшли неповними і незавершеними, знову піднялися до своїх коренів для виправлення та сповнення.** Бо оточуючі та внутрішні світла співударялися одне з одним, як написано вище (гл.1, ОП, п.7, - вивчи там уважно). Завдяки цьому очистилися і піднялися до свого кореня в пе, і тоді отримали своє сповнення.

У першому розповсюдженні тонке світло, котре є прямим світлом, та щільне світло, яке є відбитим світлом, були змішані одне з одним; але при видаленні (прямого світла) до їхнього кореня внизу залишилося щільне світло, яке не могло піднятися; у нього додалася авіют та було утворене клі

2) Справа в тому, що, безсумнівно, всередині світла властивість келім була в потенціалі, а не в дії. Бо вона була властивістю світла щільнішого та грубішого, тільки була добре поєднана з його сутністю, а тому ця властивість не розкривалася. Коли ж вийшло це світло через пе назовні, вийшло все змішане разом. А коли знову піднялося для сповнення, тоді, безумовно, завдяки виходу світла поза пе те світло властивості келім, яке є щільнішим, набуває тепер більшої авіют. І в силу цього тепер воно не може повернутися до свого джерела так само, як спочатку. І роздягнулося тонке світло з нього і піднялося до свого джерела. Тоді додалася у згаданому щільному світлі до його авіют більша авіют, воно завершилося та залишилося властивістю клі. Питання 5, 43

Ор пнімі

3. **Справа в тому, що, безсумнівно, всередині світла властивість келім була в потенціалі, а не в дії.** Охоплюючи десять сфірот рош, відбите світло вдягає їх там знизу вгору. Це властивість облачання лише в "потенціалі", але не справжнє облачання в дії, як це описано вище в ОП (гл.1, п.7), - вивчи там уважно.

4. **Властивістю світла щільнішого та грубішого.** Пояснення. Категорія відбитого світла, що вдягає та приймає десять сфірот рош знизу вгору, вважається властивістю келім в "потенціалі", яка є там. А відносно прямого світла воно називається на ім'я "світло щільне і грубе". І це через те, що воно перебуває у властивості світла відторгнення, - тобто світла, яке не прийняте в Малхут через екран, який відштовхує його. Так ось, це відбите світло розширює клі Малхут рош в десять сфірот міней у-бей, розповсюджуючись разом з ним від пе і нижче для облачання в реальній дії, що зветься ґуфом. А після видалення цього розповсюдження з відбитого світла, яке його вдягає, те відбите світло залишається внизу, буквально у властивості щільного світла.

5. **Добре поєднана з його сутністю, а тому ця властивість не розкривалася.** Бо відбите світло в рош з'єднане із сутністю прямого світла, і воно є тонким подібно до нього, без будь-якої відмінності. І хоча це світло відторгнення, яке є властивістю суду, проте це розкривається лише відносно клі отримання, тоді як у рош, де немає від властивості облачення нічого, як згадано вище (в ОП, гл.1, п.7), це зовсім не вважається судом, а навпаки, воно вважається джерелом милосердя. Адже це воно притягує і зв'язує десять сфірот прямого світла, доки не проводить їх зверху вниз усередину ґуфа (як згадано вище в попередньому пункті). І тому воно з'єднане із суттю прямого світла так, що немає чогось, що їх відрізняє.

6. **Вийшло це світло через пе назовні, вийшло все змішане разом.** Тобто навіть потім, коли відбите світло виходить поза рош та розповсюджується разом із прямим світлом зверху вниз для облачання в ґуф, проте і тут поки що нерозрізнювана відмінність між прямим світлом та відбитим світлом, яке його вдягає та яке являє собою клі, але вони ніби перемішані разом. Причина цього в тому, що оскільки це авіют, котра розкривається у відбитому світлі при його розповсюдженні згори вниз, то немає в ньому взагалі жодних ущербності та нестачі. Воно абсолютно не темніше вдягнутого всередину нього прямого світла. Адже авіют - це вся його цінність і висота його рівня, і якби хоч трохи не вистачало в нього авіют, не вистачало б йому рівня його (прямого) світла. Тому вони є рівними за ступенем важливості та вважаються змішаними разом.

7. **А коли знову піднялося для сповнення, тоді, безумовно, завдяки виходу світла поза пе те світло властивості келім, яке є щільнішим, набуває тепер більшої авіют.** Іншими

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

словами, (тепер) його авіют розрізнюється як недолік та ущербність, і помітна властивість суду, яка включена до нього ще в рош, - тобто те, що це властивість світла відторгнення та суду. Адже досі це не було помітним через важливість притягнення та облачання, які створює відбите світло. Але тепер, коли пряме світло роздягнулося та вийшло з нього, його властивість суду розкрилася.

8. **Тепер воно не може повернутися до свого джерела так само, як спочатку**, - для того, аби, подібно до прямого світла, долучитися до відбитого світла рош. Причина цього в тому, що відбите світло, яке розповсюдилося і спустилося вниз, виявляється у повній протилежності до відбитого світла рош, встановленому там (у властивості) "знизу вгору", що означає віддалення від облачання, як докладно описано вище (ОП, гл.1, п.30, - вивчи там уважно). Тому вони є далекими одне від одного від краю до краю і воно залишається внизу.

9. **Тоді додалася у згаданому щільному світлі до його авіют більша авіют, воно завершилося та залишилося властивістю клі.** Іншими словами, окрім авіют, що включена до нього від початку його виникнення, тобто коли воно є світлом відторгнення та суду, додалася в ньому додаткова авіют через те, що залишилося внизу без світла. І ця пітьма є властивістю нової авіют, яка не була включена до нього до розповсюдження зверху вниз. І знай, що ця нова авіют називається вище, (в словах рава, - гл.3, п.6), ім'ям "ахораїм".

Хоча світло повертається на своє місце в другому розповсюдженні на екран бхіни ґімел, проте щільне світло не перестає бути властивістю клі, тому що в другому розповсюдженні бракує світла Кетера

3) Якщо скажеш: коли тонке світло знову спуститься та розповсюдиться у клі, і клі знову очиститься як спочатку, то існування клі анулюється? Відповідь на це в тому, що не всі десять сфірот, які піднялися до свого джерела, знову спустилися. Але спустилися лише дев'ять нижніх, а вища, - Кетер, - залишається із Сотворителем назавжди. При цьому виходить, що світло Хохми повертається для облачання в клі Кетера, і так само - всі інші сфірот. І тепер келім можуть отримати це світло, - менше, ніж те, яке було в них напочатку. Питання 70-72

Ор пнімі

10. **Тонке світло знову спуститься та розповсюдиться у клі, і клі знову очиститься як спочатку, то існування клі анулюється.** Після того, як пряме світло знову розповсюджується в ньому, воно обмежується всередині його авіют як раніше. Виходить, що велика авіют притягує велике світло, і знову немає тут жодної ознаки применшення авіют, бо світло та клі змішані разом. А якщо так, то звідки потім виникає у нас якесь розрізнення між світлом та клі?

20. **Світло Хохми повертається для облачання в клі Кетера, і так само - всі інші сфірот. І тепер келім можуть отримати це світло, - менше, ніж те, яке було в них напочатку.** Виходить, що кожній сфірі не вистачає наповнення світінням, що призначене для неї. Адже світло Хохми не є наповненням клі Кетера, світло Біни не сповнює клі Хохми і т.п. Таким чином, в кожному клі залишається міра авіют без облачання світла, в якій поки що не припинилася та додаткова авіют, яка набута під час першого видалення. І це те, що залишається головною ознакою клі по відношенню до світла.

Перше розповсюдження Акудім вийшло лише у властивості нефеш

4) Знай, що усі вони вийшли лише у властивості нефеш. І це таємниця уривка: "Клянеться АВАЯ (Господарю своєму) в його нефеш"[358]. Бо Ацилут, називаючись Некудім, як сказано нами, і він же називається АВАЯ, клянеться тому, хто більший за нього, а це світ Акудім, який вийшов лише у властивості нефеш. Поринь у це, і ти побачиш, наскільки глибоким є задум Його, благословенного. Адже навіть найвищий світ Акудім - це лише властивість нефеш.

Ор пнімі

[358] Пророки, Амос, 6:8. У традиційному перекладі: "Клянеться Господь Бог (АВАЯ Адні) самим собою".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

30. **Усі вони вийшли лише у властивості нефеш.** Тут потрібні три передмови. Перша. Порядок входження світел у тому, що спочатку входять нижні: спочатку приходить нефеш у клі Кетера; коли в клі Кетера приходить світло руах, нефеш опускається в клі Хохми, а руах вдягається у клі Кетера; коли в клі Кетера приходить світло нешама, руах опускається в клі Хохми, а нефеш - в клі Біни, і так далі, таким же чином, поки не приходить єхіда в клі Кетера, а нефеш - у клі Малхут. Друга. Велич світла залежить від кількості наявних у світла келім: якщо є в нього одне клі, то є у нього тільки нефеш; якщо має два клі, має два світла - нефеш і руах; коли є у нього п'ять келім, тоді є в нього НАРАНХАЙ. Третя. Кожен нижній, що проходить через вищого, залишає там свій корінь. Тому усе світло, що приходить в Кетер, - це тільки нефеш того світла.[359] Наприклад: якщо в клі Кетера приходить нефеш, це лише нефеш де-нефеш; якщо в Кетер приходить руах, це тільки нефеш де-руах; так само - і нефеш де-нешама. І це з тієї причини, що є в нього лише одне клі, яке отримує тільки нефеш. Якщо ж в Кетер приходить руах, а нефеш опускається в Хохму, виходить, що вона залишила свій корінь у Кетері, і він світить їй властивістю руах де-нефеш. І тоді є у нього для нефеш двоє келім - Кетер і Хохма, і є у нього нефеш-руах де-нефеш. Подібним чином, коли світло нешама досягає клі Кетера, - воно являє собою нефеш де-нешама, оскільки це одне клі. Нефеш опускається в Біну, а руах з коренем цієї нефеш, - руах де-нефеш, - опускається в клі Хохми. Корінь же нефеш, який не зникає з Кетера, виростає до нешами де-нефеш, і є тепер у нефеш НАРАН та троє келім. У руаха - двоє келім: його корінь, що в Кетері, - це руах де-руах, а в Хохмі - нефеш де-руах. У нешами ж - одне клі та нефеш де-нешама. І подібно до цього - всі інші, поки нефеш не прийде в Малхут. Тоді вона (тобто нефеш) набуває п'яти келім, і є в неї НАРАНХАЙ де-нефеш: нефеш з її власного місця та ЙАХАНАР[360] від тих келім, якими вона пройшла. Подібним чином і світло руах, коли приходить до Кетера, - це лише нефеш де-руах. Але коли приходить на своє місце, є в нього нефеш на його місці і ЙАХАН від тих трьох келім, через які воно пройшло, і так далі, подібно до цього. Таким чином, коли всі п'ять світел НАРАНХАЙ на своїх власних місцях, вони вважаються тільки нефеш, а інші світла вони отримують від келім, через які пройшли та залишили там свої корені.

В Акудім келім виходять знизу вгору, - спочатку клі Малхут, а в кінці Кетер, - на противагу Некудім, де келім виходять зверху вниз

5) І ось виходять усі десять сфірот, але вони не виходять всі разом. У світі Акудім, на противагу світу Некудім, спочатку виходить лише властивість Малхут, як з Божою допомогою напишемо у відповідному місці. Питання 80

Спочатку виходить Малхут у властивості нефеш, потім, коли у властивості нефеш виходить Єсод, додається від нього в Малхут світіння руаха

6) І ця Малхут виходить тільки у властивості нефеш. Бо немає в тебе сфіри, щоб не було у неї категорії НАРАН, як відомо, але тільки зараз вони виходять лише у властивості нефеш. Так ось, спочатку виходить Малхут у властивості нефеш, а потім, коли виходить властивість Єсода, в Єсоді розкривається лише властивість нефеш його самого. Однак в Малхут додається свічення, коли розкривається в ній властивість руаха.

Ор пнімі

40. **Спочатку виходить Малхут у властивості нефеш.** Пояснення. У світі Некудім келім передували світлам, бо спочатку вийшли келім КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут з решимот парцуфа САГ. Потім прийшли всі світла в Кетер і він віддав у Хохму дев'ять світел, Хохма передала в Біну вісім світел, і т.д., поки Малхут на завершення не отримала своє світло. Але в Акудім келім були створені шляхом стоншення в таємниці другого споглядання, коли першою очистилася бхіна далет і стала клі Малхут, потім очистилася бхіна ґімел, ставши клі Зеїр Анпіна тощо. Таким чином, спочатку виходить клі Малхут.

[359] Мається на увазі світло нижнього, що проходить через вищого.
[360] Абревіатура слів "єхіда, хая, нешама, руах".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

50. **В Єсоді розкривається лише властивість нефеш його самого.** Незважаючи на те, що світло Єсода - це руах, однак є в ньому тільки частина нефеш де-руах, адже в будь-якій властивості, що приходить в Кетер, є лише нефеш. Так само і в будь-якій властивості на її власному місці є тільки власна нефеш, а решту вона отримує від келім, якими пройшла.

60. **В Малхут додається свічення, коли розкривається в ній властивість руаха.** Бо коли в ступінь притягується руах, він протягується в клі Кетера. І тоді спускається нефеш у клі Хохми, а її корінь, який вона залишила в Кетері, стає у неї рухом де-нефеш. І з тієї причини, що руах - це таємниця Зеїр Анпіна, який має шість сфірот, тому і руах ділиться на шість ступенів ХАҐАТ НЕГІ. І коли Єсод у клі Кетера отримує від ВАК де-руах, тоді нефеш отримує спільність руаха де-нефеш. Про це сказано, що коли світло Єсода виходить у ґуф, "в Малхут додається свічення, коли розкривається в ній властивість руаха". І так само потім, після приходу світла Біни в ґуф, Малхут виявляється такою, що отримує від нього світло нешама. А Зеїр Анпін отримує від нього тільки руах.

Світло руах приходить від ВАК Зеїр Анпіна, тому світло руах починає розкриватися в Єсоді та сповнюється із приходом Хеседа Зеїр Анпіна

7) І причина цього в тому, що властивість руаха приходить від ВАК, як відомо. Тому після приходу Єсода починає розкриватися в Малхут властивість руаха та не завершується повністю, допоки не виходять всі ВАК, і це від Єсода до Хеседа. І тоді завершується вся властивість руаха Малхут. Після приходу кожного з них розкривався в Малхут один кінець з властивостей руаха, як це описано в Зогарі, (в главі) Трума.

Ор пнімі

70. **Не завершується повністю, допоки не виходять всі ВАК, і це від Єсода до Хеседа.** Тому що Зеїр Анпін - це лише одна бхіна з чотирьох відомих бхінот, і це бхіна ґімел. Але є в ньому шість кінців, які називаються ХАҐАТ НЕГІ. Тому світло руах сповнюється тільки після вдягання його в ці шість келім. І про це він каже, що свічення руаха, яке Малхут отримує від Зеїр Анпіна, не завершується, перш ніж розкриються всі його ВАК, бо тоді сповнюється Зеїр Анпін.

Питання 115

П'ять хасадім - це ХАҐАТ НЕГ, які є відповідними п'ятьом властивостям КАХАБ ТУМ; Єсод не є окремим хеседом, він містить усі п'ять хасадім ХАҐАТ НЕГ

8) І вже знаєш, що Єсод - не зі спільності ВАК, бо це тільки п'ять хасадім, - від Хеседа до Года. Але сам по собі Єсод не отримує окремий хесед, а в ньому містяться всі п'ять кінців. Виходить, що спільність властивості руаха - це те, що розкривається в Малхут коли приходить Єсод. А після виходу Года або Нецаха, і по мірі виходу інших сфірот, - тоді в Малхут реально розкриваються властивості кінців руаха. Питання 18-19, 29, 37

Ор пнімі

80. **Тільки п'ять хасадім, - від Хеседа до Года.** Є тут вихідне поняття, яке слід осягнути добре. Тому що насправді в усіх десяти сфірот є тільки п'ять властивостей, - це корінь, який називається Кетером, та чотири бхіни Хохма, Біна, Зеїр Анпін і Малхут. Ці п'ять бхінот визначаються ще у прямому світлі, як це описано в частині першій. А те, що ми розрізняємо в бхіні ґімел шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ, це не є додаванням до п'яти бхінот, але вони є особливою категорією цих п'яти бхінот на стадії їхнього взаємовключення в Зеїр Анпіні. А саме: три сфіри КАХАБ у Зеїр Анпіні зменшуються в ньому до властивості трьох сфірот ХАҐАТ, його сфіра Нецах - це його особиста властивість, а його сфіра Год - це включення Малхут до Зеїр Анпіна.

Унікальна двоїстість п'яти бхінот у Зеїр Анпіна вважається позитивним фактором, - є у цьому велика справа. Бо спільність всього світла, одержуваного в парцуфі, розглядається у двох властивостях: світла Хохма та світла хасадім, віддалення між якими дуже велике. І це вже наведено у першій частині (в ОП, гл.1, п.5), - дивись там. Вони також мають назви "світло ҐАР" та "світло ВАК". Бо світло Хохма розрізнюється лише у трьох перших сфірот Кетері, Хохмі, Біні, і це єхіда, хая та нешама. Але в руаху та нефеш, а це Зеїр Анпін і Малхут, є лише світло

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

хасадім, - навіть в їхніх ҐАР, як написано в Зогарі (Мішпатім, п.520): "Рош Царя встановлюється в Хеседі та Ґвурі".

Через те, що три перші сфіри Зеїр Анпіна, - КАХАБ, - це лише властивість світла хасадім, виходить у нас особлива якість (цих) трьох перших бхінот: вони існують лише у властивості світла хасадім. І тому знаходимо два види трьох перших бхінот, - або у світлі Хохма, або у світлі хасадім. Три перші бхіни, які перебувають у властивості світла Хохма, визначаються іменами Кетер, Хохма, Біна. А з точки зору їхнього існування у властивості світла хасадім вони визначаються іменами Хесед, Ґвура, Тіферет, - тобто це Зеїр Анпін. І тому іноді ми називаємо п'ять бхінот "КАХАБ, Зеїр Анпін і Малхут", - а саме в той час, коли три перші властивості - це світло Хохма. А іноді ми називаємо їх "ХАҐАТ НЕГ", або п'ятьма хасадім, - тобто в той час, коли три перших тільки у властивості світла хасадім. І пам'ятай це у всіх місцях.

Разом з тим, ці п'ять хасадім, ХАҐАТ НЕГ, не вважаються п'ятьма бхінот авіют подібно до п'яти властивостей спільності, бо само по собі світло хасадім - це тільки бхіна ґімел і вона називається світлом руах. Таким чином, немає жодної відмінності у значенні авіют між шістьма сфірот ХАҐАТ НЕГІ.

90. **Єсод не отримує окремий хесед, а в ньому містяться всі п'ять кінців.** Адже тут немає більше ніж п'ять властивостей, як написано у попередньому пункті. В дійсності сфіра Єсод - це третя властивість із п'яти властивостей спільності, - а саме від стадії взаємовключення та поєднання міри милосердя з судом, що наведено вище (в ОП, гл.1, п.4). Таким чином, кожна з п'яти бхінот ХАҐАТ НЕГ сама по собі - це милосердя та суд. Зі сторони милосердя вони називаються п'ятьма хасадім, а зі сторони суду вони називаються п'ятьма ґвурот. У сфірі Єсод - місце поєднання міри милосердя з судом, там же включаються п'ять хасадім і п'ять ґвурот одне в одного, підсолоджуючись разом. І звідси наділяють Малхут. Про це сказано: "Але сам по собі Єсод не отримує окремий хесед, а в ньому містяться всі п'ять кінців".

Коли виходить Єсод Зеїр Анпіна, розкривається спільність нефеш Зеїр Анпіна; коли виходить Год, розкривається один кінець нефеш Зеїр Анпіна, і т.п., поки не сповнюються всі шість кінців

9) Так ось, все це - те, що стосується властивості Малхут. Але те, що стосується шести кінців Зеїр Анпіна, це таким чином: після виходу Єсода розкривається загальна властивість п'яти кінців Зеїр Анпіна в аспекті однієї лише нефеш, а після приходу Году розкривається один кінець нефеш Зеїр Анпіна. І так відбувається доки не сповнюються всі шість кінців.

Коли виходить кожен кінець з ХАҐАТ НЕГ, він дає в Єсод спільність свічення нефеш, але в п'яти властивостях одне не додає до іншого нічого

10) Існує ще одна відмінність між Єсодом та іншими п'ятьма кінцями. І вона в тому, що коли входить Год, він наново дає в Єсод силу своєї спільності, властивість самої нефеш. Так само й в усіх них, доки не виходить Хесед, який по виходу теж дає силу своєї спільності в Єсод, - те, чого немає в інших п'яти кінцях. Бо після приходу кожного (з них) він не вносить жодної добавки в загальному поєднанні та основі, адже всі вони є рівними. Лише коли сповнюються всі шість, тоді виявляється, що весь Зеїр Анпін завершується як нефеш.

Ор пнімі

100. **Одна відмінність між Єсодом та іншими п'ятьма кінцями.** Оскільки Єсод - це властивість, що включає п'ять кінців, тому повинен перебувати під їхнім впливом. І тому при вході кожного кінця він наповнюється та сповнюється. Що не так у самих п'яти кінцях, - це п'ять окремих одна від одної властивостей, подібних до п'яти бхінот спільності. Тому один не додає нічого іншому, бо кожен обмежений своєю властивістю.

Коли виходить Біна, вона буде в нефеш для себе, руахом для Зеїр Анпіна та нешамою для Малхут; коли виходить Хохма, сама по собі вона - нефеш, для Біни - руах тощо; а коли виходить Кетер, він у нефеш для себе, в руаху - для Аби і т.п.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

11) Після цього виходить Біна: для себе - лише у властивості нефеш, у властивості руаха - для Зеир Анпіна та у властивості нешами - для Малхут. Потім виходить Хохма: для себе - у властивості нефеш, у властивості руаха - для Біни, у властивості нешами - для Зеир Анпіна та хая для Малхут. А після цього виходить Кетер: у властивості нефеш для себе, руаха для Аби, нешами для Іми, хая для Зеир Анпіна та єхіда для Малхут.

Ор пнімі

200. **Після цього виходить Біна: для себе - лише у властивості нефеш, у властивості руаха - для Зеир Анпіна та у властивості нешами - для Малхут.** Бо коли вона приходить в Кетер, вона має лише одне клі, яке може отримати лише нефеш. І тоді опускається руах у клі Хохми, з ним у клі Хохми спускається також руах де-нефеш, а його корінь, що залишився в Кетері, стає руахом для Зеїр Анпіна. Корінь нефеш, що залишився в Кетері через те, що немає зникнення в духовному, стає нешамою де-нефеш. Таким чином у нефеш тепер є НАРАН, у руаха - нефеш та руах, а у нешами - нефеш. Так само коли виходить Хохма і приходить в клі Кетера, є у неї лише нефеш де-хая. Тоді опускається нефеш де-нешама в клі Хохми з нешамою де-нефеш та з руахом де-руах. Корінь нефеш, що залишився в Кетері, стає тепер хая де-нефеш, корінь руаха, що залишився в Кетері, стає зараз нешамою де-руах, а корінь нешами, що залишився в Кетері, стає тепер руахом де-нешама. І на ступені знаходяться зараз нефеш де-хая, нефеш і руах де-нешама, НАРАН де-руах, та НАРАНХ де-нефеш. І так само коли входить в клі Кетера світло єхіда, є у нього тільки його нефеш, оскільки немає в нього більше одного клі. І тоді спускається хая в клі Хохми, а з нею руах де-нешама з нешамою де-руах та з хая де-нефеш. Корінь хая, що залишився в Кетері, стає руахом де-хая, а корінь нешами, що залишився в Кетері, стає нешамою де-нешама, - і так далі, подібно до цього. І немає в цьому складності, адже (у частині третій, гл.12, п.7) рав каже, що відбите світло, яке піднімається в Акудім та вдягає пряме світло, зрівнює всі келім на однаковому рівні, і рівень кожного з них - до Кетера (як написано там у ВС, гл.3, п.4). Справа в тому, що тут виходять КАХАБ ТУМ у довжину та КАХАБ ТУМ у товщину. Тобто п'ять по п'ять КАХАБ ТУМ завтовшки, між якими взагалі немає різниці. Але в КАХАБ[361] у довжину, звичайно ж, є відмінності: в Кетері є тільки нефеш де-Кетер, в Хохмі - тільки нефеш-руах де-хая, в Біні - тільки НАРАН де-нешама, і т.п.

Коли вийшов Кетер, у ньому була тільки нефеш, але також і ця властивість в ньому не залишилася, оскільки видалилася до Сотворителя

12) І ось, після приходу Кетера, - а він останній з усіх, - виходить він тільки у властивості самої нефеш. І це таємниця уривка: "Клянеться АВАЯ (Господарю своєму) в його нефеш" у згаданому вище контексті. Але навіть ця нефеш Кетера не залишилася в світі Акудім, бо знову сховалася та залишилася злитою зі своїм місцем у Маацилі.

Ор пнімі

300. **Нефеш Кетера не залишилася в світі Акудім, бо знову сховалася та залишилася злитою зі своїм місцем у Маацилі.** Тому що рівень Кетера протягується лише завдяки бхіні далет. Так ось, бхіна далет більше не оновлюється в зівузі де-акаа після того, як вона очистилася при видаленні першого розповсюдження Акудім. Це тому, що бхіна далет не залишає після себе решимо (як сказано вище у словах рава). Тому звідси й надалі вкривається це велике світло від усіх парцуфів та світів.

Питання 114

Після приходу Кетера були у Малхут НАРАНХАЙ; у решти ж сфірот їх бракувало і вони були змушені повернутися до Маациля

13) Хоча після приходу Кетера Малхут виявляється сповненою всіма п'ятьма внутрішніми світлами, якими є НАРАНХАЙ, але зараз поки що бракує всіх сфірот, які вийшли неповними, незавершеними. І в дійсності це було (зроблене) цілком навмисно. Тому вони змушені були знову піднятися до Сотворителя для отримання від нього завершеності. Питання 117

[361] Ймовірно, маються на увазі КАХАБ ТУМ.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Кетер виходить останнім, а повертається першим; Малхут виходить першою, а повертається останньою

14) Однак тепер, при поверненні, Кетер повертається раніше за всіх. Таким чином, він виходить останнім, а повертається першим. Але Малхут - навпаки, бо вона виходить першою, а повертається останньою. Це таємниця уривка: "Я - перший, і я - останній"[362]**, і тлумачення цього уривка вказує (на зв'язок) між сфірою Кетер та сфірою Малхут. Але одне - антонім іншого в тому, що, як відомо, "я (ані אני)" - це назва Малхут, а його протилежністю є "нема, відсутність (ейн אין)" - назва Кетера**[363]**.** Питання 112

Ор пнімі

400. **Кетер повертається раніше за всіх.** Вже роз'яснено вище, що це тому, що в першому очищенні (авіют) від бхіни далет до бхіни ґімел відразу ховається з ґуфа рівень Кетера, оскільки зівуґ де-акаа, здійснений на бхіну ґімел, вже виводить десять сфірот на рівні Хохми, а світло Кетера ховається у своєму джерелі.

1. **Але Малхут - навпаки, бо вона виходить першою, а входить останньою.** Тому що вона ховається тільки після того, як екран очиститься від усієї своєї авіют та зрівняється своєю формою із Сотворителем.

При прихованні Кетера Малхут піднімається на місце Єсода і завдяки цьому отримує оточуюче хая; Зеїр Анпін отримує єхіда, Біна - хая, а Хохма - нешама

15) Так ось, при прихованні Кетера у своєму джерелі Хохма піднімається на місце Кетера, Біна - на місце Хохми, і подібно до цього - всі вони, поки не виявляється Малхут на місці Єсода. Завдяки цьому підйому на місце Єсода в неї додається світло, - властивість одного оточуючого світла, що відповідає внутрішньому (світлу) хая. Також і Зеїр Анпін піднімається на один ступінь та додається у нього властивість єхіда з внутрішніх світел. І тепер сповнюються в нього п'ять внутрішніх світел. В Біні додається властивість внутрішнього (світла) хая, а в Хохмі додається властивість внутрішнього (світла) нешама Питання 83, 118-119

Ор пнімі

2. **Так ось, при прихованні Кетера у своєму джерелі Хохма піднімається на місце Кетера, Біна - на місце Хохми, і подібно до цього - всі вони, поки не виявляється Малхут на місці Єсода.** Як написано вище, підйом Малхут на місце Єсода означає, що екран бхіни далет, який є властивістю клі Малхут, піднімається та стоншується до бхіни ґімел, а бхіна ґімел є властивістю клі Єсода. Тоді безперервне вище світло здійснює зівуґ на екран бхіни ґімел, і виходять десять сфірот рівня Хохми: "Кетер ховається у своєму джерелі, Хохма піднімається на місце Кетера, Біна - на місце Хохми, і подібно до цього - всі вони", - як це вже детально описано.

3. **В неї додається світло, - властивість одного оточуючого світла, що відповідає внутрішньому (світлу) хая.** Оскільки тепер, завдяки підйому в Єсод, Малхут набуває шостого клі рівня бхіни ґімел, яке визначається як зовнішнє клі по відношенню до бхіни далет. І в нього, в це зовнішнє клі, вдягається оточуюче світло хая.

4. **І тепер сповнюються у нього п'ять внутрішніх світел.** Адже тепер він набуває п'ятого клі, а оскільки має п'ять келім, в них у досконалості розповсюджуються п'ять світел НАРАНХАЙ.

5. **У Біні додається властивість внутрішнього (світла) хая.** Бо тепер отримує четверте клі та є у неї місце для світла хая.

6. **А в Хохмі додається властивість внутрішнього (світла) нешама.** Бо одержує третє клі та є в неї місце для розповсюдження світла нешама де-хая.

---

[362] Пророки, Єшаягу, 44:6.

[363] Мова йде про те, що на івриті обидва ці слова складаються з однакових літер, тільки дві останні літери кожного слова розташовані протилежним чином.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Коли піднімається Хохма, в Біну додається єхіда, Зеїр Анпін отримує оточуюче (світло) хая, а Малхут - оточуюче єхіда

16) Потім до Маациля піднімається Хохма, а Біна піднімається на місце Кетера, в ній додається властивість внутрішнього (світла) єхіда і вона сповнюється всіма п'ятьма внутрішніми світлами. В Зеїр Анпіні додається одне оточуюче, що відповідає внутрішньому (світлу) хая, а в Малхут додається більш високе оточуюче, яке відповідає внутрішньому (світлу) єхіда.

Ор пнімі

7. **Потім до Маациля піднімається Хохма, а Біна піднімається на місце Кетера, в ній додається властивість внутрішнього (світла) єхіда.** Тобто екран бхіни ґімел також стоншується до бхіни бет, і виходять десять сфірот рівня Біни. Приховується також світло Хохма та піднімається до свого джерела, Маациля. Тоді вважається, що Малхут піднялася в Біну, і там - місце зівуґа в Малхут, Зеїр Анпін - на місце Хохми, а Біна - на місце Кетера.

8. **І вона сповнюється всіма п'ятьма внутрішніми світлами.** Бо набуває п'ятого клі та має місце для облачання єхіда.

9. **В Зеїр Анпіні додається одне оточуюче, що відповідає внутрішньому (світлу) хая, а в Малхут додається більш високе оточуюче, яке відповідає внутрішньому (світлу) єхіда.** Тобто під час дії зівуґа бхіни бет, коли виходить рівень Біни, Біна приходить в Кетер, а Зеїр Анпін - у Хохму. Тоді Зеїр Анпін отримує клі для оточуючого де-хая від рівня Біни, а Малхут набуває від цього рівня бхіни бет оточуюче де-єхіда.

Питання 113

Коли піднімається Біна, в Зеїр Анпіні додається оточуюче де-єхіда, а більше цього не додається ні в Зеїр Анпіні, ані в Малхут.

17) Після цього на місце Кетера піднімається Хесед, оскільки Біна піднялася до Маациля. І тоді в Зеїр Анпіні додається властивість другого вищого оточуючого, що відповідає внутрішньому (світлу) єхіда. А звідти і далі Зеїр Анпін та Малхут не отримують нічого, і не додається в них більше додаткового світла.

Ор пнімі

10. **На місце Кетера піднімається Хесед, оскільки Біна піднялася до Маациля.** Тобто екран бхіни бет стоншується до бхіни алеф, що називається: Малхут піднімається в Хохму. Тоді зменшуються десять сфірот до рівня Зеїр Анпіна, ховається з парцуфа світло Біни і вона піднімається до свого джерела, до Сотворителя. І про це сказано: "на місце Кетера піднімається Хесед", тобто Зеїр Анпін - на місце Кетера, а Малхут - на місце Хохми.

20. **І тоді в Зеїр Анпіні додається властивість другого вищого оточуючого, що відповідає внутрішньому (світлу) єхіда.** Іншими словами, коли виходить рівень бхіни алеф, тобто рівень Зеїр Анпіна, який приходить в клі Кетера, а Малхут - в Хохму, тоді Зеїр Анпін одержує від цього нового клі оточуюче де-єхіда. І слід знати, що оточуюче світло завжди прагне світити в парцуфі: будь-яке стоншення (екрана) відбувається з цієї причини, - адже йому (тобто оточуючому світлу) потрібне клі. Тому коли осягаються шосте та сьоме клі, в них відразу світять оточуючі хая та єхіда.

30. **Зеїр Анпін та Малхут не отримують нічого, і не додається в них більше додаткового світла.** Причина цього в тому, що зівуґ де-акаа здійснюється на бхіну алеф рош, звану ейнаїм, відбите світло якої дуже мале. Це тому, що авіют такого екрану слабка, і тому (його відбите світло) називається тонким споглядання. Вивчи слова рава (у частині третій, гл.11, п.6), де сказано, що евель ейнаїм не розповсюджується вниз, а залишається на своєму місці в рош (дивись там в ОП, п.4). Значення (поняття) "евель": відбите світло, яке виходить внаслідок зівуґа де-акаа.

Тому тільки Зеїр Анпін, який тепер знаходиться в Кетері, може отримати від світіння зівуґа ейнаїм. І хоча його світло не досягає (властивостей, які) нижче від рош, у будь-якому випадкові, оскільки Малхут рош стає Кетером ґуфа, тому Зеїр Анпін виявляється близьким до властивості

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

рош і може отримувати від ейнаїм. Між тим Малхут, що розташована зараз у Хохмі (ґуфа), знаходиться вже повністю нижче від рош, і від зіву'а бхіни алеф не може набути нічого. Бо від свічення ейнаїм вона не може отримати ніякого оточуючого світла.

Потім, коли Малхут піднімається в Кетер, а рівень Зеїр Анпіна теж ховається в Маацилі, тоді повністю припиняється зівуґ де-акаа. Бо в екрані, який стоншився до властивості Кетера, немає більше авіют, якої достатньо для удару, і він не піднімає відбите світло. Тому світіння, яке Малхут отримує там, є дуже малим та не вважається для Малхут категорією оточуючого світла.

І про це він каже: "Зеїр Анпін та Малхут не отримують нічого, і не додається в них більше додаткового світла". Це з роз'ясненої причини: Малхут не може отримати навіть від ейнаїм, тому що вони не світять нижче за рош. А Зеїр Анпін, після того, як отримав друге оточуюче, вже перебуває на своєму місці в Сотворителі. І тому немає у них тепер більше, ніж п'ять внутрішніх і два оточуючих. (Це роз'яснення, яке дописане в кінці рукою вчителя нашого, нехай захистять нас його заслуги, є зайвим. Оскільки причина з якої немає більше п'яти внутрішніх та двох оточуючих описана равом далі в п.18)[364].

Питання 120

В кожній властивості є десять сфірот, і вони включені у п'ять, - як у внутрішніх, так і в оточуючих

18) Справа в тому, що слід знати одну передмову. І вона в тому, що, як роз'яснено вище, в кожній властивості, у кожному світі та в кожному парцуфі є десять сфірот, - не менше і не більше. І це десять внутрішніх світел та десять оточуючих. Але десять внутрішніх включені усього в п'ять, які відповідають п'ятьом видам наявних у них парцуфів, як згадано в іншому місці, і це Аріх Анпін, Аба ве-Іма та ЗОН. Самі ж вони називаються НАРАНХАЙ спільності кожного світу. Подібні до цього оточуючі: їх десять, а включені в п'ять.

Ор пнімі

40. **Їх десять, а включені в п'ять.** І це дуже просто, бо немає тут більше, ніж п'ять бхінот, на які виходять п'ять рівнів, званих КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут, або п'ять парцуфів: Аріх Анпін, Аба ве-Іма і ЗОН. Однак в Зеїр Анпіні, тобто в бхіні ґімел, є шість сфірот ХАҐАТ НЕҐІ, і між ними не існує жодної відмінності в рівні, оскільки у них одна властивість авіют. Тому не існує більше п'яти внутрішніх світел, а також п'яти оточуючих світел.

В десяти сфірот рош є п'ять світел внутрішніх і п'ять світел оточуючих, але від пе де-АК і нижче є тільки п'ять внутрішніх і два оточуючих - єхіда та хая

19) Однак знай, що в усіх світлах, світах і в парцуфах, що існують від хотема Адама Кадмона і вище, у кожному парцуфі завжди є всі ці властивості повністю, і це п'ять внутрішніх, котрі містять десять окремих сфірот, і п'ять оточуючих, які містять десять окремих сфірот. Але від пе Адама Кадмона і нижче, до закінчення всіх світів, є лише п'ять внутрішніх світел і два вищих оточуючих, що відповідають хая та єхіда, - і не більше, оскільки звідси і надалі світло зменшується. Тому в світі Акудім, де ці світла виходять з пе Адама Кадмона назовні, було лише п'ять внутрішніх світел і два оточуючих світла, і не більше. І пам'ятай цю передмову.

Ор пнімі

50. **Від хотема Адама Кадмона і вище, у кожному парцуфі завжди є всі ці властивості повністю.** Іншими словами, в десяти сфірот рош АК відбите світло піднімається від Малхут рош вгору та вдягає дев'ять перших сфірот. Малхут рош називається "пе", і там розташований екран бхіни далет. Зеїр Анпін рош називається "хотем", і звідти починається пряме світло рош.

60. **Але від пе Адама Кадмона і нижче, до закінчення всіх світів, є лише п'ять внутрішніх світел і два вищих оточуючих, які відповідають хая та єхіда.** Тобто в десяти сфірот ґуфа,

[364] Ймовірно, це доповнення упорядника чи редактора оригіналу.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

які протягуються зверху вниз для облачання в келім, є лише два вищих оточуючих - хая та єхіда. Причина цього в тому, що бракує зовнішніх келім, які необхідні для розкриття оточуючих НАРАН. Адже зовнішні келім для отримання оточуючих світел, виходять завдяки зівуґам де-акаа, здійснюваним під час стоншення екрану та його підйому до Маациля (як написано вище в цій главі, п.1, і так само там в ОП). А через те, що для бхіни алеф і вище зівуґ де-акаа не характерний, тому можуть вийти лише двоє зовнішніх келім: одне - для єхіда і одне - для хая.

Протягом часу підйому Кетера до Маациля з Малхут видаляється розкриття єхіда

***20) І знай, що коли Кетер піднімається до Маациля, в тій же мірі, протягом часу його підйому, видаляється з Малхут аспект розкриття єхіда, - світла, яке протягувалося до неї від Кетера, оскільки Кетер піднімається та виходить, не маючи наміру більше світити в ній. Однак залишається в ній лише решимо.**
*Древо життя, Гейхаль АК, врата 6, гл.4

Ор пнімі

70. **Видаляється з Малхут аспект розкриття єхіда, - світла, яке протягувалося до неї від Кетера, оскільки Кетер піднімається та виходить, не маючи наміру більше світити в ній.** Бо після того, як очистилася бхіна далет, але до приходу екрана в зівуґ на бхіну ґімел, парцуф знаходиться без будь-якого світіння взагалі. Адже рівень бхіни далет, що є світлом Кетера, видалився, а рівень бхіни ґімел поки не прийшов.

80. **Однак залишається в ній лише решимо.** Нема складності в тому, що це нібито суперечить написаному вище, що Малхут не залишає після себе решимо. Там йдеться саме про включені до екрана під час його приходу до Маациля решимот прямого світла, на які відбувається зівуґ для другого розповсюдження, званого АБ. Однак тут він каже про решимо, яке відноситься до світла Малхут і є властивістю відбитого світла.

Коли Кетер завершує свій підйом до Маациля, повертається розкриття єхіда в Малхут

21) Коли Кетер завершує своє приховування, а Малхут закінчує підйом до сіюма Єсода, тоді Маациль знову, як спочатку, світить їй властивістю єхіда. Бо після того, як Кетер піднімається до Маациля, вона теж піднімається в Єсод і стає на один ступінь ближче до Маациля. Тепер вона отримує від нього те, що колись отримувала від Кетера. Але весь той час, поки Кетер не завершив підйом, Кетер перериває (світіння) між Маацилем та нею, і Кетер теж не світить їй. Подібним чином це і у властивості хая, яка отримується від Кетера. І так само, подібно до цього, - Хохма і Біна тощо. Питання 51

Ор пнімі

90. **Малхут закінчує підйом до сіюма Єсода.** Як роз'яснено вище, "Малхут" означає екран в ній. А закінчення її підйому в Єсод означає, що і Малхут рош піднялася в хотем, і там виходить зівуґ де-акаа на рівні Хохми. Це вважається закінченням її підйому.

100. **Маациль знову, як спочатку, світить їй властивістю єхіда.** Як роз'яснено, після того, як вона піднялася в Єсод, що означає: екран стоншується та отримує авіют бхіни ґімел, - тоді й екран в пе де-рош піднімається в хотем, який є бхіною ґімел рош; там виходить зівуґ де-акаа лише на рівні Хохми і протягується звідти вниз, у ґуф. Тепер виходить, що вона "на один ступінь ближче до Маациля". Іншими словами вона отримує зараз зверху від властивості, яка відповідає їй у рош, тому що тепер вона отримує від зівуґа в хотемі. І знову світить в ній Маациль її властивістю єхіда, але лише на рівні Хохми, і це властивість хая де-єхіда. Це (світло) хая де-єхіда стає у неї аспектом оточуючого світла де-хая, як роз'яснено вище. Він каже про це: "Тепер вона почала отримувати від нього те, що раніше отримувала від Кетера". Тобто вона отримує тепер від хотема через Кетер Зеїр Анпіна подібно до того, як раніше отримувала через власний Кетер.

200. **Кетер перериває (світіння) між Маацилем та нею, і Кетер теж не світить їй.** Іншими словами, після того, як очищується бхіна далет, і Кетер починає ховатися, то оскільки не було ще зівуґа в бхіні ґімел, виявляється приховування Кетера таким, що перериває свічення в парцуфі. Бо в бхіні далет зівуґа нема, а бхіна ґімел поки що їй не світить.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Протягом часу підйому Хохми до Маациля видаляється в Малхут розкриття хая, а коли Хохма закінчує свій підйом, повертається розкриття хая до Малхут.

22) Також коли Хохма піднімається нагору в Сотворителя, видаляється з Малхут частина, що набута нею від неї (тобто від Хохми). І залишається в ній тільки решимо, поки Хохма не завершить підніматися до Маациля. І тоді повертається світло, як на початку. І так само проведеш аналогію з усіма іншими, бо це безліч частин. Коли Хохма починає підніматися в Кетер, видаляється її свічення з усього, що знаходиться нижче за неї. А коли вже піднімається до Кетера, тоді воно повертається як раніше. Коли знову вдруге піднімається в Сотворителя, - видаляється світло вдруге. А коли закінчує підніматися, знову до нас повертається світло. За цим прикладом той, хто вивчає, зрозуміє інші відмінності в питанні оточуючих (світел) ЗОН, які вони отримують під час їхнього видалення та повернення нагору.

Ор пнімі

300. **Коли Хохма починає підніматися в Кетер, видаляється її свічення з усього, що знаходиться нижче за неї.** Коли Кетер починає підніматися до Маациля, тягнуться та піднімаються слідом за ним всі десять сфірот рівня, - кожна починає підніматися до властивості, яка вище за неї. І коли Кетер закінчує підніматися, що означає: коли зівуґ досягає бхіни ґімел, тоді вони всі закінчують свій підйом, - Хохма приходить в Кетер, Біна - в Хохму, і т.п.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Внутрішнє споглядання

сфірот акудім

1) Усі вислови рава тут є базовими, - весь фундамент мудрості (кабали) будується на них. І немає в тебе найменшого процесу в усіх світах АБЄА, в спільності та в частковостях яких не виявлялися б наслідки усіх факторів, що наведені тут відносно десяти сфірот Акудім. Більш того, від будь-якої легкої зміни та невеликого оновлення, що виникають тут, розгалужуються в парцуфах АБЄА множинні та дуже глибокі процеси. Відомо, що всі сили та оновлення форм у вищих світах повинні без нестачі розкритися в кожному їхньому нижньому, навіть у малій деталі. І це є характерним протягом усього розвитку парцуфів та світів, до кінця Асія. А тим більше - тут, де ми поки що займаємося першою лінією, котра протягнулася з Ейн соф, благословенний Він, до місця скорочення, і це перший парцуф Адама Кадмона. Тому кожне слово тут - це неоціненно дорога перлина. Воно потребує широкого розуміння, істинного визначення, заучування та запам'ятовування протягом усього (вивчення) цієї мудрості.

Тому я маю намір тут упорядкувати в зручному для запам'ятовування порядку основи тих понять, які наведені в цій частині. А також - розібрати в кожному понятті основні аспекти, які наводить тут рав, та відмежувати кожне поняття, наскільки це можливо, щоб той, хто вивчає, міг остерегтися і ні в чому не вийшов за межі достовірності. Адже легка помилка у цих місцях повністю перекриве розуміння при подальшому (вивченні) мудрості.

Глава 1

п'ять видів зіву'ів де-акаа та співударянь

2) В реченнях рава ми бачимо п'ять видів зіву'ів де-акаа при першому розповсюдженні АК, і це:
- перший (вид), званий першим спогляданням, - це зіву' де-акаа вищого світла на екран в клі Малхут для (утворення) властивостей келім рош (як написано вище у частині третій, гл.12, п.4);
- другий, - це удар та співударяння внутрішнього світла з оточуючім світлом, одного з одним, при виході поза пе де-АК; наведений равом тут (гл.1, п.3);
- третій (вид), званий другим спогляданням, - це зіву' де-акаа вищого світла на екран клі Малхут, який створює келім ґуфа (наведене в частині третій, гл.12, п.5, та в Древі життя, врата 4, гл.3);
- четвертий, - удар та співударяння решимо з відбитим світлом, що спускається, одного в одне (наведене тут в гл.3, п.9);
- п'ятий, - співударяння світла Малхут з відбитим світлом, що спускається (наведене тут, гл.4, п.3).

Питання 97

Зіву' де-акаа: перший створює тільки корені келім; другий, - змішані клі та світло; третій створює завершені келім

3) Так ось, корінь усього - це зіву', званий першим спогляданням, з якого протягується все світло, що існує в парцуфі. Цей процес докладно роз'яснений у словах рава (у частині третій, гл.1, п.1; гл.12, п.п.2-3). Однак він достатній лише для виведення коренів келім, що називається стадією облачення в потенціалі, а не в реальній дії. Бо відбите світло вдягає тут знизу вгору, що означає стадію опору облачанню в авіют клі, а тому десять сфірот в рош мають назви "Ейн соф", благословенний Він, або "Кетер", як написано равом (у частині третій, гл.6, п.7), - вивчи там уважно. І більше того, навіть потім, коли розповсюдяться десять сфірот від Малхут рош униз, всередину ґуфа до табура, то й там сама властивість келім все ще нерозрізнювана, а світло і келім немов змішані разом, як сказано тут равом (гл.6, п.1, - вивчи там уважно). Але основне розкриття існування келім починається з другого споглядання, яке відбувається на екран в клі Малхут під час його стоншення, - тобто це чотири рівні, що виходять на ступенях його стоншення.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Третій зівуґ де-акаа здійснюється за допомогою оточуючого та внутрішнього світел, коли оточуюче світло стоншує екран, а вище світло робить зівуґ де-акаа з екраном на ступенях його стоншення та виводить чотири рівні ХУБ ТУМ

4) Процес цього стоншення відбувається завдяки співударянню внутрішнього та оточуючого світел одного з одним, як написано равом (тут у гл.1, п.3), - вивчи там, і в Ор пнімі. І там роз'яснено, що оточуюче світло очищує авіют екрана, доки він не стає таким саме тонким, як екран Малхут рош. Насправді все це очищення відбувається одночасно й миттєво, як сказано равом (тут, гл.1, п.9). Але через те, що вище світло не припиняє світити навіть на мить, виходить, що вище світло здійснює зівуґ з ним на чотирьох ступенях, які екран проходить на шляху стоншення і виводить там чотири рівні десяти сфірот, якими є Хохма, Біна, Зеїр Анпін та Малхут, як написано в Ор пнімі (гл.1, п.4).

Завершення розкриття келім - тільки завдяки другому споглядання

5) Отже, роз'яснена різниця між трьома видами зівуґів де-акаа. Хоча перше споглядання є коренем і джерелом всіх світел та всіх келім у парцуфі, проте в ньому немає ніякого розкриття в дії, а все розкриття - лише завдяки другому спогляданню, що здійснюється на рівнях стоншення екрану. І це стоншення відбувається завдяки удару та співударянню внутрішнього і оточуючого світел одне в одного.

Два останні зівуґі де-акаа - заради наступного парцуфа

6) Всі ці три види співударянь - заради самого парцуфа. Однак процес удару та співударяння решимо з відбитим світлом, що спускається, - він заради келім наступного парцуфа, як сказано вище в Ор пнімі (гл.2, п.3). Подібним до цього є удар світла Малхут в решимо, - він заради клі Малхут наступного парцуфа. Отже, роз'яснено, що перші три види співударянь - заради самого парцуфа, а два останні співударяння - заради парцуфа, який слідує за ним.

Глава 2

дванадцять видів відбитого світла

Все відбите світло, яке повністю відторгнуте від Малхут, стає оточуючім світлом

7) Тут, у словах рава, ми бачимо дванадцять видів відбитого світла. І вони такі. Перше - це відбите світло, що відторгнуте від бхіни далет під час першого споглядання, коли екран перешкоджає вищому світлу, не дозволяючи йому там розповсюдитися, а світло повертається назад та вдягається на десять сфірот прямого світла. Так ось, тут розрізняються два види відбитого світла: один - це спільність світла, яке відторгнуте від облачання в клі Малхут, і це величезна величина, - тим більше у першому парцуфі АК, яким ми займаємося тут. Воно включає всю різницю між Ейн соф, благословенний Він, що наповнює всю реальність, та парцуфом АК, який відносно світла Ейн соф є лише тонкою лінією світла. І знай, що це відбите світло включає все оточуюче світло всіх світів.

Відбите світло, яке вдягається на пряме світло, - це породження першого відбитого світла, яке відторгнуте Малхут

8) Другий вид відбитого світла, що міститься тут, - це відбите світло, яке піднімається знизу вгору та вдягається на десять сфірот прямого світла. Є у цьому велика глибина. У відторгнутому бхіною далет відбитому світлі слід зрозуміти природу його реальності. Необхідно зрозуміти його властивість заперечення, яке саме по собі є силою удару, що породжує велике світло внаслідок відмови від світла. Ця властивість є взаємним зв'язком між світлом, що відторгнуте назад, та бхіною далет, яка залишається порожньою від цього світла. І те відбите світло, що народжується з причини відмови від світла, - це відбите світло другого виду, котре піднімається та вдягається на десять сфірот прямого світла. Тому воно вважається породженням відбитого світла першого виду, будучи (утвореним), в основному, від властивості заперечення, але і завдяки (такому) взаємозв'язку.

Два види відбитого світла - це оточуюче світло та світло внутрішнє; велика відмінність між ХУБ ТУМ внутрішнього світла

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

9) Так ось, згадані два види відбитого світла вважаються внутрішнім та оточуючим світлом десяти сфірот рош. Те відбите світло, яке вдягнуте на десять сфірот прямого світла, - це дуже мала частина сукупності відбитого світла, яке відторгнуте назад, оскільки воно - лише породження і категорія взаємного зв'язку клі Малхут та відторгнутого світла. Вже знаєш, що є чотири бхіни прямого світла, одна вище за іншу, звані Хохмою, Біною, Зеїр Анпіном і Малхут, а Кетер - це їхній корінь. Різниця між ними колосально велика. Тому не є подібним те, що народжується з властивості взаємозв'язку відторгнутого світла з властивістю Малхут, на те, що народжується зі взаємозв'язку відторгнутого світла з властивістю Зеїр Анпіна, а тим більше, - із властивостями, які є вищими за Зеїр Анпін.

НАРАНХАЙ народжуються і виходять від взаємного зв'язку відторгнутого відбитого світла та КАХАБ ТУМ прямого світла

10) З роз'ясненого зрозумій народження п'яти світел, які називаються: нефеш, руах, нешама, хая та єхіда. Те, що народжене від взаємозв'язку відбитого світла із властивістю Малхут, називається нефеш; народжене від взаємозв'язку відбитого світла з властивістю Зеїр Анпіна називається світлом руах; породження від взаємозв'язку відбитого світла та властивості Біни зветься світлом нешама; те, що народжене від взаємозв'язку відбитого світла з властивістю Хохми, йменується світлом хая, а породження відбитого світла та властивості Кетера називається світлом єхіда.

Якщо відбите світло, яке вдягає десять сфірот прямого світла, - це породження взаємного зв'язку відторгнутого світла з Малхут, це світло вважається світлом нефеш

11) І ось тепер, коли відбите світло, що вдягається на десять сфірот прямого світла, народжується від взаємного зв'язку відбитого світла з властивістю Малхут, то світло, яке протягується всередину цих десяти сфірот, називається світлом нефеш. І це категорія внутрішнього світла цих десяти сфірот. А сукупність відбитого світла, яке було відторгнуте, - це оточуюче світло цих десяти сфірот. Таким чином, роз'яснені два види відбитого світла.

Третє відбите світло вдягнуте в Малхут рош; це джерело і Кетер як для десяти сфірот відбитого світла в рош, так і для десяти сфірот у ґуфі

12) Третій вид відбитого світла - це відбите світло, що існує в Малхут рош, та яке залишається там постійно у якості джерела і Сотворителя для всіх наявних в ґуфі світел і келім. Все, що є в ґуфі, протягується з цього джерела. Бо Малхут, в тій мірі, в якій відбите світло, що вона піднімає, вдягає всі світла в рош, вважається властивістю Кетера та коренем як для світел рош, так і для світел ґуфа. Адже утримання в світлі без клі взагалі нема, то оскільки вона породжує відбите світло, яке вдягає світла, тому вона вважається такою, що ніби породжує і самі світла також.

Четверте відбите світло розповсюджується від пе до табуру, утворюючи келім для прямого світла, проте не завершені

13) Четвертий вид - це відбите світло, яке розширює клі Малхут у десять сфірот міней у-бей зверху вниз, що зветься "від пе до табура". Бо Малхут рош називається пе, а Малхут ґуфа, котра є десятою сфірою Малхут рош, називається табуром. В дійсності це відбите світло стає справжньою властивістю келім для десяти сфірот прямого світла, які опускаються всередині нього зверху вниз. Тому ці десять сфірот звуться ґуфом парцуфа, проте (поки) не розрізнюються як такі. І це - через велику важливість його авіют, як це описано в Ор пнімі (гл.6, п.5).

П'яте відбите світло - це відбите світло в Малхут ґуфа, яка називається табуром

14) П'ятий вид - це відбите світло в Малхут ґуфа, зване світлом некеви. Насправді це свічення від прямого світла, але свічення невелике, в якому є лише властивість отримання, без будь-якої сили віддачі, а тому воно має назву "відбите світло". І пам'ятай це.

Шосте відбите світло - це розповсюдження від табуру і нижче

15) Шостий вид відбитого світла - це все розповсюдження від табура ґуфа і нижче, і усе воно - це лише властивість Малхут ґуфа. Бо з десяти сфірот, котрі розповсюджуються від пе в ґуф, дев'ять перших сфірот завершуються на табурі, а їхня Малхут займає все місце від табура до сіюма парцуфа. І хоча це тільки Малхут, разом з тим, сама по собі вона вважається такою, що розповсюджується в десять сфірот. І це - з точки зору (сукупності) властивостей сіюма кожної

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

сфіри, які розрізнюються в цьому місці.

Те, що виходить в рош у зівузі де-акаа, розрізнюється лише в ґуфі; розповсюдження до Малхут розрізнюється від пе до табура, а відштовхування від Малхут розрізнюється від табура і нижче

16) Необхідно тут зрозуміти, що немає у нас жодного сприйняття в десяти сфірот рош, оскільки це категорія Ейн соф, благословенний Він. А все, що ми визначаємо в десяти сфірот рош, - це лише на стадії їхнього розповсюдження в ґуфі: з нижнього вивчаємо вищого. Тому коли ми кажемо, що вище світло розповсюджується до Малхут, а екран в клі Малхут вдаряє у світло, не дозволяючи йому увійти в клі Малхут, та повертає його назад, і це відбите світло вдягає десять сфірот прямого світла, - то це облачання на дев'ять перших (сфірот ґуфа). А це відштовхування від розповсюдження в Малхут розрізняється нами через те, що так ця дія проявляється в ґуфі на табурі. Дев'ять перших сфірот, що знаходяться від табура і вище, виявляються отриманими та вдягнутими всередину відбитого світла, а світло, що відноситься до сфіри Малхут відштовхується і не приймається в Малхут ґуфа, і це - все місце від табура та нижче. Через те, що будучи в Ейн соф, до скорочення, ця Малхут вдягала всі десять сфірот, - адже тому світло і наповнювало всю реальність, як докладно написано вище у Внутрішньому споглядданні (частини першої, гл.1-2, - вивчи там уважно), - тому ми розрізняємо також і в скороченій Малхут, тобто в місці від табура і нижче, що залишаються в ній десять просторів, спустошених від світла, що був в них коли вони були у властивості Ейн соф. А тепер усередині них є лише відбите світло. І тому ми визначаємо в Малхут ґуфа десять самостійних сфірот, оскільки вони - носії всієї нестачі (світла), що виявилася внаслідок скорочення. І добре зрозумій це. З цієї ж причини через відсутність прямого світла місце від табура і нижче називається ахораїм, а місце від табура і вище, - через те, що це місце всього прямого світла в парцуфі, - називається панім парцуфа.

Сьоме відбите світло - це (світло), що залишається в парцуфі після видалення з нього прямого світла

17) Сьомий вид - це відбите світло, яке залишається внизу, в ґуфі, після виходу з нього прямого світла, що наведене в словах рава (гл.2, п.10). Бо при поверненні прямого світла нагору до свого кореня відбите світло не піднімається з ним, - адже вся основа відбитого світла - це світло відторгнення, як роз'яснено вище в п.8. Це через відділення бхіни далет, яка не отримує світло в силу скорочення та екрану, що правлять над нею. І (таке світло) вважається авіют та судом згідно з його походженням. Але з того моменту, як воно перетворюється на клі, яке притягує та вдягає вище світло, його авіют і суд обертаються на достойність та абсолютне милосердя, - аж до того, що воно взагалі не розрізнюється як низьке і темне по відношенню до вищого світла, вдягнутого всередину нього, як написано вище в п.14. Однак під час видалення, коли вище світло вивільняється з нього та піднімається до свого кореня, тоді втрачається його значення, і залишається від нього не більше, ніж те, чим воно є відповідно до своєї сутності, - тобто авіют, скороченням і судом. І в цьому сенс того, що під час видалення, коли пряме світло повертається до свого кореня, відбите світло не може піднятися з ним нагору, - а навпаки, тепер розкривається його спуск униз, тобто розкривається суд і авіют в ньому, якими вони є згідно зі своєю суттю. Через це воно зветься щільним світлом. І з цього моменту стає помітною відмінність між келім, які вдягали світло, тобто відбитим світлом, і світлом, що вдягалося в нього, - те, що взагалі не було помітним до видалення, як згадано в п.13. І це те, про що там (тобто в п.10 гл.2) каже рав, що це щільне світло являє собою властивість келім парцуфа.

Восьме відбите світло - це згадане вище відбите світло після отримання додаткової авіют

18) Восьмий вид - це згадане вище відбите світло стадії, коли воно отримує додаткову авіют до його власної авіют, як сказано равом (гл.6, п.2). Бо крім авіют, яка розкрилася в ньому згідно з його сутністю, додався до нього відбиток нового суду, якого воно набуває через нинішнє видалення під час цього виходу світла, яке залишає його у пітьмі. І через це воно опиняється у подвійному ущільненні.

Дев'яте відбите світло піднімається від зівуґа де-акаа з екраном на ступенях його стоншення

19) Дев'ятий вид - це відбите світло, яке піднімається завдяки зівуґу де-акаа, що здійснюється

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

з екраном на ступенях його стоншення. Рівні, які виходять в цих зівуґах, у своїй сукупності визначаються як відбите світло, - навіть пряме світло в них, - з тієї причини, що ці зівуґі виходять під час суду, тобто в час виходу світла до Маациля.

20) І немає складності в тому, що, мовляв, на кожному рівні існує розповсюдження прямого світла зверху униз, всередину ґуфа, а будь-яке продовження (світла) зверху вниз - це милосердя, як відомо. Справа в тому, що в дійсності немає тут більш ніж самого очищення. І навіть ті зівуґі, які здійснюються вищим світлом, також включені до стадії виходу світел. Бо спосіб очищення такий, що на шляху свого очищення він (тобто екран) обов'язково проходить чотири стадії, коли вище світло, яке не припиняється навіть на мить, опиняється в зівузі з ним на його шляху. І це подібно до людини, яка виходить з дому назовні: хоча вона робить, наприклад, чотири кроки на шляху свого виходу з дому, проте ми не враховуємо їх так, як ніби це були чотири зупинки посеред її ходьби. І взагалі не виникає такої думки, адже неможливо їй вийти з дому, окрім як зробивши ці кроки, оскільки в цьому полягає спосіб виходу. Також і в нашому питанні: незважаючи на те, що під час виходу екран проходить чотири стадії, де вище світло входить з ним в зівуґ на його шляху, все ж це не вважається аспектом розповсюдження вищого світла всередині парцуфа у властивості милосердя, а розглядається як суд. Бо цей час - час видалення, який включає також попутні розповсюдження, оскільки таким є звичайний шлях виходу світла. І пам'ятай це.

21) Отже, роз'яснено, що хоча в кожному зівузі, що виходить під час стоншення екрану, є повний ступінь рош-тох-соф, водночас вони вважаються не прямим світлом, милосердям, а відбитим світлом і судом. Однак усе це сказано щодо сутності парцуфа в цілому, який зазнає видалення світла зсередини нього, а тому не особливо бере до уваги рівні, що виходять на шляху очищення і виходу світла. Що не так зі значенням рівнів, тобто в аспекті їхніх деталей, коли щодо самих цих рівнів у нас виходить зворотний порядок. Бо будь-який рівень, який виходить завдяки зівуґу, що ближчий до Маациля, є більшим (за прикладом того, що роз'яснено в п.п.9-10, - вивчи там). Адже в бхіні далет виходить тільки світло нефеш, а коли вона очищується до бхіни ґімел, виходить світло руах, коли ж очищується до бхіни бет, виходить світло нешама тощо.

22) І поняття згаданого вище зворотного порядку слід зрозуміти добре та з повною ясністю, тому що це весь зв'язок і вся різниця між світлом і клі. Нестача цього знання підведе нас на кожному кроці у продовженні (вивчення) цієї мудрості. Справа в тому, що є категорія клі отримання у вищого світла зі сторони прямого світла, - це п'ять категорій КАХАБ ЗОН або НАРАНХАЙ. І є клі отримання зі сторони відбитого світла, - це рівні, які також називаються КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут. І вони протилежні один одному від краю до краю, оскільки від того ж зівуґа, з якого виходить рівень Кетера відбитого світла, тобто найбільше клі, виходить властивість нефеш прямого світла, що є найменшим світлом.

23) Вже роз'яснене джерело цих двох порядків. Порядок чотирьох бхінот прямого світла протягується від світла Ейн соф, благословенний Він, де три перші бхіни поки не вважаються клі отримання, тому що в них ще не розрізнюється відмінність у зміні форми. А вся відмінність між ними та вищим світлом тільки в тому, що вони стають причинами розвитку бхіни далет, яка і є завершеною властивістю отримання. Тому кожна більш тонка властивість вважається більшою, адже у неї є більше злиття з одягненим у неї вищим світлом. І тому Кетер, який є причиною, найбільш віддаленою від бхіни далет, - це корінь для будь-якого розповсюдження. Бхіна алеф, як причина, що ближча до бхіни далет, ніж Кетер, вважається меншим світлом, ніж Кетер. Адже крім того, що вона - наслідок і походить від Кетера, в ній присутня також властивість деякої тонкої відмінності від одягненого в неї світла, - тобто через те, що це друга причина і ближча до бхіни далет. Так само і в бхіні бет, - третій причині, ще ближчій до бхіни далет, - вдягнуте там світло виявляється ще меншим. Подібним чином відбувається і далі, доки бхіна далет, на яку було зроблене скорочення, сама по собі не опиняється абсолютно без світла через зміну в ній форми. Все це відомо з попередніх частин і немає необхідності наводити подробиці.

24) Так ось, в порядку значущості вищезгадані бхінот називаються іменами нефеш, руах, нешама, хая та єхіда, відмінність між якими є дуже великою. Головна відмінність - з точки зору близькості чи віддаленості відносно бхіни далет, над якою панує сила скорочення. Ще є між

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ними відмінність причини від наслідку: Кетер - це причина для Хохми, Хохма - для Біни тощо. Перевага причини над наслідком з неї в духовному є надзвичайно великою, - в неї нема жодної подібності та порівняння із поняттями причини та наслідку в матеріальному значенні через те, що тут усі вони є вічними, і всі світла, які отримує наслідок, зобов'язані пройти до нього через його причину. І не тільки, але головна частина цього світла, яке проходить, залишається в причині, а приходить та передається нижньому тільки аспект його маленької віти, яка є його наслідком, хоча це світло відноситься тільки до наслідка. І є ще безліч відмінностей. Таким чином, дистанція між причиною та її наслідком є нескінченно великою. А крім цього, є велика відмінність у цих чотирьох бхінот відповідно до сутності, виду світла. І хоча усе вище світло - в єдиній рівності, але є тут аспект взаємного зв'язку між вищим світлом та властивістю прямого світла, яке вдягнуте всередину нього. Так, світло хая - це аспект сутності, а світло нешама - це в основному світло хасадім. Є й інші відмінності, які будуть роз'яснені у відповідному місці.

25) І знай, що всі згадані вище значення чотирьох бхінот прямого світла протягуються такими з Ейн соф, благословенний Він, щоби світити від скорочення і нижче. Всі ці аспекти, про які йдеться, характерні також і для десяти сфірот іґулім, і це з тієї причини, що приходять такими від Ейн соф, благословенний Він, до їхнього приходу в зівуґ де-акаа та облачання відбитим світлом. І вже знаєш, що вся відмінність десяти сфірот іґулім від десяти сфірот прямого світла, - вона тільки в факторі зівуґа де-акаа, який не характерний для іґулім.

26) А зараз роз'яснімо другий порядок, тобто п'ять рівнів відбитого світла, що являє собою зовсім інше поняття. І вже витлумачено у Внутрішньому споглядані другої частини (гл.6), що від скорочення та нижче клі отримання для вищого світла замість бхіни далет стає відбите світло, як написано там (гл.2). Бо те ж відторгнене від Малхут відбите світло, яке Малхут не отримує внаслідок затримки в екрані, стає клі та вмістищем для отримання світла, що подібне до того, яким була бхіна далет в Ейн соф, благословенний Він. І в світах немає іншого світла, крім того, який приймається за допомогою відбитого світла.

27) Якщо зівуґ де-акаа здійснюється на екран бхіни далет, яка в Ейн соф, благословенний Він, була головним вмістилищем отримання, вдягаючи там все світло до Кетера, - і це таємниця (сказаного): "світло наповнювало всю реальність"[365], - то зараз, коли вся ця колосальна величина (світла) була відторгнута від неї і піднялася нагору в таємниці відбитого світла, виходить, що це відбите світло теж вдягає (вище) світло на всю його висоту, тобто до Кетера. Однак якщо вона очищується до своєї бхіни ґімел, а властивість її бхіни далет звідти ховається, то екран, який відштовхує вище світло від облачання всередину неї, відштовхує його лише у мірі трьох бхінот. Адже навіть якби світло вдяглося в це клі бхіни ґімел, вона отримала б від нього не більше, ніж до Хохми. Тому також і рівень відбитого світла коротший, і він одягає (вище світло) лише до Хохми. І так само - далі, за прикладом цього.

28) І як різниця між Кетером та Хохмою прямого світла є дуже і дуже великою, буквально так само різниця між рівнем Кетера та рівнем Хохми відбитого світла нескінченна і незрівнянна. Бо незважаючи на те, що у відбитому світлі будь-який більш щільний - більший, проте це сказано щодо клі притягання, тобто екрану та Малхут, в яких здійснюється зівуґ. Між тим, для облачання світла їм необхідні найтонші келім, адже у світла має бути рівність форми із клі. Найбільше світло у властивостях прямого світла (вважається таким) тому, що воно найтонше (як написано вище в п.22, - дивись там). Само собою зрозуміло, що після його приходу для облачання в клі відбитого світла це клі має бути з ним у рівності. Тому якщо рівень відбитого світла досягає Кетера, обов'язково є там тонке та світле клі, яке придатне для облачання цього великого світла Кетера. Однак рівень бхіни ґімел, ступінь якої тільки до Хохми, - це клі, що вдягає світло Хохма, воно є нижчим у достойності, та відносно клі Кетера, яке на рівні бхіни далет, не таке значуще.

29) І немає складності в наступному питанні. Якщо очистилася авіют бхіни далет і залишилася тільки авіют бхіни ґімел, виходить, що звідти зникла властивість Малхут і залишилися лише три перші властивості КАХАБ та Зеїр Анпін. Якщо так, то повинен був цей рівень скоротитися у (властивості) Малхут, бо саме цієї частини відбитого світла там не вистачає. Чому ж відбите світло вкоротило себе від облачання Кетера, адже ця властивість там не відсутня? Справа в

[365] Див. частину першу, ОП, гл.1, п.1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

тому, як уже роз'яснено у Внутрішньому споглядданні частини другої (гл.9), що існує два (напрями) руху в десяти сфірот. Десять сфірот прямого світла визначаються як (рух у напрямі) "згори вниз", і протилежним цьому є відбите світло, яке визначається як (рух у напрямі) "знизу нагору". Внизу замість Малхут прямого світла знаходиться Кетер відбитого світла, а замість Зеїр Анпіна прямого світла знаходиться Хохма відбитого світла. І так само - далі, поки замість Кетера прямого світла не опиняється Малхут відбитого світла. Вивчи там уважно.

30) З цього зрозумій таємницю сказаного в книзі Єцира: "Вкладений кінець його в його початок, а початок його - в його кінець"[366]. Наведено в Древі життя (врата 39, тлумачення 15), що бхіна далет, а це Малхут, є закінченням сфірот, і завдяки удару вищого світла в її екран вона притягує всередину себе світло Кетера. Іншими словами, вона зв'язує його, щоб воно світило у парцуфі, тим самим опиняючись буквально вкладеною в його початок, - в Кетер, який є початком сфірот. А через те, що Кетер притягується до відбитого світла бхіни далет, то і всі десять сфірот притягуються з ним, оскільки Кетер включає їх усі. Тому Малхут вважається Кетером відбитого світла, тобто буквально рівнем Кетера. А бхіна ґімел, звана Зеїр Анпіном, що є другою у неї, відноситься тільки до сфіри Хохма відбитого світла, будучи другою щодо місця зівуґа рівня Кетера, і тоншою на один ступінь. І так далі, доки Кетер, який є п'ятим по відношенню до місця зівуґа, не визначається тільки як Малхут. І виходить, що властивість закінчення прямого світла, якою є сфіра Малхут, вкладена в початок відбитого світла, яким є Кетер відбитого світла.

31) З цього зрозумій просту (відповідь на) складне питання, яке ми поставили: якщо відбулося стоншення до бхіни ґімел, значить бракує лише Малхут, - чому ж відбите світло скоротилося настільки, що може вдягнути (пряме світло) не на рівні Кетера, а лише від Хохми і нижче? Тепер це є добре зрозумілим, - адже тут є зворотне значення, коли бхіна далет визначається тут як Кетер, а бхіна ґімел - як Хохма тощо, - буквально у протилежності до прямого світла.

32) Однак разом з тим слід зважати і на рівень отримання прямого світла, як роз'яснено вище (в п.п.22 і 24, - дивись там). Бо незважаючи на те, що "вкладений кінець його в його початок", і Малхут притягує до себе світло Кетера, стаючи сфірою Кетер, не мовиться при цьому, що Малхут притягує собі буквально світло єхіда. Оскільки взагалі не може бути, щоби світло єхіда прийшло в притяганні (властивістю) клі Малхут, - лише за допомогою притягнення (властивістю) клі Кетера прямого світла. Бо неможливо, щоб змінилося все те співвідношення властивостей прямого світла з вищим світлом, які вдягаються та протягуються так з Ейн соф. У них відмінності (у властивостях) "вище-нижче" є неймовірно великими, як пояснено вище (в п.п.23-24), але вони охороняються вкрай точно, і будь-яка властивість не зрушить у значенні свого ступеня ні в чому.

33) Однак поняття "вкладений кінець його в його початок, а початок його - в його кінець" вказує на те, що світло нефеш (сфіри) Малхут, яке відноситься до неї зі сторони прямого світла, росте і досягає особистої властивості, котра включена в Кетер. Адже Кетер включає всі десять сфірот до Малхут, світла ж усередині них вважаються п'ятьма частинами (світла) єхіда, які називається НАРАНХАЙ де-єхіда. І тому світло нефеш (сфіри) Малхут набуває тепер свого кореня, наявного у неї в Кетері, який називається нефеш де-єхіда. Насправді ж вона не осягає нічого з того, що є вищим за її особисту властивість. І зрозумій це.

34) І ось ти бачиш, що хоча є протилежне значення між десятьма сфірот відбитого світла та десятьма сфірот прямого світла, разом з тим, вони ні в чому не скасовують і не зменшують одне одного. Тому що одне зовсім не стосується іншого, незважаючи на те, що виходять із одного зівуґа одночасно. Від зівуґа бхіни далет виходить рівень десяти сфірот буквально до Кетера, але тільки до нефеш де-єхіда. Від зівуґа бхіни ґімел виходять десять сфірот на рівні Хохми, проте вона не набуває властивості Хохми, яка називається хая. Бо бхіна ґімел - це категорія Зеїр Анпіна, який є світлом руах прямого світла, а світло Хохма протягується тільки завдяки (клі) Хохми прямого світла. Він же набуває своєї особистої властивості, яка укорінена в Хохмі та називається руах де-хая. І подібно до цього - всі вони, коли кожен притягує та отримує у прямому світлі лише особисту властивість. А причиною того, що він отримує свою властивість із вищого місця відповідно до рівня свого ступеня, стає рівень відбитого світла.

[366] Сефер Єцира, 1:7.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

35) І немає складності в такому питанні: як можливо, що світло руах, значення якого є вищим від нефеш безмежно, як згадано вище (в п.п.23-24), виявляється вдягнутим у рівень, більш низький, ніж світло нефеш? Адже світло нефеш притягується завдяки бхіні далет та вдягається у рівень Кетера. А світло руах повинно бути притягнутим за допомогою бхіни ґімел, і виявляється вдягнутим тільки в рівень Хохми, - набагато нижчий рівень, ніж рівень Кетера. Однак в дійсності, у Світі виправлення келім, перебуваючи там у постійності, виправлені як слід, і хоча світло руах притягується за допомогою бхіни ґімел, разом з тим воно вдягається у рівень Кетера. Бо тоді спускається нефеш з рівня Кетера та вдягається в рівень бхіни ґімел, а світло руах вдягається у рівень Кетера. І подібно до цього - всі інші, як це описано в частині другій, у Внутрішньому споглядданні, - подивися там. Однак тут, перш ніж виправилися келім, які виходять тут лише шляхом очищення, коли розкривається бхіна ґімел та притягує світло руах, клі рівня Кетера вже немає в реальності, - адже екран уже видалився звідти. Тому (руах) повинен був прийти та вдягтися в нижче клі, - клі нефеш, і через це парцуф не міг отримати від нього всю міру його світла.

Десяте відбите світло - те, що спускається з чотирьох рівнів, які виходять при стоншенні екрану в розташоване нижче порожнє клі

36) Десятий вид - це відбите світло, яке спускається з місця зіву'а від чотирьох рівнів, що виходять при стоншенні екрана, всередину розташованого нижче порожнього від світла клі. І це наведено тут у словах рава (гл.4, п.3). Бо в той час, коли бхіна далет очищується до бхіни ґімел, світло з бхіни далет видаляється, ховається рівень Кетера, та здійснюється зіву' у бхіні ґімел, виводячи рівень Хохми. Тоді від свічення цього зіву'а в бхіні ґімел спускається відбите світло і приходить всередину клі бхіни далет, яке спорожніло від власного світла. Таким же чином - коли видаляється місце зіву'а з бхіни ґімел та піднімається в бхіну бет: спустошується від свого світла також бхіна ґімел і спускається свічення зіву'а від бхіни бет всередину спорожнілого клі бхіни ґімел. Подібним чином відбувається і далі.

У цьому відбитому світлі існують два недоліки: перший - у тому, що воно приходить від стоншення екрану, а це суд; другий - у тому, що воно протягується нижче від табура

37) У цьому відбитому світлі є дві вади. Перша полягає в тому, що (світло) приходить від зіву'а, здійснюваного під час очищення, і внаслідок цього спільність рівня цього ступеня вважається властивістю відбитого світла і суду, як сказано вище про восьмий вид відбитого світла. Друга вада полягає в тому, що (світло) протягується у властивість нижче від табура. Бо при стоншенні екрану до бхіни ґімел Малхут рош піднімається в хотем. Тоді хотем вважається (аспектом) пе де-рош, і звідти зверху вниз світло спускається та розповсюджується всередину ґуфа, до бхіни ґімел ґуфа. Вона тепер вважається властивістю Малхут (сфіри) Малхут рош і називається табуром. І також коли (екран) стоншується до бхіни бет, властивістю табура вважається бхіна бет ґуфа. І так само - далі, подібним чином. Тому відбите світло від свічення зіву'а бхіни ґімел, яке спускається з ґуфа до бхіни далет ґуфа, вважається таким, що приходить під табур. І вже роз'яснено, що це відбите світло є властивістю ахораїм та суду, як написано в п.п.15-16, - вивчи там уважно.

Одинадцяте відбите світло - це відбите світло, що народжується від удару решимо та відбитого світла, яке спускається; воно називається іскрами

38) Одинадцятий вид - це відбите світло, яке народжується внаслідок зіву'а де-акаа решимо та відбитого світла, яке спускається, що наведене равом тут (у гл.3, п.10[367]) і назване ім'ям "четверте світло". Вивчи там. Оскільки решимо та відбите світло, що спускається, за своєю природою є різними, вони співударяються одне з одним. З цієї причини з відбитого світла, що спускається, відокремлюються іскри та приходять всередину порожнього клі, яке знаходиться нижче від місця зіву'а.

Дванадцятий вид відбитого світла - це згадане вище відбите світло після припинення зіву'а, коли воно тьмяніє та згасає

39) Дванадцятий вид - це те ж відбите світло зі згаданого вище одинадцятого виду, тільки після того, як вони (тобто його іскри) згаснуть. Бо після того, як, наприклад, припиняється свічення

[367] В оригіналі зроблене посилання п.9 гл.3.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

зівуґа від бхіни ґімел, разом з ним припиняється також свічення, яке протягувалося звідти всередину бхіни далет. Тому й ті іскри, які впали, увійшовши в бхіну далет, виявляються згаслими теж. Іншими словами, - їхнє свічення померкло. І за прикладом цього - також інші іскри в решті властивостей.

Питання 87

Глава 3

дванадцять видів решимот

Решимо притягнення та решимо облачення

40) Перший вид - це решимот, що залишилися від світел після їхнього видалення, вони походять від властивостей облачення. Другий вид - це решимо, що залишилося від світел після їхнього виходу, яке походить від властивості притягнення. Пояснення. Вже знаєш, що велич ступеня вимірюється мірою авіют в екрані, коли більш щільний (екран) притягує більший рівень. Відомо також, що слід завжди розрізняти в цьому два краї, які є протилежними один одному, бо чим більший рівень, тим більш віддаленими виявляються ці краї. Адже так само, як у більшого рівня повинен бути екран та клі Малхут найбільш щільні, так само має бути у нього найтонше клі отримання. Наприклад: бхіна далет, яка найбільш щільна і притягує до себе рівень Кетера, разом з тим потребує найбільш тонкого клі, щоби воно було придатним для отримання в себе світла Кетера, як це описано в частині другій, у Внутрішньому споглядані.

Решимот притягнення залишаються в келім притягнення, а (решимот) облачення залишаються в келім отримання

41) І тому після усього видалення ми можемо розрізнити два види решимот: перше, - це (решимо), що залишається в клі притягнення цього світла; друге - решимо, що залишається в клі отримання цього світла. В дійсності, якщо ми обговорюємо сутність решимо, то вони майже як одне, проте за своїм походженням вони є далекими одне від одного як далеким є схід від заходу. Бо решимо властивості притягнення - з категорії авіют, і немає нижче за нього, а решимо властивості отримання - від тонкощі, вище від якої немає. Адже одне - це бхіна далет, а друге - бхіна шореш.

Решимо облачення - це захар, а решимо де-авіют - це некева

42) І знай, що вони визначаються одне щодо іншого у значенні захара та некеви. І це оскільки обидва вони насправді один рівень світла, - а саме світла, вдягнутого у клі, яке підходить йому як годить. Однак після того, як світло видаляється звідти, і авіют у клі проявляється як низька (як сказано тут, у п.18), тоді розкривається нам те велике віддалення, що існує між двома цими решимот. Але через те, що первісно вони єдині, тому вважаються захаром та некевою.

Після очищення від останньої бхіни не залишається решимо де-авіют

43) Знай, що після виходу звідти світла це решимо властивості некеви не залишається. І хоча воно не пропадає, бо нема відсутності у духовному, проте залишається стихлим, без будь-якої дії до остаточного виправлення. І це те, про що написано равом, що остання властивість не залишає решимо (гл.2, п.6). Тому там залишається лише решимо властивості захара, про що написано равом (у гл.2, п.4): "при підйомі (світла) Кетера та його видаленні воно залишає одне решимо на своєму місці, в цьому його клі, щоби світило в Хохмі, яка нижче за нього, після того як він підніметься та вийде". Вивчи там і подивись в Ор пнімі.

Решимот, які вдягаються у свої келім

44) Третій вид - це решимот, що вдягаються у місцях спільності світла, яке вийшло, - а саме у відбитому світлі та клі Малхут, яка розширилася міней у-бей в десять сфірот, котрі вдягають десять сфірот прямого світла, як відомо. Так само і решимот, що залишилися після їхнього видалення, - кожне з них вдягнулося згідно зі своєю властивістю та відповідно до своєї частини. Наприклад: після того як вийшов звідти Кетер прямого світла, який під час розповсюдження був вдягнутий у нефеш відбитого світла, на його місці, тобто в нефеш відбитого світла, вдягається решимо. Подібно до цього і решимо Хохми, - (воно вдягається) у руах відбитого сві-

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

тла, тощо. Однак воно, безумовно, не потребує всієї міри клі, оскільки решимо - це мала частина світла, яке видалилося, але зайняло певну міру клі згідно зі своєю частиною. І це наведено в словах рава тут у п.18[368]. Вивчи там уважно.

Решимот, які не вдягаються у свої келім, а (перебувають) над власними келім

45) Четвертий вид - це решимот, які не вдягнуті у свої келім, а кожне розташоване над тим клі, яке до нього відноситься, - в таємниці таґін над отійот, як наведено в словах рава тут (гл.4, п.4). Причина їхнього виходу зі своїх келім - удар відбитого світла, що спускається, та решимо одне в одного. Через те, що відбите світло приходить від свічення зіву'а, воно долає решимо, котре (перебуває) у властивості залишку зіву'а, який видалився. А оскільки світло решимо є протилежним відбитому світлу, що спускається всередину його клі, тому вони не можуть бути разом в одному носії, тобто в одному клі. І тому решимо повинно видалитися зі свого клі та встановитися над клі.

Решимот, які повернулися до своїх келім

46) П'ятий вид - це решимот, які повернулися до своїх келім після того, як вийшли звідти. Бо після видалення зіву'а також з вищої властивості, внаслідок цього видаляється також світіння відбитого світла, що опускається. І згасають іскри, які впали в клі, що нижче за нього. І тоді, як раніше, всередину свого клі повертається решимо, тому що тепер для нього всередині його клі більше нема протидії зі сторони відбитого світла, адже його зіву' теж припинився. Тому решимо знову посилюється над відбитим світлом. А причина того, що видалення цього зіву'а називається згасанням іскор, - у тому, що свічення відбитого світла називається іскрами, тому і припинення його свічення називається згасанням, - словом що характерне для опису іскор вогню. І зрозумій це.

Складене решимо з тонкого і щільного світла; решимо тонкого світла; решимо щільного світла

47) Шостий вид - це решимо, яке включає тонке і щільне світла. Сьомий вид називається тонким світлом, що наведене в словах рава (гл.2, п.10). Восьмий вид називається щільним світлом цього решимо, - наведене у Древі життя (Врата "маті ве-ло маті", гл.3).

Подібно до того, як у світлах першого розповсюдження тонке світло було змішане із щільним світлом, так само це і в решимо, яке залишило перше розповсюдження.

48) Пояснення. Оскільки те, що існує у світлі, є також і в решимо від цього світла, тому решимо називається відбитком печатки, як написано вище (в ОП, гл.2, п.3). І тому решимот, які залишаються від світел першого розповсюдження, містять у собі світло та клі, - подібно до світел, від яких походять, як написано вище в п.44, - вивчи там уважно. Але весь той час, поки решимо вдягнуте у своє клі, там немає розрізнення між світлом і клі, подібно до світел першого розповсюдження, де світла і келім змішані, як роз'яснено тут (в словах рава, гл.6, п.2, і див. там у ОП, п.6). Тому і в решимо, що походить від них, непомітна (відмінність) між світлом та клі, а вони змішані разом. І це згаданий шостий вид, тобто решимо, котре включає тонке світло і світло щільне. Проте щільне світло в ньому не розрізнюється, а змішане з ним.

Після виходу решимо з клі розкривається вміщена у клі авіют

49) Тепер зрозумієш сьомий та восьмий види (решимот). Вище, в п.45, роз'яснена сутність четвертого виду решимо: внаслідок удару в решимо відбитого світла, що спускається, воно виходить та видаляється зі свого клі, піднявшись над ним в таємниці таґін над отійот, - подивися там. Так ось тепер через видалення решимо з клі розкривається відмінність між клі і решимо, бо зараз стала помітною наявна в клі авіют, яка визначається ім'ям "щільне світло", - подібно до світел першого розповсюдження (гл.6, ОП, п.7). І вже знаєш, що все те, що характерне для світла, властиве також і в решимот, які походять від них.

50) Отже, роз'яснено, що після виходу решимо з клі розкривається відмінність між світлом решимо та клі цього решимо, і клі називається тепер щільним світлом цього решимо. І знай, що зі щільного світла в решимо утворюються келім зхарім другого розповсюдження. А зі світла

[368] Місце в тексті, на яке вказує посилання, визначити не вдалося.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

решимо званого тепер тонким світлом решимо, утворюються світла захарім другого розповсюдження. І пам'ятай це.

Решимо облачення, яке залишається в Малхут

51) Дев'ятий вид - це решимо світла Малхут, про що сказано у словах рава тут (гл.6, п.20). І знай, що воно - з сьомого виду, який називається тонким світлом, тобто в ньому немає властивості клі. Як написано вище в п.43, решимо зі сторони притягнення, тобто властивість щільного світла з цього решимо, яке є восьмим видом решимо, сховалося, а тонке світло в ньому залишається без клі, і через це воно піднялося вище за своє клі в Єсод (гл.4, п.п.2-3).

Решимот, які включені до екрану після його стоншення

52) Десятий вид - це решимот, які включаються в екран на шляху його підйому до Маациля. Бо світло Малхут, яким є екран та відбите світло в ній, очищується і піднімається від властивості до властивості, доки не прийде до Маациля, тобто в пе де-рош. І завдяки його проходженню в них до нього включаються також решимот, які світла залишили там після свого виходу. Тому коли він приходить у пе, то містить усі три категорії решимот, на які заново здійснюється зівуґ, котрий виводить звідти келім та світла другого розповсюдження.

Решимот, що залишилися від чотирьох рівнів, які вийшли під час очищення

53) Одинадцятий вид - це решимот, які залишаються від властивостей дев'яти перших сфірот кожного з чотирьох рівнів, що виходять під час очищення. Бо тут рав каже про решимот, які залишаються від дев'яти перших (сфірот) першого розповсюдження, званих першим світлом, до того, як (екран) починає стоншуватися, про що сказано равом тут (гл.3, п.9[369]). Однак чотири рівні, які виходять потім під час стоншення, теж залишають решимот у своїх келім після виходу, - а саме від дев'яти перших сфірот в них, бо, як відомо, остання властивість не залишає решимо.

Решимот облачення, які залишилися від останніх властивостей у чотирьох згаданих рівнях

54) Дванадцятий вид - це решимот, які залишилися від останніх властивостей на чотирьох рівнях, що виходять під час очищення, - тобто тільки категорія тонкого світла в цих решимот, оскільки щільне світло з останніх властивостей у цих решимот ховається, - подібно до того, що роз'яснено про останні властивості решимот, які залишилися від першого світла (вище в п.п.29 і 51, - дивись там).

55) Отже, роз'яснені дванадцять видів решимот, і вони такі.

1. Решимот, які походять від властивості облачення, - пояснені в п.п. 40-43.

2. Решимот, які походять від властивості притягнення, - витлумачені там же.

3. Решимот, які вдягнуті всередину своїх келім, - роз'яснені в п.44.

4. Решимот, які не вдягнені у свої келім, а (перебувають) у таємниці таґін над отійот, - пояснені в п.45[370].

5. Решимот, які повернулися до своїх келім після того, як вийшли з них, - роз'яснені у п.46.

6. Решимот, що включають тонке і щільне світла, але щільне світло в них не розрізнюване, - витлумачені в п.п.47-49.

7. Тонке світло решимот. З них утворюються світла захарім другого розповсюдження, - роз'яснені там же.

8. Щільне світло решимот. З них утворюються келім для захарім другого розповсюдження, - роз'яснені там же і в п.50.

9. Решимо світла Малхут, і воно тільки від властивості тонкого світла в цьому решимо, оскільки остання властивість не залишає решимо, - пояснене в п.51.

10. Решимот, які включаються до екрана на шляху його підйому до Маациля, і там будуть оновлені в зівузі для другого розповсюдження, - роз'яснені в п.52.

11. Решимот, що залишаються від дев'яти перших сфірот на чотирьох рівнях, які виходять під

[369] В оригіналі зроблене посилання п.8 гл.3.
[370] В оригіналі зроблене посилання на п.44 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

час очищення, - роз'яснені у п.53[371].

12. Решимот останніх властивостей на цих рівнях, - пояснені в п.54.

Питання 103

Глава 4

десять видів келім

Корінь усіх келім - це бхіна далет

56) Перший вид - це бхіна далет в чотирьох бхінот прямого світла, яка є коренем усіх келім у світах, і це таємниця Малхут Ейн соф, благословенний Він, в якій здійснене перше скорочення. Але до скорочення вона вдягала усі чотири бхіни прямого світла, і це внутрішній сенс (сказаного про те), що вище світло наповнювало всю реальність, і було жодної властивості отримання, крім неї. А після того, як вона скоротилася та встановилася з екраном, який здійснює єднання з вищим світлом у стадії зівуґ де-акаа та піднімає відбите світло, це відбите світло тепер стає властивістю клі отримання замість неї, як це описано в словах рава (у частині третій, гл.1, п.п.1-3 тощо, і в гл.12, п.4), - вивчи там уважно.

Після скорочення бхіна далет включається в екран, і відбите світло стає клі замість неї

57) І знай, що бхіна далет є суттю клі також і після скорочення, - а саме властивість авіют у ній. Однак ця авіют від скорочення і далі придатна для отримання тільки за умови, що вона включена в екран. І тоді відбите світло, яке вона піднімає, буквально відміряється в її авіют, і якою є величина авіют у ній, такою є величина міри світла, яке вона піднімає. Це відбите світло стає клі отримання в мірі величини рівня вищого світла, як це докладно описано у Внутрішньому споглядані частини другої, - подивися там.

Розповсюдження світла та його видалення являють собою причини утворення келім

58) Так ось, рав визначає нам важливе правило: "розповсюдження світла та його подальше видалення є причинами утворення реальності клі" (тут, гл.1, п.9). Однак слід зрозуміти його слова: адже і для першого розповсюдження необхідне клі, - ще до того, як (світло) видалиться, - бо немає світла без клі. І є пояснення його слів у тому, що написано далі (гл.6, п.2): коли виходить перше розповсюдження з пе де-АК назовні, все виходить змішаним разом. Тобто світло та клі були змішані одне з одним, і клі не було розрізнюване до виходу (світла), незважаючи на те, що воно обов'язково є там.

Розповсюдження та видалення (світла) є рівними причинами для створення клі

59) Але це пояснення дещо обмежене, оскільки вираз: "є причинами утворення реальності клі" погано сприймається, адже з цих слів складається враження, що до видалення взагалі ще немає ніякої реальності клі. Але ми повинні більше заглибитись у його слова. В дійсності його слова є дуже обачливими, адже не сказав, що видалення світла є причиною створення клі, а каже: "розповсюдження світла та його видалення є причинами утворення клі". І сенс цього в тому, що вони обидва, - і розповсюдження, і видалення, - є рівними причинами у створенні клі.

Первинний матеріал клі - це бхіна далет

60) І слова його зрозумілі разом із роз'ясненим вище, (у п.п.56-57), що первинний матеріал клі - це бхіна далет, на яку було (зроблене) перше скорочення. Вона означає велике бажання отримувати, яке було включене до світла Ейн соф, благословенний Він, і вона називається Малхут Ейн соф. В Ейн соф вона не була розрізнювана взагалі, а почалося її розкриття після того, як вона скоротилася та утворила порожній простір. Бо тоді розкривається велике бажання отримувати як властивість, котра є протилежною формі вищого світла, яке все - віддача і немає в ньому від бажання отримувати анітрохи. Цим вона відокремилася, опустилася і вкрай віддалилася від вищого світла. Адже зміна форми розділяє у духовному, а протилежність форми - це в духовному абсолютне відділення, від краю до краю. І тому звідти й надалі ця велика міра бажання отримувати, яка наявна в скороченій бхіні далет, вважається найбільшою авіют у сві-

[371] В оригіналі зроблене посилання на п.52 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

тах по відношенню до вищого світла, який визначається як межа тонкощі, що існує в реальності. І це лише у властивості чистоти від бажання отримувати, оскільки усе воно - віддача. А більш цього у нас немає осягнення у вищому світлі відносно його сутності. І ми вже докладно це (роз'яснили) у частині першій (в Ор пнімі та у Внутрішньому споглядані), а тут (необхідності) продовжувати більш нема. Уважно вивчи це там.

Після скорочення бхіна далет включається в екран, і відбите світло, яке піднімається за допомогою їх обох, стає клі отримання

61) Так ось, при всій віддаленості, наявній в бхіні далет по відношенню до вищого світла, крім неї немає ніякого клі отримання взагалі, але їй необхідне виправлення екраном. І тоді, подібно до того, як вона отримувала до скорочення, - лише відповідно до величини притягання, - у тій же мірі тепер вона отримує від величини властивості відштовхування. Тобто, - згідно з мірою величини світла, яке вона могла б отримати, якби не була обмежена скороченням та екраном. (І тут потрібно добре розуміти значення понять "скорочення" та "екран"; подивись у таблиці питань та відповідей у частині другій, питання 43).

Вихід світла з бхіни далет є причиною утворення екрану

62) Вже роз'яснено в другій частині, що Малхут де-іґулім, на яку було (зроблене) скорочення - це корінь і причина для Малхут де-йошер та екрану в ній. Бо після того, як світло видалилося з усіх чотирьох бхінот Малхут де-іґулім, вона знову притягнула світло в три свої бхіни, на які не було скорочення. І це бажання є таємницею встановлення екрану, щоб світло не розповсюджувалося в її бхіну далет, - лише у три бхіни в точності, і не більше. Це відбувається в ній внаслідок виходу світла з усіх чотирьох бхінот в ній, і вона залишається повністю порожньою від світла, як написано там. І ось ти знаходиш, що видалення світла було причиною народження екрану.

Бхіна далет - це породження розповсюдження вищого світла; таким чином, розповсюдження та видалення разом, від яких походять бхіна далет та екран, стають причинами створення клі

63) Однак бхіна далет у своїй сутності, - це породження розповсюдження світла. Адже це бхіна далет прямого світла і це таємниця Малхут Ейн соф, як згадано вище, але світло потім видалилося з неї в таємниці скорочення. Таким чином, по суті, бхіна далет - це породження від розповсюдження світла, а екран - породження від виходу світла. У п.61 роз'яснено, що від скорочення і далі вони обидва, тобто і бхіна далет, і екран, з'єднуються у властивість клі отримання, і окрім них взагалі немає клі отримання у світах. І ось ти бачиш, наскільки справедливими є слова рава, який каже, що "розповсюдження світла та його подальше видалення є причинами утворення реальності клі". Адже від розповсюдження світла походить бхіна далет у своїй сутності, тобто аспект її авіют, а від виходу світла походить властивість встановленого в ній екрану, без якого вона не гідна отримувати взагалі.

Внаслідок того, що первісно створення клі походить від розповсюдження та видалення (світла), тому будь-якому клі повинні передувати ці дві сили

64) Відомо, що всі сили у вищих повинні проявитися в їхніх нижніх. І тому через те, що первісно формування клі в Малхут де-йошер, що являє собою пе де-рош АК, відбувається через розповсюдження світла та його видалення, то звідси і далі будь-якому клі повинні передувати ці дві причини, тобто розповсюдження світла та його вихід. І будь-яке клі у світах утворюється лише ними.

Матеріал клі - це авіют, а форма - це екран

65) Отже, докладно роз'яснені основні матеріал та форма клі, і це: авіют бхіни далет, що є матеріалом, а екран, встановлений у ній, - це форма. З них двох розвиваються всі види келім у спільності та в деталях в усіх чотирьох світах АБЄА.

Другий вид - це відбите світло, що піднімається від пе і вище та вдягає десять сфірот прямого світла

66) Другий вид келім - це відбите світло, яке піднімається знизу вгору завдяки зіву́ґу де-акаа вищого світла з екраном, встановленим у клі Малхут, що зветься першим спогляданням. І, як написано вище в п.61, від скорочення й далі міра вищого світла, яка отримувана ступенем,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

відміряється величиною рівня відбитого світла, що піднімається внаслідок зіву'у де-акаа з екраном і залежить (від нього), оскільки, як відомо, це відбите світло зв'язує та вдягає десять сфірот прямого світла.

Відбите світло рош не є справжнім клі, а лише коренем келім

67) І необхідно згадати все, що роз'яснене тут в Ор пнімі щодо облачання відбитого світла на десять сфірот рош. Головне в тому, що це не вважається реальним облаченням у дії, оскільки воно піднімається знизу вгору, що означає ніби опір облачанню в авіют келім. Але разом з тим, це відбите світло виявляється таким, що розширює клі Малхут рош у десять сфірот міней убей, і вони стають справжнім клі отримання в дії. І це вже пояснене (в ОП, гл.1, п.30), - подивися там.

Третій вид - це відбите світло, яке від пе і нижче перевертається та вдягає десять сфірот ґуфа до табура

68) Третій вид келім наведений вище (у п.65), - коли відбите світло рош, котре є згаданим вище другим видом, незважаючи на те, що воно саме зовсім не є властивістю облачення, проте обертається на свою протилежність та стає властивістю клі отримання у дії. І цей третій вид завжди називається ґуфом парцуфа, а другий вид завжди називається рош парцуфа.

Четвертий вид - це келім від табура і нижче

69) Четвертий вид - це келім, які нижче від табуру. Вони вважаються десятьма сфірот відбитого світла, в яких немає прямого світла. Бо згаданий третій вид характерний лише для (місця) до табуру, - там місце дев'яти перших сфірот ґуфа. Але від табура і нижче, а це місце Малхут ґуфа, вони не вважаються келім отримання.

Відштовхування та облачення в потенціалі, причиною яких є екран в рош, розкриваються в ґуфі в дії: облачення - від пе до табура, а відштовхування - від табура і нижче

70) І сенс в тому, що рош і ґуф визначаються як відношення "потенціалу" до "дії" , коли те, що включене в рош як потенціал, розкривається у ґуфі в стадії дії. І тому ці дві дії в десяти сфірот рош, причиною яких стає екран, а саме: затримка вищого світла, щоби воно не розповсюдилося у бхіну далет, в Малхут, та облачання, яке утворюється в силу відбитого світла, що піднімається, - обидва вони були в рош лише у властивості потенціалу. Однак місце розкриття цих двох дій - в ґуфі: наявна в рош в потенціалі властивість облачення приходить до розкриття в дії вище від табура ґуфа, а властивість затримки всередині Малхут розкривається в дії нижче від табура ґуфа.

П'ятий вид - це келім першого розповсюдження, які звуться щільним світлом.

71) П'ятий вид - це спорожніли від вищого світла келім, які називаються щільним світлом. Адже після того, як у властивостях третього виду розповсюдилися десять сфірот ґуфа від пе де-АК до табура, як написано вище в п.68, вище світло потім знову видалилося з них, і келім залишилися порожніми від світла. Але є тут велика відмінність, оскільки при першому розповсюдженні, незважаючи на те, що вони визначаються як келім отримання в дії, разом з тим вони не вважаються ще справжніми келім через велику важливість келім, як написано в Ор пнімі (гл.6, п.5). Рав там каже, що келім і світло всередині них перемішані, - подивися там. Однак після того, як світло вийшло з них, стала помітною їхня авіют, та утворився поділ між світлом і клі. І тому ці келім називаються щільним світлом.

Шостий вид - це келім, що спорожніли від своїх світел, та решимот, які залишаються, щоб їх оживляти

72) Шостий вид - це келім, які спорожніли після виходу (світла), але в них залишаються решимот від світел, що видалилися. Решимот оживлюють та підтримують існування келім, щоби вони були придатними осягнути свої світла як раніше. Вони також світять наступному парцуфу, як наведено тут у словах рава (гл.2, п.1, див. також в п.8, і в гл.4, п.2).

Сьомий вид - це спорожнілі келім, в яких не залишилося решимо

73) Сьомий вид - це келім, що спорожніли після видалення (світла), але в них не залишається решимот від світла, яке видалилося. Це останні властивості кожного парцуфа та розповсюдження, оскільки остання властивість не залишає решимо, як наведено в словах рава (гл.2, п.6). І це подібно до того, що роз'яснено вище (у п.43).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Восьмий вид - це келім, які підготовлені для потреб другого, наступного парцуфа

74) Восьмий вид - це келім, які готуються в парцуфі та призначені для другого парцуфа, що слідує за ним. Це наведено у рава (в гл.4, п.6). І навіть клі Кетера, про яке рав там каже, що воно не створюється в першому парцуфі, а лише в самому другому парцуфі, - разом з тим, клі Кетера у властивості захара готується в першому парцуфі, як це описано в Ор пнімі.

Вид келім, згаданих вище, - це келім зхарім другого парцуфа

75) І цей описаний вище восьмий вид, - це келім зхарім для потреб другого парцуфа. Вони походять від решимот, які залишені світлом в келім після свого видалення. Зі включеного до цих решимот щільного світла були створені келім зхарім, як написано в Ор пнімі (гл.2, п.3) та як наведено в словах рава во Вратах "маті ве-ло маті" (Дерева життя), гл.3, - вивчи там.

Дев'ятий вид - це келім, які підготовлені в парцуфі для келім некевот другого парцуфа

76) Дев'ятий вид - це келім для некевот, які були підготовлені в першому парцуфі для потреб другого парцуфа. І вони створюються із властивостей іскор, що падають всередину порожніх келім після виходу з них світла, яке приходить від свічення зівуґа у властивості, котра вища за спорожніле клі, як написано равом (гл.4, п.3). А через те, що у другому парцуфі змінилися світла, коли світло Хохми приходить у клі Кетера, світло Біни - у клі Хохми, а світло Зеїр Анпіна - у клі Біни тощо, тому там були необхідні келім, які відповідали б їхнім властивостям. І тому були підготовлені ці іскри так, що іскри, які впали з рівня Біни до порожнього клі рівня Хохми, стали клі для світла Біни, яке приходить у клі Хохми. А іскри, що впали з рівня Зеїр Анпіна в клі Біни, стали клі для світла Зеїр Анпіна, яке входить у клі Біни, і далі - подібним чином.

Десятий вид - це зовнішні келім для оточуючого світла

77) Десятий вид - це зовнішні келім для оточуючого світла. Оскільки оточуюче світло може бути отримане ступенем тільки від властивості, яка вища за відповідну йому властивість в рош, тому воно потребує також клі, котре підходить цьому світлу, тобто щоби клі теж було від властивості, яка вище за відповідну йому властивість в рош. І якщо ступінь - з бхіни далет, то він потребує того, щоби клі було з бхіни ґімел. А якщо він - з бхіни ґімел, то потребує клі, яке було би з бхіни бет. Подібним чином - і далі. І тому келім оточуючого світла називаються зовнішніми келім, оскільки відносно келім завжди вважається, що кожне, яке тонше, є більш зовнішнім, як докладно описано вище в Ор пнімі, гл.5, п.3, - вивчи там.

Вищезгадані келім приходять на ступінь під час стоншення

78) Так ось, ці зовнішні келім отримуються ступенем лише шляхом підйому на ступінь, який вище за нього, а це відбувається під час підйому світла до Сотворителя, що наведено в словах рава тут (гл.6, п.15), - і подивися в Ор пнімі.

Питання 88

Глава 5

сім властивостей в екрані

79) Ми обговорювали питання екрана (в п.п.62-63). І роз'яснено там, що суть екрану - це аспект межі, яка утворилася після скорочення, щоб отримувати світла лише у властивостях дев'яти перших сфірот та перешкоджати світлу, аби воно не розповсюдилося в бхіні далет, тобто в Малхут, - у таємниці написаного в Писанні: "Сюди дійдеш і не далі..."[372]. Цей екран - породження, наслідок скорочення, тобто видалення світла. Бо після того, як світло вийшло з усього повністю, тобто з усіх чотирьох бхінот, що були там, - хоча, як відомо, скорочення було тільки на саму бхіну далет, - внаслідок цього утворилася форма нового бажання в Малхут Ейн соф: знову притягнути світло за допомогою сили кордону - тобто тільки від бхіни далет і вище, але не від бхіни далет і нижче. І цей новий кордон зветься екраном. Але через те, що основа цього кордону розташовується тільки на бхіні далет, а це Малхут, тому вважається, що екран розташований і встановлений усередині клі Малхут.

Кордон та авіют екрану приходять в ньому як одне

[372] Писання, Йов, 38:11.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

80) Так ось, тут, у цьому екрані слід розрізняти сім основних аспектів. Перший полягає в тому, що кордон і авіют включені до нього та приходять як одне, абсолютно без різниці між ними. Бо оскільки його кордон розташований тільки над авіют самої бхіни далет, виходить, що він не обмежує і не перешкоджає розповсюдженню світла в ступені, у якого немає цієї міри авіют. Таким чином, авіют і кордон приходять як одне, і обидва разом вони називаються екраном. А в той час, коли він не містить авіют, неможливо розрізнити в об'єкті сам екран, і говорити про нього. Адже тоді взагалі немає того, що виділяло б його в реальності.

Є авіют без екрану, але немає екрану без авіют

81) Однак в клі самої Малхут у той час, коли немає в ній виправлення екраном, можна розрізнити багато чого. В першу чергу слід знати, що Малхут іґулім не виправлена екраном взагалі, бо екран є тільки в сфірот йошер, і це вже роз'яснене у другій частині. Та ще є безліч властивостей, які будуть роз'яснені у відповідних місцях. Але в той час, коли ми говоримо про саму Малхут, це означає, що ми говоримо, лише про саму авіют, без виправлення екраном. Таким чином, екран без авіют неможливий, проте є існування авіют без екрана.

Сила затримки в екрані рош - у потенціалі, а не в дії

82) Другий аспект - це властивість затримки всередині екрана в потенціалі. В аспекті затримки екраном вищого світла є "потенціал" та "дія", тобто (у цьому) відмінність між рош та ґуфом. І хоча ми говоримо, що вище світло розповсюджується до попадання в екран в клі Малхут, а екран повертає світло назад, і це відбите світло вдягає десять сфірот рош, але все це - як потенціал, а не в реальній дії, як це описано вище, у п.16. І тому знай, що будь-яка межа та затримка світла, яка є в екрані Малхут рош, - це аспект затримки у потенціалі, а не у дії.

Сила затримки в екрані у властивості потенціалу називається пе, а у властивості дії називається табуром

83) Третій аспект - це властивість затримки в дії, що існує в екрані. Бо те облачання і та затримка, які здійснюються в потенціалі, приходять та розкриваються в ґуфі у дії. Малхут рош розповсюджується міней у-бей в десять сфірот зверху вниз, які в сукупності називаються ґуфом, а Малхут цих десяти сфірот називається табуром, - там розкривається вся наявна в екрані рош сила затримки вищого світла, котра дає вищому світлу вдягтися лише від табура і вище, але перешкоджає його облачанню від табура і нижче. І знай, що ці два імені, - пе і табур, - охоплюють ці два згадані аспекти, бо властивість затримки екрана в потенціалі називається пе, а властивість затримки, що існує в екрані в дії, називається табуром.

Включення екрану в три перші бхіни завдяки його стоншенню

84) Четвертий аспект - це включення екрану в авіют трьох перших бхінот, що відбувається через стоншення екрана, про що наведено вище (в п.4), і яке здійснюється внаслідок удару та співударяння внутрішнього і оточуючого світел одного з одним, як сказано равом (в гл.1, п.3). І це слід добре розуміти, тому що це "кілочок", на якому "підвішена" вся мудрість.

"Включення екрану в три перші бхіни" означає - у три перші властивості бхіни далет

85) Ми вже роз'яснювали це в Ор пнімі, і тут не місце заглиблюватися. Однак тут, у цьому питанні, належить (лише) зрозуміти, що згадане включення в екран не означає скорочення тепер і самих трьох перших бхінот, як раніше скоротилася бхіна далет. Але все це очищення відбулося лише в самій бхіні далет. Бо вже роз'яснено в частині другій у Внутрішньому спогляданні, що сама бхіна далет складається з чотирьох бхінот через те, що походить з Ейн соф, благословенний Він. Вивчи там уважно. І тому встановлений у ній екран теж складається з усіх чотирьох бхінот, - як згадано вище (у п.80), що вся авіют Малхут включена до екрану. З цього зрозумій, що коли мовиться про те, що екран піднявся в Зеїр Анпін, в бхіну ґімел, це означає, що екран очистився від бхіни далет, яка знаходиться в бхіні далет, і залишилася в ньому лише міра авіют бхіни ґімел в бхіні далет. Виходить, що при цьому вона зрівняла свою форму з властивістю Зеїр Анпіна, а відомо, що рівність форми - це єдність у духовному. І тому називається це підйомом та єднанням із Зеїр Анпіном, ніби сама вона - властивість Зеїр Анпіна, оскільки немає нічого з того, що відрізняло би їх. І це називається включенням (Малхут) у Зеїр Анпін. І за прикладом цього зрозумій інші включення в екрані, про які ми говоримо, (котрі відбуваються) до тих пір, поки він не піднімається і не включається в пе де-рош, тобто поки не зрівнює свою форму із властивістю екрана в потенціалі, і в ньому абсолютно не розрізнюється,

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

що це властивість екрана в дії. Зрозумій це дуже і дуже добре.

Якщо з клі видаляється екран, виходить з нього і світло

86) П'ятий аспект - процес припинення дії екрану в клі через його вихід звідти. Іншими словами, в той час, коли екран очищується від бхіни далет до бхіни ґімел, це розглядається як те, що екран виходить з клі Малхут та піднімається в клі Зеїр Анпіна. На перший погляд, Малхут звільняється від сили затримки та обмеження, які панують над нею, і з цього моменту вона може безперешкодно отримувати вище світло. Однак це не так, а навпаки, - внаслідок виходу з неї екрана вона залишається повною пітьмою. І це з тієї причини, що від першого скорочення і далі Малхут гідна отримувати будь-яке світло лише за допомогою екрана. Таким чином, обидві дії, - як отримання світла, так і відштовхування світла, - пов'язані з екраном, оскільки (завдяки йому) як відштовхуються світла від останньої властивості, так і зв'язуються, вдягаються світла від неї і вище. І зрозумій це добре.

Екран, що отримує авіют рош після свого стоншення

87) Шостий аспект - це авіют рош, що отримана екраном заново після його стоншення, - тобто завдяки його підйому, приходу в Малхут в рош та включенню туди, як це описано докладно (в ОП, гл.4, п.50).

Екран, що отримує авіют ґуфа після свого стоншення

88) Сьомий аспект - це авіют ґуфа, яка набута екраном наново після його стоншення. Як написано в Ор пнімі, після отримання від екрану рош авіют знизу вгору пробуджуються в екрані ґуфа всі ті решимот, які включилися до нього на шляху проходу через сфірот ґуфа під час його підйому до Маациля. Ці решимот - від авіют зверху вниз, тобто від властивості ґуфа. Виходить, що ця авіют, яку решимот ґуфа отримують від рош у властивості "знизу вгору", обертається в них на авіют зверху вниз.

Питання 105

Глава 6

шість аспектів у прямому світлі

Вище світло - в єдиній подобі, а всі згадані зміни, про які йдеться, - щодо тих, хто отримує

89) Перш за все, слід знати і пам'ятати, що вище світло однакове в єдиній рівності, а всі ті численні зміни, які ми знаходимо у світах, утворюються зі сторони тих, хто отримує. Більше того, вони обов'язково приходять у порядку причини та наслідку від першого одержувача, - і це таємниця Малхут Ейн соф, благословенний Він, як докладно описано в частині першій в Ор пнімі та у Внутрішньому споглядані. Але від усього цього не виникає жодних змін у вищому світлі, і навіть по відношенню до тих, хто одержує, воно не отримує змін. Іншими словами, врешті-решт розкриється отримувачам Його просте світло подібно до того, як воно було розкрите в першому одержувачі, тобто в Малхут Ейн соф до скорочення, - без будь-яких змін, в таємниці сказаного в Писанні: "Я, АВАЯ, не змінився".

Пізнання мудрості багато в чому залежить від знання послідовності розвитку сфірот, парцуфів та світів у порядку причини та наслідку

90) Знай, що пізнання цієї мудрості багато в чому залежить від знання послідовності розвитку сфірот, парцуфів та світів одного з іншого за абсолютної обов'язковості аспектів "причини та продовження (з неї)". І мудреці Зогару роз'яснили це у прихований спосіб, але не було розуміння сказаного ними, поки не прийшов Арі, благословенної пам'яті, і не розкрив ці поняття. Знай також, що всі оновлення в кабалі Арізаля по відношенню до пояснень його попередників, полягають, в основному, у розкритті шляхів десяти сфірот відбитого світла. І хоча загалом десять сфірот відбитого світла були розкриті всім кабалістам, що йому передували, проте головні їхні осягнення та розуміння були лише щодо шляхів десяти сфірот прямого світла, поки не прийшов Арізаль і не роз'яснив нам поняття шляхів відбитого світла у всіх деталях. И цим він розкрив скарби, приховані та замкнені у книгах святого Зогару.

Всі наявні у відбитому світлі властивості походять від прямого світла

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

91) Однак слід знати, що всі ці численні особливості, які розрізняються у відбитому світлі, протягуються з десяти сфірот прямого світла, аж до того, що немає в тебе жодного оновлення у відбитому світлі, яке б не походило від прямого світла. Тому вони (тобто сфірот відбитого світла) називаються такими ж іменами, як у прямого світла. І вони (тобто сфірот відбитого світла) не тільки походять від них (тобто від сфірот прямого світла), але й властивості їх є рівними одна одній, а вся відмінність - лише у протилежності значень між ними. І це з тієї причини, що одне - світло, а друге - клі.

Про десять сфірот прямого світла рав говорить дуже мало

92) В дійсності про десять сфірот прямого світла Арізаль говорить дуже мало, а також надзвичайно коротко. Це тому, що він спирався в цьому на попередніх кабалістів, всі тлумачення яких (походили) тільки з прямого світла, і тому він не вважав за необхідне продовжувати їх. Слід визнати, що нам дуже бракує його ясних знань про десять сфірот прямого світла, і ця нестача не може бути обчислена.

93) Тут, в десяти сфірот прямого світла, є шість аспектів, які необхідно постійно пам'ятати під час занять цією мудрістю. Вони такі. Перший аспект у тому, що вище світло перебуває у єдиній рівності, а будь-які властивості, що розрізнюються в десяти сфірот прямого світла, - це властивості облачень на вище світло, але вони розкриваються лише завдяки їхньому облачанню у відбите світло.

Кількість десяти сфірот - це у прямому світлі; однак у відбитому світлі - це п'ять бхінот

94) Другий аспект полягає в тому, що кількість "десять" сфірот, - в основному лише у прямому світлі. Але у відбитому світлі є лише п'ять бхінот, як наведено в словах рава (тут, п.63)[373], та в іншому місці.

Десять сфірот прямого світла вважаються єдиним світінням і відокремлюються одна від одної тільки коли вдягаються у відбите світло

95) Третій аспект у тому, що коли десять сфірот прямого світла самі по собі, вони не є відокремленими одна від одної ступенями, подібно до того, як коли вони вдягнуті у відбите світло, і всі вони вважаються ніби одним свіченням. В дійсності ж коли вони одягнені в десять сфірот відбитого світла, між ними розкриваються дуже великі та численні відмінності.

У десяти сфірот прямого світла є віддаленість у властивостях їхньої сутності, незважаючи на те, що вони як єдине світіння

96) Четвертий аспект - це віддаленість, яка є в десяти сфірот прямого світла у властивостях сутності кожної зі сфірот, як це описано в частині першій (в Ор пнімі, гл.1, п.50 зі слів "Сенс обов'язковості"), - добре вивчи там все продовження, і так само там у Внутрішньому споглядданні.

Все, що є в наслідку, отримано ним від його причини; але основа світіння залишається в його причині, і лише віта від нього наділяє наслідок

97) П'ятий аспект - це величина відстані між причиною та наслідком. Все, що є в наслідку, отримано ним від його причини, і він не може отримати щось від будь-якого ступеня, який розташований вище за його причину, не через свою причину. Основа світіння залишається в причині, а все те, чим причина наділяє наслідок, - це лише мала віта, яка приходить та наділяє наслідок, хоча основа світіння приходить лише заради наслідку (див. вище, п.24).

Кожний більш близький до бхіни далет вважається щільнішим

98) Шостий аспект - це ступінь близькості до бхіни далет. Бо будь-яке (світло), яке ближче до бхіни далет вважається більш щільним та низьким, як сказано вище у п.23. І цей аспект починається в десяти сфірот прямого світла лише від скорочення і нижче, коли бхіна далет стала порожнім простором та встановилася з екраном. Тому цей аспект не характерний для іґулім, адже там немає екрана.

99) Отже, всі ці аспекти, крім останнього, характерні для десяти сфірот прямого світла ще до

[373] Так в оригіналі. Ймовірно, це посилання помилкове. Можливо, мається на увазі ОП, гл.6, п.18.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

скорочення. І хоча у нас немає взагалі ніякого осягнення до скорочення, - разом з тим, "з нижнього вивчимо вищого", як відомо. Добре запам'ятай ці аспекти і не випускай їх з уваги в той час, коли займаєшся вивченням цієї мудрості.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про сенс слів

1) Що таке відбите світло, яке спускається
2) Що таке оточуюче світло
3) Що означає "світло, що приходить шляхом повернення"
4) Що таке світло Малхут
5) Що таке щільне, грубе світло
6) Що таке світло акудім
7) Що таке світло решимо
8) Що таке отійот
9) Що таке ахораїм
10) Що таке ахораїм Кетера
11) Що таке "дзеркало, яке не світить"
12) Що таке анулювання (скасування)
13) Що таке ґуф
14) Якими є причини утворення клі
15) Що таке стінка (клі)
16) Що означає "через ахораїм"
17) Що означає "через сторони"
18) Що таке п'ять хасадім
19) Що таке п'ять кінців
20) Що таке обмеження світла
21) Що таке обмеження у потенціалі
22) Що таке обмеження у дії
23) Що таке перше споглядання
24) Що таке друге споглядання
25) Що таке вбрання в потенціалі
26) Що таке облачання у дії
27) Що означає "спрямований до свого джерела"
28) Що означає повернення до Маациля
29) Що таке окремий хесед
30) Що таке половина товщини стінки
31) Що таке табур
32) Що таке таамім
33) Що означає "праве та ліве"
34) Що означає "потенціал десяти сфірот"
35) Що таке клі для оточуючого світла
36) Що таке клі Малхут
37) Де знаходиться спільність п'яти кінців
38) Що означає "для оживляння клі"
39) Що таке вищий ловен
40) Що таке Маациль (Сотворитель)
41) Що означає "обмежений"
42) Що означає "б'ють і співударяються"
43) Що означає "змішане"
44) Що означає "отримувачі"
45) Що таке джерело світла
46) Що таке іскри
47) Що таке падаючі іскри
48) Що таке некудот
49) Що означає "оточує"
50) Що означає "витерпіти"
51) Що означає завершення підйому
52) Що таке товщина стінки
53) Що таке підйом світел
54) Як відбувається підйом Кетера до Сотворителя
55) Як відбувається підйом Хохми до Сотворителя
56) Як відбувається підйом Біни до Сотворителя
57) Як відбувається підйом Зеїр Анпіна до Сотворителя
58) Як відбувається підйом Малхут до Сотворителя
59) Що таке пе
60) Що означає "панім вниз"
61) Що означає "панім вгору"

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

62) Що таке панім і ахор
63) Що означає "псування заради виправлення"
64) Що таке відбиток печатки
65) Що таке решимо
66) Що таке таґін

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань про суть понять

67) Якими є два аспекти в Ацилуті
68) Звідки починається розкриття існування келім
69) Що стає причиною утворення келім
70) Чому келім не розрізнюються до виходу з них світла
71) Що є причиною розрізнення келім як властивості щільного світла
72) Що таке додаткова авіют, яку набуває щільне світло після видалення (прямого світла)
73) Чому келім рош не терплять світел
74) Чому в келім немає очищення
75) Чому внаслідок видалення (світла) утворюється лише одне клі Кетера
76) Чому в десяти сфірот ґуфа не розпізнається існування (присутніх там) десяти світел
77) Чому келім рош не є категорією келім отримання в дії
78) Якою є відмінність між поняттями "вищий і нижній", "внутрішній та зовнішній"
79) Якими є два види келім, що наявні в парцуфі
80) Чому в Акудім спочатку виходить Малхут, на противагу парцуфам, що виходять потім
81) Чому Кетер не створює клі під час видалення
82) Чому порядок келім є таким, що спочатку виходять вищі, на противагу світлам, у яких спочатку виходять нижні
83) Чому Хохма піднімається в клі Кетера
84) Яким є те світло, що видаляючись, протягується від Маациля зверху униз
85) Чому рівні, що виходять під час видалення, називаються відбитим світлом
86) Чому світло зівуґа, яке спускається з вищої властивості всередину нижньої, порожньої від світла, називається відбитим світлом
87) Якими є дванадцять видів відбитого світла, що існують в Акудім
88) Якими є десять видів келім, наявних в Акудім
89) Що означає підйом світла до Маациля
90) Як відбувається народження парцуфів
91) Якою є причина співударяння внутрішнього та оточуючого світел одного з іншим
92) У чому полягає протилежність між внутрішнім світлом та оточуючім
93) Хто (кого) долає при зіткненні внутрішнього і оточуючого світел
94) Хто (кого) долає при зіткненні решимо з відбитим світлом, що спускається
95) Чому немає того, хто вдарив би у Кетер
96) Що отримують сфірот після приходу їх до Маациля
97) Якими є особливості п'яти видів зівуґів де-акаа, що існують в Акудім
98) Якими є зв'язки решимот із другим парцуфом
99) Чому решимот вважаються прямим світлом
100) Чому остання властивість не залишає решимо
101) Як решимот стають властивістю таґін
102) Де залишається решимо Кетера
103) Якими є дванадцять видів решимот, що перебувають в Акудім
104) Чому вище світло здійснює зівуґ з екраном під час його стоншення
105) Якими є сім властивостей, які існують в екрані
106) Чому в десяти сфірот рош не визначається жодного обмеження
107) З якого моменту починає розпізнаватися обмеження
108) Чому властивість, у якій здійснюється зівуґ, вважається нижньою властивістю
109) Чому десять сфірот включені до п'яти бхінот
110) Що таке десять сфірот, які нижче від табура
111) Чому у другому розповсюдженні Малхут залишається без світла
112) Чому Кетер входить останнім і виходить першим, а Малхут - навпаки
113) Яким чином у Зеир Анпіна виникає властивість хая у першому розповсюдженні
114) Чому десять сфірот Акудім виходять лише на рівні нефеш
115) Чому світіння руаха не сповнюється в Малхут до того, як виходять усі ВАК Зеїр Анпіна
116) Чому Єсод не з спільності п'яти кінців Зеїр Анпіна
117) Чому нефеш виходить на стадії першого розповсюдження, а світла РАНХАЙ, які є більшими, ніж нефеш, виходять під час видалення
118) Коли Біна набуває світла хая
119) Коли Зеїр Анпін набуває оточуючого світла єхіда
120) Чому Малхут не отримує третє оточуюче світло
121) Звідки приходять келім і оточуючі світла
122) Де знаходяться п'ять внутрішніх та п'ять оточуючих (світел)
123) Чому в ґуфі парцуфів знаходяться не більше п'яти внутрішніх та двох оточуючих (світел)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про сенс слів

1) Що таке відбите світло, яке спускається
У той час, коли екран стоншується від властивості до властивості, - наприклад, від бхіни далет до бхіни ґімел, і здійснюється зівуґ де-акаа в бхіні ґімел, тоді спускається свічення зівуґа від бхіни ґімел всередину бхіни далет, яка порожня від світла. І це світіння називається відбитим світлом, що спускається. (ОП, гл.4, п.3)[374]

2) Що таке оточуюче світло
Сукупність світла, відштовхнутого від табуру будь-якого парцуфа вниз внаслідок зівуґа де-акаа на екран в Малхут рош парцуфа, йменується "оточуючім світлом". (ОП, гл.5, п.3)

3) Що означає "світло, що приходить шляхом повернення"
Чотири ступені Хохма, Біна, Зеїр Анпін і Малхут, які виходять за допомогою зівуґа під час очищення, називаються "світлом, що приходить шляхом повернення". І це з тієї причини, що тоді світла поступово видаляються, а зівуґи здійснюються тільки через те, що вище світло не припиняє світити ні на мить, і тому воно продовжує здійснювати зівуґ з екраном на тих ступенях, куди приходить екран на шляху свого стоншення. Тому вони вважаються не світлами милосердя, як називається пряме світло, а властивістю суду, як зветься відбитим світлом. (ОП, гл.3, п.2)

4) Що таке світло Малхут
Сила екрану та відбите світло, які знаходяться в клі Малхут, називається "світлом Малхут". Також світлом Малхут називається тонке світло решимо Малхут. (ОП, гл.4, п.3)[375]

5) Що таке щільне, грубе світло
Після видалення десяти сфірот прямого світла з десяти сфірот відбитого світла, що їх вдягали, відбите світло залишається внизу у властивості "щільного, грубого світла", оскільки вони (тобто десять сфірот відбитого світла) спорожніли від (прямого) світла. І тоді розкривається їхня авіют, і вони розпізнаються у властивостях клі. Однак до того, як пряме світло роздягнулося з відбитого світла, вони обидва були ніби змішані одне з одним. (ОП, гл.6, п.2)

6) Що таке світло акудім
Перше розповсюдження від Малхут рош де-АК зверху вниз до Малхут ґуфа АК називається "акудім". Це з тієї причини, що всі десять сфірот зв'язані там в одне клі Малхут, оскільки для решти дев'яти перших ще не було келім. Це властивість прямого світла та милосердя, і зветься першим світлом. (ОП, гл.1, п.8)[376]

7) Що таке світло решимо
Після свого виходу світла акудім залишили по собі решимот усередині тих місць, де знаходилися. Вони є прямим світлом, як і спільність їхнього світла. (ОП, гл.3, п.2)

8) Що таке отійот
Див. (відповідь 47) "Що таке падаючі іскри".

9) Що таке ахораїм
Частина клі, яка не призначена для отримання або віддачі, називається "ахораїм". Дивись (відповідь 16) "Що означає "через ахораїм".(ОП, гл.3, п.6)

10) Що таке ахораїм Кетера
Коли стоншується екран бхіни далет, звідти видаляється рівень Кетера та залишає бхіну далет у пітьмі без світла. Так ось, ця сила суду називається ахораїм, і вона залишається відбитою там, у клі бхіни далет, доки та не отримає своє виправлення. І так само це - на всіх рівнях. (ОП, гл.3, п.6)

---

[374] В оригіналі зроблене посилання на гл.4, п.32.
[375] В оригіналі зроблене посилання на гл.4, п.32.
[376] В оригіналі зроблене посилання на п.9 гл.1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

11) Що таке "дзеркало, яке не світить"
Малхут називається дзеркалом, яке не світить, з двох причин: перша, - оскільки світло Малхут не залишило решимо після свого видалення подібно до інших світел; друга, - тому що в другому розповсюдженні змінилися світла, і світло Хохми прийшло в клі Кетера, світло Біни - в клі Хохми і т.д., поки світло Малхут не прийшло у клі Зеїр Анпіна, а клі Малхут залишилося без світла. (ОП, гл.4, п.1)

12) Що таке анулювання (скасування)
Після того як світло видаляється з клі, і до того, як воно отримує своє виправлення, щоб знову бути гідним облачання світла, такий стан вважається "анулюванням" клі, - подібно до судини, використання якої скасоване. (ОП, гл.4, п.7)

13) Що таке ґуф
Облачання світла в келім має бути спочатку у властивості "потенціалу", а потім у властивості "дії". Облачання десяти сфірот у стадії потенціалу називається рош, а облачання десяти сфірот у стадії дії називається ґуфом. (ОП, гл.1, п.30)

14) Якими є причини утворення клі
Розповсюдження світла та його подальше видалення "є причинами утворення реальності клі". (ОП, гл.1, п.9)

15) Що таке стінка (клі)
Через те, що світло обмежене і відміряне лише мірою авіют екрана, - коли якою є величина авіют, такою є і величина рівня світла, - авіют розглядається як клі та вмістилище отримання світла. Виходячи з цього, властивість авіют є стінкою клі, адже усе клі - це тільки його стінки. А чотири бхіни, що є в авіют, вважаються подібними до чотирьох оболонок в товщі стінки, які одягнені одна на одну. Вони розрізняються як внутрішні та зовнішні. Бо властивість найбільшої авіют у стінці клі, яка притягує та відміряє достаток, визначається як внутрішня частина клі. А решта, (більш) тонкі бхінот з неї, визначаються як зовнішня частина клі. І якщо є там авіют бхіни далет, то вона - внутрішня частина клі, бхіна ґімел - зовнішня по відношенню до неї, бхіна бет - зовнішня частина щодо бхіни ґімел, а бхіна алеф - зовнішня щодо бхіни бет. Усі вони разом називаються стінкою. (ОП, гл.5, п.3)

16) Що означає "через ахораїм"
Зовнішні властивості у стінці клі (див. питання 15 "Що таке стінка") називаються також ахораїм клі. Бо тільки внутрішня сторона клі вважається такою, що світить з тієї причини, що світло в ній обмежене і зв'язане. Але зовнішня частина, яка не використовується для притягнення світла, вважається такою, що не світить і називається ахораїм. Тому рівні, які виходять на екран під час його стоншення, називаються такими, що виходять "через ахораїм", адже вони виходять на три більш тонкі бхіни, ніж бхіна далет, і вони зовнішні по відношенню до неї. І вважається, що вони виходять через зовнішню частину та ахораїм бхіни далет. (ОП, гл.3, п.6)

17) Що означає "через сторони"
У світлі хасадім є дві сторони: права і ліва. Збільшення хасадім називається правою стороною, а скорочення хасадім називається лівою стороною. І вони називаються сторонами, вказуючи на те, що обидві вони є рівними у своєму значенні, - подібно до двох сторін одного рівня. Адже як є важливі виправлення у примноженні хасадім, так само є важливі виправлення у скороченні хасадім. А в місці, де розкривається достаток при поєднанні двох сторін разом, це називається "через сторони". (ОП, гл.5, п.1)

18) Що таке п'ять хасадім
П'ять бхінот КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут іноді визначаються на ім'я "п'ять хасадім", - а саме в місці, де в трьох перших сфірот КАХАБ немає світла Хохма, а є тільки світло хасадім. Тоді п'ять бхінот називаються п'ятьма хасадім: ХАҐАТ, Нецах і Год. (ОП, гл.6, п.8)

19) Що таке п'ять кінців
П'ять хасадім, згаданих вище у відповіді 18, називаються ХАҐАТ НЕГ, - подивися там. В дійсності це п'ять бхінот: КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут, але через те, що в трьох перших бхінот немає світла Хохма, а лише світло хасадім, вони називаються ХАҐАТ НЕГ. Це вказує на те, що три властивості КАХАБ Зеїр Анпіна - вони тільки у світлі хасадім, властивість його самого

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

зветься Нецахом, а включення Малхут до Зеїр Анпіна іменується Годом. І тому вони називаються "п'ять кінців": кожен кінець вказує на окрему бхіну з п'яти бхінот КАХАБ ЗОН прямого світла, які включені до Зеїр Анпіна. Однак Єсод Зеїр Анпіна не є особливим кінцем, адже не існує більше п'яти бхінот прямого світла. Але Єсод Зеїр Анпіна - це властивість взаємовключення всіх п'яти кінців разом. Таким чином, у Зеїр Анпіна є два рази по п'ять бхінот: один - в частковостях, коли кожна бхіна відокремлена сама по собі в особливу властивість, і вони називаються ХАҐАТ НЕГ; а другий - у спільності, коли всі вони включені разом та змішані одна з одною, називаючись Єсодом Зеїр Анпіна. (ОП, гл.6, п.8)

20) Що таке обмеження світла
Всі міри, величини та безліч форм у світлі походять від авіют, яка є в екрані та від його стоншення, коли він виводить рівні у формах, що відрізняються одна від одної. І тому це називається "обмеженням світла". (ОП, гл.1, п.5)

21) Що таке обмеження у потенціалі
Сила затримки в екрані Малхут рош утримує вище світло від розповсюдження в Малхут. Так ось, ця затримка існує лише "в потенціалі", а не "в дії". Адже навіть присутнє там облачення на дев'ять перших, - це теж лише облачення "в потенціалі". Але як облачання, так і відштовхування світла розкриваються "в дії" лише в ґуфі. (частина третя, ОП, гл.12, п.3; частина четверта, ОП, гл.1, п.30)

22) Що таке обмеження у дії
Обмеження екрану в Малхут рош, - тільки у властивості потенціалу і розкривається в дії лише в екрані в Малхут ґуфа, який зветься табуром, - дивись відповідь 26. (частина третя, ОП, гл.12, п.3; частина четверта, ОП, гл.1, п.30)

23) Що таке перше споглядання
Дивись частину третю, таблицю питань та відповідей, відповідь 36.

24) Що таке друге споглядання
Дивись частину третю, таблицю питань та відповідей, відповідь 37.

25) Що таке вбрання в потенціалі
Дивись відповідь 21 "Що таке обмеження у потенціалі"

26) Що таке облачання у дії
Все, що здійснюється у зівузі де-акаа вищого світла на екран в Малхут рош, - а саме відштовхування світла від Малхут і нижче, облачання світла на дев'ять сфірот від Малхут і вище, - не розкривається там у дії. (Це здійснюється) тільки в екрані Малхут ґуфа, який називається табуром, де від табура і нижче світло відштовхується, а в дев'ять сфірот від табура і вище воно вдягається. (ОП, гл.1, п.30)

27) Що означає "спрямований до свого джерела"
Коли світло прагне рівності форми, - бути чистим подібно до Маациля, - і бажає внаслідок цього вивільнитися з облачення в келім, таке устремління називається "спрямований до свого джерела". Ця спрямованість (виникає) внаслідок співударяння внутрішнього та оточуючого світел одного з одним. І слід зрозуміти, що мається на увазі не вище світло у його сутності, а йдеться про десять сфірот прямого світла, які вже (перебувають) у властивості взаємного зв'язку світла та його облачення, адже тому вони і називаються ім'ям "сфірот". Насправді ж про сутність вищого світла зовсім немає у нас ніякої мови і висловлювання, бо немає осягнення у світлі без облачення, або клі. (ОП, гл.3, п.10)

28) Що означає повернення до Маациля
Видалення світла як наслідок стоншення екрану називається "поверненням" до Маациля, тобто до Малхут рош, яка є Сотворителем для десяти сфірот, званих ґуфом. Бо завдяки їхньому підйому туди вони виявляються оновленими і розповсюджуються повторно на стадії другого розповсюдження. Подібно до цього - у будь-якому новому розповсюдженні, що виходить лише завдяки поверненню світла до Сотворителя. Таким чином, будь-яке повернення світла до Маациля - це щоби стати причиною для нового парцуфа. (ОП, гл.3, п.1)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

29) Що таке окремий хесед
Дивись "Що таке п'ять хасадім" (відповідь 18). І п'ять кінців, ХАҐАТ НЕГ Зеїр Анпіна, - це п'ять бхінот КАХАБ ЗОН прямого світла. Через нестачу світла Хохма в ҐАР Зеїр Анпіна це лише п'ять хасадім. Проте Єсод Зеїр Анпіна не входить до п'яти хасадім, оскільки немає більш ніж п'яти бхінот, а Єсод - це властивість взаємовключення п'яти бхінот разом та їхнього змішування однієї з одною. Він не є також окремим кінцем, щоб розглядатися як "окремий хесед" в п'ятьох хасадім. (ОП, гл.6, п.8)

30) Що таке половина товщини стінки
Дивись відповідь 15 "Що таке стінка (клі)". Внутрішня і зовнішня частини в стінці клі вважаються в клі двома половинами стінки. А саме більш щільна половина "товщини стінки" називається внутрішньою частиною клі і вона використовується для внутрішнього світла. А половина товщини стінки, яка є не настільки щільною, називається зовнішньою частиною клі та використовується для оточуючого світла.(ОП, гл.5, п.3)

31) Що таке табур
Малхут ґуфа, звідки починається обмеження та відштовхування світла у дії, називається "табуром". (ОП, гл.1, п.8)

32) Що таке таамім
Розповсюдження світла зверху вниз, тобто від пе де-АК до табура, називається "таамім" (смаки) від виразу: "піднебіння їжу смакуватиме"[377]. (ОП, гл.3, п.11)

33) Що означає "праве та ліве"
Дивись відповідь 17 "Що означає "через сторони".

34) Що означає "потенціал десяти сфірот"
В десяти сфірот рош сфірот не розрізнюванні, а це тільки властивість "потенціалу десяти сфірот", яка означає корінь. Це подібно до зернятка, яке є джерелом (майбутнього) дерева, але дерево в ньому не розрізнюється. Дивись частину другу, таблицю питань та відповідей, відповідь 55. (ОП, гл.1, п.7)[378]

35) Що таке клі для оточуючого світла
Це половина товщини зовнішньої стінки в клі, яка використовується для оточуючого світла. Дивись відповідь 30 "Що таке половина товщини стінки". (ОП, гл.5, п.3)

36) Що таке клі Малхут
Бхіна далет прямого світла, що являє собою авіют, на яку було (здійснене) скорочення, щоби не отримувала у свій найбільший рівень (бажання), називається "клі Малхут". (ОП, гл.1, п.5)[379]

37) Де знаходиться спільність п'яти кінців
Спільність всіх п'яти кінців ХАҐАТ НЕГ Зеїр Анпіна знаходиться в Єсоді Зеїр Анпіна. Дивись відповідь 19 "Що таке п'ять кінців". (ОП, гл.6 п.8)

38) Що означає "для оживляння клі"
Мале свічення, яке не здатне одушевити, але лише забезпечити існування форми клі у його придатності, - таке світіння призначене "для оживляння клі". (ОП, гл.2, п.8)

39) Що таке вищий ловен
Перш ніж світло вдягнеться у клі, воно називається ім'ям "вищий ловен", що означає, що в нього зовсім немає відтінку, бо всі відтінки - тільки зі сторони келім. (ОП, гл.1, п.3)

40) Що таке Маациль (Сотворитель)
Малхут рош вважається Сотворителем по відношенню до десяти сфірот, званих ґуфом. Так само і будь-який вищий ступінь щодо свого нижнього називається "сотворителем". (ОП, гл.3, п.4)

---

[377] Писання, Йов, 12:11.
[378] В оригіналі зроблене посилання п.5 гл.1.
[379] В оригіналі зроблене посилання п.2 гл.1.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

41) Що означає "обмежений"
Коли світло утримується (силою) авіют в клі та залежить від неї, то воно не може розповсюдитися там ні менше, ані більше від міри авіют у ньому (тобто в клі), - це називається, що воно "обмежене" усередині клі. Дивись відповідь 20 "Що таке обмеження світла". (ОП, гл.5, п.3)

42) Що означає "б'ють і співударяються"
Світла, які за своєю природою є протилежними одне одному, приходять для облачання в один носій, - як, наприклад, оточуюче і внутрішнє світла: та сама міра авіют в екрані, яка притягує і збільшує внутрішнє світло, виявляється такою, що відштовхує від облачання всередину парцуфа оточуюче світло. А через те, що вони обидва приходять для облачання в парцуф, тому "б'ють і співударяються" одне з одним до тих пір, поки оточуюче світло не візьме гору і не очистить авіют екрану, яка йому перешкоджає. Внутрішнє світло виходить звідти, а оточуюче світло отримує для себе в парцуфі зовнішні келім, всередині яких воно світить. (ОП, гл.1, п.4)[380]

43) Що означає "змішане"
Коли світла зливаються одне з одним через рівність їхніх форм, це називається поєднанням світел. Однак якщо між ними є відмінність форми, але об'єднуються, оскільки існує між ними якийсь зв'язок, який зрівнює їх разом, тоді це називається "змішане разом". Бо відмінність форми між ними не дає їм злитися разом по-справжньому, але обов'язково залишається відмінність між ними. Однак здобуття однакового рівня змішує їх одного з одним разом настільки, що "не відрізняються бідняк від багатія"[381]. Як, наприклад, пряме світло, вдягнуте у відбите світло: оскільки пряме світло може світити лише згідно з величиною відбитого світла, вони вважаються через це змішаними разом. Адже в авіют відбитого світла є така ж достойність і важливість, як і в тонкощі прямого світла. Тому ці авіют і тонкість змішані одне з одним і відмінність форми між ними непомітна. (ОП, гл.6, п.2)

44) Що означає "отримувачі"
Десять сфірот ґуфа завжди називаються "отримувачами", тому що світло досягає їх зверху вниз. (ОП, гл.3, п.3)

45) Що таке джерело світла
Малхут рош вважається "джерелом світла" через відбите світло, яке вона піднімає та вдягає на десять сфірот рош. І вона ж привносить їх усередину ґуфа. (ОП, гл.1, п.100)[382]

46) Що таке іскри
Світла, для яких характерне згасання, але яким призначено прокинутися, розгорітися і знову почати світити як і раніше, називаються "іскрами". Бо в них є подібність до іскор, що залишилися після запалення, чи до тих, що виходять з-під молотка в руках ремісника. Незважаючи на те, що вони виглядають згасаючими, проте є в них схильність розгорітися у величезне і страшне полум'я. Світіння, про які йдеться, виникають лише у відбитому світлі. (ОП, гл.3, п.10)

47) Що таке падаючі іскри
Коли свічення зіву'а, що здійснюється під час очищення екрану, спускається від вищої властивості до нижньої, порожньої від свого світла, як наприклад, коли стоншується екран від бхіни ґімел до бхіни бет і спустошується бхіна ґімел від свого світла, - тоді спускається світіння зіву'а від бхіни бет всередину порожньої бхіни ґімел. А через те, що решимо, яке залишилося в бхіні ґімел, є протилежним свіченню, що спускається, вони б'ються і співударяються одне з одним. Однак відбите світло, що спускається, долає решимо, в якого зіву' вже припинився, і відбите світло опускається всередину клі, а решимо, яке не може бути з ним разом в одному носії, видаляється звідти. Так ось, світіння зіву'а, яке опускається в порожнє клі, називається ім'ям "падаючі іскри". Це з тієї причини, що незабаром припиниться також зіву' від бхіни бет, і (екран) підніметься до бхіни алеф. І ці свічення згасають, а решимо знову опускається у своє клі, оскільки немає тепер ніякої переваги у відбитого світла, що спускається, перед решимо, адже і одне й інше перебуває (у стані) після видалення їхнього зіву'а. І оскільки світло решимо набагато значуще щодо відбитого світла, яке спускається, тому тепер решимо долає і скасовує свічення іскор, що впали у його клі, аби воно могло вдягтися туди. Цей процес називається

[380] В оригіналі зроблене посилання п.3 гл.1.
[381] Писання, Йов, 34:19. Відредагована цитата.
[382] В оригіналі зроблене посилання на п.15 гл.6.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

ударом і співударянням, оскільки іноді бере гору відбите світло, що спускається, а іноді долає решимо. (ОП, гл.3 п.11)

48) Що таке некудот
Чотири рівні, що виходять завдяки зіву'у де-акаа під час стоншення екрану, називаються "некудот" і називаються відбитим світлом, будучи властивістю суду. (ОП, гл.3 п.11)

49) Що означає "оточує"
Кожен парцуф поділяється на дві частини. Від Малхут ґуфа і вище - там місцезнаходження всіх світел, і зветься тому панім. Друга частина - від Малхут ґуфа і нижче, звідки пряме світло відштовхується і там не світить, тому називається ахор. Але є аспект світіння, що проходить зі сторони панім парцуфа та світить у сторону ахор парцуфа. Цей спосіб світіння називається "оточуючи (охоплюючи)". Бо прямим шляхом та частина парцуфа, що від табуру і нижче, отримати світло не може, але тільки "оточуючи", що є особливою категорією виправлення, яка буде роз'яснена у відповідному місці.(ОП, гл.5, п.1)

50) Що означає "витерпіти"
"Витерпіти" - означає (стан), коли клі придатне для облачання світла, але не вдягає його через свій власний вибір. Це дуже тонке питання. Мова йде лише про десять сфірот рош, де немає облачання в дії, як сказано вище (див. відповідь 21). І зовсім не може виникнути думки про те, що келім ґуфа є більш гідними облачання світла, ніж келім рош. Але разом з тим, немає облачення в рош, а (воно існує) лише у ґуфі. І це з тієї причини, що відбите світло рош не терпить облачання, оскільки перебуває у властивості "знизу вгору". І це - стан протидії облачанню, коли воно не терпить облачання. Це потребує особливого розуміння. (ОП, гл.1, п.5)

51) Що означає завершення підйому
Коли екран починає стоншуватися від властивості до властивості, як, наприклад, від бхіни далет до бхіни ґімел, - слід розрізняти там аспект продовження очищення. Тобто перш ніж досягає точки авіют у бхіні ґімел, парцуф знаходиться повністю без світла, адже зіву'ґ у бхіні далет вже припинився, а зіву'а бхіни ґімел він ще не отримав. Із цього можна визначити стадію "завершення підйому". Тобто після того, як завершує очищення від усієї авіют бхіни далет і досягає авіют бхіни ґімел, тоді вище світло, яке не припиняє свою дію ні на мить, виявляється з нею у зівузі та виводить новий рівень, - Хохми. І тепер світло повертається для облачання в парцуф як раніше, але на рівні Хохми, який нижчий, ніж попередній рівень. (ОП, гл.6, п.21)

52) Що таке товщина стінки
Як відомо, весь матеріал вмістилища одержання у клі - це його авіют. Тому чотири бхіни авіют вважаються такими, що охоплюють одна одну, а разом вони складають стінку клі. І щільніша, ніж її сусідня, є більш внутрішньою ніж вона (див. відповідь 30 "Що таке половина товщини стінки"). (ОП, гл.5, п.3)

53) Що таке підйом світел
Дивись відповідь 28 "Що означає повернення до Маациля".

54) Як відбувається підйом Кетера до Сотворителя
За допомогою очищення екрану від бхіни далет до бхіни ґімел (ОП, гл.2, п.4).

55) Як відбувається підйом Хохми до Сотворителя
За допомогою очищення екрану від бхіни ґімел до бхіни бет (ОП, гл.2, п.4).

56) Як відбувається підйом Біни до Сотворителя
За допомогою очищення екрану від бхіни бет до бхіни алеф (ОП, гл.2, п.4).

57) Як відбувається підйом Зеїр Анпіна до Сотворителя
За допомогою очищення від бхіни алеф до властивості Кетера (ОП, гл.2, п.4).

58) Як відбувається підйом Малхут до Сотворителя
За допомогою очищення від властивості Кетера до властивості Малхут рош, де немає нічого від авіют "зверху вниз". І тоді зрівнюється її форма з Малхут рош, і вона включається туди (ОП, гл.2, п.4).

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

59) Що таке пе
Малхут рош, в якій авіют екрану використовується "знизу вгору", називається "пе". (ОП, гл.1, п.3)

60) Що означає "панім униз"
Коли світло наділяє (ступінь), затримуючись та вдягаючись відповідно до міри величини авіют в екрані, це називається "панім униз". Бо світла звернуті до того, щоб прийти та вдягтися в авіют, яка зветься низом. (ОП, гл.3, п.3)

61) Що означає "панім вгору"
Під час стоншення екрану, коли зівуґи здійснюються щоразу в дедалі більш тонкій властивості, доки зівуґ не припиняється повністю, - це називається "панім вгору". Іншими словами, (ступіні) видаляються, обертаючи себе від щільності до тонкості. Бо "згори униз" - означає від тонкого до щільного. А "знизу нагору" - означає від щільного до тонкого. (ОП, гл.3, п.3)

62) Що таке панім і ахор
Облачання та відштовхування, задіяні при зівузі де-акаа в Малхут рош, розкриваються не там, а в Малхут ґуфа, яка називається табуром. Облачання здійснюється від табура та вище, а відштовхування світла відбувається від табура і нижче. Тому місце облачання в ґуфі називається "панім", а місце, звідки світло відштовхується, називається "ахор". (ОП, гл.5, п.1)

63) Що означає "псування заради виправлення"
"Псування заради виправлення" означає, що той, кому невідоме велике виправлення, яке зроблене тут, вважає його псуванням. А якби знав про дію, яка цим здійснюється, побачив би, що все це псування - лише виправлення, і псування не було тут ніколи. І це подібно до дурня, який бачить, як кравець бере шматок гарної тканини і розрізає його на частини. Через те, що не знає і не розуміє дію, яка відбувається тут, він дивується тому, що кравець псує настільки прекрасний шматок тканини, розрізаючи його на частини. А якби знав його ремесло, звичайно ж не виникло в нього думки, що є тут хоч якесь псування, але з самого початку й до кінця тут є лише одне виправлення. І зрозумій це добре. (ОП, гл.4, п.8)

64) Що таке відбиток печатки
Завдяки облачанню світла в клі, через взаємний зв'язок між світлом і клі, у світлі утворюються певні відмінні особливості. І хоча світло видаляється звідти, проте всі ті форми та відмінні особливості, які були там до його виходу, залишаються без будь-якої нестачі. І цей залишок називається "відбитком печатки". Бо такою є природа печатки: якщо відтворюють її відбиток на воску, вона залишає там усі свої форми в усіх її деталях та літерах, без нестачі у чомусь. (ОП, гл.2, п.2)

65) Що таке решимо
Дивись відповідь 64 "Що таке відбиток печатки". І знай, що це решимо, яке залишають світла від себе після їхнього виходу, - це сім'я та корінь для народження з нього другого парцуфа. Оскільки будь-який наслідок народжується та виходить завдяки своїй причині, і так само протягуються до нижніх усі світла в світах. І самі вони проходять від причини до наслідку, що народжується з неї, за прикладом іскри душі, яка переходить від батька до сина та постійно залишається в душі сина, не покидаючи його ніколи, як роз'яснено в Ор пнімі, гл.2, п.3, - вивчи там уважно. Зрозумій це і запам'ятай, тому що це ключ до розуміння фактору, який зобов'язує наслідок розвиватись з його причини. (Цей фактор діє) у будь-якому розвитку парцуфів та світів одного з іншого, від рош до соф. (ОП, гл.2, п.2)

66) Що таке таґін
Дивись відповідь 47 "Що таке падаючі іскри". Там роз'яснено: через те, що відбите світло, яке спускається всередину порожнього клі, зараз приходить від свічення зівуґа, що здійснюється у вищій властивості, а решимо в цьому клі (перебуває у стані) після відходу зівуґа, тому відбите світло долає решимо та спускається в клі. Решимо ж вимушене піднятися звідти над клі. Подивися там. Так ось, це світіння, яким решимо, перебуваючи вище від клі, світить клі, називається "таґін". (ОП, гл.3, п.11)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Таблиця питань та відповідей про суть понять

67) Якими є два аспекти в Ацилуті
Перший - це розповсюдження духовності, тобто п'яти категорій світел, які називаються НАРАНХАЙ; другий - це п'ять категорій келім, які називаються КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут. І слід розрізняти між ними у кожному слові цієї мудрості, бо немає в тебе світла без клі. Але вони є протилежними одне одному у всіх своїх проявах, адже порядок розкриття келім - зверху вниз: КАХАБ, Зеїр Анпін та Малхут, а послідовність розкриття світел - навпаки, знизу вгору: НАРАНХАЙ. Нестача нижніх келім у парцуфі викликає нестачу там вищих світел. Таким чином, при найменшому забутті про те, що існує відома протилежність між ними, тема, (яка вивчається), відразу та негайно заплутається. (ОП, гл.1, п.2)

68) Звідки починається розкриття існування келім
Реальність келім починається з початку розповсюдження світла зверху вниз, тобто від пе де-АК і нижче, проте вони поки що не розрізнюються. Лише після того, як світло повертається від них до Маациля, а келім залишаються порожніми, тоді (стає) помітною їхня авіют. (ОП, гл.1, п.3)

69) Що стає причиною утворення келім
Розповсюдження світла та його вихід звідти стають причинами утворення клі. (ОП, гл.1, п.9)

70) Чому келім не розрізнюються до виходу з них світла
Оскільки міра величини світла протягується в мірі величини авіют екрану, тому щільність і тонкість виявляються рівними за важливістю та визначаються як змішані одна з іншою так, що немає відмінності, поділу та розрізнення між ними. (ОП, гл.6, п.3)

71) Що є причиною розрізнення келім як властивості щільного світла
Після того, як пряме світло роздягається з келім, виходить та повертається до свого джерела, а вони залишаються без світла, тоді розпізнається їхня авіют як властивість ницості та нестачі. І цим вони визначаються як келім. (ОП, гл.6, п.3)

72) Що таке додаткова авіют, якої набуває щільне світло після видалення (прямого світла)
Келім, які є розповсюдженням відбитого світла від екрана та Малхут рош і нижче, визначаються як авіют навіть до їхнього розповсюдження в ґуф, але вони не розрізнюються до того, як видалиться з них світло, як написано вище у відповіді 71. Коли ж виходить з них світло, тоді пізнається та авіют, яка була у них, доки вони були в Малхут рош. Також (усвідомлюється) і додаткова авіют, якої набули тепер заново, - а саме те, що вони залишилися у пітьмі, без світла, і це властивість суду та авіют, якої не було у них до того, як розповсюдилися в ґуф. (ОП, гл.6, п.3)

73) Чому келім рош не терплять світел
Бо такою є сутність підйому відбитого світла знизу вгору внаслідок зіву'а де-акаа, який здійснюється там (тобто в рош): "знизу вгору" - означає опір облачанню, "коли не терпить", щоби у нього вдягнулося світло. (ОП, гл.1, п.5)

74) Чому в келім немає очищення
Тому що процес очищення викликаний лише силою затримки та обмеження, які існують в екрані через включену до нього авіют. Це відбувається в ньому внаслідок зіткнення оточуючого світла з цією властивістю затримки, яка є на заваді оточуючому світлу, що бажає розповсюдитися нижче від екрана. І процес зіткнення оточуючого світла (з екраном) зовсім не досягає келім. Насправді вони прагнуть до нього, але сила екрана розділяє між ними. (ОП, гл.2, п.20)

75) Чому внаслідок видалення (світла) утворюється лише одне клі Кетера
Після виходу (світла) утворюється тільки одне клі Кетера тому що видалення відбулося за один раз і в одну мить. І хоча ми визначаємо там десять сфірот, водночас це як подоба клі, частини якого не є рівними. (ОП, гл.1, п.10)

76) Чому в десяти сфірот ґуфа не розпізнається існування (присутніх там) десяти світел
Це тому, що тут є лише одне клі та один вихід (світла), як написано вище у відповіді 75. (ОП, гл.1, п.6)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

77) Чому келім рош не є категорією келім отримання в дії
Оскільки вони (перебувають) у властивості "знизу нагору", як написано вище у відповіді 73 . (ОП, гл.1, п.7, і див там же п.50)

78) Якою є відмінність між поняттями "вищий і нижній", "внутрішній та зовнішній"
В повному рівні розрізнюються чотири властивості, - одна вище за іншу. "Вгорі" означає тонкість, "внизу" означає щільність. А коли мовиться лише виходячи з клі притягнення (світла) в парцуф, тоді ці чотири властивості розглядаються як одна всередині іншої, - коли те, що є щільнішим є більш внутрішнім. (ОП, гл.5, п.3)

79) Якими є два види келім, що наявні в парцуфі
Один (вид) - це щільне світло, яке залишається після виходу, і вони (ці келім) - для самого парцуфа. Другий - це решимот та іскри, що залишаються в цьому щільному світлі, і вони - для другого парцуфа, котрий приходить за ним. (ОП, гл.2, п.4)

80) Чому в Акудім спочатку виходить Малхут, на противагу парцуфам, що виходять потім
Це тому, що в Акудім - початок утворення келім, і там немає більше, ніж клі Малхут. Але після видалення світла цього парцуфа тут вже підготовлені келім для другого парцуфа, і виходить, що ці келім передують світлам другого парцуфа. А через те, що в порядку видалення вони виходять тут зверху вниз, - бо коли очистилася бхіна далет до бхіни ґімел, розкрилося клі Кетера, коли очистилася бхіна ґімел до бхіни бет, розкрилося клі Хохми, і т.п., - тому вони виявляються розташованими таким же чином і в другому парцуфі. Подібно до цього - в усіх парцуфах, всі вони були підготовлені так само. (ОП, гл.6, п.5)

81) Чому Кетер не створює клі під час видалення
Клі для самого себе в нього було, - це щільне світло, яке залишилося внизу після виходу прямого світла. А те, що сказано, що не було створене клі, означає: для нукви Кетера другого парцуфа. Адже це клі створюється з іскор, які спускаються від зівуґа, що здійснюється у вищій властивості, а перед Кетером немає жодної властивості авіют, в яку вдарило би вище світло. Тому в клі Кетера не падають іскри та не утворюється клі другого парцуфа. (ОП, гл.4, п.9)

82) Чому порядок келім є таким, що спочатку виходять вищі, на противагу світлам, у яких спочатку виходять нижні
Тому що таким був початок їхнього розкриття та становлення. Розкриття келім відбувається внаслідок другого споглядання та виходу. Так ось, спочатку розкривається клі Кетера завдяки очищенню (авіют) від бхіни далет до бхіни ґімел. Потім, завдяки очищенню (авіют) від бхіни ґімел до бхіни бет, розкривається клі рівня Хохми, а коли очистилася (авіют) від бхіни бет до бхіни алеф, розкрилося клі Біни тощо. Отже спочатку виходять вищі келім, а кінці виходять нижні. Однак світла виходять та розкриваються навпаки. Бо спочатку, у першому розповсюдженні, виходить лише світло нефеш. Коли (екран) стоншується до бхіни ґімел, здійснюється зівуґ в хотемі та виходить властивість світла руах. Коли (екран) стоншується до бхіни бет, здійснюється зівуґ в озені та виходить світло нешама. Коли (екран) стоншується до бхіни алеф, зівуґ відбувається в ейнаїм, і виходить світло хая. А коли (екран) стоншується до властивості Кетера, виходить світло єхіда. Отже спочатку виходять нижні світла, а затим - вищі. (ОП, гл.1, п.3)

83) Чому Хохма піднімається в клі Кетера
Бо найбільш тонке світло вдягається у найтонше клі внаслідок рівності форми, як відомо. (ОП, гл.6, п.15)

84) Яким є те світло, що видаляючись, протягується від Маациля зверху униз
Це чотири рівні, які виходять під час очищення після приходу екрана до властивостей, що знаходяться на шляху його стоншення. (ОП, гол. 2, п.1)

85) Чому рівні, що виходять під час видалення, називаються відбитим світлом
Бо ті розповсюдження, які виходять у зівуґах під час виходу, теж вважаються видаленням. Через те, що таким є шлях виходу, - хоча вище світло і входить з ним (тобто з екраном) в зівуґ на його шляху, це не вважається справжнім розповсюдженням. Як людина, яка виходить з дому: вона неминуче призупиняється там, де ступає, але це зовсім не вважається зупинками

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

і перервами в її ходьбі, оскільки таким є спосіб виходу з дому. Тому (ці рівні) розглядаються як відбите світло та суд. (ОП, гл.3, п.3)

86) Чому світло зіву'а, яке спускається з вищої властивості всередину нижньої, порожньої від світла, називається відбитим світлом

Це з двох причин: перша, - оскільки всі ці властивості вважаються відбитим світлом, як роз'яснено вище у відповіді 85; друга, - тому що все, що спускається нижче від місця зіву'а, являють собою відбите світло, а не пряме світло. (ОП, гл.4, п.2)

87) Якими є дванадцять видів відбитого світла, що існують в Акудім

Два види відбитого світла визначаються відразу під час зіву'а де-акаа. Перший - це світло, відштовхнуте від розповсюдження у клі Малхут через удар екрану, і це відбите світло вважається оточуючим світлом. Другий - це відбите світло, що народилося завдяки взаємному зв'язку властивостей споглядання та відособлення бхіни далет від світла, яке з'єднане зі згаданим вище відторгнутим світлом. Це відбите світло, яке піднімається знизу вгору та вдягає десять сфірот прямого світла рош.

Третій - це постійне відбите світло в Малхут рош, котре стає там властивістю джерела, від якого походять та наділяються світла і келім ґуфа.

Четвертий - це відбите світло, котре розповсюджується від Малхут рош і нижче, яке протягує та вдягає десять сфірот прямого світла, що розповсюджуються разом з ним. Це відбите світло вважається змішаним з прямим світлом і воно не помітне як властивість облачення та клі з тієї причини, що його важливість є рівною (важливості) прямого світла.

П'ятий - це невелике свічення прямого світла, що віддається нижче від табура, яке називається світлом некеви. Воно теж називається відбитим світлом.

Шостий - це відбите світло, яке завершує кожну сфіру з десяти сфірот від табура і нижче, до закінчення усього парцуфа.

Сьомий - це відбите світло, зване щільним світлом, яке залишається внизу (тобто в ґуфі до табура) без світла після видалення прямого світла. Бо тоді розрізняється авіют у її власній сутності, - у тій властивості, яка була включена до нього, до того, як воно розповсюдилося від пе і нижче.

Восьмий - це відбите світло, в якому подвоїлася авіют, додавшись до його власної, через те, що після виходу (прямого світла) воно залишилося унизу без світла. І ця набута ним тепер пітьма - це нова авіют, якої не було в ньому до того, як розповсюдилося від пе і нижче.

Дев'ятий - це пряме світло на рівнях, що виходять під час очищення. Воно вважається відбитим світлом та судом через те, що вони виходять під час видалення.

Десятий - це відбите світло, котре спускається від свічення зіву'а у вищій властивості в спорожніле від світла нижнє клі, та яке входить у зівуґ де-акаа з решимо, що наявне в цьому клі.

Одинадцятий - це падаючі в келім іскри, які відокремлюються від відбитого світла, що спускається. Вони долають решимо з тієї причини, що в них світить свічення зіву'а.

Дванадцятий - вищезгадані іскри після того, як вони згасли, тобто після видалення свічення зіву'а з вищої властивості, бо тоді їх долає решимо. (ВС, гл.2, п.39)[383]

88) Якими є десять видів келім, наявних в Акудім

Перший - це сама бхіна далет, на яку було зроблене перше скорочення, і яка називається Малхут.

Другий - це келім де-рош, які є тільки коренями келім.

Третій - це келім, що знаходяться від пе і нижче, та які змішані зі світлами.

Четвертий - це згадані вище келім від пе та нижче після видалення (прямого світла), котрі розрізнюються як щільне світло.

П'ятий - це келім, що спорожніли від своїх світел, але в них є решимот.

Шостий - це келім, які спорожніли від своїх світел, і в них нема решимот.

Сьомий - це келім, які підготовлені для властивостей захарім другого розповсюдження.

[383] В оригіналі зроблене посилання на п.7 гл.2 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

Восьмий – це келім, які підготовлені для властивостей некевот другого розповсюдження.

Дев'ятий - це келім від табура і нижче, які не гідні отримання прямого світла.

Десятий – це зовнішні келім для отримання оточуючих світел. (ВС, гл.4, п.78)[384]

89) Що означає підйом світла до Маациля

Очищення від авіют, зване підйомом і повним стоншенням, поки не стає тонким, подібно до Сотворителя, називається підйомом світла до Маациля. Бо зрівняння форми поєднує відособлені духовні об'єкти. (ОП, гл.2, п.4)

90) Як відбувається народження парцуфів

У той час, коли світло Малхут, що означає екран та включене до нього відбите світло, тоншає і піднімається до Маациля, він проходить через усі сфірот. І щоразу, проходячи всередині них, він включає всі решимот, які залишилися в них від їхніх світел, крім останньої властивості. Тому, коли досягає Маациля, тобто Малхут рош, де зівуґ не припиняється ніколи, він теж виявляється включеним у цей зівуґ, отримуючи звідти авіют "знизу вгору". Завдяки цьому в ньому знову пробуджуються решимот та ущільнюються у своїй власній авіют, котра являє собою (властивість) "зверху униз", і тоді екран опускається на своє місце в ґуфі, - у місце хазе. Від хазе і вище він виводить десять сфірот рош, а від хазе і нижче знову, як і раніше, розповсюджуються десять сфірот ґуфа. Це називається другим розповсюдженням, або другим парцуфом, оскільки він відрізняється від першого парцуфа. Адже весь матеріал келім першого парцуфа (походить) з авіют усієї бхіни далет, а весь матеріал келім другого парцуфа - з авіют бхіни ґімел. Це з тієї причини, що екран, який піднявся в Малхут рош, нічого не містить від авіют бхіни далет, оскільки вона не залишила свого решимо після видалення. (ОП, гл.3, п.1)

91) Якою є причина співударяння внутрішнього та оточуючого світел одного з іншим

Вже знаєш, що хоча вся основа зівуґа де-акаа (міститься) в екрані Малхут рош, разом з тим, усе відторгнення та затримка в цьому екрані - зовсім не в реальній дії, а лише у властивості "потенціалу". І тому там зовсім неможливо розрізнити внутрішній і оточуючій світла. Адже внутрішнім світлом називається світло, що обмежене клі, а світло, яке не обмежене всередині клі, називається оточуючим світлом. А оскільки немає тут поки що ні облачання, ані відштовхування від бхіни далет, - звідки ж буде тут розрізнення внутрішнього світла й оточуючого світла? І тому внутрішнє і оточуюче світла виявляються з'єднаними разом у пе, тобто в Малхут рош. Однак потім, коли облачання та відштовхування виходять з "потенціалу" в рош у "дію" в ґуфі на екрані в табурі, то від екрану табура і вище, тобто в дев'яти перших сфірот в ґуфі, в келім світла вдягаються, а від екрану табура і нижче, тобто в Малхут ґуфа, світла відштовхуються і не вдягаються. І тут розкриваються внутрішнє та оточуюче світла реально в дії. Світла, які приходять в келім від табуру і вище, - це внутрішнє світло. А світло, яке було б здатним увійти від табуру і нижче, але відкинуте звідти через опір екрану в табурі, - це оточуюче світло. І тому відбуваються удар та співударяння між внутрішнім світлом, тобто екраном та відбитим світлом, яке одягає пряме світло, та між оточуючим світлом. Бо оточуюче світло, яке починає відчувати тут відштовхуючу силу в авіют екрану, вдаряє в нього, щоби стоншити його і скасувати силу обмеження в ньому, аби воно теж могло увійти у внутрішню частину парцуфа.

І знай, що тут оточуюче світло долає внутрішнє світло. Цей екран табуру стоншується та піднімається в пе, оновлюючись там, доки не виходить від нього і нижче нове розповсюдження рош-тох-соф, яке називається парцуфом АБ де-АК. Таким чином, коли оточуюче світло долає силу обмеження в екрані, то тепер вона переходить від нього і нижче у повністю завершений парцуф, званий АБ. І зрозумій це. (ОП, гл.1, п.6-7)

92) У чому полягає протилежність між внутрішнім та оточуючім світлами

Міра величини і все існування внутрішнього світла залежить від величини авиют та затримки, що наявні в екрані. Оточуюче світло відштовхується і залишається зовні парцуфа внаслідок тієї ж затримки та авіют, які існують в екрані. Таким чином величина авіют виявляється такою, що віддаляє оточуюче світло відповідно до міри своєї величини, але наближає та збільшує внутрішнє світло відповідно до тієї ж міри величини. Тим самим вони є протилежними від краю до краю. (ОП, гл.1, п.6-7)

[384] В оригіналі зроблене посилання на п.56 гл.4 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

93) Хто (кого) долає при зіткненні внутрішнього і оточуючого світел
Спочатку, безумовно, долає внутрішнє світло, адже дев'ять перших сфірот одягаються там у відбите світло екрана реально в дії. І навіть залишаються так і після виходу (світла) оскільки немає зникнення в духовному, як написано вище. А потім підсилюється це оточуюче світло над внутрішнім світлом настільки, що очищує екран повністю і приводить його форму у подібність до Маациля, тобто Малхут рош, в якій оточуюче і внутрішнє світла з'єднані разом. Там він отримує силу настільки, що від нього виходить вниз друге розповсюдження, яке називається парцуфом АБ. (ОП, гл.1, п.6-7)

94) Хто (кого) долає при зіткненні решимо з відбитим світлом, що спускається
Під час зівуґа у вищій властивості відбите світло, яке спускається звідти всередину порожнього клі, виявляється таким, що долає решимо, котре перебуває там. І хоча решимо є набагато більшим, ніж відбите світло, що спускається, разом з тим, оскільки (стан) решимо - після видалення його зівуґа, а відбите світло, яке спускається, протягується від світіння зівуґа, тому воно і долає (решимо). Але після того, як стоншується екран також і у вищій властивості, і звідти теж видаляється зівуґ, решимо знову долає відбите світло, що спускається, - тобто іскри, які впали в його клі. Решимо знову, як і раніше, опускається у своє клі та анулює силу іскор, поки вони потім знову не оновляться у другому розповсюдженні. (ОП, гл.3, п.80, гл.4, п.7)

95) Чому немає того, хто вдарив би у Кетер
Оскільки в екрані, після того, як він очистився від властивості Кетера, більше немає зівуґа де-акаа. Адже навіть у бхіні алеф немає достатньої авіют для справжнього зівуґа де-акаа, але тільки для спуску іскор, - а, тим більше, вище за Кетер (ОП, гл.4, п.40).

96) Що отримують сфірот після приходу їх до Маациля
Усі сфірот включені в екран, який піднімається до Сотворителя, оскільки їхні решимот негайно включаються до нього при його проходженні в них на шляху його підйому, як написано вище у відповіді 90. І це окрім (решимо) від бхіни далет, якої нема в ньому, оскільки вона не залишає від себе решимо. І тому він отримує від Маациля тільки авіют бхіни ґімел, рівень якої лише до Хохми, де відносно келім бракує Малхут, а по відношенню до світел є нестача світла Кетера. (ОП, гл.4, п.50)

97) Якими є особливості п'яти видів зівуґів де-акаа, що існують в Акудім
Перший (вид) - перше споглядання, від якого (походять) лише корені світла та келім.
Другий - друге споглядання, від якого завершуються келім.
Третій - удар внутрішнього світла в оточуюче світло, і від нього (походять) підйоми світла до Маациля.
Четвертий - співударяння решимо з відбитим світлом, що спускається, і від нього (походять) келім для другого розповсюдження.
П'ятий - співударяння світла Малхут з відбитим світлом, що спускається[385]. Через те, що у Малхут немає решимо, відбувається співударяння з її світлом, яке є більш тонкою властивістю, ніж решимо. (ВС, гл.1, п.2)

98) Якими є зв'язки решимот із другим парцуфом
Їхні зв'язки подібні до зв'язку батька з синами, коли деяка іскра протягується від батька до сина і не залишає його ніколи. Так само й сутність решимот переходить до другого парцуфа, який називається сином першого парцуфа. І вони стають у нього частиною будови та сутності парцуфа. (ОП, гл.2, п.3)

99) Чому решимот вважаються прямим світлом
Оскільки це залишки розповсюдження прямого світла зверху униз. (ОП, гл.2, п.2)

100) Чому остання властивість не залишає решимо
Тому що ці решимот (походять) від прямого світла, як написано в словах рава тут, в гл.2, п.10. Але остання властивість взагалі не отримує від прямого світла, внаслідок екрана над нею, як відомо (ОП, гл.2, п.6)

[385] В оригіналі написано: "с решимо".

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

101) Як решимот стають властивістю таґін

При ударі та співударянні відбитого світла, яке спускається, з решимо внаслідок їхньої протилежності, відбите світло, що спускається, долає решимо та входить всередину клі. Але удвох вони не можуть бути в одному клі, оскільки немає двох протилежностей в одному носії. Тому решимо вимушене вийти звідти і піднятися над клі. І воно світить в клі малим світінням у таємниці "таґін". (ОП, гл.4, п.7)

102) Де залишається решимо Кетера

Решимо Кетера залишається у властивості клі Кетера, тобто у щільному світлі, що залишилося внизу та яке не може піднятися нагору разом зі світлом Кетера, як написано равом (ОП, гл.2, п.10). А те, що їм написано, що (Кетер) не створив клі, - (мається на увазі, що не утворив клі некеви) для другого розповсюдження. (ОП, гл.4, п.9)

103) Якими є дванадцять видів решимот, що перебувають в Акудім

Перший - це решимот, які залишаються від властивості облачення. Другий - це решимот від властивості притягнення. Третій - це решимот, вдягнуті у свої келім. Четвертий - це решимот, які не вдягнені у свої келім, а покривають клі зверху в таємниці таґін. П'ятий - це решимот, які повернулися до своїх келім після того, як вийшли звідти. Шостий - це решимот, що містять щільне світло і тонке світло, без будь-якої ознаки відмінності між ними. Сьомий - це решимот від властивості лише тонкого світла, з яких були створені (світла) зхарім другого розповсюдження. Восьмий - це решимот від властивості лише щільного світла, з яких були створені келім зхарім другого розповсюдження. Дев'ятий - це решимо світла Малхут. Воно є лише властивістю тонкого світла, що залишилося від світла. Але властивість щільного світла в ній зникла, і не залишилося від неї ніякого решимо, - тобто решимо від властивості притягнення, про яке рав каже, що Малхут не залишає решимо. Десятий - це решимот, що включилися в екран при проходженні в сфірот на шляху його підйому до Сотворителя, які оновлюються там у новому зівузі для другого розповсюдження. Одинадцятий - це решимот, що залишилися від дев'яти перших сфірот, які виходять під час стоншення екрану. Дванадцятий - це решимот від останніх властивостей на тих самих згаданих рівнях. (ВС, гл.3, п.55)[386]

104) Чому вище світло здійснює зівуґ з екраном під час його стоншення

Хоча вихід був одномоментним і миттєвим, але оскільки вище світло не припиняє світити навіть на мить, і з тієї причини, що екран на шляху свого стоншення обов'язково проходить по чотирьох ступенях авіют, тому вище світло здійснює з ним зівуґі при його входженні в кожну з властивостей. (ОП, гл.3, п.6)

105) Якими є сім властивостей, що існують в екрані

Перша - в тому, що затримка, межа та авіют утворюються в екрані як одне. І як такі вони не розрізнюються в екрані в чомусь у той час, коли не включені до авіют, оскільки тоді їх немає в реальності зовсім.

Друга - це властивість затримки, яка існує в екрані Малхут рош "в потенціалі".

Третя - це властивість затримки, котра існує в екрані ґуфа Малхут "в дії".

Четверта - це включення екрану в авіют трьох перших бхінот під час його підйому.

П'ята - це дві дії: відторгнення світла від бхіни далет та облачання світла в дев'ять перших сфірот. Обидві дії пов'язані з екраном. Бо подібно до того, як він відштовхує світло від останньої властивості, так само він зв'язує та вдягає світла від нього і вище.

Шоста - це авіют знизу вгору, яка оновлюється в екрані з причини його підйому та приходу в Малхут рош.

Сьома - це авіют згори вниз, яка оновлюється в екрані завдяки решимот, що включені до нього при його проходженні в сфірот ґуфа під час стоншення екрану. (ВС, гл.5, п.88)[387]

106) Чому в десяти сфірот рош не визначається жодного обмеження

Обмеження означає облачання в келім, котре оцінене відповідно до міри величини авіют, - не менше і не більше. І тому для рош, де навіть відштовхування в екрані було лише "в потенціалі",

[386] В оригіналі зроблене посилання на п.40 гл.3 ВС.
[387] В оригіналі зроблене посилання на п.79 гл.5 ВС.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

не кажучи вже про облачення, - характерна лише властивість "потенціалу". І тут немає розкриття жодного обмеження. (ОП, гл.1, п.4)

107) З якого моменту починає розпізнаватися обмеження
З часу виходу світла з пе згори униз до табура, - але це ще не помітно до стадії повернення світла до Маациля, - бо тепер починається реальне облачання авіют. І були авіют та пряме світло всередині неї однієї достойності, аж до того, що перш ніж пряме світло повернулося до Маациля, не були помітними вдягнутий і облачення. А коли авіют залишається внизу без світла, в авіют стає помітною властивість обмеження та аспект суду в ній. (ОП, гл.1, п.4)

108) Чому властивість, у якій здійснюється зівуґ, вважається нижньою властивістю
Тому що зівуґ здійснюється там за допомогою екрана, який повертає світло назад, не даючи світлу розповсюдитися від себе і нижче. Таким чином, світло завершується на цій властивості, а тому вона називається останньою або нижньою властивістю (ОП, гл.3, п.6)

109) Чому десять сфірот включені до п'яти бхінот
Дивись Ор пнімі гл.6, п.40.

110) Що таке десять сфірот, які нижче від табура
Вони - лише відбите світло без прямого світла та одержують від прямого світла лише невелике свічення у властивості світла некеви, яка отримує та не віддає. Ці десять сфірот вважаються десятьма властивостями сіюма, - кожна з них завершує сфіру, що відноситься до неї в десяти сфірот спільності парцуфа. (ОП, гл.1, п.80)

111) Чому у другому розповсюдженні Малхут залишається без світла
Це з причини зворотного значення, яке існує між келім і світлами. Бо всі нестачі в парцуфі, як вони характерні для келім у нижній властивості, - так само характерні для світел у вищій властивості: при нестачі найнижчого клі буде бракувати найвищого світла. А якщо будуть відсутні двоє нижніх келім, це призведе до нестачі двох найвищих світел. Таким чином, нестача світла в клі Малхут вказує на те, що в світлах парцуфа бракує світла Кетера, і так само - навпаки. Нестача світла в двох нижніх келім, - Зеїр Анпіні та Малхут, - вказує на нестачу двох вищих світел Кетера та Хохми. І так - завжди. А причина цього є простою: облачання світла в келім відміряне в авіют екрана, який здійснює зівуґ з вищим світлом. Тому при підйомі екрана з Малхут до Зеїр Анпіна, який є бхіною ґімел, та при здійсненні зівуґа в бхіні ґімел Малхут залишається без світла, оскільки місце зівуґа піднялося в Зеїр Анпін. І також бракує світла Кетера, оскільки на екран властивості Зеїр Анпіна виходить лише рівень Хохми. А якщо місце зівуґа піднімається в бхіну бет, в Біну, тоді залишається також і клі Зеїр Анпіна без світла. І тепер є в тебе двоє нижніх келім без світла, а відповідно до цього, не вистачатиме двох вищих світел, - світла Кетера і світла Хохми, бо від зівуґа, здійсненого в екрані бхіни бет, виходить лише рівень Біни. І подібним чином (відбувається) завжди. (ОП, гл.2, п.8)

112) Чому Кетер входить останнім і виходить першим, а Малхут - навпаки
Оскільки екран бхіни далет очищується першим, тому відразу ховається рівень Кетера. Але рівень Малхут утворюється завдяки підйому Малхут у місце Кетера, і тому вона виходить останньою. (ОП, гл.6, п.14)

113) Яким чином у Зеир Анпіна виникає властивість хая у першому розповсюдженні
Світіння вищого, яке досягає нижнього, вважається у нього на один ступінь вищим за його особисту властивість. Якщо він у властивості нефеш, світіння, яке він отримує, у нього вважається властивістю руаха, а якщо сам він - властивість руаха, світіння у нього вважається властивістю нешама тощо. Свічення, яке він отримує від вищого його вищого, вважається у нього (таким, що) на два ступеня є вищим від його особистої властивості. Якщо він - властивість нефеш, свічення вважається у нього нешамою, а якщо сам він - руах, свічення у нього вважається властивістю хая тощо. Тому тут, коли Зеїр Анпін - це властивість нефеш, свічення, яке він отримує від Біни, вважається руахом, який є його вищим. А свічення, яке він отримує від вищого його вищого, тобто від Хохми, вважається у нього нешамою. І так - далі, подібно до цього. (ОП, гл.6, п.9)

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"

114) Чому десять сфірот Акудім виходять лише на рівні нефеш
Це тому, що одержуване з пе світло, - це нефеш, а світло, одержуване з хотема - руах, тощо. Однак в келім - навпаки, бо рівень Кетера - з пе, рівень Хохми - з хотема тощо. Іншими словами, це зворотне значення між келім та світлами. (ОП, гл.6, п.300)

115) Чому світіння руаха не сповнюється в Малхут до того, як виходять усі ВАК Зеїр Анпіна
Тому що руах протягується з хотема, що є Зеїр Анпіном рош, тобто бхіною ґімел. Відомо також, що він містить шість сфірот ХАҐАТ НЕГІ, і всі вони - шість частин руаха. (ОП, гл.6, п.70)

116) Чому Єсод не з спільності п'яти кінців Зеїр Анпіна
Дивись відповідь 19.

117) Чому нефеш виходить на стадії першого розповсюдження, а світла РАНХАЙ, які є більшими, ніж нефеш, виходять під час видалення
Виходячи з їхнього свічення, безумовним є те, що їхнє світіння мале, і вони лише відбите світло та суд, незважаючи на те, що згідно з походженням цих зівуґів, вони вважаються (світлами) РАНХАЙ. (ОП, гл.6, п.13)

118) Коли Біна набуває світла хая
Це на рівні бхіни ґімел, коли Хохма - в клі Кетера, а Біна - в клі Хохми. Вона наближається, щоб отримати тільки від одного ступеня, який вище[388] від її особистої властивості. (ОП, гл.6, п.15)

119) Коли Зеїр Анпін набуває оточуючого світла єхіда
Коли Малхут піднімається до Хохми, і зівуґ здійснюється в бхіні алеф, в ейнаїм. (ОП, гл.6, п.15)

120) Чому Малхут не отримує третє оточуюче світло
Тому що авіют бхіни алеф дуже слабка і її відбите світло не досягає ґуфа. (ОП, гл.6, п.30)

121) Звідки приходять келім і оточуючі світла
Завдяки зменшенню екрану.[389]

122) Де знаходяться п'ять внутрішніх та п'ять оточуючих (світел)
У десяти сфірот рош, і тільки вище від світу Некудім. (ОП, гл.5, п.7)

123) Чому в ґуфі парцуфів знаходяться не більше п'яти внутрішніх та двох оточуючих (світел)
Дивись ОП, гл.6, п.60.

Завершений з Божою допомогою том перший

[388] В оригіналі написано "нижче".
[389] У оригіналі зроблене посилання п.40, гл.5 ОП, проте текст цього пункту не відповідає темі питання.

Книга завантажена з сайту "Зогар з коментарем Сулам"